ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Σελ. 43

Ξεναγός-ρομπότ

Το Indigo, η πιο ολοκληρωμένη ελληνική προσπάθεια, ρωτάει τον χρήστη αν είναι ενήλικος ή παιδί, με σκοπό να του «μιλήσει» ανάλογα.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Σελ. 41

Porsche 911 Turbo

Οδηγώντας την έβδομη γενιά της νέας Porsche 911 Turbo, αντιλαμβάνεσαι πως είναι η καλύτερη στην 35χρονη ιστορία του μοντέλου.

ΜΟΔΑ Σελ. 31

Κούρσα... αλόγων

Δύο μεγάλοι οίκοι πολυτελείας, οι Hermes και Gucci, συναγωνίζονται στον κόσμο της ιππασίας.

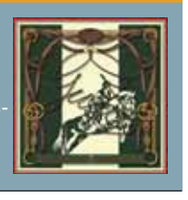

Σήμερα 2 περιοδικά με την «Κ»

+

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Κυριακή 10 Ιανουαρίου 2010

www.kathimerini.com.cy

Έτος 2ο ■ Αρ. φύλλου 63

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 1,50 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 3,00 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

ONLINE ενημέρωση

kathimerini.com.cy

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

ΣΗΜΕΡΑ

ΕΛΛΑΔΑ

Εκατό ημέρες αναποφασιστικότητας

Χωρίς η κυβέρνηση του κ. Γ. Παπανδρέου να έχει βρει τον κατάλληλο βηματισμό της για να αντιμετωπίσει τα μεγάλα και επείγοντα προβλήματα της Ελλάδας, με κυριότερο τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό, συμπληρώνονται οι εκατό πρώτες ημέρες από την ανάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ. Ο αέρας της νίκης στις εκλογές και η θετική ατμόσφαιρα που δημιουργήθηκε αποτέλεσαν πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών. **Σελ. 14, 15**

ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΝΤΑΒΟΥΤΟΓΛΟΥ

Τουρκία: «Πολιτική των τριών θαλασσών»

Κασπία, Μεσόγειος και Μαύρη Θάλασσα συγκροτούν τον ζωτικό χώρο της εξωτερικής πολιτικής της Άγκυρας, με άξονα την οικονομία. Θα προωθηθεί μια κοινή πολιτική-διπλωματική γραμμή, η οποία θα έχει ομοσπονδιακές προδιαγραφές και θα βασίζεται στη διαχείριση των λεπτών ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή. **Σελ. 5**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΥΡΙΟ

Τσιγάρο ή λουκέτο στα κέντρα αναψυχής

Αύριο αναμένεται να αποφασιστεί ο τρόπος αντίδρασης των ιδιοκτητών κέντρων αναψυχής εναντίον της απαγόρευσης του καπνίσματος στους κλειστούς δημόσιους χώρους. Ανάμεσα στα πιθανά μέτρα αντίδρασης είναι το κλείσιμο των νυχτερινών κέντρων και η προσβολή της νομοθεσίας ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. **Σελ. 9**

ΦΙΛΟΔΟΞΟ ΣΧΕΔΙΟ

Υπερδίκτυο ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Εννέα χώρες της Βόρειας Ευρώπης συμφώνησαν να κατασκευάσουν ειδικό δίκτυο μεταφοράς ενέργειας, το οποίο θα συνδεθεί στο μέλλον με το υπό σχεδίαση πανευρωπαϊκό «υπερδίκτυο», που θα καλύπτει τις ανάγκες της Γηραιάς Ηπείρου σε ηλεκτρικό ρεύμα αποκλειστικά με «καθαρή» ενέργεια. **Σελ. 22**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΑΝΟΣ

Ο δημιουργός του νέου κύματος

Ο συνθέτης που πρωτοστάτησε στο μουσικό ρεύμα της δεκαετίας του '60 που ονομάστηκε «Νέο Κύμα» και ο οποίος στη συνέχεια σημάδεψε με την παρουσία του την ιστορία του ελληνικού τραγουδιού, μιλάει στην «Κ» για την πορεία του στη δημιουργία. **Τέχνες και Γράμματα, σελ. 25**

Συμφωνημένη διχοτόμηση προτιμά ο Ντερβίς Έρογλου

Μιλά στην «Κ» και ανάγει την αναγνώριση σε αδιαπραγμάτευτο όρο λύσης

Έξω από τα δόντια μιλάει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο «πρωθυπουργός» των κατεχομένων και σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις νικητής της ψηφοφορίας του Απρίλη, Ντερβίς Έρογλου. Επιλέγει τη συμφωνημένη διχοτόμηση ως την πλέον βιώσιμη λύση για το κυπριακό πρόβλημα και σημειώνει πως, για να γίνει εφικτός ένας συνεταιρισμός στο νησί, θα πρέπει οι Ελληνοκύπριοι να αναγνωρίσουν ως κρατική οντότητα την «ΤΔΒΚ». Όσον αφορά τη στάση του έναντι των συνομιλιών σε περίπτωση που από τον Απρίλιο και μετά θα είναι αυτός ο διαπραγματευτής της τ/κ κοινότητας, τονίζει ότι θα προσέλθει με τις δικές του θέσεις, επιλέγοντας από τη δουλειά που θα έχουν κάνει μέχρι εκείνη τη στιγμή οι Δημήτρης Χριστόφιας και Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, μόνο το υλικό που ο ίδιος θα θεωρήσει ως κατάλληλο. Ξεκάθαρες είναι και οι κόκκινες γραμμές του στα κεφαλαιώδη ζητήματα του Κυπριακού: διατήρηση των εγγυήσεων, παρθενογένεση και παραμονή όλων των «πολιτογραφημένων μέχρι την ημέρα της λύσης Τούρκων εκ Τουρκίας». **Σελ. 3**

Άτυπο «όχι» κομμάτων στο άτυπο έγγραφο

Όλη η πρόταση του Ταλάτ

Οι γεφυρωτικές προτάσεις που παρασκηνιακά διαφήμιζε ότι θα κατέθετε η τ/κ πλευρά στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης, ώστε να επιτευχθεί μια κατ' αρχήν συμφωνία στις εντατικές, δεν ήρθαν ποτέ. Το έγγραφο Ταλάτ, αν και από τη μια κάνει αποδεκτή την ε/κ πρόταση για τη διακυβέρνηση, από την άλλη θέτει όρους που καθιστούν κάποιες τ/κ απαιτήσεις απαράδεκτες. Το εν λόγω έγγραφο θα συζητηθεί σήμερα στο Συμβούλιο των Αρχηγών, λίγες μόνο ώρες πριν την έναρξη των εντατικών. **Σελ. 4, 6**

Ουδέτερος ο Ομπάμα στο Κυπριακό

Εκτιμήσεις της ομογένειας

Ούτε ευτυχείς αλλά ούτε και απογοητευμένοι δηλώνουν οι ομογενείς από την πολιτική του Αμερικανού προέδρου στο Κυπριακό. Δύο επιφανείς Κύπριοι της Αμερικής, ο Φίλιπ Κρίστοφερ και ο Πανίκος Παπανικολάου, επιχειρούν μια κατ' αρχήν αποτίμηση των ενεργειών του Ομπάμα σε σχέση με τα εθνικά θέματα κατά το πρώτο έτος της θητείας του στον Λευκό Οίκο. **Σελ. 7**

Η γη όπως δεν την έχετε ξαναδεί

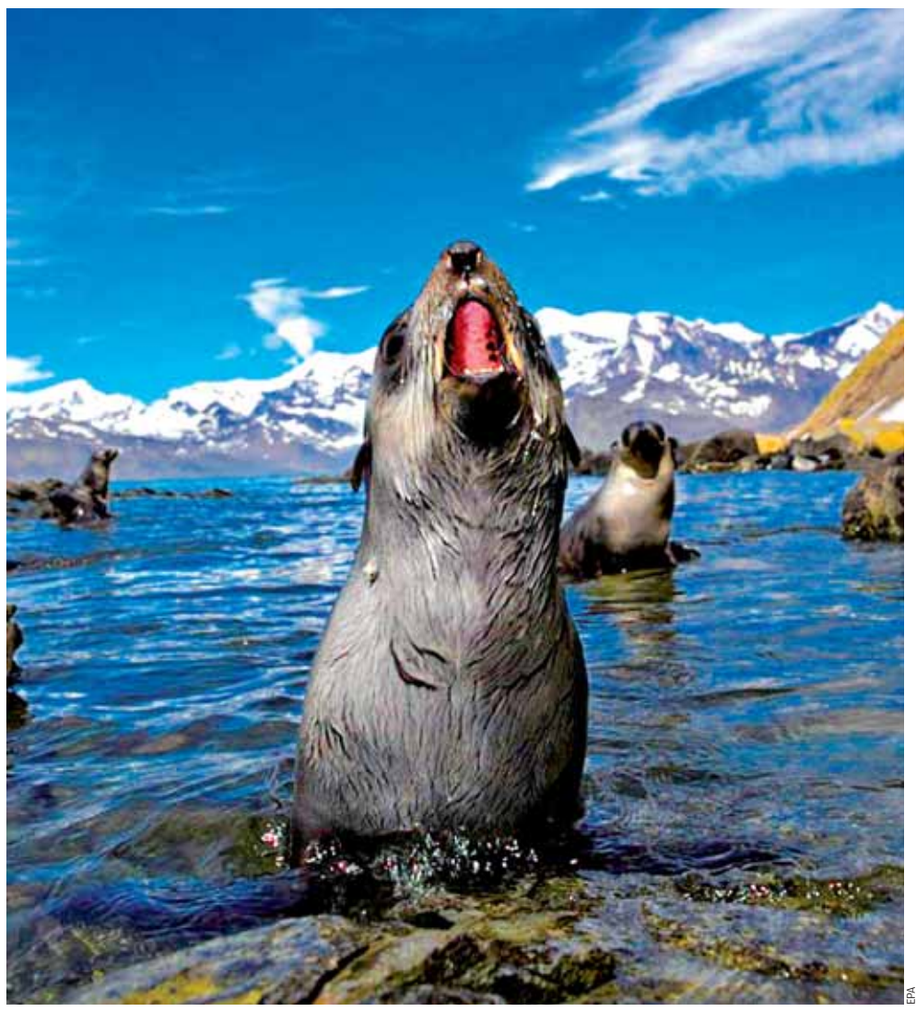

ΕΡΑ

Το απόλυτο πορτρέτο του πλανήτη μας, με όσα δεν έχουν κινηματογραφηθεί ποτέ στο παρελθόν, αποκαλύπτεται μέσα από την ακριβότερη σειρά ντοκιμαντέρ όλων των εποχών, σε μια παραγωγή του BBC, την οποία η «Καθημερινή» θα προσφέρει στους αναγνώστες της από σήμερα και για πέντε συνεχόμενες εκδόσεις. **Σελ. 44**

Γενναιόδωρη η κυβέρνηση, καθησυχάζει ο Σταυράκης

Συνέντευξη υπ. Οικονομικών στην «Κ»

Μετά την έντονη αντιπαράθεση που προκάλεσε η ανακοίνωση μέτρων από πλευράς της κυβέρνησης, αλλά και την αναδίπλωση ως προς τον τρόπο υλοποίησης της αναθεώρησης της βάσης φορολόγησης των ακινήτων, ο υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, μιλά στην «Οικονομική Καθημερινή». Στη συνέντευξή του, ο κ. Σταυράκης επιμένει πως η κυβέρνηση θα καταφέρει, τελικά, να στοχεύσει την αναθεώρηση των αξιών στα ακίνητα, ούτως ώστε να μην επηρεαστούν οι πολίτες πέρα από το πλουσιότερο 1,3% του πληθυσμού. Ακόμα, δηλώνει πως οι 130.000 τίτλοι που ακόμα εκκρεμούν δεν θα αποτελέσουν πρόβλημα στη στόχευση, αφού το Κτηματολόγιο θα καταθέσει σύντομα χρονοδιάγραμμα, βάσει του οποίου θα τύχουν επεξεργασίας οι τίτλοι. Επιπλέον, ο κ. Σταυράκης σημειώνει πως τα μέτρα δεν κατευθύνονται ιδεολογικά, αλλά από την οικονομική πραγματικότητα. Ο υπουργός Οικονομικών μιλά επίσης και για τις κινήσεις που κάνει η κυβέρνηση σε σχέση με τον δημόσιο τομέα. Αναμένεται, σύμφωνα με τον κ. Σταυράκη, πως θα κατατεθούν προτάσεις πριν το τέλος Φεβρουαρίου, σχετικά με το δύσκολο θέμα της αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων. **Οικονομική, σελ. 4**

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Πώς θα βγούμε από την κρίση.

Οικονομική, σελ. 5

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Σοβαρά

Το Κυπριακό έχει φτάσει σε ένα πολύ λεπτό σημείο, λόγω της έναρξης των εντατικών συνομιλιών και της εκδήλωσης των προθέσεων της άλλης πλευράς μέσα από το πρόσφατο άτυπο έγγραφο Ταλάτ. Επίσης, συγκυριακά, η σημερινή συνέντευξη Έρογλου στην «Κ» έρχεται να συμπληρώσει στην ουσία όλο το τ/κ πολιτικό φάσμα. Άμεση επιδίωξη της τουρκικής πλευράς είναι να φαίνεται ότι ο κ. Χριστόφιας απορρίπτει την κάθε «περιεκτική πρόταση» ώστε να χρεώνεται με αδιαλλαξία. Γι' αυτό και η πολιτική μας ηγεσία, που συνέρχεται σήμερα στο Προεδρικό Μέγαρο, θα πρέπει σοβαρά και μακριά από διακηρυκτικές δηλώσεις να βρει τον δρόμο της σοφής διαχείρισης της κατάστασης, μη λησμονώντας ότι και η επικοινωνιακή πολιτική είναι μέρος του παιγνιδιού.

Σιγή για το ατύχημα

Το αεροπλάνο βγήκε εκτός διαύλου

Αεροπλάνο της Eurocypria υπέστη ζημιά αφού παρεξέκλινε της πορείας του στο διαυλο κατά τη διάρκεια προσγείωσης σε αεροδρόμιο της Κρακοβίας, πλην όμως το πλήρωμα παρέλειψε να αναφέρει το συμβάν, το οποίο θεωρείται ως ιδιαίτερα σοβαρό. Την ίδια ώρα, σοβαρά προβλήματα στον έλεγχο της εναέριας κυκλοφορίας εντός του FIR Λευκωσίας εντοπίζει ο International Air Carrier Association (IACA), οργανισμός που εκπροσωπεί 33 αεροπορικές εταιρείες ναυλωμένων πτήσεων. Ο νοτιοανατολικός ευρωπαϊκός εναέριος άξονας, που περιλαμβάνει και το FIR Λευκωσίας, χαρακτηρίζεται ως ο πλέον προβληματικός της περιοχής. **Σελ. 9**

Άγραφοι κανόνες εγκυμοσύνης

Με την ανακοίνωση του χαρμόσυνου μαντάτου «είμαι έγκυος», η μέλλουσα μαμμά είναι υποχρεωμένη να ακούσει του κόσμου τις συμβουλές από τον... παντογνώστη περίγυρο. Μια λίστα με τα «μικρά» που είναι αναγκασμένη να υπομένει στωικά κάθε έγκυος. **Σελ. 23**

Κενό ασφάλειας στις ΗΠΑ

Ο Μπαράκ Ομπάμα διέταξε σαρωτικές αλλαγές

Τραγικές παραλείψεις διαπιστώθηκαν στο σύστημα ασφάλειας αερομεταφορών των ΗΠΑ, εξαιτίας των οποίων επετράπη στον Νιγηριανό επίδοξο βομβιστή να επιβιβαστεί στην πτήση της Northwest Airlines και να επιχειρήσει να ανατινάξει το αεροσκάφος που μετέφερε 275 επιβάτες. Ανάλογα κενά υπήρξαν και στην ασφάλεια της «Προκεχωρημένης Βάσης Τσάπμαν» στο Αφγανιστάν, όπου Ιορδανός βομβιστής αυτοκτονίας συμπαρέσυρε στον θάνατο επτά πράκτορες της CIA, στις 30 Δεκεμβρίου. Ο Μπαράκ Ομπάμα άσκησε δριμεία κριτική στις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες και διέταξε σαρωτικές αλλαγές για την αποτροπή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον, αναφωνώντας το πρώτο «mea culpa» στη θητεία του. **Σελ. 2, 18, 19**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΝ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ» ΤΗΣ «Κ»

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ 2010

Το Μουντιάλ στην «Κ»

Με την παρουσίαση της ποδοσφαιρικής ομάδας της διοργανώτριας χώρας εγκαινιάζεται η ενότητα για το Παγκόσμιο Κύπελλο, που θα φιλοξενείται στις σελίδες της «Κ» κάθε βδομάδα, μέχρι και τη σέντρα της διοργάνωσης.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ

Η κατάρα των υποτροπών

Από τους επαναλαμβανόμενους τραυματισμούς των Ζεβλάκοβ-Αλεξάνδρου στη διπλή θλάση του Μακρίδη, οι ρόλοι του Camp8, του κέντρου αποκατάστασης στο Βέλγιο και οι συχνές παρεκκλίσεις των παικτών από τη γραμμή του συλλόγου.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Η στοιχειωμένη θέση του Ράουφμαν

Ελάχιστοι από τους επιθετικούς που φόρεσαν το «τριφύλλι» την τελευταία δεκαετία κατάφεραν να ξεχωρίσουν θετικά. Υποσχέσεις αφήνει η τριπλέτα που σχηματίζεται με την άφιξη Ρενγκίφο, ο οποίος πλαισιώνει Κωνσταντίνου-Ζουράφσκι.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Γερμανία ή Ιταλία στοχεύει ο Μάντζιος

Ακόμα και τον Παναθηναϊκό θεωρούσε σκαλοπάτι για ευρωπαϊκή καριέρα, όμως ήρθε στην Κύπρο για τις συμμετοχές που θα του εξασφαλίσουν διαβατήριο για το Μουντιάλ.

kathimerini.com.cy/sport Κάθε μέρα, κάθε λεπτό **ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Ξεροκέφαλοι σαν Τούρκοι

Μεσημέρι της 8ης Δεκεμβρίου 2009 στο ξενοδοχείο Willard στην Ουάσινγκτον. Μαζί με τον συνάδελφο Αποστόλη Ζουπανιώτη και πολλούς άλλους δημοσιογράφους αναμένουμε τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να έρθει για την προγραμματισμένη συνέντευξη Τύπου μετά τη συνάντησή του στον Λευκό Οίκο με τον πρόεδρο Ομπάμα. Σε κάποια στιγμή, μας ανακοινώθηκε ότι «ο πρωθυπουργός θα αργήσει». Χαλαρώσαμε και πέσαμε όλοι πάνω στον μπουφέ με τους καφέδες που είχε στηθεί στην αίθουσα. Εκεί είχε δημιουργηθεί ένα πηγαδάκι με κεντρικό πρόσωπο τον Αλί Μπιράντ. Από εκείνη τη μάζωξη έπιασα κουβέντα με έναν μεγάλο σε ηλικία Τούρκο δημοσιογράφο, το όνομα του οποίου μου διαφεύγει. Μου είπε πάντως ότι στο παρελθόν εργάστηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες ως ανταποκριτής τουρκικών ΜΜΕ. Μοιραία λοιπόν ήξερε και το Κυπριακό και πώς παιζόταν το παιγνίδι. Στο ερώτημά μου κατά πόσον θεωρούσε το Κυπριακό ως ένα από τα σημαντικά θέματα που θα συζητούσαν Ομπάμα-Ερντογάν, η απάντησή του ήταν αρνητική. Χαμογέλασε και εξήγησε ότι σήμερα το Κυπριακό δεν είναι σημαντικό. Όπως αποδείχθηκε, δεν ήταν μεταξύ των σοβαρών θεμάτων που τέθηκαν στον Λευκό Οίκο. Τον ρώτησα γενικότερα την άποψή του και με εξέπληξε λέγοντάς μου τα εξής: «Τον πρώτο γύρο της παρτίδας στο Κυπριακό τον έπαιξε και τον κέρδισε ο Ερντογάν το 2004. Πώς; Απλά. Μελέτησε την πολιτική της ελληνοκυπριακής πλευράς. Είδε ότι σε κάθε περίπτωση που το Κυπριακό εισερχόταν σε φάση διαπραγματεύσεων, οι συνομιλίες κατέρρεαν λίγο πριν το τέλος και το πολιτικό κόστος και την αδιαλλαξία τα φορτωνόταν η Άγκυρα. Κι αυτό ανεξαρτήτως αν η αφορμή ήταν, για παράδειγμα, οι εκλογές και η αλλαγή του Ελληνοκύπριου ηγέτη ή ο Ραούφ Ντενκτάς. Όπως και να είχαν τα πράγματα, η ελληνοκυπριακή πλευρά έβγαινε στεγνή από την κάθε φουρτούνα, λόγω τουρκικής αδιαλλαξίας. Επί εποχής Ερντογάν, λοιπόν, η Άγκυρα αποφάσισε ότι θα άλλαζε χαβά και στο Κυπριακό. Το είπε το 2003 ο πρωθυπουργός ότι θα είναι ένα βήμα πιο μπροστά από τους Έλληνες. Στις αρχές του 2004, οι Ντενκτάς και Παπαδόπουλος πήγαν στη Νέα Υόρκη για να παίξουν το ίδιο παιγνίδι. Εγώ ήμουν εκεί και τα έζησα. Παρενέβη όμως ο Ερντογάν και ο Ντενκτάς είπε τελικά "ναι" στις προτάσεις των Η.Ε. και αναγκαστήκατε κι εσείς να πείτε "ναι". Ο Ντενκτάς, μάλιστα, επειδή ήταν της παλιάς σχολής και δεν εξυπηρετούσε πλέον την πολιτική της κυβέρνησης, πλήρωσε τη νύφη και πήγε σπίτι του. Τελικά, ο Ερντογάν κατάλαβε ότι ήταν πολύ εύκολο να παίξει με την ε/κ πλευρά διότι ό,τι και να έβαζε στο τραπέζι θα λέγατε "όχι". Γι' αυτό ό,τι βάζει στο τραπέζι προσπαθεί να το περνά σαν προτάσεις, μέσω των Ηνωμένων Εθνών, και γνωρίζει ότι θα πείτε "όχι", μέσω των Ηνωμένων Εθνών. Όλα αυτά τα "όχι" καταγράφονται εις βάρος της δικής σας πλευράς πλέον, η οποία και φαίνεται η αδιάλλακτη. Αυτό ακριβώς συνέβη και το 2004».

Στην παρατήρησή μου ότι και η δική μας πλευρά κατέθεσε προτάσεις το 2004 στο Μπούργκενστοκ, απάντησε ότι το 2004 στην Ελβετία δεν συνέβη κάτι τέτοιο και πρόσθεσε: «Επιπρόσθετα, ο πρόεδρός σας πήγε στην Κύπρο και ζήτησε από τους Έλληνες να μην υποστηρίξουν το σχέδιο κι αυτό ήταν για τον πρωθυπουργό Ερντογάν ό,τι καλύτερο. Γι' αυτό λέω ότι κέρδισε την πρώτη παρτίδα το 2004. Διότι φάνηκε σε όλους ότι οι αδιάλλακτοι στην Κύπρο είναι οι Έλληνες».

«Δηλαδή τώρα έχουμε τον δεύτερο γύρο;», ρώτησα. Και η απάντηση ήταν περίπου η παρακάτω: «Τώρα είναι ο δεύτερος γύρος. Είναι όμως πιο εύκολος από τον πρώτο, διότι τώρα η Τουρκία είναι πιο δυνατή και ο ρόλος της πολύ πιο σημαντικός από τότε. Γι' αυτό πιστεύω ότι είναι πολύ πιο εύκολο να συνεχίσει την ίδια πολιτική, αφήνοντας στο τραπέζι των συνομιλιών και πράγματα που είναι σίγουρη ότι είτε ουσιαστικά είτε από προκατάληψη θα απορρίπτετε. Η ουσία είναι να ακούγεται συνεχώς το δικό σας "όχι" στο τραπέζι». «Καλά, και γιατί μου το λέτε έτσι ανοικτά και απροκάλυπτα;», ρώτησα. «Διότι είστε το ίδιο ξεροκέφαλοι Ανατολίτες, όπως κι εμείς. Κι άμα δεν βρεθεί άνθρωπος ανοιχτομάτης να σας πάει ένα βήμα παρακάτω, θα βράζετε στο ζουμί σας άλλα τριάντα χρόνια. Το ξέρω, γιατί η Τουρκία το έκανε για περισσότερο από μισό αιώνα...».

paraschosa@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Το πρώτο «mea culpa» από τον Ομπάμα

Ένα χρόνο αφότου έγινε ένοικος του Λευκού Οίκου, υιοθετεί το μότο «βρισκόμαστε σε πόλεμο» του προκατόχου του

EPA

«Η υπόθεση σταματάει σε μένα... Ως πρόεδρος είμαι υποχρεωμένος να υπερασπιστώ αυτήν την κοινωνία και όταν το σύστημα αποτυγχάνει, η ευθύνη είναι δική μου». Με αυτά τα λόγια, ο Μπαράκ Ομπάμα ανέλαβε πλήρως την πολιτική ευθύνη για το φιάσκο των υπηρεσιών ασφαλείας αναφορικά με την τρομοκρατική απόπειρα εναντίον αμερικανικού, επιβατικού αεροπλάνου πάνω από το Ντιτρόιτ, την ημέρα των Χριστουγέννων.

Με την τοποθέτηση αυτή στη δεύτερη δημόσια παρέμβασή του για την παρ' ολίγον τραγωδία μέσα σε μία εβδομάδα, ο Αμερικανός πρόεδρος απέκλεισε το ενδεχόμενο αναζήτησης αποδιοπομπαίων τράγων μεταξύ των διευθυντικών στελεχών της CIA και της Εθνικής Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας. Το κλίμα είχε βαρύνει ιδιαίτερα για τον επικεφαλής της τελευταίας, Μάικλ Λάιτερ, ύστερα από την αποκάλυψη των «Νιου Γιορκ Τάιμς» ότι αναχώρησε για τις χριστουγεννιάτικες διακοπές του την επομένη του τρομοκρατικού επεισοδίου. Ωστόσο, ο Αμερικανός πρόεδρος ήταν πολύ αυστηρός στις τοποθετήσεις του γι' αυτό που περιέγραψε ως «συστημική αποτυχία» των μηχανισμών ασφαλείας. Μια αποτυχία η οποία εμφανίζεται όντως τραγική στη σχετική έκθεση που έδωσε στη δημοσιότητα ο Λευκός Οίκος λίγο νωρίτερα από το διάγγελμα Ομπάμα προς το αμερικανικό έθνος. Οπως προκύπτει από την έκθεση, οι αρμόδιες υπηρεσίες είχαν έγκαιρα λάβει σειρά πληροφοριών, οι οποίες παρέπεμπαν σε επικείμενο πλήγμα της Αλ Κάιντα με εκτελεστή τον Αμπντουλμουταλάμπ, αλλά ολιγώρησαν και απέτυχαν να συνδέσουν τα διάφορα κομμάτια του παζλ.

> *Επισπεύδει την εγκατάσταση ανιχνευτικών συσκευών υψηλής τεχνολογίας στα αεροδρόμια των ΗΠΑ.*

Ηδη τον Μάιο, οι Βρετανοί είχαν αρνηθεί να ανανεώσουν τη βίζα του Νιγηριανού και τον είχαν συμπεριλάβει σε λίστα υπόπτων για τρομοκρατία. Τον Αύγουστο, η Εθνική Υπηρεσία Ασφαλείας (NSA) υπέκλεψε τηλεφωνικές συνομιλίες, οι οποίες μαρτυρούσαν ότι ηγέτες της Αλ Κάιντα στην Υεμένη ετοίμαζαν τρομοκρατική επίθεση εναντίον των ΗΠΑ με εκτελεστή Νιγηριανό. Και τον Νοέμβριο, ο πατέρας του Αμπντουλμουταλάμπ ενημέρωσε αυτοπροσώπως το προσωπικό της αμερικανικής πρεσβείας στην Νιγηρία, συμπεριλαμβανομένου ενός πράκτορα της CIA, ότι ο γιος του είχε προσχωρήσει στους εξτρεμιστές και βρισκόταν στην Υεμένη.

Παρ' όλα αυτά, ο Νιγηριανός κατάφερε να επιβιβαστεί, ζωσμένος με εκρηκτικά, σε πτήση από το Αμστερνταμ προς το Ντιτρόιτ. Οπως έγινε γνωστό, ένας από τους λόγους που συνέβη αυτό ήταν κάποιο... ορθογραφικό λάθος στο όνομα με το οποίο είχε καταχωρισθεί ο Αμπντουλμουταλάμπ στα αρχεία αμερικανικών υπηρεσιών!

«Είμαστε σε πόλεμο», δήλωσε στο διάγγελμά του ο Μπαράκ Ομπάμα, επαναλαμβάνοντας ένα ρεφρέν που ήταν πολύ διαδεδομένο επί εποχής Μπους. Προσέθεσε, ωστόσο, ότι «δεν θα υποκύψει στη νοοτροπία της κατάστασης πολιορκίας», κάτι που θα οδηγούσε στο να θυσιαστούν δημοκρατικές ελευθερίες στον βωμό της κρατικής ασφάλειας.

Ο Αμερικανός πρόεδρος κάλεσε τις μυστικές υπηρεσίες να ενισχύσουν τον μεταξύ τους συντονισμό και να επιταχύνουν την ανάλυση των πληροφοριών. Ζήτησε, επίσης, από το υπουργείο Εσωτερικής Ασφαλείας να επισπεύσει την εγκατάσταση ανιχνευτικών συσκευών υψηλής τεχνολογίας, συνολικής αξίας ενός δισ. δολαρίων, στα αμερικανικά αεροδρόμια. Μεταξύ αυτών των συσκευών περιλαμβάνονται και οι ανιχνευτές σώματος. Επιπλέον, ο Ομπάμα αποφάσισε να αυξηθεί ο αριθμός των «ιπτάμενων αστυνομικών» (ήδη, ανέρχονται σε 4.000) και να γίνουν αυστηρότερες οι διαδικασίες απόκτησης βίζας από άτομα που βαρύνονται με υποψίες για τρομοκρατικές διασυνδέσεις.

Μερίδα των Ρεπουμπλικανών, συμπεριλαμβανομένου του πρώην αντιπροέδρου Ντικ Τσένι, ασκεί κριτική στον Ομπάμα, υποστηρίζοντας ότι υποβάθμισε την απειλή της τρομοκρατίας. Απαντώντας, ο Αμερικανός πρόεδρος δήλωσε ότι «τα μεγάλα και υπερήφανα έθνη δεν αναδιπλώνονται και δεν κρύβονται πίσω από τείχη καχυποψίας και δυσπιστίας. Αυτό ακριβώς θα ήθελαν να κάνουμε οι αντίπαλοί μας και δεν πρόκειται να τους προσφέρω αυτή τη νίκη».

Από πολιτικής άποψης, το σημαντικότερο στοιχείο της έκθεσης του Λευκού Οίκου ήταν η αναβάθμιση της σημασίας της Υεμένης ως ορμητηρίου της Αλ Κάιντα, για την αμερικανική αντιτρομοκρατική στρατηγική.

Α. Ρ., AFP

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πρίν στην «Κ» *10.Ι.1961*

ΝΤΕ ΓΚΩΛΛ: Παρίσιοι, 9. – Ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, στρατηγὸς Ντὲ Γκώλλ, κατήγαγε θριαμβευτικὴν νίκην ἐπὶ τῆς πολιτικῆς του διὰ τὴν Ἀλγερίαν. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δημοψηφίσματος διὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας αὐτῆς καταδεικνύουν ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ Γάλλου Προέδρου ἔτυχε συντριπτικῆς πλειοψηφίας ἐκ μέρους τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ παρὰ τὴν σφοδρὰν ἀντίδρασιν τῶν στοιχείων τῆς ἄκρας δεξιάς, ποὺ ἀντιτίθενται εἰς τὴν παροχὴν αὐτοδιαθέσεως εἰς τὴν Ἀλγερίαν καὶ τῆς ἀριστερᾶς, ποὺ ἔχει κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς διεξαγωγῆς διαπραγματεύσεων μὲ τοὺς Ἀλγερινοὺς ἐπαναστάτας. Αἱ ψῆφοι αἱ ριφθεῖσαι ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τοῦ Γάλλου Προέδρου ἀνῆλθον εἰς ποσοστὸν περίπου 75% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ψηφισάντων. Ἡ ἀποχὴ ἐπίσης δὲν ὑπῆρξεν ἀνωτέρα τοῦ 28% περίπου. Ἐν τῷ μεταξύ, εἰς τὴν Ἀλγερίαν συνεχίσθησαν αἱ ταραχαὶ προκληθεῖσαι κυρίως ὑπὸ Μουσουλμάνων, ἀκολουθούντων τὴν πολιτικὴν τῶν Ἀλγερινῶν ἐπαναστατῶν. Οἱ νεκροὶ κατὰ τὴν τριήμερον διάρκειαν τοῦ δημοψηφίσματος ἀνῆλθον εἰς 38, ἐνῷ οἱ τραυματίαι εἶναι πολὺ περισσότεροι.

ΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ: Βρυξέλλαι, 9. – Διὰ νὰ ἐντείνουν τὴν πίεσίν των ἐπὶ τῶν ἀρχῶν, οἱ Βέλγοι ἀπεργοὶ ἐξαπέλυσαν κῦμα δολιοφθορῶν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς κυβερνητικὰς ἀνακοινώσεις ἐσημείωσε καὶ ἀνθρώπινα θύματα. Ἠλεκτρικοὶ στῦλοι καὶ σιδηροτροχιαὶ ἔχουν καταστραφῆ διὰ δυναμίτιδος ὑπὸ τῶν ἀπεργῶν. Σήμερον τὴν πρωΐαν ἡ διεύθυνσις τῶν βελγικῶν σιδηροδρόμων δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσῃ ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπικοινωνίαν Βρυξελλῶν - Παρισίων. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς καταστάσεως ἡ Κυβέρνησις φαίνεται ἀποφασισμένη νὰ λάβῃ ἔκτακτα μέτρα. Σχετικῶς ἀναφέρεται ὅτι καὶ ἄλλα βελγικὰ στρατεύματα σταθμεύοντα εἰς τὴν Γερμανίαν θὰ ἐπιστρέψουν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν εἰς τὴν χώραν καὶ ὅτι ἐδόθησαν αὐστηραὶ διαταγαὶ πρὸς τὰς δυνάμεις ἀσφαλείας. Ἐν τῷ μεταξύ, αἱ πολιτικαὶ συνεννοήσεις, παρὰ τὰς προσπαθείας τοῦ Βασιλέως, εὑρίσκονται εἰς ἀδιέξοδον. Οἱ σοσιαλισταὶ ἀπειλοῦν ὁμαδικὴν παραίτησιν διὰ νὰ προκαλέσουν ἐκλογάς.

7η ΗΜΕΡΑ

Με άριστα το 10

Γράφει **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

1 Στον υπουργό Εσωτερικών, Νεοκλή Συλικιώτη. Έβγαλε η κυβέρνηση το «Λυκόσκυλο» για να σώσει το «Αρνί» (Σταυράκη) από τον «Λύκο» (Αβέρωφ). Η λύσσα του Λυκόσκυλου όμως δεν μπορεί να ξεπεράσει αυτήν του Λύκου. Πολιτικά απαράδεκτες δηλώσεις-αερολογίες, οι οποίες υποβαθμίζουν τον πολιτικό λόγο.

2 Στον υπουργό Οικονομικών, Χαρίλαο Σταυράκη. Το άγχος του για τα θέματα επικοινωνίας είναι αδικαιολόγητα πολύ μεγάλο. Αν ξόδευε την ίδια ενέργεια στην ουσία, θα ήταν όλα καλύτερα στην οικονομία.

3 Στον Αβέρωφ Νεοφύτου. Περνά μεν την καλύτερη πολιτική φάση και δικαιώνεται η εμμονή του στα θέματα οικονομίας ως της αχίλλειου πτέρνας της κυβέρνησης, όμως, όπως όλοι οι τεχνίτες παίκτες, είναι και αυτός επιρρεπής στην «τρίπλα παραπάνω». Όταν είσαι μπροστά στο άδειο τέρμα, σκόραρε και μην πηγαίνεις για ακόμη μια (πολιτική) τρίπλα.

4 Στις εφημερίδες. Ο «Φ» και η «Σ» πανηγύριζαν την Παρασκευή για τη σκλήρυνση της στάσης Ταλάτ στο έγγραφο που παρέδωσε, την ώρα που ο «πολύς» με το Κυπριακό «Π» το έκανε «γαργάρα». Την ερχόμενη βδομάδα που θα μας δώσει κανένα μπισκοτάκι ο Ταλάτ, οι μεν θα σφυρίζουν αδιάφορα, οι δε – που σήμερα κάνουν γαργάρες – θα πανηγυρίζουν πως λύθηκε το πρόβλημα. Οι αναγνώστες;

5 Στον Νίκο Αναστασιάδη. Προσπαθεί κι αυτός να χορέψει στον χορό της οικονομίας, όπου τους παρέσυρε όλους ο Πάφιος, αλλά δεν του βγαίνει. Ίσως θα πρέπει ο Πρόεδρος να καθίσει να διαβάσει λίγο και να διορίσει κανένα σύμβουλο να τον καθοδηγεί στην οικονομία, όπως ο Αβέρωφ που έχει ολόκληρο «think tank» να συμβουλεύεται. Αν ήταν όμως για το φυσικό αέριο...

KYPE

Μην ξεχάσεις να πάρεις γάλα από τον φούρνο.

6 Στη δικαστίνα με το κινητό. Σύμφωνα με έγγραφες καταγγελίες δικηγόρου, συγκεκριμένη δικαστής την ώρα της δίκης ασχολείτο με το κινητό της. Οι δικαστίνες δηλαδή δεν έχουν ψυχή; Να στείλουν ένα sms στη Φιλιππινέζα για ψώνια, να κανονίσουν με τις φίλες έναν καφέ; Να κάνουν chatting με γκόμενους; Η Θέμις είχε κέφια!

7 Στην ΑΕΚ Αθηνών. Η έκφραση «και νεκρός ενίκα» ταιριάζει απόλυτα στην υπό πτώχευση και χωρίς πρόεδρο ομάδα της Νέας Φιλαδέλφειας. Πήγε με παίκτες απλήρωτους και νίκησε τον Ολυμπιακό στο Καραϊσκάκη. Δεν ανταλλάζει ο ΟΣΦΠ τον Ζίκο με τον Λεμονή;

ΕΙΠΕ

Μεχμέτ Αλί Ταλάτ
Δέχομαι την εκ περιτροπής προεδρία υπό όρους.

ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΠΕΙ

Μας ανοίξατε την όρεξη.

8 Στο αρραγές μέτωπο Νίκου-Άντρου για τους φρουρούς. Σιγά μη χάσουν τις Φιλιππινέζες για τα ψώνια και τους «ξυρισμένους» για τη μόστρα. Μετά ποιος θα παίρνει τις κυρίες κομμωτήριο;

9 Στον Πέπε Γκουαρδιόλα, προπονητή της Μπαρτσελόνα. Στα 38 του και στην πρώτη του φορά ως πρώτος προπονητής της θρυλικής «Μπάρτσα», τα πήρε όλα (πρωτάθλημα Ισπανίας, Copa del Rey, Τσάμπιονς Λιγκ, ευρωπαϊκό Σούπερ Καπ, ισπανικό Σούπερ Καπ, Παγκόσμιο Κύπελλο Συλλόγων). Αν ήταν στην Κύπρο, θα ήταν «μικρός» για τέτοια θέση.

10 Στον μακαρίτη Τάσσο Παπαδόπουλο. Ούτε όταν ζούσε δεν προκαλούσε τόσο θόρυβο. Τον έκλεψαν και τον εξαφάνισαν και προχθές αποκαθήλωσαν και την ελληνική σημαία. Τούρκοι, Οχιάδες, Ναιναίκοι, Γιουγκοσλάβοι, Ρουμάνοι, Πολωνοί, νονοί και μη, διεκδικούν το σφίξιμο στο στομάχι που νιώθουμε όλοι μας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας «Η Καθημερινή» Α.Ε. - Έκδοση Εντύπων - Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

Πρόεδρος Δ.Σ.: **Κωστας Ιορδανιδης** ▪ Διευθύνων Σύμβουλος: **Δημητρης Λοττιδης** ▪ Διευθυντής: **Ανδρεας Παρασχος** ▪ Αρχισυντάκτης: **Γιαννης Αντωνιου**
Υπεύθυνος Οικονομικού: **Μιχαλης Περσιανης** ▪ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: **Κωστας Σωτηροπουλος** ▪ Υπεύθυνος Ατελιέ: **Παντελης Δαμιανου**

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδότης: **Αντωνης Καρκαγιαννης** ▪ Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ▪ Διεύθυνση συντάξεως: **Νικος Κωνστανταρας - Κωστας Καλλιτσης - Κωστης Φαφουτης**

Λύση μόνο αν αποδεχθείτε τα δύο κράτη

Ντερβίς Έρογλου: Εάν η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν θέλει διχοτόμηση, τότε πρέπει να συμφωνήσει με την τουρκοκυπριακή πλευρά

Συνέντευξη στους **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ** *και* **ΝΙΚΟ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟ**

Το όνομά του βρίσκεται εδώ και πολύ καιρό ψηλά στην ατζέντα του Κυπριακού. Όσο μάλιστα πλησιάζουν οι «εκλογές» στα κατεχόμενα, οι αναφορές σε αυτόν και στο πόσο αρνητικά θα επηρεάσει τις διαπραγματεύσεις είναι σχεδόν καθημερινές. Ο λόγος για τον «πρωθυπουργό» των κατεχομένων, Ντερβίς Έρογλου, τον οποίο η «Κ» συνάντησε στο γραφείο του την περασμένη Τρίτη. Στη συνέντευξη που μας παραχώρησε, παρουσιάστηκε απόλυτα συνειδητοποιημένος σε σχέση με τις επιδιώξεις του στο Κυπριακό. Η υποδοχή τόσο από τον ίδιο όσο και από τους συνεργάτες του ζεστή, όταν όμως η συζήτηση έμπαινε στις κόκκινες γραμμές και τις βασικές διαφωνίες, το βλέμμα άλλαζε και οι απαντήσεις του είχαν ένα και μόνο κοινό παρονομαστή: «Για το αδιέξοδο και την απουσία προόδου φταίνε μόνο οι Ελληνοκύπριοι». Ξεκάθαρη ήταν όμως και η προτίμησή του σε σχέση με τη μορφή της επιδιωκόμενης λύσης. «Ανάμεσα στη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, τη διατήρηση της παρούσας κατάστασης πραγμάτων και τη συμφωνημένη διχοτόμηση, προτιμώ την τελευταία επιλογή διότι είναι η πλέον βιώσιμη», μας είπε. Χωρίς πολλές ελπίδες είναι όμως και η βασική προϋπόθεση που θέτει για να μπορέσουν οι δύο πλευρές να καταλήξουν σε ένα συνεταιρισμό: «Να αποδεχτείτε ότι στην Κύπρο υπάρχουν δύο λαοί, δύο κράτη, δύο δημοκρατίες», μας είπε χαρακτηριστικά.

-Να ξεκινήσουμε με τα νούμερα που δείχνουν οι δημοσκοπήσεις σε σχέση με το Κόμμα Εθνικής Ενότητας. Φαίνεται ότι είστε το φαβορί για τις «εκλογές» του Απρίλη. Θεωρείτε ότι υπάρχει τρόπος οι δημοσκοπήσεις να μην επαληθευτούν;

Οι δημοσκοπήσεις που είχε κάνει η εταιρεία KADEM στις προηγούμενες βουλευτικές εκλογές επαληθεύτηκαν πλήρως και το αποτέλεσμα ήταν σωστό σε ποσοστό 100%. Εκείνο που μπορεί να γίνει τώρα είναι να υπάρξουν αποκλίσεις της τάξης του 2%-3%.

-Τότε όμως το ζητούμενο ήταν άλλο. Τώρα στο επίκεντρο είναι το Κυπριακό, στο οποίο η δική σας αντίληψη είναι διαφορετική από αυτήν του κ. Ταλάτ. Θεωρείτε ότι η δική σας αντίληψη μπορεί να επηρεάσει το τελικό αποτέλεσμα;

Ναι, είμαι σίγουρος πως θα επηρεαστεί το αποτέλεσμα των εκλογών. Και η διαφορά θα είναι υπέρ των θέσεων που εκφράζει το Κόμμα Εθνικής Ενότητας. Αν είχαμε τις ίδιες απόψεις στο Κυπριακό με τον κ. Ταλάτ, θα ήμασταν στο ίδιο κόμμα. Βεβαίως και εγώ είμαι υπέρ της συνέχισης των διαπραγματεύσεων, κάτι που τόνισα και το βράδυ που είχα εκλεγεί. Παρόλα αυτά, σε όλο τον κόσμο, και οι Ελληνοκύπριοι επίσης, με παρουσιάζουν ως αδιάλλακτο, με μία οργανωμένη μάλιστα προπαγάνδα εναντίον μου. Για παράδειγμα, οι ηγέτες των ελληνοκυπριακών κομμάτων συνεχίζουν να υποστηρίζουν το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα του κ. Ταλάτ, το οποίο συνεχώς λέει ότι ο Έρογλου είναι αδιάλλακτος.

«Μόνο αν καταλάβουν οι Ελληνοκύπριοι ότι είμαστε κράτος, θα καταλήξουμε σε συμφωνία στο Κυπριακό»

-Είπατε ότι είστε υπέρ της συνέχισης των συνομιλιών αλλά και ότι έχετε βασικές διαφορές με τον κ. Ταλάτ. Εάν δηλαδή εκλεγείτε, θα συνεχίσετε τις διαπραγματεύσεις πάνω στην ίδια βάση που συζητούν αυτή τη στιγμή οι Δημήτρης Χριστόφιας και Μεχμέτ Αλί Ταλάτ;

Τι εννοείτε; Ότι οι Χριστόφιας και Ταλάτ έχουν συμφωνήσει και θα χαλάσω εγώ αυτή τη συμφωνία;

-Από ό,τι δηλώνεται δημόσια, υπάρχει συμφωνημένη βάση, πάνω στην οποία ξεκίνησαν πριν ενάμιση χρόνο οι διαπραγματεύσεις.

Η βάση δεν αλλάζει. Αυτό που αλλάζει είναι τα αποτελέσματα που θα προκύψουν μέσα από τη διαδικασία.

-Όταν μιλάτε για βάση, τι ακριβώς εννοείτε;

Υπάρχουν κριτήρια που έχουν τεθεί από τα Ηνωμένα Έθνη, αλλά παράλληλα υπάρχουν και τα κριτήρια που θέτουμε ως Τουρκοκύπριοι για να προασπίσουμε τα συμφέροντα και τα δικαιώματά μας. Η βάση προκύπτει από ένα μείγμα ανάμεσα στα δύο. Όπως η ελληνοκυπριακή πλευρά ζητά κάποια πράγματα, έτσι και η τουρκοκυπριακή. Κι εγώ θα είμαι εκεί να διασφαλίσω ότι θα πάρουμε αυτά που ζητούμε.

-Αυτό το μείγμα που μόλις τώρα αναφέρατε, θα οδηγεί τις διαπραγματεύσεις σε λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας;

Δεν έχει σημασία η ονομασία της λύσης. Αυτό που έχει σημασία είναι και οι δύο λαοί να πουν το αναγκαίο «ναι» στη συμφωνία που θα προκύψει.

-Πώς όμως βλέπετε αυτό το «ναι»; Ναι σε μία ομοσπονδία, ναι σε μία συνομοσπονδία ή ναι σε δύο χωριστά κράτη;

Πρώτα από όλα πρέπει να συμφωνηθεί και να γίνει παραδεκτό ότι είμαστε κράτος. Πως ό,τι δηλαδή υπάρχει στον Νότο, υπάρχει και στον Βορά. Ότι, όπως οι Ελληνοκύπριοι, έτσι και εμείς οι Τουρκοκύπριοι είμαστε ένας χωριστός λαός. Πρέπει δηλαδή να γίνει αποδεκτό ότι τώρα υπάρχουν δύο δημοκρατίες στο νησί.

-Από αυτές τις δύο δημοκρατίες στις οποίες κάνατε αναφορά, τι θα προκύψει στο πλαίσιο μίας λύσης; Μία δημοκρατία;

Επαναλαμβάνω ότι τώρα στην Κύπρο υπάρχουν δύο ίσοι και κυρίαρχοι λαοί. Αυτά τα δύο κράτη και οι δύο λαοί προσπαθούν να σχηματίσουν ένα συνεταιρισμό.

-Δηλαδή τι επιθυμείτε; Ένα κράτος ή δύο χωριστά;

Εάν θα πω «ναι» σε μία λύση, τότε η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει να διαλυθεί και να δημιουργηθεί μία νέα Δημοκρατία. Αλλά η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν αποδέχεται την παρθενογένεση. Πώς περιμένουν στην ελληνοκυπριακή πλευρά να καταλήξουμε σε έναν νέο συνεταιρισμό όταν δηλώνουν ότι στο πλαίσιο της λύσης θα υπάρχει συνέχιση της Κυπριακής Δημοκρατίας;

«Οι ηγέτες των ε/κ κομμάτων συνεχίζουν να υποστηρίζουν το κόμμα του κ. Ταλάτ, το οποίο συνεχώς λέει ότι ο Έρογλου είναι αδιάλλακτος»

-Υπάρχουν τάσεις και στις δύο πλευρές που θεωρούν πως, εδώ που βρίσκονται τα πράγματα, μία συμφωνημένη διχοτόμηση είναι η καλύτερη λύση για το κυπριακό. Εσείς τι λέτε;

Η διχοτόμηση είναι πιο κοντά λόγω του «όχι» που είπαν οι Ελληνοκύπριοι στο Σχέδιο Ανάν και επειδή η Ε.Ε. αθέτησε τις υποσχέσεις που έδωσε στην Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου. Επίσης, λόγω και του γεγονότος ότι οι Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και Δημήτρης Χριστόφιας, που θέλουν όπως λένε την ειρήνη, δεν καταφέρνουν να το λύσουν εδώ και 15 μήνες.

-Είστε έτοιμος να υπογράψετε δηλαδή μια λύση συμφωνημένης διχοτόμησης;

Εάν ο Χριστόφιας είναι έτοιμος, είμαι κι εγώ.

-Μεταξύ όμως των τριών επιλογών, δηλαδή της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, της παραμονής της κατάστασης ως έχει και της συμφωνημένης διχοτόμησης, ποιαν προκρίνετε;

Η συμφωνημένη διχοτόμηση είναι η καλύτερη λύση, διότι είναι η πλέον βιώσιμη.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ευθύνες μόνο στους Ελληνοκύπριους επιρρίπτει, σε συνέντευξή του στην «Κ», ο Ντερβίς Έρογλου. Δεν αποδέχθηκαν, λέει, καμία από τις προτάσεις που κατέθεσε ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Ο αγνοούμενος κουνιάδος και οι Ε/κ φίλοι

Το βλέμμα και ο τόνος της φωνής του άλλαξε. Δεν ρωτούσαμε για τις βασικές διαφωνίες στο Κυπριακό, αλλά για τις ευθύνες των ανθρώπων της δικής του γενιάς και στις δύο πλευρές για την τραγωδία της Κύπρου. Χωρίς να το γνωρίζουμε, είχαμε συμφωνήσει για τη συνέντευξη σε μια μέρα σημαδιακή, όπως αποδείχθηκε, για τον κ. Έρογλου και την οικογένειά του. «Μόλις σήμερα παραλάβαμε τα οστά του αδελφού της γυναίκας μου, τα οποία αναγνωρίστηκαν με τη μέθοδο του DNA», μας είπε. Έχοντας πλέον μπει – παρά τις σοβαρές διαφωνίες μας με τις θέσεις που εξέφραζε – σε πιο ανθρωπιστικές και ανθρώπινες πτυχές, τον ρωτήσαμε για τους Ελληνοκύπριους φίλους του. Εάν είχε κάποιους. Αν και πέρασαν πολλά χρόνια από το 1963, όταν είχε εργαστεί ως γιατρός για εφτά περίπου μήνες στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, θυμήθηκε κάποιους από τους Ελληνοκύπριους συναδέλφους και φίλους του, όπως είπε: «Αντρέας Κάρουλας, φαρμακοποιός, Χρίστος Αγγελής, γυναικολόγος, Χατζηκακού, ορθοπεδικός από την Αμμόχωστο, και φυσικά ο Βάσος Λυσσαρίδης». Θελήσαμε στη συνέχεια να μάθουμε γιατί επέλεξε να μην επισκεφθεί όλα αυτά τα χρόνια τις ελεύθερες περιοχές. «Δεν υπάρχει λόγος συγκεκριμένος. Απλώς δεν το έκρινα αναγκαίο. Θα έρθω όμως σύντομα, εντός Ιανουαρίου, για να συναντηθώ με τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ, Νίκο Αναστασιάδη. Στο παρελθόν είχε προγραμματιστεί μία συνάντηση με τον Γλαύκο Κληρίδη, αλλά, όπως με ενημέρωσαν στη συνέχεια, ο κ. Κληρίδης άλλαξε γνώμη. Είχε επίσης γίνει μία επαφή για συνάντηση με τον κ. Βασιλείου, αλλά τα πράγματα δεν προχώρησαν παραπέρα», κατέληξε.

Θα τα σβήσει όλα και θα αρχίσει από την αρχή

Με τις δικές του προτάσεις θα προσέλθει στις διαπραγματεύσεις εάν κερδίσει τις «εκλογές»

Στο καλάθι των αχρήστων θα πετάξει ο Ντερβίς Έρογλου, σε περίπτωση που εκλεγεί, μεγάλο μέρος της εργασίας που έχουν κάνει μέχρι τώρα οι Δημήτρης Χριστόφιας και Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Όπως επισημαίνει στη συνέντευξή του, έχει τις δικές του προτάσεις, τις οποίες θα φέρει στο τραπέζι για να προασπίσει τα συμφέροντα του τουρκοκυπριακού – όπως λέει – λαού. Απόλυτες είναι επίσης οι θέσεις του σε σχέση με τις κόκκινες γραμμές. «Χωρίς διατήρηση των εγγυήσεων, παραμονή των πολιτογραφημένων Τούρκων εκ Τουρκίας και αναγνώριση της κρατικής μας οντότητας, δεν υπάρχει λύση», τονίζει. Αίσθηση πάντως προκαλεί το γεγονός ότι ο Ντερβίς Έρογλου επιλέγει πολύ προσεκτικά το λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί όταν αναφέρεται στον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, με τον οποίο είχε συναντηθεί στο πλαίσιο γεύματος εργασίας, λίγες ώρες πριν τη συνέντευξη που μας παραχώρησε.

Κόκκινες γραμμές οι εγγυήσεις, η ισότητα στην κυριαρχία και η παραμονή όλων των «πολιτογραφημένων» εποίκων

-Ξέρετε ότι οι θέσεις που εκφράζετε βρίσκουν αντίθετη ολόκληρη την ελληνοκυπριακή πλευρά. Πώς ευελπιστείτε ότι μέσα από αυτές τις θέσεις θα καταλήξετε σε ένα συνεταιρισμό;

Όπως ο Δημήτρης Χριστόφιας πρώτα από όλα σκέφτεται τα συμφέροντα του δικού του λαού, έτσι και εγώ σκέφτομαι τα συμφέροντα του δικού μου λαού. Η συμφωνία δηλαδή στην οποία θα καταλήξουμε, δεν θα είναι κομμένη στα μέτρα των Ελληνοκυπρίων. Δεν είναι δηλαδή όπως θέλουν αυτοί. Επαναλαμβάνω πως, αν δεν γίνει αποδεκτό το ότι είμαστε ίσοι λαοί, αυτό θα σημαίνει ότι είμαστε μειονότητα. Και εγώ δεν μπορώ να αφήσω τον λαό μου να αποδεχθεί κάτι τέτοιο.

-Δεν σας καλύπτει η συμφωνία των Χριστόφια-Ταλάτ για την πολιτική ισότητα; Για ένα κράτος δηλαδή με μία κυριαρχία, μία ιθαγένεια, μία διεθνή προσωπικότητα;

Εγώ μιλώ για ισότητα επί της κυριαρχίας στο πλαίσιο μίας λύσης του κυπριακού προβλήματος. Οι λέξεις «διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία» και «πολιτική ισότητα» δεν σημαίνουν τίποτα εάν δεν συμπληρωθούν με όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες στο πλαίσιο μιας λύσης. Πρέπει δηλαδή να ξεκαθαρίσει η έννοια αυτών των ορισμών, για να ξέρουμε, πάνω από όλα, για ποιο πράγμα μιλάμε. Τι θα γίνει δηλαδή στο πλαίσιο μίας τέτοιας λύσης με τις εγγυήσεις; Θα γίνουν οι άνθρωποι και πάλι πρόσφυγες; Αυτά έχουν σημασία για μένα.

-Θεωρείτε ότι μέχρι στιγμής ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ έχει προβεί σε παραχωρήσεις που είναι εναντίον των συμφερόντων των Τουρκοκυπρίων;

Αυτό που ξέρω είναι πως οι Ελληνοκύπριοι δεν έχουν αποδεχθεί καμία από τις προτάσεις που έκανε μέχρι τώρα ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Στο περιουσιακό δεν συμφώνησαν, αλλά ούτε και σε τίποτε άλλο σημαντικό συμφώνησαν. Μιλάνε μόνο για οικονομία, διακυβέρνηση, Ε.Ε., αλλά και πάλι δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία. Εγώ μόνο μία φορά είχα πιστέψει πως θα είχαμε συμφωνία στην Κύπρο και είπα «ναι» στο κείμενο του Πέρεζ ντε Γκουεγιάρ, το οποίο μάλιστα προώθησα και στη βουλή μας. Παρόλα αυτά, είπε «όχι» ο Σπύρος Κυπριανού κι έτσι δεν είχαμε συμφωνία. Επαναλαμβάνω πως για να υπάρξει λύση πρέπει οι Ελληνοκύπριοι να αποδεχθούν ότι είμαστε ίσοι λαοί. Θυμίζω επίσης ότι οι Ελληνοκύπριοι είπαν «όχι» στο Σχέδιο Ανάν. Γιατί λοιπόν ψάχνετε αδιαλλαξία σε εμάς και δεν τη βλέπετε στον εαυτό σας;

-Η απάντησή σας όμως αφορά τη στάση των Ελληνοκυπρίων. Εμείς ρωτήσαμε για τη δική σας στάση σε σχέση με αυτήν του κ. Ταλάτ. Έχουμε δει δηλώσεις σας ότι ο κ. Ταλάτ προβαίνει σε παραχωρήσεις που εσείς δεν θα κάνατε ποτέ. Ποιες είναι αυτές;

Εγώ δεν είπα τίποτα για τον κ. Ταλάτ. Έχουμε διαφορά στη φιλοσοφία, αλλά αυτό που πάντα λέω είναι πως η ευθύνη για τη μη λύση ανήκει αποκλειστικά στην ελληνοκυπριακή πλευρά. Όταν δηλαδή ο κ. Χριστόφιας παρακάθεται στις διαπραγματεύσεις, δεν υπάρχουν άνθρωποι στη δική σας πλευρά που του ασκούν κριτική; Τώρα εγώ είμαι ο πρωθυπουργός της χώρας και έχω πολύ μεγάλη ευθύνη. Όπως ξέρετε, εμείς δεν έχουμε προεδρικό σύστημα, γι' αυτό ο κ. Ταλάτ δεν έχει τόσες πολλές ευθύνες και αρμοδιότητες όσες εγώ. Άρα αυτό που έχω να κάνω είναι να προασπίσω τα συμφέροντα του λαού μου.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ο Ντερβίς Έρογλου μαζί με τον διευθυντή της «Κ», Ανδρέα Παράσχο, τον πολιτικό συντάκτη Νίκο Προκομμένο και την τ/κ μεταφράστρια.

-Εάν εκλεγείτε, θα αντικαταστήσετε τον κ. Ταλάτ στη θέση του διαπραγματευτή της τουρκοκυπριακής κοινότητας;

Φυσικά. Αλλά θα προσπαθήσω να χρησιμοποιήσω τις εμπειρίες του κ. Ταλάτ στις διαπραγματεύσεις και βεβαίως κάποια άτομα από τη διαπραγματευτική του ομάδα.

-Ο κ. Ταλάτ σάς ενημερώνει για τις απευθείας διαπραγματεύσεις;

Μόλις σήμερα το μεσημέρι (σ.σ. Τρίτη) είχαμε μαζί γεύμα. Αυτό σημαίνει ναι.

-Υπάρχουν κάποια ζητήματα που έθεσε στο τραπέζι των συνομιλιών ο κ. Χριστόφιας, όπως η εκ περιτροπής προεδρία και η σταθμισμένη ψήφος. Ποια είναι η θέση σας για αυτά;

Ναι, η εκ περιτροπής προεδρία μπορεί να χαρακτηριστεί ως πολιτική ισότητα.

-Τι γίνεται με τη σταθμισμένη ψήφο;

Αυτό το ζήτημα είναι πολύπλοκο και θα τύχει αναλυτικής συζήτησης. Εγώ όμως έχω υποχρέωση να υποστηρίξω τις δικές μου προτάσεις στο τραπέζι των συνομιλιών. Ο κ. Ταλάτ έχει κάνει κάποιες προτάσεις, αλλά εγώ έχω τις δικές μου.

-Δηλαδή, αν κερδίσετε, την επομένη των «εκλογών» τι θα κάνετε με όλα όσα συζήτησαν ήδη οι κύριοι Χριστόφιας και Ταλάτ; Θα τα διαγράψετε και θα καταθέσετε νέες προτάσεις ή θα συνεχίσετε πάνω στην εργασία που ήδη έχει γίνει από τους δύο;

Οι συνομιλίες θα συνεχιστούν από εκεί που έμειναν και αυτό γιατί μέχρι τώρα δεν υπάρχει τίποτα που να έχει γίνει αποδεκτό και από τις δύο πλευρές. Να θυμίσω ότι ο κ. Ταλάτ, όταν ήταν στην αντιπολίτευση, έλεγε πως θα έλυνε το Κυπριακό μέσα σε τρεις μήνες. Ωστόσο, ακόμη τίποτα δεν έχει γίνει.

-Δηλαδή, κατά τη διάρκεια του γεύματος που είχατε με τον κ. Ταλάτ, δεν σας είπε πως είναι πολύ κοντά σε θέματα που έχουν να κάνουν με την Ε.Ε., την οικονομία και τη διακυβέρνηση; Δημοσίως, τουλάχιστον, αυτό δηλώνεται.

Ακούω αυτά τα λόγια από το 1977, αλλά τίποτε δεν γίνεται στην πράξη.

-Δηλαδή δεν πιστεύετε πως το υλικό που έχει συγκεντρωθεί μπορεί να τύχει αξιοποίησης;

Το θέμα έχει πάλι να κάνει με τη στάση της ελληνοκυπριακής πλευράς, η οποία μέχρι στιγμής δεν έχει αποδεχθεί καμία από τις προτάσεις που έκανε ο κ. Ταλάτ. Από τη στιγμή που μέχρι τώρα δεν υπάρχει συμφωνία σε σημαντικά θέματα, θα συνεχίσουμε τη διαπραγμάτευση χωρίς η μία πλευρά να επιβάλλεται στην άλλη. Εάν η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν θέλει διχοτόμηση, τότε πρέπει να έρθει σε συμφωνία με την τουρκοκυπριακή. Εάν δεν υπάρξει λύση, τότε δύο χωριστά κράτη θα συνεχίσουν την πορεία τους από εκεί και πέρα.

-Μπήκαμε ήδη στις κόκκινες γραμμές και των δύο πλευρών. Τι γίνεται με τους Τούρκους που βρίσκονται στη δική σας πλευρά;

Ο κ. Χριστόφιας αποδέχθηκε ήδη 50 χιλιάδες. Εγώ λέω ότι για να αποδεχτώ λύση, πρέπει όλοι όσοι έχουν την ταυτότητα της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου να παραμείνουν στο νησί.

-Πόσοι είναι αυτοί;

Δεν γνωρίζω τον αριθμό. Εξ όσων όμως γνωρίζω, και στη δική σας πλευρά υπάρχουν σχεδόν 300 χιλιάδες ξένοι, είτε από την Ελλάδα είτε από άλλες χώρες.

-Κεφάλαιο εγγυήσεις. Θεωρείτε ότι στο πλαίσιο της λύσης θα είναι ακόμη απαραίτητες για αυτό τον τόπο;

Ναι. Τις χρειαζόμαστε τώρα, θα τις χρειαστούμε και για τη λύση. Μπορούμε όμως να συζητήσουμε τον αριθμό των στρατιωτών που θα παραμείνουν.

-Σας ενοχλεί που ο κ. Χριστόφιας εκφράζεται υπέρ της συνέχισης των συνομιλιών με τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και όχι μαζί σας;

Δεν εκτιμώ το γεγονός ότι ο πρόεδρος ενός δημοκρατικού κράτους προσπαθεί να παρέμβει στις εκλογές που θα γίνουν σύντομα σε ένα άλλο δημοκρατικό κράτος.

«Όχι» στις εισηγήσεις Ταλάτ

Κυβέρνηση και κόμματα απορρίπτουν ως συνομοσπονδιακές τις προτάσεις του Τ/κ ηγέτη για τη διακυβέρνηση

Γράφουν οι **ΝΙΚΟΣ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΣ, ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ ΚΑΙ ΡΟΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ**

ΚΥΠΕ

Θέσεις που δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές από την κυβέρνηση και που δεν συμβαδίζουν με το ευρωπαϊκό κεκτημένο περιλαμβάνονται στις προτάσεις της τ/κ πλευράς που επιδόθηκαν από τον Αλεξάντερ Ντάουνερ στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Με πρώτιστο στόχο να αντιμετωπίσει και τις ακραίες θέσεις που περιλαμβάνονται στις τελευταίες προτάσεις της τουρκοκυπριακής πλευράς, προσέρχεται αύριο στις εντατικές συνομιλίες με τον ηγέτη των Τουρκοκυπρίων, Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Δημήτρης Χριστόφιας. Ο Πρόεδρος θα ξεκινήσει τη διαδικασία έχοντας ήδη καταγράψει και τις θέσεις των κομμάτων στο σημερινό Συμβούλιο των Αρχηγών.

Αν και επισήμως δεν τοποθετήθηκε επί των τουρκικών θέσεων, ο Πρόεδρος Χριστόφιας έδωσε ήδη από την Πέμπτη το στίγμα και της δικής του αντιμετώπισης έναντι των θέσεων του Ταλάτ, τις οποίες του μετέφερε την περασμένη Τετάρτη ο ειδικός σύμβουλος του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών για το Κυπριακό, Αλεξάντερ Ντάουνερ: «Είναι πλίου φαεινότερο πως οι προτάσεις ετοιμάσθηκαν στην Άγκυρα. Εύχομαι και ελπίζω η Τουρκία να λογικευτεί, ούτως ώστε αυτά που διακηρύσσει για το 2010 να γίνουν πράξη και να μη λέγονται απλά για το θεαθήναι και για λόγους δημοσίων σχέσεων», είπε ο Δημήτρης Χριστόφιας. Ερωτηθείς εάν αύριο θα παρουσιασθεί στις εντατικές συνομιλίες με αντιπροτάσεις, είπε: «Να αναμένετε, όχι αντιπροτάσεις, αλλά γενικά να αναμένετε».

Επί του παρόντος, πάντως, καταγράφεται ήδη μία κοινή αντιμετώπιση από όλα τα κόμματα σε σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις, ότι δηλαδή υπάρχουν πτυχές που κάθε άλλο παρά αποδεκτές μπορούν να γίνουν. Τόσο οι αναφορές από τα κόμματα που τοποθετήθηκαν ήδη δημοσίως, όσο και οι πληροφορίες από αυτά που αναμένουν να δώσουν τις θέσεις τους στο άτυπο Συμβούλιο των Αρχηγών, καταδεικνύουν πως η τουρκική πλευρά συμπεριέλαβε στο σχετικό έγγραφο τις πλέον μαξιμαλιστικές της θέσεις. Υπάρχουν, δηλαδή, από τη μία ξεκάθαρες οπισθοχωρήσεις από πρόνοιες του Σχεδίου Ανάν και από την άλλη πτυχές που έρχονται σε πλήρη αντίθεση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, καθιστώντας αδύνατη την αποδοχή τους χωρίς παρεκκλίσεις.

Τι λένε οι πολιτικές δυνάμεις

Στο ΑΚΕΛ, αν και επισήμως δεν έγινε δημόσια τοποθέτηση για τις θέσεις, θεωρούν πως πολλά σημεία εξ αυτών ξεφεύγουν των βασικών αρχών πάνω στις οποίες πρέπει να βρεθεί η λύση του κυπριακού προβλήματος. Ανάλογο είναι το σκηνικό που επικρατεί και στον ΔΗΣΥ. Σήμερα ο πρόεδρος του κόμματος, Νίκος Αναστασιάδης, αναμένεται ενώπιον του Συμβουλίου των Αρχηγών να επισημάνει πως θα πρέπει να διερευνηθεί εις βάθος το κατά πόσον αυτές οι θέσεις είναι οι τελικές της τουρκικής πλευράς ή είναι «τραβηγμένες», με βάση τη γνωστή διαπραγματευτική τακτική. Και στην Πινδάρου, πάντως, θεωρούν πως δεν υπάρχει τρόπος να γίνουν αποδεκτές οι πρόνοιες που κατατέθηκαν ήδη από τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Ξεκάθαρη είναι και η θέση του ΔΗΚΟ, το οποίο επέλεξε διά του εκπροσώπου Τύπου του κόμματος, Φώτη Φωτίου, να τοποθετηθεί και δημοσίως σε σχέση με την ουσία των τουρκικών θέσεων. «Οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι αξιώσεις που θέτει η τουρκική πλευρά με τις προτάσεις που διαβίβασε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αναφορικά με το θέμα της διακυβέρνησης καθιστούν απόλυτα σαφή την τουρκική αδιαλλαξία και επισφραγίζουν πλήρως τους συνομοσπονδιακούς στόχους της τουρκικής πολιτικής για την επιδιωκόμενη λύση του κυπριακού προβλήματος», είπε ο κ. Φωτίου.

Με έντονη θέση αναμένεται να παρουσιαστεί ενώπιον του άτυπου συμβουλίου και ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ, Γιαννάκης Ομήρου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», από πηγή προσκείμενη στον κ. Ομήρου, η ΕΔΕΚ αναμένεται να θέσει εκ νέου θέμα αναδιαμόρφωσης της στρατηγικής της ελληνοκυπριακής πλευράς στις διαπραγματεύσεις, με πρόταξη των ουσιωδών πτυχών του κυπριακού προβλήματος.

Ακόμη πιο έντονος αναμένεται να είναι ο πρόεδρος του ΕΥΡΩΚΟ, Δημήτρης Συλλούρης. Σύμφωνα πάντα με την πληροφόρηση της «Κ», θα κακίσει και την ενέργεια του κ. Ντάουνερ να μεταφέρει ο ίδιος τις τουρκικές θέσεις στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Για το ΕΥΡΩΚΟ, το γεγονός ότι οι συγκεκριμένες θέσεις δεν κατατέθηκαν στο τραπέζι των συνομιλιών, αλλά μεταφέρθηκαν διά χειρός Ντάουνερ, καταδεικνύει και έμμεση έγκρισή τους από τα Ηνωμένα Έθνη.

Στο απαράδεκτο των τουρκικών θέσεων αναμένεται να σταθεί και το Κίνημα των Οικολόγων Περιβαλλοντιστών.

Χωρίς τελικά γεφυρωτικές προτάσεις

Οι νέες γεφυρωτικές προτάσεις που παρασκηνιακά διακήρυττε και άφηνε να διαρρέουν ότι θα κατέθετε η τ/κ πλευρά στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης, κατά τις εντατικές συνομιλίες, δεν ήρθαν ποτέ. Συναφώς, «δεν αφίχθησαν» ούτε και οι προσδοκίες ότι οι γεφυρωτικές εκείνες προτάσεις θα οδηγούσαν σε μια καταρχήν συμφωνία. Η τ/κ πλευρά έκανε μεν, όπως άφηνε να διαφανεί, αποδεκτή την πρόταση της ε/κ πλευράς για άμεση εκλογή των δύο ανώτατων

Αν και έκανε αποδεκτή την ε/κ πρόταση για τη διακυβέρνηση, το έγγραφο Ταλάτ έφερε απογοήτευση

αξιωματούχων του κεντρικού κράτους από τον λαό, με παράλληλη στάθμιση της ε/κ ψήφου, όσον αφορά τον εκπρόσωπο των Τ/κ, δεν μετακινήθηκε όμως σε καμιά άλλη από τις θέσεις που είχε υποβάλει κατά την πρώτη φάση των συνομιλιών. Σε κάποια μάλιστα σημεία, όπως στη σύνθεση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπου οι δύο πλευρές είχαν ουσιαστικά καταλήξει σε συμφωνία (για εννεαμελές Υπουργικό με εκπροσώπηση 2:1), επανήλθε με αυξημένες απαιτήσεις, διεκδικώντας τώρα συμμετοχή με πέντε από τους 12 υπουργούς.

Στο έγγραφο που κατέθεσε μέσω του Ντάουνερ την Πέμπτη, η τ/κ πλευρά επιμένει σε πενταετή θητεία της εκτελεστικής εξουσίας, με τον Τ/κ εκπρόσωπο να διατηρεί την προεδρία για δύο χρόνια και τον Ε/κ για τρία. Θέση της ε/κ πλευράς ήταν ότι η θητεία θα έπρεπε να είναι εξαετής, με Ε/κ πρόεδρο για τέσσερα χρόνια. Αναλλοίωτη παραμένει η τ/κ θέση και όσον αφορά τις αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης και των συνιστώντων κρατιδίων, εμμένοντας στον περιορισμό στο ελάχιστο των αρμοδιοτήτων της κεντρικής κυβέρνησης και στη διατήρηση του κατάλοιπου εξουσίας (των εξουσιών δηλαδή που δεν αναφέρονται στο σύνταγμα ως αρμοδιότητες είτε της κεντρικής κυβέρνησης είτε των κρατιδίων) από μέρους των πολιτειών. Στα δύο αυτά σημεία, η ε/κ πλευρά δεν περίμενε στροφή στις τ/κ θέσεις. Η επιμονή όμως της τ/κ πλευράς στη δυνατότητα των κρατιδίων να συνάπτουν συμφωνίες με τρίτες χώρες σε όλους τους τομείς αρμοδιοτήτων τους, έχει φέρει απογοήτευση στη διαπραγματευτική μας ομάδα, που θεωρούσε ότι θα γινόταν αποδεκτή η θέση της, όπως οι αρμοδιότητες των κρατιδίων να περιορίζονται σε εμπορικά και πολιτιστικά θέματα. Το ίδιο και η εμμονή της για δυσανάλογα μεγάλη συμμετοχή τόσο στο αστυνομικό σώμα όσο και στη Δημόσια Υπηρεσία, καθώς επίσης και η απαίτησή της για επέκταση της εφαρμογής των τεσσάρων ελευθεριών εκτός από τα υπόλοιπα μέλη της Ε.Ε. και στην Τουρκία.

Με τις ευχές του Μπαν Κι Μουν η εντατικοποίηση

Η έναρξη αύριο των εντατικών συνομιλιών πραγματοποιείται με τις τηλεφωνικές ευχές του Μπαν Κι Μουν, τόσο προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια, όσο και προς τον ηγέτη των Τουρκοκυπρίων, Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Σε χωριστές τηλεφωνικές επικοινωνίες με τους δύο ηγέτες, ο γ.γ. του ΟΗΕ τούς συνεχάρη για την απόφασή τους να προχωρήσουν στην εντατικοποίηση, εκφράζοντας παράλληλα και την αμέριστη συμπαράστασή του στο δύσκολο έργο που έχουν να επιτελέσουν. Το αποτέλεσμα των εντατικών αναμένεται να κρίνει πολλά και σε σχέση με την επίσκεψη ή όχι του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο. Ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, πάντως, δήλωσε από την Κωνσταντινούπολη πως η επίσκεψη τοποθετείται στις αρχές Φεβρουαρίου. Σε επίπεδο κυβέρνησης, όμως, δεν υπάρχει επίσημη ενημέρωση και θεωρούν πως η εδώ και καιρό υπάρχουσα σκέψη του γ.γ. των Η.Ε. για πραγματοποίηση επίσκεψης στο νησί, θα μετατραπεί σε πράξη μόνο εάν το αποτέλεσμα των συνομιλιών θα δικαιολογεί κάτι τέτοιο. Οι εντατικές θα ξεκινήσουν με το κεφάλαιο της διακυβέρνησης και της κατανομής των εξουσιών. Σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές, μετά και τη «μεταβίβαση» από τον Αλεξάντερ Ντάουνερ προς τον Πρόεδρο Χριστόφια νέων προτάσεων από τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ για το κεφάλαιο διακυβέρνηση, οι δύο ηγέτες θα αρχίσουν τις εντατικές με το συγκεκριμένο κεφάλαιο με στόχο να βρεθούν περισσότερες συγκλίσεις και να διαγραφούν όσο το δυνατόν περισσότερες αποκλίσεις. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, για τα άλλα δύο κεφάλαια, αυτά της οικονομίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι δύο ηγέτες δεν έχουν καταλήξει ακόμη στη σειρά με την οποία θα συζητηθούν. Τα Ηνωμένα Έθνη δηλώνουν πάντως πανέτοιμα να φιλοξενήσουν τις εντατικές διαπραγματεύσεις στην κατοικία του ειδικού τους αντιπροσώπου στην Κύπρο. Τις τελευταίες μέρες έχουν τοποθετηθεί στον χώρο και έργα τέχνης που δημιούργησαν Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι καλλιτέχνες. Πρόκειται για το ίδιο σκεπτικό φιλοξενίας έκθεσης έργων και από τις δύο κοινότητες, που υιοθετήθηκε έως τώρα στις απευθείας διαπραγματεύσεις που πραγματοποιούντο στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο του παλαιού αεροδρομίου Λευκωσίας. Έτοιμες είναι και οι αίθουσες στην κατοικία Ζεριχούν, που, όπως είχε ξαναγράψει η «Κ», πρόκειται για την κύρια αίθουσα των διαπραγματεύσεων, δύο μικρότερα δωμάτια που θα χρησιμοποιούνται ως γραφεία από τους δύο ηγέτες, μία αίθουσα για τις κατ' ιδίαν συναντήσεις και στον πρώτο όροφο της κατοικίας γραφεία για τις αντιπροσωπείες των δύο πλευρών και γραφεία για το προσωπικό των Ηνωμένων Εθνών. Όσον αφορά την ενημέρωση των ΜΜΕ, τα Ηνωμένα Έθνη έκαναν ήδη προετοιμασίες ώστε να ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία που ακολουθείτο μέχρι σήμερα, με σύντομες δηλώσεις του Αλεξάντερ Ντάουνερ ή του Ταγιέ Μπρουκ Ζεριχούν μετά το πέρας των συναντήσεων, εκτός και εάν οι δύο ηγέτες αποφασίσουν να αλλάξουν οτιδήποτε σχετικά με τις δηλώσεις που θα γίνονται στα ΜΜΕ.

Το πλήρες κείμενο της «τουρκοκυπριακής περιεκτικής πρότασης στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης και της κατανομής των εξουσιών»

«Εισαγωγή
Η συνολική πρόταση που ακολουθεί έχει ως στόχο να ξεπεραστούν τα περισσότερα από τα εναπομείναντα σημεία διαφωνιών στις θέσεις των δύο πλευρών, όσον αφορά το κεφάλαιο της διακυβέρνησης και του διαμοιρασμού των εξουσιών. Έχει καταρτιστεί με αλληλένδετη προσέγγιση. Η κύρια αρχή της πρότασης αυτής είναι ότι «τίποτα δεν είναι συμφωνημένο, εάν δεν υπάρξει συμφωνία σε όλα», κάτι που ισχύει και για το σύνολο των διαπραγματεύσεων. Η τ/κ πλευρά είναι έτοιμη να εξετάσει κάθε εποικοδομητική πρόταση που θα προέλθει από την ε/κ πλευρά.

Εκτελεστική εξουσία
(α) Οι Τ/κ και οι Ε/κ θα ψηφίζουν ταυτόχρονα και για τα δύο μέλη του προεδρείου, που θα εναλλάσσονται στις θέσεις προέδρου και αντιπροέδρου. Η ψήφος των Ε/κ θα σταθμίζεται στη βάση του ποσοστού των Τ/κ στον συνολικό πληθυσμό. Αν, για παράδειγμα, οι Τ/κ αποτελούν το 20% του εκλογικού σώματος, το ίδιο ακριβώς βάρος θα πρέπει να έχει και η ψήφος των Ε/κ στην ανάδειξη του Τ/κ αντιπροσώπου. Στον πρώτο γύρο το ποσοστό αυτό θα περιορίζεται στο 10%.
Ο υποψήφιος ή οι υποψήφιοι που θα έχουν λάβει την απόλυτη πλειοψηφία θα εκλέγονται από τον πρώτο γύρο. Σε αντίθετη περίπτωση, οι δύο υποψήφιοι με το υψηλότερο ποσοστό ανά κοινότητα θα προχωρούν σε δεύτερο γύρο.
(β) Η προεδρία και αντιπροεδρία θα εναλλάσσονται ανάμεσα στον Ε/κ και Τ/κ αντιπρόσωπο με αναλογία 3:2.
(γ) Στο Υπουργικό Συμβούλιο οι δύο κοινότητες θα εκπροσωπούνται με αναλογία 7:5. Ο υπουργός Εξωτερικών και αυτός των Ευρωπαϊκών Υποθέσεων θα πρέπει να προέρχονται από διαφορετικές κοινότητες. Το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και για τον υπουργό Οικονομικών και για τον υπουργό Εσωτερικών, καθώς και για το ζευγάρι του υπουργού Φυσικών Πόρων και του ομολόγου του, υπεύθυνου για τις συγκοινωνίες.
(δ) Για τη λήψη αποφάσεων, στο Υπουργικό Συμβούλιο θα είναι αναγκαία η θετική ψήφος τόσο του προέδρου όσο και του αντιπροέδρου.

Νομοθετική εξουσία
(α) Η εκπροσώπηση στη Γερουσία θα πρέπει να γίνεται στη βάση κοινοτικού διαχωρισμού.
(β) Η εκπροσώπηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων θα γίνεται στη βάση της εσωτερικής υπηκοότητας.
(γ) Κάθε κοινότητα θα πρέπει να εκπροσωπείται από, τουλάχιστον, το 1/4 του συνολικού αριθμού των βουλευτών στη Βουλή των Αντιπροσώπων.
(δ) Οι αποφάσεις στο Κοινοβούλιο θα λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία, η οποία όμως θα πρέπει να περιλαμβάνει και το 1/4 των ψήφων της κάθε κοινότητας.
(ε) Σε κάποιες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες θα αναφέρονται στο σύνταγμα, για τη λήψη αποφάσεων, εκτός από απλή πλειοψηφία, θα χρειάζεται και ειδική πλειοψηφία των 2/5 των παρόντων γερουσιαστών ανά κοινότητα.

Διοίκηση
Στα ακόλουθα θεσμικά όργανα η ε/κ και τ/κ κοινότητα θα εκπροσωπούνται με αναλογία 4:3. Για τη λήψη αποφάσεων θα είναι αναγκαία και η στήριξη δύο τουλάχιστον μελών ανά κοινότητα:
(α) Ανεξάρτητη Ρυθμιστική Αρχή που θα είναι υπεύθυνη για τη ρύθμιση και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα.
(β) Αρχή Ανταγωνισμού.
(γ) Αρμόδια αρχή για την εποπτεία των ιδιωτικών κεφαλαίων προνοίας.
(δ) Ανεξάρτητη Εποπτική Αρχή για την εποπτεία των αγορών ασφάλισης και κεφαλαίων.
(ε) Συμβουλευτικό Συμβούλιο για τη μακροοικονομική σταθερότητα.
(ζ) Δεν θα υπάρχει ξεχωριστή Αρχή για την εποπτεία των συνεργατικών ιδρυμάτων που εμπίπτουν στα πλαίσια των πιο πάνω θεσμών.

Εξωτερικές Σχέσεις
(α) Τα συνιστώντα κρατίδια θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς σε όλους τους τομείς αρμοδιοτήτων τους, εκτός στις περιπτώσεις που:
(i) Το κράτος αυτό δεν αναγνωρίζεται από την ενωμένη Κύπρο ή η ενωμένη Κύπρος δεν διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με το κράτος αυτό.
(ii) Μια τέτοια συμφωνία θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την εξωτερική πολιτική της ομοσπονδιακής Κύπρου ή να βλάψει καθοιονδήποτε τρόπο τις εξωτερικές σχέσεις της ομοσπονδίας.
Η απόφαση περί τούτου θα λαμβάνεται από το προεδρείο και το Συμβούλιο Υπουργών.
Επιπλέον, σε περίπτωση που είτε ο πρόεδρος είτε ο αντιπρόεδρος θεωρήσουν ότι μια τέτοια συμφωνία αντιβαίνει άρθρο του συντάγματος, μπορούν να παραπέμψουν το θέμα στο Συνταγματικό Δικαστήριο, κάτω από διαδικασία επίσπευσης. Μέχρι την τελική απόφαση του δικαστηρίου, η συμφωνία θα αναστέλλεται.
(β) Οι ομοσπονδιακές αποφάσεις στις εξωτερικές υποθέσεις σε τομείς αρμοδιοτήτων των συνιστώντων κρατιδίων θα πρέπει να λαμβάνονται σε συνεργασία με τα κρατίδια. Ομοσπονδιακές αποφάσεις σε εξωτερικές υποθέσεις που επηρεάζουν τις αρμοδιότητες των συνιστώντων κρατιδίων θα λαμβάνονται μόνο μετά από διαβούλευση μαζί τους.
(γ) Η Κύπρος θα διατηρεί ειδική σχέση φιλίας με την Ελλάδα και την Τουρκία, όπως αυτή καθορίζεται από τις Συμφωνίες του 1960. Μέχρι και την ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε., η εφαρμογή των τεσσάρων ελευθεριών θα αφορά, εκτός από τα υπόλοιπα μέλη της Ε.Ε., και την Τουρκία.

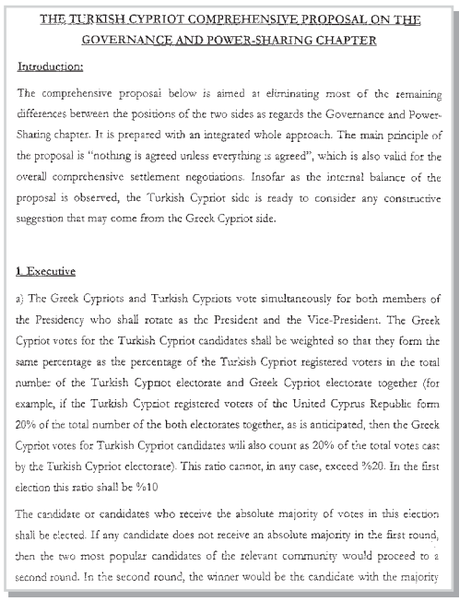

THE TURKISH CYPRIOT COMPREHENSIVE PROPOSAL ON THE GOVERNANCE AND POWER-SHARING CHAPTER

Introduction:

The comprehensive proposal below is aimed at eliminating most of the remaining differences between the positions of the two sides as regards the Governance and Power-Sharing chapter. It is prepared with an integrated whole approach. The main principle of the proposal is "nothing is agreed unless everything is agreed", which is also valid for the overall comprehensive settlement negotiations. Insofar as the internal balance of the proposal is observed, the Turkish Cypriot side is ready to consider any constructive suggestion that may come from the Greek Cypriot side.

1. Executive

a) The Greek Cypriots and Turkish Cypriots vote simultaneously for both members of the Presidency who shall rotate as the President and the Vice-President. The Greek Cypriot votes for the Turkish Cypriot candidates shall be weighted so that they form the same percentage as the percentage of the Turkish Cypriot registered voters in the total number of the Turkish Cypriot electorate and Greek Cypriot electorate together (for example, if the Turkish Cypriot registered voters of the United Cyprus Republic form 20% of the total number of the both electorates together, as is anticipated, then the Greek Cypriot votes for Turkish Cypriot candidates will also count as 20% of the total votes cast by the Turkish Cypriot electorate). This ratio cannot, in any case, exceed %20. In the first election this ratio shall be %10

The candidate or candidates who receive the absolute majority of votes in this election shall be elected. If any candidate does not receive an absolute majority in the first round, then the two most popular candidates of the relevant community would proceed to a second round. In the second round, the winner would be the candidate with the majority

Ιεράρχηση των προτύπων
Οι ομοσπονδιακοί νόμοι που θα αφορούν τις αρμοδιότητες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης θα υπερισχύουν των νόμων των κρατιδίων, ενώ οι νόμοι των ομόσπονδων κρατιδίων που θα αφορούν τις αρμοδιότητες των κρατιδίων θα υπερισχύουν των ομοσπονδιακών.

Υφιστάμενες πράξεις
(α) Υφιστάμενες πράξεις νομοθετικού, εκτελεστικού ή δικαστικού χαρακτήρα, απ' οποιαδήποτε αρχή, που έχουν γίνει πριν τεθεί σε ισχύ η συμφωνημένη λύση, θα ισχύουν και μετά τη λύση, εφόσον δεν είναι ασύμβατες, νοουμένου ότι δεν είναι ασύμβατη με οποιαδήποτε διάταξη της νέας συμφωνίας. Το γεγονός ότι είχαν γίνει πριν από την επίτευξη συμφωνημένης λύσης, δεν τις καθιστά άκυρες.
(β) Οποιαδήποτε αιτήματα υποχρεώσεων ή αποζημιώσεων προέκυψαν πριν από τη συμφωνημένη λύση και δεν διευθετούνται από αυτήν, θα αποτελούν ευθύνη του κρατιδίου από το οποίο προέρχεται ο αιτητής.

Αρμοδιότητες
(α) Το κατάλοιπο εξουσίας θα ανήκει στα συνιστώντα κρατίδια.
(β) Τα θέματα υγείας θα είναι αρμοδιότητα της κεντρικής κυβέρνησης.
(γ) Ζητήματα γεωργίας και αλιείας θα αποτελούν αρμοδιότητα των συνιστώντων κρατιδίων.
(δ) Θέματα που αφορούν την αεροπορία και τον χώρο ελέγχου πτήσεων (FIR) θα είναι αρμοδιότητα της κεντρικής κυβέρνησης (χωρίς αυτό να επηρεάζει την ιδιοκτησία των αεροδρομίων).
(ε) Ζητήματα όπως χωρικά ύδατα, υφαλοκρηπίδα, παρακείμενη ζώνη, αποκλειστική οικονομική ζώνη και οριοθέτηση και διευθέτηση των διαφορών για ζητήματα που αφορούν τις θαλάσσιες περιοχές με τα γειτονικά κράτη θα αποτελούν αρμοδιότητα της κεντρικής κυβέρνησης.
Ειδική πλειοψηφία και στα δύο νομοθετικά σώματα θα χρειάζεται για την επικύρωση και έγκριση νόμων και αποφάσεων που θα αφορούν τα χωρικά ύδατα, θέματα υφαλοκρηπίδας, παρακείμενων ζωνών και αποκλειστικών οικονομικών ζωνών.
(ζ) Η αμυντική πολιτική θα αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της κεντρικής κυβέρνησης. Τα συνιστώντα κρατίδια δεν θα έχουν αμυντική πολιτική.
(η) Θέματα αρχαιοτήτων θα είναι αρμοδιότητα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Τα έσοδα θα παραμένουν στα συνιστώντα κρατίδια.
(θ) Ομοσπονδιακή κυβέρνηση και συνιστώντα κρατίδια θα έχουν τις δικές τους αναπτυξιακές πολιτικές. Σε θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, η αναπτυξιακή πολιτική της κεντρικής κυβέρνησης θα υπερισχύει αυτής των συνιστώντων κρατιδίων. Σε αντίθετη περίπτωση, αυτές των κρατιδίων θα υπερισχύουν.
(ι) Εκτός κι αν ορίζεται άλλως πως ο όρος αρμοδιότητα, δεν περιλαμβάνει την ιδιοκτησία και τη λειτουργία.

Αστυνομία
(α) Τόσο η ομοσπονδιακή αστυνομία όσο και η Κοινή Διερευνητική Αρχή θα αποτελούνται από ίσο αριθμό Ε/κ και Τ/κ.
(β) Η αστυνομική δύναμη των συνιστώντων κρατιδίων θα εγκαθίσταται και θα λειτουργεί αποκλειστικά στην επικράτεια του κρατιδίου και θα είναι υπεύθυνη για την προστασία και επιβολή του νόμου και της τάξης, καθώς και για την ασφάλεια των πολιτών.

Δημόσια Υπηρεσία
(α) Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας θα αποτελείται από έναν πρόεδρο, έναν αντιπρόεδρο και τέσσερα μέλη, δύο από κάθε κοινότητα. Πρόεδρος και αντιπρόεδρος δεν θα μπορούν να προέρχονται από την ίδια κοινότητα και θα εναλλάσσονται ετησίως. Σε περίπτωση αδιεξόδου, ο πρόεδρος θα έχει τη νικώσα ψήφο. Τα μέλη της επιτροπής θα διορίζονται από την εκτελεστική εξουσία για περίοδο μεγαλύτερη κατά έναν χρόνο από αυτήν της εκτελεστικής. Σε περίπτωση μη απαρτίας, θα είναι αναγκαία για τη λήψη απόφασης η στήριξη ενός τουλάχιστον μέλους ανά κοινότητα.
(β) Η συμμετοχή στη Δημόσια Υπηρεσία θα γίνεται με βάση τον πληθυσμό της κάθε κοινότητας. Κάθε κοινότητα όμως θα πρέπει να αντιπροσωπεύεται σε όλα τα επίπεδα από το 1/3, τουλάχιστον, των δημόσιων υπαλλήλων.
(γ) Οι διευθυντές και αναπληρωτές διευθυντές των ομοσπονδιακών υπουργείων ή άλλων ομοσπονδιακών σωμάτων δεν θα πρέπει να προέρχονται από την ίδια κοινότητα. Οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται από κοινού, από τον διευθυντή και τον αναπληρωτή διευθυντή. Μόνο κάτω από ειδικές περιστάσεις (π.χ. επείγον περιστατικό), για τις οποίες θα γίνεται αναφορά στον σχετικό νόμο, δεν θα θεωρείται αναγκαία η υπογραφή του αναπληρωτή».

«Πολιτική των τριών θαλασσών» από Τουρκία

Κασπία, Μεσόγειος και Μαύρη Θάλασσα συγκροτούν τον ζωτικό χώρο της εξωτερικής πολιτικής της Άγκυρας, με άξονα την οικονομία

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Το βράδυ της περασμένης Τρίτης, στα σύνορα με τη Λωρίδα της Γάζας, οι αιγυπτιακές δυνάμεις ασφαλείας εξαπέλυσαν επίθεση εναντίον μιας αυτοκινητοπομπής με ανθρωπιστική βοήθεια που προοριζόταν για τη Γάζα. Η αποστολή αποτελούσε τουρκική πρωτοβουλία. Διάφορες ισλαμιστικές φιλανθρωπικές οργανώσεις, σε συνεργασία με διάφορους διεθνείς παράγοντες, ανέλαβαν τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία, με αφορμή όλα όσα διαδραματίστηκαν έναν χρόνο πριν στη Λωρίδα της Γάζας. Στην πομπή συμμετείχαν και Τούρκοι βουλευτές. Οι αιγυπτιακές αρχές, αντιδρώντας στο γεγονός ότι η πομπή δεν τηρούσε τις προ-

Στήριξη των Κατεχομένων με σαουδαραβικά κεφάλαια προωθεί ο Νταβούτογλου

συμφωνημένες προδιαγραφές, αρχικά επιχείρησαν να καθυστερήσουν τη μετάβασή της στη Γάζα. Όμως, κάποια στιγμή το βράδυ της Τρίτης, στη συνοριακή πύλη τα αίματα άναψαν. Πέτρες, ρόπαλα και αιχμηρά αντικείμενα, τα οποία εξοστρακίστηκαν από τις αιγυπτιακές δυνάμεις ασφαλείας, έπεσαν πάνω στους εθελοντές και στα φορτία τους. Οι εθελοντές, από την πλευρά τους, αντέδρασαν επιτιθέμενοι στα αιγυπτιακά φυλάκια.

Αντιμέτωπος με τις εν λόγω εξελίξεις, ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, Αχμέτ Νταβούτογλου, επικοινώνησε με τον Αιγύπτιο ομόλογό του και ζήτησε τον τερματισμό των επεισοδίων. Τις ίδιες ώρες, τα φιλοκυβερνητικά τηλεοπτικά κανάλια κάλεσαν τους Τούρκους πολίτες σε πορεία διαμαρτυρίας μπροστά από τις αιγυπτιακές διπλωματικές αντιπροσωπίες. Το σύνθημα των διαδηλώσεων στην Τουρκία ήταν ένα και μοναδικό: «Κάτω το καθεστώς Φαραώ του Μουμπάρακ!».

Μόλις μερικές ώρες πριν λάβουν χώρα τα εν λόγω γεγονότα που δημιούργησαν ένα ψυχροπολεμικό κλίμα ανάμεσα στην Τουρκία και στην Αίγυπτο, ο κ. Νταβούτογλου βρέθηκε στη Σαουδική Αραβία, όπου συζήτησε την οικονομική και πολιτική συνεργασία των δυο χωρών με τους κορυφαίους πολιτικούς παράγοντες της Σαουδικής Αραβίας. Η Τουρκία χτύπησε την πόρτα της Σαουδικής Αραβίας στο πλαίσιο της νέας εξωτερικής της πολιτικής, της «Πολιτικής των τριών θαλασσών», όπως συνηθίζεται να ονομάζεται από πολλούς Τούρκους αναλυτές. Από την περίοδο που ανέλαβε το Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας ο κ. Νταβούτογλου και έπειτα (αμέσως μετά τη μείωση της εκλογικής δύναμης του κ. Ερντογάν στις τοπικές εκλογές), η Τουρκία αναθεώρησε τις προτεραιότητές της στην εξωτερική πολιτική, δίχως να έχει πραγματοποιήσει σημαντικές παραχωρήσεις σε ό,τι αφορά τις πάγιες θέσεις της σε θέματα όπως το Κυπριακό και το Αρμενικό. Η Ε.Ε. πλέον δεν αποτελεί αποκλειστικό στόχο για την Άγκυρα. Οι ηγέτες του Κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης έχουν στρέψει το βλέμμα τους στις τρεις «θερμές» θάλασσες που γειτνιάζουν με τη χώρα τους: Κασπία Θάλασσα, Μαύρη Θάλασσα και Μεσόγειος. Για τον κ. Ερντογάν και τους συνεργάτες του, αυτές οι τρεις θάλασσες και ο ευρύτερος χώρος που τις περιβάλλει αποτελούν τον ζωτικό χώρο για την αναδυόμενη, συντηρητική μεσαία τάξη της χώρας τους: Ένας ζωτικός χώρος, στον οποίο πρώτα θα επικρατήσει η τουρκική λίρα και στη συνέχεια θα προωθηθεί μια κοινή πολιτική-διπλωματική γραμμή, η οποία θα έχει ομοσπονδιακές προδιαγραφές και θα βασίζεται στη διπλωματική διαχείριση των λεπτών ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή. Κατά την περίοδο που προηγήθηκε (Μάιος-Δεκέμβριος 2009), η Άγκυρα ξεκίνησε την προώθηση αυτού του σχεδίου, απευθυνόμενη σε δυο κατηγορίες χωρών: Προσεγγίστηκαν χώρες οι οποίες διανύουν μια μεταβατική περίοδο στην ιστορία τους και αναζητούν απεγνωσμένα διέξοδο προς νέες εναλλακτικές πολιτικές-διπλωματικές κατευθύνσεις. Έτσι, χώρες όπως η Αρμενία, η Συρία, το Ιράκ και η Λιβύη αποτέλεσαν τις πρώτες επιλογές της νέας τουρκικής εξωτερικής πολιτικής γραμμής. Παράλληλα, προσεγγίστηκαν χώρες όπως η Σαουδική Αραβία και το Ιράν, με την ηγεσία των οποίων ο κ. Ερντογάν και οι συνεργάτες του στο παρελθόν μοιράζονταν μια κοινή κοσμοθεωρία: Μια δίκαιη, ισλαμική-«πράσινη» αγορά, η οποία θα επιλύει τις οποιεσδήποτε διαφωνίες με διπλωματικά μέσα. Οι χώρες που παρέμειναν έξω από τις παραπάνω δυο κατηγορίες της νέας τουρκικής ατζέντας της εξωτερικής πολιτικής, μέχρι στιγμής έχουν παραμεληθεί από την Άγκυρα. Από αυτήν την άποψη, η ταυτόχρονη προσέγγιση του Ριάντ και η σύγκρουση με το Κάιρο σηματοδοτεί μια νέα ιστορική περίοδο στη σύγχρονη Μέση Ανατολή: Την περίοδο της προώθησης της «Πολιτικής των τριών θαλασσών» και των σφοδρών αντιδράσεων σε αυτήν την πολιτική από όσες χώρες αντιτίθενται στα νέα σχέδια της Άγκυρας.

ΕΡΑ

Κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στη Σαουδική Αραβία, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών συζήτησε θέματα επενδύσεων στην κατεχόμενη Κύπρο και ζήτησε από την Ισλαμική Τράπεζα Ανάπτυξης την έγκριση οικονομικού πακέτου στήριξης για τους Τουρκοκυπρίους.

Οικονομικό πακέτο προς «ΤΔΒΚ»

Πέραν όλων των κερδών που προκύπτουν από τη νέα πολιτική κατεύθυνση, για τον κ. Ερντογάν, τον κ. Νταβούτογλου και τους συνεργάτες τους η νέα εξωτερική πολιτική γραμμή αποτελεί ένα χρήσιμο μέσο, για να προωθηθούν οι παγιωμένες τοποθετήσεις σε ζητήματα όπως το Κυπριακό και το Αρμενικό. Η απόδειξη αυτής της επισήμανσης ήρθε στο πλαίσιο της επίσκεψης του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών στο Ριάντ. Μεταξύ άλλων, ο κ. Νταβούτογλου συζήτησε με τους Σαουδάραβες εκπροσώπους την αναβάθμιση της λεγόμενης «ΤΔΒΚ» και ζήτησε από την Ισλαμική Τράπεζα Ανάπτυξης την έγκριση οικονομικού πακέτου στήριξης για τους Τουρκοκυπρίους. Ο ίδιος πρότεινε στην Ισλαμική Τράπεζα Ανάπτυξης να χορηγεί υποτροφίες σε φοιτητές που επιλέγουν για σπουδές τα πανεπιστήμια της Τουρκίας, καθώς και τα μη αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα που λειτουργούν στα Κατεχόμενα. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η συγκεκριμένη πολιτική γραμμή αποτελεί έναν σημαντικό μοχλό πίεσης για τον κ. Ερντογάν απέναντι στις κατηγορίες της αντιπολίτευσης περί απόκλισης από τις παραδοσιακές «εθνικές» γραμμές της Άγκυρας. Το μήνυμα του ιδίου και των συνεργατών του είναι ξεκάθαρο: Η παρουσία της Τουρκίας στην Κύπρο εξαρτάται από την ευμάρεια της ανερχόμενης μεσαίας τάξης της Τουρκίας, δηλαδή την πολιτική των τριών «θερμών» θαλασσών.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΚΟΜΗ

Ούτε ικανοποίηση ούτε και απογοήτευση της ομογένειας από την πολιτική Ομπάμα στο Κυπριακό. **Σελ. 7**

Διαβάστε στο www.kathimerini.com.cy Η «βασίλισσα» της τηλεόρασης, Όπρα Γουίνφρεϊ, κάνει τη μεγάλη κίνηση.

Συννεφιά πάνω από τις εντατικές

Ποια τα σημεία στα οποία οι δύο πλευρές θα επιχειρήσουν συγκλίσεις κατά τις συνομιλίες που αρχίζουν αύριο

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Μέσα στο αρνητικό σκηνικό που διαμόρφωσαν οι τελευταίες προτάσεις της τουρκοκυπριακής πλευράς – σε συνεννόηση με την Άγκυρα – στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης και της κατανομής των εξουσιών, Χριστόφιας και Ταλάτ μπαίνουν από αύριο στη φάση των εντατικών συνομιλιών. Σε αυτές οι δύο ηγέτες θα επιδιώξουν κλείσιμο των κεφαλαίων όπου υπάρχουν προσεγγίσεις (παραμένοντας πιστοί στην αρχή ότι τίποτα δεν είναι συμφωνημένο, εάν δεν υπάρξει συμφωνία επί όλων των θεμάτων) και την επίτευξη ευρειών συγκλίσεων εκεί όπου παρατηρούνται μεγάλες διαφορές. Η φάση αυτή είχε χαρακτηρισθεί τόσο από τις δύο πλευρές όσο και από τη διεθνή κοινότητα ως καθοριστική – make or break – καθώς, εκτός από το γεγονός ότι θα καταδείκνυε τις πραγματικές προθέσεις και τα όρια υποχωρήσεων των δύο πλευρών, θα έκρινε εν πολλοίς την παραμονή ή όχι του Ταλάτ στην ηγεσία των Τ/κ, ενώ θα διαμορφώνε αναλόγως και το κλίμα για τη συνέχεια των διαπραγματεύσεων. Οι προτάσεις που κατέθεσε η τουρκοκυπριακή ηγεσία, όμως, δεν σμίκρυναν όπως αναμένετο την απόσταση μεταξύ των δύο πλευρών, καθιστώντας την προσπάθεια ακόμη πιο δύσκολη. Εκτός από το κεφάλαιο της διακυβέρνησης στις εντατικές θα συζητηθούν περιουσιακό, οικονομία και ευρωπαϊκά θέματα. Σε όλα τα κεφάλαια, με εξαίρεση ίσως τα ευρωπαϊκά θέματα, συνεχίζουν να υπάρχουν σημαντικές διαφωνίες.

EPA

Οι θέσεις που κατέθεσε ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας ότι οι εντατικές συνομιλίες θα οδηγήσουν σε γεφύρωση των διαφορών των δύο πλευρών σε σημαντικά κεφάλαια.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Έκανε πίσω η τ/κ πλευρά

Η πτυχή της οικονομίας έχει απρόσμενα εξελιχθεί σε μεγάλο «αγκάθι». Κι αυτό, καθώς η τ/κ πλευρά εμφανίζεται να έχει υπαναχωρήσει από θέσεις που είχε διατυπώσει πριν από έναν χρόνο στην αντίστοιχη ομάδα εργασίας – σύμφωνα με τις οποίες είχε διαπιστωθεί σύγκλιση σε ό,τι αφορά τον ενιαίο χαρακτήρα της οικονομίας της ομοσπονδίας μετά τη λύση – και να προσεγγίζει θέσεις που παραπέμπουν σε δύο χωριστές οικονομίες. Οι διαφωνίες, που θεωρούνται αποτέλεσμα κυρίως των τ/κ ανησυχιών για πιθανόν υπερκερασμό τους από τους Ε/κ, λόγω πληθυσμιακής και οικονομικής ανισότητας, εστιάζονται στη διάρκεια και έκταση των παρεκκλίσεων, αλλά και στο εύρος της συμμετοχής των δύο συνιστώντων κρατιδίων στον σχεδιασμό και στην εκπόνηση της αναπτυξιακής και οικονομικής πολιτικής. Αναλυτικότερα αφορούν στην:

• **Εφαρμογή των τεσσάρων βασικών ελευθεριών** – Η ε/κ πλευρά, έχοντας ως βασική επιδίωξη τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς που θα βασίζεται στο ευρωπαϊκό κεκτημένο, επιμένει στην όσο το δυνατόν συντομότερη διασφάλιση της εφαρμογής των τεσσάρων βασικών ελευθεριών της αγοράς και στην υιοθέτηση των ίδιων συντελεστών σε όλη την επικράτεια της επανενωμένης Κύπρου. Οι Τ/κ, αντιθέτως, επιμένουν σε μεταβατικές περιόδους απροσδιόριστου χρόνου για την εφαρμογή των βασικών ελευθεριών και του κεκτημένου και σε ξεχωριστούς συντελεστές σε ορισμένες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών.

• **Κεντρική Τράπεζα** – Η τ/κ πλευρά προκρίνει τη δημιουργία υποκαταστήματος της Κεντρικής Τράπεζας στο τ/κ κρατίδιο, με διευρυμένες αρμοδιότητες και για απροσδιόριστο διάστημα. Η ε/κ πλευρά δεν απορρίπτει τη δημιουργία υποκαταστήματος, με περιορισμένες όμως αρμοδιότητες και χρονικό διάστημα που να μην ξεπερνά τον έναν χρόνο.

• **Ομοσπονδιακός προϋπολογισμός** – Ε/κ θέση είναι ότι η έγκριση ομοσπονδιακών προϋπολογισμών θα πρέπει να γίνεται με απλή πλειοψηφία και πρόνοια για μηχανισμό διασφάλισης των Τ/κ, κάτι που δεν αφήνει ικανοποιημένη την τ/κ πλευρά, που θεωρεί ότι θα πρέπει να τυγχάνουν στήριξης και από έναν προκαθορισμένο αριθμό Τ/κ.

• **Αναπτυξιακή πολιτική** – Η ε/κ πλευρά υποστηρίζει ότι αυτή θα πρέπει να καθορίζεται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, σε συνεργασία με τα συνιστώντα κρατίδια, ενώ η τ/κ από τα κρατίδια, σε συνεργασία με την κεντρική κυβέρνηση.

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ανατροπή σκηνικού

Στο κεφάλαιο διακυβέρνηση έχουν επιτευχθεί οι περισσότερες συγκλίσεις. Υπάρχει κατ' αρχήν προσέγγιση για σύστημα προεδρικό, με έναν Ε/κ και έναν Τ/κ να εναλλάσσονται στην ηγετική πυραμίδα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Οι δύο πλευρές έχουν επίσης συμφωνήσει στη σύνθεση των νομοθετικών σωμάτων (στη Γερουσία η εκπροσώπηση θα είναι ίση, ενώ στη Βουλή των Αντιπροσώπων 70:30). Παραμένουν όμως και αρκετές αποκλίσεις που αφορούν στον τρόπο εκλογής του προέδρου και αντιπροέδρου της κεντρικής κυβέρνησης, τα χρονικά όρια της εκ περιτροπής προεδρίας, καθώς και το ποσοστό στήριξης που θα απαιτείται ανά κοινότητα για τη λήψη αποφάσεων. Διαφωνία υπάρχει και όσον αφορά τον διαμοιρασμό των εξουσιών μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης και των συνιστώντων κρατιδίων, αλλά και την ικανότητα των κρατιδίων να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες. Συνοπτικά, τα κύρια σημεία τριβής στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης είναι:

• **Τρόπος εκλογής της εκτελεστικής εξουσίας** – Η ε/κ πλευρά προτείνει την άμεση εκλογή των δύο ανώτατων αξιωματούχων της κεντρικής κυβέρνησης από τον λαό, με ισχυρή στάθμιση της ε/κ ψήφου, ώστε αυτή να μην αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην εκλογή του Τ/κ εκπροσώπου. Οι Τ/κ, από την άλλη, επιμένουν πως η εκλογή τους θα πρέπει να γίνεται με έμμεσο τρόπο από τη Γερουσία. Τ/κ πηγές σημείωναν στην «Κ» ότι δεν θα πρέπει να αποκλείεται στροφή της τ/κ πλευράς ακόμα και κατά το πρώτο τριήμερο των εντατικών συνομιλιών και αποδοχή των ε/κ προτάσεων (ικανοποιούν την απαίτησή της για πολιτική ισότητα) με παράλληλο αίτημα για αυξημένη συμμετοχή στο Υπουργικό και στην Κάτω Βουλή.

• **Χρονικά όρια της εκ περιτροπής** – Η ε/κ πλευρά προκρίνει εξαετή θητεία, με τον Ε/κ εκπρόσωπο να διατηρεί την προεδρία για τέσσερα χρόνια (66,6%, δηλαδή, της διάρκειας της θητείας πρόεδρος να είναι Ε/κ) και τον Τ/κ για δύο. Οι Τ/κ ευνοούν πενταετή θητεία, με Ε/κ πρόεδρο για τρία χρόνια και Τ/κ για δύο (60-40).

• **Τρόπος λήψης αποφάσεων** – Οι Τ/κ έχουν επαναφέρει την απαίτησή τους για αυξημένο ποσοστό στήριξης που θα πρέπει να τυγχάνει η οποιαδήποτε απόφαση από την τ/κ κοινότητα στο Υπουργικό (δυο στους τρεις Τ/κ, δηλαδή 66,6%), ισχυριζόμενοι ότι παραμονή της πρόνοιας που υπήρχε στο Σχέδιο Ανάν για στήριξη από μία μόνο τ/κ ψήφο, με την παράλληλη αύξηση των μελών από έξι σε εννέα, θα σήμαινε ότι οι κυβερνητικές αποφάσεις θα μπορούσαν να περάσουν χωρίς να έχουν λάβει τη στήριξη του 50% της τ/κ ψήφου (ένας στους τρεις ή 33%). Όσον αφορά τη Βουλή των Αντιπροσώπων, επιμένουν ότι για τη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να είναι αναγκαία, εκτός από την έγκριση της πλειοψηφίας, η στήριξη ενός σημαντικού ποσοστού των Τ/κ.

• **Αρμοδιότητες κεντρικής κυβέρνησης/κρατιδίων** – Η τ/κ πλευρά ευνοεί τον περιορισμό των αρμοδιοτήτων του κεντρικού κράτους στις απολύτως αναγκαίες και επιμένει ότι το κατάλοιπο της εξουσίας θα πρέπει να ανήκει στα συνιστώντα κρατίδια. Η ε/κ πλευρά προκρίνει ένα ισχυρότερο κεντρικό κράτος, με αυξημένες αρμοδιότητες, παρόλο που αναγνωρίζει ότι αυτές θα περιορίζονται σε θέματα υψηλής πολιτικής.

• **Εξωτερικές σχέσεις** – Η τ/κ πλευρά εμμένει στη θέση της, ότι τα κρατίδια θα πρέπει να μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες με τρίτες χώρες σε όλους τους τομείς των αρμοδιοτήτων τους, ενώ η ε/κ πλευρά υποστηρίζει ότι αυτή η δυνατότητα θα πρέπει να περιορίζεται σε εμπορικά και πολιτιστικά θέματα.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ

Διαφωνία για το ποιος έχει τον πρώτο λόγο

Οι δύο ηγέτες έχουν μπει σε αξιολόγηση και κατηγοριοποίηση των περιουσιών, με στόχο τη θέσπιση κριτηρίων, στη βάση των οποίων θα επιχειρηθεί η ρύθμιση του συγκεκριμένου κεφαλαίου. Κάτι τέτοιο όμως δεν αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί πριν οι δύο πλευρές μπουν σε ουσιαστική συζήτηση της πτυχής του εδαφικού, καθώς, όπως σημείωσε στην «Κ» μέλος της ομάδας εργασίας, θα πρέπει πρώτα να υπάρξει συμφωνία για τις εδαφικές αναπροσαρμογές της λύσης: «Δεν μπορείς να καταλήξεις σε κριτήρια, αν πρώτα δεν είναι γνωστά τα ποσοστά εδάφους της κάθε πολιτείας», τόνισε χαρακτηριστικά, υποδεικνύοντας ότι επιστροφή συγκεκριμένων περιοχών σαφώς και θα μπορούσε, όπως και στην περίπτωση του Σχεδίου Ανάν, να επηρεάσει τον αριθμό των εκτοπισθέντων που θα επιστρέψουν στις περιουσίες. Οι κύριες διαφωνίες που εμποδίζουν την επίτευξη συγκλίσεων στο κεφάλαιο των περιουσιών είναι οι ακόλουθες:

• **Πρώτος λόγος** – Η ε/κ πλευρά επιμένει στο δικαίωμα του νόμιμου ιδιοκτήτη να έχει τον πρώτο λόγο για την τύχη της περιουσίας του. Η τ/κ πλευρά τονίζει ότι δικαίωμα στην περιουσία έχει και ο χρήστης και προτείνει τη θέσπιση αριθμού κριτηρίων που ευνοούν τις ανταλλαγές και αποζημιώσεις.

• **Νόμιμος ιδιοκτήτης** – Η τ/κ πλευρά δεν αποδέχεται ως νόμιμους ιδιοκτήτες αυτούς που διέμεναν στις περιουσίες πριν το 1974, όπως αυτοί καθορίζονται από τα αρχεία του Κτηματολογίου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Υποστηρίζει ότι μεγάλες εκτάσεις γης, που είναι καταγεγραμμένες ως ιδιόκτητες, ανήκαν στο ΕΦΚΑΒ και είχαν παράνομα παραχωρηθεί σε Ε/κ και ξένους υπηκόους και ζητά όπως επανεξεταστεί η δικαιοδοσία της περιουσίας αυτής, αξιώνοντας ουσιαστικά ένα μεγάλο μέρος της Αμμοχώστου.

• **Ρόλος Επιτροπής Περιουσιών** – Η ε/κ πλευρά επιμένει ότι ο ρόλος της θα πρέπει να είναι συμβουλευτικός, ενώ επιδίωξη των Τ/κ είναι αυτή να έχει τον τελικό λόγο για το ποιος θα έχει προτεραιότητα σε μια περιουσία.

EPA

Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας παραμένει αμετακίνητος από τη θέση ότι ο νόμιμος ιδιοκτήτης θα πρέπει να έχει τον πρώτο λόγο στο τι θα γίνει η περιουσία του.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Επιμονή σε μόνιμες παρεκκλίσεις

Γενική εκτίμηση είναι ότι, εφόσον υπάρξει σύγκλιση στα υπόλοιπα κεφάλαια, τα ευρωπαϊκά θέματα δεν θα αποτελέσουν σημαντικό εμπόδιο στην προσπάθεια λύσης. Ήδη υπάρχει σχετική συναντίληψη όσον αφορά τη γενική λειτουργία του Υπουργείου της Ευρώπης, τη δομή των ευρωπαϊκών σωμάτων και τη στελέχωση της μόνιμης αντιπροσωπίας της Κύπρου στην Ε.Ε. Οι κύριες διαφωνίες έχουν να κάνουν με τις τ/κ διεκδικήσεις για τροποποίηση του Πρωτοκόλλου 10 και για μόνιμες παρεκκλίσεις και υιοθέτηση των προνοιών της συμφωνίας λύσης ως πρωτογενούς δικαίου:

• **Πρωτόκολλο 10** – Η τ/κ πλευρά δεν αποδέχεται ότι η ένταξή της καλύπτεται από το Πρωτόκολλο 10, βάσει του οποίου η εφαρμογή του κεκτημένου στο βόρειο μέρος ανεστάλη μέχρι τη διευθέτηση του Κυπριακού. Επιμένει στην εκπόνηση μιας συμπληρωματικής συνθήκης που θα πρέπει να εγκριθεί από τα υπόλοιπα 26 κράτη-μέλη. Κάτι τέτοιο δεν γίνεται αποδεκτό από την ε/κ πλευρά, καθώς, εκτός του ότι θεωρητικά θα έβαζε σε κίνδυνο την παρουσία της Κύπρου στην Ένωση, αφού θα την έθετε υπό την αίρεση της έγκρισης των υπολοίπων μελών, παραπέμπει και στη λογική της παρθενογένεσης.

• **Παρεκκλίσεις και πρωτογενές δίκαιο** – Η τ/κ πλευρά επιδιώκει μόνιμες παρεκκλίσεις από το ευρωπαϊκό κεκτημένο (κυρίως στην πτυχή των περιουσιών) και όπως οι πρόνοιες του σχεδίου λύσης καταστούν πρωτογενές δίκαιο, ώστε να μην είναι δυνατές προσφυγές σε ευρωπαϊκά δικαστήρια. Η ε/κ πλευρά δεν παρουσιάζεται αρνητική στο να υπάρξουν κάποιες μεταβατικές περίοδοι, απορρίπτει όμως οποιεσδήποτε μόνιμες παρεκκλίσεις, καθώς και το ενδεχόμενο να καταστεί η λύση πρωτογενές δίκαιο.

Ουδέτερος ο Μπαράκ Ομπάμα στο Κυπριακό

Ούτε ευτυχείς αλλά ούτε και απογοητευμένοι δηλώνουν οι ομογενείς από την πολιτική του Αμερικανού Προέδρου

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Στις 21 Ιανουαρίου συμπληρώνεται ένας χρόνος από την ανάληψη των καθηκόντων του Προέδρου των ΗΠΑ, Μπαράκ Ομπάμα. Δύο επιφανείς Κύπριοι της Αμερικής, ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Συντονιστικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα (ΠΣΕΚΑ), Φίλιπ Κρίστοφερ, καθώς κι ο πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής, Πανίκος Παπανικολάου, σχολιάζοντας για την εφημερίδα μας την πολιτική του Ομπάμα για το Κυπριακό και τα άλλα θέματα που ενδιαφέρουν την ελληνοαμερικανική κοινότητα, την θεωρούν θετικότερη από την πολιτική της κυβέρνησης Μπους, ωστόσο, ενώ δεν έκανε κάτι που να μας βλάψει, δεν είχαμε και σαφή στροφή υπέρ των θέσεών μας.

Ο κ. Κρίστοφερ θεωρεί ότι αυτήν τη στιγμή οι σχέσεις της Τουρκίας με το Στέιτ Ντιπάρτμεντ και το Πεντάγωνο είναι άσχημες, εξαιτίας των θέσεων που έχει λάβει η Άγκυρα, σε σχέση με το Ιράν και τη Συρία και τονίζει ότι πρέπει αυτό να το εκμεταλλευθούμε άμεσα, λαμβάνοντας παράλληλα θέσεις που να χαρακτηρίζονται από σταθερότητα και συνέχεια.

ΑΠΕ/GANP/ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΝΑΓΟΣ

Ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Δημήτριος και στελέχη της Ομογένειας σε συνάντηση με την Υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ Χίλαρι Κλίντον στο Στέιτ Ντηπάρτμεντ τον περασμένο Μάιο.

Ο κ. Παπανικολάου θεωρεί ότι ο ρόλος της Τουρκίας είναι αναβαθμισμένος στην περιοχή και δύσκολα η οποιαδήποτε αμερικανική κυβέρνηση θα διακυβεύσει τις σχέσεις με την Άγκυρα, η οποία έχει μετατραπεί σε περιφερειακή υπερδύναμη. Και εισηγείται η τακτική μας να προσανατολιστεί στο να πειστεί η Ουάσινγκτον ότι δεν θα πρέπει η Κύπρος να θυσιαστεί στον βωμό των σχέσεων με την Τουρκία κι ότι η λύση του Κυπριακού θα πρέπει να είναι επωφελής για όλους και στο τέλος θα βοηθήσει και τους ευρωπαϊκούς προσανατολισμούς της Άγκυρας.

Ακούνε τις θέσεις μας, μπορούν και καλύτερα

ΠΑΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ / Κυπριακή Ομοσπονδία Αμερικής

-Ως Ελληνοαμερικανοί είμαστε ευτυχείς για την εκπλήρωση των προεκλογικών του υποσχέσεων;

Δεν μπορούμε να πούμε ότι είμαστε ευτυχείς, σε καμία περίπτωση όμως δεν είμαστε απογοητευμένοι. Θα χαρακτήριζα την πολιτική της κυβέρνησης Ομπάμα ως ουδέτερη. Σε σχέση με το Κυπριακό και τη διαφορά της Ελλάδας με τα Σκόπια, δεν έκανε κάτι που έβλαψε τις θέσεις και τις πολιτικές μας. Η κυβέρνηση ακούει προσεκτικά τις απόψεις μας, ιδίως ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν και η υπουργός Εξωτερικών, Χίλαρι Κλίντον, στις συναντήσεις που έχουμε κατά καιρούς με στελέχη τους. Τήρησε την υπόσχεση που μας έδωσε, να εμπλακούν οι ΗΠΑ στη διαδικασία κατά τρόπο όχι άμεσο, αλλά παρακολουθώντας στενά τις εξελίξεις και προσφέροντας την υποστήριξή τους στις καλές υπηρεσίες του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ. Από την άλλη, επαναφέρουν τακτικά το ζήτημα του διορισμού προεδρικού απεσταλμένου ή ειδικού συντονιστή του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για το Κυπριακό, πιστεύω όμως ότι τελικά θα τηρήσουν την υπόσχεσή τους και δεν θα το πράξουν, αλλά θα συνεχίσουν, όπως σήμερα, να υποστηρίζουν τις προσπάθειες του ΟΗΕ.

-Δεν υπάρχουν πια Ελληνοαμερικανοί στο στενό του περιβάλλον ή σε κυβερνητικές θέσεις…

Διόρισε την Ελένη Τσακοπούλου-Κουναλάκη πρέσβειρα στην Ουγγαρία, που ήταν ένα θετικό μήνυμα προς τη νεότερη γενιά της ελληνοαμερικανικής κοινότητας. Ο Αλέξης Γιαννούλιας, ο οποίος είναι ο Ελληνοαμερικανός επικεφαλής στο Μπαράκ Ομπάμα. Διεκδικεί τη θέση του γερουσιαστή που κατείχε ο Ομπάμα κι οι προκριματικές εκλογές είναι στις 2 Φεβρουαρίου. Οι δημοσκοπήσεις τον φέρουν να παίρνει το χρίσμα του Δημοκρατικού Κόμματος.

GANP/ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΝΑΓΟΣ

«Δεν μπορούμε να πούμε ότι είμαστε ευτυχείς, σε καμία περίπτωση όμως δεν είμαστε απογοητευμένοι από την πολιτική Ομπάμα στο Κυπριακό», υποστηρίζει ο πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής, Πανίκος Παπανικολάου.

- Υπάρχει από μέρους μας κάποια στρατηγική, για να βελτιωθεί περαιτέρω η πολιτική του Προέδρου στα εθνικά μας θέματα;

Υπάρχουν πάντοτε περιθώρια βελτίωσης και σίγουρα έχουμε κάποια σχέδια που προωθούμε. Η σημαντικότερη παράμετρος, αυτή της εξίσωσης, είναι η αναβαθμισμένη θέση της Τουρκίας στην περιοχή. Οι Τούρκοι εργάζονται μεθοδικά, κάνοντας τις σωστές κινήσεις και είναι πολύ δύσκολο για οποιαδήποτε κυβέρνηση στην Ουάσινγκτον ή ακόμη και σε ευρωπαϊκή χώρα να πράξει κάτι που θα διακυβεύσει τις σχέσεις με την Τουρκία, η οποία έχει μετατραπεί σε τοπική υπερδύναμη και χώρα που διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο σε θέματα που καίνε την Αμερική, όπως στο Ιράν, Ιράκ, Πακιστάν, Αφγανιστάν, ενεργειακό κ.ά. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να πείσουμε την αμερικανική κυβέρνηση ότι, σε σχέση με το Κυπριακό, μπορεί να υπάρξει μία λύση που να ωφελήσει όλους κι όχι να πληρώσει η Κύπρος τις σχέσεις με την Τουρκία. Η λύση πρέπει να είναι τέτοια, που να γίνει αποδεκτή από ολόκληρο τον κυπριακό λαό, βασισμένη στους κανόνες του δικαίου, στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και στο ευρωπαϊκό κεκτημένο. Από μία τέτοια λύση μπορεί και η Τουρκία να βγει ωφελημένη, ιδίως ως προς την ευρωπαϊκή της πορεία.

-Έχετε συναντήσει αρκετές φορές τον Μπαράκ Ομπάμα και πριν γίνει Πρόεδρος και μετά. Πώς τον περιγράφετε;

Είναι ευφυής, φιλικός, ανοιχτός, ακούει με προσοχή τον συνομιλητή του και δείχνει διάθεση να μάθει για τα ζητήματα. Ιδίως σε σχέση με το Κυπριακό, παρότι δεν συμπεριλαμβάνεται στα προβλήματα που χειρίζεται ο ίδιος απευθείας, μου φάνηκε να έχει σημαντική γνώση του προβλήματος και να ενδιαφέρεται τα πράγματα να κινηθούν προς τη σωστή κατεύθυνση.

Στις δημόσιες σχέσεις δεν τα πήγε άσχημα

ΦΙΛΙΠ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ / Παγκόσμια Συντονιστική Επιτροπή Κυπριακού Αγώνα

-Έχει υλοποιήσει ο Μπαράκ Ομπάμα τις υποσχέσεις που έδωσε στην ελληνοαμερικανική κοινότητα;

Ως ελληνοαμερικανική κοινότητα δεν μπορώ να πω ότι είμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς. Ορισμένα πράγματα σίγουρα δεν μπορούν να λυθούν άμεσα, όμως ελπίζουμε ότι στο τέλος οι υποσχέσεις του θα εκπληρωθούν. Δεν νομίζω να είχαμε κάποιες θετικές εξελίξεις στα εθνικά μας θέματα, όμως στις δημόσιες σχέσεις του με την κοινότητά μας δεν τα πήγε άσχημα. Ο τρόπος με τον οποίο υποδέχθηκε τον Οικουμενικό Πατριάρχη στην Ουάσινγκτον και οι τοποθετήσεις που εξέφρασε δημόσια ήταν θετικές. Τώρα, αν θα υπάρξουν θετικά αποτελέσματα, είναι μία άλλη ιστορία. Το μεγάλο άνοιγμα που δημιουργείται για μας είναι ότι αυτήν τη στιγμή οι σχέσεις της Τουρκίας με το Στέιτ Ντιπάρτμεντ και το Πεντάγωνο δεν είναι οι καλύτερες. Ο Ερντογάν λαμβάνει σκληρές θέσεις σε πολλά ζητήματα, όπως σε σχέση με το Ιράν. Είναι επίσης ευτύχημα που δεν υποσχέθηκε να στείλει περισσότερο στρατό στο Αφγανιστάν. Η Τουρκία δηλώνει ότι επιθυμεί να καταστεί η γέφυρα της Μέσης Ανατολής με τις ΗΠΑ. Αυτό για μας πιστεύω είναι καλό, γιατί οι συμφωνίες του Ερντογάν με το Ιράν και τα παιχνίδια του με τη Συρία αντιμετωπίζονται από την Ουάσινγκτον αρνητικά.

ΚΥΠΕ

«Ορισμένα πράγματα σίγουρα δεν μπορούν να λυθούν άμεσα, όμως ελπίζουμε ότι στο τέλος οι υποσχέσεις του Μπαράκ Ομπάμα θα εκπληρωθούν», δηλώνει ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Συντονιστικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα, Φίλιπ Κρίστοφερ.

-Είμαστε σε καλύτερη κατάσταση απ' ότι επί κυβερνήσεων Μπους;

Είμαστε όντως σε καλύτερη θέση. Είμαστε όμως ικανοποιημένοι; Η απάντηση είναι αρνητική. Οι επόμενοι μήνες είναι κρίσιμοι για θέματά μας και θα δούμε τι χειρισμούς θα κάνουμε.

-Ποια είναι η στρατηγική μας;

Οι κακές σχέσεις της Τουρκίας με την Ουάσινγκτον δημιουργούν για μας μεγάλες δυνατότητες. Η Τουρκία αποφάσισε, για κάποιον λόγο, να γίνει ο κεντρικός παίκτης στη Μέση Ανατολή κι ο τρόπος με τον οποίο έχει εμπλακεί έχει προκαλέσει μεγάλες αντιδράσεις. Δεν έχω ξαναδεί τόσο αρνητικά δημοσιεύματα και αναλύσεις «δεξαμενών σκέψης» και ιδρυμάτων της Ουάσινγκτον για την Τουρκία, που μάλιστα ζητούν να βρεθούν εναλλακτικές συμμαχίες, για να αντικαταστήσουν την Άγκυρα. Τον Δεκέμβριο ήταν η πρώτη φορά που το Αμερικανοεβραϊκό Συμβούλιο δεν συναντήθηκε με Τούρκο πρωθυπουργό που επισκέφθηκε τις ΗΠΑ. Όλα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά για μας κι αν παίξουμε σωστά τα χαρτιά μας, θα δούμε μία σημαντική αλλαγή στην αμερικανική εξωτερική πολιτική. Πρέπει να παραμείνουμε σταθεροί στην πολιτική μας και σ' αυτά που ζητούμε. Αυτό που βλέπω ως μεγαλύτερο εμπόδιο από μέρους μας είναι ότι τα μηνύματα που στέλνουμε δεν είναι σταθερά και δεν έχουν συνέχεια.

Έστειλε μήνυμα

Μάταια περίμενε ολόκληρος λόχος καταδρομέων, μάταια ανέμενε η μπάντα της Ε.Φ., μάταια έκλεισαν με κορδέλα τους δρόμους γύρω από την Αρχιεπισκοπή οι αστυνομικοί, μάταια περίμεναν και οι άνθρωποι της Αρχιεπισκοπής, μάταια ανέμεναν οι κάμερες και οι δημοσιογράφοι την έλευση του Προέδρου της Δημοκρατίας για τη δοξολογία της Πρωτοχρονιάς. Ο Δημήτρης Χριστόφιας δεν εμφανίστηκε. Το γεγονός δεν πρέπει να θεωρείται τυχαίο, αφού οι σχέσεις κυβέρνησης και Εκκλησίας ήταν από τεταμένες έως εχθρικές, με τις πυρφόρες δηλώσεις που προηγήθηκαν τις προηγούμενες μέρες. Τα Θεοφάνια ο Πρόεδρος πήγε στην Αγία Νάπα, όπου ο Αρχιεπίσκοπος έρριψε τον Σταυρό στη θάλασσα, αλλά κράτησε αποστάσεις...

Ο υπουργός της Εκκλησίας

Η πρόταση-βόμβα του Χρίστου Πουργουρίδη, να αναλάβει επιτροπή – την οποία θα διορίζει η πολιτεία – τη διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας, ήταν επόμενο να κυριαρχήσει στα πηγαδάκια μετά τη δοξολογία για την Πρωτοχρονιά. Ο υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, ο οποίος εκπροσώπησε την κυβέρνηση, βγήκε από την εκκλησία μαζί με τον Γιάννο Χαριλάου, διευθυντή των Οικονομικών της Αρχιεπισκοπής. Το συναπάντημα, τυχαίο ή όχι, προκάλεσε μοιραία και το πρώτο ερώτημα των δημοσιογράφων –εκτός καμερών–, οι οποίοι ανέμεναν για δηλώσεις. «Κάμνει για υπουργός της κυβέρνησης ο Γιάννος;», ήταν η ερώτηση προς τον Χαρίλαο, ο οποίος χαμογελώντας απάντησε με νόημα ότι «κάμνει και για υπερυπουργός»... Άμα σκεφτεί κανείς ότι η Αρχιεπισκοπή έχει μια περιουσία που ξεπερνά τη μια ντουζίνα δισεκατομμύρια, τότε ο κ. Χαριλάου είναι όντως υπερυπουργός.

Τα δώρα του Αρχιεπισκόπου

Γιορτή του προσωπικού της Αρχιεπισκοπής, την τελευταία μέρα του χρόνου, και οι προσευχές και οι ευχές του Μακαριωτάτου συνοδεύτηκαν και από ένα μικρό δωράκι σε μια καλαίσθητη τσαντούλα. Μέσα υπήρχε ένα βιβλιαράκι με τα πρακτικά ενός συνεδρίου της Αρχιεπισκοπής, το βιβλίο του Χριστόδουλου Χριστοδούλου για τα οικονομικά του Σχεδίου Ανάν και το βιβλίο του δημοσιογράφου Γιάννη Νικολάου για το φάντασμα της Κοπεγχάγης. Όταν άνοιξαν οι τσαντούλες, έβλεπες κάτι γλασέ χαμόγελα κι όλοι έλεγαν ευγενικά «ευχαριστώ». Αποχωρώντας, όμως, άκουγες διάφορα πικρόχολα σχόλια, όχι για τους συγγραφείς, αλλά για τους δωρητές, που παρέπεμπαν κατά Σκωτία μεριά...

Επεισόδιο δεύτερο

Το σίριαλ με τον τάφο του τέως προέδρου Τάσσου Παπαδόπουλου συνεχίστηκε ως γνωστόν την Παρασκευή το πρωί με την αφαίρεση της ελληνικής σημαίας, η οποία βρέθηκε πίσω από το περιτοίχισμα του κοιμητηρίου Δευτεράς. Άμα έγινε γνωστό και το δεύτερο συμβάν, ακούσαμε το ίδιο τροπάρι από αστυνομικής πλευράς, ότι δηλαδή «η σκηνή έχει αποκλειστεί και διεξάγονται εξονυχιστικές έρευνες από άνδρες της Εγκληματολογικής Υπηρεσίας του Αρχηγείου και τους ανακριτές που εξετάζουν την υπόθεση της κλοπής της σορού του τέως Προέδρου». Μια λοιπόν και δεν μας αφήνετε να αγιάσουμε, φίλτατοι ντετέκτιβ, μπορείτε να μας πείτε τι ήταν εκείνο το στρατιωτικό ασθενοφόρο που θεάθηκε σταθμευμένο το βράδυ της κλοπής της σορού έξω από το κοιμητήριο; Μπορείτε να μας πείτε τι έγινε με τους ΕΠΥ που ανακρίνατε και των οποίων τα λεγόμενα αποδείχθηκε ότι συγκρούονται; Μπορείτε να μας πείτε, τέλος, τι σας είπαν οι ξένοι εμπειρογνώμονες που ήρθαν, είδαν και απήλθαν; Και, ειδικότερα, να μας πείτε γιατί έφυγαν σκασμένοι στα γέλια; Άντε, γιατί η κοροϊδία σε αυτό τον τόπο έχει και τα όριά της.

Δεν πάει ο Παπανδρέου

Οι δυσκολίες στον καθορισμό της κατάλληλης ημερομηνίας, τόσο από μέρους της ελληνικής όσο και της αμερικανικής κυβέρνησης, έχουν οδηγήσει σε αναβολή της προγραμματισμένης για τα τέλη Ιανουαρίου επίσκεψης του Έλληνα πρωθυπουργού, Γιώργου Παπανδρέου, στην Ουάσινγκτον. Διπλωμάτες και των δύο χωρών διαβεβαιώνουν ότι δεν υπάρχει κανένα άλλο πρόβλημα ή σύννεφο στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις, απλώς για την ώρα δεν συμπίπτουν τα προγράμματα των δύο ηγετών. Οι νέες ημερομηνίες που συζητούνται τώρα για την επίσκεψη Παπανδρέου είναι για τα τέλη Φεβρουαρίου με μέσα Μαρτίου, ενώ συζητείται πάλι και η πιθανότητα επίσκεψης του αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών, Δημήτρη Δρούτσα, για τις αρχές Φεβρουαρίου.

ΚΥΠΕ

Θαύμα, θαύμα! Το Πνεύμα, που εν είδει περιστεράς μερικά λεπτά προηγουμένως είχε φύγει από τας χείρας του κομμουνιστή Προέδρου, επέστρεψε οικειοθελώς και προσγειώθηκε στο μανίκι του, με αποτέλεσμα ο ιερέας πίσω από τον Μητροπολίτη Κωνσταντίας και Αμμοχώστου, κ. Βασίλειο, να ανακράξει «θαύμα, θαύμα!», ενώ ο Πανιερώτατος απλά χαμογέλασε. Πληροφορίες ότι ο Αρχιεπίσκοπος, που ήταν δύο βήματα παραδίπλα, φέρεται να είπε στον ιερέα «να μεν ακούω πελλάρες», κρίνονται ως ανακριβείς.

Το τέλος της χαράς

Η αγωνία που εκφράζει ο Νίκος Αναστασιάδης σε σχέση με την πορεία των συνομιλιών φαίνεται ότι αποπροσανατολίζει την κοινή γνώμη, την ίδια στιγμή που το «πατριωτικό μπλοκ» τρίβει τα χέρια του από ικανοποίηση. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που κάθε φορά που ο αρχηγός της αντιπολίτευσης τοποθετείται τοιουτοτρόπως, λαμβάνει ευρεία και προνομιακή κάλυψη από συγκεκριμένα ΜΜΕ. Όπως μαθαίνουμε, λοιπόν, η συγκεκριμένη διαπίστωση απασχόλησε και την Πινδάρου και αποφασίστηκε όπως το όλο θέμα θεωρηθεί λήξαν. Η απόφαση αποδεικνύει, όπως μας ελέχθη, ότι ο ΔΗΣΥ είναι δεσμευμένος να ασκεί τον αντιπολιτευτικό του ρόλο με υπευθυνότητα, ειδικότερα όσον αφορά το εθνικό θέμα, που αυτή την περίοδο βρίσκεται σε κορύφωση. Όπως χαρακτηριστικά σημείωσε μέλος της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΔΗΣΥ, θα ήταν μάλιστα ευχής έργον αν στην πορεία των εντατικών συνομιλιών διαψευστούν οι ανησυχίες που εκφράζει ο πρόεδρος της παράταξης και τα πράγματα προχωρήσουν με αποφασιστικότητα. Ίδωμεν.

Τα τρένα που φύγαν

Η ύφεση που παρατηρείται στον αντιπολιτευτικό λόγο των συγκυβερνώντων κομμάτων σε σχέση με το εθνικό θέμα αλλά και την οικονομία δεν οφείλεται, όπως μαθαίνουμε, στο εορταστικό κλίμα των ημερών. Ούτε βέβαια και στη σύγκρουση που παρατηρείται μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολίτευσης. Είναι, σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, αποτέλεσμα των διαβεβαιώσεων που έλαβαν οι αρχηγοί ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ κατά τις πρόσφατες συναντήσεις τους με τον Πρόεδρο, ότι οι ανησυχίες που εκφράζουν για το Κυπριακό σύντομα θα αποδειχθούν άνευ αντικειμένου. Το γράψαμε και πριν δύο βδομάδες ότι ο Πρόεδρος τούς έκλεισε με νόημα το μάτι και μάλλον, όπως αποδεικνύεται, θα επιβεβαιωθούμε πιο σύντομα από ό,τι περιμέναμε. Καλή λύση, σύντροφοι, και... πώς το είπε να δείτε ο Πρόεδρος; «Του χρόνου να αγιαστούν τα νερά σε ολόκληρη την Κύπρο, στην Κερύνεια, στη Μόρφου, την Αμμόχωστο, παντού, σε ολόκληρη την Κύπρο». Αμ δε! «Τα τρένα που φύγαν», της Μοσχολιού, σας λέει κάτι; Ε, βρίσκουν φαίνεται τσιμεντωμένες τις ράγες του «ναι»...

Μούρμουροι και φωνακλάδες

Είναι γνωστό πως ο Δημήτρης Χριστόφιας δυσφορεί και το δείχνει, αν σε μια εκδήλωση, ειδικά όταν ο ίδιος είναι ομιλητής, οι παρευρισκόμενοι κάνουν φασαρία ή δεν έχουν κλείσει τα κινητά τους. Στην πρωτοχρονιάτικη γιορτή του ΓΕΕΦ, λοιπόν, ο Πρόεδρος έδειξε και πάλι την ενόχλησή του για τους «μούρμουρους» προσκεκλημένους. Δεν παρέλειψε μάλιστα να τους την πει για τους αριστερούς που είναι «πάντα πειθαρχημένοι». Με το που ανέβηκε στο βήμα (είχαν προηγηθεί οι ομιλίες του αρχηγού της Ε.Φ. και του υπουργού Άμυνας), άρχισε την ομιλία του λέγοντας μεταξύ σοβαρού και αστείου: «Συνήθως η Αριστερά είναι πειθαρχημένη. Η αριστερή πλευρά εδώ είναι εντελώς απείθαρχη απόψε και θορυβεί. Κάποτε ο Παπακώστας, όταν ήταν διοικητής μου, έβαζε τη φωνή και ακουγόταν σε όλο το στρατόπεδο. Δεν ξέρω τι έπαθε απόψε και ήταν χαμηλόφωνος, αλλά δεν πρέπει και να φωνάζουμε για να μας ακούσετε». Είναι γνωστό ότι, όταν ο Πρόεδρος ήταν γ.γ. του ΑΚΕΛ, κατά τις συνεδρίες της Κεντρικής, τους έβαζε όλους, όχι μόνο να σβήνουν τα κινητά τους, αλλά και να τα τοποθετούν όλα σε μικρό κασόνι πριν την έναρξη της συνεδρίασης.

Η πειθαρχία στο ΑΚΕΛ

Και μιας και μιλάμε για πειθαρχία στο ΑΚΕΛ, το τι έγινε στο συνέδριο της ΕΔΟΝ αποδεικνύει του λόγου το αληθές. Περίμεναν λοιπόν οι Εδονίτες και λοιποί Ακελικοί τον Δημήτρη Χριστόφια, έξω από την αίθουσα όπου θα μιλούσε, στον χώρο της Κρατικής Έκθεσης. Ο Πρόεδρος θα ερχόταν στις έξι. Γύρω στις 5.45, τα μέλη της «Επιτροπής Τάξης» (έτσι έγραφαν οι καρτέλες στις φανέλες τους) έβαλαν μια φωνή να μπουν όλοι μέσα για να πάρουν τις θέσεις τους πριν την άφιξη του Προέδρου. Έτσι κι έγινε. Ο χώρος έξω από την αίθουσα άδειασε σε λίγα δευτερόλεπτα και όλοι μπήκαν μέσα. Το συνέδριο άρχισε με μια μακρά ομιλία του γ.γ. της ΕΔΟΝ, Χάρη Καράμανου. Πολλοί νεαροί ήθελαν ένα διάλειμμα, είτε για τουαλέτα είτε για τσιγάρο. Έλα όμως που στις πόρτες εξόδου βρίσκονταν τα μέλη της «Επιτροπής Τάξης». Κρατούσαν κλειστές τις πόρτες και δεν άφηναν κανένα να ξεμυτίσει της αιθούσης. «Δεν θα πάτε πουθενά, σε λίγο θα μιλήσει ο Πρόεδρος». Και ο Πρόεδρος τέλειωσε την ομιλία του και ανέβηκε στο βήμα ένας Τουρκοκύπριος. «Ευκαιρία για το διάλειμμα», σκέφτηκαν οι νεαροί. Λογάριαζαν και πάλι χωρίς τον ξενοδόχο. Η «Επιτροπή Τάξης» και πάλιν δεν τους άφησε να βγουν. «Πού πάτε; Πίσω στις θέσεις σας», έλεγαν αυστηρά στους νεαρούς. Για να είσαι Εδονίτης, πρέπει ως φαίνεται να έχεις μεγάλη υπομονή και φούσκα...

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Γράφει **Η ΔΡΑΚΟΥΝΑ**

EX - PARTE

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Σπίτι τύπου «work in progress»

Στη γειτονιά που θα μετακομίσω κάποτε, αν ποτέ αξιωθώ να χτίσω το σπίτι που ονειρεύομαι, υπάρχουν πολλά σπίτια τύπου «work in progress». Το σπίτι work in progress δεν είναι ένα καινούργιο σπίτι ή ένα άχτιστο σπίτι. Είναι απλώς το σπίτι των περισσοτέρων κυπριακών ζευγαριών ηλικίας 50+, που έχτισαν το σπίτι τους σε εποχές μεγάλης οικονομικής στενότητας και έπρεπε αναγκαστικά να κάνουν κάποιες «εκπτώσεις» (ας τις πούμε) στην κατασκευή. Επειδή όμως είναι άνθρωποι μερακλήδες, με την πρώτη ευκαιρία προσπαθούν αυτές τις «εκπτώσεις» να τις διορθώσουν. Γι' αυτό και τα σπίτια τους ονομάζονται «work in progress», ο παράδεισος του πατσιαρίσματος. Βλέποντάς τα κάνεις ταυτόχρονα μια γρήγορη αναδρομή στο σύγχρονο κυπριακό interior και exterior design.

Ας πάρουμε ένα πραγματικό παράδειγμα:

Ο Κόκος και η Μάρω είναι ένα ζευγάρι στα late fifties τους. Παντρεύτηκαν μικροί και έχτισαν ένα μικρό σπίτι μέσα στις δυνατότητές τους, σύμφωνα με τη μόδα της εποχής. Σε μισό οικόπεδο, τριών υπνοδωματίων, από πάνω πλάκα και να εξέχουν τα σίδερα για μελλοντική επέκταση. Το σπίτι δεν είχε κήπο, μόνο μια λωρίδα άχτιστης γης γύρω από το σπίτι. Τη δεκαετία του '80, ο Κόκος και η Μάρω επιδίδονταν με μανία στην κηπουρική και προσπαθούσαν (χωρίς επιτυχία) να μεγαλώσουν μερικά δέντρα και φυτά (οι τριανταφυλλιές ήταν τότε πολύ της μόδας, κάθε σπίτι έπρεπε να έχει την τριανταφυλλιά του). Με την πρώτη ανακαίνιση, η λωρίδα γης αντικαταστάθηκε από κεραμικό πλακάκι στο χρώμα της ώχρας (που πάει με το μεσογειακό τοπίο). Ο Κόκος άφησε 2-3 σημεία κενά και στα σημεία αυτά φύτεψε ελιές, το πιο easy maintenance φυτό που ευδοκιμεί στον τόπο μας.

Τα αρχικά ξύλινα παραθυρόφυλλα αντικαταστάθηκαν από αλουμίνια (σε χρώμα σκούρο, σχεδόν μαύρο), διότι το αλουμίνιο δεν θέλει κάθε χρόνο βάψιμο και είναι πολύ πιο ανθεκτικό ως υλικό, εξήγησε στη Μάρω ο Κόκος. Στην πόρτα της κουζίνας, που είναι γυάλινη, έβαλε ειδικό γυαλί φιμέ, για να μη φαίνονται από έξω. Η δε ξύλινη εξώπορτά τους, που με τη συστολή και τη διαστολή του ξύλου πάντοτε «χτυπούσε» από κάτω και δεν άνοιγε καλά, τώρα που αντικαταστάθηκε με αλουμίνιο έγινε ευλύγιστη και εύκολη στην καθαριότητα. Περιλαμβάνει και fake λεπτομέρεια πλαισίου.

Όταν τα οικονομικά τους το επέτρεψαν, ο Κόκος εγκατέστησε στο πλάι του σπιτιού μια τσίγκινη κατασκευή που ονόμασε «γκαράζ για το αυτοκίνητο». Χωρούσε μετά βίας το οικογενειακό saloon, αλλά υπό τις περιστάσεις ήταν ικανοποιητικό. Εξάλλου, όταν χτίστηκε το σπίτι, κανένας δεν έκανε πρόνοια για γκαράζ. Κάθε φορά που έβρεχε πολύ ή φυσούσε, ο Κόκος έπρεπε να επιθεωρήσει ότι το... γκαράζ ήταν ακόμα στη θέση του. Το πρόβλημα «γκαράζ» λύθηκε αρκετά ικανοποιητικά όταν έκαναν την εμφάνισή τους στην Κύπρο τα διάφορα καταστήματα DIY. Ο Κόκος πήγε και αγόρασε μια έτοιμη τέντα, complete με τους στύλους της και με navy blue επένδυση, και αντικατέστησε τον τσίγκο-γκαράζ με τέντα-γκαράζ.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Μια μικρή αναδρομή στο κυπριακό DIY design.

Αν ο Κόκος και η Μάρω κοντεύουν τα εξήντα, πολύ πιθανόν η αρχική μορφή του σπιτιού τους να μην περιλάμβανε κεντρική θέρμανση. Ούτε καν πρόνοια, διότι η κεντρική θέρμανση ήρθε στην Κύπρο μαζικά περί τα τέλη της δεκαετίας του '80. Άρα, σε κάποια φάση, ο Κόκος και η Μάρω εγκατέστησαν κεντρική θέρμανση. Δηλαδή, γέμισαν το σπίτι εσωτερικά και εξωτερικά με τρύπες για να περάσουν οι σωλήνες. Κάπου στην ταράτσα εγκαταστάθηκε ο λέβητας μαζί με το ντεπόζιτο του πετρελαίου, να κάνει παρέα με τον ηλιακό και το ντεπόζιτο του νερού, και η Μάρω σταμάτησε να τουρτουρίζει τις κρύες νύχτες του χειμώνα. Αν οποιοσδήποτε από τους δύο είχε κρυφή επιθυμία να αποκτήσει τζάκι (θύμισες από το χωριό, τις γιαγιάδες τους κτλ.), εκείνη ήταν η κατάλληλη στιγμή να αποκτήσουν (άλλη μια τρύπα στο ταβάνι, μικρό το κακό). Έτσι, το καθημερινό σαλόνι απέκτησε τζάκι, complete με επένδυση πέτρας του βουνού.

Παρόμοιου είδους πατσιάρισμα πρέπει να φανταστούμε ότι έγινε όταν ο Κόκος αποφάσισε να αγοράσει και να εγκαταστήσει συσκευές κλιματισμού. Πρώτα έβαλε στο υπνοδωμάτιό τους, μετά στο υπνοδωμάτιο του μεγάλου τους γιου και τέλος στο σαλόνι (διότι βλέπει δυτικά και είναι συνήθως δροσερό).

Με την αναχώρηση των παιδιών τους για σπουδές σε διάφορα μέρη του κόσμου, ο Κόκος και η Μάρω συμμαζεύτηκαν και έκαναν ένα διάλειμμα από τα πατσιαρίσματα, διότι είχαν πλέον αυξημένα έξοδα και δεν περίσσευε κάτι εκείνη την περίοδο. Μόλις όμως τα παιδιά επέστρεψαν από τις σπουδές και βρήκαν δουλειά, έκαναν μια γερή ανακαίνιση. Όπως δεν έκαναν καμία άλλη φορά μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Κατ' αρχήν η Μάρω αντικατέστησε τη formica κουζίνα της με εντοιχισμένη στο χρώμα του ξύλου (κάποιου ξύλου τέλος πάντων, ποιου ακριβώς δεν ξέρω). Πέταξε τον φούρνο και τα μάτια του γκαζιού και αγόρασε καινούργια ηλεκτρικά AEG που «είναι τα καλύτερα και έχουν μια φάουσα χρόνια εγγύηση», άσχετο αν η Μάρω τόσα χρόνια μαγείρευε μια χαρά στον συμβατικό της φούρνο με το γκάζι που αγόραζε από το supermarket. Αυτή η αλλαγή τής κόστισε μερικές αποτυχίες στο φαγητό, μέχρι να συνηθίσει τις θερμοκρασίες του νέου φούρνου. Για τον κυπριακό καφέ δε, ουδέποτε συνήθισε τα ηλεκτρικά μάτια και αγόρασε ένα μικρό γκαζάκι που έχει πάντα πάνω στον πάγκο της κουζίνας.

Επιπλέον ο Κόκος άλλαξε το πάτωμα σχεδόν όλου του σπιτιού. Έβγαλε τα παλιά μαρμαράκια και έβαλε ιταλικά κεραμικά πλακάκια (ανοικτού χρώματος). Στα υπνοδωμάτια έβαλε laminated παρκέ (στο χρώμα της οξιάς). Τα παιδιά του αναμένεται να αναχωρήσουν σύντομα από την πατρική εστία και δεν έχει σκοπό να ξανα-αντικαταστήσει τα πατώματα. Αυτό είπε και της Μάρως όταν της αγόρασε νέο ψυγείο (χωρητικότητας 400 λίτρων με το freezer included). Αυτό θα είναι το τελευταίο της. Τηλεόραση δεν άλλαξαν διότι αυτή που έχουν «δουλεύει μια χαρά» και δεν έβλεπαν τον λόγο (τους έκαναν δώρο μια καινούργια τα παιδιά τα Χριστούγεννα για να φτάσουν στην τεχνολογία του 21ου αιώνα, άρα ok).

Η πιο μεγάλη μετατροπή που έκαναν στο σπίτι τους, κάτι που είχαν απωθημένο από τον καιρό που το έχτισαν αλλά τότε δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να το αποκτήσουν, ήταν να το επενδύσουν με πέτρα. Ένα σπίτι επενδυμένο με πέτρα, κατά την αισθητική τους άποψη, παραπέμπει σε αρχοντικό, σε στέρεο, σε ωραίο. Άσε που δεν χρειάζεται καθόλου συντήρηση (το σπριτς, όσο να 'ναι, σε κάποια φάση ξεπεράστηκε, η πέτρα ποτέ).

Στη μεγάλη ανακαίνιση, έκαναν το όνειρό τους πραγματικότητα. Επένδυσαν το σπίτι τους από πάνω μέχρι κάτω με πέτρα. Μάλιστα, βρήκαν ένα είδος πέτρας υποτίθεται ακατέργαστο, με προεξοχές και ακανόνιστο μέγεθος, για να παραπέμπει σε εξοχικό (σε στυλ «μόνος μου έσκαψα την πέτρα από το βουνό»). Το σπίτι πλέον εξωτερικά φαίνεται αγνώριστο. Τα αρχικά ξύλινα παράθυρα και η εξώπορτα έχουν αντικατασταθεί προ πολλού με αλουμίνια. Το σπριτς έχει αντικατασταθεί με επένδυση από πέτρα.

Σε μια τελευταία πινελιά, ο Κόκος εγκατέστησε πρόσφατα σε όλες τις ακάλυπτες βεράντες του ξύλινες πέργκολες, «για να μην τις πιάνει ο ήλιος» (περιττό να πω ότι ο Κόκος πλέον απέκτησε πέργκολα-γκαράζ), πάνω στις οποίες (τις ξύλινες πέργκολες) η Μάρω κρέμασε γλαστρούλες, που αγόρασε από κατάστημα DIY και στις οποίες φύτεψε εποχιακά λουλούδια. Από κατάστημα DIY έχουν αγοραστεί και τα έπιπλα για τις βεράντες τους (όχι τα φθηνότερα, τα λίγο πιο ακριβά με καρέκλες που έχουν ενσωματωμένο μαξιλαράκι που βγαίνει εύκολα για να πλένεται).

Ο Κόκος και η Μάρω, μετά από τόσα χρόνια σκληρής δουλειάς και οικονομίας, μπορούν επιτέλους να απολαύσουν τα βράδια, καθισμένοι στη βεράντα τους, κάτω από την πέργκολα, περιτριγυρισμένοι από τα παιδιά τους. Η γειτονιά περιλαμβάνει τουλάχιστον μισή ντουζίνα χασάπηδες που προσφέρουν «το καλύτερο κρέας» (διότι μερακλήδες όπως τον Κόκο και τη Μάρω απαιτούν μόνο το καλύτερο όσον αφορά κρέας) και ο Δήμος έχει ήδη μεριμνήσει να δημιουργήσει παιδική χαρά, διότι η Μάρω αναμένει σύντομα εγγονάκια που θα τα παίρνει στην παιδική χαρά για να παίξουν.

Βλέπω τώρα τα σχέδια του wannabe σπιτιού μου. Έχουν πρόνοια για τα πάντα και παροχές σε όλα τα σημεία του ορίζοντα. Τίποτα δεν έχει μείνει στην τύχη. Πολύ πιθανό να μη χρειαστεί να κάνω τις μετατροπές που έκαναν ο Κόκος και η Μάρω. Εύχομαι μόνο να το χαρώ με τον ίδιο τρόπο που χαίρονται αυτοί το δικό τους.

http://drakouna.blogspot.com

Σε έξαρση η παγίδευση αποδημητικών πουλιών

Μπορεί το 2010 που μόλις ξεκίνησε να έχει ήδη ανακηρυχθεί παγκόσμιο έτος βιοποικιλότητας, τα αποδημητικά όμως πουλιά της Κύπρου δεν θα γιορτάσουν, καθώς η παράνομη παγίδευσή τους βρίσκεται σε έξαρση τους τελευταίους μήνες. Σύμφωνα με τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, το φθινόπωρο 2009 αποδείχθηκε εξαιρετικά καταστροφικό για τα περίφημα αμπελοπούλια, το περιζήτητο έδεσμα στη μεγαλόνησο. Υπενθυμίζεται ότι η τιμή για 12 από τα εν λόγω πτηνά κυμαίνεται στα 80 ευρώ. Συνεπώς, το κίνητρο για τους «λαθροκυνηγούς» είναι ισχυρό και οι μέθοδοι πολλές: Δίχτυα, διάδρομοι παγίδευσης και ξόβεργες, πάντοτε σε συνδυασμό με μιμητικές μηχανές που παραπλανούν τα πουλιά. «Τα στοιχεία που συλλέξαμε, ύστερα από λεπτομερή καταγραφή, δείχνουν αύξηση 35% της χρήσης μεθόδων για την παγίδευση αποδημητικών πουλιών. Μετράμε κάποιες εκατοντάδες χιλιάδες νεκρά πτηνά», λέει στην «Κ» ο Martin Hellicar, υπεύθυνος εκστρατειών του συνδέσμου. «Το φθινόπωρο 2009 ξεπέρασε ακόμα και το 2008, τη χειρότερη χρονιά της πενταετίας». Κατασχέθηκαν συνολικά τρία χιλιόμετρα διαδρόμων προετοιμασμένων για στήσιμο δικτυών. Η συγκεκριμένη τακτική είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στην περιοχή των αμερικανικών βάσεων και μάλιστα στο ακρωτήριο Πύλας, όπου έγινε οργανωμένη επιχείρηση από την Αστυνομία και τον στρατό των βρετανικών βάσεων, στις 2 Οκτωβρίου. «Ο εξοπλισμός που βρέθηκε γέμισε πέντε φορτηγά αυτοκίνητα», αναφέρει ο κ. Hellecer. Η χρήση ξόβεργων έχει την «τιμητική» της στις περιοχές της Δημοκρατίας, όπου τα αμπελοπούλια αποτελούν τη «σπεσιαλιτέ» των περισσότερων εστιατορίων. «Δεν υπάρχουν αναφορές για έλεγχο ή τιμωρία των επαγγελματιών αυτών», σχολιάζει ο κ. Hellecer, προσθέτοντας ότι «η νομοθεσία είναι εξαιρετική, αλλά δεν εφαρμόζεται. Δεν υπάρχει η ανάλογη πολιτική βούληση. Οι αρμόδιοι φορείς (Ταμείο Θήρας, Ουλαμός Πάταξης Λαθροθηρίας Αστυνομίας Κύπρου και Αστυνομίας Βάσεων) χρειάζονται ενίσχυση, για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τη μάστιγα».

Επισημαίνεται ότι οι απειλές για τα αποδημητικά πουλιά, η διαδρομή των οποίων περνά σταθερά από την Κύπρο, είναι πολλές. Εκτός από τη λαθροθηρία, πλήττονται από την κλιματική αλλαγή και την καταστροφή ή υποβάθμιση των υγροβιοτόπων τους. «Η έλλειψη ενημέρωσης είναι εμφανής: Όσοι παραγγέλνουν αμπελοπούλια, αγνοούν τον μαρτυρικό τρόπο με τον οποίο αυτά έφθασαν στο πιάτο τους», καταλήγει ο επιστήμονας.

ΙΩΑΝΝΑ ΦΩΤΙΑΔΗ

Στη μαύρη λίστα του IACA ο εναέριος χώρος της Κύπρου

Δριμύ κατηγορώ κατά της Πολιτικής Αεροπορίας για τις καθυστερήσεις πτήσεων εντός του FIR Λευκωσίας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Καταπέλτης για το καθεστώς και τη νοοτροπία που επικρατεί στις αρμόδιες υπηρεσίες της Δημοκρατίας που έχουν τον έλεγχο της εναέριας κυκλοφορίας εντός του FIR Λευκωσίας είναι η επιστολή του International Air Carrier Association (IACA), οργανισμού που εκπροσωπεί 33 αεροπορικές εταιρείες ναυλωμένων πτήσεων. Η επιστολή του διεθνούς οργανισμού καταπιάνεται με τα χρόνια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αεροπορικές εταιρείες-μέλη του, όταν χρησιμοποιούν και τον εναέριο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η επιστολή του IACA, που βρίσκεται στα χέρια της ηγεσίας της Πολιτικής Αεροπορίας (ΤΠΑ), καταγράφει τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά την περασμένη καλοκαιρινή περίοδο αεροπορικές εταιρείες ναυλωμένων πτήσεων στην περιοχή. Στο δεύτερο κεφάλαιο της τρισέλιδης επιστολής που αφιερώνεται εξ ολοκλήρου στην Κύπρο, ο νοτιοανατολικός ευρωπαϊκός εναέριος άξονας που περιλαμβάνει και το FIR Λευκωσίας χαρακτηρίζεται από τον IACA ως ο πλέον προβληματικός της περιοχής, ο οποίος προκαλεί σημαντικές λειτουργικές δυσκολίες στα πολιτικά αεροσκάφη που τον χρησιμοποιούν. Στην επιστολή αναφέρεται ξεκάθαρα ότι η κατάσταση παραμένει ως έχει, παρά τις προσπάθειες που έγιναν τόσο από τον ίδιο τον οργανισμό όσο και από το Eurocontrol. Για τον εναέριο χώρο που βρίσκεται στη δικαιοδοσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο IACA θεωρεί ότι αυτός συνεχίζει να έχει προβλήματα χωρητικότητας, ενώ δεν διστάζει να τον χαρακτηρίσει ως τον πλέον προβληματικό και να τον κατατάξει, μαζί με τους εναέριους χώρους της Ελλάδας, της Κροατίας και της Τουρκίας, στους δέκα πιο προβληματικούς, υπό την έννοια ότι παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στις πτήσεις αεροσκαφών. Στην επιστολή αναφέρεται μάλιστα και συγκεκριμένο παράδειγμα εταιρείας, η οποία αύξησε τις πτήσεις της προς το αεροδρόμιο της Λάρνακας, αντιμετωπίζοντας μεγάλες καθυστερήσεις στα δρομολόγιά της, τα οποία επηρέαζαν αλυσιδωτά και το γενικότερο πρόγραμμα πτήσεων της εταιρείας προς την Ισπανία. Η επιστολή του οργανισμού για τις αεροπορικές εταιρείες ναυλωμένων πτήσεων αποδίδει τις καθυστερήσεις στην κακή στελέχωση των υπηρεσιών της Δημοκρατίας, που έχουν την ευθύνη ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας. Μάλιστα, υπάρχει και η διαπίστωση ότι, παρά τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν από πλευράς Κυπριακής Δημοκρατίας και παρά τις αλλαγές που έγιναν κατά την περασμένη καλοκαιρινή περίοδο στον διαχωρισμό εξερχόμενων και εισερχόμενων πτήσεων, οι αυξημένες καθυστερήσεις που συνεχίσθηκαν έχουν μετατρέψει τον κυπριακό εναέριο χώρο ως την πλέον μη ελκυστική περιοχή για τα μέλη του IACA, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την τουριστική βιομηχανία του τόπου. Να σημειωθεί ότι τα μέλη του IACA διακινούν ετησίως έναν πολύ μεγάλο αριθμό ταξιδιωτών. Πέραν των 600 αεροσκαφών πραγματοποιούν ναυλωμένες πτήσεις σε 650 τουριστικούς προορισμούς. Εκτός από τις ναυλωμένες πτήσεις, σημαντικές καθυστερήσεις παρατηρούνται κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και στις τακτικές πτήσεις τόσο των Κυπριακών Αερογραμμών όσο και άλλων εταιρειών που πετούν προς την Κύπρο.

ΕΡΑ

Προβληματικό χαρακτηρίζει ο IACA τον εναέριο χώρο της Κύπρου και τον κατατάσσει – μαζί με τους εναέριους χώρους της Ελλάδας, της Κροατίας και της Τουρκίας – στους δέκα εναέριους χώρους όπου παρατηρούνται οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις στις πτήσεις αεροσκαφών.

Εσωτερική διαμάχη

Το μέγα πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί για την Κύπρο από τις καθυστερήσεις στις πτήσεις εντός του FIR Λευκωσίας παραδέχθηκε και ο διευθυντής της Πολιτικής Αεροπορίας, κ. Λεωνίδας Λεωνίδου, ο οποίος ωστόσο επικαλέσθηκε και άλλους παράγοντες. Πληροφορίες της «Κ» φέρουν ως σοβαρή αιτία πρόκλησης των καθυστερήσεων μια διαμάχη μεταξύ διοίκησης του ΤΠΑ και του Συνδέσμου Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας για το καθεστώς συστήματος εργασίας. Οι ελεγκτές θεωρούν ότι ο υφιστάμενος αριθμός υπαλλήλων του Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας δεν μπορεί να διεκπεραιώσει τον όγκο εργασίας. Ο κ. Λεωνίδου, μέσα στα μέτρα που λαμβάνονται για αντιμετώπιση της αρνητικής κατάστασης που έχει δημιουργηθεί, δεν απέκλεισε και την πρόσληψη νέων ελεγκτών. Σημειώνεται, τέλος, ότι το σοβαρό πρόβλημα στην ομαλή διακίνηση αεροσκαφών εντός του FIR Λευκωσίας δεν είναι άσχετο με την άρνηση των τουρκικών αρχών να συνεργαστούν με τις κυπριακές αρχές, γεγονός το οποίο εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους.

Έρευνα στη Eurocypria για περιστατικό στην Πολωνία

Ένα συμβάν που αφορά προσγείωση αεροσκάφους της Eurocypria σε αεροδρόμιο της Πολωνίας, στις 9 περασμένου Νοεμβρίου, αποτελεί αντικείμενο έρευνας που διεξάγει το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας. Το περιστατικό χαρακτηρίζεται ως πολύ σοβαρό και άπτεται των κανονισμών ασφάλειας πτήσεων. Η έρευνα, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί, επικεντρώνεται στις συνθήκες προσγείωσης ενός Boeing 737 800 της κρατικής Eurocypria στο αεροδρόμιο της Κρακοβίας στην Πολωνία, αλλά και στον προαναχωρητικό έλεγχο του συγκεκριμένου αεροσκάφους για την επόμενη πτήση του προς τη Βαρσοβία. Στο μικροσκόπιο της έρευνας βρίσκονται και δυο πιλότοι της εταιρείας, οι οποίοι έχουν άμεση σχέση με τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν.

Αυτό που έχει προκαλέσει την παρέμβαση της αρμόδιας υπηρεσίας του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας είναι το πόρισμα των πολωνικών αρχών για την εκτός διαύλου προσγείωση που πραγματοποίησε το Boeing της Eurocypria υπό συνθήκες περιορισμένης ορατότητας, αλλά κυρίως για παράλειψη του πληρώματος να αναφέρουν τις ζημιές που υπέστη το αεροπλάνο.

Συγκεκριμένα, με βάση το πόρισμα των Πολωνών, ο κυβερνήτης του αεροσκάφους, που προερχόταν από τα Κανάρια Νησιά, δεν ανέφερε ότι κατά την προσγείωση το αεροσκάφος υπέστη σοβαρές ζημιές στον αριστερό τροχό, αλλά και στα φώτα. Επίσης, υπό διερεύνηση βρίσκονται και οι ισχυρισμοί των Πολωνών, ότι κατά τον προαναχωρητικό έλεγχο για την πτήση προς Βαρσοβία ο κυβερνήτης που έφερε το αεροσκάφος στο αεροδρόμιο Κρακοβίας δεν ανέφερε στον αντικαταστάτη του ότι το αεροσκάφος υπέστη ζημιές, οι οποίες δεν του επέτρεπαν να εκτελέσει την επόμενη πτήση. Η παράλειψη αυτή, αν τελικά αποδειχθεί, κρίνεται ως πολύ σοβαρή, που πιθανότατα να έχει και ποινικές συνέπειες για τους άμεσα εμπλεκομένους. Οι πολωνικές αρχές, όπως περιγράφεται στην αναφορά τους, αντιλήφθηκαν τις ζημιές στο αεροσκάφος της Eurocypria, όταν αυτό είχε απογειωθεί για Βαρσοβία και μετά από αναφορές άλλων πιλότων, ότι στον διάδρομο προσγείωσης υπήρχαν ξένα αντικείμενα. Η έρευνα του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα.

Τσιγάρο ή λουκέτο στα κέντρα αναψυχής

Προσφυγή στο Ανώτατο και άλλες σκέψεις για δυναμικά μέτρα από τους ιδιοκτήτες κέντρων

Μια μόλις βδομάδα από την απαγόρευση του καπνίσματος σε κλειστούς δημόσιους χώρους, οι ιδιοκτήτες κέντρων αναψυχής εντείνουν τις φωνές τους κατά της νομοθεσίας που τέθηκε σε εφαρμογή την Πρωτοχρονιά και ζητούν τροποποίησή της, προειδοποιώντας ότι σε διαφορετική περίπτωση θα πάρουν «δραστικά μέτρα που θα γίνουν αισθητά στην κοινωνία».

Οριστικές αποφάσεις για τον τρόπο αντίδρασης αναμένεται να λάβουν αύριο στην παγκύπρια γενική συνέλευση που θα πραγματοποιήσουν στη Λευκωσία. Μερικά από τα πιθανά μέτρα αντίδρασης είναι η προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο κατά της νομοθεσίας ή και το κλείσιμο όλων των νυχτερινών κέντρων.

Σε σύσκεψη που πραγματοποίησαν την Πέμπτη στη Λεμεσό, διαφάνηκε μια καθολική τάση για αναθεώρηση της αρχικής στάσης των ιδιοκτητών κέντρων αναψυχής προς τον νόμο, κι αυτό διότι ο τζίρος κατά την περίοδο των γιορτών ήταν αισθητά μειωμένος, φαινόμενο το οποίο αποδίδουν στην απαγόρευση του καπνίσματος.

«Η μείωση που παρουσιάζεται στην προσέλευση κοινού στα κέντρα έχει αλλάξει τη στάση των ιδιοκτητών, οι οποίοι τώρα ζητούν την αλλαγή της νομοθεσίας», δήλωσε ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Κέντρων Αναψυχής, Φάνος Λεβέντης. «Έχουμε στα χέρια μας αρκετή δύναμη ώστε να πάρουμε εκείνα τα μέτρα τα οποία θα βοηθήσουν να αντιληφθούν όσοι δεν έχουν αντιληφθεί μέχρι σήμερα τη σοβαρότητα που δημιουργείται μέσα από τη νομοθεσία αυτή και είμαι σίγουρος ότι θα μπορέσουν να ακουστούν αυτά που θέλουμε να πούμε», συμπλήρωσε.

Ανέφερε δε πως, και χωρίς να ληφθεί απόφαση για κλείσιμο των νυχτερινών κέντρων, υπάρχει ο κίνδυνος να παραλύσει από μόνη της η διασκέδαση, «εάν λάβουμε υπόψη τα παράπονα και την αγανάκτηση από τον ίδιο τον κόσμο που επισκέπτεται τους χώρους μας».

Ο κ. Λεβέντης ανέφερε ότι ο πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας της Βουλής εμφανίστηκε πρόθυμος να επαναφέρει το θέμα προς συζήτηση και σε περίπτωση που διαφανεί πως ο νόμος έχει αδυναμίες, κενά ή είναι ετεροβαρής, να γίνουν διορθώσεις. «Παρά το γεγονός ότι οι ιδιοκτήτες νυχτερινών κέντρων τονίζουν ότι θα σεβαστούν τη νομοθεσία, εντούτοις είμαστε διατεθειμένοι να λάβουμε δυναμικά μέτρα ώστε να υπάρξουν αλλαγές στον νόμο», προειδοποίησε ο κ. Λεβέντης.

Σημειώνοντας δε πως «και ατομικά αλλά και ως Σύνδεσμος, η προσφυγή στη Δικαιοσύνη θα πρέπει να θεωρείται λίγο-πολύ δεδομένη», ο κ. Λεβέντης είπε πως έχει αποφασιστεί κατά τη συζήτηση η προσθήκη στην πρόταση του Συνδέσμου για εξαίρεση των μουσικοχορευτικών και νυχτερινών κέντρων από τη νομοθεσία, και μικρών σε τετραγωνικά χώρων, «ώστε να μπορούν να επιλέγουν οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες τι μπορεί να είναι το υποστατικό τους και βέβαια, ανάλογα με το τι θα είναι, θα εξασφαλίζουν και την ανάλογη άδεια».

«Οι προτάσεις μας συνοδεύονται όλες από την επιπλέον πρόταση ότι θα πρέπει οι χώροι αυτοί που θα φιλοξενούν και καπνιστές, να διασφαλίζουν την προσφορά ποιοτικού αέρα σε όλους ανεξαίρετα τους θαμώνες και ιδιαίτερα στους εργαζόμενους», κατέληξε.

«Στο εξωτερικό δόθηκε αυτό το δικαίωμα», τόνισε ο κ. Λεβέντης, ενώ στην Κύπρο η Επιτροπή Υγείας της Βουλής ήταν κάθετη και προώθησε για ψήφιση τον αυστηρότερο νόμο από όλες τις χώρες της Ε.Ε., παρόλο που με στοιχεία που παρουσιάσαμε ενώπιόν της, δείξαμε πως πολλές χώρες «ανέκρουσαν πρύμναν» και τροποποίησαν τις νομοθεσίες τους.

«Στο τέλος της μέρας, ο παραλογισμός καταντά και αστείος», είπε και διερωτήθηκε «πόση φασαρία θα δημιουργείται έξω από τα κέντρα, που θα βγαίνουν στον δρόμο οι καπνιστές για να καπνίσουν, ή πόσο θα διασκεδάζει κάποιος εάν κάθε δύο λεπτά ανοίγει η πόρτα και μπαινοβγαίνουν άτομα για να καπνίσουν στον δρόμο». Ο κ. Λεβέντης αναρωτιέται επίσης γιατί η Αστυνομία δεν προβαίνει σε ελέγχους κυβερνητικών κτηρίων: «Ενώ ο νόμος για απαγόρευση του καπνίσματος σε κλειστούς χώρους ίσχυε από το 2002, όπου εξαιρούνταν τα νυχτερινά κέντρα, δεν είδαμε η Αστυνομία να έχει κάνει ελέγχους σε δημόσια κτήρια και υπηρεσίες».

ΕΡΑ

«Οι πελάτες μας, αντί να διασκεδάζουν, βρίσκονται έξω στον δρόμο», διαμαρτύρονται οι ιδιοκτήτες νυχτερινών κέντρων.

Όσον αφορά την πρόθεση των επηρεαζόμενων να απολύσουν προσωπικό, ο κ. Λεβέντης είπε πως δεν πρόκειται για εκβιασμό, αλλά «θα είναι μια ανάγκη ώστε να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να επιβιώσουν και να μη χρεοκοπήσουν».

Η Κίνηση Μη Καπνιστών του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου θεωρεί πως προκύπτουν ευρύτερα οικονομικά οφέλη στην οικονομία της Κύπρου από την εφαρμογή νομοθεσιών για ελεύθερους από καπνό χώρους εργασίας.

Σε ανακοίνωσή της, η Κίνηση Μη Καπνιστών αναφέρει πως «οι νομοθεσίες για πλήρη απαγόρευση του καπνίσματος, εκτός του ότι μειώνουν τη ζήτηση τσιγάρων και άλλων καπνικών προϊόντων, μειώνουν ταυτόχρονα και το προσωπικό αλλά και το κοινωνικό κόστος, με ευρύτερα οφέλη στην οικονομία της χώρας».

ΜΑΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Υπόσχεση γάμου

Ο κ. Νίκος Σατσιάς και η κ. Μιχαέλα Μιχαήλ και οι δύο από τα Λύμπια, έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου.

Εκδηλώσεις

-Οι τοπικές επιτροπές του ΔΗΚΟ Καϊμακλίου και Παλουριώτισσας διοργανώνουν εορταστική εκδήλωση, που θα γίνει στο οίκημά τους αύριο, Δευτέρα 11 Ιανουαρίου, στις 7:15 μ.μ. Την εκδήλωση θα τιμήσει με την παρουσία του ο πρόεδρος της Βουλής και πρόεδρος του ΔΗΚΟ, Μάριος Καρογιάν, καθώς και αξιωματούχοι του κόμματος.

-Ο κατεχόμενος Δήμος Λαπήθου και το προσφυγικό σωματείο «Η Λάπηθος» διοργανώνουν χριστουγεννιάτικη εκδήλωση και κόψιμο βασιλόπιτας σήμερα, Κυριακή 10 Ιανουαρίου, στις 3:30 μ.μ., στην αίθουσα εκδηλώσεων «Χαρίδειο», στη Χοιροκοιτία. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει χαιρετισμούς, καλλιτεχνικό πρόγραμμα και προσφορά δώρων σε όλα τα παιδιά που θα παραστούν και δεξίωση.

-Ο κατεχόμενος Δήμος Κερύνειας προσκαλεί τους δημότες του στην ετήσια εκδήλωση για το κόψιμο της βασιλόπιτας, η οποία θα γίνει σήμερα, Κυριακή 10 Ιανουαρίου, στις 3:30 μ.μ., στο «Μακεδονίτισσα Πάλας» στη Μακεδονίτισσα. Η εκδήλωση θα περιλαμβάνει απογευματινό τσάι, καφέ, εδέσματα, καλλιτεχνικό πρόγραμμα και πλούσια δώρα.

-Παγκύπρια οικογενειακή συνεστίαση των μελών του διοργανώνει σήμερα, Κυριακή 10 Ιανουαρίου, το σωματείο δρομέων «Περικλής Δημητρίου». Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στις 1 το μεσημέρι, στο κέντρο «Κάλυμνος», στην Ακτή του Κυβερνήτη. Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του ΚΟΑ.

- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Διαιτητών Κύπρου προσκαλεί όλα τα μέλη, συνεργάτες, υποστηρικτές και φίλους του στο καθιερωμένο κόψιμο της βασιλόπιτας του συνδέσμου, τη Δευτέρα 18 Ιανουαρίου, στις 8:30 μ.μ., στο οίκημα του Συνδέσμου Διαιτητών.

Λειτουργίες

Σήμερα, Κυριακή 10 Ιανουαρίου, ο Μητροπολίτης Κιτίου Χρυσόστομος θα λειτουργήσει και θα κηρύξει στον ιερό ναό Αποστόλου Ανδρέα στον συνοικισμό Καμάρες Β' στη Λάρνακα, ενώ ο Μητροπολίτης Κυρηνείας Παύλος θα λειτουργήσει και θα κηρύξει στον ιερό ναό Αγίου Μάμαντος στον προσφυγικό συνοικισμό Αγίου Μάμαντος στην Κάτω Λακατάμια.

Εκδρομή

Η Ένωση Κυπρίων Συνταξιούχων (ΕΚΥΣΥ), σε συνεργασία με το τουριστικό γραφείο Royal Holidays, προσφέρει ελκυστικό πακέτο για εκδρομή στην Αθήνα. Η αναχώρηση έχει προγραμματιστεί για την Τρίτη 19 Ιανουαρίου και η επιστροφή την Παρασκευή 22 Ιανουαρίου. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να αποταθείτε στα τηλέφωνα: Λευκωσία: 22866418, 22866438, 99597095, 99697941. Λεμεσός: 25443068, 99405364. Λάρνακα: 24828740, 99695684. Πάφος: 26932144, 99375627.

Διάλεξη

-Οι Νοσηλευτικές Υπηρεσίες πληροφορούν το κοινό ότι η νέα σειρά διαφωτιστικών διαλέξεων για εγκύους και μέλλοντες γονείς θα αρχίσει την Πέμπτη 14 Ιανουαρίου 2010. Οι διαλέξεις θα είναι διάρκειας δύο περίπου ωρών και θα καλύπτουν θέματα ορθής αντιμετώπισης της εγκυμοσύνης στα διάφορα στάδια, ορθής διατροφής της εγκύου, θέματα τοκετού, περιποίησης και διατροφής του βρέφους, ασκήσεις χαλάρωσης και αναπνοές τοκετού κ.λπ. Η είσοδος για τους ενδιαφερόμενους θα είναι ελεύθερη. Οι διαλέξεις θα πραγματοποιούνται στον χώρο των εξωτερικών ιατρείων του Μακάρειου Νοσοκομείου, κάθε Πέμπτη στις 5:00 μ.μ. Πληροφορίες στα τηλέφωνα 22493600, 22405160, 22405188 και 22405071.

-«Η δύναμη της μη λεκτικής επικοινωνίας» είναι το αντικείμενο του βιωματικού εργαστηρίου που διοργανώνει το Κέντρο Συμβουλευτικής & Επαγγελματικής Ανάπτυξης, στις 27 Ιανουαρίου (3:30 μ.μ. μέχρι 7:30 μ.μ.), για όσους θέλουν να αξιοποιήσουν τη δύναμη της γλώσσας του σώματος. Για πληροφορίες, στο τηλέφωνο 22817900 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση central@kesea.com.cy.

Συζήτηση

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, στα πλαίσια του Ελεύθερου Πανεπιστημίου των Πολιτών, προσκαλεί το κοινό σε ανοικτή συζήτηση με θέμα «Αθλητισμός και πρωταθλητισμός» την Πέμπτη 14 Ιανουαρίου 2010, στις 7:00 μ.μ., στην αίθουσα UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας. Ομιλητές: Δρ Νίκος Καρτακούλλης, πρόεδρος ΚΟΑ, δρ Ευθύμης Κιουμουρτζόγλου, καθηγητής, Πρόγραμμα Επιστήμης του Αθλητισμού, Intercollege, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, ποδοσφαιριστής.

Διαβάστε στο www.kathimerini.com.cy Εννέα νέα πράγματα που μάθαμε για τον άνθρωπο μέσα στο 2009.

Νόμος, ο μόνος αφέντης

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΛΑΜΠΙΤΣΗ**

Ως λαός, πρέπει να το παραδεχτούμε, είμαστε δύσκολοι άνθρωποι. Είμαστε γενικά απειθάρχητοι. Δύσκολα υπακούμε στον νόμο. Εξίσου δύσκολα μπορεί κάποιος να μας βάλει σε καλούπια. Ίσως αυτό είναι που έκανε κάποτε τον Κωνσταντίνο Καραμανλή να πει το γνωστό «στέγνωσα την ψυχή μου, για να κυβερνήσω τους Έλληνες». Η καθημερινότητά μας, αλλά και η ιστορία μας επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές. Η καταγραφή της καθημερινότητας από τις εφημερίδες και τα άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης φανερώνουν πως, όντως, δεν μπορούμε να ανεχθούμε τις επιταγές του νόμου. Ο καθένας μας θα ήθελε, αν το μπορούσε, να είναι ο ίδιος νομοθέτης για τον εαυτό του. Ας δούμε μερικά παραδείγματα.

Πρώτο παράδειγμα: Πρόσφατα τέθηκε επιτέλους σε ισχύ ο νόμος που απαγορεύει το κάπνισμα σε δημόσιους χώρους. Οι αντιδράσεις υπήρξαν ποικίλες. Δέστε, όμως, τη διαφορά με τους Γερμανούς, που είναι συνήθως πολύ νομοταγείς πολίτες. Όταν επιβλήθηκε η απαγόρευση του καπνίσματος, όσοι ζούσαν κοντά στα σύνορα με την Πολωνία περνούσαν τα σύνορα και πήγαιναν στη διπλανή χώρα, όπου επιτρεπόταν το κάπνισμα στις μπυραρίες, για να πιουν μιαν μπύρα, χωρίς να κινδυνεύουν να τιμωρηθούν από τον νόμο. Θα μου πείτε πως είχαν την ευκαιρία να έχουν μια διέξοδο. Το σίγουρο, πάντως, είναι πως αποδέχτηκαν τον νόμο του κράτους τους. Δεν έχουμε, βέβαια, πληροφορηθεί αν οι ιδιοκτήτες μπυραριών προσέφυγαν στα δικαστήρια για ακύρωση της νομοθεσίας.

Δεύτερο παράδειγμα: Αφέθηκαν χαλαρά τα μέτρα εξοικονόμησης νερού κατά τη διάρκεια των εορτών των Χριστουγέννων και αμέσως άρχισαν οι σπατάλες. Αν ήμασταν νομοταγείς πολίτες, μετά από τόσα χρόνια που αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα της λειψυδρίας, που, μετά το Κυπριακό αποτελεί το πρώτο μας εθνικό πρόβλημα, δεν θα έπρεπε να είχε γίνει συνείδηση στον καθένα μας η εξοικονόμηση κάθε σταγόνας νερού, χωρίς να επικρέμαται από πάνω μας ως δαμόκλειος σπάθη ο νόμος; Και όμως, ούτε αυτό δεν το μάθαμε. Έτσι, όμως, επιβεβαιώνουμε πως μόνο με την αυστηρότητα του νόμου αντιλαμβανόμαστε το πρακτέο. Πράγμα που σημαίνει πως έχουμε ακόμα πολύ δρόμο να διανύσουμε, ως ότου αποκτήσουμε συνείδηση νομοταγών πολιτών.

Τρίτο παράδειγμα αποτελούν οι παραβιάσεις των κανόνων οδικής κυκλοφορίας και οι θάνατοι στους δρόμους, ιδιαίτερα νέων ανθρώπων. Αν και οι θάνατοι στην άσφαλτο μειώθηκαν στον χρόνο που μόλις πέρασε, η κατάσταση δεν έχει βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να είμαστε περήφανοι για την οδική μας συμπεριφορά. Δυστυχώς, είναι πολλοί αυτοί που οδηγούν μεθυσμένοι, ενώ είναι εξωφρενικό να πληροφορούμαστε πως οδηγοί τρέχουν με ταχύτητες ασύλληπτες. Φαίνεται, και από την εμπειρία των άλλων χωρών, πως η οδική συμπεριφορά βελτιώνεται μόνο με τις πολύ αυστηρές ποινές. Η δυσκολία στον τόπο μας είναι πως, ακόμα και όταν θεσπίζονται τέτοιες ποινές, πράγμα σπάνιο, λόγω της θεωρίας του πολιτικού κόστους που διακατέχει τους πολιτευτές μας, δεν είναι σίγουρο πως οι ποινές θα επιβληθούν.

Και ένα παράδειγμα από την ιστορία: Η προσπάθεια του Καποδίστρια να επιβάλει τη νομιμότητα είχε ως αποτέλεσμα την πρόκληση της αντίδρασης των ισχυρών, οι οποίοι τον δολοφόνησαν. Πολλοί πιστεύουν πως η δολοφονία του απετέλεσε την αφετηρία των δεινών του σύγχρονου ελληνισμού, αφού με τον θάνατό του το νεοσύστατο ελληνικό κράτος τέθηκε υπό την κηδεμονία των ξένων δυνάμεων, οι οποίες επέβαλαν τη βασιλεία, με τα γνωστά σε όλους μας αποτελέσματα.

Θα μπορούσε κανείς να φέρει και άλλα παραδείγματα, που αποδεικνύουν πως στις πλείστες εκφάνσεις της καθημερινής μας ζωής επικρατεί ανομία. Και να σκεφτεί κανείς πως ο νόμος αποτελεί θεμελιώδες δημιούργημα του ελληνικού πολιτισμού, από αυτά που τον προσδιορίζουν μαζί με το μέτρο και την τελειότητα. Όσα αναφέρει η Γαλλίδα ελληνίστρια Jacqueline de Romilly, μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας και της Ακαδημίας Αθηνών, στο βιβλίο της «Ο Νόμος στην Ελληνική Σκέψη», δεν αφήνουν περιθώρια αμφισβήτησης της πιο πάνω άποψης. Στον ελληνικό χώρο έχουμε για πρώτη φορά νόμο, ο οποίος δεν είχε ανάγκη να επικαλεστεί κάποιον εγγυητή, για να τύχει εφαρμογής. Δεν είχε αφέντες, ήταν ο ίδιος αφέντης. «Ο ελληνικός νόμος δεν ήταν, όπως για παράδειγμα ο εβραϊκός, νόμος εξ αποκαλύψεως. Δημιουργήθηκε από τις ανθρώπινες συναινέσεις και από τα έθιμα». Ήταν έργο συλλογικό και αυτή ήταν και η δύναμή του. Αποτέλεσε το στήριγμα της δημοκρατίας και συγχρόνως το ισχυρότερο δημιούργημά της.

Να γιατί εμείς έχουμε έναν λόγο παραπάνω να μάθουμε να υπακούμε στον νόμο, χωρίς να γινόμαστε δουλοπρεπείς. Αν μη τι άλλο, για να μην αυτοαναιρούμαστε. Εξάλλου, όταν βρισκόμαστε σε ξένα κράτη, ανακαλύπτουμε ότι μπορούμε να είμαστε νομοταγείς.

Φιλόλογος, lampitsis.p@cytanet.com.cy

ΚΤΟΣ-ΚΤΟΕΟΣ: Ομιλείτε Ελληνικά;

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΣΟΥΙΔΗ**

Νομίζω πως η είδηση που προβλήθηκε λίγες μέρες πριν την εκπνοή του 2009 και ενδιαφέρει και προβληματίζει… Τουρκοκύπριοι δάσκαλοι και καθηγητές αρχίζουν (ξανά;) μαθήματα ελληνικής γλώσσας. Αυτό προβάλλεται ως μια ακόμα ένδειξη της «καλής πρόθεσης» των Τ/κ να γνωρίσουν την κοινότητά μας και ταυτόχρονα αποτελεί ένα ακόμα επιχείρημα στη φαρέτρα των υποστηρικτών της επαναπροσέγγισης των δύο κοινοτήτων. Στη βάση της διεθνούς εμπειρίας που έχω αποκομίσει ως εκπρόσωπος της Κύπρου στο Διοικητικό Συμβούλιο της ETUCE και μέσα από τη συνεργασία μου με την τ/κ εκπαιδευτική ηγεσία, θα πρέπει, δυστυχώς, να επαναλάβω αυτό που η ιστορία σε πολλές περιπτώσεις έχει τεκμηριώσει: Την ατέρμονη προσπάθεια της τ/κ κοινότητας να διεκδικήσει και να αποκτήσει έναν κυρίαρχο ρόλο, νιώθοντας πως με αυτόν τον τρόπο «εξισώνεται» με την κυρίαρχη (κατά την άποψή της) ε/κ κοινότητα. Και αυτό, συνήθως, προσπαθεί να το πετύχει με έναν «άκομψο» τρόπο.

Για μια ακόμα φορά, οι τ/κ εκπαιδευτικές οργανώσεις προσπαθούν μέσα από επικοινωνιακά τεχνάσματα να αντιστρέψουν το αρνητικό κλίμα που έχουν δημιουργήσει μετά από την καταπάτηση των θέσεων αρχής ως προς την εκπροσώπηση της Κύπρου στη διεθνή οργάνωση ETUCE. Υπογραμμίζω την αναφορά σε επικοινωνιακά τεχνάσματα, γιατί μαθήματα ελληνικής γλώσσας (και όχι μόνο) πραγματοποιούνται εδώ και χρόνια στο ιδιόκτητο οίκημα της τ/κ οργάνωσης δασκάλων ΚΤΟΣ. Γιατί, λοιπόν, επιλέγεται αυτή η χρονική στιγμή για να προβληθεί; Δυστυχώς, σε αυτήν τους την προσπάθεια έχουν τη στήριξη, εκτιμώ αυθόρμητα και χωρίς ιδιαίτερη κριτική θεώρηση, της Προοδευτικής Κίνησης Δασκάλων και Καθηγητών, σε μια περίοδο αποδεδειγμένης και έντονης αμφισβήτησης της οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά και των ίδιων των ε/κ εκπαιδευτικών οργανώσεων.

Αρκετά τα ερωτήματα που προκύπτουν μέσα από αυτήν την είδηση. Ερωτήματα που στρέφονται σε πολλές κατευθύνσεις:

(α) Για την Προοδευτική Κίνηση Δασκάλων και Καθηγητών δεν υφίσταται θέμα παραβίασης των αρχών ως προς την εκπροσώπηση της Κύπρου στην ETUCE από τον Sener Elcil και προχωρά ήδη σε συνεργασία μαζί με την οργάνωσή του, για να «συζητήσουν» θέματα παιδείας;

(β) Η Προοδευτική Κίνηση Δασκάλων και Καθηγητών έχει τη δυνατότητα να οργανώνει η ίδια επισκέψεις σε σχολεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας ή αυτό γίνεται με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας;

(γ) Πώς αντιδρά η ΠΟΕΔ αλλά και το σύνολο των εκπαιδευτικών οργανώσεων (ΟΕΛΜΕΚ-ΟΛΤΕΚ) σε αυτήν τη νέα πρόκληση;

Εκτιμώ πως ήδη έχουν αρχίσει να γίνονται κινήσεις με τις οποίες υποσκάπτεται και το κύρος της οργάνωσης και οι αποφάσεις της, μέσα από την προσπάθεια της συγκεκριμένης κίνησης να αποδείξει την επαναπροσεγγιστική της ταυτότητα. Δεν χρειάζεται να την αποδείξει. Αυτή είναι καλά γνωστή.

Εκείνο όμως που δεν είναι γνωστό και φαίνεται να μη γνωρίζουν και οι περισσότεροι δάσκαλοι είναι πως η ίδια η ΠΟΕΔ έχει πραγματοποιήσει τέτοιες ενέργειες που στόχο είχαν να φέρουν κοντά δασκάλους των δύο κοινοτήτων, χωρίς, σε καμία περίπτωση, να υποσκάπτεται το κύρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι αντιπρόσωποί της. Θυμίζω την πραγματοποίηση μεγάλου συνεδρίου που επιχορηγήθηκε από κοινοτικά ταμεία και στα οποία μετείχαν όλες οι εκπαιδευτικές οργανώσεις της Κύπρου, στην παρουσία αξιωματούχων της ETUCE και της Education International, αλλά και τις ετήσιες κοινές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας του Εκπαιδευτικού.

Με πρωτοβουλία των ε/κ εκπαιδευτικών οργανώσεων, άλλωστε, δόθηκε και βήμα και φωνή στις τ/κ εκπαιδευτικές οργανώσεις να μετέχουν στα διεθνή βήματα, μια πρωτοβουλία που στο τέλος της ημέρας η ηγεσία των Τ/κ εκπαιδευτικών εκμεταλλεύτηκε και ποδοπάτησε με την τελευταία ενέργεια του γ.γ. της ΚΤΟΣ.

Μήπως, λέω, θα έπρεπε να ξεκινήσουμε να γινόμαστε πιο προσεκτικοί και να δυναμώσουμε τη φωνή της αμφισβήτησης σε ό,τι θεωρούμε ως μη αναστρέψιμο ή μήπως μια τέτοια προσέγγιση θα θεωρηθεί σε αυτήν τη χρονική περίοδο διχοτομική, αντιπατριωτική, αντισυντροφική; Θα επιλέξω τη φωνή της αμφισβήτησης. Άλλωστε, το ζήτησε ο ίδιος ο υπουργός Παιδείας και μπράβο του.

Ο κ. Ανδρέας Κασουλίδης είναι δάσκαλος, πρώην εκπρόσωπος των εκπαιδευτικών οργανώσεων της Κύπρου στο Δ.Σ. της ETUCE.

Περί «οδυνηρού συμβιβασμού»

Του **ΤΑΚΗ ΚΟΝΗ**

Η χρήση των λέξεων από τους πολιτικούς μας ήταν πάντα μια σοβαρή παράμετρος του εθνικού μας προβλήματος, όπως άξαφνα συμβαίνει με όλα τα θέματα, σύμφωνα με τις εμβριθείς μελέτες του Γερμανού φιλοσόφου Βιτγκενστάιν από τον περασμένο αιώνα. Μια από τις σημαντικές διαπιστώσεις των μελετών αυτών ήταν και η δυνατότητα διαμόρφωσης ή και αλλοίωσης των ιδεών και αντιλήψεων που επικρατούν ανάμεσα στον κόσμο, αναλόγως του πώς τα άτομα με κοινωνική επιρροή χρησιμοποιούν σημαντικές λέξεις και έννοιες στις δημοσιές παρεμβάσεις τους.

Στα πλαίσια αυτά, προσπαθώ απεγνωσμένα στον δικό μου πολιτικό περίγυρο, αλλά και σε δημόσιες παρεμβάσεις να πείσω πως επιβάλλεται να εγκαταλειφθεί οριστικά η φράση «αναζήτηση λύσης του Κυπριακού» σαν στόχος των προσπαθειών της πολιτικής ηγεσίας και του αγώνα μας, γιατί έτσι αφήνουμε αόριστο τον στόχο μας και κενό ουσιαστικού περιεχομένου. Οι προσπάθειες των πολιτικών μας και ο αγώνας μας είναι η υλοποίηση της επανένωσης και αυτό πρέπει να λένε και να λέμε, εφόσον δεν χρειάζεται η αναζήτηση άλλης «λύσης»!

Υπάρχει πληθώρα τέτοιων εννοιών και λέξεων που πρέπει κάποτε κάποιος δικός μας φιλόσοφος/φιλόλογος να συλλέξει, να κωδικοποιήσει και να αναδείξει τις επιπτώσεις και συναρτήσεις που δημιουργούν και επηρεάζουν την καθημερινή μας ζωή και το μέλλον μας. Συναφώς, θα ασχοληθώ σήμερα με τη φράση «οδυνηρός συμβιβασμός», την οποία θεωρώ σημαντική για το τωρινό κρίσιμο στάδιο που έχει περιέλθει η διαχείριση του εθνικού μας προβλήματος και η πορεία της χώρας προς την επανένωση.

Άρχισε η χρήση και κατάχρηση της φράσης από τον καιρό του Μακαρίου, ο οποίος σε δυο περιπτώσεις έκρινε και χαρακτήρισε αποφάσεις του ως «οδυνηρούς συμβιβασμούς», ώστε να νιώθει ο ίδιος άνετα και να πείσει και τον λαό του. Ήταν

προς το τέλος της δεκαετίας του '60, όταν εγκατέλειψε τον στόχο της Ένωσης με την Ελλάδα και το 1977, όταν συμφώνησε με τον Ντενκτάς τη λύση της ομοσπονδίας. Έκτοτε, συνεχίζεται (με σκοπιμότητα και υστεροβουλία από εθνικιστικούς κύκλους, αλλά και μιμητικά και άθελά τους από ευρύτερους κύκλους) το τροπάρι των «οδυνηρών συμβιβασμών» που έκαναν και κάνουν οι Ελληνοκύπριοι. Δημιουργείται έτσι αρνητικό κλίμα για τον διάλογο και τη θετική του έκβαση, που πρέπει να μας προβληματίσει και να καταλάβουμε όλοι την ψυχοκοινωνική διεργασία του συμβιβασμού.

Ο «συμβιβασμός», λοιπόν, ως ψυχολογική και κοινωνική διεργασία παρατηρείται συνήθως σε δυο περιπτώσεις: Α) Στην αποδοχή και βίωση από ένα άτομο των αντιξοοτήτων που επηρεάζουν αρνητικά την προσωπική του ζωή, αλλά δεν μπορεί να τις αλλάξει. Β) Στη λογικά ευτυχή διεργασία που τερματίζει/αντικαθιστά αρνητικές, συγκρουσιακές, διάλληλες σχέσεις είτε μεταξύ ατόμων είτε μεταξύ κοινωνικών ομάδων. Από τη σκοπιά της κοινωνικής ψυχολογίας μπορεί στην πρώτη περίπτωση να έχει οδυνηρά ατομικά επακόλουθα ο συμβιβασμός. Στη δεύτερη περίπτωση, όμως, τα κύρια συναισθήματα δεν μπορεί να είναι αρνητικά (και σίγουρα όχι οδύνη), εφόσον επέρχεται η ανακούφιση από τον τερματισμό της οδυνηρής διάλληλης σχέσης και η ευχαρίστηση από τη θετική και δημιουργική αλληλοκατανόηση και αλληλοϋποστήριξη μεταξύ ατόμων ή κοινωνικών ομάδων. Ο κυπριακός λαός καλείται αυτήν την περίοδο να βιώσει αυτήν την ευχάριστη κοινωνική διεργασία του και να τερματίσει το ατυχές τροπάριο του «οδυνηρού συμβιβασμού».

Έγραψα και δίνω για δημοσιοποίηση αυτό το άρθρο όχι μόνον για να δώσω μια επιστημονική θεώρηση της χρήσης και κατάχρησης της εννοίας του «οδυνηρού συμβιβασμού». Είχα και πρόκληση από μια δήλωση, που πολύ πιθανόν άθελα ξέφυγε του ιδίου του Προέδρου μας και θέλω να τον διαβεβαιώσω πως όσοι από εμάς έχουμε ακόμα τα λογικά μας και άθικτο από τις εθνοκαπηλείες τον πατριωτισμό μας, η επιτυχής έκβαση της προσπάθειας και του αγώνα του για συμβιβασμό με τον Ταλάτ θα μας προκαλέσει μεγάλη χαρά και, ναι, θα είναι αιτία για πανηγυρισμούς. Θα πανηγυρίσουμε όλοι οι Κύπριοι μαζί τον τερματισμό της οδυνηρής αντιπαράθεσης, της σύγκρουσης, της κακυποψίας και της κακοπιστίας. Θα πανηγυρίσουμε όλοι τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής της μισής πατρίδας μας και την ανατροπή της διχοτόμησης που οδυνηρά βιώνουμε. Θα πανηγυρίσουμε όλοι την απαρχή μιας καινούργιας χαρμόσυνης εποχής, όπου επανενωμένη η πατρίδα μας θα ευημερήσει και θα μεγαλουργήσει μέσα στη μεγάλη πια μητέρα πατρίδα όλων μας: Την Ευρώπη των λαών και των εθνών.

Ο κ. Τάκης Κονής είναι κοινωνικός ψυχολόγος.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Απάντηση στον κ. Χρ. Γιανναρά

Στο φύλλο σας της Κυριακής 13/12/2009 φιλοξενείτε άρθρο του κ. Χρ. Γιανναρά. Λόγω της σπουδαιότητας του θέματος που θίγει, παρακαλώ όπως στον δημόσιο διάλογο που εκτυλίσσεται να φιλοξενήσετε και την ταπεινή μου άποψη. Στο άρθρο αυτό αμφισβητείται η φιλοπατρία της Αριστεράς και αναφέρεται σε «πραξικόπημα του Ζαχαριάδη που ματοκύλισε τη χώρα» και καλεί τον κ. Σαμαρά να αναβιώσει τον εμφυλιοπολεμικό αντικομουνισμό!

Απορώ, πώς ένας πνευματικός άνθρωπος του ύψους του κ. Γιανναρά αγνοεί ιστορικά γεγονότα; Τόσο πολύ τον εμποδίζει ο αντικομουνισμός να είναι αντικειμενικός; Νομίζω πως αδικεί τον εαυτό του, ώστε να προτρέπει έναν νέο διχασμό!

Η φιλοπατρία της Αριστεράς, στοιχείο που ανέκαθεν την χαρακτηρίζει, φάνηκε και αποδείχτηκε ιδιαίτερα στην Κατοχή, όταν οργάνωσε το τεράστιο κίνημα της Εθνικής Αντίστασης που έσωσε τον ελληνικό λαό από την πείνα και τις αρρώστιες. Οργάνωσε τα λαϊκά συσσίτια και τη μάχη της σοδειάς, τις τεράστιες απεργίες και διαδηλώσεις ενάντια στη ναζιστική επιστράτευση και στη βουλγαροποίηση της Μακεδονίας και με την ένοπλη αντίσταση δημιούργησε το πρώτο ελεύθερο κράτος των βουνών στην κατεχόμενη Ευρώπη.

Είχε προηγηθεί το κάλεσμα του Ν. Ζαχαριάδη προς τον ελληνικό λαό και μάλιστα ζητούσε να πολεμήσει ο ίδιος στην Αλβανία. Ο Ζαχαριάδης δεν έκανε κανένα πραξικόπημα. Τουναντίον, σεβάστηκε τη Συμφωνία της Βάρκιζας και γι' αυτό ήρθε σε σύγκρουση με τον Άρη, τον οποίο διέγραψε, με αποτέλεσμα ο Άρης να αυτοκτονήσει.

Το πραξικόπημα το έκανε η Άκρα Δεξιά με τους Άγγλους υποκινητές, ασκώντας λευκή τρομοκρατία με χιλιάδες δολοφονημένους και κυνηγημένους, παραβιάζοντας κατάφωρα τη Συμφωνία της Βάρκιζας. Και στη συνέχεια έκαναν εκλογές, τις γνωστές, της βίας και νοθείας, για κυβέρνηση πρώτα και βασιλιά αργότερα. Το ΚΚΕ και όλες οι ΕΑΜικές δυνάμεις αντέδρασαν, διεκδικώντας το δικαίωμά τους στον πολιτικό στίβο. Αυτό όμως δεν το 'θελαν το αστικό κατεστημένο και οι ξένοι «προστάτες», διότι με ελεύθερες εκλογές αυτοί θα ήταν μειοψηφία. Γι' αυτό το εξώθησαν στην «ανταρσία», για να το εξοντώσουν, πράγμα που τελικά κατόρθωσαν, καταστρέφοντας και τη χώρα παράλληλα. Εάν το ΚΚΕ ήθελε την εξουσία με τα όπλα, όπως ισχυρίζονται οι αντίπαλοί του, θα μπορούσε να την πάρει με την απελευθέρωση και δεν θα συμμετείχε στην κυβέρνηση Παπανδρέου με τον Λίβανο κι αργότερα με την Γκαζέρτα. Αυτές οι πράξεις του ήταν πέρα για πέρα πατριωτικές. Ήθελε την εθνική ομοψυχία και την κυβέρνηση με ελεύθερες εκλογές!

Και μην ξεχνάμε πως οι κομουνιστικές ιδέες ανδρώθηκαν στην Αντίσταση κατά του φασισμού και ήταν παγκοσμίως δημοφιλείς. Όποιες άλλες θεωρήσεις απέχουν παρασάγγας από την ιστορική πραγματικότητα.

Και κάτι ακόμη. Η Ελλάδα περιήλθε στη σφαίρα επιρροής της Δύσης και μια εκλογική επικράτηση του ΕΑΜικού κινήματος (του ΚΚΕ συμπεριλαμβανομένου) δεν θα σήμαινε την προσχώρησή μας στο ανατολικό μπλοκ.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία,

ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΟΣ, Κρήτη

Ευχαριστίες

Με την ευκαιρία της έλευσης του νέου χρόνου, ο παγκύπριος σύνδεσμος για παιδιά με καρκίνο και άλλες συναφείς παθήσεις «Κάνε μια Ευχή» απευθύνει ένα μεγάλο ευχαριστώ προς όλο τον κυπριακό λαό για τη βοήθεια και τη συμπαράστασή του προς τα παιδιά και τους νέους που υποφέρουν από διάφορες μορφές καρκίνου.

Οι εθελοντές που συναποτελούν το «Κάνε μια Ευχή» εκλαμβάνουν αυτήν την απλόχερη προσφορά προς τα πάσχοντα παιδιά σαν μια κινητήρια δύναμη, για να συνεχίσουν με περισσότερη δύναμη το φιλανθρωπικό έργο που επιτελούν.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συνδέσμου εκφράζει θερμές ευχές προς όλους τους εθελοντές που βοηθούν με ανιδιοτέλεια στις φιλανθρωπικές εκδηλώσεις που διοργανώνει τόσο ο σύνδεσμος όσο και διάφοροι οργανισμοί, εταιρείες και άτομα, με διπλό στόχο: Την ευαισθητοποίηση του κοινού γύρω από τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά που υποφέρουν από καρκίνο και τη συλλογή χρημάτων για πραγματοποίηση πολύ σημαντικών ευχών των καρκινοπαθών παιδιών και νέων, στο πλαίσιο του προγράμματος ψυχολογικής υποστήριξης, όπως και για οικονομική ενίσχυση των οικογενειών τους.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζουμε προς όλους τους δωρητές και τους χορηγούς του συνδέσμου «Κάνε μια Ευχή», χωρίς την οικονομική βοήθεια των οποίων δεν θα μπορούσαμε να φέρουμε εις πέρας με επιτυχία την αποστολή μας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ εκφράζουμε δημόσια και προς όλους τους ιατρούς και το παραϊατρικό προσωπικό των δημοσίων και ιδιωτικών νοσηλευτηρίων, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, καθώς και προς τα αρμόδια κρατικά τμήματα που με διάφορους τρόπους βοηθούν και συμπαραστέκονται στα πάσχοντα παιδιά και στις οικογένειές τους. Ιδιαίτερη μνεία κάνουμε για την πολύτιμη βοήθεια που προσφέρει το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, η κυπριακή τράπεζα εθελοντών δοτών μυελού των οστών, προς τα παιδιά που πάσχουν από αιματολογικές παθήσεις.

Ένα θερμό ευχαριστώ απευθύνουμε και προς όλα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που με τον δικό τους τρόπο μεταδίδουν τα μηνύματα του συνδέσμου «Κάνε μια Ευχή» προς τον κυπριακό λαό και συμβάλλουν στην επιτυχία των εκδηλώσεων του συνδέσμου.

Το μεγάλο εύγε ανήκει στον κάθε Κύπριο και στην κάθε Κυπρία που με την απλόχερη και αυθόρμητη αγάπη κι αλληλεγγύη τους αποδεικνύουν ότι παραμένουν άνθρωποι (με κεφαλαία γράμματα), αντιστεκόμενοι στην κατρακύλα των αξιών που, δυστυχώς, αποτελεί ένα γνώρισμα των ημερών μας.

Ζούμε σε έναν κόσμο με άγνωστο το αύριο, γεμάτο ανατροπές και αλλαγές. Το μόνο που δεν αλλάζει στη ζωή μας είναι η αλλαγή. Δεν πρέπει να θεωρούμε ότι τα παιδιά που αντιμετωπίζουν είτε προβλήματα υγείας είτε οτιδήποτε άλλο είναι της διπλανής πόρτας. Γι' αυτό όλοι πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση και να προσφέρουμε χωρίς δισταγμό προς τους συνανθρώπους μας, οι οποίοι έχουν περισσότερη ανάγκη από εμάς τη δεδομένη στιγμή. Σε οποιαδήποτε κατάσταση και να βρισκόμαστε, όλοι έχουμε κάτι να δώσουμε σε αυτούς που έχουν περισσότερη ανάγκη. Χάνοντας μια ευκαιρία να δώσουμε, χάνουμε μία ευκαιρία να λάβουμε. Αναβολή καλού ίσον ματαίωση. Όταν παίρνουμε, γεμίζουν τα χέρια μας, αλλά, όταν δίνουμε, γεμίζει η καρδιά μας. Όλοι μπορούμε να αισθανθούμε το θαυμάσιο συναίσθημα της προσφοράς. Ας μην αδικούμε, λοιπόν, τον εαυτό μας. Με την ευκαιρία της έναρξης της νέας χρονιάς, μπορούμε να κάνουμε και μια καινούργια αρχή στη ζωή μας, ατενίζοντας με αισιοδοξία το μέλλον.

Ο σύνδεσμος «Κάνε μια Ευχή» εύχεται σε όλο τον κόσμο υγεία, αγάπη και ευτυχία σε έναν κόσμο πιο ειρηνικό και πιο ανθρώπινο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΝΗΝΤΑΕΞ, Πρόεδρος

Συνειρμικά!...

Του **ΝΤΙΝΟΥ ΗΛΙΑΔΗ**

Μακιαβέλλι ο διαχρονικός...

Ωσότου ο 20ός αιώνας τον αποκαταστήσει, το όνομα του Μακιαβέλλι θεωρείτο συνώνυμο της πολιτικής ανηθικότητας. Είναι χαρακτηριστική η ρήση του Βολταίρου, ο οποίος, με αφορμή τον «Αντιμακιαβέλλι» του Μεγάλου Φρειδερίκου, έγραψε ότι αν ο Μακιαβέλλι είχε μαθητή του έναν ηγεμόνα, το πρώτο που θα του συνιστούσε θα ήταν να γράψει ένα βιβλίο εναντίον του μακιαβελλισμού – δηλαδή να διασφαλίσει την ακεραιότητα του προσωπείου του!

Πώς θυμήθηκα τον Μακιαβέλλι; Συνειρμικά... Από κάποια συγκεκριμένη σκέψη του που καταξιώνεται πλήρως –μειωτικά, αλλά πραγματικά– στη σημερινή Κύπρο. Άλλοτε θα τη θεωρούσαμε ανεδαφική, αλλά ιδού που σήμερα βιώνουμε τη θλιβερή επιβεβαίωσή της.

Να τι λέει στον «Ηγεμόνα» του: «Έτσι γεννιέται ένα ερώτημα: Αν είναι καλύτερα ένας ηγεμόνας να προκαλεί την αγάπη ή τον φόβο. Απαντώ, λοιπόν, ότι και τα δυο είναι καλά. Αλλά επειδή είναι δύσκολο να συνυπάρχουν, είναι πολύ πιο σίγουρο να σε φοβούνται παρά να σε αγαπούν. (...) Ο ηγεμόνας όμως πρέπει να φροντίσει να τον φοβούνται έτσι, που κι αν δεν κερδίσει την αγάπη, ν' αποφύγει το μίσος. Γιατί είναι καλύτερα να σε φοβούνται και να μη σε μισούν, πράγμα που ο ηγεμόνας θα το κατορθώνει πάντα, αν δεν πειράζει την περιουσία των συμπολιτών του, των υπηκόων του (...). Πρωταρχικά πρέπει να απέχει από την περιουσία των άλλων, γιατί οι άνθρωποι λησμονούν πιο γρήγορα τον θάνατο του πατέρα τους από το χάσιμο της πατρικής κληρονομιάς».

Αλήθεια, πόσο εύκολα λησμονήθηκαν οι εν ψυχρώ δολοφονίες παιδιών και γονιών, οι κτηνώδεις βιασμοί γυναικών και θυγατέρων, οι οδυνηρές εξαφανίσεις αγαπημένων οικείων; Ενώ θυμούμαστε όλοι πολύ καλά και διατηρούμε ισχυρές απόψεις και πρωτοφανούς εφευρετικότητας ιδέες, σε ό,τι αφορά τις περιουσίες που εγκαταλείψαμε στα κατεχόμενα και τις οποίες διεκδικούμε με πείσμα και αγωνιστικότητα – ακόμα και υπηρετώντας τον Αττίλα με προσφυγές σε «Επιτροπές», που φανερά στήθηκαν μόνο για να παραπλανήσουν…

***

«Υπάρχουν δικαστές στο Βερολίνο»...

Βρίσκεται σ' όλα τα συγγράμματα του Διοικητικού Δικαίου. Στη Γερμανία το έβρισκες και στα αναγνωστικά των δημοτικών σχολείων. Είναι μια αληθινή ιστορία γνωστή σαν «Ο μυλωνάς του Πότσνταμ». Ο βασιλιάς της Πρωσίας Φρειδερίκος Β΄, ο Μέγας, ήθελε να επεκτείνει τους κήπους του ανακτόρου του σε μια περιοχή όπου βρισκόταν από παλιά ένας μύλος. Ο απεσταλμένος του βασιλιά, λέει η ιστορία, ζήτησε από τον μυλωνά ν' αγοράσει τον μύλο του. «Δεν τον πουλάω, όσα κι αν μου δώσεις», είπε ο μυλωνάς. «Το ξέρεις πως ο βασιλιάς μπορεί να σ' τον πάρει χωρίς να πληρώσει τίποτα;», τον απείλησε ο απεσταλμένος. «Δεν μπορεί...», αποκρίθηκε ο μυλωνάς, «...υπάρχουν δικαστές στο Βερολίνο!».

Λέγεται ότι η απάντηση του μυλωνά, όχι μόνο δεν θύμωσε τον βασιλιά, αλλά τον χαροποίησε, η δε φράση «υπάρχουν δικαστές στο Βερολίνο» έγινε παροιμιώδης, επειδή έδειχνε την πίστη του λαού στην ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης απέναντι στους ισχυρούς και στους πανίσχυρους... Σχεδόν τρεις αιώνες αργότερα, διαπιστώνουμε, οι δύσμοιροι Κύπριοι «μυλωνάδες», ότι ενώ υπάρχουν δικαστές στο Βερολίνο και στην Ευρώπη, εμείς οι ίδιοι τους απολακτίζουμε με τη φαιδρή δικαιολογία ότι η επέκταση του σουλτανικών μπαξέδων και ο σφετερισμός των κυπραίικων «μύλων» ...δεν αποτελούν νομικό πρόβλημα, αλλά πολιτικό!!!

***

Βολική διευθέτηση...

Μια και ο λόγος για τον Μεγάλο Φρειδερίκο, ο βασιλιάς που ήθελε να τον φωνάζουν «φιλόσοφο», είχε μια πρακτική φιλοσοφική αντίληψη που συμπύκνωνε στη φράση: «Ο λαός μου κι εγώ έχουμε μια συμφωνία που μας ικανοποιεί και τους δυο: Αυτός είναι ελεύθερος να λέει ό,τι θέλει, κι εγώ να κάνω ό,τι θέλω!».

Αυτή η βολική «διευθέτηση» φέρει συνειρμικά στη μνήμη μου έναν άτυπο δεσμό του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον Πρόεδρο της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης! Ο ένας λέει ό,τι θέλει κι ο άλλος κάνει ό,τι θέλει!!!

ΚΥΠΕ

Αν υπήρχε εμβόλιο κατά του λαϊκισμού...

Το λαϊκό και το λαϊκιστικό

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Λέγεται ότι από το βράδυ της εκλογής του κ. Χριστόφια στην Προεδρία της Δημοκρατίας ο κ. Χαρίλαος Σταυράκης ήταν ο πρώτος που είχε εξασφαλισμένη μια θέση στο Υπουργικό Συμβούλιο, με σίγουρο το νευραλγικό χαρτοφυλάκιο των οικονομικών.

Όσοι γνωρίζουν τα γεγονότα, υποστηρίζουν ότι η απόφαση του Προέδρου υπηρετούσε έναν σαφή στόχο του: Σε καμιά περίπτωση δεν ήθελε να τοποθετήσει κάποιον «εκτός συστήματος», ο οποίος ενδεχομένως να προκαλούσε αντιδράσεις από όσους είχαν επιφυλάξεις ή και ανησυχίες για την οικονομική πολιτική που θα ασκούσε ο πρώτος προερχόμενος από την Αριστερά Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ας μην ξεχνούμε ότι, πέραν του Κυπριακού, ο τομέας της οικονομίας κυριάρχησε κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, με τον κ. Χριστόφια να βρίσκεται σε στάση άμυνας, ειδικότερα σε ό,τι αφορά την πολιτική του κόμματός του έναντι της υιοθέτησης του ευρώ, πολιτική η οποία, όπως παραδέχθηκε αργότερα, ήταν λανθασμένη.

Ο αστός Χαρίλαος Σταυράκης και ο αρχιεξεταστής Αβέρωφ Νεοφύτου

Συνεπώς, μπορούμε να συμπεράνουμε, ελπίζουμε όχι αυθαίρετα, ότι στο πρόσωπο του κ. Σταυράκη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έβλεπε έναν επιτυχημένο τεχνοκράτη, αστικής καταγωγής, προερχόμενο από τον χώρο του τραπεζικού χώρου (και κατεστημένου, αν προτιμούν κάποιοι), στοιχεία τα οποία θα λειτουργούσαν τρόπον τινά ως διαπιστευτήρια της οικονομικής πολιτικής του νέου Προέδρου.

Είναι αλήθεια ότι η συγκυρία υπήρξε άδικη έναντι του κ. Χριστόφια, γιατί η εκλογή του συνέπεσε με την παγκόσμια οικονομική καταιγίδα. Εκείνο όμως για το οποίο ελέγχεται η κυβέρνηση είναι ότι από την αρχή έπεσε έξω στη διάγνωση, αλλά και στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Θυμίζουμε τις αρχικές ρητές διαβεβαιώσεις του κ. Σταυράκη ότι η κυπριακή οικονομία στηρίζεται σε γερά θεμέλια και ότι δεν θα επηρεαστεί από την κρίση. Τα γεγονότα, εκ των πραγμάτων, διέψευσαν τις εκτιμήσεις αυτές. Θυμίζουμε επίσης τις κατά καιρούς προβλέψεις του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης για τις επιδόσεις της κυπριακής οικονομίας, οι οποίες επίσης διαψεύστηκαν από τα ίδια τα γεγονότα.

Το χειρότερο από όλα αυτά είναι ότι η κυβέρνηση σε αρκετές περιπτώσεις, με την καθυστέρηση που επέδειξε, επιβεβαίωσε τις ανησυχίες όσων αμφέβαλλαν για τις κινήσεις της. Και έφθασε στο σημείο να καταφεύγει σε σπασμωδικές ενέργειες, υπό την πίεση των συνεπειών της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, από τη μια, αλλά και της αμφισβήτησης της πολιτικής της, από την άλλη.

Σ' όλα αυτά τα δεδομένα που έχουν να κάνουν με την ουσία του πράγματος, στήνεται ένα παράλληλο σκηνικό που έχει να κάνει με την επικοινωνιακή τακτική της κυβέρνησης: Όσες φορές πήρε την πρωτοβουλία για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης, έδειξε να δυσκολεύεται να πείσει, γιατί, ακριβώς, οι προτάσεις της δεν ήταν ξεκάθαρες. Υπάρχει άνθρωπος σ' αυτόν τον πλανήτη που να μην υιοθετεί τη βασική αρχή για άσκηση κοινωνικής πολιτικής υπέρ των πολλών από τον πλούτο των ολίγων; Δεν νομίζουμε. Κι όμως, η κυβέρνηση βρέθηκε στη δυσχερή θέση να προσπαθεί επί μέρες να πείσει ότι έχει τον τρόπο και τα εργαλεία να την ασκήσει αποτελεσματικά, επιτρέποντας στον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, «τον γιο του Πική που την Αρκάκα», να βγαίνει από δεξιά και να παραδίδει μαθήματα άσκησης φιλολαϊκής πολιτικής.

antoniou@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Η νέα ηθική

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ**

Η δεκαετία 2000-2010 σημαδεύτηκε αναμφισβήτητα από το τρομοκρατικό κτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001. Σηματοδότησε η μέρα εκείνη την απαρχή μιας νέας φάσης διεθνών σχέσεων, εφόσον τα συμφέροντα υποβιβάστηκαν από το επίπεδο των κρατών στο επίπεδο τρομοκρατικών ομάδων και επαναστατικών οργανώσεων. Ο δε θρησκευτικός φονταμενταλισμός και η καχυποψία ανάμεσα σε χριστιανούς και μουσουλμάνους αναζωπυρώθηκαν, με τους πρώτους να επιθυμούν να επιβάλουν σε ολόκληρη την οικουμένη τα δικά τους στερεότυπα και κοινωνικές αρχές, αλλά και τους δεύτερους να αποδεικνύουν στοιχεία βαρβαρότητας, θυσιάζοντας με περισσή ευκολία ανθρώπινες ζωές, απλά και μόνο για να στείλουν μηνύματα.

Όλο αυτό το νέο περιβάλλον παρείχε την ευκαιρία σε κράτη και οργανισμούς να ξεδιπλώσουν ασφυκτικούς νόμους και κανονισμούς, προκειμένου να ελέγξουν την πλειοψηφία των καθημερινών δραστηριοτήτων των πολιτών. Κάμερες ξεφυτρώνουν παντού, στα αεροδρόμια ο έλεγχος είναι πολλές φορές εξευτελιστικός, παρακολουθούνται διά νόμων οι τηλεφωνικές κλήσεις, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η διαδικτυακή δραστηριότητα του καθενός μας, το κινητό προδίδει την ακριβή τοποθεσία που βρισκόμαστε ανά πάσα στιγμή, ενώ ακόμη και η χρήση πιστωτικών καρτών μπορεί να δώσει εξαιρετικές πληροφορίες για τις αγορές, τις συνήθειες και τη δραστηριότητά μας.

Η άλλη κορυφαία αλλαγή που επισυνέβη κατά την παρελθούσα δεκαετία ήταν το Διαδίκτυο. Η τεράστια ευκολία με την οποία ο καθένας μας μπορεί να συλλέξει πληροφορίες, να δικτυωθεί με φίλους, γνωστούς, συνεργάτες, αλλά και να κάνει νέες γνωριμίες, να πραγματοποιήσει συναλλαγές και αγορές, να ψυχαγωγηθεί, να εργαστεί, να στείλει κείμενα, οδηγίες και έγγραφα. Είναι κορυφαία κατάκτηση της εποχής μας το Διαδίκτυο. Όχι όμως χωρίς κινδύνους…

Μεγάλος δικηγορικός οίκος στις ΗΠΑ σήμερα δηλώνει ότι το 20% των υποθέσεων διαζυγίου που χειρίζεται έχουν ως αποδεικτικά στοιχεία πληροφορίες που πάρθηκαν από μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως είναι το facebook. Το google, η κορυφαία μηχανή αναζήτησης, παρά το ότι δεν αποδέχεται κατάχρηση, εντούτοις έχει τη δυνατότητα να φακελώσει τις συνήθειες του καθενός μας, εφόσον ήδη καταγράφει τις αναζητήσεις που πραγματοποιεί. Και όχι μόνο αυτό, αλλά ξέρει κιόλας όλες τις σελίδες που επισκεπτόμαστε, νοουμένου ότι αυτές διαθέτουν διαφημίσεις τους. Και το google δεν είναι παρά ένα παράδειγμα κοντά στα χιλιάδες άλλα που υπάρχουν.

Όλο αυτό το πλέγμα δραστηριοτήτων, στις οποίες εθελοντικά προβαίνουμε, για να διευκολυνθεί η ζωή και η εργασία μας ή και για να περάσουμε καλύτερα, παρέχουν την ευκαιρία σε οργανισμούς να καταγράφουν κάθε μας κίνηση και να μπορούν ανά πάσα στιγμή να ανατρέξουν σε δεδομένα, βρίσκοντας ενδελεχή στοιχεία για τα ενδιαφέροντα, τη δουλειά και τις συνήθειές μας.

Προσθέστε λοιπόν και τη μεγάλη αγωνία των θεσμών να δημιουργήσουν κοινωνίες χωρίς διαφορετικότητες, για να γίνει αντιληπτό πού οδεύουμε. Ο Σόλωνας, στην αρχαιότητα, δημιούργησε τους νόμους, προκειμένου να αποτελούν το ελάχιστο υπόβαθρο κανόνων, πάνω στους οποίους μια κοινωνία θα πρέπει να στηρίζεται. Σήμερα, κυβερνήσεις, κοινοβούλια και οργανισμοί επιθυμούν διά νόμων-κανόνων να ρυθμίσουν το πώς όλα τα μέλη μιας κοινωνίας θα λειτουργούν με πανομοιότυπο τρόπο. Είτε αυτό αφορά την εργασία είτε την οικογένεια είτε την ψυχαγωγία. Θεωρούν ότι η μεγαλύτερη δυνατή κοινωνική ομοιογένεια αποτελεί εχέγγυο ασφάλειας. Ξεχνούν ότι αυτή η επιθυμία καλλιέργειας πολιτών με όμοια-ρομποτική συμπεριφορά αποτελεί εξ ορισμού ανάθεμα για την κοινωνική εξέλιξη και την καλώς νοούμενη πρόοδο. Ποιος άραγε είναι αυτός που δικαιούται σήμερα να ορίσει πλαίσια συμπεριφοράς όλων των ανθρώπων, διεκδικώντας το απόλυτο αλάθητο;

Αυτή είναι κατά τη γνώμη μου η πρόκληση της νέας δεκαετίας. Το κατά πόσον θα υπερισχύσει η ηθική ανωμαλία της προσπάθειας ολοκληρωτικού ελέγχου και ισοπέδωσης της ανθρώπινης προσωπικότητας και δυνατότητας δημιουργίας ή αν θα δημιουργηθεί ένα νέο ηθικό πλαίσιο παγκοσμίων αρχών που θα διαφυλάσσουν αξίες που ακόμη και οι θρησκείες δεν επιχείρησαν να ελέγξουν. Να βρεθεί δηλαδή η ισορροπία που δεν θα επιτρέπει σε κανέναν να παίξει τον ρόλο είτε του Μεγάλου Αδελφού είτε, πολύ χειρότερα, του διευθυντή και διαχειριστή των πάντων.

www.sophocleous.net

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Οι παίκτες του Κυπριακού

Του **ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΑΒΡΑΑΜ**

Το Κυπριακό πρόβλημα έχει μια ιστορία με πολλούς παίκτες, φάσεις και αντιθετικά συμφέροντα. Από τη δημιουργία του οι πρωταγωνιστές παραμένουν οι ίδιοι. Βρετανοί και Αμερικάνοι, Ελλάδα και Τουρκία, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι. Πάντοτε, η όποια κίνηση του ενός συνοδευόταν με την ταυτόχρονη αντίδραση του άλλου. Αυτό δείχνει και την τριπολική ιστορική υπόσταση του ζητήματός μας.

(α)Το Κυπριακό είναι πρόβλημα γεωπολιτικό. Επηρεάζει στρατηγικούς σχεδιασμούς παγκόσμιας πολιτικής. Η Κύπρος, ως κομβικό σημείο που ενώνει τρεις ηπείρους, αποτελούσε και συνεχίζει να αποτελεί πόλο έλξης και μήλο της Έριδος για τους εκάστοτε ισχυρούς της γης. Από την αρχαιότητα θεωρείτο υψίστης σημασίας καταφύγιο και ορμητήριο. Γι' αυτό η ιστορία μας είναι και μια ιστορία κατακτητών. Γι' αυτό και επηρεαζόμαστε ακόμα από τον αστερισμό του «never» (η κυνική δήλωση του υφυπουργού αποικιών Χόπκισον το 1954), εκείνου του ιμπεριαλιστικού προσδιορισμού που δήλωνε ότι η Κύπρος ποτέ δεν θα ήταν απόλυτα κυρίαρχη και ανεξάρτητη. Η γεωπολιτική φύση του κυπριακού προβλήματος παραμένει δυστυχώς καθοριστική παράμετρος που επηρεάζει και τη μελλοντική λύση του.

(β)Το Κυπριακό είναι πρόβλημα διεθνικό. Εμπλέκονται σε αυτό δύο έθνη, δύο «μητέρες-πατρίδες», δύο κράτη με βαρύ συγκρουσιακό παρελθόν. Ελλάδα και Τουρκία. Σύνδρομα και αντισύνδρομα. Αλύτρωτα εδάφη και αλύτρωτα παιδιά. Και όμως είναι δύο χώρες-σύμμαχες στο ΝΑΤΟ από το 1952. Για αρκετά χρόνια εξαρτώνται στρατιωτικά, οικονομικά, πολιτικά και ιδεολογικά από τους Αγγλοαμερικανούς, συμβιβάζονται τελικά στο Κυπριακό, απορρίπτοντας την ένωση ή τη διχοτόμηση και αποδέχονται τη δεσμευμένη ανεξαρτησία των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου. Οι παρενέργειες της ανεξαρτησίας, που οξύνονται λόγω της μη αποδοχής και της υπόσκαψής της από τους Κυπρίους, οδηγούν τις δύο χώρες σε αλλεπάλληλες κρίσεις που κορυφώνονται με το πραξικόπημα της Χούντας και την Τουρκική εισβολή. Το δίδυμο έγκλημα των «μητέρων-πατρίδων» το 1974 επέφερε την εθνογεωγραφική διχοτόμηση της Κύπρου και του λαού της.

(γ)Το Κυπριακό είναι πρόβλημα εθνοτικό. Είναι η δραματική σχέση των δύο εθνικών κοινοτήτων της Κύπρου. Των Ελληνοκυπρίων που αγωνίζονταν για την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα και των Τουρκοκυπρίων που αγωνίζονταν για τη διχοτόμηση. Καμιά κοινότητα δεν πίστεψε πραγματικά στην ανεξαρτησία και στο κοινό δικοινοτικό κράτος. Κανείς τότε δεν αποδέχτηκε τον πολιτικό απογαλακτισμό από τις «μητέρες-πατρίδες», ούτε όταν αυτές τον συμφώνησαν. Οι Κύπριοι απέρριπταν τον διαχωρισμό της εθνοπολιτισμικής από τη νέα, κυπριακή, κρατική πολιτική συνείδηση που απαιτούσε η ανεξαρτησία. Το έθνος νικούσε το κράτος. Γι' αυτό και η κυπριακή σημαία ήταν το πιο περιφρονημένο και για πολλούς το πιο μισητό σύμβολο στη χώρα μας. Η διάλυση του συνεταιρικού δικοινοτικού κράτους το 1963, οι δικοινοτικές συγκρούσεις, η παρακρατική δράση της ΤΜΤ και της οργάνωσης «Ακρίτας», οι τουρκικοί βομβαρδισμοί το 1964, η κρυφή κάθοδος της ελληνικής μεραρχίας το 1964 και η απόσυρσή της από τη Χούντα το 1967, η παράνομη δράση του Εθνικού Μετώπου και της ΕΟΚΑ Β', με στόχο και πάλι την ένωση, οδήγησαν αναπόφευκτα στην τραγωδία του 1974.

Το Κυπριακό λοιπόν έχει μια ιστορία με πολλούς παίκτες, φάσεις και αντιθετικά συμφέροντα. Τώρα προστέθηκε και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά την ταπεινή μου άποψη, η Ε.Ε. δεν αποτελεί έναν νέο παίκτη που θα διαταράξει τον γεωπολιτικό, διεθνικό και εθνοτικό συσχετισμό που συνθέτει το κυπριακό πρόβλημα ούτε θα συμπαρασύρει τους βασικούς πρωταγωνιστές. Γιατί; Διότι σε όλες τις φάσεις της εξέλιξής της ακολουθούσε και συνεχίζει να ακολουθεί, παρά τους όποιους κάποτε «ενδοιασμούς», την αγγλοαμερικανική ιδεολογική και γεωπολιτική στρατηγική (π.χ. ψυχρός πόλεμος και αντικομουνισμός, πόλεμοι στη Γιουγκοσλαβία, Ιράκ, Αφγανιστάν, αντιτρομοκρατική δράση κ.λπ.). Μέσα σε αυτά τα πλαίσια και με γνώμονα τους μελλοντικούς στρατηγικούς σχεδιασμούς για τον 21ο αιώνα, αναπτύσσονται και οι σχέσεις της Ε.Ε. με την Τουρκία. Είτε με πλήρη ένταξη είτε με εταιρική ειδική σχέση, η Τουρκία θεωρείται ο νέος στρατηγικός σύμμαχος με τα μεγάλα πλεονεκτήματα. Γεωστρατηγική θέση, ενεργειακοί στρατηγικοί δρόμοι, σχέσεις με τον αραβικό κόσμο και το Ισλάμ, αναδυόμενη οικονομία και τεράστια εμπορική αγορά συνθέτουν την εικόνα μιας χώρας που κανείς δεν μπορεί να αγνοεί. Η πρόσφατη τοποθέτηση του Όλι Ρεν, ότι «η Τουρκία είναι ένα τεστ για το κατά πόσον η Ε.Ε. θέλει να γίνει πραγματικός παγκόσμιος παίκτης ή όχι», δηλώνει τη σύμπλευση των συμφερόντων Ε.Ε.-Αμερικής-Τουρκίας που επιβάλλει στην Ε.Ε. να υπολογίζει τα ιδιαίτερα συμφέροντα της Τουρκίας, τα οποία επηρεάζουν δυστυχώς και την Κύπρο.

Η τριπολική φύση του κυπριακού προβλήματος παραμένει λοιπόν η ίδια. Γι' αυτό και η λύση του, όπως και το 1960, θα είναι συμβιβαστική. Και η μόνη επιλογή που έχουμε, που μπορεί να ενώσει την Κύπρο και τον λαό της, είναι η ομοσπονδία. Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία είναι μια ιστορική αναγκαιότητα που πηγάζει από τη λογική ή αν θέλετε την παραλογία της ιστορίας του Κυπριακού. Η άλλη επιλογή είναι η διχοτόμηση, συμφωνημένη ή μη, με όλες τις καταστροφικές της συνέπειες.

Δρ Φιλοσοφίας,
rodo@primehome.com

Η πολιτική απεχθάνεται τα κενά

Του **ΕΥΤΥΧΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ**

Μία από τις αγαπημένες φράσεις-κλισέ των πολιτικών και των κομμάτων είναι ότι προτάσσουν πάντα το συμφέρον της χώρας από το δικό τους πολιτικό και κομματικό συμφέρον.

Στην πραγματικότητα, βέβαια, ελάχιστα το εφαρμόζουν, μια που οι σειρήνες της δημαγωγίας και του λαϊκισμού, που συνήθως ηχούν ευχάριστα, αναγκάζουν κόμματα και πολιτικούς να κάνουν τα «στραβά μάτια» προς όφελος των δικών τους πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Ο ΔΗΣΥ είναι ένα από τα κόμματα που δικαιούται εύσημα πολιτικής συνέπειας. Κυρίως σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό, ο ΔΗΣΥ ακολουθεί μια στρατηγική υπευθυνότητας, δείχνοντας ότι επιθυμεί να συμβάλει στην επιδίωξη λύσης, να ενισχύσει το εθνικό μέτωπο, να υπερασπιστεί την πολιτική στρατηγική που έχει υιοθετήσει το κόμμα από την περίοδο Κληρίδη ακόμα.

Σε πολλές περιπτώσεις απέφυγε τον εύκολο δρόμο της δημαγωγίας και κράτησε κατά κανόνα χαμηλούς τόνους. Υπήρξαν μάλιστα περιπτώσεις όπου πολλοί θεώρησαν ότι ο ΔΗΣΥ με τη στάση του βρίσκεται ένα βήμα μπροστά από την κυβέρνηση, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο ή διευκολύνοντας τους χειρισμούς της – άποψη που δυσαρέστησε αρκετά στελέχη, ακόμα και μέσα από το ίδιο το κόμμα.

Αυτή η στάση ευθύνης ασφαλώς περιποιεί τιμή για το κόμμα και την ηγεσία του. Όμως είναι μια πολιτική υψηλού ρίσκου.

Αν το Κυπριακό λυθεί μέσα στα επόμενα δυο-τρία χρόνια, τότε ο ΔΗΣΥ θα έχει το μερίδιο επιτυχίας που του αναλογεί. Και αυτό ασφαλώς είναι σημαντικότερο από τα όποια πρόσκαιρα πολιτικά οφέλη.

Αν, όμως, δεν έχει λυθεί, η ελληνοκυπριακή πλευρά θα κληθεί να αναδείξει τη νέα ηγεσία της, αρχικά στις βουλευτικές εκλογές του 2011 και εν συνεχεία για την Προεδρία της Δημοκρατίας το 2013.

Από τη στιγμή που δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς προβλέψεις, θα πρέπει το κόμμα του ΔΗΣΥ να είναι στρατηγικά προετοιμασμένο και για τα δύο σενάρια.

Ένας βασικός νόμος στις εκλογές είναι ότι αυτές δεν κρίνονται από τις συγκλίσεις, αλλά από τις διαφωνίες. Όχι από τα σημεία που οι απόψεις τους συμπίπτουν, αλλά από τα στοιχεία στα οποία διαφωνούν.

Ο ΔΗΣΥ μεταξύ υπευθυνότητας και πολιτικού «κυνισμού»

Ο ΔΗΣΥ πρέπει να καταστήσει απολύτως σαφή τα σημεία διαφωνίας του με την κυβέρνηση Χριστόφια (και ιδίως με το ΑΚΕΛ) και να οικοδομήσει πάνω σε αυτά την αντιπολιτευτική του τακτική σε βάθος χρόνου.

Το αν αυτό θα έχει ως αιχμή τα ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης ή το Κυπριακό, είναι κάτι που θα αξιολογηθεί στην πορεία, αναλόγως με την εξέλιξη των θεμάτων, την επικαιρότητα και φυσικά τις επιμέρους εκλογικές τακτικές που θα υιοθετήσει το κόμμα. Σε στρατηγικό επίπεδο, πάντως, οι διαφορές θα πρέπει να είναι απολύτως ξεκάθαρες.

Η πολιτική, ως γνωστόν, απεχθάνεται τα κενά. Αν ο ΔΗΣΥ αφήσει πολιτικό χώρο, αυτός θα καλυφθεί από άλλα κόμματα – ακόμα και αν κάποια από αυτά μετέχουν στην κυβέρνηση – τα οποία εμφανίζουν μια έντονη ροπή στον λαϊκισμό και στις εύκολες διαφοροποιήσεις.

Θα έχουμε έτσι το πολιτικά παράδοξο φαινόμενο, αυτοί που καρπώνονται ό,τι καρπώνονται από τη συμμετοχή τους στην κυβέρνηση να είναι οι ίδιοι που θα επιδιώκουν και τα αντιπολιτευτικά οφέλη από τις κατά τόπους διαφοροποιήσεις τους! Αυτό ο ΔΗΣΥ δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να το επιτρέψει.

Η επένδυση στην υπευθυνότητα είναι σωστή, περιποιεί τιμή στο κόμμα, αλλά θα πρέπει να αποδειχθεί και εκλογικά ωφέλιμη.

Ο ΔΗΣΥ θα πρέπει να καταστήσει απολύτως σαφή τόσο τα σημεία σύγκλισης όσο και τα σημεία διαφωνίας του από την κυβέρνηση, ώστε ο λόγος και η τακτική του να μην αφήνουν περιθώρια παρερμηνείας.

Θα πρέπει επίσης με πολύ συστηματική, ερευνητική και στρατηγική δουλειά, να εστιάσει εγκαίρως στα εκλογικά εκείνα στρώματα που είναι δυσαρεστημένα από την κυβέρνηση Χριστόφια ή τις επιλογές των κομμάτων που μετέχουν σε αυτήν και θα μπορούσαν να είναι εν δυνάμει εκλογικό ακροατήριο του ΔΗΣΥ. Και εν συνεχεία, να χαράξει συγκεκριμένες κινήσεις τακτικής και καθημερινής πολιτικής δράσης, ώστε να προσεγγίσει αυτά τα στρώματα.

Απαιτείται συνεπώς μια ισορροπία ανάμεσα στην υπευθυνότητα και στον πολιτικό «κυνισμό». Δεν είναι εύκολο. Είναι όμως επιβεβλημένο.

Σύμβουλος στρατηγικής και επικοινωνίας
vardoulakis@stratego.gr

Αμαρτίαι γονέων...

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Η Ιστορία έχει μερικές φορές τα παράδοξά της. Ολες οι δημοσκοπήσεις δείχνουν πως εμείς οι Νεοέλληνες θεωρούμε κατά μεγάλη πλειοψηφία τον Ανδρέα Παπανδρέου ως τον μεγαλύτερο ηγέτη της μεταπολιτευτικής μας ιστορίας. Διαφωνεί ή συμφωνεί κανείς με αυτή τη διαπίστωση, δεν έχει μεγάλη σημασία. Το γεγονός είναι πως στο συλλογικό μας υποσυνείδητο ο Ανδρέας συνεχίζει να βρίσκεται στο βάθρο.

Είναι άλλωστε λογικό. Τη δεκαετία του 1980 μια μεγάλη μάζα του ελληνικού λαού ένιωσε πως «μπήκε στο σύστημα». Η κατάργηση όλων των έως τότε αναχρονισμών, η διάλυση του κράτους-αστυνόμου κατεγράφησαν ως θετικές εξελίξεις. Το κακό είναι πως το εκκρεμές, όπως συχνά συμβαίνει στην Ιστορία σε περιόδους κοινωνικών εκρήξεων, πήγε πολύ μακριά από την άλλη μεριά. Ο Ελληνας πολίτης δικαιούται να νοσταλγεί τον Ανδρέα γιατί τον ταυτίζει με μια περίοδο κατά την οποία έμαθε να διεκδικεί και να παίρνει χωρίς να νιώθει ότι έχει υποχρεώσεις ή ιδιαίτερη ευθύνη. Ο αγρότης έγινε «άρχοντας» με τις κοινοτικές επιδοτήσεις, ο δημόσιος υπάλληλος βολεύτηκε, όλοι μας μάθαμε πως η διεκδίκηση δεν έχει όρια και ούτε χρειάζεται να μετράμε αν αυτό που ζητάμε είναι εφικτό.

Σοσιαλισμό χωρίς λεφτά δεν μπορείς να μαγειρέψεις, γιατί απλούστατα δεν θα έχεις τίποτα να μοιράσεις

Ο Ανδρέας Παπανδρέου άνοιξε τον δρόμο πριν ακόμη το 1981 και κατόπιν δημιούργησε ένα στυλ πολιτικής που θαύμαζε ακόμη και ο νεότερος Κώστας Καραμανλής. Ποιο είναι το παράδοξο; Οτι τώρα που το σύστημα χρεοκόπησε, το έχει κληρονομήσει ετοιμοθάνατο στα χέρια του ένας άλλος Παπανδρέου. Ο ίδιος νιώθει πολύ έντονα την αντίφαση. Από τη μια έχει τον εκσυγχρονιστικό Παπανδρέου μέσα του που ξέρει καλά ότι πρέπει να πάρει πίσω δεκάδες σκανδαλώδη προνόμια από δημόσιους υπαλλήλους, να τα βάλει με κάστες και συντεχνίες που ανατράφηκαν από το ΠΑΣΟΚ του πατέρα του και να ξαναφέρει το εκκρεμές στη μέση. Από την άλλη ο ίδιος μεγάλωσε σε μια οικογένεια και ένα περιβάλλον που έδινε πολύ μεγαλύτερη σημασία στην ιδέα πως είναι σοσιαλιστής. Γι' αυτό και δυσκολεύεται να «πάρει μέτρα», εκτός αν αυτά αφορούν τους «πλούσιους» και τους «έχοντες και κατέχοντες». Το θέμα είναι, όμως, πως σοσιαλισμό χωρίς λεφτά δεν μπορείς να μαγειρέψεις, γιατί απλούστατα δεν θα έχεις τίποτα να μοιράσεις. Αν η αγορά «στεγνώσει», οι μεγάλες επιχειρήσεις, που επιβιώνουν με διεθνή παρουσία, αναχωρήσουν για πιο εύκρατα κλίματα και οι «πονηροί» βρουν άλλους φορολογικούς παραδείσους, δεν θα μείνει τίποτα να μοιρασθεί.

Υπάρχει όμως και ένα άλλο ζήτημα. Είναι σοσιαλιστικό να συνεχίσει να παίρνει δύο μισθούς παραπάνω από οιονδήποτε άλλον ο υπάλληλος και ο αστυνομικός της Βουλής; Είναι σοσιαλιστικό να ακριβοπληρώνεται ο συνδικαλιστής του λιμανιού και ο πιλότος της «Ολυμπιακής» επειδή μπορούσαν και εκβίαζαν για χρόνια το ελληνικό κράτος; Και πώς πρέπει να νιώθουν ο έμπορος, ο ιδιωτικός υπάλληλος και ο επιχειρηματίας, που αισθάνονται κάθε μέρα την απειλή της πτώχευσης ή της απόλυσης, όταν πηγαίνουν στο ΙΚΑ και έχουν απέναντί τους καμιά πενηνταριά κακόκεφους υπαλλήλους που απλά κάθονται και κοιτάνε το παράθυρο;

Ο κ. Παπανδρέου πρέπει να αποφασίσει τι θέλει και μετά -αν μπορεί- να το επιβάλει. Η δημοσιονομική κατάσταση απαιτεί να πάρει πίσω πολλά από τα παράλογα που έδωσε το ΠΑΣΟΚ του πατέρα του και οι διάδοχοι μιμητές του την περίοδο 2004-9. Αν δεν το αντέχει ψυχολογικά και πολιτικά, θα του επιβληθεί τελικά αναγκαστικά να το κάνει, από τις αγορές και τους εταίρους μας στην Ευρωζώνη. Οσο δε πιο αργά το τολμήσει τόσο πιο πολύ θα τον θεωρήσει υπεύθυνο ο μέσος Ελληνας...

Ούτε ημέρα χαμένη!

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Η περίπτωση να μας επιστραφεί το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης ως απαράδεκτο, ευτυχώς εκλείπει. Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, μέσα από διεξοδική συζήτηση με την ελληνική κυβέρνηση, διπλωματικά πλην σαφώς διατύπωσαν παρατηρήσεις, είπαν πού συμφωνούν, ποιες ενστάσεις ή αμφιβολίες διατηρούν για ορισμένα κρίσιμα μεγέθη. Στην πραγματικότητα, μας είπαν την ουσία της έκθεσης που θα συντάξουν και ποια θα είναι τα σχόλιά τους εφόσον προχωρήσουμε ή δεν προχωρήσουμε σε επιπλέον συγκεκριμένα μέτρα. Η διαπραγμάτευση θα συνεχιστεί ατύπως, για λίγες ακόμη ημέρες. Γνωρίζοντας τις γνώμες και τις εκτιμήσεις τους, η Αθήνα, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, θα τις λάβει υπόψη.

Ολα όσα είναι να γίνουν πρέπει να γίνουν τώρα, χωρίς άλλη καθυστέρηση

Το χειρότερο, λοιπόν, κατ' αρχήν απεφεύχθη. Μένουν όλα τα άλλα. Πρώτον, απομένει η Κομισιόν να υπερασπισθεί πειστικά τη θετική αξιολόγησή της για το ελληνικό Πρόγραμμα στην Οικονομική και Χρηματοπιστωτική Επιτροπή (EFC). Δεύτερον, η EFC να κάνει θετική γνωμάτευση στο Eurogroup και στο Ecofin και το τελευταίο να αποφασίσει θετικά επί του ελληνικού Προγράμματος. Τρίτον, να πείσουμε τους ισχυρούς της Ευρωζώνης (Γερμανία, Γαλλία και άλλους) για την αποτελεσματικότητα του Προγράμματός μας, ώστε να αποφύγουμε την «off the record» απαξίωσή του. Ετσι ώστε, τέταρτον, να πεισθούν οι ξένοι δανειστές ελληνικού κράτους (και τραπεζών...) ότι γινόμαστε φερέγγυοι.

Οι επόμενες εξετάσεις που θα κληθούμε να δώσουμε, είναι τον Μάρτιο. Τον Φεβρουάριο η Ελλάδα θα υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 126, παράγραφος 9, της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Με βάση αυτό, οι Βρυξέλλες θα παρακολουθούν αν και πόσο μειώνουμε το δημοσιονομικό έλλειμμά μας, ανά μήνα. Τον Μάρτιο, λοιπόν, θα υπάρξει μια πρώτη εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων που αποφασίσθηκαν. Η καθυστέρηση στην επιβολή αυτονόητων μέτρων όπως η αύξηση της φορολογίας τσιγάρων και ποτών, η αναβολή της αύξησης του ειδικού φόρου υγρών καυσίμων, η αδράνεια στην ανασυγκρότηση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, έχουν δυσκολέψει τις εξετάσεις του Μαρτίου. Αν, όμως, στο τρίμηνο φανεί ότι το έλλειμμα δεν περιορίζεται, η εύθραυστη εμπιστοσύνη θα κλονιστεί, το πρόβλημα θα επανέλθει οξύτερο, νέα μέτρα θα καταστούν αναπόφευκτα - θα επιβληθούν.

Η κληρονομιά της προηγούμενης εξαετίας είναι βαρύτατη. Στο τεράστιο έλλειμμα του 2009, αυτό που αποτυπώνεται δεν είναι ένα οικονομικό αλλά ένα πολιτικό πρόβλημα: η πλήρης διάλυση του κράτους, η κοινωνικοποιημένη διαφθορά και οι αποχαλινωμένες δυνάμεις της διαπλοκής. Τούτων δοθέντων ωστόσο, στη διελκυστίνδα μεταξύ των ηρακλέων μιας (κούφιας) προεκλογικής συνέπειας και των ρεαλιστών της μεταρρύθμισης χάθηκε πολύτιμος χρόνος. Σήμερα, λοιπόν, απαιτούνται ισχυρότερες δράσεις από εκείνες που θα αρκούσαν χθες και, αν χαθεί επιπλέον χρόνος, αύριο θα απαιτηθούν πραγματικά σκληρά μέτρα. Διά ταύτα, όλα όσα είναι να γίνουν πρέπει να γίνουν τώρα, χωρίς άλλη καθυστέρηση. Να επιταχυνθούν οι διαδικασίες και οι νέες ρυθμίσεις να επιβληθούν στο σύνολό τους άμεσα και χωρίς εκπτώσεις, προκειμένου το τοπίο να γίνει ευκρινές και ο καθένας, μισθωτός ή επιχειρηματίας, να μπορέσει να προεξοφλήσει το αποτέλεσμά τους και με ασφάλεια να σχεδιάσει τα επόμενα βήματά του. Αυτό θα είναι ένα σημαντικό βήμα για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και, έτσι, την έναρξη της διαδικασίας αναγέννησης της αισιοδοξίας - άνευ της οποίας ουδέν...

kkallitsis@kathimerini.gr

Οι πύλες του παραλόγου

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Οι επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 μας ανάγκασαν να συμμετέχουμε όλοι σε ένα θέατρο του παραλόγου γύρω από τη δημόσια ασφάλεια. Κάθε φορά που συμβαίνει μια τρομοκρατική επίθεση, τα μέτρα ασφαλείας γίνονται ακόμη πιο αυστηρά. Αυτό θα ήταν λογικό, αν δεν ήταν φανερό πλέον ότι τα μέτρα δεν αποτρέπουν την τρομοκρατία. Ο «ασύμμετρος πόλεμος» βρήκε την απόλυτη συμμετρία του: οι λίγοι (τρομοκράτες) χτυπούν τους λίγους για να τρομάξουν τους πολλούς, και, αντίστοιχα, οι αρχές ταλαιπωρούν τους πολλούς για να φοβίσουν τους λίγους.

Η αποτυχημένη απόπειρα του νεαρού Ουμάρ Φαρούκ Αμπντουλμουταλάμπ να ανατινάξει αεροσκάφος με 278 επιβάτες πάνω από το Ντιτρόιτ, την ημέρα των Χριστουγέννων, δείχνει τις παραμέτρους αυτού του πολέμου και πόσο άστοχο είναι να πληρώνουν οι πολίτες τις προσπάθειες της κάθε πλευράς να επιβληθεί. Σύμφωνα με τις παρούσες πληροφορίες, ο 23χρονος Νιγηριανός είχε εκπαιδευθεί στη χρήση εκρηκτικών υλών από μέλη της Αλ Κάιντα στην Υεμένη. Από εκεί, ταξίδεψε στην Αιθιοπία, την Γκάνα, τη Νιγηρία και την Ολλανδία, όπου επιβιβάστηκε στο αεροσκάφος για τις ΗΠΑ. Το πού προμηθεύτηκε τα εκρηκτικά παραμένει ασαφές. Αυτό που περιπλέκει τα πράγματα είναι ότι ο Αμπντουλμουταλάμπ μυήθηκε στις ακραίες απόψεις του όταν ήταν φοιτητής στο Λονδίνο και σε επαφές του στην Υεμένη με μέλος της Αλ Κάιντα, εξτρεμιστή ιερέα, ο οποίος γεννήθηκε στις ΗΠΑ, και επίσης είχε επαφές (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) με τον ψυχίατρο του αμερικανικού στρατού Νιντάλ Μαλίκ Χασάν, σήμερα κατηγορούμενο για τον θάνατο 13 ανθρώπων στη βάση Φορτ Χουντ στις ΗΠΑ.

Οπως παραδέχτηκε ο πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, οι υπηρεσίες ασφαλείας των ΗΠΑ όφειλαν να είχαν εντοπίσει τον νεαρό Νιγηριανό πολύ πριν επιβιβαστεί σε πτήση για την Αμερική. Είχαν όλες τις ενδείξεις: την καταγγελία του ίδιου του πατέρα του, στην πρεσβεία των ΗΠΑ στο Λάγκος, ότι ο γιος του είχε πάρει ακραίο δρόμο, καθώς και την πληροφορία ότι η Αλ Κάιντα στην Υεμένη εκπαίδευε κάποιον Νιγηριανό για τρομοκρατική επιχείρηση.

Ο στόχος, λοιπόν, είχε βαθύτατο συμβολισμό. Η κατάρριψη αεροσκάφους πάνω από αμερικανική πόλη την ημέρα των Χριστουγέννων θα αποδείκνυε ότι η Αλ Κάιντα μπορεί να χτυπήσει τις ΗΠΑ όπου και όποτε θέλει, και ότι όλα τα μέτρα ασφαλείας είναι άχρηστα. Η επιχείρηση απέτυχε μόνο λόγω της ανικανότητας του επίδοξου τρομοκράτη να πετύχει την ανάφλεξη της εκρηκτικής ύλης που είχε κρύψει μέσα στο εσώρουχό του. Η αντίδραση των Αμερικανών ήταν σε δύο μέτωπα: ο Ομπάμα απαίτησε εξηγήσεις από τις υπηρεσίες ασφαλείας και την άμεση αναδιοργάνωσή τους· επίσης, «προέγραψε» όλους τους πολίτες 14 χωρών ως εξ ορισμού επίδοξους τρομοκράτες. Σε πολίτες χωρών όπως η Νιγηρία, ο Λίβανος, η Συρία, το Πακιστάν και η Σαουδική Αραβία επιφυλάσσεται ακόμη αυστηρότερος σωματικός έλεγχος πριν επιβιβαστούν σε αεροσκάφος με προορισμό τις ΗΠΑ. Επίσης, η Βρετανία, η Ολλανδία και η Ιταλία, τουλάχιστον, ετοιμάζονται να χρησιμοποιήσουν νέα γενιά σαρωτών, οι οποίοι «ξεγυμνώνουν» τον επιβάτη στις οθόνες των ελεγκτών. Η ταλαιπωρία των επιβατών είναι ορατή, με πολύωρες ουρές και χαμένες πτήσεις.

Οι λίγοι (τρομοκράτες) χτυπούν τους λίγους για να τρομάξουν τους πολλούς και, αντίστοιχα, οι Αρχές ταλαιπωρούν τους πολλούς για να φοβίσουν τους λίγους

Την ίδια ώρα, στη Βρετανία ήδη εκφράστηκαν αμφιβολίες για το αν οι νέοι σαρωτές θα εντόπιζαν τα εκρηκτικά που έκρυβε ο Νιγηριανός.

Τα αυστηρότερα μέσα είναι καταδικασμένα αν οι υπηρεσίες πληροφοριών δεν βελτιωθούν, όπως αποδεικνύουν οι ιστορίες του Ντιτρόιτ, του Φορτ Χουντ, του διπλού πράκτορα που σκότωσε επτά μέλη της CIA στο Αφγανιστάν, και τόσες άλλες περιπτώσεις. Αλλά τα μέτρα ασφαλείας παίζουν έναν άλλον ρόλο: δείχνουν αποφασιστικότητα και πυγμή προς τους πολιτικούς αντιπάλους και προς αυτούς που έχουν ανάγκη να πιστεύουν ότι οι θυσίες τους οδηγούν σε μεγαλύτερη ασφάλεια. Η αλήθεια, όμως, είναι ότι οι αρχές κάνουν ό,τι μπορούν, χωρίς αυτό να είναι πάντα αποτελεσματικό. Οι ΗΠΑ δεν βάζουν τη Βρετανία στη μαύρη λίστα (παρόλο που πολλοί εξτρεμιστές γαλουχήθηκαν εκεί) επειδή δεν θέλουν να δυσαρεστήσουν τους στενότερους συμμάχους τους. Επίσης, όπου ο όγκος επιβατών καθιστά αδύνατο να ελεγχθεί ο κάθε ένας, απλώς δεν υπάρχει έλεγχος - όπως στους υπόγειους σιδηρόδρομους μεγάλων πόλεων. Εκεί φαίνεται το παράλογο της σημερινής πραγματικότητας: τα κράτη στήνουν μεγαλοπρεπέστατες πύλες για να δείξουν την εξουσία τους, αλλά πέρα από τις πύλες δεν υπάρχουν τείχη.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Ηγέτης: Η σημασία και ενδείξεις

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

EPA

Ενας ηγέτης (κάθε ηγέτης) κρίνεται χωρίς προθεσμίες – από την πρώτη στιγμή που αναλαμβάνει ηγετικές ευθύνες. Το αίτημα «να του δώσουμε χρόνο» (να μην βιαστούμε στις κρίσεις μας), όταν εμφανίζεται, είναι προγνωστικό σημάδι εγγυημένης ηγετικής ανικανότητας. Το ηγετικό χάρισμα δεν γεννιέται με την εκλογή στο ηγετικό υπούργημα ούτε το αποκτά κανείς με τον καιρό, «μαθαίνοντας» να ασκεί ηγεσία. Ο ηγέτης είναι ηγέτης προτού τον εκλέξουν για ηγέτη. Είναι έτοιμος να ηγηθεί επειδή έχει στόχους, πιστεύει στους στόχους του με μαχητική αποφασιστικότητα. Τόσο οι στόχοι του (το διαγνωστικό του χάρισμα σφυρηλατημένο στο αμόνι επίπονης σπουδής) όσο και το πείσμα για την επίτευξή τους, είναι δεδομένα αμέσως ευδιάκριτα στον λόγο του ηγέτη: Δεν υπάρχει λέξη περιττή ή συμβατική όταν μιλάει, ούτε παραμικρή έκφραση που να αποβλέπει στον εντυπωσιασμό και όχι στην ουσία.

Αυτά από την πρώτη στιγμή, όταν ακόμα ευχαριστεί τους εκλέκτορες για την εκλογή του. Η λιτότητα λόγων, χειρονομιών, συναισθηματικών διαχύσεων εγγυάται το ηγετικό χάρισμα. Οπως και η ικανότητα αξιολόγησης της ανθρώπινης ποιότητας: Ποιοι είναι οι άμεσοι συνεργάτες του ηγέτη, οι επιτελείς του, ποιοι τον πλαισιώνουν στις δημόσιες εμφανίσεις του – αν απαιτεί από τους επιτελείς του να τον κρίνουν αδυσώπητα, να ελέγχουν απροκατάληπτα και να μεταφέρουν με συνέπεια στην πράξη τη στρατηγική του.

Ο συμβιβασμός με τη μετριότητα, με ασήμαντα αναστήματα ανθρώπων που (προφανώς υστερόβουλα) συνέργησαν στην εκλογή του ηγέτη, είναι τεκμήριο απουσίας ηγετικού χαρίσματος. Το ίδιο και ο συμβιβασμός με σκοπιμότητες για την εξασφάλιση «ισορροπιών» στο εσωτερικό της όποιας κουζίνας ή καμαρίλας: κομματικής, κυβερνητικής, αρχιεπισκοπικής – οποιασδήποτε. Οσα προσόντα κι αν θρυλείται ότι διαθέτει ένας καινούργιος ηγέτης, ακυρώνονται κυριολεκτικά όταν διανείμει θώκους ή ανεχθεί να παραμείνουν σε θώκους ασημαντότητες, μόνο για να ξεπληρώσει υποχρεώσεις, να εξοφλήσει εκδουλεύσεις υποστηρικτών του, να χρυσώσει το χάπι σε αποτυχημένους ανταγωνιστές του. Η ανοχή της μετριότητας προεξοφλεί με αδήριτη νομοτέλεια το Βατερλώ του ηγέτη.

Ο ηγέτης δεν σταματάει ποτέ στο σύμπτωμα, δεν περισπάται στην περιπτωσιολογία. Αφορμάται από το σύμπτωμα για να καταδείξει τα πραγματικά αίτια που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να εκλείψει το αρνητικό σύμπτωμα ή να εδραιωθεί το θετικό. Δεν έχει πρωτεύουσα σημασία το άλφα ή το βήτα πρόσωπο με ανόητους ή μηδενιστικούς δογματισμούς, που του ανατίθενται καίριες ευθύνες στο υπουργείο Παιδείας. Σημασία έχει πώς θα εξασφαλιστεί η τήρηση του Συντάγματος που καθορίζει τους σκοπούς της Παιδείας, ώστε να μην μπορεί ο κάθε άσχετος, τυχάρπαστος ή εξαρτημένος από «ξένα κέντρα αποφάσεων», υπουργός να διορίζει τον οποιοδήποτε συμπλεγματικό «αποδομιστή» υπεύθυνο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Ούτε σταματάει ο ηγέτης στη δυσφορία ή στην αμηχανία που βιώνει η ελλαδική κοινωνία από τη σχεδόν ανεξέλεγκτη εισβολή τεράστιου (για τα πληθυσμιακά δεδομένα της χώρας) αριθμού οικονομικών μεταναστών. Το πρόβλημα για τον ηγέτη είναι η τρομακτική υποβάθμιση τής κατά κεφαλήν καλλιέργειας των Ελλήνων, επομένως η ανικανότητά τους να αφομοιώσουν τέτοιο πλήθος αλλοδαπών. Η πείρα της Ιστορίας βεβαιώνει ότι, στην περίπτωση μείξης λαών, φυλών, εθνοτήτων, ο πολιτιστικά υπέτερος (με υψηλότερη κατά κεφαλήν καλλιέργεια) αφομοιώνει τον πολιτιστικά υποδεέστερο – χάρη σε αυτή την αρχή ο Ελληνισμός, από την υποταγή του στους Ρωμαίους (146 π.Χ.) ώς το 1821, κατόρθωσε να εξελληνίσει και αφομοιώσει δεκαεφτά (17) διαφορετικές πληθυσμικές ομάδες που κατά περιόδους εισέβαλαν και εγκαταστάθηκαν στις κυρίως ελληνικές περιοχές.

Ανύπαρκτη η διαφορά αφελληνισμένων Ελλήνων και μη εξελληνισμένων αλλοδαπών

Για τους σημερινούς Μετα-έλληνες, πολιτιστική υπεροχή είναι η μεγιστοποίηση της καταναλωτικής ευχέρειας – έχουμε ίδια εκδοχή και αξιολόγηση του «πολιτισμού» με τους τριτοκοσμικούς μετανάστες. Μοιάζουμε και πιο λιμασμένοι από αυτούς στην απληστία μας, διολισθαίνουμε όλο και περισσότερο στον πρωτογονισμό της ιδιοτέλειας, της εγωκεντρικής βουλιμίας. Βαρβαρωδέστατα άγλωσσοι, με μανιώδη «προοδευτική» υστερία να «απομηθεύσουμε» την Ιστορία μας, να αποποιηθούμε κάθε πολιτιστικό κληροδότημα: σε ποια ελληνική ταυτότητα να προσλάβουμε άξεστους τριτοκοσσμικούς μετανάστες; Ενας μπροστάρης με ηγετικό χάρισμα ξέρει ότι το κοινωνικό πρόβλημα που δημιουργούν οι δύσμοιροι αλλοδαποί δεν αντιμετωπίζεται με ελέγχους αστυνομικούς ή με παροχές δικαιωμάτων ψήφου. Το πρόβλημα απαιτεί άλλη πολιτική στελέχωση του υπουργείου Παιδείας, άλλη οργάνωση των σχολείων, ριζική αλλαγή των πανεπιστημιακών τμημάτων που ετοιμάζουν εκπαιδευτικούς. Χρειάζονται μέτρα αναβάθμισης της συλλογικής αυτοσυνειδησίας και αξιοπρέπειας, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της εισβολής των μεταναστών.

Πίσω από την απειλή, ο ηγέτης θα διαβλέψει την ευκαιρία: Ο Ελληνισμός φθίνει πληθυσμικά με ρυθμούς που εγγυώνται εγγύτατη την ιστορική του εξαφάνιση. Η απειλή κατάλυσης της κοινωνικής συνοχής από την ανεξέλεγκτη εισροή αλλοδαπών στη χώρα μπορεί, πολιτικά, να μετατραπεί σε ευκαιρία με την αφομοίωση των επήλυδων. Γι' αυτό και η εκπαιδευτική πολιτική, όπως και ο κοινωνικός έλεγχος των ΜΜΕ (το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο), μαζί με οικονομική ενίσχυση (όχι δημεύσεις) του κοινωνικού έργου των εκκλησιαστικών ενοριών, είναι τα πρωτεύοντα μέτρα για να νιώσουν οι μετανάστες την Ελλάδα καινούργια πατρίδα τους, επιθυμητή και σεβαστή.

Με σπιθαμιαίους ηγέτες, δεκαετίες τώρα, το υπουργείο Παιδείας και τα ασυνείδητα κερδοσκοπίας ΜΜΕ απεργάζονται μεθοδικά τον αφελληνισμό των Ελλήνων, όχι τον εξελληνισμό των επήλυδων. Τυχάρπαστες μετριότητες, σε ρόλους πρακτορίσκων ξένων συμφερόντων και υπηρεσιών, προωθούνται σε καίριες για την Παιδεία και την Ενημέρωση θέσεις. Και αν καταγγελθεί η αυθαιρεσία, εξεγείρεται αστραπιαία η συντονισμένη με απίστευτη ομοτροπία (σαν από ντουντούκα) ομάδα των «προοδευτικών» εθνομηδενιστών, από τη νεοφιλελεύθερη Δεξιά ώς την «ανανεωτική» τάχα Αριστερά, για να παραμείνουν αμετακίνητοι οι τριτοκλασάτοι πρακτορίσκοι στα πόστα τους.

Το πολιτικό σύστημα στην Ελλάδα αποκλείει να εμφανιστεί ηγέτης με στόφα ηγέτη. Τα κόμματα έχουν αποδειχθεί επαγγελματικές συντεχνίες, μαφίες διαπλεκόμενων συμφερόντων, όπου «σταδιοδρομεί» κανείς ξεκινώντας από τον συνδικαλισμό ή τις κομματικές νεολαίες, δηλαδή μόνο πειθήνια υποταγμένος στους όρους του συστήματος. Οσες προθεσμίες κι αν δώσουμε στους κατά συνθήκη ηγέτες, τόλμη ριζικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων για κοινωνική ανάταξη δεν μπορεί να υπάρξει. Ο δημόσιος λόγος που ζητάει, δεκαετίες τώρα, πολιτική αλλαγή, θα παραμείνει εξωπραγματικό ευχολόγιο.

Ο Ελληνισμός δεν είναι φυλετική ιδιότητα, είναι πολιτισμός. Αν η οικονομική μας κρίση επιταθεί και αρχίσουν οι επιθέσεις και λεηλασίες στα σούπερ μάρκετ, θα είναι ανύπαρκτη η διαφορά των αφελληνισμένων Ελλήνων από τους μη εξελληνισμένους αλλοδαπούς.

Αναγκαστική αναμονή

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Πλησιάζουν εκατό ημέρες από την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία και η κυριαρχούσα αίσθηση είναι ότι η κυβέρνηση εξαγγέλλει, συζητεί, αλλά δεν δρα. Ενδεχομένως ο εσωτερικός μονόλογος εισήχθη και στο κόμμα που ασκεί την εξουσία και δεν αποτελεί προνόμιο μικρών πολιτικών ομάδων.

Εάν ο κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου δεν ενεργούσε κάτω από την ασφυκτική πίεση της Επιτροπής και εάν ο κ. Μιχάλης Χρυσοχοΐδης δεν αντιμετώπιζε πιεστικές ανάγκες εσωτερικής ασφαλείας, θα έλεγε κανείς ότι σε αυτόν τον τόπο τίποτε δεν κινείται. Ο ισχυρισμός θα ήταν ασφαλώς υπερβολικός και οι κάτοχοι ορισμένων χαρτοφυλακίων ίσως διαμαρτύρονταν, αλλά αυτό δεν θα άλλαζε τη γενική εντύπωση. Και η πολιτική είναι πρωτίστως εντυπώσεις, κατασκευή μύθου και ιδεολογήματος, που ενεργοποιεί το πλήθος με στόχο την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων στο υλικό επίπεδο.

Ας υποθέσουμε, για να αποφύγουμε διαταραχές του νου εξόχως επικίνδυνες, ότι παρακολουθούμε απλώς μια φαινομένη αδράνεια. Κάτι ανάλογο με ό,τι συνέβαινε στη Βιέννη το 1815, όταν σχολιαζόταν καυστικώς πως «το συνέδριο δεν προχωρεί, αλλά χορεύει», έως ότου αιφνιδίως, ως προϊόν πολυτελών γευμάτων και απείρων κοινωνικών εκδηλώσεων, ανέκυψε το σύστημα το οποίο επανέφερε την τάξη που ίσχυε στην Ευρώπη πριν από τη λαίλαπα του Ναπολέοντος Α΄. Εάν όμως δεν συμβαίνει αυτό, τότε βρισκόμαστε ενώπιον φαινομένου μοναδικού και ως εκ τούτου δεν είμαστε σε θέση να προσμετρήσουμε με ακρίβεια τις συνέπειες.

Κάθε κόμμα πριν ανέλθει στην εξουσία φιλοδοξεί εντός των πρώτων εκατό ημερών να εισαγάγει τα πλέον ριζοσπαστικά μέτρα, διότι ο αντίπαλος είναι συντετριμμένος από την ήττα, ο λαός έχει εκτονωθεί με την άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος και έχει την αυταπάτη ότι μια νέα σελίδα άνοιξε στην ιστορία του έθνους του. Είναι ως εκ τούτου ανεκτικός ή απρόθυμος να αντιδράσει.

Υπάρχει στην κυβέρνηση μια διαφορετική αντίληψη του χρόνου και του επείγοντος

Η Νέα Δημοκρατία έχασε το πλεονέκτημα της αναλήψεως ριζοσπαστικών πρωτοβουλιών τον Μάρτιο του 2004, όταν κατέκτησε την εξουσία, λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων. Απαιτείτο συναίνεση για την εκπλήρωση του ύψιστου στόχου και έτσι χάθηκε ένα εξάμηνο. Στο διάστημα όμως αυτό, το Υπουργικό Συμβούλιο και τα στελέχη εντάχθηκαν στην καθημερινότητα, που είναι ο αντίπαλος της όποιας αλλαγής.

Σε αντίθεση με τη Ν.Δ., το ΠΑΣΟΚ δεν είχε ανάλογες περιοριστικές δεσμεύσεις. Είχε κατακτήσει την εξουσία με διαφορά 10,5%, ανέλπιστη για νικητές και ηττημένους. Η Ν.Δ., μετά την αποχώρηση του τέως πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή από την ηγεσία του κόμματος, βυθίστηκε για δύο μήνες σε έναν σκληρό αγώνα διαδοχής. Το πεδίο ήταν ανοιχτό για τον νέο πρωθυπουργό κ. Γιώργο Παπανδρέου.

Παρά ταύτα, το πρόβλημα των δύο ηγετών, σε διαφορετικές χρονικές στιγμές και υπό διαφορετικές συνθήκες, ήταν κοινό. Αισθάνονταν και οι δύο δεσμευμένοι απέναντι στο εκλογικό σώμα -διότι κατά βάθος είναι έντιμα άτομα- να εκπληρώσουν κάποιες από τις προεκλογικές δεσμεύσεις τους, που αναιρούσε η πραγματικότης. Παρά την κριτική που του ασκείται, ο κ. Καραμανλής κάπως ενήργησε· ο κ. Παπανδρέου ακόμη διαβουλεύεται. Υπάρχει στην κυβέρνηση μια διαφορετική αντίληψη του χρόνου και του επείγοντος. Εξ ανάγκης θα αναμείνουμε.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / *Του* ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Οι ψευδαισθήσεις αντέχουν ακόμη

Στο πρωτοχρονιάτικο μήνυμά του ο πρωθυπουργός περιέγραψε το πρόβλημα της χώρας με τα αγαπημένα του παστέλ χρώματα: «Η πατρίδα μας είναι μια χώρα με τεράστιες δυνατότητες. Με απαράμιλλο πλούτο και με ένα ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο αν βρεθεί στις κατάλληλες συνθήκες, αν το κράτος, αντί να ταλαιπωρεί, σταθεί δίπλα του, αρωγός στις πρωτοβουλίες του, αν έχει την προστασία και υποστήριξη που απαιτούν οι καιροί, μπορεί να κάνει θαύματα». Σοβαρά;

Διερωτώμαι σε τι άραγε διαφέρει η γλυκανάλατη προσέγγιση του Γιώργου στο πρόβλημα από την περιλάλητη «επανίδρυση του κράτους», που μας είχε τάξει ο προηγούμενος ένοικος του Μαξίμου. Η μόνη που διαπιστώνω είναι ότι εκεί όπου ο Κ. Καραμανλής χρησιμοποιούσε μαγικά ξόρκια (διότι αυτό ήταν τα φληναφήματα περί «επανίδρυσης»...), ο Γ. Παπανδρέου χρησιμοποιεί καλοπιάσματα - λες και απευθύνεται σε μικρά παιδιά που προσπαθεί να τα φέρει στο φιλότιμο. Αλλά για την πραγματική φύση του προβλήματος δεν λέει το παραμικρό.

Ομως, η προϋπόθεση για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε προβλήματος είναι η αναγνώρισή του. Το δημοσιονομικό είναι απόρροια της χαοτικής οργάνωσης και του τεράστιου μεγέθους του κράτους. Η γραφειοκρατία αναπαράγεται, επειδή έτσι το κράτος δικαιολογεί το μέγεθός του και, συγχρόνως, εξασφαλίζει τη διαιώνισή του. Τα δε κόμματα εξουσίας δεν τολμούν να περιορίσουν το κράτος, διότι από αυτό αντλούν την εκλογική τους ισχύ. (Θυμάστε, λ.χ., πόσες φορές ακούσαμε ότι για κάθε πέντε δημοσίους υπαλλήλους που θα συνταξιοδοτούνται, θα προσλαμβάνεται μόνον ένας;)
Υποχρεώνονται όμως τώρα να αντιμετωπίσουν το φρικτό φάσμα της περιστολής του κράτους, διότι το κόστος συντήρησης του κράτους έχει υπερβεί προ πολλού τις δυνατότητες της οικονομίας μας.

Αυτός είναι με αδρές γραμμές ο φαύλος κύκλος, τον οποίο η κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να θίξει, αφού δεν τολμά ούτε να τον περιγράψει. As μην απορούμε, λοιπόν, γιατί οι ψευδαισθήσεις μας -ότι δήθεν μπορούμε να περάσουμε την κρίση χωρίς μείωση του βιοτικού επιπέδου μας- εξακολουθούν να κρατούν καλά. Τις συντηρούν οι πολιτικοί μας, προοδευτικοί και μη...

Ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη και ο νομάρχης Αθηνών καθώς ετοιμάζονται για την καθιερωμένη ανταλλαγή διαχύσεων, υπό το μελαγχολικό βλέμμα του δημάρχου Αθηναίων.

Το γκέτο του κέντρου

Επί Νέας Δημοκρατίας, όταν για πρώτη φορά εκδηλώθηκαν οργανωμένες διαμαρτυρίες για το ζήτημα της γκετοποίησης του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, επιδίωξα να συζητήσω το θέμα με παράγοντα της τότε καταστάσεως, ο οποίος γνώριζε όλες τις παραμέτρους του. Οταν τον ρώτησα γιατί η αστυνομία αδιαφορούσε για την εκπόρνευση ανήλικων κοριτσιών από τη Νιγηρία στις οδούς του κέντρου, μου έδωσε την παρακάτω απάντηση: «Διότι η αστυνομία μου λέει ότι η νιγηριανή μαφία είναι ασύγκριτα σκληρότερη από τη ρωσική ή την αλβανική». Για τον λόγο αυτόν, σύμφωνα με τον συνομιλητή μου, η αστυνομία -αποδεχόμενη ουσιαστικά την αδυναμία της- είχε αποφασίσει να αφήσει τη νιγηριανή μαφία... στην ησυχία της!

Η απάντηση αυτή έμεινε στη μνήμη μου, όχι μόνον ως μνημείο κυνισμού, αλλά και ως αξιοσημείωτη ομολογία της αποτυχίας του κράτους στην Ελλάδα. Καταλαβαίνω τους αστυφύλακες, που φοβούνται να διακινδυνεύσουν τη σωματική ακεραιότητα ή τη ζωή τους για ένα γλίσχρο μισθό. Ολοι οι από πάνω όμως, όλοι αυτοί που συμβιβάζονται με τη θλιβερή πραγματικότητα, είτε πρόκειται για αξιωματικούς καριέρας είτε για πολιτικούς, είναι αδικαιολόγητοι. Ελπίζω -τολμώ να πω, πιστεύω- ότι η μοιρολατρική αποδοχή της ανεπάρκειας της αστυνομίας δεν διέπει τη σημερινή ηγεσία του υπουργείου. Ωστόσο, δεν περιμένω θαύματα. Χρειάζονται πολύ περισσότερα από την απλή πολιτική βούληση, ώστε να μεταμορφωθεί σε αστυνομία ένα πλήθος δημοσίων υπαλλήλων, των οποίων η βασική διαφορά από τους υπόλοιπους είναι ότι φορούν στολή και φέρουν όπλο. Χρειάζονται πολιτικοί και κυβερνήσεις που δεν θα θέτουν ως απόλυτη προτεραιότητα την επανεκλογή τους.

Γερμανικό μοντέλο

Συνέβη προ δύο ή και περισσοτέρων εβδομάδων. Τώρα όμως, που το ζήτημα του εκλογικού νόμου τείνει να δημιουργήσει ένα μέτωπο αντιπαράθεσης εντός του κυβερνώντος κόμματος, το περιστατικό έρχεται στην επικαιρότητα.

Εχει λήξει το υπουργικό συμβούλιο και ο υπουργός Εσωτερικών Γιάννης Ραγκούσης στέκεται αριστερά της εισόδου του βουλευτηρίου και κουβεντιάζει με έναν δημοσιογράφο. Ο τελευταίος τον ρωτά πώς θα υπερβεί τις αντιδράσεις των βουλευτών για το γερμανικό μοντέλο. «Μου είναι αδιάφορο! Θα θέσουμε ζήτημα κομματικής πειθαρχίας» ήταν η αγέρωχη απάντηση που έδωσε ο υπουργός και αμέσως μετά μπήκε στην αίθουσα. Από την άλλη πλευρά της εισόδου (ούτε πέντε μέτρα δεν τους χώριζαν) στεκόταν μια ομάδα βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, οι οποίοι δεν είχαν ακούσει τον σύντομο διάλογο. Ο δημοσιογράφος τους πλησιάζει και θέτει υπ' όψιν τους αυτό που έχει μόλις πληροφορηθεί από τον υπουργό: «Ο Ραγκούσης λέει ότι θα απαιτήσει κομματική πειθαρχία για τον εκλογικό νόμο, εσείς τι θα κάνετε;». Απάντηση, σχεδόν εν χορώ: «Α, ωραία! Θα γελάσουμε...».

Οι μαστοί της Νύχτας

Φυσικά, δεν είμαι γιατρός, όπως ο Ιταλός καθηγητής Παθολογίας, που διαγιγνώσκει παθήσεις εξετάζοντας γλυπτά και προσωπογραφίες της αναγεννησιακής περιόδου. Επειδή όμως έχω την εντύπωση ότι μάλλον διαθέτω τον κοινό νου, διερωτώμαι πόσο σοβαρή είναι η διάγνωση του καθηγητή Βίτο Φράνκο, που δημοσιεύθηκε στις περισσότερες εφημερίδες της Ευρώπης, ότι η Νύχτα (που, μαζί με την Αυγή, την Ημέρα και την Εσπέρα, είναι ένα από τα γλυπτά που φιλοτέχνησε ο Μιχαήλ Αγγελος στον τάφο του Λαυρεντίου των Μεδίκων) πάσχει από γυναικομαστία. Αν έχω καταλάβει καλά, ο Μιχαήλ Αγγελος απέδωσε τη Νύχτα με τη μορφή γυναίκας. Η δε γυναικομαστία είναι μια πάθηση των ανδρών. Πώς στέκει, λοιπόν, η διάγνωση; Νοείται γυναίκα η οποία πάσχει από γυναικομαστία;

Τολμώ να πω ότι ενδέχεται η εξήγηση για το περίεργο σχήμα του στήθους της Νύχτας να είναι απλούστερη και να προϋποθέτει ευρύτερες γνώσεις για τη ζωή και το έργο του Μιχαήλ Αγγέλου από την απλή παρατήρηση ενός μόνον γλυπτού. Λόγου χάριν, οι ασυνήθιστα ρωμαλέες μορφές των γυναικών στην τέχνη του Μιχαήλ Αγγέλου, αλλά και η ανάγνωση των σονέτων του καλλιτέχνη, επιτρέπουν την εντύπωση ότι ίσως τα γυναικεία στήθη να μη συγκινούσαν ιδιαιτέρως τον δημιουργό της Νύχτας.

Η μόνη εκδοχή ώστε να ευσταθεί η διάγνωση του ελλογιμωτάτου καθηγητή είναι ότι ο καλλιτέχνης μπορεί να χρησιμοποίησε ως μοντέλο για τη Νύχτα ένα νεαρό φίλο του που έπασχε από γυναικομαστία. Φαντάζομαι ότι, για μια κατηγορία ανθρώπων τουλάχιστον, εκείνη την εποχή, που δεν υπήρχαν τα ενθέματα συνεκτικής γέλης σιλικόνης για την αύξηση του στήθους, η γυναικομαστία μπορεί να εθεωρείτο ακόμη και προσόν!

kassimatis@kathimerini.gr

kassimatis@kathimerini.gr

Las ruinas de Grecia

«Ο Παπανδρέου, γεννημένος στις Ηνωμένες Πολιτείες, με σπουδές στη Σουηδία και τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Λονδίνου, είναι ένας μετριοπαθής σοσιαλδημοκράτης, που αισθάνεται πιο άνετα όταν μιλάει αγγλικά παρά ελληνικά». Είναι ένα απόσπασμα της ανταπόκρισης από την Αθήνα της ισπανικής La Vanguardia, της μεγαλύτερης εφημερίδας της Βαρκελώνης. Δημοσιεύθηκε στις 4 του μηνός υπό τον τίτλο «Ο Παπανδρέου και τα ερείπια της Ελλάδος». Τώρα, για ποιο λόγο ο υφυπουργός Παιδείας Γιάννης Πανάρετος έκρινε ότι όφειλε να το αναρτήσει στο περίφημο μπλογκ του, δεν καταλαβαίνω. Ισως επειδή κάπου στην ένατη παράγραφο αναφέρεται και το δικό του όνομα...

ΑΥΤΟ-ΚΙΝΗΣΗ
επιτυχίας

Η FAIRWAYS οδηγεί δυναμικά το μέλλον της Κυπριακής αυτοκινηταγοράς με την εξαγορά της αντιπροσωπείας RENAULT. Επίσης εντάσσει κάτω από την ομπρέλα της, τις μάρκες JEEP, CHRYSLER και DODGE.

Διευρύνοντας τις επιλογές υψηλής ποιότητας που προσφέρει στους πελάτες της, με τις γνωστές μάρκες αυτοκινήτων MITSUBISHI, RENAULT, JEEP, CHRYSLER, DODGE, αλλά και των μοτοσικλετών APRILIA και MOTO GUZZI, η FAIRWAYS καλύπτει όλες τις σύγχρονες και διαφορετικές απαιτήσεις που έχει ο καθένας, για την αγορά αυτοκινήτου.

Οι αρχές και η φιλοσοφία της FAIRWAYS που εμπεριλαμβάνονται στο τριπτυχο Καινοτομία - Επαγγελματισμός - Αξιοπιστία, αποδεικνύονται και με την υποστήριξη και καθοδήγηση των πελατών μετά την αγορά, καθώς στην FAIRWAYS το κτίσιμο μιας προσωπικής σχέσης και η διατήρησή της είναι ένας σημαντικός παράγοντας.

Η FAIRWAYS ξεκινά το 2010 με τις καλύτερες προοπτικές και με στόχο να προσφέρει την καλύτερη ποιότητα, τη φιλικότερη εξυπηρέτηση και τις πιο συμφέρουσες προσφορές, μέσω του μεγαλύτερου δικτύου υποδομών στον τομέα της αυτοκίνησης.

ΑΥΤΟ-ΚΙΝΗΤΡΑ
FAIRWAYS στο MOTOR SHOW

Τώρα έχετε ακόμη ένα σημαντικό αυτο-κίνητρο για να επισκεφθείτε το περίπτερο της FAIRWAYS στο MOTOR SHOW.

Αγοράστε το αυτοκίνητο που ονειρεύεστε και μπείτε σε κλήρωση για να κερδίσετε την προκαταβολή του νέου σας αυτοκινήτου αξίας

€7.000

Ζήστε την απόλυτη εμπειρία του αυτοκινήτου στο περίπτερο της FAIRWAYS στο MOTOR SHOW από 19 έως 24 Ιανουαρίου

Η προσφορά θα ισχύει κατά τη διάρκεια του MOTOR SHOW και για όλους τους εκθεσιακούς χώρους της FAIRWAYS παγκύπρια.

FAIRWAYS
MITSUBISHI MOTORS
RENAULT
Jeep
CHRYSLER
DODGE
aprilia

Οι 100 ημέρες αναποφασιστικότητας

Επειτα απο τρεις μήνες τα αποτελέσματα του κυβερνητικού έργου είναι στις περισσότερες των περιπτώσεων πενιχρά

Υστερα απο 100 ημέρες η κυβέρνηση δεν έχει βρει τον βηματισμό της. Αιτία η δεινή δημοσιονομική κατάσταση της χώρας ή η «απειρία» του κυβερνητικού σχήματος;

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Με πολύ μεγάλες προσδοκίες ότι, κατά τα πρότυπα των εξαγγελιών του Αμερικανού προέδρου Μπαράκ Ομπάμα, οι πρώτες εκατό ημέρες στην εξουσία θα επέφεραν σειρά ανατροπών στην οικονομία, το κράτος, τους θεσμούς και την εξωτερική πολιτική ανέλαβαν την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου και το υπουργικό συμβούλιο που σχημάτισε μετά τη θριαμβευτική επικράτηση στις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου. Ομως, τρεις και πλέον μήνες μετά, τα ίδια τα στελέχη του κυβερνώντος κόμματος διαπιστώνουν πως τα αποτελέσματα του κυβερνητικού έργου είναι στις περισσότερες των περιπτώσεων πενιχρά, αλλά και ότι ο πήχυς των προεκλογικών δεσμεύσεων που είχαν αναληφθεί είναι υπερβολικά υψηλός για τα δημοσιονομικά δεδομένα της χώρας και για το ίδιο το πολιτικό προσωπικό του ΠΑΣΟΚ.

Στην πορεία προς τις κάλπες, ο κ. Γ. Παπανδρέου είχε δεσμευθεί για νομοθετικές πρωτοβουλίες τόνωσης της αγοράς, για μετατροπή της «πράσινης» οικονομίας σε μοχλό ανάπτυξης και για προστασία των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων. Τρεις μήνες μετά, η ίδια η κυβέρνηση ομολογεί πως και το 2010 θα είναι έτος οικονομικής ύφεσης.

Παράλληλα, τα σχέδια για ένα νέο οικονομικό μοντέλο παραμένουν «επί χάρτου», ενώ είναι σαφές ότι οι αυξήσεις στους έμμεσους φόρους, η αλλαγή του φορολογικού συστήματος και η σχεδιαζόμενη εισοδηματική πολιτική θα έχουν δυσβάσταχτο κόστος και για τους «μη έχοντες και κατέχοντες». Μάλιστα, η αναντιστοιχία μεταξύ έργων και λόγων συνοδεύτηκε τους προηγούμενους μήνες με αντιπαραθέσεις μεταξύ μελών του οικονομικού κύκλου με επίκεντρο τους κ. Γ. Παπακωνσταντίνου και Λούκα Κατσέλη, με τη δυναμική επανεμφάνιση του «λαϊκού ΠΑΣΟΚ» υπό τον κ. Χρ. Παπουτσή και με φαινόμενα, που το ίδιο το κυβερνών κόμμα στο παρελθόν «καυτηρίαζε», με χαρακτηριστικό παράδειγμα την εθελουσία στον ΟΛΠ, ενώ δεν έλειψαν και αστοχίες που ο ίδιος ο κ. Γ. Παπανδρέου αποκήρυξε, όπως η ρύθμιση για τα τέλη κυκλοφορίες.

> *Σε κανένα τομέα της κρατικής μηχανής δεν έχει γίνει ορατή βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη*

Δεύτερος βασικός πυλώνας των προεκλογικών εξαγγελιών του ΠΑΣΟΚ ήταν η αναμόρφωση του κράτους και των θεσμών. Πράγματι, το διάστημα που προηγήθηκε, υπήρξαν βήματα προς τα εμπρός με την αναμόρφωση του συστήματος προσλήψεων μέσω του ΑΣΕΠ. Ομως, η συγκεκριμένη πρωτοβουλία αποτελεί τη μία όψη του νομίσματος. Γιατί παράλληλα, υπήρξαν οι γνωστές παλινωδίες με τους συμβασιούχους στα προγράμματα Stage. Επίσης, η «καινοτομία» της στελέχωσης των υπουργείων μέσω της κατάθεσης βιογραφικών, δεν είχε μόνο την τραγελαφική πτυχή της περίπτωσης Κουτούπη: Η κυβέρνηση διανύει πλέον τον τέταρτο μήνα στην εξουσία και πολλά υπουργεία δεν έχουν γενικούς γραμματείς, ενώ κενές παραμένουν θέσεις – κλειδιά σε κρατικούς οργανισμούς και ΔΕΚΟ. Μάλιστα, ολοένα και περισσότερο «αξιοποιούνται» πρόσωπα που παραπέμπουν στο παλαιό ΠΑΣΟΚ, όπως οι κ. Γ. Ανωμερίτης, Χ. Τσιόκας και Δ. Γεωργακόπουλος.

Τέλος, παρά τις αιφνιδιαστικές και χωρίς κάμερες επισκέψεις του κ. Γ. Παπανδρέου σε ΚΕΠ, υπηρεσίες και νοσοκομεία, σε κανένα τομέα της κρατικής μηχανής δεν έχει γίνει ορατή βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη, ενώ και η έντονη «κινητικότητα» του πρωθυπουργού στη διεθνή σκηνή δεν συνοδεύθηκε από απτά αποτελέσματα.

Κατά τους αισιόδοξους, όλα τα παραπάνω προβλήματα είναι αποτέλεσμα της δεινής δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας, αλλά και της «απειρίας» του κυβερνητικού σχήματος. Ομως, υπάρχει και η απαισιόδοξη προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία τα όσα προβληματικά κατεγράφησαν τους προηγούμενους μήνες είναι προάγγελος για τα επόμενα...

Γενικοί Γραμματείς
Η επανάσταση που άργησε

«Επρεπε να βάλετε και τον διορισμό γραμματέων στις υποσχέσεις των 100 ημερών», έλεγε τις προάλλες στη Βουλή νεοδημοκράτης βουλευτής σε «πασόκο» συνάδελφό του, «πειράζοντάς» τον για την τεράστια καθυστέρηση που σημειώνεται στη στελέχωση των υπουργείων και των δημοσίων οργανισμών. Η πρόσφατη φράση, ωστόσο, του κ. Γ. Παπανδρέου που παρομοίασε με «επανάσταση» τον ιντερνετικό τρόπο επιλογής, καταδεικνύει ότι ο πρωθυπουργός ουδόλως αντιλαμβάνεται τη σχετική κριτική. «Είναι προτιμότερο να περιμένουμε ακόμα κι έναν χρόνο για να γίνουν όσα δεν έγιναν τα τελευταία 200», είπε ο κ. Παπανδρέου, χωρίς να εξηγεί την καθυστέρηση στην τοποθέτηση 17 θέσεων γραμματέων.

Η ιντερνετική προκήρυξη των θέσεων και η υποβολή χιλιάδων βιογραφικών από ενδιαφερομένους, προκάλεσε στην αρχή θετικά σχόλια. Οταν ωστόσο άρχισαν να ανακοινώνονται τα πρώτα ονόματα και αποδείχθηκε ότι στην πλειονότητά τους προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ, τα σχόλια μετετράπησαν σε ειρωνικά. Κορυφαία αστοχία αποδείχθηκε η επιλογή του κ. Ανδ. Κουτούπη (στη φωτό) από τον κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, καθώς ανακαλύφθηκε ότι ο εν λόγω κύριος καθύβριζε μέχρι πρότινος το ΠΑΣΟΚ και αποπέμφθηκε.

Δεν είναι τυχαίο ότι ακόμη και κορυφαίοι υπουργοί, όπως και ο αντιπρόεδρος κ. Θ. Πάγκαλος δεν κρύβουν τον προβληματισμό τους για τη διαδικασία, παραδεχόμενοι ότι ήταν λάθος να δοθεί η εντύπωση ότι θα επιλεγούν αξιοκρατικά τεχνοκράτες σε θέσεις που είναι αμιγώς πολιτικές, ενώ τη μεγάλη καθυστέρηση χρεώνεται και προσωπικά ο πρωθυπουργός.

Κωδικός «Stage»
Οι πρώτες αντιδράσεις

Η κατάργηση των προγραμμάτων μαθητείας στο Δημόσιο με τη γαλλική κωδική ονομασία «Stage» αποτέλεσε την πρώτη κίνηση της κυβέρνησης του κ. Γιώργου Παπανδρέου. Προτού συμπληρωθούν δύο εβδομάδες από την ορκωμοσία της κυβέρνησης στις 7 Οκτωβρίου, ανακοινώθηκε ότι οι 12.000 θέσεις συμβασιούχων στο Δημόσιο δεν πρόκειται να ανανεωθούν.

Αντίθετα, αποφασίστηκε να δρομολογηθούν προσλήψεις με καθεστώς ορισμένου χρόνου για την κάλυψη των κενών θέσεων, που θα δημιουργηθούν στο Δημόσιο. Με την ίδια απόφαση προβλέφθηκε ότι τα προγράμματα «Stage» στον ιδιωτικό τομέα, θα παραμείνουν με τη διαφορά ότι περνούν από τη δικαιοδοσία του υπουργείου Απασχόλησης σε εκείνη του Παιδείας.

Η απόφαση προκάλεσε τις αντιδράσεις των απασχολούμενων στα «stage» του Δημοσίου, των λεγόμενων «stagiaires», αλλά και τμήματος της αντιπολίτευσης. Η απόφαση πέρασε σχετικά επιδερμικά από την αξιωματική αντιπολίτευση, η οποία εκείνη την περίοδο (στα τέλη Οκτωβρίου) βρισκόταν σε φάση εκτεταμένης ενδοσκόπησης.

Η κατάργηση των «stage» συνδυάσθηκε με μια ακόμη εξαγγελία, την αναβάθμιση του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), από το οποίο περνούν πλέον όλες οι προσλήψεις στο Δημόσιο. Προκειμένου να δοθεί η αρμόζουσα βαρύτητα στις κυβερνητικές αυτές αποφάσεις, οι ανακοινώσεις έγιναν από τον ίδιο τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης κ. Θεόδωρο Πάγκαλο.

Τέλη Ι.Χ.
Οπισθεν ολοταχώς

Ηταν κακή συνεννόηση; Ηταν κακή στιγμή; Ή μήπως ήταν μια ακόμα επίδειξη εφαρμοσμένης κουτοπόνηρης οικονομικής πολιτικής, που στην Ελλάδα θα πρέπει να πάρει «έδρα» στο πανεπιστήμιο; Ο,τι από τα τρία και αν ήταν, πάντως, στην κυβέρνηση σίγουρα το έχουν μετανιώσει και το παραδέχονται κιόλας. Ο λόγος, το μέτρο των τελών κυκλοφορίας των Ι.Χ. και της υπέρογκης αύξησης τους. Κακήν κακώς, η προηγούμενη κυβέρνηση «συνέλαβε» ένα σχέδιο που ο καθένας μπορεί να το χαρακτηρίσει όπως θέλει. Τι προέβλεπε; Εξωφρενική, σε αρκετές περιπτώσεις, αύξηση των τελών, με παράλληλη ισχύ του μέτρου της απόσυρσης. Δηλαδή κλασικά πράγματα: «τυρί» και «φάκα». Κι έρχεται η τωρινή κυβέρνηση και με απόφαση όχι ενός, αλλά δύο υπουργών, παίρνει το «τυρί», δηλαδή την απόσυρση και αφήνει τη «φάκα», τα (παν)ύψηλα τέλη. Το αποτέλεσμα; Υπολογίζεται ότι μέχρι σήμερα έχουν κατατεθεί στις ανά την επικράτεια εφορίες πάνω από 180.000 πινακίδες παλιών, ως επί το πλείστον, αυτοκινήτων. Αρα, στο υπουργείο Οικονομικών δεν τους έμεινε ούτε καν η γεύση (από το «τυρί»), αφού τα προσδοκώμενα έσοδα, τελικώς, έπεσαν κατακόρυφα.

Την ίδια ώρα, το πολιτικό κόστος από αυτήν την απόφαση, και πολύ περισσότερο από την εκτέλεσή της, ήταν σημαντικότατο και -το χειρότερο- διαχρονικό. Γιατί κάθε φορά που ο ιδιοκτήτης του Ι.Χ. θα το βλέπει «αραγμένο», θα θυμάται το πάθημά του και θα εκνευρίζεται. Οπως εκνευρίστηκε και ο πρωθυπουργός, που προς τιμήν του παραδέχθηκε το λάθος, αλλά έμεινε στη διαπίστωση.

Ασφάλεια
Θετικό το ξεκίνημα

Το ζήτημα της ασφάλειας είναι από αυτά που επιβλήθηκαν εκ των πραγμάτων, θα μπορούσε να πει κανείς, στην ατζέντα προτεραιοτήτων της νέας κυβέρνησης. Οι προκλήσεις στο συγκεκριμένο τομέα πολλές: η απαίτηση των πολιτών για καλύτερες υπηρεσίες ασφάλειας, οι νωπές τραυματικές εικόνες μιας πρωτεύουσας παραδομένης στη βία και την αναρχία, η αναβίωση και κλιμάκωση της τρομοκρατίας με όλο και πιο επικίνδυνες ενέργειες, η νέα πραγματικότητα της μετεξέλιξης κυρίως των μεγάλων αστικών κέντρων σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Η ευθύνη για τη διαχείριση του κρίσιμου αυτού τομέα ανατέθηκε στον κ. Χρυσοχοΐδη. Ως υπουργός Προστασίας του Πολίτη, πλέον, έχει να διαχειρισθεί ένα πιο διευρυμένο χαρτοφυλάκιο, που περιλαμβάνει Αστυνομία, Πυροσβεστική, Πολιτική Προστασία, Λιμενικό και ΕΥΠ και την ευθύνη να υλοποιήσει ένα σύγχρονο δόγμα ασφάλειας.

Τα πρώτα δείγματα του εγχειρήματος θετικά. Οι πρώτες προκλήσεις που κλήθηκαν να διαχειριστούν οι δυνάμεις ασφαλείας, δηλαδή η επέτειος του Πολυτεχνείου και η συμπλήρωση ενός έτους από τον θάνατο του Αλέξη Γρηγορόπουλου, πέρασαν χωρίς επεισόδια. Στα θετικά στον τομέα της ασφάλειας προσμετριούνται, επίσης, οι πρωτοβουλίες για πρόσληψη αλλοδαπών στην Αστυνομία, αλλά και η πρόθεση για ενίσχυση της εμφανούς αστυνόμευσης με την επαναφορά δράσεων, όπως ο αστυνομικός της γειτονιάς. Ωστόσο, περιστατικά όπως η κακοποίηση, πρόσφατα, αλλοδαπού κρατουμένου στο Α.Τ. Ακροπόλεως, δείχνουν ότι απαιτείται ακόμα πολλή δουλειά για να γίνει επαγγελματική η Αστυνομία.

Δημοσιότητα
Τα πρόσωπα των τριών μηνών

Χρήστος Παπουτσής, Ντίνος Ρόβλιας, Τίνα Μπιρμπίλη και Γιώργος Πεταλωτής είναι τα τέσσερα πρόσωπα που συζητήθηκαν περισσότερο στις πρώτες 100 ημέρες της νέας διακυβέρνησης. Ο Χρήστος Παπουτσής γιατί προκάλεσε το πρώτο σοβαρό ενδοκομματικό πρόβλημα, όταν ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος διεφώνησε με το πάγωμα των μισθών άνω των 2.000 ευρώ. Ο Ντίνος Ρόβλιας θα μείνει στην ιστορία της νέας διακυβέρνησης ως ο πρώτος αποπεμφθείς υφυπουργός. Ανέλαβε την πολιτική ευθύνη για μια διαρροή εγγράφων μέσω των οποίων το πολιτικό του γραφείο φέρεται να ζητούσε κάποια μικρορουσφέτια από τα υπουργεία Αμύνης και Προστασίας του Πολίτη.

Η εξωκοινοβουλευτική Τίνα Μπιρμπίλη συγκέντρωσε τα φώτα της δημοσιότητας ήδη από την ορκωμοσία της κυβέρνησης, λόγω των... αθλητικών της υποδημάτων. Η συνέχεια έμελλε ακόμη πιο ενδιαφέρουσα, καθώς η υπουργός απεδείχθη υπερδραστήρια με επιλογές που προκαλούν ήδη αντιδράσεις. Η επανεξέταση της εκτροπής του Αχελώου και η ακύρωση των επεκτάσεων της Αττικής Οδού ήδη υποστηρίζεται ότι θα δοκιμάσουν σύντομα την ανεξαρτησία της κυβέρνησης από συμφέροντα, ενώ στην κ. Μπιρμπίλη χρεώνεται ήδη και το σφάλμα της αύξησης των τελών κυκλοφορίας στα παλαιά Ι.Χ., όταν απέσυρε την... απόσυρση της Ν.Δ. Για τον κ. Πεταλωτή οι απόψεις διχάζονται. Πολλοί καταλογίζουν στο νέο κυβερνητικό εκπρόσωπο πολιτική απειρία και εσφαλμένους χειρισμούς. Η αλήθεια είναι, ωστόσο, ότι ο κ. Πεταλωτής καλείται καθημερινά να καλύψει ένα οφθαλμοφανές πια επικοινωνιακό κυβερνητικό έλλειμμα.

ΕΤΑΚ - Επιχειρήσεις
Εισφορές για... καλό

Από τις εξαγγελίες της κυβέρνησης, η μοναδική η οποία υλοποιήθηκε τάχιστα, ήταν η επιβολή έκτακτης εισφοράς «κοινωνικής ευθύνης» στα κέρδη των επιχειρήσεων κατά το 2008, με συντελεστή 5 έως 10%, ανάλογα με την κερδοφορία της καθεμιάς από αυτές. Τα 850 εκατομμύρια που προέκυψαν, σε συνδυασμό με το ΕΤΑΚ, απέφεραν στα ταμεία του Δημοσίου περίπου ένα δισεκατομμύριο ευρώ.

Τα χρήματα αυτά αποτέλεσαν ουσιαστικά το ταμείο το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή του εκτάκτου Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σε περίπου 2,5 εκατ. δικαιούχους. Εννέα ήταν οι κατηγορίες δικαιούχων και συγκεκριμένα οι οικογένειες με εισοδήματα από μισθούς και αγροτικά επαγγέλματα, συνταξιούχοι του ΟΓΑ και του ΕΚΑΣ, άτομα με ειδικές ανάγκες, νεφροπαθείς, άποροι και άνεργοι, εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ. Η πρώτη δόση του επιδόματος δόθηκε πριν από τα Χριστούγεννα. Το συνολικό ποσό του βοηθήματος κυμαίνεται μεταξύ 300 και 1.300 ευρώ και η δεύτερη δόση θα ακολουθήσει.

Πρόκειται άλλωστε για το μοναδικό νομοσχέδιο το οποίο η κυβέρνηση κατόρθωσε να καταθέσει και να ψηφίσει εν καιρώ. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου, είχε χαρακτηρίσει το έκτακτο επίδομα ως «δημοσιονομικά ουδέτερο», καθώς με τον τρόπο αυτό ενισχύθηκαν ασθενείς τάξεις με απευθείας μεταφορά πόρων, από τους έχοντες, οι οποίοι πάντως υπήρξαν συνεπείς στη νέα έκτακτη εισφορά, που επιβλήθηκε από την κυβέρνηση, δίχως να επιβαρυνθεί κατ' ελάχιστον ο κρατικός προϋπολογισμός.

Η αμηχανία διαδέχθηκε τον αρχικό ενθουσιασμό

Προβληματισμός κυβερνητικών στελεχών για την κωλυσιεργία και την ανετοιμότητα

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΣΥΛΑ**

Οσοι συνομιλούν καθημερινά με τους υπουργούς καταλήγουν στην ίδια διαπίστωση: Την αρχική αποφασιστικότητα, αισιοδοξία και ενθουσιασμό έχει ήδη διαδεχθεί ο σκεπτικισμός, το μούδιασμα και μια αμηχανία για το αν μπορούν όντως να δημιουργηθούν οι συνθήκες της νέας σελίδας για τη χώρα που υποσχέθηκε ο κ. Γ. Παπανδρέου. Κατ' ίδιαν άλλωστε τα περισσότερα κυβερνητικά στελέχη παραδέχονται ότι οι 100 πρώτες ημέρες διακυβέρνησης ουδόλως δικαίωσαν τις υπερβολικές προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν και δεν κρύβουν την ανησυχία τους ότι τα χειρότερα βρίσκονται μπροστά τους.

Οσοι εκ των κυβερνητικών βουλευτών αποτολμούν ήδη την αυτοκριτική, δεν δυσκολεύονται να εντοπίσουν τις αιτίες του «ψυχοδράματος» που μοιάζει να δοκιμάζει τη νέα κυβέρνηση. «Ανεξαρτήτως του αν η κατάσταση που παραλάβαμε είναι χειρότερη από εκείνη που περιμέναμε, δεν είναι δυνατόν» λένε «να έχει ψηφισθεί μόνον ένα από τα πέντε οικονομικά νομοσχέδια που υποσχεθήκαμε τον Σεπτέμβριο. Ούτε να χρειαζόμαστε έξι μήνες για να ανακοινώσουμε έναν αναπτυξιακό ή έναν φορολογικό νόμο όταν υποτίθεται τους είχαμε έτοιμους πριν από τις εκλογές» προσθέτουν. Καταλογίζουν έτσι ευθέως στους κ. Γ. Παπακωνσταντίνου και Λούκα Κατσέλη αναιτιολόγητη κωλυσιεργία και ανετοιμότητα. «Προαναγγέλλοντας εδώ και δύο μήνες δυσάρεστα μέτρα χωρίς να τα λαμβάνουν, το μόνο που έχουν κατορθώσει είναι να επιτείνουν το ήδη δυσάρεστο κλίμα στην οικονομική ζωή» υποστηρίζουν σημαίνοντα στελέχη του ΠΑΣΟΚ και η παρατήρησή τους δεν είναι τυχαίο ότι αναπαράγεται πλέον στον φιλοκυβερνητικό Τύπο.

Στον υπουργό Οικονομικών επιπλέον ασκείται κριτική και για τον τρόπο που χειρίστηκε τις διεθνείς αγορές. Του καταλογίζεται ότι υποτίμησε τις διεθνείς αντιδράσεις από την κυβερνητική παραδοχή της υπέρμετρης αύξησης του ελλείμματος, όπως και ότι έστειλε ασαφή μηνύματα τόσο στις Βρυξέλλες όσο και στην Αθήνα για την πολιτική που εκ των πραγμάτων έπρεπε να ακολουθήσει. Αλλοι κυβερνητικοί παράγοντες, ωστόσο, θεωρούν άδικη την προσωποποίηση των ευθυνών στον κ. Παπακωνσταντίνου. Αφήνουν έτσι να εννοηθεί ότι το πρόβλημα της οικονομικής αμφισημίας εκκινεί από τον ίδιο τον πρωθυπουργό, με την έννοια ότι ο κ. Γ. Παπανδρέου μάλλον δεν είχε πεισθεί μέχρι πρότινος ότι οι συστάσεις της Κομισιόν είναι μονόδρομος...

Δυστοκία, ωστόσο, δεν καταλογίζεται μόνο στο οικονομικό επιτελείο. Τα βέλη των κυβερνητικών βουλευτών στρέφονται και σε άλλους υπουργούς, οι οποίοι επικρίνονται για καθυστέρηση στην προώθηση ακόμη και υπεσχημένων νομοσχεδίων. Σημειώνεται μάλιστα ότι την κωλυσιεργία αυτή παραδέχεται το τελευταίο διάστημα ακόμη και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης. Ο κ. Θεοδ. Πάγκαλος δεν κρύβει την έντονη ανησυχία του μήπως με την τακτική της εξαντλητικής διαβούλευσης όλων των σημαντικών κυβερνητικών επιλογών χαθεί πολύτιμος χρόνος, και κρούει τον κώδωνα του κινδύνου μήπως ο διάλογος παράξει εντέλει τη δυνατότητα στους πάσης φύσεως γνωστούς αντιδρώντες να αναβάλουν ή και ματαιώσουν τις αποφάσεις που πρέπει άμεσα να ληφθούν. Δεν θα πρέπει τέλος να θεωρείται τυχαία η παρατεταμένη απουσία συγκεκριμένων κυβερνητικών στελεχών από τα κανάλια και εν γένει τη δημοσιότητα. Κάποιοι την αποδίδουν σε φόρτο εργασίας. Αλλοι ωστόσο εκτιμούν ότι μέσω της αποχής τους, όχι μόνον επιθυμούν να μείνουν έξω από το προβληματικό κυβερνητικό κάδρο, αλλά ότι στέλνουν και εναγώνιο μήνυμα στον πρωθυπουργό ότι τα κυβερνητικά βήματα πρέπει εδώ και τώρα να επιταχυνθούν.

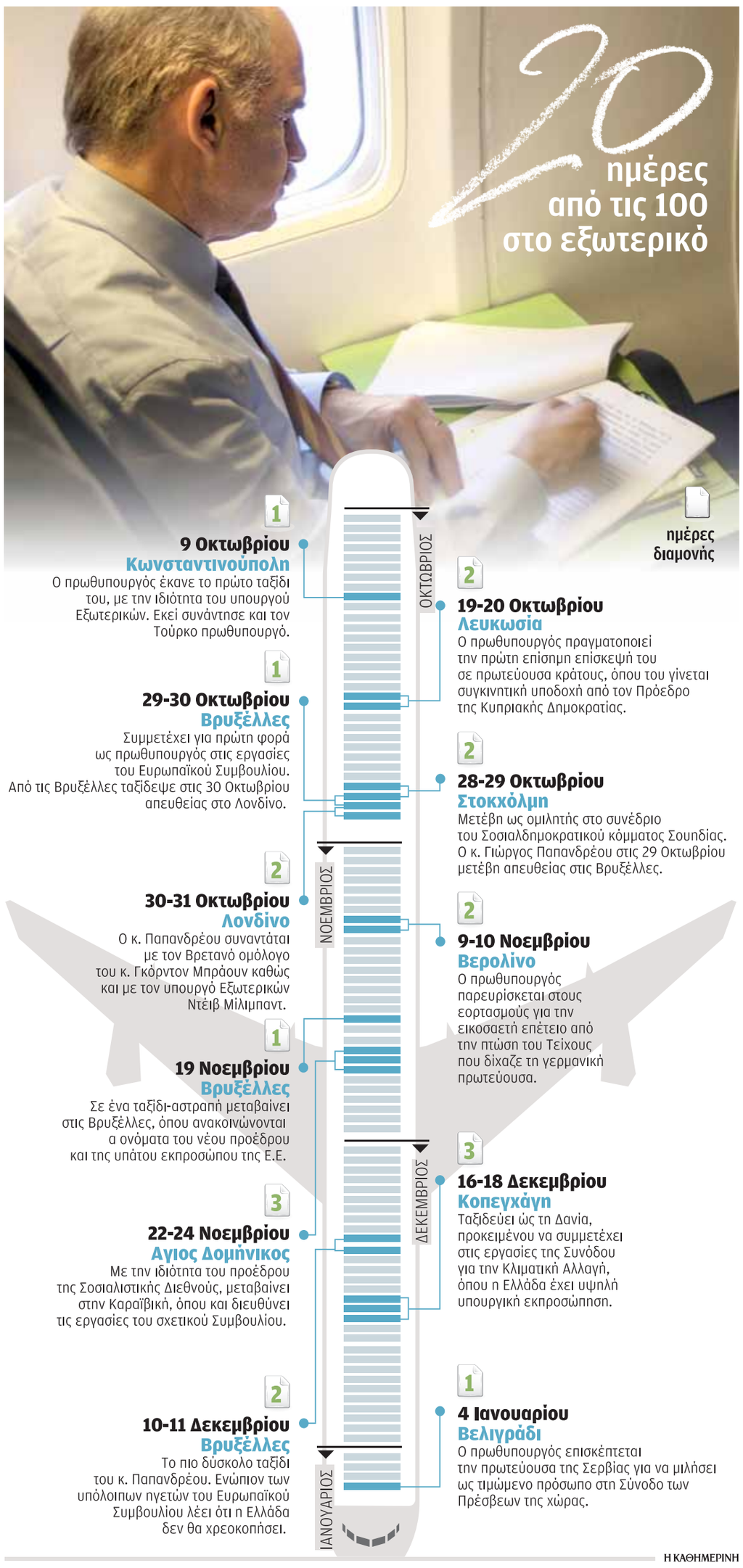

Σε ετοιμότητα η Ν.Δ. διά παν ενδεχόμενο

Της **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Η προ μηνός φράση του προέδρου της Ν.Δ. Αντ. Σαμαρά ενώπιον της Κοινοβουλευτικής του Ομάδας ότι «πρέπει να ετοιμαστούμε σύντομα, γιατί με τέτοιο ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση θα χρειαστεί να βρεθούμε σε πλήρη ετοιμότητα νωρίτερα από ό,τι υπολογίζαμε» δεν επελέγη αποκλειστικά για να αναπτερώσει το κλονισμένο ηθικό των στελεχών του. Στη συμπλήρωση εκατό ημερών από την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, ο νέος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης και το επιτελείο του προετοιμάζονται για μία εκρηκτική χρονιά, η οποία, κατά τις εκτιμήσεις τους, επιβαρύνεται σημαντικά από την προχειρότητα η οποία κατά τη Ρηγίλλης επιδεικνύεται από την κυβέρνηση σε όλα τα πεδία, προεξάρχοντος του οικονομικού.

Η διαπίστωση αυτή μόνο ανακούφιση δεν προκαλεί στον κ. Σαμαρά, ο οποίος συνειδητοποιεί ότι δεν θα έχει το χρονικό περιθώριο που υπό άλλες συνθήκες θα διέθετε για τη σταδιακή ανασυγκρότηση του κόμματός του και την κατάκτηση ενός σταθερού αντιπολιτευτικού βηματισμού. Προοπτική η οποία αποκτά ιδιαίτερη αξία, με δεδομένο ότι τον Οκτώβριο τα δύο κόμματα εξουσίας θα αναμετρηθούν στις εκλογές για την Αυτοδιοίκηση.

Κατά γενική παραδοχή στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, οι εξαιρετικά πιεστικές οικονομικές συνθήκες και η νωπή ηχηρή καταδίκη της διακυβέρνησης της Ν.Δ., την οποία, όπως είναι αναμενόμενο, το ΠΑΣΟΚ κάνει ό,τι μπορεί για να διατηρεί σε πρώτο πλάνο, δυσχεραίνει σημαντικά τους αντιπολιτευτικούς χειρισμούς της νέας ηγεσίας του κόμματος και περιορίζει τα πεδία της αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση.

Το αντιπολιτευτικό μοντέλο Σαμαρά απέναντι στις κυβερνητικές επιλογές.

Δεν είναι τυχαία η δυστοκία της Ρηγίλλης στη διαμόρφωση της τελικής στάσης του κόμματος έναντι των εξεταστικών επιτροπών που δρομολογεί η κυβέρνηση για παρελθούσες υποθέσεις σκανδάλων, αλλά και η προσπάθεια του κ. Σαμαρά να οικοδομήσει το προσωπικό πολιτικό του προφίλ, επικεντρώνοντας περισσότερο στις δικές του προτάσεις και πολύ λιγότερο στην υπεράσπιση της οικονομικής πολιτικής της Ν.Δ. - την οποία, άλλωστε, όπως παρατηρούν ουδέτεροι βουλευτές, ούτε οι καθ' ύλην αρμόδιοι δεν υπερασπίζονται πλέον δημοσίως.

Για τους παροικούντες τη γαλάζια Ιερουσαλήμ είναι σαφές ότι όσο θα διογκώνονται τα οικονομικά προβλήματα, και κυρίως η κοινωνική δυσφορία από τις προσπάθειες για τον περιορισμό τους, τόσο πιο έντονες και συνεχείς θα είναι οι καυστικές αναφορές της κυβέρνησης στις επιπτώσεις της γαλάζιας διακυβέρνησης.

Με αυτά τα πολιτικά δεδομένα, ο κ. Σαμαράς υιοθετεί το αντιπολιτευτικό μοντέλο της κατά περίπτωσης διαχείρισης των ζητημάτων. Στην οικονομία στηρίζει την κυβέρνηση, αλλά με αιχμηρή κριτική σε επιμέρους χειρισμούς και πίεση για εκπόνηση ολοκληρωμένου σχεδίου, ενώ κατ' αρχήν «ναι» λέει, σύμφωνα με πληροφορίες, η Ν.Δ. και στην ανάγκη για διοικητική αναδιάρθρωση. Δύο πεδία στα οποία η αξιωματική αντιπολίτευση προτίθεται να αντιπαρατεθεί κατά μέτωπον με την κυβέρνηση είναι ο εκλογικός νόμος και η μεταναστευτική πολιτική.

Ως προς το δεύτερο, κατά τις ίδιες πηγές, ο κ. Σαμαράς έχει την άποψη ότι η Ελλάδα δεν πρέπει να μετατραπεί ούτε σε ξενοφοβικό φρούριο ούτε όμως σε ξέφραγο αμπέλι. Στη βάση αυτής της συλλογιστικής, η Νέα Δημοκρατία δηλώνει απόλυτα αντίθετη στην πενταετία που θέτει ως όριο η κυβέρνηση για τη χορήγηση ιθαγένειας σε παιδιά μεταναστών και προκρίνει ένα μοντέλο που λαμβάνει υπ' όψιν την εμπειρία της Γαλλίας και της Γερμανίας.

Η οικονομική κρίση θάμπωσε τα επικοινωνιακά τρικ του Μαξίμου

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ο πρωθυπουργός είναι ένας άνθρωπος εξαιρετικά κινητικός. Πριν από τις εκλογές, αλλά και έπειτα από αυτές, γύρω από το συγκεκριμένο προφίλ οικοδομήθηκε η -όποια- επικοινωνιακή πολιτική της κυβέρνησης. Αμέσως μετά τα πρώτα 24ωρα της ανάδειξής του, ο κ. Γιώργος Παπανδρέου έσπευσε να ορκιστεί ταχύτατα και, μειώνοντας τον αριθμό των υπουργείων αλλά και όσων τα στελεχώνουν, έδειξε να δικαιολογεί τον τίτλο αυτό. Το νέο υπουργείο Περιβάλλοντος και η νέα επικεφαλής του κ. Τίνα Μπιρμπίλη η οποία με casual αμφίεση ορκίστηκε ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας προσέδωσαν επίσης μια διαφορετική νότα. Η πράσινη ανάπτυξη είχε βρει στο πρόσωπο της κ. Μπιρμπίλη επάξια εκπρόσωπο, με διείσδυση μάλιστα σε νεότερους και ευαίσθητους για το περιβάλλον ψηφοφόρους.

ΑΠΕ

Ο Θεόδωρος Πάγκαλος συμμετέχει καθημερινά στον πρωινό καφέ.

EUROKINISSI

Η Τίνα Μπιρμπίλη προσέδωσε μια διαφορετική νότα στην κυβέρνηση.

Η επικοινωνιακή ορμή των πρώτων ημερών συμπληρώθηκε από την ξαφνική επίσκεψη του πρωθυπουργού στην Κωνσταντινούπολη, με σκοπό να τονιστεί η εξωστρέφεια της νέας ηγεσίας της χώρας. Η ορμή αυτή... παρέσυρε και τον διεθνούς φήμης Ισπανό αρχιτέκτονα κ. Χοσέπ Ασεμπίλιο, ο οποίος πέντε ημέρες μετά την ορκωμοσία της κυβέρνησης βρέθηκε να αλωνίζει την Αθήνα -από το παραλιακό μέτωπο έως τα Τουρκοβούνια- προκειμένου να έχει εικόνα, ώστε να προτείνει τρόπους βελτίωσης της ελληνικής πρωτεύουσας. Ο κ. Ασεμπίλιο έφθασε μέχρι και την Ηλεία, όπου ο πρωθυπουργός και σειρά κορυφαίων υπουργών της κυβέρνησης ανακοίνωσαν πλάνο ανασυγκρότησης των οικισμών οι οποίοι επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007. Ο Ισπανός έφυγε, έπειτα από δύο μέρες στην Ελλάδα, αλλά το επικοινωνιακό μπαράζ δεν σταμάτησε.

Η πράσινη ανάπτυξη, τα κρατικά αυτοκίνητα και ο Ισπανός αρχιτέκτονας στα Τουρκοβούνια.

Επόμενο κομβικό σημείο υπήρξε το Μέγαρο Μαξίμου, το οποίο καταγγέλθηκε σε όλους τους τόνους ως «κέλυφος», ανίκανο να υποστηρίξει το κυβερνητικό σχήμα, καθώς επίσης και τις τεχνικές υποδομές που αρμόζουν στην εποχή της Ανοιχτής Διακυβέρνησης. Το παραμικρό υπονοούμενο για το διαβόητο πλέον opengov αποτελεί casus belli, εναντίον όποιου στελέχους τολμήσει να αμφισβητήσει τη χρησιμότητά του. Γενικώς, η ανοιχτή διακυβέρνηση και η διαβούλευση είναι ίσως τα μοναδικά σταθερά στοιχεία στον επικοινωνιακό σχεδιασμό του Μεγάρου Μαξίμου. Με επίκεντρο το Μέγαρο Μαξίμου ήταν και η απόφαση να περικοπεί η φρουρά του κτιρίου, το οποίο στεγάζει αρκετές ώρες τον πρωθυπουργού, στο ήμισυ.

Επόμενος στόχος μείωσης και εξορθολογισμού των δημοσίων εξόδων ήταν τα κρατικά αυτοκίνητα, με φόντο -και σε αυτήν την περίπτωση- την προσήλωση στην πράσινη ανάπτυξη. Με απόφαση του υπουργού Εσωτερικών κ. Γιάννη Ραγκούση ανακοινώθηκε ότι κρατικό αυτοκίνητο άνω των 1.600 κυβικών εκατοστών θα έχουν πλέον μόνο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο πρωθυπουργός και οι αντιπρόεδροι της κυβέρνησης, το προεδρείο της Βουλής, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, τα μέλη του υπουργικού συμβουλίου και η εκκλησιαστική ηγεσία. Παράλληλα ανακοινώθηκε ότι, στο πλαίσιο αυτό, εντός του 2010 θα πρέπει να έχουν αντικατασταθεί όλα τα συμβατικά οχήματα του κρατικού στόλου με υβριδικής τεχνολογίας αυτοκίνητα 1400 κυβικών.

Το παραπάνω επικοινωνιακό περιβάλλον, παρότι διαμορφώθηκε μόλις προ δύο μηνών, ξεθώριασε σχετικά γρήγορα - δεν άντεξε στην επέλαση της οικονομικής κρίσης. Η πραγματικότητα αυτή έχει οδηγήσει το Μέγαρο Μαξίμου σε μια σειρά κινήσεων σχετικά με τον τρόπο επικοινωνιακής αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν. Ο πρωινός καφές -με κεντρικό άξονα τον υπουργό Επικρατείας κ. Χάρη Παμπούκη και τον κ. Θεόδωρο Πάγκαλο να έχει πάντα βαρύνοντα λόγο- παραμένει το κατ' εξοχήν όργανο σχεδιασμού, στο οποίο συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, ο γραμματέας της Κ.Ο. κ. Χρ. Παπουτσής, η γενική διευθύντρια της Κ.Ο. κ. Ρεγγίνα Βάρτζελη, ο κ. Νίκος Αθανασάκης, ο γ.γ. Επικοινωνίας κ. Γ. Πετρουλάκης, ο κ. Κ. Θέος, ενίοτε και ο κ. Γ. Ελευθόπουλος από το Γραφείο Τύπου του πρωθυπουργού. Τις τελευταίες εβδομάδες, στις συνεδριάσεις του οργάνου αυτού προστέθηκαν οι δύο κορυφαίοι υπουργοί της κυβέρνησης, Εσωτερικών κ. Γιάννης Ραγκούσης και Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου και ο πρόεδρος της Βουλής κ. Φίλ. Πετσάλνικος. Υφίσταται και μια προσπάθεια συνεννόησης, σε χαμηλότερο επίπεδο, μεταξύ των επιτελείων των υπουργών προκειμένου να αποφεύγεται η πολυγλωσσία. Δεν φαίνεται να είναι αρκετή, καθώς πολλοί υπουργοί έχουν τεταμένες σχέσεις, γεγονός το οποίο συχνά αιφνιδιάζει και το Μέγαρο Μαξίμου.

EUROKINISSI

Ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου με τον διεθνούς φήμης Ισπανό αρχιτέκτονα Χοσέπ Ασεμπίλιο.

ΑΠΕ

Ο στόλος των κρατικών πολυτελών αυτοκινήτων βρέθηκε στο στόχαστρο της κυβέρνησης.

Τι είδαν οι εμπειρογνώμονες της Κομισιόν

Οι κοινοτικοί ζήτησαν την επανεξέταση των δημόσιων δαπανών από μηδενική βάση σε κάθε επιχορηγούμενο φορέα για περαιτέρω μείωση εξόδων

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Με περιορισμένης κλίμακας προσαρμογές στις υποδείξεις των στελεχών της Ε.Ε. και κυρίως με πολιτική διαπραγμάτευση με τα κράτη - μέλη, στην οποία θα αναλάβει ρόλο και ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου, θα επιδιώξει η κυβέρνηση να παρακάμψει την Κομισιόν που πιέζει για πρόσθετα σκληρά μέτρα και να εξασφαλίσει έγκριση για το τριετές Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η Κομισιόν θεωρεί ότι τα μέτρα που έχει περιλάβει η κυβέρνηση στο Πρόγραμμα Σταθερότητας κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο δεν εί-

Τα στελέχη της Ε.Ε. πιστεύουν πως η επίτευξη των στόχων για τα φορολογικά έσοδα έχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας

ναι επαρκή για τη μείωση του ελλείμματος στο 8,7% του ΑΕΠ με διατηρήσιμο τρόπο. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό θα απαιτηθούν πρόσθετα μέτρα μόνιμου χαρακτήρα ύψους 1,5% του ΑΕΠ ή 3,5 δισ. ευρώ.

Οι εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που βρέθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα στην Αθήνα, εκτός από την ανεπάρκεια των μέτρων, έχουν επιπλέον τρεις βασικές ενστάσεις ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του Προγράμματος Σταθερότητας:

Η μείωση του ελλείμματος επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της αύξησης των εσόδων και λιγότερο με περικοπή δαπανών. Ωστόσο, η επίτευξη των στόχων για τα φορολογικά έσοδα έχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, αφού εξαρτάται από τις μακροοικονομικές εξελίξεις, δηλαδή τον ρυθμό ανάπτυξης και τη φοροδοτική ικανότητα επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων, καθώς επίσης και από τις επιδόσεις του φοροεισπρακτικού μηχανισμού. Τα στελέχη της Κομισιόν εξέφρασαν αμφιβολίες ως προς την επίτευξη του ρυθμού ανάπτυξης, καθώς και ως προς τη δυνατότητα του φοροεισπρακτικού μηχανισμού να εισπράξει τα έσοδα που προβλέπονται στον προϋπολογισμό.

Η μείωση των δαπανών που προβλέπεται φέτος οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες. Επίσης, κατά την εκτίμησή τους υπάρχουν ακόμη πολύ μεγάλα περιθώρια περιορισμού της σπατάλης στον στενό και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Οι περικοπές που έχουν ανακοινωθεί, σημείωσαν στους Έλληνες συνομιλητές τους, είναι ό,τι έχει βρεθεί τους πρώτους τρεις μήνες. Αλλά πρέπει να συνεχισθεί. Οι κοινοτικοί ζήτησαν να ξεκινήσει άμεσα η επανεξέταση των δημόσιων δαπανών από μηδενική βάση σε κάθε επιχορηγούμενο φορέα, ώστε να μειωθούν περαιτέρω οι δαπάνες τόσο φέτος όσο και τα επόμενα χρόνια. Ανέφεραν μάλιστα το παράδειγμα της Ιρλανδίας, η κυβέρνηση της οποίας κόβοντας μικρές δαπάνες από δω κι από κει κατόρθωσε τελικά να εξοικονομήσει πόρους άνω των 5 δισ. ευρώ.

Ο «οδικός χάρτης», δηλαδή το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής μέτρων και το προσδοκώμενο όφελος καθενός από αυτά, είναι ελλιπής. Το οικονομικό επιτελείο είχε ποσοτικοποιημένα μέτρα για το 2010, αλλά όχι για τη διετία 2011 - 2012. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι η σαφής καταγραφή των μέτρων και του προσδοκώμενου δημοσιονομικού αποτελέσματος από αυτά είναι εκ των ων ουκ άνευ για την αξιοπιστία του Προγράμματος Σταθερότητας, καθώς και για την παρακολούθηση της εφαρμογής του από τις υπηρεσίες της. Η ελληνική πλευρά το εφάρμοσε για το πρώτο έτος του Προγράμματος Σταθερότητας, αλλά παρέπεμψε στους αντίστοιχους προϋπολογισμούς για τα επόμενα.

Η κυβέρνηση απέρριψε προτάσεις για μέτρα όπως η μεγάλη μείωση των μισθών και των συντάξεων, το πλήρες πάγωμα των προσλήψεων, καθώς και η αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα. Στα θετικά για την ελληνική πλευρά, οι κοινοτικοί παράγοντες κατέγραψαν το γεγονός ότι έστω και την ύστατη ώρα η κυβέρνηση μείωσε κατά ένα έτος –σε τριετία από τετραετία– τον χρόνο για τη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Επίσης, διαπίστωσαν ότι όλα τα υπουργεία αντιλαμβάνονται την ανάγκη επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων.

Το έλλειμμα, η απόσυρση και τα spread

12 Οκτωβρίου
Ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου ανακοινώνει στο Eurogroup ότι το έλλειμμα του 2009 θα ανέλθει στο 12,5% του ΑΕΠ, προκαλώντας τις έντονες αντιδράσεις της Κομισιόν και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Με την κατάθεση του προϋπολογισμού η εκτίμηση αναθεωρείται στο 12,7%.

19 Νοεμβρίου
Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίζει το πάγωμα των μισθών στο Δημόσιο από 2.000 ευρώ και πάνω. Υστερα από παρέμβαση του κ. Χρ. Παπουτσή δημιουργείται σύγχυση για το εάν πρόκειται για τις μεικτές ή καθαρές αποδοχές.

21 Δεκεμβρίου
Το spread των ελληνικών 10ετών ομολόγων έναντι των αντίστοιχων γερμανικών ανέρχεται στα υψηλότερα επίπεδα του τελευταίου 10μήνου, στις 278 μονάδες βάσης, καθώς πληθαίνουν τα σενάρια περί χρεοκοπίας και τα αρνητικά δημοσιεύματα.

5 Ιανουαρίου
Μια ημέρα πριν από την άφιξη στην Αθήνα των ελεγκτών της Ε.Ε. η κυβέρνηση αλλάζει το Πρόγραμμα Σταθερότητας, θέτοντας ως στόχο τη μείωση του ελλείμματος σε τρία χρόνια, αντί σε τέσσερα.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ **2009** — ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ — ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ **2010**

2 Νοεμβρίου
Αποσύρονται η... απόσυρση των Ι.Χ. και η τακτοποίηση των ημιυπαίθριων χώρων, αλλά διατηρούνται τα υψηλά τέλη κυκλοφορίας που προέβλεπε η ρύθμιση Σουφλιά, προκαλώντας τις έντονες αντιδράσεις των ιδιοκτητών αυτοκινήτων.

Ανακοινώνεται έκτακτη εισφορά στις κερδοφόρες επιχειρήσεις και στις μεγάλες ακίνητες περιουσίες.

3 Νοεμβρίου
Η κυβέρνηση αποφασίζει τη χορήγηση επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης σε 2,5 εκατ. δικαιούχους. Το επίδομα είναι μικρότερο από αυτό που προέβλεπε νομοθετική ρύθμιση.

14 Δεκεμβρίου
Ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου ανακοινώνει την περικοπή των επιδομάτων των δημοσίων υπαλλήλων 10% κατά μέσο όρο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πρόβλημα με την αξιοπιστία της Ελλάδας

Οι πιέσεις που ασκούνται από την Κομισιόν και την ΕΚΤ για πρόσθετα μέτρα αντανακλούν κατά την εκτίμηση στελεχών του οικονομικού επιτελείου το πρόβλημα αξιοπιστίας της χώρας και όχι της οικονομικής πολιτικής. «Εάν οποιαδήποτε άλλη χώρα τούς παρουσίαζε ένα ΠΣΑ που προβλέπει μείωση του ελλείμματος 4% σε ένα έτος και 10% σε τρία θα εύχονταν μόνο καλή επιτυχία στην εφαρμογή του. Δεν θα τολμούσαν να ζητήσουν τίποτα περισσότερο. Αλλά με την Ελλάδα αμφιβάλλουν για όλα», λέει στέλεχος του οικονομικού επιτελείου. Προκειμένου να εγκριθεί το ΠΣΑ χωρίς να υποχρεωθούν να πάρουν πρόσθετα μέτρα, στην κυβέρνηση εξετάζουν τις δυνατότητες διαπραγματεύσεων σε κορυφαίο πολιτικό επίπεδο με τα κράτη - μέλη. Το γεγονός ότι την προεδρία της Ε.Ε. ανέλαβε για το τρέχον εξάμηνο η Ισπανία, μια χώρα που αντιμετωπίζει και η ίδια πιέσεις από τις αγορές εξαιτίας των δημοσιονομικών προβλημάτων, μπορεί σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις να διευκολύνει προς αυτή την κατεύθυνση. Σε κάθε περίπτωση, ο κ. Παπανδρέου θα έχει την ευκαιρία να παρουσιάσει το ΠΣΑ στους ομολόγους του πριν αξιολογηθεί από το Ecofin, κατά την έκτακτη σύνοδο κορυφής του Φεβρουαρίου.

Η Cosco, το παρ' ολίγον ναυάγιο στο λιμάνι και η «χρυσή» εθελουσία

Του **ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑ**

Το λιμάνι του Πειραιά ήταν το πρώτο σοβαρό «τεστ ικανοτήτων» για την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Οταν ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας βρήκε τους εργαζόμενους στο εμπορικό λιμάνι σε απεργιακές κινητοποιήσεις διεκδικώντας την μη εφαρμογή της σύμβασης παραχώρησης του προβλήτα ΙΙ του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων (ΣΕΜΠΟ) στην κινεζική Cosco.

Και κάπως έτσι, τα όσα ακολούθησαν τις πρώτες εβδομάδες διαχείρισης του προβλήματος από τη νέα κυβέρνηση πήραν τη μορφή «θρίλερ». Το λιμάνι του Πειραιά παρέμεινε κλειστό από τις αρχές Οκτωβρίου του 2009 έως και τις 10 Νοεμβρίου με μικρά «διαλείμματα». Αποτέλεσμα; Να προκληθούν σημαντικά προβλήματα στο εισαγωγικό, αλλά κυρίως στο εξαγωγικό εμπόριο. Ο ίδιος ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς από τις απεργιακές κινητοποιήσεις κατέγραψε απώλειες περί τα 15 εκατομμύρια ευρώ. Ομως τα σοβαρότερα προβλήματα ήταν άλλα: Μεγάλες εταιρείες μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων όπως η MCS η ZIM και η Maersk προβληματίσθηκαν σχετικά με το κατά πόσο θα έπρεπε να αλλάξουν ρότα στα πλοία τους και να διαγράψουν τον Πειραιά «από λιμάνι τελικού προορισμού». Και αν τελικώς δεν συνέβη κάτι τέτοιο, σύμφωνα με κύκλους χρηστών του λιμένα, οφείλεται σε σύμπτωση... Αλλά και στις υπεράνθρωπες προσπάθειες που κατέβαλαν μεγάλα γραφεία που πρακτόρευαν τις συγκεκριμένες εταιρείες στην Ελλάδα για να αποφύγουν αυτόν τον κίνδυνο.

Για τη λήξη των απεργιακών κινητοποιήσεων η κυβέρνηση έπρεπε να βρει τη χρυσή τομή ανάμεσα σε δύο σημαντικά θέματα: 1) Να πείσει τους λιμενεργάτες να επιστρέψουν στην εργασία τους, προκειμένου να επαναλειτουργήσει χωρίς προβλήματα το λιμάνι και 2) να αποδείξει στους Κινέζους ότι σέβεται τις συμφωνίες που έχουν υπογράψει τα δύο κράτη για την παραχώρηση του προβλήτα ΙΙ στην Cosco. Επίσης, παράλληλα έπρεπε να μην φανεί ανακόλουθη σε προεκλογικές δεσμεύσεις σχετικά με την τροποποίηση ορισμένων όρων της σύμβασης παραχώρησης που θεωρούσε «αποικιοκρατικής αντίληψης». Και τούτο διότι προεκλογικά πολλά στελέχη της σημερινής κυβέρνησης υπόσχονταν στους εργαζόμενους ότι η σύμβαση παραχώρησης δεν θα περάσει...

Την όλη κρίση κλήθηκε να αντιμετωπίσει, μαζί με την υπουργό κ. Λούκα Κατσέλη, που αμφισβητήθηκε ανοικτά για τους χειρισμούς της, ένα παλαιοκομματικό στέλεχος του ΠΑΣΟΚ, με θητεία, από παλιά, στον τομέα της ναυτιλίας, ο κ. Γιώργος Ανωμερίτης. Επρεπε να δώσει στους εργαζόμενους αρκετά αλλά και να πείσει τους Κινέζους ότι δεν ήταν και... τόσα πολλά. Υστερα από πολλές διαπραγματεύσεις και συναντήσεις και με τις δύο πλευρές, βρέθηκε ένα modus vivendi, το οποίο, πάντως, αμφισβητήθηκε έντονα, λόγω της πανάκριβης εθελουσίας εξόδου που συνεπάγεται και μάλιστα σε καιρούς μεγάλης οικονομικής κρίσης. Δύο υπουργοί της κυβέρνησης και συγκεκριμένα ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος και η κ. Αννα Διαμαντοπούλου, προχωρώντας ένα βήμα παραπέρα, διαφώνησαν ανοικτά με τους χειρισμούς. Ο κ. Ανωμερίτης, με ανακοίνωσή του την Παρασκευή, υποστήριξε ότι το κόστος αποχώρησης μηνιαίως για τον ΟΛΠ συντίθεται από το ποσό της σύνταξης (1.650 ευρώ) και το ποσό καταβολής των ασφαλιστικών Ταμείων (950 ευρώ μηνιαίως). Μόνο που α) τα ποσά αναφέρονται σε 42 από τους 300 εργαζομένους που αφορά η εθελουσία, ενώ β) και πάλι το μηνιαίο συνολικό ποσό το οποίο αφορά σε καθέναν από αυτούς φτάνει στα 2.600 ευρώ. Ποσό καθόλου ευκαταφρόνητο υπό τις παρούσες συνθήκες.

Για την ιστορία, επίσης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι επαφές με τους Κινέζους συνεχίζονται. Φαίνεται, πάντως, ότι το πρώτο σημαντικό «κρας τεστ» της κυβέρνησης, που αρχικά απειλήθηκε με ναυάγιο, βρίσκει «λιμάνι» και για την ελληνική αλλά και για την κινεζική πλευρά.

EPA/GEORGE CHRISTAKIS

Περί τα 15 εκατομμύρια ευρώ στοίχισαν στον ΟΛΠ οι απεργιακες κινητοποιήσεις.

Ο Γ. Ανωμερίτης έπρεπε να δώσει στους εργαζόμενους αρκετά αλλά και να πείσει τους Κινέζους ότι δεν ήταν και... τόσα πολλά

Ο υπουργός που έπεφτε από τα σύννεφα...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ**

Ολα ξεκίνησαν στη βάση του «λεφτά υπάρχουν», όπως έλεγε ο πρωθυπουργός, όταν ήταν ακόμα αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Και πάνω του σχεδιάστηκαν, υποτίθεται, οικονομικές πολιτικές και λύσεις για το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας. Πολύ γρήγορα, όμως, διαπιστώθηκε, πως: α) όχι μόνο λεφτά δεν υπάρχουν, αλλά ούτε και ενδιαφερόμενοι για να μας δανείσουν, όπως γινόταν μέχρι τώρα, και πως β) δεν υπήρχε και καμία ιδιαίτερη οικονομική πολιτική προαποφασισμένη, όπως δεν υπήρχαν και πρόσωπα να την ασκήσουν. Στο κρισιμότερο όλων των υπουργείων, το Οικονομικών, το επιτελείο μόλις τώρα άρχισε να παίρνει την τελική του μορφή. Αλλά, όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, αυτό ήταν και το τελευταίο που θα πρέπει να τους απασχολούσε πραγματικά στην κυβέρνηση.

Ο επικεφαλής του οικονομικού επιτελείου, το τελευταίο τρίμηνο, υπολογίζεται ότι έπεσε πάνω από δέκα φορές –όπως λέμε- από τα σύννεφα. Αλλοτε δικαιολογημένα κι άλλοτε αδικαιολόγητα. Από το πρωθυπουργικό περιβάλλον, για παράδειγμα, ισχυρίζονται δικαιολογημένα, σε ό,τι αφορά στην πραγματική κατάσταση της οικονομίας, όπως την παρέλαβαν από την προηγούμενη κυβέρνηση. Από το υπουργείο Οικονομικών, πάλι, δεν βάζουν, ακόμα και τώρα, το χέρι τους στη φωτιά, ότι δεν γνώριζαν τίποτα «για το έγκλημα». Από την Τράπεζα της Ελλάδας επιμένουν: τα ήξεραν όλα πολύ καλά. Ηταν παρόντες στην αναπαράσταση. Η αλήθεια, όπως συμβαίνει συνήθως σε αυτές τις περιπτώσεις στην Ελλάδα, θα πρέπει να βρίσκεται κάπου στη μέση.

Το ντεμπούτο των 100 ημερών, πάντως, στο καθ' όλα κρίσιμο οικονομικό μέτωπο ήταν κακό και δύσκολο. Κι αυτό ήταν λίγο ως πολύ αναμενόμενο. Συνδυάστηκε και με κάποιους άστοχους χειρισμούς στο πρώτο θέμα που άνοιξε, τον ΟΛΠ, και ο ενθουσιασμός εξατμίστηκε σε 24 ώρες. Μαζί και οι ελπίδες για «παροχές», «κοινωνικές πολιτικές» και «στρατηγικές αλληλεγγύης». Ευκαιρίας δοθείσης: Η περίπτωση με το ψαλιδισμένο επίδομα αλληλεγγύης αποτελεί ένα καλό case study, που αποδεικνύει ότι η απόσταση από τη θεωρία στην πράξη, στην Ελλάδα, ήταν και παραμένει μεγάλη.

Αλλά είναι και το τελευταίο πράγμα που θα μπορούσε κανείς να προσάψει στον κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου, ως υπαίτιου. Οταν, εκεί προς τον Νοέμβριο, ως καθ' ύλη αρμόδιος υπουργός, τολμά να προαναγγείλει πάγωμα απολαβών στο Δημόσιο για όσους παίρνουν πάνω από 2.000 ευρώ και βλέπει να τον «αδειάζουν» εν χορώ, Μέγαρο Μαξίμου, Κοινοβουλευτική Ομάδα, κόμμα και μισό υπουργικό συμβούλιο, θα πρέπει να αντιλήφθηκε ότι έχει μπλέξει άσχημα. Και να κατάλαβε γιατί όλοι όσοι επιχείρησαν να τετραγωνήσουν τον κύκλο του δημοσιονομικού προβλήματος στην Ελλάδα, δεν απέτυχαν λόγω κακών προθέσεων, αλλά λόγω έλλειψης πραγματικής πολιτικής βούλησης. Ευτυχώς, για όλους τους υπόλοιπους, που ήταν πολύ νωρίς για να απογοητευθεί κιόλας.

Λόγω απειρίας πιο πολύ κι άγνοιας του τρόπου με το οποίο παίζεται το μικροπολιτικό παιχνίδι περισσότερο, έκανε, πάντως, και κάποια αδικαιολόγητα φάουλ. Ορισμένα από αυτά, μάλιστα, πολύ επικίνδυνα. Για την ακρίβεια, από εκείνα που στο ποδόσφαιρο τα λένε «έξω από την περιοχή». Η ιστορία με τα τέλη κυκλοφορίας είναι ένα από αυτά. Και η παλινωδία με την εφαρμογή του πόθεν έσχες στις καταθέσεις, είναι ένα άλλο. Και θα του στοιχίσουν, όπως θα αντιληφθεί στο όχι και τόσο μακρινό μέλλον, τόσο σε επίπεδο εμπιστοσύνης με τον κόσμο, όσο και σε κάποια πολύτιμα δισ.

Τώρα, το γεγονός ότι στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού οι μετοχοποιήσεις – αποκρατικοποιήσεις χαρακτηρίζονται ως εισπρακτικές πολιτικές και στέλνονται στο πυρ το εξώτερο, αλλά 1,5 μήνα μετά ανακοινώνεται τριετές πρόγραμμα τους, είναι κλασσική «παιδική ασθένεια» κάθε νεοσύστατης ελληνικής κυβέρνησης, που έρχεται με φόρα από την αντιπολίτευση. Κι ως τέτοια θα πρέπει να τη δούμε, αν πρέπει να δώσουμε όσες πρέπει ευκαιρίες, σε ένα οικονομικό επιτελείο, που καλείται να πράξει το ακατόρθωτο: να ρίξει το έλλειμμα της χώρας οκτώ ποσοστιαίες μονάδες και το χρέος καμιά τριανταριά μέσα σε 36 μήνες, με τους κοινοτικούς ελεγκτές, όπως αυτοί που έφυγαν προχθές το βράδυ από την Αθήνα, πάνω από το κεφάλι τους. Αυτό πρακτικά συνεπάγεται μεταξύ άλλων και τα εξής: α) δομικές αλλαγές, όπως εξομοιώσεις στα ασφαλιστικά όρια ηλικίας, που ως ΠΑΣΟΚ τις κατακεραύνωσε, αλλά ως κυβέρνηση θα τις εφαρμόσει και β) εισπρακτικές πρακτικές, όπως έκτακτες εισφορές, που θεωρητικά τις απέρριψε και πρακτικά τις αποδέχτηκε.

Ο Καραμανλής, ο πρεσβύτερος, έλεγε ότι οι πολιτικοί άλλα λένε, άλλα εννοούν κι άλλα κάνουν. Κάπως έτσι, όμως, έβαλε τη χώρα στην ΕΟΚ. Εν προκειμένω, η τριετία που θα ακολουθήσει, θα πρέπει αναγκαστικά να στηριχθεί σε παρόμοιες λογικές. Γιατί, ο στόχος είναι εθνικός, όπως τον χαρακτήρισε ο ο πρωθυπουργός: Να αποφύγει η χώρα τη χρεοκοπία. Γιατί, αν χρεοκοπήσει, πολύ λίγη σημασία θα έχει αν οι τωρινοί γνώριζαν ή όχι την πραγματική κατάσταση της οικονομίας κι αν οι προηγούμενοι τα έκαναν τόσο... θάλασσα.

Οταν ο Γ. Παπακωνσταντίνου προανήγγειλε πάγωμα απολαβών στο Δημόσιο βρήκε απέναντί του Μαξίμου, Κ.Ο., κόμμα και μισό υπουργικό συμβούλιο.

Παλινωδίες και λάθη με τέλη κυκλοφορίας, πάγωμα μισθών στο Δημόσιο, πόθεν έσχες κ.ά.

ΑΠΕ

Η κατάτμηση της χώρας σε μονοεδρικές περιφέρειες, βασική πρόβλεψη του γερμανικού εκλογικού μοντέλου, είναι ένα από τα επίμαχα σημεία που προκαλούν αντιδράσεις των βουλευτών τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της Ν.Δ.

Διχάζει το εκλογικό σύστημα

Το γερμανικό μοντέλο προκαλεί αντιδράσεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Οι σοβαρές αντιδράσεις που διαπιστώθηκαν στην κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ έναντι της προωθούμενης αλλαγής του εκλογικού νόμου με βάση το γερμανικό μοντέλο, φαίνεται να είναι η βασική αιτία αναβολής των τελικών αποφάσεων για την άνοιξη, παρά το γεγονός ότι η ψήφισή του αποτελούσε, ως γνωστόν, δέσμευση για τις πρώτες 100 ημέρες διακυβέρνησης. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι ασμένως η κυβέρνηση αναζήτησε τις προηγούμενες ημέρες τη βοήθεια του εμπειρότατου περί τα εκλογικά συστήματα κ. Κώστα Σκανδαλίδη, σε μια προσπάθεια να βρεθούν λύσεις που θα αμβλύνουν τις επιφυλάξεις των κυβερνητικών βουλευτών. Η άποψη μάλιστα που διετύπωσε ο πρώην υπουργός ότι είναι εσφαλμένη η κυβερνητική επιλογή να δημοσιοποιηθεί ταυτοχρόνως τόσο η θεσμική αλλαγή του νέου «Καποδίστρια» όσο και ο νέος εκλογικός νόμος επέδρασε καταλυτικά, ως φαίνεται, στη αναβολή συζήτησης του δεύτερου ν/σ. Επιπλέον δε, ο κ. Σκανδαλίδης φέρεται να επισήμανε στον κ. Γ. Ραγκούση την ανάγκη να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια αναζήτησης μιας, μίνιμουμ έστω, συναίνεσης με τη Ν.Δ. προκειμένου να μην ξαναμπεί η χώρα σε έναν ατέρμονα κύκλο αλλαγής εκλογικών συστημάτων ανα τετραετία.

Από την πλευρά τους, πάντως, στελέχη του υπουργείου Εσωτερικών επιχειρούν να υποβαθμίσουν τη σημασία των ενδοκομματικών αντιδράσεων, υπενθυμίζοντας ότι ο εξελληνισμός του γερμανικού εκλογικού μοντέλου αποτελεί κεντρική προεκλογική δέσμευση του ΠΑΣΟΚ την οποία έχει ψηφίσει σύσσωμο το κόμμα. Δεν είναι τυχαίο, ωστόσο, ότι μέσω διαρροών αφήνεται πλέον να εννοηθεί ότι το υπουργείο είναι διατεθειμένο να προχωρήσει σε σειρά αλλαγών, προκειμένου να μην εξαναγκασθεί τελικώς ο πρωθυπουργός να θέσει ζήτημα κομματικής πειθαρχίας, όταν έρθει το ν/σ στη Βουλή.

Κατά πληροφορίες της «Κ», δύο είναι τα επίμαχα σημεία του ν/σ που μόνον εύκολη δεν καθιστούν την παραπάνω προσπάθεια του κ. Ραγκούση. Το πρώτο αφορά καθεαυτή τη «λογική» του γερμανικού μοντέλου που ως γνωστόν διαχωρίζει τους βουλευτές σε εκείνους που θα εκλέγονται μέσω λίστας (άνευ σταυρού) σε ευρείες περιφέρειες και στους συναδέλφους τους που θα κατέρχονται στις μονοεδρικές. Αρκετά στελέχη του ΠΑΣΟΚ (τα περισσότερα των οποίων πρόσκειντα στο πάλαι ποτέ ρεύμα του κ. Ευ. Βενιζέλου) υιοθετούν απολύτως το επιχείρημα της Ν.Δ. περί του κινδύνου να δημιουργηθούν βουλευτές «δύο ταχυτήτων». Ζητούν δηλαδή να εξηγηθεί λεπτομερώς με ποια ακριβώς διαδικασία θα επιλέγονται οι «επισφαλείς» βουλευτές που θα δοκιμάζονται στις μονοεδρικές περιφέρειες και ποιος θα χαρίζει την εκλογή στους συναδέλφους τους μέσω λίστας αφήνοντας έτσι να εννοηθεί ότι το νέο σύστημα θα ενισχύσει περαιτέρω το ήδη προβληματικό αρχηγοκεντρικό μοντέλο.

> *Αν και η ψήφιση νέου εκλογικού νόμου αποτελούσε δέσμευση για τις πρώτες 100 ημέρες, η τελική απόφαση αναβλήθηκε για την άνοιξη*

Οι μονοεδρικές

Το δεύτερο προβληματικό σημείο του προωθούμενου σχεδίου είναι η κατάτμηση όλης της επικράτειας σε μονοεδρικές περιφέρειες. Πολλοί βουλευτές δεν κρύβουν τον προβληματισμό τους για τη συγκεκριμένη ρύθμιση προβάλλοντας το εύλογο επιχείρημα ότι όλοι θα θέλουν να διασφαλίσουν την εκλογή τους στις παραδοσιακά γνωστές ως «πράσινες» και όχι «μπλε» περιοχές που θα γίνουν μονοεδρικές. Η αντιπρόταση του υπουργείου να επιτραπεί και στις μονοεδρικές περιφέρειες να κατέρχονται περισσότεροι του ενός υποψηφίου ανά κόμμα, δεν τους πείθει καθώς, όπως λένε, και σε μια τέτοια περίπτωση τις μονοεδρικές θα μπορούν να διεκδικήσουν ακόμη και τοπικοί παράγοντες με μεγάλη ισχύ, όπως οι δήμαρχοι και οι αιρετοί περιφερειάρχες που θα μπουν στον πειρασμό να γίνουν βουλευτές. Και για τον λόγο αυτό αξιώνουν να αρχίσει εδώ και τώρα εσωτερικός διάλογος στο ΠΑΣΟΚ, αντιπροτείνοντας να δημιουργηθούν ολιγοεδρικές και όχι μονοεδρικές περιφέρειες στις οποίες θα μπορεί κάποιος να εκλεγεί με σταυρό.

Στην πολυφωνία που διαπιστώνεται στο ΠΑΣΟΚ –επί του παρόντος υπογείως- πρέπει τέλος να προστεθεί και η άποψη που έχει εκφράσει σε ανύποπτο χρόνο ο κ. Θ. Πάγκαλος. Ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης έχει αναφανδόν ταχθεί υπέρ της πλήρους κατάργησης του σταυρού προτίμησης και θα έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον η άποψη που θα καταθέσει όταν έρθει το ν/σ σε διαβούλευση.

«Οχι» Σαμαρά στο γερμανικό μοντέλο

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Κατάτμηση των μεγάλων εκλογικών περιφερειών στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης προκρίνει η Νέα Δημοκρατία ως «αντιπρόταση» στην επιχειρούμενη από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εφαρμογή του «γερμανικού μοντέλου» στην Ελλάδα.

Ο πρόεδρος του κόμματος κ. Αντώνης Σαμαράς κάνει λόγο για «ελληνικό εκλογικό μοντέλο» απορρίπτοντας, όπως φάνηκε και από την επιστολή που έστειλε την Πέμπτη στους πολιτικούς αρχηγούς, τόσο την ευρεία εφαρμογή μονοεδρικών περιφερειών (σ.σ. περί τις 180 μονοεδρικές προβλέπει το σχέδιο του ΠΑΣΟΚ) όσο και την εκλογή βουλευτών «δύο ταχυτήτων» με τους μεν να διεκδικούν σταυρό και τους δε, τους υπόλοιπους 120, να εκλέγονται με λίστα σε ευρείες περιφέρειες ανά την Ελλάδα. Ο κ. Σαμαράς προχώρησε στην πρωτοβουλία να ζητήσει διάλογο επί μηδενικής βάσης για τον εκλογικό νόμο προκειμένου αφενός να «επενδύσει» στις αντιδράσεις που διαπιστώνονται στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ και αφετέρου να αποσοβήσει, επί του παρόντος τουλάχιστον, ενδεχόμενη πολυφωνία και στο εσωτερικό της Ν.Δ., αφού προβεβλημένα στελέχη, μεταξύ των οποίων ο πρώην πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής αλλά και η κ. Ντόρα Μπακογιάννη, έχουν στο παρελθόν τοποθετηθεί, επί της αρχής, θετικά για το «γερμανικό μοντέλο».

Η Ν.Δ. επικεντρώνεται σε τέσσερις μεγάλες περιφέρειες, προκρίνοντας τη διαίρεση των Α' και Β' Αθήνας, της περιφέρειας Αττικής και της Α' Θεσσαλονίκης. Για τη Β' Αθήνας, στην οποία εκλέγονται 42 (!) βουλευτές, προκρίνεται ο διαχωρισμός της σε τέσσερεις επιμέρους περιφέρειες, εν προκειμένω τη Δυτική Αττική (Αγ. Ανάργυροι, Αγ. Βαρβάρα, Αιγάλεω, Ίλιον, Καματερό. Ν. Φιλαδέλφεια, Ν. Χαλκηδόνα, Περιστέρι, Πετρούπολη και Χαϊδάρι), την Ανατολική (Αγ. Δημήτριος, Αγ. Παρασκευή, Βύρωνας, Δάφνη, Ζωγράφου, Ηλιούπολη, Καισαριανή, Παπάγου, Υμηττός και Χολαργός), τη Βόρεια (Βριλήσσια, Γαλάτσι, Εκάλη, Ηράκλειο, Κηφισιά, Λυκόβρυση, Μαρούσι, Μελίσσια, Μεταμόρφωση, Ν. Ερυθραία, Ν. Ιωνία, Πεντέλη, Πεύκη, Φιλοθέη, Χαλάνδρι, Ψυχικό) και τη Νότια (με τους δήμους Αλίμου, Αργυρούπολης, Γλυφάδας, Ελληνικού, Καλλιθέας, Μοσχάτου, Ν. Σμύρνης, Π. Φαλήρου και Ταύρου). Αντικείμενο συζήτησης αποτελεί η διαίρεση της Β' Αθήνας σε πέντε περιφέρειες. Προτείνεται, επίσης, η γεωγραφική κατάτμηση της περιφέρειας Αττικής, πρώην «Υπόλοιπο Αττικής», σε ένα ανατολικό και ένα δυτικό τμήμα καθώς και η διαίρεση της Α' Θεσσαλονίκης, με την απόσπαση του Δήμου Θεσσαλονίκης από την υπόλοιπη περιφέρεια.

> *Η Ν.Δ. προτείνει τη διαίρεση των τεσσάρων μεγάλων περιφερειών, Α' και Β' Αθήνας, Αττικής και Α' Θεσσαλονίκης, σε μικρότερες που να μην εκλέγουν πάνω από 10 βουλευτές*

Πιο δύσκολος φαντάζει ο διαχωρισμός της Α' Αθήνας (17 βουλευτές), καθώς διοικητικά ταυτίζεται με τον Δήμο Αθηναίων. Εδώ η συζήτηση εστιάζεται στον χωρισμό της περιφέρειας σε δύο εκλογικά διαμερίσματα. Το σχέδιο της Ρηγίλλης έχει ως αποτέλεσμα ο μέγιστος αριθμός βουλευτών που θα μπορεί να εκλέγεται σε μία περιφέρεια να μην υπερβαίνει τους δέκα.

Ο κ. Αντώνης Σαμαράς είχε προ ημερών σύσκεψη για το ζήτημα στη Ρηγίλλης με τη συμμετοχή και του καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου, Θανάση Διαμαντόπουλου, ο οποίος συμμετείχε στην επιστημονική επιτροπή που συγκρότησε η κυβέρνηση για τον εκλογικό νόμο. Παρόντες στη συνάντηση ήταν οι Π. Παναγιωτόπουλος, Μαξ. Χαρακόπουλος, Χρ. Ζώης, Κ. Αρβανιτόπουλος, Χρ. Λαζαρίδης, Δημ. Σταμάτης, ενώ σημαντικό ρόλο στις εσωτερικές ζυμώσεις και την εκπόνηση των διαφορετικών σεναρίων διαδραματίζει ο «εκλογολόγος» της Ρηγίλλης κ. Πάνος Σταθόπουλος.

Για την απόρριψη του «γερμανικού μοντέλου», στη Ρηγίλλης επικαλούνται, αντιστρόφως, τα ίδια τα επιχειρήματα της κυβέρνησης. Εκτιμούν δηλαδή ότι ο διαγκωνισμός των βουλευτών όλων των κομμάτων, δηλάδη τουλάχιστον δέκα ανθρώπων, κάθε άλλο παρά περιορίζει τους «εξωγενείς παράγοντες» και προσθέτουν ότι οι βουλευτές που θα εκλεγούν θα είναι έρμαια πιέσεων όχι μόνον από «ισχυρούς παίκτες» αλλά και από τοπικούς παράγοντες. Για τη Ν.Δ. η απάντηση στη «διαφθορά» δεν θα δοθεί μέσα από τον εκλογικό νόμο αλλά με θεσμικές και πρακτικές παρεμβάσεις στις εστίες αδιαφάνειας στο Δημόσιο.

Ο Ομπάμα διατάζει πιο αυστηρούς ελέγχους

Εντολές για επιτάχυνση της εγκατάστασης εξοπλισμού υψηλής τεχνολογίας και κόστους ενός δισ. δολαρίων στα αμερικανικά αεροδρόμια

Των **JEFF ZELENY, HELENE COOPER**
THE NEW YORK TIMES

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Ο Μπαράκ Ομπάμα διέταξε την Πέμπτη τις αμερικανικές υπηρεσίες ασφαλείας να εφαρμόσουν ενιαίες πρακτικές για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών απειλών, στηλιτεύοντας με αυτόν τον τρόπο τα λάθη που επέτρεψαν στον νεαρό Νιγηριανό να φτάσει ένα βήμα πριν από την ανατίναξη επιβατηγού αεροσκάφους, την ημέρα των Χριστουγέννων. Ο πρόεδρος ζήτησε επίσης από το υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας να επιταχύνει την εγκατάσταση εξοπλισμού υψηλής τεχνολογίας και κόστους ενός δισεκατομμυρίου δολαρίων, όπως σαρωτές σώματος, στα αμερικανικά αεροδρόμια και να συνεργαστεί με τους διεθνείς αερολιμένες, ώστε να διασφαλίσει ότι παρόμοιος εξοπλισμός θα χρησιμοποιείται και στο εξωτερικό για τον έλεγχο επιβατών με προορισμό τις Ηνωμένες Πολιτείες.

«Εχουμε πόλεμο» δήλωσε ο Αμερικανός πρόεδρος και ζήτησε να επανεξετασθεί η πολιτική χορήγησης βίζας.

Επιπλέον, δήλωσε ότι οι εκθέσεις των μυστικών υπηρεσιών για ενδεχόμενες απειλές θα τίθενται στο εξής υπόψη και των υπόλοιπων σωμάτων ασφαλείας. Εδωσε οδηγίες στο υπουργείο Εξωτερικών να επανεξετάσει την πολιτική χορήγησης βίζας, ώστε να καταστεί πιο δύσκολο σε επίδοξους τρομοκράτες να εισέλθουν στις ΗΠΑ. Τέλος, ζήτησε να απλοποιηθεί η διαδικασία ανάκλησης της βίζας σε άτομα για τα οποία έχουν προκύψει στοιχεία εμπλοκής σε τρομοκρατικές δραστηριότητες.

«Εχουμε πόλεμο» δήλωσε ο κ. Ομπάμα, δίνοντας παράλληλα στη δημοσιότητα τη μη διαβαθμισμένη έκδοση της έκθεσης για το τι συνέβη την ημέρα των Χριστουγέννων στην πτήση της Northwest Airlines πάνω από το Ντιτρόιτ. Μολονότι διεμήνυσε ότι δεν θα υιοθετήσει στάση που παραπέμπει σε «κατάσταση πολιορκίας», ούτε θα θυσιάσει πολιτικές ελευθερίες στον βωμό της ασφάλειας, παραδέχθηκε ότι τα κριτήρια για να συμπεριληφθεί κάποιος στη λίστα υπόπτων για τρομοκρατία θα επεκταθούν.

EPA/GEORGE FREY

Αυστηρότερα μέτρα ασφαλείας στα αμερικανικά αεροδρόμια όπως η εγκατάσταση σαρωτών σώματος, ζήτησε ο Μπαράκ Ομπάμα από το υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας.

Συμπέρασμα

Η έκθεση που δόθηκε στη δημοσιότητα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι αμερικανικές αντιτρομοκρατικές υπηρεσίες δεν είχαν δώσει τη δέουσα σημασία στην ενίσχυση των πυρήνων της Αλ Κάιντα στην Υεμένη, όπου και σχεδιάστηκε η αποτυχημένη βομβιστική επίθεση στην πτήση των Χριστουγέννων. «Δεν γνωρίζαμε ότι είναι σε θέση να εξαπολύσουν επιθέσεις αυτοκτονίας στο εξωτερικό», παραδέχθηκε ο Τζον Μπρέναν, βασικός σύμβουλος της προεδρίας επί θεμάτων τρομοκρατίας.

Η έκθεση άφησε σαφείς αιχμές εναντίον του Εθνικού Κέντρου Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας και της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (CIA). Ο πρόεδρος διέταξε τις δύο αυτές υπηρεσίες να επιταχύνουν τη διάδοση των πληροφοριών που έχουν στη διάθεσή τους για ενδεχόμενες συνωμοσίες και να αναλαμβάνουν πιο άμεσα δράση για την αποτροπή της εκδήλωσης επιθέσεων. «Πρόκειται για ένα συνεχή αγώνα προστασίας της πατρίδας μας και οφείλουμε να είμαστε πάντοτε ένα βήμα μπροστά από τον σβέλτο εχθρό μας», υπογράμμισε ο κ. Ομπάμα. «Προς αυτήν την κατεύθυνση κινούνται και οι εντολές που έδωσα».

REUTERS/JASON REED

Ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα έδωσε την Πέμπτη στη δημοσιότητα τη μη διαβαθμισμένη έκδοση της έκθεσης για το τι συνέβη την ημέρα των Χριστουγέννων στην πτήση της Northwest Airlines πάνω από το Ντιτρόιτ.

Αντίδραση από Ρεπουμπλικάνους

Πολλοί Ρεπουμπλικάνοι, όπως ο πρώην αντιπρόεδρος Ντικ Τσένι, άσκησαν κριτική στον πρόεδρο, κατηγορώντας τον ότι δεν αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα της τρομοκρατικής απειλής. Ο κ. Ομπάμα αντέκρουσε τις παραπάνω αιτιάσεις την Πέμπτη, λέγοντας «ότι τα μεγάλα έθνη δεν κρύβονται πίσω από τείχη φόβου. Αυτό ακριβώς επιθυμούν οι εχθροί μας. Οσο είμαι εγώ πρόεδρος όμως, δεν θα επιτρέψω να συμβεί».

Αφορμή για την έκθεση ήταν η προσπάθεια του 23χρονου Νιγηριανού Ουμάρ Φαρούκ Αμντουλμουνταλάμπ να ανατινάξει την πτήση της Northwest Airlines από το Αμστερνταμ στο Ντιτρόιτ, στην οποία επέβαιναν 278 άνθρωποι. Την Παρασκευή προσήχθη στον ανακριτή όπου θα απολογείτο για τις κατηγορίες της απόπειρας ανθρωποκτονίας σε αεροσκάφος, της απόπειρας χρήσης όπλων μαζικής καταστροφής και άλλα αδικήματα.

Οι δηλώσεις του προέδρου την Πέμπτη ήταν η δεύτερη δημόσια τοποθέτησή του για το θέμα μέσα σε μια εβδομάδα. Στελέχη της κυβέρνησης αποδίδουν το περιστατικό σε ανθρώπινο λάθος, εξαιτίας του οποίου ο κ. Αμντουλμουνταλάμπ δεν είχε συμπεριληφθεί στις λίστες απαγόρευσης επιβίβασης, παρά το γεγονός ότι οι αμερικανικές αρχές είχαν αρκετά στοιχεία που έδειχναν ότι όχι μόνο συνιστά απειλή, αλλά έχει και βίζα να επισκεφθεί τις ΗΠΑ. Υπεύθυνος για τη σύνταξη της έκθεσης ήταν ο κ. Μπρέναν, ο οποίος επέρριψε τις περισσότερες ευθύνες στις μυστικές υπηρεσίες. Ανάμεσα στα ατοπήματά τους ήταν και η ανορθογραφία στο όνομα του κ. Αμντουλμουνταλάμπ, το οποίο οδήγησε τα στελέχη του Στέιτ Ντιπάρτμεντ στο λανθασμένο συμπέρασμα ότι ο επίδοξος βομβιστής δεν διέθετε βίζα.

Μπαράζ λαθών

Τα λάθη όμως δεν σταματούν. Το τηλεγράφημα από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, στο οποίο αναφερόταν η προειδοποίηση του πατέρα του Αμντουλμουνταλάμπ για τις εξτρεμιστικές θέσεις του γιου του είχε διαβιβαστεί στο Εθνικό Κέντρο Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη σύνταξη της λίστας απαγόρευσης επιβίβασης σε πτήσεις. Εν τούτοις, δεν θεωρήθηκε αρκούντως σοβαρό, ώστε να συμπεριληφθεί ο νεαρός Αμντουλμουνταλάμπ στην εν λόγω λίστα. Μάλιστα, δεν έγινε καν ενδελεχής έλεγχος για να διαπιστωθεί αν υπήρξαν και άλλες προειδοποιήσεις για το συγκεκριμένο πρόσωπο. «Αν είχε γίνει αυτός ο έλεγχος, θα είχε διαπιστωθεί ότι το βιογραφικό του κ. Αμντουλμουνταλάμπ ήταν τέτοιο που θα έπρεπε να μπει στη λίστα απαγόρευσης πτήσεων».

Ο κ. Μπρέναν ξεκαθάρισε πάντως ότι τα λάθη που έγιναν δεν ήταν τόσο σοβαρά, όσο εκείνα που επέτρεψαν τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου. Τότε, πολλές υπηρεσίες ασφαλείας δεν είχαν πρόσβαση σε πολύτιμες πληροφορίες άλλων υπηρεσιών που θα τους είχαν επιτρέψει να αποτρέψουν την τραγωδία.

Το βασικό συμπέρασμα της έκθεσης ήταν η διαπίστωση της ισχύος της Αλ Κάιντα της Αραβικής Χερσονήσου. Ο κ. Μπρέναν τη χαρακτήρισε ως έναν «από τους πιο θανάσιμους πυρήνες του τρομοκρατικού δικτύου». Πριν από τα γεγονότα των Χριστουγέννων, οι Αμερικανοί αξιωματούχοι δεν γνώριζαν πόσο καλά οργανωμένος ήταν. Από την πλευρά της, η CIA δεσμεύθηκε ότι στο εξής θα μοιράζει τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της για σοβαρές απειλές με όλα τα αρμόδια όργανα. Ο Τζορτζ Λιτλ, εκπρόσωπος Τύπου της Υπηρεσίας δήλωσε ότι η διαδικασία διανομής των πληροφοριών θα περιοριστεί στις 48 ώρες. Προσέθεσε μάλιστα ότι η CIA θα επανεξετάσει τις πληροφορίες που διαθέτει για άτομα από «χώρες που προκαλούν προβληματισμό».

Ο Λευκός Οίκος προσέφερε κάλυψη στον επικεφαλής του Κέντρου Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας, ο οποίος έφυγε για διακοπές αμέσως μετά το περιστατικό των Χριστουγέννων. Ο κ. Μπρέναν δήλωσε ότι η ευθύνη δεν βαρύνει μόνο ένα άτομο, ή μία υπηρεσία, αλλά τελικά καταλήγει σε αυτόν τον ίδιο.

Ο Λευκός Οίκος έδωσε στη δημοσιότητα την έκθεση, ώστε να δείξει ότι λειτουργεί με διαφάνεια και παραδέχεται τα λάθη του, προκειμένου να τα διορθώσει.

Ο πυρήνας της Αλ Κάιντα στην Υεμένη αναλαμβάνει τις δύσκολες αποστολές

Εκπαιδεύει αντάρτες και ενισχύει τα ερείσματά της στον λαό

Του **STEVEN ERLANGER**
THE NEW YORK TIMES

Η Αλ Κάιντα στην Αραβική Χερσόνησο εξελίχθηκε σε φιλόδοξο περιφερειακό τρομοκρατικό δίκτυο, κυρίως στην αδύναμη και χωρίς πόρους κυβέρνηση της Υεμένης. Παρότι η Υεμένη κατέπνιξε δύο εξεγέρσεις στο εσωτερικό της, τον τελευταίο χρόνο, ο πυρήνας της Αλ Κάιντα στη χώρα λαμβάνει ενισχύσεις από το εξωτερικό και προσβλέπει σε πιο φιλόδοξες τρομοκρατικές επιθέσεις, τις οποίες σχεδιάζουν οι αρχηγοί του, μέλη της Αλ Κάιντα που έχουν αφεθεί ελεύθεροι και άλλοι που επέστρεψαν στη χώρα αφού πολέμησαν στο Ιράκ.

Οι προτεραιότητες της κυβέρνησης της Υεμένης είναι να κερδίσει τον πόλεμο στο βόρειο τήμα της χώρας και να εξουδετερώσει το αποσχιστικό κίνημα στο νότιο τμήμα. Εν τω μεταξύ, όπως τονίζουν Αμερικανοί και αξιωματούχοι της Υεμένης, η Αλ Κάιντα αναπτύχθηκε στις άναρχες περιοχές της Υεμένης, δημιουργώντας στρατόπεδα εκπαίδευσης, πραγματοποιώντας επιθέσεις κατά δυτικών στόχων, και ενισχύοντας τα ερείσματά της στον λαό.

Το ενισχυμένο πρόσωπο της Αλ Κάιντα στην Υεμένη έγινε φανερό όταν ο 23χρονος Νιγηριανός, ο Ουμάρ Φαρούκ Αμπντουλμουταλάμπ κατάφερε να παρατείνει την ισχύ της βίζας του στη χώρα για αρκετούς μήνες, να αποκτήσει διασυνδέσεις με μέλη της Αλ Κάιντα και να φύγει από την Υεμένη, κρύβοντας μια βόμβα στο εσώρουχό του.

Στο εβδομαδιαίο διάγγελμά του ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, για πρώτη φορά επέρριψε ευθύνες για την βομβιστική απόπειρα στο αεροσκάφος της Delta ανήμερα των Χριστουγέννων, στην Αλ Κάιντα της Αραβικής Χερσονήσου και πρόσθεσε ότι η εξουδετέρωση αυτού του σκέλους της οργάνωσης αποτελεί προτεραιότητα.

Ο Σίχρι ύστερα από εξαετή φυλάκιση στο Γκουαντάναμο θεωρείται ο ανερχόμενος αστέρας της οργάνωσης.

Εκτιμάται ότι ο πυρήνας της Αλ Κάιντα στην Υεμένη παραμένει μικρός, ότι δεν αποτελείται από περισσότερα από 200 μέλη. Εχει ωστόσο το πλεονέκτημα να αποτελεί τμήμα μιας μεγαλύτερης ευρύτερης δομής αφότου συνενώθηκε, πριν από ένα χρόνο, με το σαουδαραβικό σκέλος της Αλ Κάιντα ώστε να αποτελέσουν την Αλ Κάιντα της Αραβικής Χερσονήσου. Και κατόρθωσε να οργανώσει δύσκολες επιθέσεις στην Υεμένη, τη Σαουδική Αραβία και τώρα, και σε ένα αεροσκάφος με προορισμό το Ντιτρόιτ.

Παρότι η Υεμένη διαδραμάτισε από την αρχή ρόλο στην ιστορία της Αλ Κάιντα –είναι η πατρίδα των προγόνων του Οσάμα μπιν Λάντεν– και ήταν η χώρα από την οποία σχεδιάστηκε η επίθεση στο αμερικανικό αντιτορπιλικό Cole το 2000, τα βασικά κεφάλαια της ιστορίας της εξέλιξης της Αλ Κάιντα στην Υεμένη γράφτηκαν πρόσφατα, από στελέχη της που αποφυλακίστηκαν από το Γκουαντάναμο, από άλλα που δραπέτευσαν από υεμενικές φυλακές και άλλα που βρήκαν ιδεολογικό καταφύγιο στην Υεμένη.

Ολοι αυτοί μεταμόρφωσαν έναν αδύναμο πυρήνα της Αλ Κάιντα, ο οποίος είχε συνάψει ειρηνευτική συμφωνία με την κυβέρνηση της Υεμένης το 2003. Τη χρονιά πριν από τη συνένωση του σαουδαραβικού και του υεμενικού σκέλους της οργάνωσης, η Αλ Κάιντα επωφελήθηκε του γεγονότος ότι η κυβέρνηση της Υεμένης ήταν απασχολημένη με την καταστολή των εξεγέρσεων στη χώρα.

Τον Φεβρουάριο του 2006, 23 κρατούμενοι φερόμενοι ως μέλη της Αλ Κάιντα, απέδρασαν από φυλακή υψίστης ασφαλείας, όπως λεγεται, με τη βοήθεια μελών των δυνάμεων ασφαλείας της Υεμένης. Ενας εξ αυτών, ο Νάσερ Αλ Ουαΐσι εμφανίστηκε ως αρχηγός της. Την επόμενη χρονιά, ο Ουαΐσι βρήκε υπαρχηγό και ενδεχομένως αντίπαλο για την αρχηγία, τον 36ρονο Σαουδάραβα Σαΐντ Αλί Αλ Σίχρι. Υστερα από εξαετή φυλάκιση στο Γκουαντάναμο, ο Σίχρι μπήκε σε πρόγραμμα επανένταξης που οργάνωσαν οι Σαουδάραβες. Εξαφανίστηκε από τη Σαουδική Αραβία και εμφανίστηκε στην Υεμένη και θεωρείται από πολλούς ο ανερχόμενος αστέρας του κινήματος. Επιπλέον, σύμφωνα με τον Μάγκνους Ράνστροπ, Σουηδό ειδικό επί θεμάτων τρομοκρατίας, τουλάχιστον 2.000 Υεμενίτες που πιστεύεται ότι πολέμησαν στο Ιράκ, επέστρεψαν στην Υεμένη και τάχτηκαν στους σκοπούς της Αλ Κάιντα της Αραβικής Χερσονήσου.

ΕΡΑ/YAHYA ARHAB

Ενας πλανόδιος πωλητής στην είσοδο της παλαιάς πόλης Σανάα, κρατάει μια σύνθετη εικόνα του προέδρου της Υεμένης Αλί Αμπντουλάχ Σάλεχ και του Αμερικανού προέδρου Μπαράκ Ομπάμα.

Ομοιότητες με Πακιστάν

Η ενίσχυση της Αλ Κάιντα στην Υεμένη καταγράφηκε, καθώς ο πρόεδρός της Σάλεχ πολεμούσε στον Βορρά τους αντάρτες Χούτι, οι οποίοι είναι σίιτες που υποστηρίζονται από το Ιράν. Ταυτόχρονα, ο Σάλεχ προσπαθούσε να ελέγξει τα αποσχιστικά κινήματα στη νότια Υεμένη. Δεδομένων αυτών των συνθηκών, οι Αμερικανοί αξιωματούχοι διακρίνουν μια δυσάρεστη ομοιότητα με τη σύγκρουση στο Πακιστάν όπου οι αρχηγοί της Αλ Κάιντα θεωρείται ότι έχουν βρει καταφύγιο στις ημιαυτόνομες μεθοριακές περιοχές, τη στιγμή που η πακιστανική κυβέρνηση είναι απασχολημένη με τις σχέσεις της με την αντίπαλή της Ινδία και τη διαφιλονικούμενη περιοχή του Κασμίρ. Επιπλέον, η Υεμένη είναι η φτωχότερη χώρα του αραβικού κόσμου, με μεγάλη διαφθορά, με τεράστια έλλειψη νερού και με το 70% του ΑΕΠ να προέρχεται από το πετρέλαιο, το οποίο εκτιμάται ότι θα στερέψει μετά επτά χρόνια.

Ο έμπιστος πράκτορας ήταν Ταλιμπάν

Σοβαρότατο πλήγμα στις επιχειρήσεις της CIA στο Αφγανιστάν από την επίθεση αυτοκτονίας του διπλού κατασκόπου

Των **RICHARD A. OPPEL JR., MARK MAZZETTI , SOUAD MEKHENNET**
THE NEW YORK TIMES

Ο βομβιστής αυτοκτονίας που σκότωσε επτά πράκτορες της CIA και έναν Ιορδανό την προηγούμενη εβδομάδα στο Αφγανιστάν, ήταν διπλός πράκτορας, ο οποίος είχε μεταβεί στην αμερικανική βάση όπου συνέβη το περιστατικό, προκειμένου να μεταφέρει υποτίθεται πολύτιμες πληροφορίες για το τρομοκρατικό δίκτυο της Αλ Κάιντα. Ο βομβιστής είχε στρατολογηθεί από την Ιορδανική Υπηρεσία Πληροφοριών και δρούσε στο Αφγανιστάν, με αποστολή να εισχωρήσει στην Αλ Κάιντα, προσποιούμενος ότι είναι οπαδός της τζιχάντ.

Εντούτοις, ο υποτιθέμενος πληροφοριοδότης τελικά ζώστηκε με εκρηκτικά και ανατινάχθηκε κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχε με τους Αμερικανούς πράκτορες στην προκεχωρημένη βάση Τσάπμαν, της νοτιοανατολικής αφγανικής επαρχίας Κοστ.

Ο βομβιστής θεωρείτο υψηλής αξίας πληροφοριοδότης, ο οποίος θα μπορούσε να οδηγήσει στα ίχνη της ηγεσίας της Αλ Κάιντα.

Η επίθεση επέφερε σοβαρότατο πλήγμα στις μυστικές επιχειρήσεις της CIA εναντίον των εξτρεμιστών στα απομακρυσμένα βουνά του Αφγανιστάν, καθώς μία επίλεκτη ομάδα της εξοντώθηκε από έναν άνθρωπο με ιδιαίτερα σκοτεινό παρελθόν. Επίσης, η επίθεση υπονόμευσε την ελπίδα που υπήρχε για εισχώρηση στα ανώτερα κλιμάκια της Αλ Κάιντα και έδειξε ότι οι τρομοκράτες διαθέτουν τη δυνατότητα να αντεπιτίθενται εναντίον εκείνων που τους κυνηγούν. Τέλος, το περιστατικό θα θέσει υπό δοκιμασία τις σχέσεις της CIA με τις ιορδανική μυστική υπηρεσία, που ονομάζεται Γενική Διεύθυνση Πληροφοριών και η οποία είχε στρατολογήσει τον διπλό πράκτορα. Η Γενική Διεύθυνση Πληροφοριών υπήρξε επί χρόνια στενός σύμμαχος της CIA στη Μέση Ανατολή.

Σε τηλεφωνική συνέντευξη που μας παραχώρησε στέλεχος των Πακιστανών Ταλιμπάν, μας επιβεβαίωσε ότι το όνομα του βομβιστή είναι Χουμάμ Χαλίλ Μοχάμεντ. Είχε φυλακιστεί στην Ιορδανία για τρομοκρατική δράση και εκεί τον βρήκε και τον στρατολόγησε η Γενική Διεύθυνση Πληροφοριών.

Οταν εισήλθε στη βάση, δεν του έγινε σχολαστικός σωματικός έλεγχος, επειδή θεωρείτο έμπιστος και υψηλής αξίας πληροφοριοδότης, ο οποίος θα μπορούσε να οδηγήσει τη CIA στα ίχνη της ηγεσίας της Αλ Κάιντα. Αλλωστε ο Ιορδανός κατάσκοπος που ήταν παρών τον αναγνώρισε. Ολες αυτές οι πληροφορίες προέρχονται από πηγές που επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους.

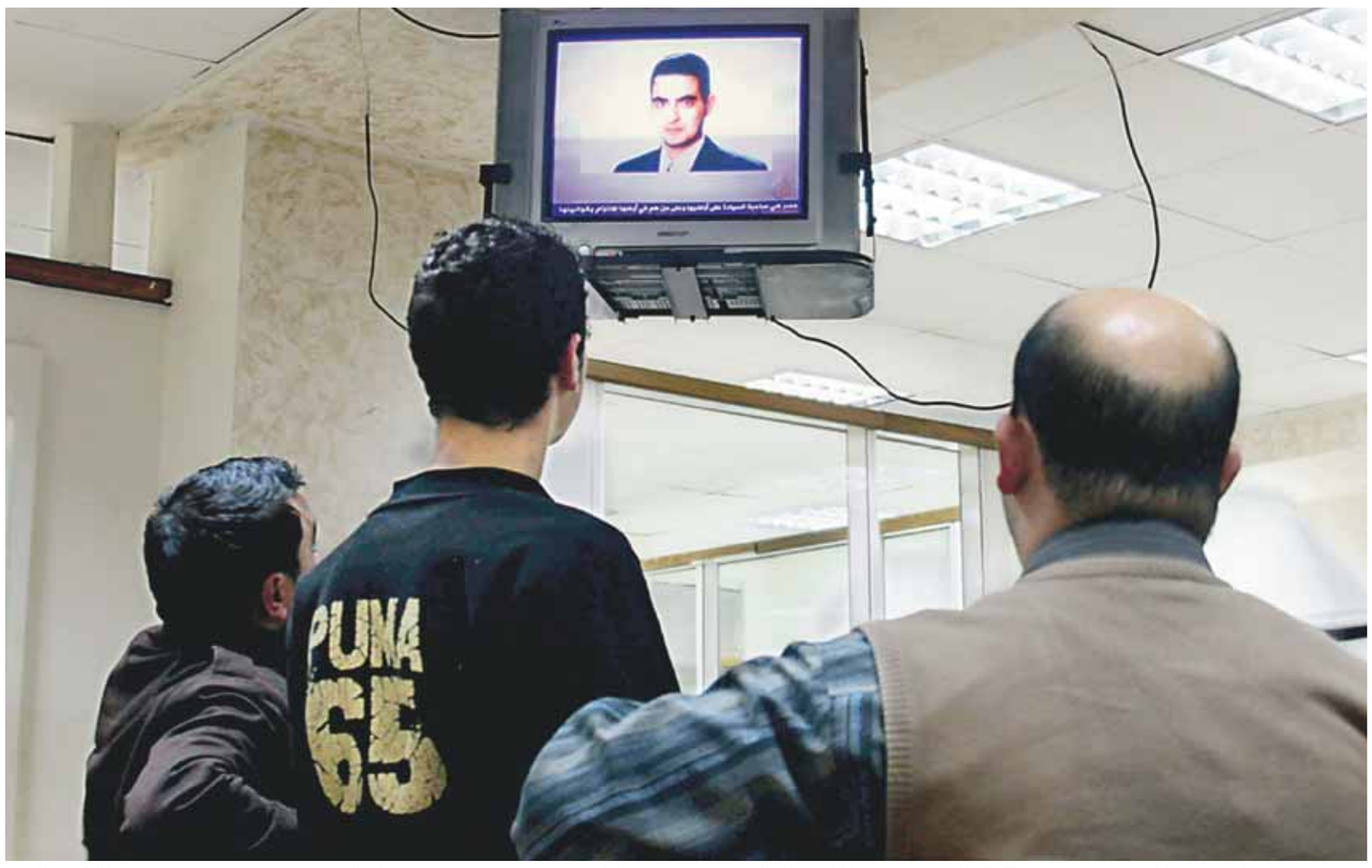

AFP

Ιορδανοί βλέπουν τη φωτογραφία του διπλού πράκτορα Χουμάμ Χαλίλ Μοχάμεντ στο δελτίο ειδήσεων του Αλ Τζαζίρα. Αν και η ιορδανική κυβέρνηση μέσω των ελεγχόμενων ΜΜΕ επιχειρεί να κρύψει τις σχέσεις των μυστικών υπηρεσιών της χώρας με τη CIA, είναι δύσκολο καθώς τα περισσότερα νοικοκυριά στην Ιορδανία διαθέτουν δορυφορικά πιάτα. Κάτω: Ο βασιλιάς Αμπντάλα της Ιορδανίας και η βασίλισσα Ράνια στην κηδεία του λοχαγού Σαρίφ Αλι μπιν Ζαΐντ που σκοτώθηκε από την επίθεση αυτοκτονίας στη βάση Τσάπμαν.

ASSOCIATED PRESS

Πολύπλοκες επιχειρήσεις

Νυν και πρώην Αμερικανοί αξιωματούχοι εξέφρασαν την εκτίμηση ότι ο Μοχάμεντ στρατολογήθηκε λόγω του γεγονότος ότι έχει σπουδάσει ιατρική. Ως εκ τούτου θεωρήθηκε ότι θα μπορέσει να πλησιάσει τον Αϊμάν αλ Ζαουάχρι, δεύτερο στην ιεραρχία της Αλ Κάιντα, ο οποίος είναι επίσης γιατρός. Οι πράκτορες της CIA μάλιστα ταξίδεψαν από την Καμπούλ στη βάση Τσάπμαν ειδικά για να ακούσουν τι είχε να τους πει ο Μοχάμεντ, ένδειξη ότι τον εμπιστεύονταν ιδιαιτέρως.

Ο πρώην ανώτερος αξιωματούχος υπογράμμισε ότι το γεγονός ότι η Αλ Κάιντα κατάφερε να πραγματοποιήσει τρομοκρατική επίθεση χρησιμοποιώντας διπλό πράκτορα πιστοποιεί την ισχύ της οργάνωσης, παρά τους συνεχείς βομβαρδισμούς των καταφυγίων της στο Πακιστάν με μη επανδρωμένα αεροσκάφη. «Οι επιχειρήσεις με διπλούς πράκτορες είναι ιδιαίτερα περίπλοκες» μας λέει και προσθέτει: «Αφού το κατάφεραν, σημαίνει ότι δεν βρίσκονται σε πανικό. Εχουν τη δυνατότητα να σκεφτούν και να σχεδιάσουν με ψυχραιμία τόσο δύσκολα πράγματα».

Στελέχη των ιορδανικών μυστικών υπηρεσιών ένιωσαν μεγάλη ντροπή για την εξέλιξη την οποία είχε η επιχείρηση εισχώρησης στην Αλ Κάιντα που διοργάνωσαν και την αποτυχία τους να εντοπίσουν ότι ο Μοχάμεντ ήταν διπλός πράκτορας. Σύμφωνα με Αμερικανό αξιωματούχο, ο Μοχάμεντ δεν υποβλήθηκε σε σωματικό έλεγχο όταν εισήλθε στη βάση εν μέρει λόγω της πολύ καλής σχέσης που έχει η CIA με τους Ιορδανούς.

Στα εξτρεμιστικά φόρουμ

Ο Τζάρετ Μπράντσμαν, συγγραφέας του βιβλίου «Παγκόσμια Τζιχάντ: Θεωρία και Πράξη» και σύμβουλος της αμερικανικής κυβέρνησης επί θεμάτων τρομοκρατίας μας ενημέρωσε ότι ο Μοχάμεντ χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Αμπού Ντουγιάναν Αλ Κορασάνι στο Διαδίκτυο και οι αναρτήσεις του ήταν πολύ δημοφιλείς στις ιστοσελίδες που χρησιμοποιούν οι φανατικοί ισλαμιστές. «Ηταν μία από τις πιο αξιοσέβαστες φωνές στα φόρουμ των εξτρεμιστών», υπογραμμίζει ο κ. Μπράντσμαν.

Η γλώσσα που χρησιμοποιούσε ο Μοχάμεντ σε αυτές τις αναρτήσεις ήταν ιδιαίτερα περίπλοκη και είχε συχνές αναφορές στο Κοράνι, με τις οποίες δικαιολογούσε τη βίαιη σύγκρουση με τις Ηνωμένες Πολιτείες. «Οταν ένας πολεμιστής του Θεού σκοτώνει έναν Αμερικανό στρατιώτη, οι υποστηρικτές της τζιχάντ είναι σαν να έχουν σκοτώσει χιλιάδες Αμερικανούς μέσω της σύνδεσης που έχουν με την αντίσταση», έγραφε σε μία ανάρτηση ο Μοχάμεντ. Μάλιστα, σύμφωνα πάντα με τον κ. Μπράντσμαν, το επίσημο ηλεκτρονικό περιοδικό της Αλ Κάιντα είχε δημοσιεύσει και συνέντευξη με τον Αμπού Ντουγιάναν Αλ Κορασάνι. Το πρώτο τηλεοπτικό δίκτυο που μετέδωσε την ταυτότητα του Μοχάμεντ ήταν το Al Jazeera.

Εκτέθηκε στα αραβικά κράτη

Ενας άλλος λόγος που η Ιορδανία ήλθε σε δύσκολη θέση, λόγω της επίθεσης αυτοκτονίας, είναι ότι η κυβέρνησή της δεν ήθελε να αποκαλυφθεί στους πολίτες της και στα γειτονικά αραβικά κράτη πόσο στενή σχέση διατηρούσε με τους Αμερικανούς. Η επίσημη ανακοίνωση που είχε εκδώσει την Τετάρτη το Ιορδανικό Πρακτορείο Ειδήσεων ανέφερε ότι ο πράκτοράς της που σκοτώθηκε «έπεσε θύμα ενώ εκτελούσε τα ανθρωπιστικά του καθήκοντα στο πλαίσιο της ειρηνευτικής αποστολής του ΟΗΕ στο Αφγανιστάν». Οι ΗΠΑ –και ιδιαίτερα η CIA– δεν είναι καθόλου δημοφιλείς στην Ιορδανία, όπου ο μισός πληθυσμός έχει παλαιστινιακή καταγωγή και καταδικάζει ανεπιφύλακτα την αμερικανική υποστήριξη στο Ισραήλ.

Ο βασιλιάς Αμπντάλα και η κυβέρνησή του, παρότι συνεργάζονται στενά με την Ουάσιγκτον σε αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις, προσπαθούν να κρατήσουν τη συνεργασία αυτή όσο πιο διακριτική γίνεται. Πάντως, η Γενική Διεύθυνση Πληροφοριών έχει λάβει εκατομμύρια δολάρια σε βοήθεια από τη CIA, από την εποχή της αμερικανικής εισβολής στο Ιράκ, όπου οι Ιορδανοί πράκτορες έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην εξάρθρωση τρομοκρατικών ομάδων. Στο παρελθόν, μάλιστα, οι Ιορδανοί πράκτορες είχαν ασκήσει κριτική στη CIA, υποστηρίζοντας ότι βασίζονται κυρίως στην τεχνολογία και δεν χρησιμοποιούν ανθρώπους για να εισχωρήσουν στους κύκλους της Αλ Κάιντα. Το 2006, οι Ιορδανοί είχαν επαινεθεί για τη συμβολή τους στον εντοπισμό και την εξόντωση του Αμπού Μουσάμπ αλ Ζαρκάουι, ηγέτη της Αλ Κάιντα της Μεσοποταμίας.

Σε ό,τι αφορά την αμερικανική βάση όπου πραγματοποιήθηκε το πρόσφατο χτύπημα, η CIA αρνήθηκε να σχολιάσει τη χρήση της. Εγινε όμως γνωστό ότι η βάση Τσάπμαν χρησιμοποιούνταν για τη συλλογή πληροφοριών από την περιοχή της μεθορίου Αφγανιστάν - Πακιστάν. Στη συνέχεια, οι πληροφορίες αυτές χρησιμοποιούνταν για τον σχεδιασμό επιθέσεων εναντίον τρομοκρατικών ομάδων, όπως οι Ταλιμπάν, η Αλ Κάιντα και το δίκτυο της οικογένειας Χακάνι. Οι σοροί των πρακτόρων της CIA έφτασαν στην αεροπορική βάση του Ντόβερ την περασμένη Δευτέρα. Στην κηδεία που πραγματοποιήθηκε αργότερα σε κλειστό οικογενειακό κύκλο, παρέστη και ο διοικητής της CIA, Λέον Πανέτα.

Οι στενές σχέσεις Ιορδανίας και CIA σε διεθνή προβολή

Του **IAN BLACK**
THE GUARDIAN

Ο βασιλιάς Αμπντάλα της Ιορδανίας εμφανίστηκε συντετριμμένος στην κηδεία του λοχαγού Σαρίφ Αλι μπιν Ζαΐντ, του Ιορδανού πράκτορα που σκοτώθηκε στο Αφγανιστάν από τον ίδιο του τον πράκτορα–βομβιστή αυτοκτονίας. Πολλοί αναλυτές, όμως, επισημαίνουν ότι ο βασιλιάς δέχθηκε ισχυρό πλήγμα εξαιτίας της πρωτοφανούς δημόσιας προβολής των στενών σχέσεων που απολαμβάνει η χώρα του με τη CIA.

Το γεγονός ότι η Ιορδανία είναι η πιο φιλοδυτική χώρα του αραβικού κόσμου είναι πασίγνωστο. Στριμωγμένη ανάμεσα στο Ιράκ στα ανατολικά και το Ισραήλ στα δυτικά, η χώρα υιοθέτησε ανέκαθεν ρεαλιστική και προσεκτική πολιτική απέναντι στους γείτονές της, παραμένοντας παράλληλα στενός και πιστός σύμμαχος των ΗΠΑ.

Ο εκλιπών βασιλιάς Χουσεΐν θεωρείτο μάλιστα από πολλούς έμμισθος υπάλληλος της CIA, ενώ οι στενές του σχέσεις με αλλεπάλληλες βρετανικές κυβερνήσεις συνεχίσθηκαν και από τον διάδοχο γιο του. Η ιορδανική πρωτεύουσα, Αμμάν, χρησίμευσε ως βάση για τις επιχειρήσεις δυτικών μυστικών υπηρεσιών εναντίον του Ιράκ στα χρόνια των κυρώσεων του ΟΗΕ κατά του Σαντάμ Χουσεΐν, ύστερα από την ασυνήθιστα ριψοκίνδυνη επιλογή του βασιλιά Χουσεΐν να στηρίξει δημόσια τη Βαγδάτη μετά την ιρακινή εισβολή στο Κουβέιτ το 1990.

Η Γενική Διεύθυνση Πληροφοριών (GID) –γνωστή σε κάθε Ιορδανό ως Μουχαμπαράτ– συγκεντρώνει τον θαυμασμό των επαγγελματιών του χώρου και συγκρίνεται ενίοτε με την ισραηλινή Μοσάντ. Παρότι η GID διαθέτει δική της ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο, πράγμα που της προσφέρει επίφαση πολιτισμού και αποτελεσματικότητας, η υπηρεσία είναι διαβόητη για την ωμότητα των ανακρίσεών της, προκαλώντας αντιδράσεις ανθρωπιστικών οργανώσεων, που την κατηγορούν ότι πρωταρχικό της στόχος είναι η παρακολούθηση Ιορδανών αντιφρονούντων.

THE ASSOCIATED PRESS

THE ASSOCIATED PRESS

Η προκεχωρημένη βάση Τσάπμαν στην επαρχία Κοστ του Αφγανιστάν έχει δεχτεί και παλαιότερα επιθέσεις. Επάνω, το κατεστραμμένο αυτοκίνητο που χρησιμοποιήθηκε σε μια επίθεση αυτοκτονίας τον περασμένο Ιανουάριο. Αριστερά, ένας Αφγανός φρουρός έξω από τη βάση.

Η GID κατέστη σημαντικός παίκτης μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβίου και τις προσπάθειες δυτικών μυστικών υπηρεσιών, με προεξάρχουσα τη CIA, να διεισδύσουν σε εξτρεμιστικές ισλαμικές οργανώσεις. Η πιο επιτυχημένη τέτοια επιχείρηση των Ιορδανών αφορούσε την παροχή πληροφοριών για την αμερικανική πυραυλική επίθεση, που οδήγησε στον θάνατο του Αμπού Μουσάμπ αλ Ζαρκάουι, του Ιορδανού από την Ζάρκα, βορειοδυτικά του Αμμάν. Ο Ζαρκάουι είχε αναδειχθεί σε ηγέτη της Αλ Κάιντα στο Ιράκ και ήταν υπεύθυνος για τον βιντεοσκοπημένο αποκεφαλισμό Αμερικανών και Βρετανών ομήρων στη χώρα.

Η ιορδανική πρωτεύουσα, Αμμάν, χρησίμευσε ως βάση για τις επιχειρήσεις δυτικών μυστικών υπηρεσιών εναντίον του Ιράκ στα χρόνια των κυρώσεων του ΟΗΕ κατά του Σαντάμ Χουσεΐν.

Στελέχη των ιορδανικών μυστικών υπηρεσιών συνεργάζονται συχνά με τους Αμερικανούς ομολόγους τους, για την ανάκριση υπόπτων, αλλά και στο πλαίσιο του προγράμματος έκνομων μεταγωγών κρατουμένων από και προς τη φυλακή του Γκουαντάναμο. Αξιωματικοί της CIA βρίσκονται μόνιμα αποσπασμένοι στα αχανή αρχηγεία της GID στο Αμμάν. Εκεί, όπως όλα δείχνουν, βρισκόταν η έδρα του Χουμάμ Χαλίλ Μοχάμεντ Αμπού Μουλάλ, του διπλού πράκτορα και άνδρα της Αλ Κάιντα που σκότωσε επτά υπαλλήλους της CIA και τον Ιορδανό προϊστάμενό του Μπιν Ζαΐντ στην επαρχία Χοστ του Αφγανιστάν.

Βαρύ αντίτιμο

Οι επιπτώσεις της ιορδανικής εμπλοκής στην ιρακινή κρίση φανερώθηκαν με τον χειρότερο τρόπο το 2005, όταν τρεις Ιρακινοί βομβιστές αυτοκτονίας της Αλ Κάιντα σκότωσαν πάνω από 60 ανθρώπους, πολλοί από αυτούς προσκεκλημένοι σε γάμο, σε συντονισμένες βομβιστικές επιθέσεις εναντίον τριών ξενοδοχείων του Αμμάν. Επρόκειτο για τη χειρότερη τρομοκρατική ενέργεια στην ιστορία της χώρας.

Εκτοτε, η GID ανέπτυξε αποτελεσματική αντιτρομοκρατική στρατηγική –στα δυτικά πρότυπα– που συνδυάζει τη χρήση πληροφοριών με τις επιχειρήσεις ειδικών αντιτρομοκρατικών δυνάμεων του στρατού. Η ειδική μονάδα «Φουρσάν αλ Χακ» (Ιππότες της Δικαιοσύνης) έχει πραγματοποιήσει επιχειρήσεις εντός των ιρακινών συνόρων, αξιοποιώντας τις σχέσεις της με φυλές της επαρχίας Ανμπάρ του Ιράκ.

Ταινία με Ράσελ Κρόου και Ντι Κάπριο

Οι συνήθως καλά κρυμμένες σχέσεις της CIA με την Ιορδανία ήταν ανέκαθεν γνωστές σε όσους παρακολουθούν τις εξελίξεις στις μυστικές υπηρεσίες, ενώ τις σχέσεις αυτές περιέγραψε ο Αμερικανός δημοσιογράφος –και αρθρογράφος της «Κ»– Ντέιβιντ Ιγκνάτιους στο μυθιστόρημά του «Body of Lies», που γυρίστηκε κινηματογραφική ταινία με τον Ράσελ Κρόου και τον Λεονάρντο ντι Κάπριο. Οι στενές αυτές σχέσεις ήταν, μέχρι πρότινος, ουσιαστικά άγνωστες.

«Η σχέση με τη CIA βγήκε τώρα σε δημόσια θέα και θα απασχολήσει κατά προτεραιότητα το δημόσιο αίσθημα στον αραβικό κόσμο. Η ιορδανική κυβέρνηση θα συνεχίσει την πολιτική της λες και τίποτα δεν είχε συμβεί, πιστεύοντας ακράδαντα ότι οι Ιορδανοί δεν έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση. Καθώς, όμως, τα περισσότερα νοικοκυριά στην Ιορδανία διαθέτουν δορυφορικά πιάτα και πιάνουν «Αλ Τζαζίρα», όπως και ένα εκατομμύριο άλλα κανάλια, αυτή η πληροφορία για τις σχέσεις Μουχαμπαράτ και CIA δεν θα μείνει κρυφή», έγραφε την Πέμπτη Ιορδανός μπλόγκερ στην ιστοσελίδα του. Αν και τα ιορδανικά ΜΜΕ αναφέρθηκαν στον θάνατο και την κηδεία του Μπιν Ζαΐντ, ο ρόλος του πράκτορα στο Αφγανιστάν περιγράφηκε ως «ανθρωπιστική αποστολή». Καμία μνεία δεν έγινε για τη σχέση του με τη CIA. Η «γραμμή» από το Αμμάν θέλει τον βομβιστή–καμικάζι να είναι απλός πληροφοριοδότης και όχι διπλός πράκτορας, που στρατολογήθηκε και υπάκουε σε διαταγές της Μουχαμπαράτ. Την ίδια στιγμή, τα μέλη της οικογένειάς του στην Ζάρκα δέχθηκαν την επίσκεψη ανδρών των υπηρεσιών ασφαλείας, που τους προειδοποίησαν αυστηρά να μη μιλήσουν στα ΜΜΕ.

«Το σύστημα έχει υπερκορεστεί»

Οδυνηρά ερωτήματα ως προς τις επιδόσεις της πρέπει να απασχόλησαν την Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών, την εβδομάδα που πέρασε. Πώς είναι δυνατόν ένας βομβιστής αυτοκτονίας να πέταξε προς το Ντιτρόιτ, παρά τις προειδοποιήσεις προς σταθμό της CIA ότι μάλλον είναι τρομοκράτης; Πώς είναι δυνατόν ένας Ιορδανός διπλός πράκτορας να διείσδυσε σε βάση της CIA στο Αφγανιστάν και να σκότωσε επτά αξιωματούχους της υπηρεσίας;

Οταν συζητώ με βετεράνους της αντιτρομοκρατίας, ακούω στερεοτύπως το ίδιο ρεφρέν, που συνδέει τις δύο τεράστιες αυτές «παραλείψεις». Η CIA υιοθέτησε γραφειοκρατικές δι-

Του **DAVID IGNATIUS**
Αρθρογράφου της WASHINGTON POST

δικασίες με στόχο την αποφυγή σφαλμάτων, ενδεχομένως όμως αυτές οι διαδικασίες να επαύξησαν τους κινδύνους. «Το σύστημα έχει υπερκορεστεί», είναι τα λόγια βετεράνου της υπηρεσίας.

Οι δύο υποθέσεις διαφέρουν αισθητά. Ομως και οι δύο αντιπροσωπεύουν πιστά το τι μπορεί να συμβεί όταν εκείνοι που χειρίζονται απόρρητες πληροφορίες και προσδοκούν

Η αναδιοργάνωση του τομέα των πληροφοριών, αντί να βελτιώσει τις ικανότητες, επιδείνωσε το γραφειοκρατικό πρόβλημα.

σε χειροπιαστά αποτελέσματα ανησυχούν υπέρ το δέον για τους κινδύνους. Τότε, το αποτέλεσμα είναι η κατάρρευση συστήματος με ενδεχομένως μοιραίες συνέπειες. Στο μεταξύ, η αναδιοργάνωση του τομέα των πληροφοριών, αντί να βελτιώσει τις ικανότητες, επιδείνωσε το γραφειοκρατικό πρόβλημα.

Η απόπειρα βομβιστικής επίθεσης του Ομάρ Φαρούκ Αμπντουλμουταλάμπ ανήμερα τα Χριστούγεννα είναι μια περίπτωση αλληλουχίας στοιχείων, που χάθηκαν στη χιονοθύελλα των πληροφοριών. Ο πατέρας του νεαρού ενημέρωσε τον Νοέμβριο τους αξιωματικούς της CIA στη Νιγηρία ότι ο γιος του είχε αποκτήσει ριζοσπαστικές ροπές στην Υεμένη και αποτελούσε πλέον απειλή. Οι αξιωματικοί της Υπηρεσίας έλαβαν τα αναγκαία μέτρα από γραφειοκρατικής άποψης, δηλαδή ειδοποίησαν κατεπειγόντως το Στέιτ Ντιπάρτμεντ και έστειλε μηνύματα προς τα ανώτερα διοικητικά κλιμάκια της CIA.

Ο αξιωματικός της Υπηρεσίας στη Νιγηρία έστειλε τηλεγράφημα στο Κέντρο Αντιτρομοκρατίας, που αμέσως συνέλεξε βιογραφικά στοιχεία και μια φωτογραφία. Αντίγραφα απεστάλησαν στο Εθνικό Κέντρο Αντιτρομοκρατίας, χωριστή (και μάλλον περιττή) γραφειοκρατική οντότητα, που αναφέρεται στη Διεύθυνση Εθνικών Πληροφοριών. Οι αναλυτές και στα δύο κέντρα είχαν τη δυνατότητα να ασκήσουν πιέσεις, ώστε το όνομα του Αμπντουλμουταλάμπ να ενταχθεί στον κατάλογο των προγραμμένων στις αεροπορικές πτήσεις. Δεν το έκαναν, όμως.

Από τεχνικής και πάλι άποψης, οι του Στέιτ Ντιπάρτμεντ έκαναν στο σωστό. Ενέταξαν το όνομα του Αμπντουλμουταλάμπ στο σύστημα «Εχιδνα βίζα» (Visa Viper) για να το εξετάσουν οι ανώτεροί τους. Ο Νιγηριανός έπλεε σε έναν ωκεανό πληροφοριών γνωστό ως Terrorist Identities Datamart Environment, που περιέχει 500.000 ονόματα (η λίστα των προγραμμένων στις πτήσεις μόνο 4.000). Πώς αυτός ο θησαυρός στοιχείων αγκυλώθηκε τόσο; Οι πηγές μου πιστεύουν ότι οι ανά τον κόσμο πρεσβείες –και αυτές είναι 180 συνολικά– έστειλαν κατά μέσο όρο ένα όνομα στο Visa Viper. Οπότε το σύστημα υπερφορτώθηκε, καθώς όλοι κάλυπταν τα νώτα τους στέλνοντας προειδοποιήσεις, κανείς όμως δεν είχε την ώρα να κρούσει τον κώδωνα το κινδύνου.

«Το πρόβλημα έγκειται στο ότι το σύστημα βραχυκυκλώνει από πληροφορίες. Οι περισσότερες είναι άμοιρες ενδιαφέροντος, όμως οι υπάλληλοι δεν τολμούν να τις παραβλέψουν», εξηγεί βετεράνος της Υπηρεσίας. Υποτίθεται ότι το Αντιτρομοκρατικό Κέντρο επιθεωρεί περισσότερες από 120 βάσεις δεδομένων. Οι ανώτεροι στην ιεραρχία υποτίθεται ότι διακινούν 10.000 έως 12.000 πληροφορίες την ημέρα. Οι μεγάλοι σταθμοί ενδέχεται να δεχθούν χιλιάδες τηλεγραφήματα ημερησίως. Δεν είναι, λοιπόν, τυχαίο που η πραγματική απειλή χάνεται στον ορυμαγδό. Η επίθεση αυτοκτονίας στο Κοστ είναι πολύ πιο τραγική περίπτωση μιας καλής πρόθεσης που λοξοδρόμησε. Το ερώτημα είναι γιατί ο βομβιστής αυτοκτονίας απέκτησε πρόσβαση στην προκεχωρημένη βάση της CIA στο ανατολικό Αφγανιστάν. Αξιωματικοί της Υπηρεσίας συναντιούνται συνήθως με τις πηγές τους σε μυστικές τοποθεσίες – γνωστές ως «κρησφύγετα» ή λεωφορειάκια έξω από πρεσβείες ή στρατιωτικές βάσεις. Για λόγους ασφαλείας ο πράκτορας δεν πρέπει να βλέπει πολλά πρόσωπα της CIA και το αντίστροφο. Ατυχώς, όλοι αυτοί οι κανόντες του καλού πράκτορα παραβιάζονται καθημερινά στο Ιράκ και τώρα στο Αφγανιστάν, επειδή οι ανώτεροι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι συναντήσεις εκτός προφυλαγμένων σημείων είναι πολύ επικίνδυνες. «Τουλάχιστον το 90% των συναντήσεων μεταξύ πρακτόρων γίνονται στις βάσεις», εκτιμά βετεράνος της CIA. Η Υπηρεσία θέλει να προστατέψει τους ανθρώπους της, δικαιολογημένα. Ομως το σύστημα λειτουργεί καθιστώντας την πιο ευάλωτη.

Η απειλή

Η τραγωδία στο Κοστ αποδεικνύει ότι η CIA πρέπει να πάρει στα σοβαρά την προερχόμενη από την Αλ Κάιντα απειλή. Οι εκθέσεις των μυστικών υπηρεσιών το 2009 βρίθουν προειδοποιήσεων για ομάδες συνδεδεμένες με την οργάνωση, που στέλνουν διπλούς πράκτορες για να διεισδύσουν στις βάσεις της CIA στο Αφγανιστάν. Στην προκειμένη περίπτωση, γνωρίζοντας τη δίψα της Υπηρεσίας για πληροφορίες γύρω από τη θέση ηγετικών στελεχών της Αλ Κάιντα, η οργάνωση στρατολόγησε έναν Ιορδανό διπλό πράκτορα και τον έκανε «τριπλό». Κατά τα φαινόμενα, αυτός εμφανιζόταν ως κάτοχος πολύτιμων πληροφοριών περί της Αλ Κάιντα κι έτσι συνάντησε την ομάδα του Κοστ. Επακολούθησε ο όλεθρος.

Οι γενναίοι αξιωματικοί της CIA που υπηρετούν στο εξωτερικό αξίζουν ένα καλύτερο σύστημα. Ο εκλιπών πρώην αρχηγός της Υπηρεσίας Γουίλιαμ Κέισι επέμενε ότι οι υπάλληλοι πρέπει να μελετούν το κλασικό εγχειρίδιο «Αναζητώντας την Εξαιρετικότητα», ώστε ο κάθε αξιωματικός να αναλαμβάνει τις ευθύνες του και να παίρνει αποφάσεις για την επίλυση προβλημάτων, αντί να τα ξαποστέλνει προς τον επόμενο.

Ο αρχηγός της CIA Λέον Πανέτα καλά θα έκανε να εκμεταλλευόταν τις περιστάσεις για να σφυρηλατήσει το νέο δόγμα της πρωτοβουλίας και της υπευθυνότητας σε μια Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών, που θέλει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, αλλά στερείται ηγετικής καθοδηγήσεως και εκσυγχρονισμού.

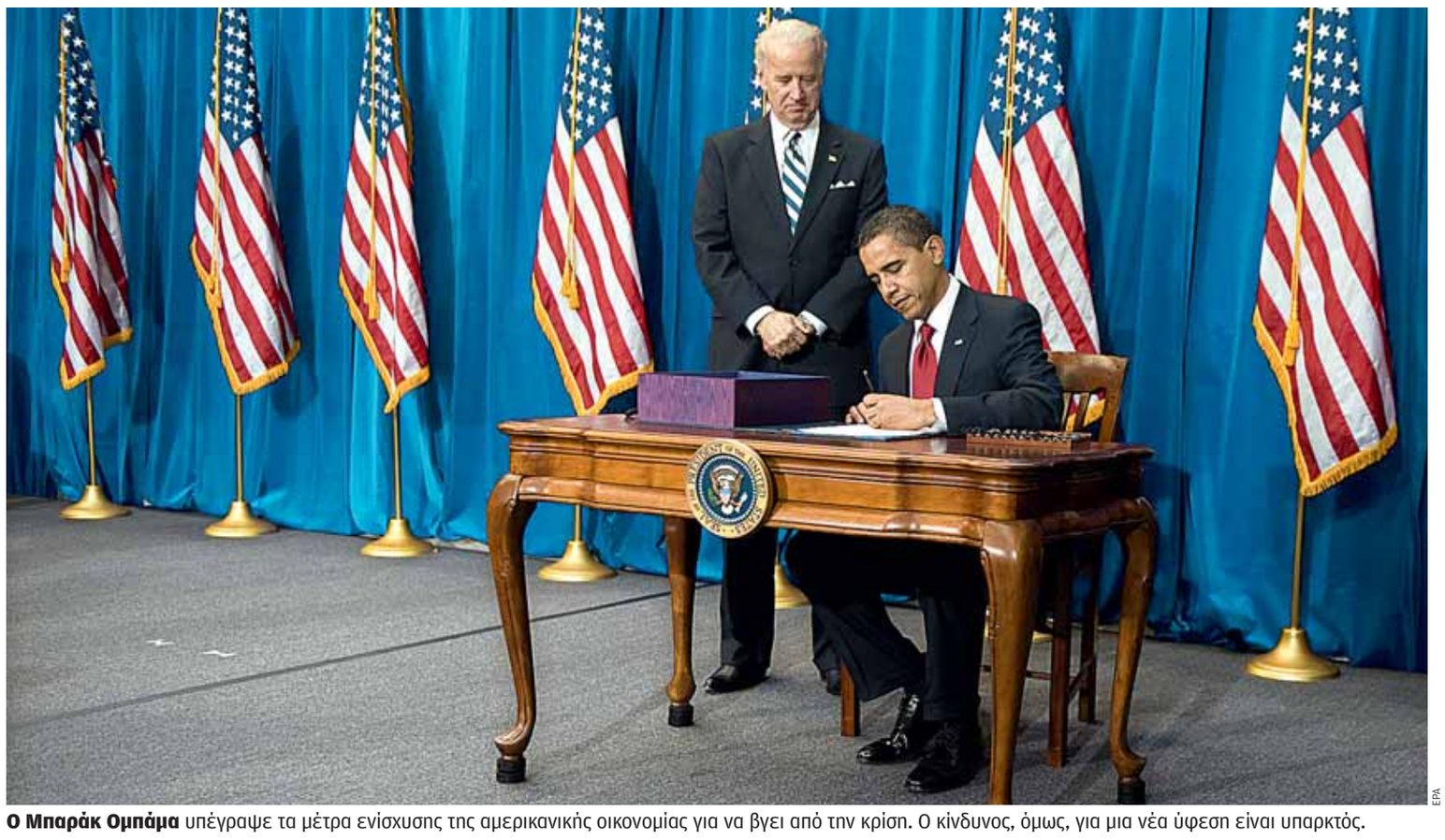

EPA

Ο Μπαράκ Ομπάμα υπέγραψε τα μέτρα ενίσχυσης της αμερικανικής οικονομίας για να βγει από την κρίση. Ο κίνδυνος, όμως, για μια νέα ύφεση είναι υπαρκτός.

Δύο δρόμοι για την έξοδο από την οικονομική κρίση

Η στροφή σε δρακόντεια δημοσιονομική πειθαρχία απειλεί να προκαλέσει δεύτερο κύμα ύφεσης

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

«Η πιο συναρπαστική ιστορία διάσωσης του 2009 ήταν εκείνη του πιλότου Τσέσλι Σούλενμπεργκερ, ο οποίος κατάφερε να ακινητοποιήσει με ασφάλεια ένα Airbus A320 στα παγωμένα νερά του ποταμού Χάντσον, στην καρδιά της Νέας Υόρκης. Η ψυχραιμία του, η οποία έσωσε τη ζωή 155 ανθρώπων, δικαιολογούσε με το παραπάνω το συγχαρητήριο τηλεφώνημα του Μπαράκ Ομπάμα. Ωστόσο, ο Αμερικανός πρόεδρος επρόκειτο να παίξει ο ίδιος πρωταγωνιστικό ρόλο σε μιαν άλλη συναρπαστική ιστορία του 2009, που θα μείνει στην ιστορία: τη διάσωση της αμερικανικής οικονομίας στο χείλος μιας δεύτερης Μεγάλης Υφεσης, τύπου 1929 - 33».

Με αυτά τα λόγια άρχιζε το πολύ εγκωμιαστικό, για τον Μπαράκ Ομπάμα, άρθρο των Τζον Ποντέστα και Μάικλ Ετινγκερ στους Financial Times της περασμένης Δευτέρας. Οι αρθρογράφοι εκθείαζαν «το πιο επιθετικό κρατικό πρόγραμμα τόνωσης της οικονομίας στην Ιστορία, ύψους 787 δισ. δολαρίων», χάρη στο οποίο το φάσμα μιας συστημικής κατάρρευσης απομακρύνθηκε. Και η εκτίναξη του ελλείμματος σε αστρονομικά ύψη, άνω του 10%, κάτι που είχε συμβεί στο παρελθόν μόνο σε περιόδους Παγκοσμίου Πολέμου; Μην ανησυχείτε, λένε οι συντάκτες, «τα σημερινά ελλείμματα είναι αναγκαία και αποδεκτά, καθώς επιταχύνουν την ανάκαμψη». Και προσθέτουν: «Οσοι μας καλούν να στραφούμε επειγόντως στην περιστολή κρατικών δαπανών αγνοούν το γεγονός ότι μια απότομη πτώση της ζήτησης θα εκτροχιάσει την ανάκαμψη και θα εμποδίσει τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε μια πάντα εύθραυστη οικονομία».

Στα μάτια αρκετών Ευρωπαίων –ακόμη και σοσιαλδημοκρατών, όπως ο μέχρι πρότινος υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Πέερ Στάινμπρουκ, που είχε καταγγείλει την Αμερική για «αμόκ χυδαίου κεϊνσιανισμού»– παρόμοιες θέσεις είναι πιθανό να κατακεραυνωθούν ως ανεύθυνος λαϊκισμός. Ωστόσο, οι εν λόγω θέσεις δημοσιεύθηκαν στην πιο αντιπροσωπευτική φωνή του City του Λονδίνου, τους Financial Times, ενώ ένας εκ των δύο συντακτών, ο Τζον Ποντέστα, διετέλεσε προσωπάρχης του Λευκού Οίκου επί προεδρίας Μπιλ Κλίντον, από το 1998 μέχρι το 2001.

Δεν πρόκειται για μεμονωμένο κρούσμα, αλλά για τυπικό δείγμα μιας θεαματικής αντιστροφής. Επί δεκαετίες, είχαμε συνηθίσει να θεωρούμε φυσική τάξη των πραγμάτων να λειτουργεί η Αμερική ως Μέκκα του νεοφιλελευθερισμού και η Ευρώπη, πρωταθλήτρια του «κοινωνικού κράτους», να ακολουθεί γογγύζοντας, με συμβιβασμούς απέναντι στα συνδικάτα. Τώρα, οι ρόλοι έχουν αλλάξει: η Αμερική του Μπαράκ Ομπάμα, αν και απέχει πάρα πολύ από το New Deal του Ρούζβελτ, αναζητεί διέξοδο από την κρίση μέσω της στήριξης της ζήτησης και με έστω νοθευμένες μεταρρυθμίσεις υπέρ λαϊκών στρωμάτων, όπως στην περίπτωση της κοινωνικής ασφάλισης. Αντίθετα, η Κομισιόν, σαν άλλος Οδυσσέας, παραμένει δεμένη στο κατάρτι του Συμφώνου Σταθερότητας για να μην ακούει τις Σειρήνες του «λαϊκισμού» και απειλεί να παραδώσει τα απείθαρχα κράτη - μέλη στους κέρβερους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Ο άμεσος κίνδυνος μιας τόσο στενά «λογιστικής» προσέγγισης είναι ο στραγγαλισμός της ασταθούς ανάκαμψης και η βύθιση σε ένα δεύτερο, ίσως ακόμη περισσότερο οδυνηρό κύμα ύφεσης, σε στυλ «W», όπως επεσήμανε πρόσφατα, από τις στήλες των New York Times, ο νομπελίστας Πολ Κρούγκμαν. «Αν ακούσουμε αυτές τις φωνές», σημείωνε ο Αμερικανός οικονομολόγος, «θα επαναλάβουμε το μεγάλο σφάλμα του 1937, όταν η Ομοσπονδιακή Τράπεζα και η κυβέρνηση Ρούζβελτ αποφάσισαν ότι η Μεγάλη Υφεση αποτελούσε πλέον παρελθόν και ότι ήταν καιρός να αφήσει στην άκρη η οικονομία τα δεκανίκια της. Οι κρατικές δαπάνες ακρωτηριάστηκαν, το χρήμα έγινε πιο ακριβό και η οικονομία πολύ σύντομα βυθίστηκε εκ νέου στην άβυσσο».

Στο ίδιο μήκος κύματος συναντάμε την ανάλυση του καθηγητή Ζαν - Πολ Φιτουσί στη γαλλική Le Monde της περασμένης Δευτέρας. Υπενθυμίζει ότι οι ευρωπαϊκές οικονομίες διασώθηκαν το 2009 μόνο χάρη στις δραστικές παρεμβάσεις των εθνικών κρατών και στηλιτεύει την Κομισιόν, η οποία «ενώ είχε πάθει αφωνία όσο διαρκούσε η θύελλα, ξαναβρίσκει τώρα τη μιλιά της για να υποβάλει τις 20 από τις 27 χώρες - μέλη της Ενωσης στη διαδικασία της επιτήρησης για υπερβολικά ελλείμματα».

Οι «Οίκοι»

Εξίσου καυστικός είναι ο Γάλλος οικονομολόγος απέναντι στους περιλάλητους «οίκους αξιολόγησης», οι οποίοι υποτίθεται ότι μας κρατούν σε πολιτική ομηρία, καθώς οι εκθέσεις τους επηρεάζουν καταλυτικά το κόστος δανεισμού κάθε χώρας. Ο Φιτουσί υπενθυμίζει ότι οι ίδιοι οίκοι που έδιναν άριστα το καλοκαίρι του 2008 στα τοξικά απόβλητα της Λίμαν Μπράδερς και των άλλων μεγαθηρίων της Γουόλ Στριτ που κατέρρευσαν, σήμερα ρίχνουν κάτω από τη βάση ολόκληρες εθνικές οικονομίες της Ευρωζώνης. «Η ανικανότητά τους βρίσκεται σήμερα στην υπηρεσία των αγορών ομολόγων. Χθες, συνέβαλαν στην κρίση υποεκτιμώντας τους εγγενείς κινδύνους των χρεωμένων ιδιωτικών επιχειρήσεων, σήμερα κινδυνεύουν να την βαθύνουν υπερεκτιμώντας τον κίνδυνο από το χρέος του δημοσίου». Ολα αυτά δεν σημαίνουν, βεβαίως, ότι το δημοσιονομικό πρόβλημα των ανεπτυγμένων βιομηχανικά χωρών είναι ανύπαρκτο ή ασήμαντο. Διαμηνύουν, ωστόσο, ότι η αντιμετώπισή του δεν είναι μονόδρομος, όπως επιμένει μια διαδεδομένη, αλλά πολύ επικίνδυνη φιλοσοφία, η οποία καταλήγει να αρνείται, επί της ουσίας, την πολιτική, την ίδια τη δημοκρατία, στο όνομα μιας υποτιθέμενης «οικονομικής αναγκαιότητας». Αν η ευφορία της δεκαετίας του 1990 βρήκε τη συνόψισή της στον αφορισμό του Τζορτζ Στεφανόπουλος «it's the economy, stupid» (είναι η οικονομία που αποφασίζει, ανόητε), η μεγάλη κρίση στην πρώτη δεκαετία της νέας χιλιετίας μάς άφησε μια πολύ διαφορετική κληρονομιά: «It's politics, stupid»!

«Πού πήγαν τα λεφτά» ρωτούν οι φορολογούμενοι

Αλήθεια, πού πήγαν αυτά τα τεράστια κονδύλια που ξόδεψε το κράτος από τους φόρους μας, εξαιτίας των οποίων βρεθήκαμε ξαφνικά χρεωμένοι μέχρι τον λαιμό; Στο απλό αυτό ερώτημα, που ελάχιστους απασχολεί, τα στοιχεία που δίνει ο αρθογράφος της Le Monde μιλούν από μόνα τους: «Σύμφωνα με το ΔΝΤ, οι χώρες του G20 αφιέρωσαν κατά μέσον όρο το 17,6% του ΑΕΠ στην άμεση ενίσχυση του τραπεζικού συστήματος και μόνο, πάντα κατά μέσον όρο, το 0,5% του ΑΕΠ το 2008, το 1,5% το 2009 και το 1% το 2010 σε επιδοτήσεις μέσω κρατικού προϋπολογισμού». Οσο για την Ευρωζώνη, «οι κρατικές δαπάνες για την αναθέρμανση της οικονομίας έφτασαν, στο σύνολο της τριετίας, μόλις το 1,6% του αθροιστικού ΑΕΠ, ενώ στις ΗΠΑ ανέβηκαν στο 5,6%». Το συμπέρασμα προκύπτει αβίαστα: Οι εργαζόμενοι καλούνται να πληρώσουν δύο φορές για λογαριασμό των τραπεζών, την πρώτη φορά επειδή «πρέπει» να διασωθούν με χρήματα των φορολογουμένων και τη δεύτερη για να καλύψουν τις μαύρες τρύπες του προϋπολογισμού, που έτσι δημιουργήθηκαν. Στο ενδιάμεσο διάστημα, ήταν οι ίδιες τράπεζες που λήστευαν τα εθνικά κράτη, αφού δανείζονταν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με 1,5% και δάνειζαν τα κράτη με 5,5% ή 6%. Το απλό ερώτημα, γιατί, αφού «πρέπει» να τους δώσουμε τόσα λεφτά, δεν τις εθνικοποιούμε τουλάχιστον ούτε καν τις υποχρεώνουμε να αλλάξουν τους όρους λειτουργίας τους (δάνεια, επιτόκια, φορολόγηση κερδών κ.ά.), περιμένει ακόμη την απάντησή του.

Πρόσφυγες της κλιματικής αλλαγής

Η μετακίνηση χιλιάδων εξαθλιωμένων από τα χωριά στις πόλεις

Της **JOANNA KAKISSIS**

Η Μάε Νουρ εγκατέλειψε το χωριό της, στο νότιο Μπαγκλαντες, όταν ο κυκλώνας Σίντρ ισοπέδωσε το οικογενειακό σπίτι και εξαφάνισε τη μικρή αγορά του χωριού. Χωρίς δουλειά και κατοικία, μαζί με τον άνδρα της, τον Νιζάμ Χαουλαντάρ, μετακόμισε στην πρωτεύουσα της χώρας Ντάκα, ελπίζοντας ότι γρήγορα θα επέστρεφε στη γενέτειρά της.

Δύο χρόνια αργότερα, το ζευγάρι εξακολουθεί να μένει στους δρόμους της Ντάκα. Και οι δύο τους εργάζονται σκληρά, αμείβονται ελάχιστα και αδυνατούν να συγκεντρώσουν αρκετά χρήματα για να αγοράσουν τρόφιμα και να πληρώσουν το ενοίκιο της μικρής παράγκας που νοικιάζουν στο Κοράιλ, μια από τις μεγαλύτερες παραγκουπόλεις της Ντάκα. Η αλήθεια είναι ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι εγκαταλείπουν τα χωριά αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο που δεν έρχεται. Οι φυσικές καταστροφές αποτελούν μάστιγα της ανθρωπότητας από την αρχή της ανθρώπινης ιστορίας. Οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι εκατομμύρια άνθρωποι στον αναπτυσσόμενο κόσμο, εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, θα μετακινούνται από το ένα σημείο στο άλλο με όλο μεγαλύτερη συχνότητα. Και όπως αποδεικνύεται σήμερα, αντί να αναζητούν το καλύτερο αύριο κάπου αλλού, οι περιβαλλοντικοί πρόσφυγες απλά μετακομίζουν στις μητροπόλεις της χώρας τους.

«Οι περιβαλλοντικοί πρόσφυγες έχουν χάσει τα πάντα» εξηγεί ο Ραμπάμπ Φατίμα, ο εκπρόσωπος της νότιας Ασίας για τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης. «Δεν διαθέτουν τους οικονομικούς πόρους για να μεταναστεύσουν σε μέρη μακρινά. Μετακινούνται μέχρι το διπλανό χωριό, τη γειτονική πόλη ή την πλαϊνή μεγαλούπολη». Η μετακίνησή τους προς τα αστικά κέντρα θα ασκήσει πολύ σοβαρές πιέσεις σε πόρους που εξασφαλίζουν την επιβίωση, όπως είναι το νερό,η ενέργεια αλλά και τα τρόφιμα, εξηγεί η Κοκό Ουόρνερ, η οποία εργάζεται στο τμήμα περιβαλλοντικής μετανάστευσης του Ινστιτούτου για το Περιβάλλον και την Ασφάλεια του πανεπιστημίου του ΟΗΕ.

Στο Μπαγκλαντές, μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες χώρες του κόσμου, με 140 εκατομμύρια κατοίκους, οι προηγούμενες γενιές μετανάστευαν στις μεγάλες πόλεις μόνον κάποιες εποχές. Εργάζονταν και έστελναν τα χρήματα που κέρδιζαν στα χωριά τους όπου επέστρεφαν κατά την περίοδο φύτευσης των νέων καλλιεργειών. Ομως, τα τελευταία χρόνια, οι μετακινήσεις αποκτούν μια μονιμότητα. Οι ισχυρές καταιγίδες και οι πλημμύρες, οι καταστροφές των καλλιεργειών και η διάβρωση των ποταμών στέρησαν από εκατομμύρια ανθρώπους τις ρίζες τους.

Y. REUTERS/ANDREW BIRAJ

Η Ντάκα, η πρωτεύουσα του Μπαγκλαντές, με 12 εκατομμύρια κατοίκους αποτελεί για πολλούς μοναδική ελπίδα. Κάθε χρόνο, στήνουν εκεί το σπιτικό τους άλλες 400.000 άνθρωποι.

Η Ντάκα, η πρωτεύουσα του Μπαγκλαντές, αποτελεί για πολλούς μοναδική ελπίδα. Είναι, άλλωστε, η πόλη του κόσμου που αναπτύσσεται με τη μεγαλύτερη ταχύτητα. Σήμερα έχει 12 εκατομμύρια κατοίκους, ενώ κάθε χρόνο στήνουν εκεί το σπιτικό τους άλλες 400.000 άνθρωποι. Η Παγκόσμια Τράπεζα προβλέπει δραματική αύξηση του πληθυσμού έως το 2020. Κι όμως, η Ντάκα, ο πόλος έλξης των περιβαλλοντικών προσφύγων, είναι εξαιρετικά ευάλωτη στη μεταβολή των κλιματικών συνθηκών. Επίσης το 50% του πληθυσμού της διαμένει σε παραγκουπόλεις και φτωχογειτονιές. Τουλάχιστον τρία εκατομμύρια άνθρωποι βρήκαν εκεί καταφύγιο εξαιτίας των φυσικών καταστροφών που έπληξαν τους τόπους τους.

Οι φτωχότεροι ζουν σε ιδιοκατασκευές από πλαστικά και σάπια ξυλεία. Συχνά αυτά τα «σπίτια» στήνονται μέσα σε ένα μόνο βράδυ σε ιδιωτικές γαίες, κοντά σε υπαίθριες αγορες, δίπλα στις σιδηροτροχιές ή ακόμα και κοντά στους ποταμούς.

THE NEW YORK TIMES

Αναζητώντας τον μόνο φυσικό νόμο

Κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια της ζωής του, ο Αϊνστάιν επιχείρησε να συγκροτήσει μια τελική ενοποιημένη θεωρία πεδίου

Επιμέλεια: **ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΕΛΙΔΟΝΗΣ**

Οι New York Times της 12ης Ιανουαρίου 1929 έγραφαν στην πρώτη σελίδα τους ότι ο Einstein θεωρούσε το νέο του, τότε, έργο –την προσπάθεια προς μια ενιαία θεωρία πεδίου, η οποία θα ενοποιούσε τη θεωρία του για τον χωρόχρονο και τη βαρύτητα με την ηλεκτρομαγνητική θεωρία– ως μακράν την πιο σημαντική του συνεισφορά στην ανθρωπότητα και επιστημονικά περισσότερο σημαντική από τη θεωρία της σχετικότητας. Το όνομα του Albert Einstein είχε ήδη ταυτιστεί με τη θεωρία της σχετικότητας, η οποία είχε αποκτήσει τεράστια δημοσιότητα. Ο προσδιορισμός «θεωρία της σχετικότητας» συμπεριλαμβάνει δύο διακριτές και σχετικά ανεξάρτητες θεωρίες της Φυσικής: τη θεωρία της ειδικής σχετικότητας (1905) και τη θεωρία της γενικής σχετικότητας (1916). Η ειδική θεωρία της σχετικότητας ανατρέπει από φυσική σκοπιά τη μέχρι τότε ισχύουσα κινηματική, τους νόμους δηλαδή που αναφέρονται στις σχέσεις με τον χώρο και τον χρόνο. Οσο για τη γενική θεωρία της σχετικότητας, αυτή ουσιαστικά συνιστά μια νέα θεωρία για τη βαρύτητα. Το επόμενο βήμα ήταν να περιληφθεί ο ηλεκτρομαγνητισμός σε μια ενοποιημένη θεωρία πεδίου. Η αναζήτηση για μια τελική θεωρία, για έναν και μόνο νόμο της φύσης, συνεχίζεται, καθώς μέχρι σήμερα οι επιστήμονες δεν έχουν κατορθώσει να ενσωματώσουν τη βαρύτητα. Μπορεί η απόπειρα του Einstein για τη συγκρότηση μιας ενοποιημένης θεωρίας πεδίου –στην οποία αφιέρωσε τα τελευταία τριάντα χρόνια της ζωής του– τελικά να μην ήταν επιτυχής, όμως με αυτή διεύρυνε τους ορίζοντές μας. Σήμερα, με τα πειράματα που εκτελούνται στον νέο μεγάλο επιταχυντή του CERN (Conseil Européenne pour la Recherche Nucléaire), του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πυρηνικών Ερευνών, στα γαλλοελβετικά σύνορα δυτικά της Γενεύης, οι επιστήμονες ελπίζουν να έρθουν πιο κοντά σε μια τελική θεωρία των δυνάμεων της φύσης.

81 χρόνια πριν

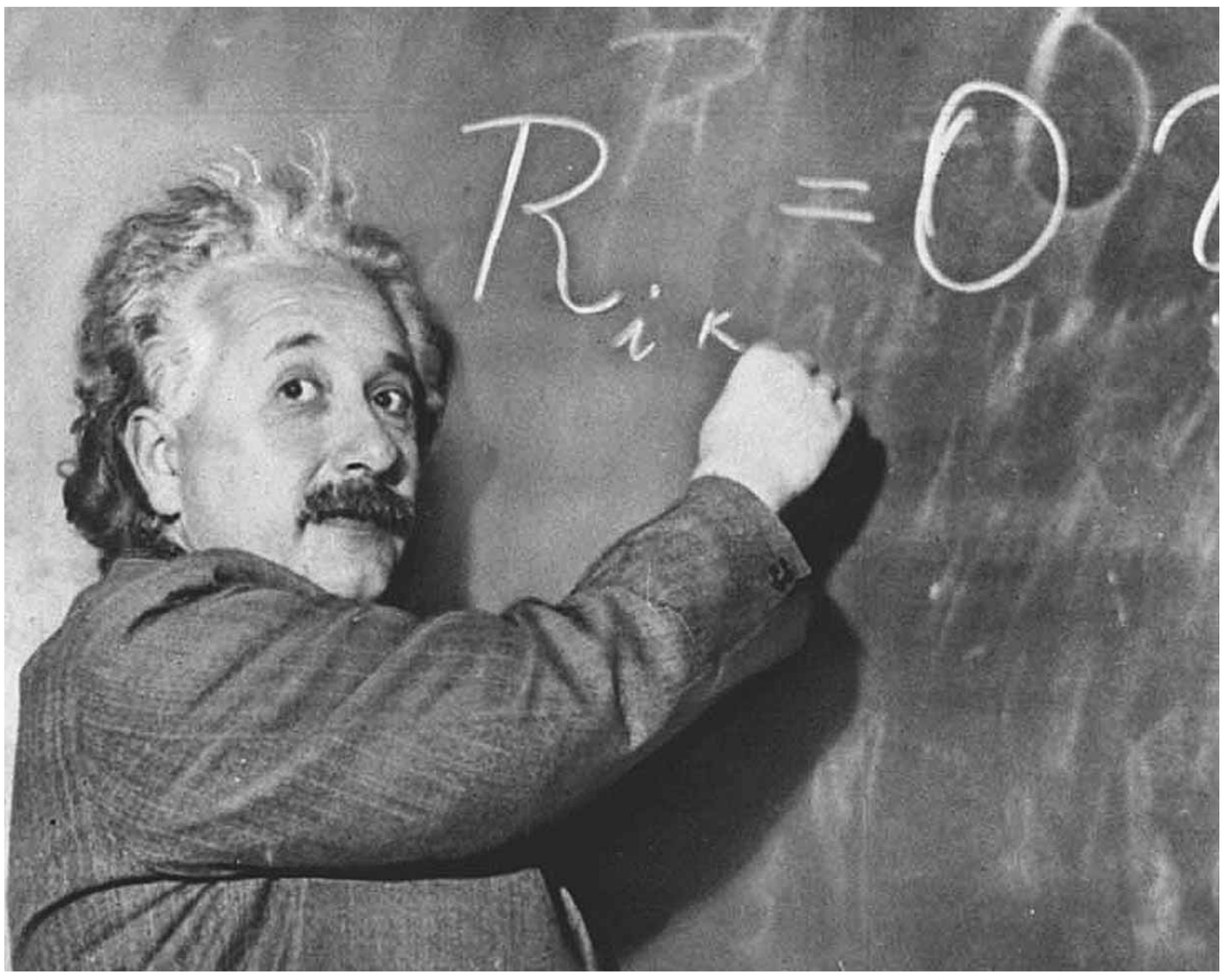

Ο Αϊνστάιν αφιέρωσε τα τελευταία τριάντα χρόνια του βίου του σε μια προσπάθεια για να συγκροτηθεί μια ενοποιημένη θεωρία πεδίου, η οποία θα ενοποιούσε τη γενική σχετικότητα, τη θεωρία του για τον χωρόχρονο και τη βαρύτητα, με την ηλεκτρομαγνητική θεωρία. Οι προσπάθειές του δεν στέφθηκαν τελικά με επιτυχία. Η ανεκτίμητης αξίας συνεισφορά του Αϊνστάιν, όμως, έγκειται στον ιδιοφυή τρόπο με τον οποίο χρησιμοποίησε τις συμμετρίες στη φυσική ως καθοδηγητικό νήμα για τη συγκρότηση νέων θεωριών, οι οποίες με τη σειρά τους θα διεύρυναν τους ορίζοντές μας προς εντελώς άγνωστες περιοχές.

Διεύρυνε τους ορίζοντές μας προς άγνωστες περιοχές

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ***

Η κατανόηση της τεράστιας ποικιλίας των φυσικών φαινομένων με έναν όσο το δυνατόν ενοποιημένο και λογικά αναπόφευκτο τρόπο συνιστά έναν από τους πρωταρχικούς στόχους της θεωρητικής φυσικής. Οι σημαντικές εξελίξεις κατά το παρελθόν πέτυχαν ήδη αξιοσημείωτα βήματα προς τον σκοπό αυτό. Ας επισημάνουμε την ενοποίηση της επίγειας με την ουράνιο μηχανική από τον Isaac Newton (1642-1727) κατά τον 17ο αιώνα, την ενοποίηση της οπτικής με τις θεωρίες για τον ηλεκτρισμό και τον μαγνητισμό από τον James Clerk Maxwell (1831-79) κατά τον 19ο αιώνα, την ενοποίηση της γεωμετρίας του χωρόχρονου με τη θεωρία για τη βαρύτητα από τον Albert Einstein (1879-1955) τις χρονιές 1905 και 1916, και την ενοποίηση εντέλει της χημείας με την ατομική φυσική μέσω της κβαντικής μηχανικής στη διάρκεια της δεκαετίας του 1920.

Είναι γνωστό ότι ο Einstein αφιέρωσε τα τελευταία τριάντα χρόνια του βίου του σε μια προσπάθεια για να συγκροτηθεί μια «ενοποιημένη θεωρία πεδίου», η οποία θα ενοποιούσε τη γενική σχετικότητα, τη δική του θεωρία για τον χωρόχρονο και τη βαρύτητα, με την ηλεκτρομαγνητική θεωρία του Maxwell. Παρ' όλο που οι προσπάθειές του αυτές δεν στέφθηκαν τελικά με επιτυχία, έχει σημασία να υπογραμμίσουμε ακριβώς την περίοδο κατά την οποία σημειώνονται οι πρώτες συστηματικές προσπάθειες για την ενοποίηση των πεδίων, αλλά και να παρακολουθήσουμε στη συνέχεια τη σχετική επιτυχία που γνώρισε η προσπάθεια αυτή.

Ο Hermann Weyl πρώτος πρότεινε θεωρία ενοποίησης.

Ιδιοφυής καθοδήγηση

Η ανεκτίμητης αξίας συνεισφορά του Einstein έγκειται στον ιδιοφυή τρόπο με τον οποίο χρησιμοποίησε τις συμμετρίες στη φυσική ως καθοδηγητικό νήμα για τη συγκρότηση νέων θεωριών, οι οποίες με τη σειρά τους θα διεύρυναν τους ορίζοντές μας προς εντελώς άγνωστες περιοχές. Μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η θεωρία της σχετικότητας συνιστά μια συμμετρία συντεταγμένων, η οποία με τον τρόπο της επιβάλλει κατάλληλες δεσμεύσεις στις εξισώσεις της φυσικής. Ο ισχυρισμός ότι οι νόμοι της φυσικής οφείλουν να είναι ανεξάρτητοι από το σύστημα συντεταγμένων μας παραπέμπει ουσιαστικά σε μια θεμελιώδη συμμετρία στη φυσική, στη συμμετρία της σχετικότητας.

Ο πρωταγωνιστικός ρόλος της γεωμετρίας στη φυσική, όπως αυτός αναδείχθηκε με τη θεωρία της σχετικότητας του Einstein, πολύ γρήγορα ενέπνευσε και άλλους ερευνητές με μαθηματικό κυρίως υπόβαθρο. Ετσι, ήδη το 1918 ο Hermann Weyl (1885-1955) με βάση τη γεωμετρία που χρησιμοποίησε ο Einstein προκειμένου να αναδείξει τη δική του θεωρία για τη βαρύτητα, πρότεινε μια θεωρία ενοποίησης του ηλεκτρομαγνητισμού με τη βαρύτητα, η οποία, όπως ήταν φυσικό, δεν πέρασε απαρατήρητη. Πρόκειται ουσιαστικά για την πρώτη απόπειρα συγκρότησης μιας θεωρίας ενοποίησης, όπου εισάγεται ένα πεδίο προκειμένου να ικανοποιηθεί το κριτήριο του αναλλοίωτου. Εχουμε να κάνουμε προφανώς με την τεχνική, η οποία επρόκειτο να οδηγήσει, ιδιαίτερα μετά την ανάπτυξη της κβαντικής θεωρίας, στην περίφημη συμμετρία βαθμίδας (gauge symmetry).

Ο Einstein, παρά τον αρχικό του σκεπτικισμό, ενεπλάκη προσωπικά στο πρόγραμμα της ενοποιημένης θεωρίας πεδίου, το οποίο, όπως ήδη αναφέραμε, επρόκειτο να τον απασχολήσει για το υπόλοιπο του βίου του. Ειδικότερα, το 1929 ήταν η χρονιά όπου ο διάσημος φυσικός έδινε την εντύπωση ότι βρισκόταν στον σωστό δρόμο. Αρκεί να σημειώσουμε ότι τη χρονιά αυτή αλλά και την επόμενη δημοσίευσε συνολικά εννέα άρθρα που αφορούσαν την ενοποιημένη θεωρία πεδίου. Τα νέα ερευνητικά του ενδιαφέροντα δεν άργησαν φυσικά να αποκτήσουν ευρεία δημοσιότητα. Ετσι, στο τεύχος της 2ας Φεβρουαρίου του 1929 του περιοδικού Nature διαβάζουμε: «Για κάποιο διάστημα διεδίδετο η φήμη πως ο καθηγητής Einstein επρόκειτο να δημοσιεύσει τα αποτελέσματα μιας παρατεταμένης μελέτης σχετικά με τη δυνατότητα γενίκευσης της θεωρίας της σχετικότητας, ώστε να συμπεριλάβει τα φαινόμενα του ηλεκτρομαγνητισμού. Τώρα ανηγγέλθη ότι υπέβαλε στην Ακαδημία Επιστημών της Πρωσσίας ένα μικρό άρθρο, όπου οι νόμοι της βαρύτητας και του ηλεκτρομαγνητισμού αποδίδονται σε μια ενιαία μορφή». Στη συνέχεια το Nature παραθέτει ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα της συνέντευξης που παραχώρησε ο διακεκριμένος φυσικός στην εφημερίδα Daily Chronicle της 26ης Ιανουαρίου του ιδίου έτους, όπου ο Einstein υπογραμμίζει τα εξής: «Τώρα, και μόνον τώρα γνωρίζουμε ότι η δύναμη που κινεί τα ηλεκτρόνια στις ελλειπτικές τροχιές τους γύρω από τον πυρήνα των ατόμων, είναι η ίδια δύναμη που κινεί τη Γη μας κατά την ετήσια περιφορά της γύρω από τον ήλιο, και είναι η ίδια δύναμη που μας μεταφέρει τις ακτίνες του φωτός και τη θερμότητα, που καθιστούν δυνατή τη ζωή πάνω σε αυτό τον πλανήτη».

The New York Times.

EINSTEIN EXTENDS RELATIVITY THEORY

New Work Seeks to "Unite Laws of Field of Gravitation and Electro-Magnetism."

HE CALLS IT HIS GREATEST

"Book," Consisting of Only Five Pages, Took Berlin Scientist Ten Years to Prepare.

12/1/1929. Οι New York Times γράφουν ότι ο Einstein επεκτείνει τη θεωρία της σχετικότητας.

AFP

Ενας μεγάλος μαγνήτης έχει τοποθετηθεί στο τούνελ του CERN στη Γενεύη, όπου τα πειράματα που διεξάγονται εκεί αποτελούν συνέχεια της αναζήτησης του Einstein για μια τελική θεωρία των δυνάμεων της φύσης.

Θα φτάσουμε στο τέλος ενός συγκεκριμένου είδους επιστήμης

Ο Steven Weinberg (1933-), ένας από τους πλέον διαπρεπείς φυσικούς των ημερών μας, ο οποίος μοιράστηκε το Nobel Φυσικής το 1979 με τους Abdus Salam (1926-1996) και Sheldon Lee Glashow (1932-) ακριβώς για την επιτυχημένη ενοποίηση της ασθενούς με την ηλεκτρομαγνητική αλληλεπίδραση, συνοψίζει με τον καλύτερο τρόπο τη σημασία της προσπάθειας του Einstein, που προανήγγειλε και το πρωτοσέλιδο των New York Times στις 12 Ιανουαρίου 1929. «Στον αιώνα μας», υπογραμμίζει ο Weinberg στο βιβλίο του που φέρει τον εύγλωττο τίτλο «Ονειρα για μια τελική θεωρία», «ήταν ο Einstein εκείνος που είχε σαφώς ως στόχο την τελική θεωρία. Οπως αναφέρει και ο βιογράφος του Abraham Pais, ο Einstein ήταν μια τυπική βιβλική μορφή, με την εβραϊκού τύπου αντίληψη ότι υπάρχει ένας νόμος τον οποίο είναι καθήκον μας να ανακαλύψουμε. Τα τελευταία τριάντα χρόνια της ζωής του Einstein ήταν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους αφιερωμένα στην έρευνα για τη λεγόμενη ενοποιημένη θεωρία πεδίου, η οποία θα ενοποιούσε την ηλεκτρομαγνητική θεωρία του J.C.Maxwell με τη γενική θεωρία της σχετικότητας. Η απόπειρα του Einstein δεν ήταν επιτυχής, και εκ των υστέρων μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι δεν ήταν και ορθή, όχι μόνον επειδή ο ίδιος απέρριπτε την κβαντική μηχανική, αλλά και επειδή το πλαίσιο των προσπαθειών του ήταν περιορισμένο. Η ηλεκτρομαγνητική και η βαρυτική δύναμη τυχαίνει να είναι οι μόνες θεμελιώδεις δυνάμεις που γίνονται αντιληπτές στην καθημερινή ζωή (και οι μόνες που ήταν γνωστές όταν ο Einstein ήταν νέος), αλλά υπάρχουν και άλλα είδη δυνάμεων στη φύση, οι ασθενείς και οι ισχυρές πυρηνικές. Πράγματι, η πρόοδος που έχει σημειωθεί προς την κατεύθυνση της ενοποίησης έγκειται στην ενοποίηση της θεωρίας της ηλεκτρομαγνητικής δύναμης με τη θεωρία της ασθενούς πυρηνικής δύναμης, και όχι με τη θεωρία της βαρυτικής δύναμης. Ωστόσο, ο αγώνας του Einstein», συνεχίζει ο Weinberg, «είναι σήμερα και δικός μας αγώνας. Πρόκειται για την αναζήτηση μιας τελικής θεωρίας, η οποία θα είναι τελική μόνον κατά μια έννοια: θα είναι το τέλος ενός συγκεκριμένου είδους επιστήμης, της αρχαίας αναζήτησης των αρχών που δεν είναι δυνατόν να εξηγηθούν με τη χρήση άλλων, βαθύτερων αρχών».

> *«Ο Αϊνστάιν ήταν μια τυπική βιβλική μορφή, με την εβραϊκού τύπου αντίληψη ότι υπάρχει ένας νόμος τον οποίο είναι καθήκον μας να ανακαλύψουμε».*

** Ο κ. Θεόδωρος Κρητικός είναι φυσικός, δρ Ιστορίας των Επιστημών.*

Το Καθιερωμένο Πρότυπο

Οι προσπάθειες του Einstein για μία ενοποιημένη θεωρία πεδίου γνωρίζουμε ότι εντέλει δεν απέδωσαν γόνιμους καρπούς. Αντίθετα, κατά τις τελευταίες δεκαετίες μπορούμε να ισχυριστούμε ότι σημειώθηκαν αξιοσημείωτες επιτυχίες προς την κατεύθυνση αυτή, από διαφορετική όμως διαδρομή. Σήμερα διαθέτουμε το λεγόμενο Καθιερωμένο Πρότυπο (Standard Model), το οποίο αναφέρεται στα στοιχειώδη σωματίδια και τις θεμελιώδεις δυνάμεις αλληλεπίδρασης.

Με το Καθιερωμένο Πρότυπο έχει πράγματι επιτευχθεί η ενοποίηση του ηλεκτρομαγνητισμού με τις λεγόμενες ασθενείς αλληλεπιδράσεις, τις δυνάμεις δηλαδή που είναι υπεύθυνες για τις αμοιβαίες μετατροπές νετρονίων και πρωτονίων στις ραδιενεργές αποδιεγέρσεις, αλλά και στα αστέρια. Το πρότυπο αυτό εξασφαλίζει επίσης και μια περιγραφή για τις λεγόμενες ισχυρές αλληλεπιδράσεις, τις δυνάμεις δηλαδή που συγκρατούν τα κουάρκς ως θεμελιώδη συστατικά στο εσωτερικό των πρωτονίων και των νετρονίων, αλλά και τα ίδια τα πρωτόνια και τα νετρόνια στο εσωτερικό του πυρήνα των ατόμων. Εχουν διατυπωθεί επίσης προτάσεις για ενδεχόμενη ενοποίηση των ισχυρών αλληλεπιδράσεων με τη θεωρία των ασθενών και των ηλεκτρομαγνητικών αλληλεπιδράσεων (πρόκειται για την αποκαλούμενη Μεγάλη Ενοποίηση), αλλά είναι απαραίτητο για τον σκοπό αυτό να συμπεριλάβουμε και τη βαρύτητα, γεγονός που μας προκαλεί τεράστιες δυσκολίες. Υποψιαζόμαστε ότι ο παρατηρούμενος διαχωρισμός των θεμελιωδών αλληλεπιδράσεων ανάγεται στις απαρχές της λεγόμενης μεγάλης έκρηξης (big bang), χωρίς ωστόσο να είμαστε σε θέση να παρακολουθήσουμε την εξαιρετικά πρώιμη ιστορία του σύμπαντός μας σε όλες της τις λεπτομέρειες, αφού δεν διαθέτουμε μια καλύτερη θεωρία, δηλαδή μια ενοποιημένη θεωρία για τη βαρύτητα και τις άλλες θεμελιώδεις δυνάμεις της φύσης.

Ευρωπαϊκό «υπερδίκτυο» ανανεώσιμων πηγών

Εννέα χώρες ενώνουν τις δυνάμεις τους για καθαρή ενέργεια από ανεμογεννήτριες, φωτοβολταϊκά πάρκα και υδροηλεκτρικά φράγματα

Του **ALOK JHA**
THE GUARDIAN

Θα συνδέει τις ανεμογεννήτριες των θαλασσοδαρμένων βόρειων ακτών της Σκωτίας με τα τεράστια φωτοβολταϊκά πάρκα της Γερμανίας. Η δύναμη των κυμάτων που σκάνε στα παράλια του Βελγίου και της Ολλανδίας, θα ενωθεί με τα υδροηλεκτρικά φράγματα των φιορδ της Νορβηγίας: Με λίγα λόγια, το πρώτο ηλεκτρικό δίκτυο της Ευρώπης ειδικά για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα γίνει πολιτική πραγματικότητα αυτόν το μήνα, καθώς εννέα χώρες της γηραιάς ηπείρου ολοκληρώνουν τα σχέδιά τους για συνένωση των σχετικών εγκαταστάσεων που διατηρούν γύρω από τη Βόρεια Θάλασσα. Το δίκτυο, το οποίο θα αποτελείται από χιλιάδες χιλιόμετρα υψηλής απόδοσης καλωδίων θα στοιχίσει περίπου 30 δισεκατομμύρια ευρώ και φιλοδοξεί να απαντήσει σε μία από τις βασικές κριτικές που δέχονται οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: ότι η ποσότητα ενέργειας που εκλύουν εξαρτάται από τον καιρό.

Το κόστος της υλοποίησης του σχεδίου θα αγγίξει τα 30 δισ. ευρώ, καθώς απαιτούνται 6.000 χιλιόμετρα υψηλής απόδοσης υποθαλάσσιου καλωδίου.

Μετά την κατασκευή του δικτύου, θα παρέχεται στην Ευρώπη ρεύμα από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όποτε φυσάει αέρας, λάμπει ο ήλιος ή έχει θαλασσοταραχή. Συνδεδεμένο με τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς της Νορβηγίας, θα λειτουργήσει σαν γιγαντιαία μπαταρία ισχύος 30GW, η οποία θα παρέχει καθαρή ενέργεια, θα αποθηκεύει ρεύμα όταν η κατανάλωση είναι μικρή και θα αποτελέσει το πρώτο βήμα για το πανευρωπαϊκό υπερδίκτυο καθαρής ενέργειας που θα συνδέει ολόκληρη την Ευρώπη με τα απέραντα φωτοβολταϊκά που θα στηθούν στη Βόρεια Αφρική. Μέχρι το φθινόπωρο, τα κράτη που συμμετέχουν σε πρώτη φάση –Γερμανία, Ολλανδία, Γαλλία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Δανία, Σουηδία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο– θα έχουν ολοκληρώσει το σχέδιο για την κατασκευή του υψηλής τάσης και συνεχούς ρεύματος δικτύου μέσα στην επόμενη δεκαετία. Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό βήμα ώστε να εκπληρώσει η Ευρωπαϊκή Ενωση την υπόσχεσή της, ότι μέχρι το 2020 το 20% της ενέργειας που παράγει θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές.

Αιολικά πάρκα παραγωγής περισσότερων από 100 γιγαβάτ (περίπου 10% δηλαδή της συνολικής ενέργειας που καταναλώνει η ήπειρος) κατασκευάζονται αυτή τη στιγμή στις θάλασσες της Ευρώπης.

Σημαντικό βήμα

«Ξέρουμε ότι η Βόρεια Θάλασσα έχει τεράστια αποθέματα ενέργειας, τα οποία και εκμεταλλευόμαστε όπως μπορούμε επί του παρόντος», δήλωσε ο Βρετανός υπουργός Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Λόρδος Χαντ. «Υπάρχουν όμως τομείς όπου η συνεργασία με άλλες χώρες θα αποβεί πολύ πιο συμφέρουσα. Η συμφωνία για το δίκτυο ανανεώσιμων πηγών επομένως έρχεται την κατάλληλη στιγμή».

Πάνω από 100 γιγαβάτ αιολικών πάρκων κατασκευάζονται αυτή τη στιγμή στις θάλασσες της Ευρώπης, περίπου 10% δηλαδή της συνολικής ενέργειας που καταναλώνει η ήπειρος. Η αλματώδης ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας καθιστά αναγκαία την ανανέωση των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, όπως παρατηρεί ο Τζάστιν Γουίλκις, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Αιολικής Ενέργειας (EWEA). Μελέτη του EWEA που δημοσιεύθηκε πριν από ένα χρόνο υποδεικνύει που θα πρέπει να στηθούν τα νέα αυτά δίκτυα και η συμφωνία των εννέα κρατών φαίνεται ένα καλό σημείο εκκίνησης. Οι ανανεώσιμες πηγές είναι πολύ πιο αποκεντρωμένες και συνήθως οι εγκαταστάσεις τους βρίσκονται μακριά από μεγάλα αστικά κέντρα. Το δίκτυο στη βόρεια θάλασσα θα εξασφαλίσει ασφαλή και σταθερή ροή από ανανεώσιμες πηγές, εξισορροπώντας την παροχή ενέργειας σε ολόκληρη την ήπειρο.

Τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια της Νορβηγίας παράγουν όση ενέργεια παράγουν 30 μεγάλα εργοστάσια άνθρακα και μπορούν να χρησιμοποιήσουν το τυχόν πλεόνασμα για να μεταφέρουν νερό στις πηγές τους, το οποίο θα απελευθερώνουν όταν το απαιτεί η αυξημένη ζήτηση. «Τα οφέλη του υπερδικτύου δεν περιορίζονται στη διασύνδεση των θαλάσσιων αιολικών πάρκων. Η επιπλέον παραγωγή θα επιτρέπει στις χώρες που συμμετέχουν στο πρότζεκτ να ανταλλάσσουν ενέργεια και επομένως θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης», υπογραμμίζει ο Γουίλκις.

Προτάσεις για κατασκευή δικτύου στη Βόρεια Θάλασσα εξετάζονται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μια ομάδα εργασίας της Επιτροπής, της οποίας ηγείται ο Γκέογκ Βίλεμ Αντάμοβιτς, θα παρουσιάσει το σχέδιο της μέχρι το τέλος του 2010. Ο Αντάμοβιτς γνωρίζει ότι χωρίς επιπλέον υποδομές, η Ευρωπαϊκή Ενωση δεν θα καταφέρει να εκπληρώσει τους στόχους της. Σύμφωνα με τον Λόρδο Χαντ, τα σχέδια της ομάδας του Αντάμοβιτς θα λάβουν υπόψη τους το υπερδίκτυο των εννέα κρατών.

Το κόστος του δικτύου στη Βόρεια Θάλασσα δεν έχει ακόμη υπολογιστεί επακριβώς, αλλά το 2008 η Greenpeace το είχε –αρχικώς– εκτιμήσει στα 15 με 20 δισεκατομμύρια ευρώ για 6.000 χιλιόμετρα υποθαλάσσιου καλωδίου. Η μελέτη του EWEA υπολόγισε ότι το κόστος για 100GW, μαζί με τους μετασχηματιστές που θα χρειαστούν ανεβαίνει στα 30 δισεκατομμύρια, λαμβάνοντας υπόψη και τον πληθωρισμό. Οι τεχνικές, σχεδιαστικές, νομικές και περιβαλλοντολογικές λεπτομέρειες του έργου θα συζητηθούν σε σύσκεψη που θα πραγματοποιήσουν εκπρόσωποι των εννέα αυτόν το μήνα.

«Το πρώτο ζητούμενο είναι να καταλήξουμε σε ένα κοινό όραμα», μας λέει ο Χαντ. «Πιθανότατα θα υπογράψουμε ένα μνημόνιο συνεργασίας το φθινόπωρο, σε επίπεδο υπουργών, στο οποίο θα περιγράφουμε τι θέλουμε να κάνουμε και πως σκοπεύουμε να το πετύχουμε».

Σπονδυλική στήλη

«Οσοι συμμετέχουν στην κοινή προσπάθεια, το κάνουν έχοντας επίγνωση των αναγκών του μέλλοντος», λέει ο Γουίλκις και προσθέτει: «Το δίκτυο της Βόρειας Θάλασσας θα είναι η σπονδυλική στήλη του μελλοντικού πανευρωπαϊκού υπερδικτύου ηλεκτρικής ενέργειας». Το μελλοντικό αυτό υπερδίκτυο, που έχει την υποστήριξη τόσο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσο και του Γάλλου προέδρου, Νικολά Ζαρκοζί και του Βρετανού πρωθυπουργού Γκόρντον Μπράουν, θα συνδέει και τα δίκτυα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της Νότιας Ευρώπης. Αυτά θα αποτελούνται κυρίως από φωτοβολταϊκά και από ηλιακούς συλλέκτες που θα ζεσταίνουν νερό, ώστε να κινούνται τουρμπίνες με ατμό. Επίσης, θα περιλαμβάνει γεωθερμικά και αιολικά πάρκα. Οι επιστήμονες άλλωστε υπολογίζουν ότι το 0,3% της θερμότητας του φωτός της Σαχάρας και των ερήμων της Μέσης Ανατολής αρκεί για να τροφοδοτήσει με ενέργεια ολόκληρη την Ευρώπη. Στο δίκτυο, η ενέργεια θα μεταφέρεται μέσω καλωδίων υψηλής τάσης συνεχούς ρεύματος. Πρόκειται για αγωγούς πιο ακριβούς από εκείνους του εναλλασσόμενου ρεύματος, αλλά με λιγότερες απώλειες όταν μεταφέρουν ενέργεια σε μεγάλες αποστάσεις.

Εγκυμοσύνη και... οι άγραφοι κανόνες

Οταν οι πιο «απίθανοι» άνθρωποι του κοινωνικού περίγυρου αναλαμβάνουν να δίνουν συμβουλές, οδηγίες και προβλέψεις

Της **ΝΕΛΛΗΣ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ**

Δεν κρύβεται πια, και να το ήθελα. Η τεράστια κοιλιά συστήνεται πολύ πιο πριν από το υπόλοιπό μου σώμα όπου και να πάω, ό, τι και να κάνω. «Ηρθε η έγκυος!» και σχεδόν κλάσματα δευτερολέπτων μετά: «Εχεις δοκιμάσει μελομακάρονα φέτος;». Η συνέχεια αυτής της φράσης μπορεί να πάρει δύο κατευθύνσεις. Η μία ακούγεται κάπως έτσι: «Γιατί σπιτικά είμαι σίγουρη πως δεν έχεις φάει. Πάρε κορίτσι μου πέντε-έξι για να γλυκαθεί το μωρό!». Κι ας προσπαθείς με νύχια και με δόντια να μειώσεις τη ζάχαρη, στρέφοντας αναγκαστικά το ενδιαφέρον προς τροφές πλούσιες σε Ωμέγα 3... Υπάρχει βέβαια και η άλλη περίπτωση, που θέλει την έγκυο να κοιτάει με λιγούρα τα απαγορευμένα μελωμένα μπισκοτάκια, καθώς η οικοδέσποινα τα κρύβει γρήγορα γρήγορα, προσφέροντας με γενναιοδωρία την εξής συμβουλή: «Καλύτερα να μην τα φας. Κρατήσου λίγο ακόμη. Λίγες εβδομάδες έχουν μείνει... Κρίμα είναι».

Από αριστερά, η Χάιντι Κλουμ, σούπερ μόντελ από τη Γερμανία, χαιρετίζει το κοινό, η ηθοποιός Γκουίνεθ Πάλτροου στην απονομή των Χρυσών Σφαιρών και η πριγκίπισσα Λετίτσια της Ισπανίας.

Αδιακρισίες...

Οποια έγκυο και να ρωτήσετε, το ίδιο θα σας πει. Με το που πετάγεται η κοιλιά προς τα έξω, όλοι νιώθουν την ανάγκη να σου εκφράσουν τις απόψεις τους περί εγκυμοσύνης. Είτε είναι της σχολής που θέλει τις έγκυες «όπα-όπα» είτε της σχολής της διάδοσης της πειθαρχίας και των άγραφων κανόνων. Και επειδή εδώ η δέκτης των απόψεων είναι η ίδια η έγκυος, το θέμα γίνεται πιο προσωπικό, πιο αδιάκριτο. Παρόλο που κατά 99,9%, και το αναγνωρίζουμε απόλυτα αυτό, όλη αυτή η γενναιόδωρη πλημμύρα συμβουλών και παρακινήσεων προέρχεται μόνο από καλοσύνη. Αλλά όταν τα πόδια σου πρήζονται πριν καν τελειώσεις τη φράση «τα πόδια μου πρήζονται» και όταν έχεις πια συμφιλιωθεί με το γεγονός ότι ο καλός ύπνος είναι πολυτέλεια του παρελθόντος, το τελευταίο πράγμα που θέλεις είναι να σε ρωτάει ο κάθε άσχετος πόσα κιλά έχεις πάρει.

Και αν για τον κάθε μήνα της μοναδικής αυτής γυναικείας εμπειρίας σημειώσουμε και ένα τέτοιο περιστατικό, τότε καταλήγουμε στην παρακάτω λίστα: εκνευριστική αλλά και αστεία, περιλαμβάνει όλες εκείνες τις κοινωνικές συναναστροφές στις οποίες αν δεν υπήρχε μια κοιλάρα παρούσα, κανένας σοβαρός άνθρωπος δεν θα αισθανόταν την άνεση να συμμετάσχει. Φαίνεται όμως ότι μια ολοστρόγγυλη κοιλιά λύνει τη γλώσσα και του πιο συγκρατημένου...

1. Σύγκριση βάρους

Ποτέ δεν ρωτάνε μια κυρία πόσα κιλά είναι. Αυτός ο άγραφος κανόνας ευγένειας όμως δεν ισχύει όταν είσαι έγκυος. Από τη μεσήλικη μαμά της καλύτερης φίλης έως τον εικοσιπεντάχρονο γνωστό της οικογένειας, για κάποιο λόγο, αυτή η ερώτηση είναι από τις αγαπημένες. «Πέντε; Και είσαι ακόμη στον τέταρτο; Η ξαδέλφη μου είχε πάρει συνολικά επτά κιλά». Και τότε είναι που νιώθεις ικανή να καταπιείς έως κι εκείνη την ξαδέλφη...

2. Μισή ώρα την ημέρα

Ο λόγος για τη γυμναστική. «Μην τρέχεις, μην σκύβεις, μην κουράζεσαι» ή η εμμονή με τη γυμναστική για χάρη μιας ταχύτερης (αισθητικά) ανάκαμψης μετά τη γέννα. Το δεύτερο, σίγουρα, μόνο καλό κάνει, αλλά όταν δουλεύεις ακόμη κανονικά είναι συνήθως δύσκολο να βρεις τον χρόνο και το κουράγιο να εμφανιστείς και στο μοδάτο μάθημα γιόγκα για έγκυες...

3. Τρόμος της ταραμοσαλάτας

Η προσεκτική διατροφή είναι θέμα υγείας, ειδικά στην εγκυμοσύνη. Η ταραμοσαλάτα, άραγε, σε ποια κατηγορία ανήκει; Στα απαγορευμένα ωμά ή στα πολύτιμα θαλασσινά; Οι απόψεις διίστανται και ως εκ τούτου, ανάλογα με την εκάστοτε παρέα της ταβέρνας, εξαρτάται και αν θα γευτούμε το αγαπημένο ντιπ. Κορόνα - γράμματα.

4. Νερό στο κρασί

Οσο για το αλκοόλ, το γεγονός ότι οι μαμάδες μας πίνανε ένα ποτήρι κρασί την ημέρα, με εμάς στην κοιλιά, δεν σημαίνει πολλά σήμερα. Αναγνωρίζουμε ότι οι έρευνες και οι γιατροί προτρέπουν τις έγκυες να πίνουν λιγότερο - και από αυτούς η συμβουλή είναι ευπρόσδεκτη. Τώρα όμως, έως και ο σερβιτόρος σε κοιτάει περίεργα πριν αφήσει το ποτήρι με το κρασί μπροστά σου. Τα βέρτζιν μοχίτο είναι άλλωστε της μόδας όσο και η γιόγκα...

5. Συμβουλή του ταμείου

Και δεν είναι μόνο ο σερβιτόρος. Οι διάφορες προσωπικές απόψεις περί εγκυμοσύνης είναι ανθρωπολογικά τουλάχιστον ενδιαφέρουσες. Ειδικά όταν ο ταμίας του αγαπημένου σου ντελικατέσεν σού αρπάζει το πολύσπορο ψωμί από το χέρι, επιμένοντας να πάρεις το άσπρο, το οποίο σου προσφέρει στο τέλος δωρεάν: «Μπορεί το έμβρυο να είναι αλλεργικό στους σπόρους»...

6. Για ένα καλύτερο δέρμα

Ο πόλεμος ενάντια στη ραγάδα είναι κάτι προσωπικό. Κάτι που καμία γυναίκα δεν ενδιαφέρεται να διαφημίσει παραέξω. Ωσπου, με το που ανακοινώνεις την εγκυμοσύνη στον τρίτο κιόλας μήνα, έρχονται οι ερωτήσεις του τύπου: «Βάζεις τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα κρέμα στην κοιλιά; Πρέπει να το προσέξεις αυτό, γιατί μετά δεν φεύγουν»...

7. Το βαλιτσάκι

Το ξαφνικό ενδιαφέρον βέβαια των άλλων για την ελαστικότητα του δικού σου δέρματος δεν είναι τίποτα μπροστά σε ερωτήσεις όπως: «Το βαλιτσάκι για το μαιευτήριο είναι έτοιμο; Το δωμάτιο του μωρού;». Από την άλλη, έχεις και τους προκατειλημμένους που σε κοιτάνε περίεργα αν έχεις αγοράσει έστω και ένα ολόσωμο για το μωρό. «Εγώ έστειλα να τα πάρουν όλα αφού γέννησα»... Προς τι οι μαύρες σκέψεις τώρα;

8. Και πάλι θηλασμός

Οι συζητήσεις περί θηλασμού μπορεί να είναι ατελείωτες. Από το «εγώ δεν σε θήλασα και μια χαρά βγήκες» της μαμάς, στις νιου έιτζ απόψεις νεότερων γυναικών, που ορκίζονται στον θηλασμό, ρωτώντας με έναν ιδιαίτερο τόνο που ζητάει εμφανώς καταφατική απάντηση: «Εσύ θα θηλάσεις, έτσι;».. Αν πεις «όχι», ακολουθεί μια τεράστια λίστα με τα υπέρ του θηλασμου. Αν πεις «ναι», ακολουθεί μια εξίσου τεράστια λίστα με παραδείγματα κακής διαχείρισης του νεογέννητου στα μαιευτήρια και την αδιαφορία τους για την επιλογή σου.

9. Προγνωστικά

Τα προγνωστικά από άνδρες και γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας είναι και τα πιο διασκεδαστικά. Από το «είναι σίγουρα αγοράκι - είναι μυτερή η κοιλιά σου» στο «θα γεννήσεις σύντομα, το βλέπω στο πρόσωπό σου», κάθε μέρα και κάθε κοινωνική συναναστροφή κρύβει άλλη μία προφητεία. Το σίγουρο είναι ότι η εγκυμοσύνη μάς φέρνει όλους πιο κοντά. Ολοι θα σου μιλήσουν, όλοι θα σου ακουμπήσουν την κοιλιά, θέλεις - δεν θέλεις. Με καλοσύνη πάντα. Φέρνει καλή τύχη, μου έχουν πει. «Καλή λευτεριά» λοιπόν, «Με έναν πόνο». Ή όπως πρόσφατα μου ευχήθηκαν, «Σαν την κότα με το αυγό»...

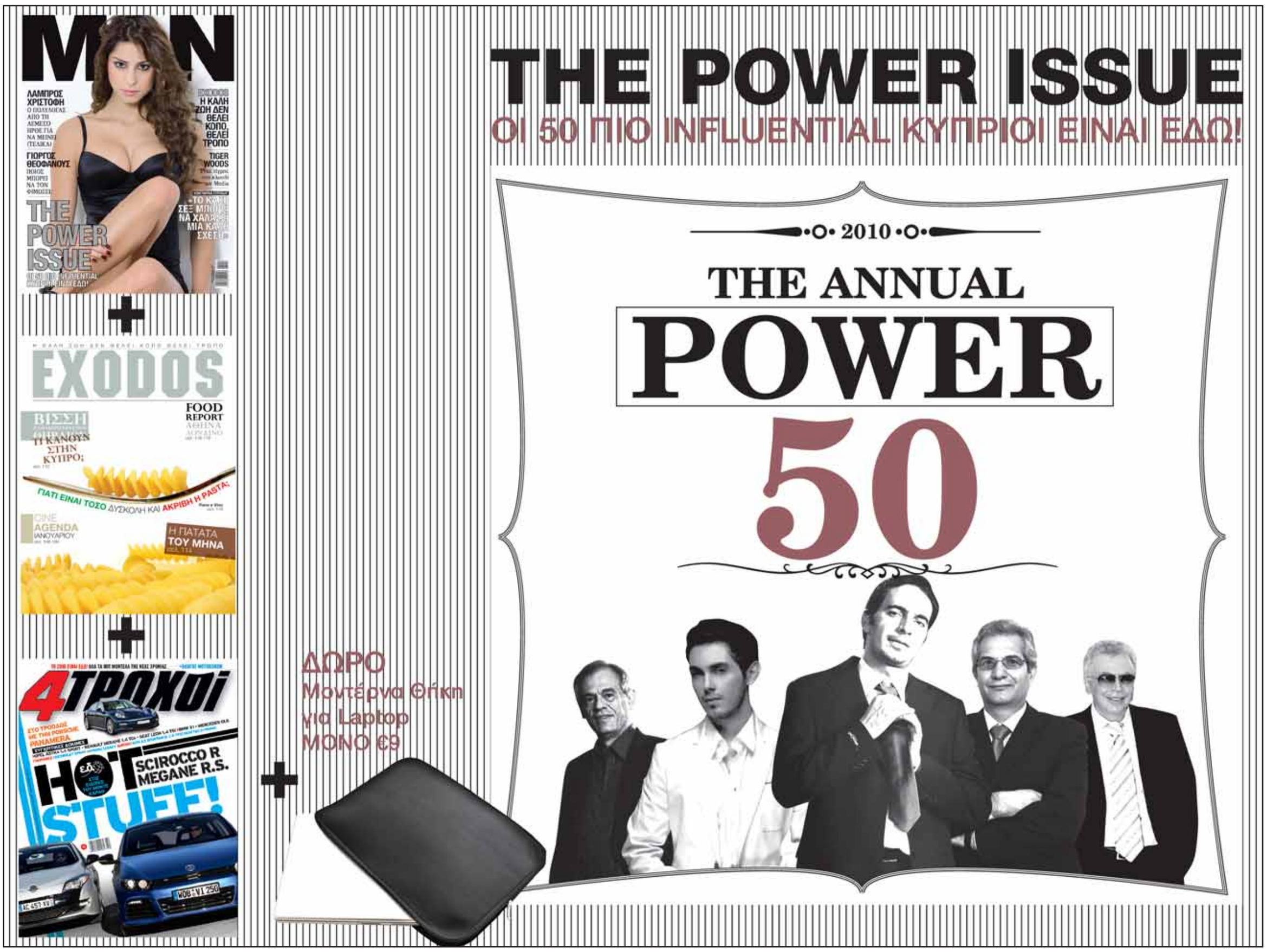

VISUAL HELLAS

Με τη συστηματική άσκηση μπορούμε να διατηρήσουμε τις δυνάμεις και την ποιότητα ζωής σε ικανοποιητικό βαθμό, ακόμη και σε μεγάλη ηλικία.

Οι ηλικιωμένοι μπορούν να περπατούν πιο σταθερά

Εξι ασκήσεις για ουσιαστική βελτίωση της σωματικής ισορροπίας

ΥΓΕΙΑ ΜΕΤΑ ΤΑ 50
The **JOHNS HOPKINS MEDICAL LETTER**

Οσο περνούν τα χρόνια, είναι φυσιολογικό να νιώθουμε λιγότερη σταθερότητα στις κινήσεις μας, έτσι τίθεται επιτακτικά το ερώτημα: Πότε είναι η καλύτερη στιγμή για να λάβουμε μέτρα, βελτιώνοντας τη σωματική μας κατάσταση;

Απάντηση: Οταν όλο και πιο συχνά έχουμε την αίσθηση ότι μπορεί να απολέσουμε την ισορροπία μας και να πέσουμε στο έδαφος. Ο φόβος μιας πιθανής πτώσης αρκεί για να περιορίσει την ανεξαρτησία μας, αλλοιώνοντας την ποιότητα ζωής, πόσω μάλλον όταν μας αναγκάζει να απέχουμε από δραστηριότητες που μας προσφέρουν χαρά. Και βέβαια μια πτώση εμπεριέχει πάντα τον κίνδυνο του κατάγματος.

Διάφοροι παράγοντες ευθύνονται για τα προβλήματα ισορροπίας που αποδίδονται στην ηλικία. Συχνότατα, τα γηρατειά συνοδεύονται από μείωση της μυϊκής μάζας, ενώ αρκετοί ηλικιωμένοι έχουν «ευμετάβλητες» αρθρώσεις ως συνέπεια της αρθρίτιδας. Και οι δύο αυτές καταστάσεις αμβλύνουν σε μεγάλο βαθμό τη σωματική δύναμη και τη στάση του σώματος, κάνοντας πιο δύσκολη τη διατήρηση της σταθερότητας.

Αλλά και διάφορες άλλες μεταβολές διαδραματίζουν κι αυτές ρόλο:

Η απώλεια όρασης, για παράδειγμα, εκθέτει το άτομο σε αυξημένο κίνδυνο για πτώσεις, το ίδιο και η φθορά στον μηχανισμό του προθάλαμου στο «έσω ους», που ρυθμίζει την ισορροπία του σώματος, ενώ στεκόμαστε ή κινούμαστε. Επιπλέον, χρόνιες παθήσεις, όπως η στεφανιαία καρδιοπάθεια, η νόσος του Πάρκινσον ή νευρολογικές βλάβες συνεπεία ενός εγκεφαλικού επεισοδίου μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο βάδισης. Τέλος, οι ηλικιωμένοι συνηθέστατα λαμβάνουν φάρμακα και ορισμένα απ' αυτά, όπως κάποια αντικαταθλιπτικά, ηρεμιστικά, καρδιαγγειακά και αντιεπιληπτικά μπορεί να προκαλέσουν ζάλη αυξάνοντας κι αυτά τον κίνδυνο πτώσεων.

THE ASSOCIATED PRESS

Ορισμένα φάρμακα, όπως αντικαταθλιπτικά, ηρεμιστικά, καρδιαγγειακά και αντιεπιληπτικά, μπορεί να προκαλέσουν ζάλη αυξάνοντας τον κίνδυνο πτώσεων.

Το περπάτημα, η μυϊκή ενδυνάμωση, οι λειτουργικές ασκήσεις και οι ασκήσεις συντονισμού αντιμετωπίζουν την αστάθεια.

Τα καλά νέα

Το αισιόδοξο σ' όλα αυτά είναι ότι μπορείτε να ανακτήσετε, έστω και εν μέρει, τη χαμένη ισορροπία. Μια καλή αρχή μπορεί να γίνει με ένα πρόγραμμα ασκήσεων που βελτιώνει τη σταθερότητα και ενδυναμώνει τους μυς. Σε μια ανασκόπηση από 34 μελέτες που πραγματοποίησε η Cochrane Library σε άτομα ηλικίας, κατά μέσο όρο, 75 ετών διαπιστώθηκε ότι το περπάτημα, η μυϊκή ενδυνάμωση, οι λειτουργικές ασκήσεις και οι ασκήσεις συντονισμού βελτίωσαν αισθητά την ισορροπία των ατόμων που συμμετείχαν στις μελέτες.

Για να ενισχύσετε λοιπόν την ισορροπία σας, δοκιμάστε τις παρακάτω έξι ασκήσεις. Οταν μάλιστα φτάσετε στο σημείο να νιώθετε ότι έχετε άνεση και ισορροπία σε κάθε άσκηση, προσπαθήστε να μη χρησιμοποιείτε στήριγμα (π.χ. την καρέκλα, τον τοίχο ή άλλο υποστηρικτικό μέσο). Υπολογίστε πόσα δευτερόλεπτα (με μέγιστο τα 10) μπορείτε να διατηρήσετε τη στάση σας χωρίς να χρειαστεί να πιαστείτε π.χ. από την καρέκλα.

Ασκηση 1. Σταθείτε όρθιοι χωρίς να λυγίζετε τα πόδια. Σηκώστε το ένα πόδι λίγα εκατοστά προς το πλάι. Τα δάκτυλα πρέπει να «βλέπουν» μπροστά. Μείνετε σ' αυτή τη θέση για ένα δευτερόλεπτο. Επαναφέρατε στην αρχική θέση κάνοντας 8 έως 15 επαναλήψεις σε κάθε πόδι.

Ασκηση 2. Λυγίστε το γόνατο και σηκώστε το πόδι έως ότου η γάμπα να είναι παράλληλη προς το πάτωμα. Μείνετε σε αυτή τη στάση για ένα δευτερόλεπτο. Επιστρέφετε στην αρχική θέση, κάνοντας 8 έως 15 επαναλήψεις εναλλάξ σε κάθε πόδι.

Ασκηση 3. Λυγίστε και σηκώστε το πόδι έως ότου ο μηρός να είναι παράλληλος προς το έδαφος. Μείνετε για ένα δευτερόλεπτο. Χαμηλώστε το πόδι και κάντε 8 έως 15 επαναλήψεις εναλλάξ σε κάθε πόδι.

Ασκηση 4. Ακουμπήστε το δεξί χέρι στον τοίχο και σηκώστε το αριστερό πόδι ελαφρώς από το πάτωμα. Τα δάκτυλα του ποδιού πρέπει να «βλέπουν» προς τον τοίχο. Μείνετε σ' αυτή τη θέση για 5 δευτερόλεπτα. Κάντε 5 επαναλήψεις. Χαλαρώστε και επαναλάβατε με το άλλο πόδι.

Ασκηση 5. Ανοίξτε τα πόδια σε διάσταση στο ύψος των ώμων. Φέρτε σε έκταση το δεξί χέρι μπροστά σας και φέρτε το αριστερό χέρι στον αριστερό ώμο. Λυγίστε και σηκώστε ελαφρώς το αριστερό πόδι από το πάτωμα. Τα δάκτυλα του ποδιού πρέπει να «βλέπουν» προς τα κάτω και να αγγίζουν το πάτωμα. Επαναλάβατε την άσκηση και από την άλλη πλευρά (αριστερό χέρι-δεξί πόδι). Κάντε την άσκηση πέντε φορές.

Ασκηση 6. Ανοίξτε τα πόδια σε μικρή διάσταση. Φέρτε σε έκταση το χέρι μπροστά σας. Λυγίστε και σηκώστε ελαφρώς το πόδι σας από το πάτωμα. Μείνετε για πέντε δευτερόλεπτα. Κάντε πέντε επαναλήψεις και επαναλάβατε κι από την άλλη πλευρά.

Τα έξυπνα παιδιά ζουν περισσότερο και καλύτερα

Το I.Q. συμβάλλει στην καλή υγεία

Ατομα τα οποία είχαν μεγαλύτερη διανοητική ικανότητα στην παιδική τους ηλικία, πιθανότατα αντιμετωπίζουν μικρότερο κίνδυνο να εκδηλώσουν καρδιοπάθεια όταν φτάσουν στη μέση ηλικία, σύμφωνα με μια νέα μελέτη. Ειδικότερα, διάφορες παλαιότερες μελέτες έχουν συνδέσει τον υψηλότερο δείκτη νοημοσύνης (I.Q.) της παιδικής ηλικίας με καλύτερη υγεία στην ενηλικίωση αλλά και με μακροβιότητα, ωστόσο οι λόγοι που συμβαίνει αυτό δεν έχουν διερευνηθεί επαρκώς.

Πάντως, το περιβάλλον στο οποίο ζούμε επιδρά τόσο στη διανοητική ικανότητα, όσο και στους μακροπρόθεσμους κινδύνους για εκδήλωση ασθενειών. Από την άλλη πλευρά, η γνωστική ικανότητα στην παιδική ηλικία επηρεάζει και τις πιθανότητες που έχει ένα άτομο να εξασφαλίσει μια καλή εργασία ή να υιοθετήσει έναν υγιεινό τρόπο ζωής, αργότερα, κατά την ενηλικίωση.

Αυτά τα πιο πρόσφατα ευρήματα, που δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό American Journal of Public Health, κατατείνουν στο ότι η νοημοσύνη κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας επηρεάζει έμμεσα την υγεία της καρδιάς –μακροπρόθεσμα– επιδρώντας κυρίως στην παιδεία του ατόμου, στην εργασία και στις υγιεινές συνήθειές του στην ενήλικη ζωή.

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον δρα Chris Power του University College London στο Ηνωμένο Βασίλειο, ανέλυσαν στοιχεία από 9.377 Βρετανούς ενήλικες, τους οποίους είχαν παρακολουθήσει από την ημερομηνία γέννησής τους, το 1958. Στην ηλικία των 11 ετών οι συμμετέχοντες είχαν υποβληθεί σε τεστ γενικής νοημοσύνης, μαθηματικών και λεκτικής ικανότητας. Οι παράγοντες κινδύνου που είχαν για να εκδηλώσουν καρδιοπάθεια —συμπεριλαμβανομένων της παχυσαρκίας, της αυξημένης αρτηριακής πίεσης, του σακχάρου του αίματος και της χοληστερόλης– μετρήθηκαν στην ηλικία των 45 ετών.

Τα ευρήματα

Η ομάδα του δρος Power διαπίστωσε ότι, σε γενικές γραμμές, υπήρχε συσχέτιση μεταξύ της παιδικής νοημοσύνης και της πίεσης του αίματος, του σακχάρου και του βάρους του ατόμου στην ενηλικίωση.

Οι ερευνητές αξιολόγησαν μερικούς παράγοντες, οι οποίοι θα μπορούσαν να ερμηνεύσουν τη συσχέτιση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής τάξης στην παιδική ηλικία (βασιζόμενοι π.χ. στην εργασία του πατέρα) και του βάρους κατά τη γέννηση (που μπορεί να επηρεάσει την ανάπτυξη του παιδιού και την υγεία του ως ενήλικα). Αλλά, λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους παράγοντες, είδαν ότι δεν καταγράφηκε «τόσο έντονα» η σχέση μεταξύ ευφυΐας κατά την παιδική ηλικία και της καρδιολογικής υγείας, αργότερα. Αντιθέτως, όταν οι ερευνητές έλαβαν υπόψη τους συνήθειες των ενηλίκων που αφορούσαν την υγεία, την εκπαίδευσή τους και τα επιτεύγματα στη εργασία τους μέχρι την ηλικία των 42 ετών, τότε η σχέση μεταξύ παιδικής νοημοσύνης και των διαφόρων παραγόντων κινδύνου για την καρδιά αποδυναμώθηκε σημαντικά.

Η γνωσιακή ικανότητα κατά την παιδική ηλικία αποτυπώνει σημαντική διαφορά σε συχνότητα καρδιοπαθειών στο σύνολο του πληθυσμού.

Οι συνήθειες του τρόπου ζωής στην ενηλικίωση, δηλαδή κατά πόσον οι συμμετέχοντες στην έρευνα κάπνιζαν, γυμνάζονταν συστηματικά ή π.χ. επέλεγαν στη διατροφή τους φρούτα και λαχανικά και όχι τσιπς, ήταν οι παράγοντες που έκαναν τη διαφορά, διαπίστωσε η μελέτη.

Οι ερευνητές επισημαίνουν ότι η νοημοσύνη στην παιδική ηλικία και οι μέσω αυτής προσλαμβάνουσες από τα εκπαιδευτικά και επιστημονικά επιτεύγματα, επηρεάζουν την τελική προσέγγιση ενός ενήλικα όσον αφορά τη φροντίδα της υγείας του, την ικανότητά του να πειθαρχεί σε θεραπευτικές αγωγές ή, αντιθέτως, να εκτίθεται σε παράγοντες κινδύνου.

Αυτά τα ευρήματα, γράφει η ομάδα του δρος Power, αποδεικνύουν ότι αν και η γνωσιακή ικανότητα κατά την παιδική ηλικία έχει «μέτρια» επίδραση, όσον αφορά στους παράγοντες κινδύνου για καρδιοπάθεια, ωστόσο αυτή η επίδραση αποτυπώνει μια σημαντική διαφορά στη συχνότητα καρδιοπαθειών στο σύνολο του πληθυσμού.

REUTERS HEALTH

THE ASSOCIATED PRESS

Παιδιά με υψηλό I.Q. έχουν συνήθως καλύτερη υγεία στην ενήλικη ζωή τους, διατηρώντας την πίεση του αίματος, το σάκχαρο και το βάρος τους σε κανονικά επίπεδα.

ΣΥΝΤΟΜΑ

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

Καπνός και ποτό, παράγοντες κινδύνου

Νέα έρευνα επιβεβαιώνει ότι το κάπνισμα αυξάνει τον κίνδυνο εκδήλωσης καρκίνου του οισοφάγου και του στομάχου. Η έρευνα, που διήρκεσε 16 χρόνια στην Ολλανδία, κατέδειξε ότι το κάπνισμα αυξάνει τον κίνδυνο των δύο κυριότερων μορφών καρκίνου του στομάχου, καθώς και δύο ειδών καρκίνου του οισοφάγου από 60% έως 263%. Από την άλλη, το αλκοόλ αυξάνει τον κίνδυνο του καρκινώματος πλακώδους επιθηλίου του οισοφάγου. Ανθρωποι που στην έναρξη της έρευνας κατανάλωναν περισσότερα από 340 γραμμάρια αλκοόλ την ημέρα -ισοδύναμο δύο έως τριών ποτηριών κρασιού- είχαν σχεδόν πενταπλάσιες πιθανότητες να εμφανίσουν καρκίνο σε σχέση με όσους απείχαν.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Χωρίς έλεγχο τα κλωνοποιημένα

Απουσία μηχανισμού παρακολούθησης εισαγωγής τροφίμων από κλωνοποιημένα ζώα, παραδέχεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οπως απάντησε η επίτροπος για θέματα Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών κ. Ανδρούλα Βασιλείου, σε ερώτηση του ευρωβουλευτή του ΣΥΝ κ. Ν. Χουντή, «δεν υπάρχουν σήμερα επιστημονικές μέθοδοι που να καθιστούν δυνατή τη διάκριση των τροφίμων από κλωνοποιημένα ζώα από τα αντίστοιχα συμβατικά προϊόντα. Τα μέτρα ελέγχου ή οι απαιτήσεις επισήμανσης οφείλουν να βασίζονται σε συστήματα πιστοποίησης υπό τον έλεγχο των αρμόδιων αρχών, στην Ε. Ε. και σε τρίτες χώρες. Η Επιτροπή δεν διαθέτει πληροφορίες αν κάποια τρίτη χώρα έχει θεσπίσει τέτοιου είδους συστήματα».

Τα μωρά που γεννιούνται την άνοιξη είναι πιθανόν να αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο να εμφανίσουν σκλήρυνση κατά πλάκας στη μετέπειτα ζωή τους. Ερευνητές από τη Γλασκώβη που μελέτησαν τα δεδομένα σε περίπου 1.300 ασθενείς με σκλήρυνση κατά πλάκας που γεννήθηκαν στη δυτική Σκωτία, βρήκαν ότι περίπου 400 εξ αυτών είχαν γεννηθεί Μάρτιο, Απρίλιο ή Μάιο, αριθμός που ήταν 22% υψηλότερος από τον αναμενόμενο. Οι επιστήμονες πιστεύουν ότι τα αυξημένα ποσοστά ενδέχεται να οφείλονται σε ελλιπή επίπεδα βιταμίνης D κατά τη διάρκεια ενός καίριας σημασίας σταδίου της εμβρυϊκής ανάπτυξης. Και αυτό διότι η μητέρα δεν εκτίθεται σε μεγάλο βαθμό στο ηλιακό φως κατά τη διάρκεια της κύησης. Η μελέτη δημοσιεύθηκε στο European Journal of Neurology.

ΡΟΔΙ

Ενα άριστο αντιοξειδωτικό

Βασικό ρόλο στη μείωση του κινδύνου ανάπτυξης καρκίνου του μαστού φαίνεται ότι διαδραματίζουν αντιοξειδωτικές ουσίες που περιέχονται στο ρόδι. Σε αυτό το συμπέρασμα κατέληξαν Αμερικανοί ερευνητές που σε εργαστηριακές δοκιμές ανακάλυψαν ότι οι ελατζιτανίνες που περιέχονται στο ρόδι έχουν την ιδιότητα να αποκλείουν την παραγωγή οιστρογόνων που μπορεί να τροφοδοτήσουν την ανάπτυξη των καρκινικών κυττάρων. Σημειώνεται ότι η έρευνα δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Cancer Prevention Research» της Αμερικανικής Εταιρείας Ερευνας του Καρκίνου. Σύμφωνα με τους ερευνητές δεν έχει διευκρινιστεί η ποσότητα της ουσίας που απαιτείται προκειμένου να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

ΒΟΤΣΗΣ & ΠΑΡΑΣΚΟΣ
Άλλη μια εικαστική συνάντηση στις γκαλερί
Σελ. 27

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
Κυριακή 10 Ιανουαρίου 2010

ΒΡΑΒΕΙΑ ΟΣΚΑΡ
Οι ταινίες-φαβορί αναφέρονται στα προβλήματα των ΗΠΑ
Σελ. 30

Το καλό τραγούδι είναι θέμα ψυχής

Ο Γιάννης Σπανός εμβαθύνει στην ουσία της δημιουργίας, διαχωρίζοντας την ψυχική έμπνευση από την εγκεφαλική κατασκευή μελωδιών

Συνέντευξη στον **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ**

Ο συνθέτης που πρωτοστάτησε στο μουσικό ρεύμα της δεκαετίας του ’60 που ονομάστηκε «Νέο Κύμα» και στη συνέχεια σημάδεψε καταλυτικά με την παρουσία του την ιστορία του ελληνικού τραγουδιού, μιλάει στην «Κ» για την πορεία του στη δημιουργία, για τη «Λύρα» του Πατσιφά που γεννήθηκε με τα τραγούδια του και για τις μεγάλες φωνές που υπηρέτησαν τις μελωδίες του. Γεννήθηκε στο Κιάτο Κορινθίας, όπου ξεκίνησε σπουδές πιάνου, τις οποίες αργότερα συνέχισε στην Αθήνα. Το 1959, πρωτοετής της Νομικής, εγκαταλείπει το πανεπιστήμιο και εγκαθίσταται στο Παρίσι, όπου παίζει πιάνο σε μπουάτ και γνωρίζεται και συνεργάζεται με αστέρια της γαλλικής μουσικής σκηνής, όπως η Μαρί Λαφορέ, η Ζιλιέτ Γκρεκό, η Μπριζίτ Μπαρντό, η Πία Κολόμπο κ.ά. Ασχολείται με τη σύνθεση, μελοποιώντας Γάλλους ποιητές. Στις αρχές της δεκαετίας του ’60 επιστρέφει στην Ελλάδα και με την υποστήριξη του Αλέκου Πατσιφά δημιουργεί ένα καθαρά δικό του μουσικό κλίμα, χρησιμοποιώντας πρωτοεμφανιζόμενες φωνές. Το πρώτο του ελληνικό τραγούδι ήταν η σύνθεση «Μια αγάπη για το καλοκαίρι» που ερμήνευσε η Καίτη Χωματά. Εμπνευσμένος, ευαίσθητος και με

Σήμερα οι περισσότερες δισκογραφικές εταιρείες προωθούν τους κοιλιακούς, τα στήθια και τα μπούτια

εντελώς προσωπικό ύφος, θεωρείται από τους λίγους συνθέτες που έχουν στο ενεργητικό τους τόσες πολλές επιτυχίες. Έχει συνεργαστεί με την αφρόκρεμα του ελληνικού τραγουδιού, έχει γράψει μουσική και τραγούδια για το θέατρο και τον κινηματογράφο, ενώ οι δίσκοι του – μαζί με τις συμμετοχές – ξεπερνούν τους εκατό. Ορόσημα στην πορεία του θεωρούνται οι τρεις «Ανθολογίες», όπου μελοποίησε Έλληνες ποιητές, καθώς και τα άλμπουμ «Οδός Αριστοτέλους», «Έξοδος Κινδύνου» και «Στου Καιρού τα Ρέματα». Η συζήτηση μαζί του εξελίχθηκε ανάμεσα σε καυστικά σχόλια και γέλια, μια και το σαρκαστικό χιούμορ είναι από τα κύρια χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Ξεκινήσαμε από τη σύγχρονη ελληνική μουσική σκηνή.

-Κύριε Σπανέ, διακρίνετε να υπάρχουν σήμερα νέοι συνθέτες οι οποίοι θα μπορούσαν να προσφέρουν κάτι φρέσκο στον χώρο της δημιουργίας; Μιλάμε για κάτι ανάλογο με το Νέο Κύμα που φέρατε εσείς τη δεκαετία του ’60 με τη συμπαράσταση της «Λύρας» του Αλέκου Πατσιφά.

Υποψιάζομαι ότι θα υπάρχουν, αλλά δεν τους ανακαλύπτει κανείς. Σήμερα δεν υπάρχουν ανιχνευτές ταλέντων ή προστάτες ταλέντων όπως υπήρχαν τότε. Ό,τι πιο εύκολο, αυτό πουλάει και αυτό ζητάνε και από τα νέα παιδιά. Δεν μπορώ να πιστέψω, ούτε θα δεχτώ ποτέ, ότι μέσα σε αυτή τη νεολαία, σε αυτή την εποχή που έχει τα πάντα, δεν υπάρχουν ταλέντα. Απλώς δεν υπάρχουν οι άνθρωποι οι οποίοι θα ενδιαφερθούν να τα ανακαλύψουν. Άλλωστε, σήμερα, με την κρίση που υπάρχει, και οι παραγωγοί και οι εταιρείες έχουν αφήσει τα πράγματα στην τύχη τους και στο ίντερνετ.

-Δημιουργοί όπως ο Σωκράτης ο Μάλαμας, ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου, ο Αλκίνοος Ιωαννίδης, πώς σας φαίνονται;

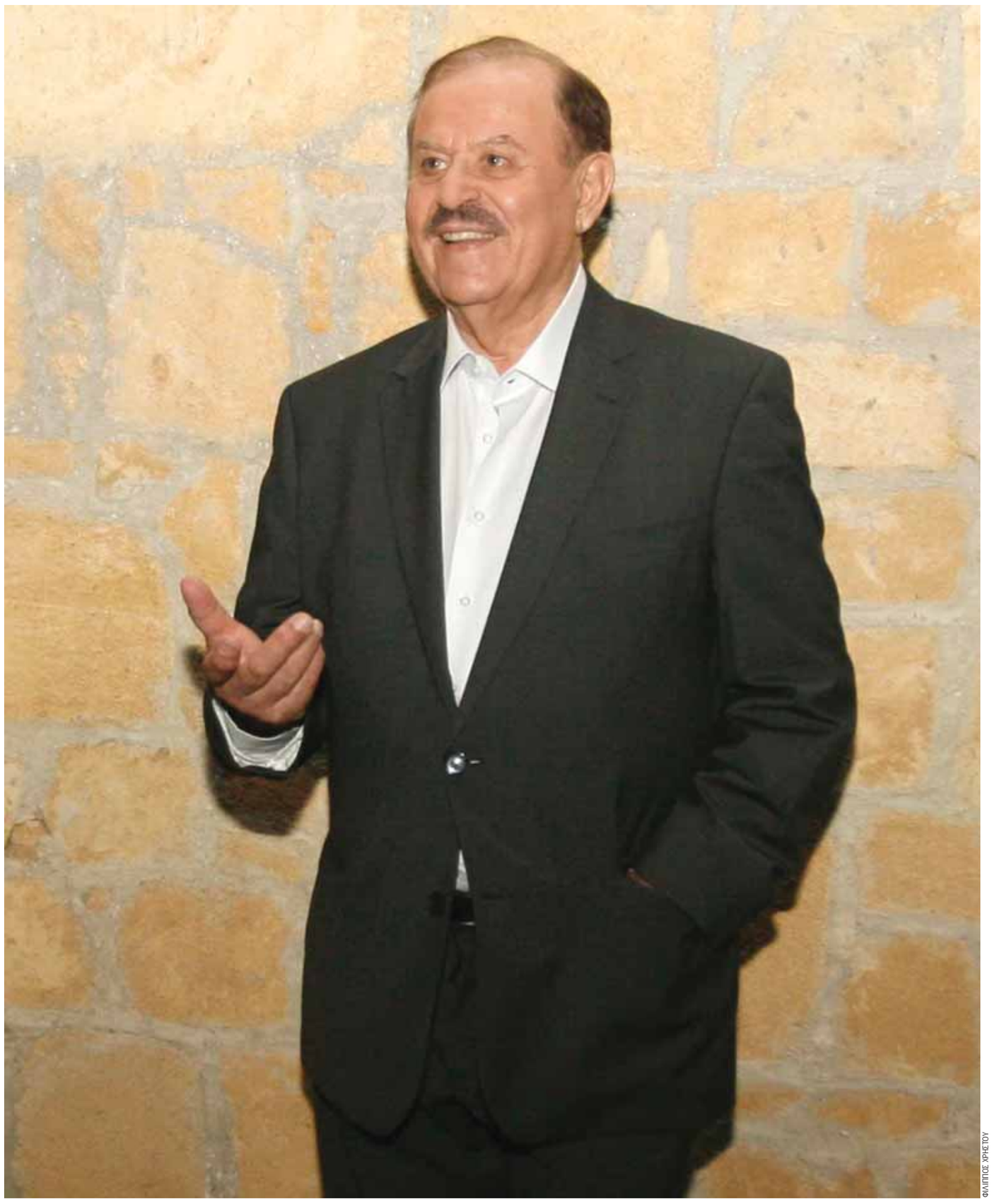

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

«Συχνά μου λένε ότι είμαι πολύ χαμηλών τόνων και απαντώ ότι οι χαμηλοί τόνοι ακούγονται συνέχεια, ενώ οι υψηλοί τόνοι κουράζουνε. Άλλωστε, έμαθα να αξιοποιώ το χιούμορ, μέσα από το οποίο μπορείς να λες ανατρεπτικά πράγματα και μεγάλες αλήθειες χωρίς να κραυγάζεις».

Μου μιλάτε για λαμπρά παραδείγματα που όμως ανακάλυψαν σχεδόν μόνοι το ταλέντο τους και οργανώνουν οι ίδιοι τις παραγωγές τους. Αυτοί απέκτησαν τους θαυμαστές τους από τις διάφορες εμφανίσεις τους, έχουν γυρίσει παντού και το ταλέντο τους λάμπει. Δεν τους ανακάλυψε ούτε τους προώθησε κάποια εταιρεία. Σήμερα οι περισσότερες δισκογραφικές εταιρείες προωθούν τους κοιλιακούς, τα στήθια και τα μπούτια.

-Ποιο είναι το μυστικό της επιτυχίας σε ένα τραγούδι;

Η πηγαία μελωδία. Η πρώτη ύλη είναι αυτό που το ψιθυρίζεις και το σφυρίζεις. Αυτό είναι το τραγούδι. Αυτό που κάποιος σφυρίζει από μόνος του χωρίς τη συνοδεία οργάνων. Αυτό πάει να πει ότι υπάρχει πρώτη ύλη που μπορείς να την επεξεργαστείς όσο θέλεις. Όλα τα τραγούδια που σήμερα ξανακούγονται και είναι διαχρονικά, είναι επειδή είναι αυτάρκη, είναι αυτοτελή, και μπορεί να καταλάβει ο άλλος από τις πρώτες νότες ποιο τραγούδι είναι. Σήμερα τα τραγούδια τα οποία σκαρώνουνε με συγχορδίες ή και με έντεχνες απαντήσεις και εφέ, τα ακούς ολοκληρωμένα και λες «αυτό το τραγούδι κάπου το ξέρω» αλλά να το σφυρίξεις δεν μπορείς. Από τότε που μπήκανε μέσα στη δουλειά τα κομπιούτερ και αρχίσανε όλα τα παιδιά να «σκαρώνουν» τραγούδια με αυτά, άρχισε και το πρόβλημα. Γιατί ο καθένας, αν έχει κάποιες βασικές μουσικές γνώσεις, παίρνει μια συγχορδία και πάνω σε αυτήν αυτοσχεδιάζει μια μελωδία. Ενώ η μελωδία δεν βγαίνει από τη συγχορδία, στην εμπνευσμένη μελωδία βάζεις συγχορδία μετά.

-Συνθέτες της εποχής σας έλεγαν ότι λειτουργούσαν ως «έξυπνοι δανειστές». Εσείς δανειστήκατε μελωδίες;

Όχι, δεν υπήρξε ποτέ αυτό το σενάριο. Δεν υπήρχε λόγος να δανειστώ. Βέβαια δεν υπάρχει παρθενογένεση, αλλά δεν είναι και δανεισμός. Όταν υπάρχει έμφυτο ταλέντο και όχι εγκεφαλικό, φιλτράρονται τα πάντα από αυτό. Ό,τι ερεθίσματα έχεις, όσα έχεις θαυμάσει, ό,τι έχεις αγγίξει, ό,τι συμβαίνει σε εσένα, στην κοινωνία και στους ανθρώπους σου, όλα αυτά μαζεύονται κάπου στο υποσυνείδητο και μέσα από μια μαγική χημεία γίνονται δικιά σου έμπνευση και μουσική. Είναι τελικά θέμα ψυχής.

-Εκεί προσδιορίζεται η διαφορά; Εγκεφαλική και ψυχική δημιουργία;

Βέβαια. Υπάρχουν πολλοί και πολύ καλοί συνθέτες που δουλεύουν μόνο με το μυαλό. Σκέφτονται μαθηματικά. Είναι η ίδια διαφορά όπως με έναν τραγουδιστή και έναν ερμηνευτή. Ο τραγουδιστής απλώς τραγουδάει γιατί έχει ωραία φωνή, ο ερμηνευτής ερμηνεύει κι ας μην έχει ωραία φωνή. Βγαίνει η ψυχή του. Υπάρχουν διαφορές που δεν είναι τόσο φανερές, αλλά εγώ τις νιώθω.

Ο Καζαντζίδης

-Από την αρχή λειτουργούσατε έτσι;

Ναι, από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, έτσι είμαι. Δεν μπορώ να λειτουργήσω και δεν μπορώ να ζω διαφορετικά. Εμένα με ενθουσιάζουν κάποια πράγματα που για κάποιον άλλο δεν λένε τίποτα. Μου λένε π.χ. «είναι δυνατόν εσένα να σου αρέσει ο Καζαντζίδης;». Ναι, μου άρεσε πολύ ο Καζαντζίδης, πάρα πολύ. Μάλιστα, κάποια εποχή δούλευα για τη φωνή του Καζαντζίδη, γιατί ήταν το όνειρό μου να μου πει ένα-δύο τραγούδια, αλλά…

-Τόση εκτίμηση;

Όχι απλώς εκτίμηση, ήταν σπουδαία φωνή. Σκεφτείτε ότι εγώ έγινα οικειοθελώς μετανάστης. Ξεκίνησα χωρίς βοήθεια, χωρίς καθόλου βοήθεια από κανέναν. Οι δικοί μου δεν μου είπαν πότε όχι, αλλά δεν μπορούσα να τους παίρνω λεφτά, γιατί ήθελα να τους δείξω ότι είμαι αυτάρκης. Στο Παρίσι, λοιπόν, το ’59 με ’60, άκουγα τη Μαντουβάλα και τρελαινόμουν από νοσταλγία για τον τόπο μου. Με κορόιδευαν οι άλλοι κάπως κουλτουριάρηδες συνάδελφοι, αλλά αλλιώς είχε μιλήσει σε μένα τότε και αλλιώς στους άλλους. Αλλά και ποιος άλλος θα έλεγε τη Μαντουβάλα με αυτόν τον τρόπο τον μη επιτηδευμένο, ακόμη και σήμερα, πέστε μου.

-Από τότε είχατε σκεφτεί να γράψετε τραγούδια για τον Καζαντζίδη;

Τόλμησα να γράψω μουσικές. Είχα κάνει κάποιες κασέτες, μάζευα υλικό, αλλά δεν μπόρεσα ποτέ να τον πλησιάσω, δεν έτυχε. Άλλωστε είχαμε συμβόλαια με διαφορετικές εταιρείες που είχαν αποκλειστικά δικαιώματα. Δεν πειράζει, δεν πρόλαβα, ήταν άλλοι καιροί τότε…

-Δεν τα δώσατε σε άλλη φωνή;

Όχι, άκουγα τη φωνή του Καζαντζίδη σ’ αυτά. Και ήταν η μόνη εξαίρεση που έλεγα ότι θα ήταν πιο όμορφος ο Καζαντζίδης σ’ αυτά. Είχε ιδιαίτερη έκφραση κι ο τρόπος που τραγούδαγε έβγαζε τόση ένταση και συγκίνηση…

Ο Αλέκος Πατσιφάς και το Νέο Κύμα της δεκαετίας του ’60

-Να μιλήσουμε λίγο για εκείνο το ιστορικό σημείο της συνάντησης με τον Πατσιφά. Πώς έγινε;

Εγώ βρισκόμουνα στη Γαλλία τότε και ερχόμουνα τα καλοκαίρια στην Ελλάδα πιο πολύ για διακοπές. Δούλευα σε μπουάτ του Παρισιού σαν πιανίστας στην αρχή, πέρασα από ακρόαση, τους άρεσα και με κρατήσανε. Μετά συνόδευα μια μεγάλη φίρμα του γαλλικού τραγουδιού και του ποιητικού λόγου. Μιλάμε για μια εποχή που έσβησε οριστικά και άφησε πολλά πράγματα πίσω της. Εγώ, σαν πολύ νέος, γιατί πήγα αμέσως μετά το γυμνάσιο, ρουφούσα σαν στυπόχαρτο. Δηλαδή μου ταίριαζε αυτή η μουσική με βάθος και με λόγο ποιητικό, όχι όμως ακαταλαβίστικο. Ποιήματα ανάλογα με αυτά των Ελλήνων ποιητών που έβαλα στις ανθολογίες.

-Γίνατε γνωστός στο Παρίσι;

Έχω ολόκληρο αφιέρωμα ως Γάλλος συνθέτης. Γιατί αρχικά έγινα πολύ γνωστός στις εκεί μπουάτ. Μετά άρχισα να μελοποιώ Γάλλους ποιητές και μετά στιχουργούς, αλλά πάντα γύρω από το ποιοτικό, γιατί και εκεί τότε υπήρχε και το εμπορικό. Το τραγούδι ήταν χωρισμένο στην αριστερή και στη δεξιά όχθη του ποταμού Σηκουάνα. Στην αριστερή όχθη ήταν όλη η ποιότητα, οι μπουάτ, οι καλλιτέχνες, και δεξιά οι έμποροι του τραγουδιού. Ανάλογα πράγματα παντού δηλαδή. Αργότερα έγιναν αυτά στην Αθήνα με την Πλάκα και τα παραλιακά μαγαζιά. Τότε άκουσε για μένα ο Γιώργος Παπαστεφάνου και ήρθε και με βρήκε στο Παρίσι και μου πήρε συνέντευξη για ένα ελληνικό περιοδικό. Και μετά, όταν ήρθα στην Αθήνα, με έφερε σε επαφή με τον Πατσιφά, τον κύριο Αλέκο Πατσιφά τον Μέγα.

-Είχε ξεκινήσει τη «Λύρα»;

Όχι, ήθελε να ξεκινήσει μια εταιρεία με έναν νέο δημιουργό, να είναι κάτι καινούργιο. Είχε τότε ένα βιβλιοπωλείο και τις εκδόσεις «Ίκαρος». Είχε ασχοληθεί και λίγο με τη δισκογραφία, διαλέγοντας πάντα εκλεκτά πράγματα. Με πήγε ο Γιώργος σε ένα πολύ ωραίο σπίτι που είχε ο Πατσιφάς, γεμάτο με παλιά ρολόγια σαν έπιπλα, και κάθισα στο πιάνο, του έπαιξα δύο μελωδίες και γύρισε και μου είπε «έλα του χρόνου και ξεκινάμε την εταιρεία». Έφυγα πίσω Γαλλία και όταν γύρισα το ’61 στήσαμε τη «Λύρα». Έψαχνε να βρει ένα ξεκίνημα, ήταν από τους ανθρώπους που ήθελαν κάτι το διαφορετικό. Μαζί μας ήρθε ο Νότης ο Μαυρουδής και ο Σαββόπουλος. Με εμάς και τον Γιώργο Παπαστεφάνου ξεκίνησε η «Λύρα».

-Εσείς είχατε ήδη κάποιο υλικό μαζεμένο;

Εγώ έγραφα συνέχεια. Άνοιγα το μαγνητόφωνο και έπαιζα με τις ώρες. Μετά βάζαμε στίχους στη μουσική με τον Γιώργο ή έγραφα πάνω σε καινούργιους στίχους του. Και με άλλους στιχουργούς, όπως τον Γεωργουσόπουλο και τον Αλεξόπουλο, αυτό συνέβαινε. Δηλαδή, δεν ήμασταν οι επαγγελματίες στιχουργοί ή συνθέτες. Ήμασταν μια παρέα που ήθελε να εκφραστεί και δουλεύαμε ομαδικά, με έναν άνθρωπο, τον Πατσιφά, που μας υποστήριζε σταθερά.

-Η φράση «Νέο Κύμα» ποιανού ιδέα ήταν;

Μετά τον πρώτο μας δίσκο με τον Γιώργο, το «Μια αγάπη για το καλοκαίρι», οι πρώτες κριτικές στα περιοδικά έλεγαν ότι ήταν κάτι καινούργιο. Είχαμε ακούσματα δροσερά με την Καίτη Χωματά ως καινούργια φωνή, ενώ τότε μεσουρανούσαν σε άλλες εταιρείες η Νάνα Μούσχουρη και η Τζένη Βάνου. Εμείς ήμασταν μια παρέα που ξαφνικά ξεπηδήσαμε από το πουθενά. Και ο Αλέκος, που ήταν και πολύ ανήσυχος άνθρωπος και έψαχνε συνεχώς, μου λέει «κάν’ το να δώσουμε έναν τίτλο, το ακούω σαν κύμα, καινούργιο μουσικό κύμα». Και επειδή ήταν της μόδας τότε το «Nouvelle Vague» στον γαλλικό κινηματογράφο, σκεφτήκαμε να το ονομάσουμε «Νέο Κύμα». Μόλις το άκουσε ο Πατσιφάς, το δέχτηκε αμέσως.

-Πώς γινόταν γνωστό το έργο σας και προωθούσατε τις πωλήσεις;

Πηγαίναμε στις μπουάτ που δημιουργήθηκαν χάρη σε μας στην Πλάκα. Δεν υπήρχαν μπουάτ πριν από εμάς. Υπήρχαν κάτι στέκια σαν του Λάκη Παπά και του Γιάννη Αργύρη. Οι μπουάτ ήταν μικροί χώροι, χωρίς μικρόφωνα, χωρίς ουίσκι. Πηγαίναμε εκεί και παίζαμε τα τραγούδια μας. Ο Νότης έπαιζε κιθάρα, ο Πουλόπουλος στο τραγούδι και στην κιθάρα, εγώ στο πιάνο, και εκεί ερχόταν η νεολαία να μας ακούσει. Τα δοκιμάζαμε, τους άρεσαν, μας άρεσε κι εμάς. Δεν πληρωνόμασταν, δεν ήταν επί πληρωμή οι εμφανίσεις μας. Τα τραγούδια που είχανε μια ανταπόκριση στον κόσμο τα περνούσαμε σε δίσκους.

-Στην πραγματικότητα επαναλαμβάνατε μια λειτουργία η οποία υπήρχε την εποχή του ρεμπέτικου. Τη ζωντανή δοκιμή χωρίς αμοιβή.

Στην ουσία ναι, το ίδιο κάναμε. Οι λαϊκοί δημιουργοί, βέβαια, εκείνη την εποχή βγάζανε πλέον νυχτοκάματο στα πάλκα της εποχής. Αλλά κάποτε και εκείνοι έτσι είχαν αρχίσει. Τότε βέβαια αυτό που μας έδινε θάρρος και μια μεγάλη ικανοποίηση ήταν που ανταποκρινόταν ο κόσμος που συνεχώς γινόταν περισσότερος. Και καταλάβαινες ότι ψυχή με ψυχή ενωνόντουσαν. Αλλά τότε δεν ξέραμε πού θα έβγαζε αυτό, ούτε κάναμε κανένα χρονοδιάγραμμα.

-Δηλαδή σας ικανοποιούσε και μόνο το ότι παίζατε τα τραγούδια σας.

Μα δεν χρειαζόμασταν πολλά. Υπήρχε τότε εντελώς άλλη νοοτροπία, τελείως. Οι ανάγκες δεν ήταν τόσο υλικές, όσο να περνάμε καλά με παρέες, ταβερνάκια, τραγούδι… Τα έχουμε ζήσει όλοι αυτά τα χρόνια της ξέγνοιαστης νιότης. Εμείς είχαμε τη μουσική και μας κρατούσε. Υπήρχε μια ειλικρίνεια σε ό,τι κάναμε, δεν υπήρχε σκοπιμότητα. Γι’ αυτό και οι μουσικές μας, που δεν έκαναν τις πωλήσεις των εμπορικών τραγουδιών εκείνης της εποχής, συνέχισαν να πουλάνε και όταν τα άλλα ξεχάστηκαν. Σαββόπουλος, Μαρκόπουλος, Μούτσης και τόσοι άλλοι ήταν σπουδαίοι συνθέτες και έδωσαν σπουδαίες δουλειές που θα ακούγονται συνεχώς, όπως συμβαίνει τα τελευταία 50 χρόνια.

-Από τις φωνές με τις οποίες συνεργαστήκατε, με ποιους αποκτήσατε μια ιδιαίτερη σχέση;

Με όλους είχα κάτι διαφορετικό γιατί ανίχνευα τις κρυφές ερμηνευτικές δυνατότητές τους. Από τον Μπιθικώτση και τη Μοσχολιού, μέχρι τον Πάριο, την Αλεξίου και τη Μαρινέλλα. Κατάλαβα ότι όλες αυτές οι μεγάλες φωνές έχουν τις ευαισθησίες τους κρυμμένες. Και πως όταν πούνε ένα άλλο τραγούδι, το οποίο τους μιλάει στην καρδιά, ξεχνάνε το «εμπορικό» – το οποίο έχουνε βέβαια ανάγκη να το κάνουνε για το μεροκάματο. Εγώ πάντα είχα καλές σχέσεις μαζί τους, γιατί πάντα τους έδινα ουσιαστικά πράγματα. Καταλάβαινα, ρε παιδί μου, ότι αυτοί οι άνθρωποι είχαν και μια άλλη κρυφή πτυχή, την πιο ερμηνευτική ας πούμε, την πιο ευαίσθητη. Και πάντα έπεφτα μέσα. Δεν απευθύνθηκα ποτέ σε τραγουδιστές που δεν μπορούσαν να καταλάβουν, να νιώσουν τη μουσική μου.

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Κυριακή 10.1
ΘΕΑΤΡΟ

Αντιπαραθέσεις

Η δραματική και βραβευμένη με Pulitzer ιστορία του Tennessee Williams, «Λεωφορείο ο πόθος», διαδραματίζεται στις όχθες του Μισισιπή, όταν η Μπλανς καταφθάνει για να επισκεφθεί την αδερφή της, Στέλλα. Η ονειροπόλα Μπλανς και ο ρεαλιστής σύζυγος της Στέλλας έρχονται αντιμέτωποι σε μια αναπόφευκτη αντιπαράθεση. Σε σκηνοθεσία Αντρέα Χριστοδουλίδη. Με τους Έρικα Μπεγέτη, Μαργαρίτα Ζαχαρίου, Σωτήρη Μεστάνα, Νικόλα Κουρουμτζή, Βαρβάρα Λάρμου κ.ά. Τακτικές παραστάσεις κάθε Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή, στις 8.30 μ.μ. Θέατρο Ένα, Λευκωσία. Πληρ. 22348203.

Δευτέρα 11.1
ΜΟΥΣΙΚΗ

Ανάσες από τον Βασίλη

Ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου επιλέγει τις πιο προσωπικές στιγμές της δισκογραφίας του, προσθέτει τραγούδια που αγαπάει και «στήνει» μια ιδιαίτερη παράσταση, όπου τον πρώτο λόγο τον έχουν οι ερμηνείες. Με δυο πιάνα και κιθάρες ταξιδεύει το κοινό με συναισθήματα αλλά και άποψη, με ευαισθησία αλλά και θυμό. Μαζί του η Κατερίνα Μακαβού, η νεαρή ερμηνεύτρια που έχει ήδη ξεχωρίσει από τη νεότερη γενιά. Στις 18/1 και 19/1, ώρα 9.30 μ.μ. Μουσική σκηνή RED, Λευκωσία. Πληρ. 22767711.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Φωτογραφικά κολάζ

Συνεχίζεται για αυτή τη βδομάδα μόνο η εικαστική έκθεση της Rosangela Renno. Το έργο της Βραζιλιάνας εικαστικού επικεντρώνεται κυρίως στη φωτογραφική τέχνη. Επιλέγει και αναδιαμορφώνει φωτογραφικές εικόνες άλλων καλλιτεχνών, φορτισμένες με πολιτικές προεκτάσεις. Την ίδια στιγμή η ολότητα του έργου της χαρακτηρίζεται από έντονο ανθρωπισμό. Μέχρι τις 15/1. Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος, Λευκωσία. Πληρ. 22663871.

Τρίτη 12.1
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ανάγλυφα σε δύο διαστάσεις

Εγκαινιάζεται η πρώτη ατομική έκθεση της Μαργαρίτας Παρασκευαΐδου με τίτλο «Ενέργεια και φως». Στα έργα της χρησιμοποιεί χαρτί και γύψο, δημιουργώντας υφή που δίνει την αίσθηση του φωτός με το ακρυλικό και τη λαδομογιά. Γκαλερί Γκλόρια, Λευκωσία. Πληρ. 22762605.

Μη χάσετε

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Ένα ευαισθητοποιημένο ντοκιμαντέρ

Η Brave New Culture συνεχίζει τις ντοκιμαντεριστικές δραστηριότητές της με την προβολή της πολυβραβευμένης ταινίας του Franny Armstrong «The Age of Stupid», με τον υποψήφιο για Όσκαρ Pete Postlethwaite. Ένα πολυσυζητημένο ντοκιμαντέρ που ξεχωρίζει τόσο για τη σκηνοθετική του προσέγγιση όσο και για τον τρόπο με τον οποίο οι δημιουργοί επέλεξαν να παρουσιάσουν το θέμα των ραγδαίων κλιματολογικών αλλαγών. Η προβολή εντάσσεται στα πλαίσια της εκδήλωσης «Βραδιές Ντοκιμαντέρ». Παρασκευή 15/1, στις 8.30 μ.μ. Θέατρο Ένα, Β΄ Δημοτική Αγορά, Λεμεσός. Και Παρασκευή 22/1, στις 8.30 μ.μ. Πολιτιστικό Ίδρυμα ΑΡΤΟΣ, Λευκωσία. Πληρ. 77772552.

ΘΕΑΤΡΟ

Σατιρίζοντας το Χόλιγουντ

Πρεμιέρα κάνει την Κυριακή 10/1 η Δεύτερη Σκηνή της ΕΘΑΛ με την 105η παραγωγή της. Μια κωμωδία από την Ιρλανδία, το «Πέτρες στις τσέπες του» της Μαρί Τζόουνς. Το έργο σατιρίζει το Χόλιγουντ, τις σαχλές και ατάλαντες σταρ, τις ανούσιες ταινίες, τους σκηνοθέτες-ψώνια και τους βοηθούς-υποχείριά τους, καθώς και τα όνειρα των μεροκαματιάρηδων κομπάρσων να κατακτήσουν μια ανώτερη θέση. Σε σκηνοθεσία Γιώργου Μουαΐμη και μετάφραση Γιόλας Κλείτου. Με τους Χριστόδουλο Μαρτά και Λευτέρη Σαλωμίδη στους πρωταγωνιστικούς ρόλους. Τακτικές παραστάσεις κάθε Κυριακή στις 6.30 μ.μ. και κάθε Τρίτη στις 8.30 μ.μ. Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ, Λεμεσός. Πληρ. 25877827.

Τετάρτη 13.1
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Διάφορες εμπνεύσεις

Η έκθεση της Hourig Torosian με τίτλο «Χρώμα και συμμετρία» αποτελείται από έργα ζωγραφικής μεγάλης κλίμακας σε καμβά και χαρτί. Στους πίνακες παρουσιάζονται ανθρώπινες μορφές και γνώριμα μοτίβα της πόλης. Η καλλιτέχνις εμπνεύστηκε από τις ασπρόμαυρες οικογενειακές της φωτογραφίες και τις λεπτομέρειες στα μεταλλικά κάγκελα των παραθύρων των σπιτιών της Παλιάς Λευκωσίας. Μέχρι τις 30/1. Γκαλερί Αργώ, Λευκωσία. Πληρ. 22754009.

Πέμπτη 14.1
ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Αρχαίο δράμα

Το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ, στο πλαίσιο προώθησης σύγχρονων προσεγγίσεων πάνω στη θεατρική τέχνη, οργανώνει και παρουσιάζει το «Μικρό Φεστιβάλ», με θεματολογία που βασίζεται στο αρχαίο δράμα και επίσημο προσκεκλημένο τον σκηνοθέτη Θεόδωρο Τερζόπουλο. Παρουσιάζονται μεταξύ άλλων τα έργα «Μετρητά, το πένθος του Πενθέα» (14, 15, 16/1, 8.30 μ.μ., θεατρική ομάδα ΜΙΤΟΣ) και «Μήδεια» της Κρίστα Βολφ, εν είδει ανάγνωσης με την Ιωάννα Καμμένου (23/1, 8.30 μ.μ.). Από τις 14/1 μέχρι τις 24/1. Παλιό Ξυδάδικο, Λεμεσός. Πληρ. 99864970.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Το Κυπριακό σε καρικατούρες

Εγκαινιάζεται η έκθεση γελοιογραφίας με τίτλο «Γελοιο-γραφώντας την Ιστορία του Κυπριακού» του Χρύσανθου Χρυσάνθου. Θα παρουσιαστεί ακόμα το ομώνυμο βιβλίο του καλλιτέχνη. Πύλη Αμμοχώστου, Λευκωσία, στις 6 μ.μ. Μέχρι τις 30/1. Πληρ. 22452000.

Παρασκευή 15.1
ΘΕΑΤΡΟ

Προβληματισμοί και διάλογοι

«Σύγχρονοι θεατρικοί προβληματισμοί και διάλογοι μεταξύ Πλάτωνα και Πούσκιν». Την τέχνη του διαλόγου με διαφορετικές προσεγγίσεις μελετά αυτή τη φορά ο σκηνοθέτης Απόστολος Αποστολίδης, θέτοντας τις σκέψεις του Πλάτωνα και του Πούσκιν πάνω σε σύγχρονους θεατρικούς προβληματισμούς. Παρουσιάζονται τα έργα «Ίων» του Πλάτωνα και «Μότσαρτ και Σαλιέρι» του Αλεξάντρ Πούσκιν. Από τις 14/1 μέχρι τις 16/1 στις 8.30 μ.μ. Θεατρικός χώρος ΑΙΓΑΙΑ, Λευκωσία. Πληρ. 99641244. Και 17, 21 και 22/1 στις 8.30 μ.μ. Παλιό Ξυδάδικο, Λεμεσός. (Στα πλαίσια του Μικρού Φεστιβάλ – Θέατρο ΜΙΤΟΣ). Πληρ. 99985232.

Σάββατο 16.1
ΘΕΑΤΡΟ

Ελληνική πραγματικότητα

Πρεμιέρα κάνει απόψε η ξεκαρδιστική κωμωδία των Νίκου Τσιφόρου και Πολύβιου Βασιλειάδη με τίτλο «Μια Ιταλίδα στην Κυψέλη», την οποία σκηνοθετεί ο Κώστας Δημητρίου. Το έργο, το οποίο είχε σαρώσει τα ταμεία το 1960, σκιαγραφεί την ελληνική πραγματικότητα μέσα απ' τους δρόμους του μεγαλοπιάσματος και της ξενομανίας. Με τους Χάρη Κκολό, Νιόβη Χαραλάμπους, Νεοκλή Νεοκλέους, Μιχάλη Μουστάκα κ.ά. Κεντρική Σκηνή ΘΟΚ. Πληρ. 77772717.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ρεμπέτικα

Ο Muammer Ketencoglu, ένας σημαντικός Τούρκος μουσικός που αναδεικνύει την αλληλεπίδραση Ελλήνων και Τούρκων στο ρεμπέτικο, γεφυρώνει τους ήχους του μ' αυτούς της Μικράς Ασίας και των Βαλκανίων. Τα τραγούδια ερμηνεύουν στα Ελληνικά και στα Τουρκικά η Deniz Ketencoglu και η Παναγιώτα Μιχαλέλη, με τον Muammer Ketencoglu στο ακορντεόν και στο τραγούδι. Σε συνεργασία με το Παγκύπριο Συμβούλιο Ειρήνης, Τμήμα Λεμεσού. Στις 8.30 μ.μ. Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός. Πληρ. 77774545.

Επιμέλεια: **ΜΑΡΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**
art@kathimerini.com.cy

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

Κυριακή 10.1
ΧΟΡΟΣ

Γκαλά αστεριών στο Μέγαρο

Πρώτη παράσταση του γκαλά χορού, συμπαραγωγή του Μεγάρου Μουσικής και της Λυρικής Σκηνής στο οποίο συμμετέχουν κορυφαίοι χορευτές από μεγάλα θέατρα της Ευρώπης. Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αίθουσα «Αλεξάνδρα Τριάντη», ώρα έναρξης 8 μ. μ.
Β. Σοφίας και Κόκκαλη

Δευτέρα 11.1
ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Επιστήμες δεκαετίας '60

Στην Παλαιά Βουλή, στο πλαίσιο του μεγάλου κύκλου εκδηλώσεων «Σαββόπουλος και Φίλοι - Το περιβόλι του τρελλού. '60s το ροκ του μέλλοντός μας», συνεχίζονται οι συναντήσεις «Ημουν κι εγώ εκεί. Πώς βιώσαμε τα '60s» με τη συζήτηση «Επιστήμες και τεχνολογία στη δεκαετία του 1960» που συντονίζει ο Νίκος Ξυδάκης, δημοσιογράφος και αρχισυντάκτης της «Καθημερινής». Συμμετέχουν οι Λεωνίδας Ρεσβάνης, δρ Γιάννης Δαγκλής, Νίκανδρος Μπούρας και Αριστείδης Μπαλτάς. Παλαιά Βουλή, 7 μ. μ. Σταδίου

Τρίτη 12.1
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Εκθεση γλυπτών του Κ. Τσιρώνη

Η «Fizz Gallery» εγκαινιάζει την έκθεση γλυπτικής του Κώστα Τσιρώνη με τίτλο «Ο ελάχιστος εαυτός». Ορισμένα έργα είναι φτιαγμένα από κερί, ενώ άλλα, ντυμένα με κεντήματα, παραπέμπουν άμεσα στη σχέση θρησκείας και θανάτου. Βαλαωρίτου 9Γ, τηλ. 210-36.07.598

ΘΕΑΤΡΟ

Η «Διαθήκη» στη Λάρισα

Τη «Διαθήκη» του Μάριου Ποντίκα σε σκηνοθεσία Κώστα Τσιάνου παρουσιάζει στο Θέατρο του Μύλου το ΔΗΠΕΘΕ Λάρισας - Θεσσαλικό Θέατρο. Το έργο ανεβαίνει με πρωταγωνιστές τους Τάκη Χρυσικάκο, Περικλή Καρακωνσταντόγλου, Παντελή Παπαδόπουλο. Ρούσβελτ 59, Λάρισα.

Τετάρτη 13.1
ΕΚΘΕΣΗ

Περιδιάβαση στα αναγνωστικά

Μεγάλοι εικαστικοί καλλιτέχνες και λογοτέχνες είχαν κάποτε τη φροντίδα των αναγνωστικών για τους μαθητές κάθε βαθμίδας. Ενα διαφορετικό «ξεφύλλισμα» παλαιότερων εποχών στο Μέγαρο Εϋνάρδου, από το Μορφωτικό Ιδρυμα Εθνικής Τραπέζης και τη Σχολή Μωραΐτη.
Αγ. Κωνσταντίνου 20

Πέμπτη 14.1
ΧΟΡΟΣ

Η σιωπή των πραγμάτων

Μια ερευνητική δουλειά του πάνω στο χορευτικό solo, με τίτλο «All things are quite silent», παρουσιάζει στο Ιδρυμα Κακογιάννη ο χορευτής και χορογράφος Αντώνης Φωνιαδάκης. Το έργο δημιουργήθηκε τον χειμώνα του 2009. Η μουσική είναι του Julien Tarried, ο σκηνικός χώρος και η δραματουργία του Χριστόδουλου Παναγιώτου. 14 - 18/1.
Πειραιώς 206, τηλ. 210-34.18.550

Παρασκευή 15.1
ΘΕΑΤΡΟ

«Μαρά/Σαντ» στο Εθνικό

Πρεμιέρα στη Νέα Σκηνή «Νίκος Κούρκουλος» του Εθνικού Θεάτρου για το έργο «Μαρά/Σαντ» του Πέτερ Βάις σε μετάφραση Μ. Πλωρίτη. Η σκηνοθεσία είναι της Εφης Θεοδώρου. Παίζουν οι Μηνάς Χατζησάββας, Κόρα Καρβούνη κ. ά. Αγ. Κωνσταντίνου 22-24

Επιμέλεια:
ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ
abravanel@kathimerini.gr

Ματιές στον κόσμο

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Szepmuveszeti Museum
www.szepmuveszeti.hu
«Από τον Μποτιτσέλι έως τον Τισιανό: Αριστουργήματα δύο αιώνων ιταλικής ζωγραφικής» Η έκθεση στο Μουσείο Καλών Τεχνών της Βουδαπέστης παρουσιάζει ένα μεγάλο αφιέρωμα στην ιταλική Αναγέννηση, το οποίο περιλαμβάνει 130 έργα 80 καλλιτεχνών του 15ου και του 16ου αιώνα - ανάμεσά τους ο Μποτιτσέλι, ο Λεονάρντο ντα Βίντσι, ο Τζοβάνι και ο Τζεντίλε Μπελίνι, ο Περουτζίνο, ο Ραφαήλ, ο Τισιανός, ο Βερονέζε και ο Τιντορέτο. Η Πινακοθήκη Ούφιτσι της Φλωρεντίας, το Λούβρο, η Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου, το Μετροπόλιταν της Νέας Υόρκης και πολλά άλλα μουσεία έχουν συνεισφέρει στην έκθεση δανείζοντας εκλεκτά έργα από τις συλλογές τους, ενώ ο πίνακας του Λεονάρντο ντα Βίντσι «Η κυρία με την ερμίνα» ταξίδεψε για τον σκοπό αυτό από την Κρακοβία της Πολωνίας. Εως τις 14 Φεβρουαρίου.

ΓΕΝΕΥΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Musee Rath
www.ville-ge.ch/mah

«Alberto Giacometti». Η έκθεση ανατρέχει στην καλλιτεχνική διαδρομή του Αλμπέρτο Τζιακομέτι (1901-1966) παρουσιάζοντας γλυπτά, πίνακες και σχέδια από την πρώιμη σουρεαλιστική του περίοδο μέχρι τα χρόνια της ωριμότητάς του, όταν δημιούργησε τις λεπτόκορμες, επιμήκεις ανθρώπινες φιγούρες από ορείχαλκο που έγιναν το σήμα κατατεθέν του (εδώ ο «Αντρας που περπατάει», 1960). Ο Τζιακομέτι γεννήθηκε στην Ελβετία αλλά από το 1922 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Η έκθεση εστιάζει ιδιαίτερα στην περίοδο 1942-1945, όταν ο καλλιτέχνης είχε επιστρέψει στη Γενεύη όπου συνεργάστηκε με τον Αλμπερτ Σκίρα στο περιοδικό «Λαβύρινθος» και ασχολήθηκε με μια σειρά μικροσκοπικών αφαιρετικών γλυπτών ύψους λίγων εκατοστών. Εως τις 21 Φεβρουαρίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΘΕΑΤΡΟ
Al Hirschfeld Theater
www.hairbroadway.com
«Hair». Το έργο που καθιέρωσε τον θεατρικό όρο «ροκ μιούζικαλ», προϊόν της χίπικης αντικουλτούρας και της σεξουαλικής επανάστασης της δεκαετίας του '60, με τα τραγούδια που έγιναν ύμνοι του κινήματος εναντίον του πολέμου στο Βιετνάμ, αναβιώνει στη θεατρική σκηνή διασκευασμένο από την Νταϊάν Πάουλους. Γραμμένο από τον Τζέιμς Ρέιντο και τον Τζέρομ Ράγκνι, με μουσική του Γκαλτ Μακντέρμοτ, το Hair είχε προκαλέσει μεγάλο θόρυβο όταν πρωτοπαρουσιάστηκε, με την επί σκηνής εμφάνιση γυμνών ηθοποιών, την περιγραφή χρήσης παράνομων ουσιών και την ασέβεια προς την αμερικανική σημαία. Η νέα παραγωγή, τιμημένη με βραβείο Τόνι «καλύτερης αναβίωσης μιούζικαλ», δίνει έμφαση σε μια διαχρονική πλευρά του Hair, την ορμή και την αγωνία της νιότης, αναδεικνύοντας τη βαθύτερη αμφισημία ενός μιούζικαλ που οι περισσότεροι θυμούνται σαν ένα διασκεδαστικό, αν και σκανδαλιστικό για την εποχή του, έργο.

Gerald Shoenfeld Theater
www.asteadyrainonbroadway.com
«A Steady Rain». Δύο κινηματογραφικοί σταρ, ο Ντάνιελ Κρεγκ και ο Χιου Τζάκμαν, πρωταγωνιστούν στο έργο του 39χρονου θεατρικού συγγραφέα Κιθ Χαφ, εμπνευσμένο από πραγματικά περιστατικά γύρω από την υπόθεση ενός κατά συρροήν δολοφόνου. Ο Κρεγκ και ο Τζάκμαν ερμηνεύουν δύο αστυνομικούς του Σικάγου και παλιούς φίλους, οι οποίοι ακολουθούν λάθος δρόμο στην αναζήτηση του δολοφόνου και αναγκάζονται να αναλάβουν τελικά την ευθύνη, παρουσιάζοντας ο καθένας τη δική του εκδοχή για τα γεγονότα. Η παράσταση, σκηνοθετημένη από τον Τζον Κρόουλι, έχει μεγάλη εισπρακτική επιτυχία, ωστόσο οι κριτικοί σημειώνουν ότι, παρ' όλο που οι δύο σταρ είναι καλοί στους ρόλους τους, το έργο δεν είναι πολύ παραπάνω από «ένα βάθρο για να ανέβουν και να δεχτούν τη λατρεία των θαυμαστών τους».

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΘΕΑΤΡΟ
Menier Chocolate Factory
www.menierchocolatefctory.com
«Sweet Charity». Το μιούζικαλ του Νιλ Σάιμον και του Σάι Κόλμαν, βασισμένο στο φιλμ του Φελίνι «Νύχτες της Καμπίρια», παρουσιάζεται σε μια λαμπερή νέα παραγωγή σκηνοθετημένη από τον Μάθιου Γουάιτ. Οι κριτικές είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές για την πρωταγωνίστρια, την Τάμζιν Αουτγουέιτ, η οποία υποδύεται την αφελή, ρομαντική πόρνη Τσάριτι Χόουπ επιτυγχάνοντας εξαιρετικές επιδόσεις στο τραγούδι, τον χορό και τη θεατρική ερμηνεία. Επαινετικοί είναι οι κριτικοί και για τον Μαρκ Αμπερς, που ερμηνεύει τον Οσκαρ αλλά και άλλους ρόλους. Οι παραστάσεις έχουν προγραμματιστεί να συνεχιστούν έως τις 7 Μαρτίου.

Τα νούφαρα του Μονέ

Στον κήπο του Κλοντ Μονέ στο Ζιβερνί, η λίμνη με τα νούφαρα έγινε το θέμα έργων με τα οποία ο πρωτεργάτης του ιμπρεσιονισμού έκλεισε τη μακρόχρονη καλλιτεχνική διαδρομή του αγγίζοντας τα όρια της αφαίρεσης, με στόχο να δώσει «την εντύπωση ενός υδάτινου συνόλου χωρίς όχθη και ορίζοντα». Στην προσπάθειά του να συλλάβει τις συνεχείς μεταβολές του φωτός και των χρωμάτων, τα περιγράμματα σχεδόν εξαφανίζονται: το νερό, ο ουρανός, τα λουλούδια, όλα αναμειγνύονται σ' αυτούς τους μεγάλων διαστάσεων πίνακες, όπου ο Μονέ θέλησε να δημιουργήσει «ένα καταφύγιο για ήρεμο στοχασμό». Η έκθεση «Monet's Water Lilies», στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης (έως 12/4) περιλαμβάνει μια σειρά από πίνακες με αυτό το θέμα, ανάμεσά τους το τρίπτυχο που ανήκει στη συλλογή του μουσείου (εδώ, ένας από τους πίνακες του τριπτύχου, 1920).

ΠΑΡΙΣΙ
ΘΕΑΤΡΟ
Theatre La Bruyere
www.labruyere.com
«Les 39 marches». Τα «39 βήματα» έχουν διανύσει μια περιπετειώδη διαδρομή στη λογοτεχνία, τον κινηματογράφο και το θέατρο. Το ομότιτλο κατασκοπικό μυθιστόρημα του Τζον Μπιούκαν, του 1915, με θέμα έναν αθώο που τον καταδιώκουν οι επίδοξοι δολοφόνοι του, μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο από τον Αλφρεντ Χίτσκοκ το 1935 και διασκευάστηκε σε θεατρική εκδοχή το 1972 από τον Πάτρικ Μπάρλοου. Τώρα παρουσιάζεται σε μια νέα θεατρική διασκευή για τη γαλλική σκηνή από τον Ζεράρ Σιλμπεϊράς, με έμφαση στα κωμικά στοιχεία του. Σκηνοθετημένο από τον Ερίκ Μετεγιέ, έχει μετατραπεί σε μια διασκεδαστική σουρεαλιστική φάρσα, με τέσσερις ηθοποιούς να ερμηνεύουν τα 150 περίπου πρόσωπα του έργου. Ο ίδιος ο σκηνοθέτης ερμηνεύει 70 ρόλους σε μια παράσταση που έχει κερδίσει πολύ καλή υποδοχή από την κριτική και το κοινό. Εως τις 31 Μαρτίου.

ΕΚΘΕΣΗ
Musee Marmottan-Monet
www.marmottan.com
«Fauves et expressionistes, de Van Dongen a Otto Dix». Το μουσείο Μαρμοτάν-Μονέ παρουσιάζει μια ανθολογία έργων της γερμανικής καλλιτεχνικής πρωτοπορίας που καθιερώθηκε να αποκαλείται «γερμανικός εξπρεσιονισμός», τίτλος ο οποίος καλύπτει καλλιτέχνες και κινήσεις με σημαντικές διαφορές μεταξύ τους. Τα έργα προέρχονται από το μουσείο του Βούπερταλ, όπου γίνεται αυτό τον καιρό έκθεση πινάκων του Μονέ. Τρία σύνολα ξεχωρίζουν: τα έργα καλλιτεχνών της ομάδας Die Brucke («Η γέφυρα»), με πρωταγωνιστή τον Ερνστ Λούντβιχ Κίρχνερ, οι καλλιτέχνες της κίνησης «Blaue Reiter» («Γαλάζιος καβαλάρης») όπου πρωτοστάτησαν ο Βασίλι Καντίνσκι και ο Φραντς Μαρκ, και, από τη δεκαετία του 1920, η «νέα αντικειμενικότητα», με κύριο εκπρόσωπο τον Οττο Ντιξ. Εκτός από τους προαναφερθέντες, στην έκθεση αντιπροσωπεύονται πολλοί καλλιτέχνες, ανάμεσά τους ο Κλέε, ο Κοκόσκα, ο Μπέκμαν, ο Γιαβλένσκι, ο Σμιτ-Ρότλουφ και ο Εριχ Χέκελ (εδώ ο πίνακάς του «Λουόμενες», 1912). Ως τις 20 Φεβρουαρίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

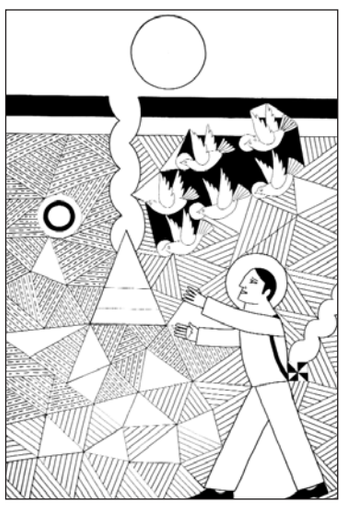

Αριστερά έργο του Στέλιου Βότση και δεξιά έργο του Στας Παράσκου. Οι θετικές ιδιότητες του μαύρου χρώματος συμπεριλαμβάνουν ό,τι κουβαλά ένα αίσθημα βεβαιότητας και ουσίας. Και οι θετικές ιδιότητες του άσπρου προμηνύουν την αγνότητα, την απλότητα και την αποδοτικότητα.

Είναι απλά τα πράγματα

Στέλιος Βότσης και Στας Παράσκος συναντώνται για ακόμα μια φορά

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**

Η σύγχρονη κυπριακή εικαστική σκηνή αναμφισβήτητα στιγματίστηκε από την πρώτη γενιά καλλιτεχνών, της οποίας τα μέλη τόλμησαν να μεταβούν στο εξωτερικό για σπουδές στις καλές τέχνες. Κάτι καθόλου εύκολο, αφού συχνά έπρεπε κανείς να παλέψει σκληρά για να πείσει την οικογένειά του για την αξία της τέχνης του και την αναγκαιότητα των σπουδών. Ήταν η πρώτη γενιά που έφευγε, για να επιστρέψει μερικά χρόνια αργότερα με νέες ιδέες, μπολιάζοντας τον τόπο με τα όσα είχαν βιώσει στους γρήγορους ρυθμούς των μητροπόλεων, στις οποίες υπήρξαν σπουδαστές. Επαναπατρισμένοι, πλέον, κάποιοι από αυτούς, μοιάζει σαν να έχασαν το νόημα, ενώ άλλοι συνέχισαν σθεναρά. Αναμφισβήτητα όλοι ένιωθαν, δικαίως ή αδίκως, πως ο χώρος αυτός τους ανήκε.

Δύο Κύπριοι καλλιτέχνες της γενιάς που ξεκίνησε να εκθέτει τη δημιουργία της τη δεκαετία του 1950, ο Στέλιος Βότσης και ο Στας Παράσκος, παρουσιάζουν μια κοινή έκθεση με τίτλο «Τόσο απλά: Άσπρο-Μαύρο», η οποία εγκαινιάζεται τη Δευτέρα 11 Ιανουαρίου στην γκαλερί Opus 39, στη Λευκωσία. Σε αυτήν την έκθεση παραθέτουν ο καθένας τη δική του σειρά έργων, με βασικά χρώματα το μαύρο και το άσπρο. Οι δυο τους υπήρξαν στενοί φίλοι από τα μαθητικά τους χρόνια και ακολούθησαν έπειτα αυτόνομες αλλά παράλληλες πορείες, συμμεριζόμενοι πάντα τα ίδια «πιστεύω» για την τέχνη της κάθε εποχής που διένυαν. Οι ίδιοι δηλώνουν πως οι απόψεις τους, σε θεωρητικό τουλάχιστον επίπεδο, συμπίπτουν, αφού η τέχνη τους έχει πάρει αντίθετες – αλλά παράλληλες – κατευθύνσεις. Ομολογούν ακόμα πως «η έκθεση δίνει γεύση αυθεντικής κυπριακής τέχνης – κυπριακής υπό την έννοια ότι η έμπνευση πηγάζει από προσωπικές εμπειρίες των δύο καλλιτεχνών μέσα από το κυπριακό περιβάλλον».

Δύο καλλιτέχνες, δύο ιστορίες

Ο Στέλιος Βότσης, γεννημένος στη Λάρνακα το 1929, φοίτησε, μεταξύ άλλων, στο Κολέγιο Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών St Martin's στο Λονδίνο, στο Royal Academy of Fine Arts του Λονδίνου και πήρε το πτυχίο του στις καλές τέχνες το 1955 από τη Σχολή Slade του University College of London. Η τέχνη του, φανερά επηρεασμένη από τις δεσπόζουσες τάσεις του ντιζάιν της εποχής του, φέρει κυβιστικά στοιχεία και καταπιάνεται θεματικά με κοινωνικές, πολιτικές, υπαρξιακές και συναισθηματικές καταστάσεις. Αυτές παρουσιάζονται τις πλείστες φορές σαν ένα όραμα του καλλιτέχνη για την κοινωνία, στην οποία έχει άλλοτε τον ρόλο ενός θεατή και άλλες φορές έναν ενεργό ρόλο.

Ο Στας Παράσκος, γεννημένος το 1933 στην Αναφωτία, έφυγε για σπουδές το 1950. Φοίτησε στο Πολυτεχνείο και έπειτα στο Πανεπιστήμιο του Leeds της Αγγλίας και συνέχισε, για να διδάξει στο Canterbury College of Art. Στην Κύπρο, το μεγαλύτερό του επίτευγμα με κοινωνικό αντίκτυπο, μέχρι στιγμής, είναι το Cyprus College of Art, στο χωριό Λέμπα, όπου φοιτούν ως επί το πλείστον Ευρωπαίοι σπουδαστές. Σε αντίθεση με τον επιστήθιο φίλο του, ο Παράσκος ζωγραφίζει οργανικές μορφές και πολλές φορές αναγνωρίσιμες κυπριακές φιγούρες και τοπία.

Ίσως, 40 χρόνια μετά την αφετηρία τους στον χώρο, να μην έχουν τραντα-χτά νέα να παραθέσουν. Αυτό που αξίζει όμως να προσεχθεί είναι η εναλλαγή προσαρμογής αντιπαράθεσης των ιδεών των καλλιτεχνών με τις σύγχρονες τάσεις και τα μοντέρνα ρεύματα. Προσαρμόζονται μεν στη γρήγορη παραγωγή που έχει συχνά έναν εφήμερο χαρακτήρα, αλλά αντιπαρατίθενται στον νεοκονσεπτουαλισμό και στον διαφημιστικό χαρακτήρα αυτού του κινήματος. Η προσφορά τους στην εγχώρια πολιτιστική σκηνή εκτιμάται και η τέχνη του καθενός θεωρείται ήδη διαχρονική. Ωστόσο, αυτό μόνο ο χρόνος θα το επαληθεύσει.

info

«Τόσο απλά: Άσπρο-Μαύρο». Εκθεση ζωγραφικής των Στέλιου Βότση και Στας Παράσκου. Γκαλερί Opus 39, Λευκωσία. Εγκαίνια τη Δευτέρα 11/1, στις 7.30 μ.μ. Μέχρι τις 30/1. Πληρ. 22424983.

Ο Στας Παράσκος φεύγει για λίγο από τους πολύχρωμους καμβάδες του και πραγματεύεται τους δύο βασικούς τόνους της ζωγραφικής.

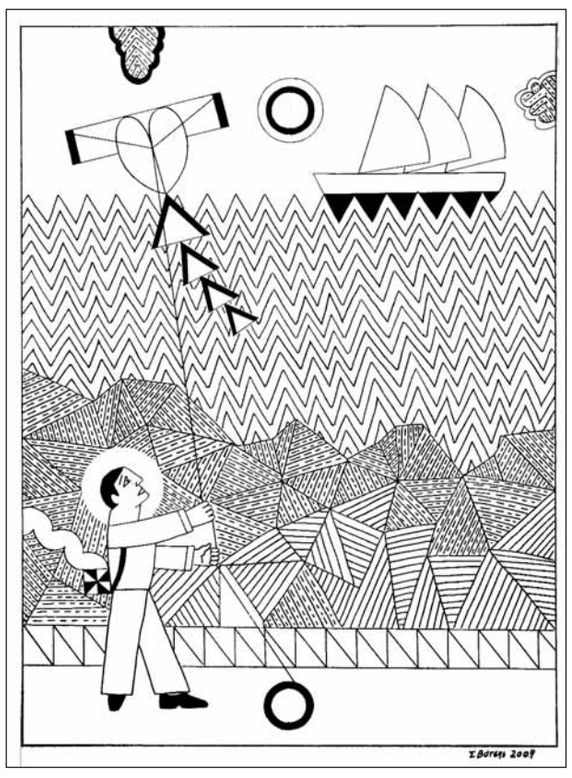

Ο Στέλιος Βότσης, εκτός από τις μαυρόασπρες ακρυλικές του ζωγραφιές, παρουσιάζει στη βιτρίνα της γκαλερί έργα με χρώμα που φέρουν στοιχεία από τη δουλειά του των δύο περασμένων δεκαετιών.

Μέδουσα Rondanini Ρωμαϊκή εποχή. Μάρμαρο. Υψος 36 εκ. Γλυπτοθήκη Μονάχου.

Σύμπλεγμα Λαοκόοντα. Τέλη 1ου αιώνα π.Χ. ή αρχές 1ου αιώνα μ.Χ. Μάρμαρο. Υψος 1,84 μ. Μουσείο Πιο - Κλεμεντίνο.

Ο Αχιλλέας σκοτώνει τη βασίλισσα των Αμαζόνων Πενθεσίλεια περ. 540-530 π.Χ. Αττικός μελανόμορφος αμφορέας. Υψος 41,6 εκ. Βρετανικό Μουσείο.

Νίκη της Σαμοθράκης, περ. 190 π.Χ. Μάρμαρο Πάρου (το άγαλμα), γκρίζο μάρμαρο (το πλοίο). Υψος 3,28 μ. Λούβρο.

Ενθρονη θεά. 5ος αιώνας π.Χ. Πηλός. Υψος 18,5 εκ. Μουσείο Ιστορίας της Τέχνης, Βιέννη.

Ελληνικές συλλογές στα μεγαλύτερα μουσεία του κόσμου

Σκεφθείτε όλα τα μεγάλα μουσεία του κόσμου. Το Λούβρο, τα Μουσεία του Βατικανού, το Ερμιτάζ, το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης, το Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο. Δεν υπάρχει μεγάλο μουσείο που να μη διαθέτει ελληνικές αρχαιότητες. Για την ακρίβεια, δεν υπάρχει μεγάλο μουσείο του κόσμου που να μην είναι υπερήφανο για τις ελληνικές του συλλογές, για ένα ή περισσότερα κορυφαία δείγματα ελληνικής τέχνης που εκτίθεται στις πιο προβεβλημένες αίθουσές του. Ανεκτίμητοι θησαυροί διάσπαρτοι σε όλες τις ηπείρους συνθέτουν ένα συναρπαστικό μωσαϊκό, με αιχμή τα πιο διάσημα εκθέματα στο Λονδίνο ή στο Παρίσι.

Περηφανεύονται και διαφημίζουν τα σπάνια κομμάτια που διαθέτουν

Τα εκθέματα «ταξίδεψαν» στον κόσμο είτε από εμπορία κατά την αρχαιότητα, είτε ως ρωμαϊκά αντίγραφα φημισμένων ελληνικών έργων, είτε ως τοπικές παραγωγές των εκτός Ελλάδας εστιών του αρχαίου Ελληνισμού (Μεγάλη Ελλάδα, Μικρά Ασία), είτε κατόπιν λεηλασίας των ελληνικών αρχαιολογικών χώρων, είτε ως προϊόν αρχαιοκαπηλίας ή αγοραπωλησίας κατά τους νεότερους χρόνους.

Οπως σημειώνουν οι επιμελητές και έχοντες την επιστημονική επιμέλεια της σειράς, καθηγητές Αρχαιολογίας Βασίλης Λαμπρινουδάκης και Πάνος Βαλαβάνης, από το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα με τις ανασκαφές της Πομπηίας, η ενασχόληση με τις αρχαιότητες εντάθηκε και οδήγησε στη δημιουργία των πρώτων μεγάλων συλλογών του είδους, που ανήκαν κυρίως σε αυλές βασιλέων ή σε οίκους ευγενών. Τα επόμενα χρόνια, κατά τον 19ο αιώνα, χάρη στις πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές, οι ιδιωτικές αυτές συλλογές μετατράπηκαν στα πρώτα μεγάλα δημόσια μουσεία στην Ευρώπη. Η βασιλική συλλογή της Γαλλίας, για παράδειγμα, αποτέλεσε τον πυρήνα του Μουσείου του Λούβρου, η βασιλική συλλογή της Γερμανίας υπήρξε η βάση για τη δημιουργία των μουσείων του Μονάχου και του Βερολίνου, η συλλογή των τσάρων της Ρωσίας για τη δημιουργία του Ερμιτάζ, αλλά και των παπών της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας για τα περίφημα μουσεία του Βατικανού.

Τα μουσεία αυτά εμπλουτίζονταν συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου και του 20ού αιώνα με δύο κυρίως τρόπους: πρώτον, με αγορές αρχαιοτήτων που ανασκάπτονταν και εξάγονταν παράνομα από χώρες με μεγάλο πολιτιστικό παρελθόν, πράγμα που οδήγησε σε μεγάλη ανάπτυξη της αρχαιοκαπηλίας. Δεύτερον, με τη χρηματοδότηση ανασκαφικών προγραμμάτων σε Ελλάδα, Ιταλία, Μικρά Ασία και Βόρεια Αφρική. Οι ξένοι ανασκαφείς αρχικά είχαν το δικαίωμα να μεταφέρουν στις χώρες τους τα αρχαία που ανακάλυπταν, εμπλουτίζοντας τα μουσεία που βρίσκονταν σε αυτές. Ετσι, μεταφέρθηκαν όχι μόνο κινητά ευρήματα, αλλά και ολόκληρα οικοδομήματα, όπως το Μνημείο των Νηρηίδων στο Βρετανικό Μουσείο, το πρόπυλο του ιερού της Αθηνάς και ο βωμός της Περγάμου στο Βερολίνο. Το 1801 ο λόρδος Ελγιν απογύμνωσε την Ακρόπολη των Αθηνών μεταφέροντας τμήματά της στην Αγγλία, ενώ το 1811 η ζωφόρος του ναού του Επικουρείου Απόλλωνα στις Βάσσες της Φιγαλείας μεταφέρθηκε στο Βρετανικό Μουσείο και τα αετώματα του ναού της Αφαίας από την Αίγινα βρέθηκαν στη Γλυπτοθήκη του Μονάχου. Αντίστοιχες, σχεδόν πειρατικές, ενέργειες των Γάλλων «οδήγησαν» την Αφροδίτη της Μήλου, το 1822, και τη Νίκη της Σαμοθράκης, το 1863, στο Λούβρο. Αμέσως μετά την απελευθέρωση Γάλλοι αρχαιολόγοι της «Επιστημονικής αποστολής του Μορέως», οι οποίοι συνόδευαν τα στρατεύματα του στρατηγού Μαιζόν, ανέσκαψαν τον οπισθόδομο του ναού του Δία στην Ολυμπία, μεταφέροντας τις έξι μετόπες με τους άθλους του Ηρακλή στο Λούβρο. Η ανασκαφή αυτή διακόπηκε γρήγορα από τον Καποδίστρια για πολιτικούς λόγους.

Η πρακτική της νόμιμης μεταφοράς αρχαίων στο εξωτερικό σταμάτησε το 1875, χρονολογία ιστορική όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για την ιστορία της αρχαιολογίας. Τότε, στη σύμβαση μεταξύ του ελληνικού κράτους και των Γερμανών αρχαιολόγων, οι οποίοι ανέλαβαν τελικά τις ανασκαφές στην Ολυμπία, τέθηκε απαράβατος όρος τα αρχαία να παραμένουν στον τόπο της εύρεσής τους.

Κεφάλι αλόγου από το τέθριππο άρμα της Σελήνης, περ. 438-432 π.Χ. Μάρμαρο. Μήκος 83,3 εκ. Βρετανικό Μουσείο.

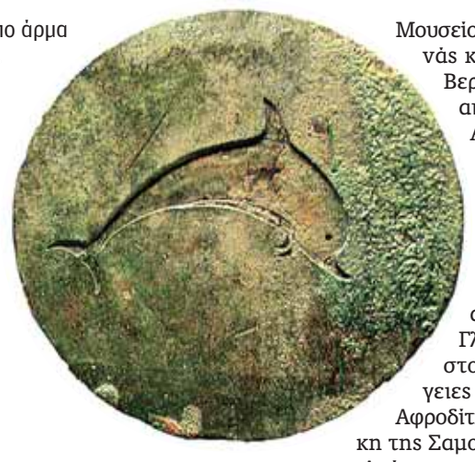

Δίσκος με δελφίνι 500 π.Χ. Χαλκός. Διάμετρος 28,3 εκ. Βάρος 3,876 κ. Μουσείο Ιστορίας της Τέχνης Βιέννη.

Η γυαλιστερή διάτρητη γέλη ζωντανών ακτινόζωων σε διάφορες μορφές.

Πεπλατυσμένες τρίχες στην κάτω επιφάνεια του φύλλου της ελιάς.

Ανασηκωμένα, υδροδυναμικά λέπια καρχαρία.

Νανόκοσμος, αυτός ο άγνωστος

Οργανισμοί κάτω από το μικροσκόπιο γίνονται αντικείμενο θαυμασμού

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Αυτό το ταξίδι δεν χρειάζεται ούτε αποσκευές ούτε αεροπορικά εισιτήρια και κρατήσεις σε ξενοδοχεία. Είναι γρήγορο, πολύχρωμο, γεμάτο από πρωτοπόρα σχέδια και μορφές και μας θέλει καθιστούς, με ανοιχτή διάθεση στο μεγαλείο της Φύσης. Κυρίως καταδεκτικούς στον εντυπωσιακό κόσμο που μας αποκαλύπτει ένα ηλεκτρονικό μικροσκόπιο σάρωσης. Αυτό ακριβώς είναι το θέμα του «Νανόκοσμου», μιας εξαιρετικής έκδοσης για τον άγνωστο κόσμο της Φύσης (εκδ. Καπόν). Οχι τα τοπία κι όσα μπορεί ο άνθρωπος να θαυμάσει με μια ματιά, -όταν βέβαια μπορεί να εκτιμήσει τις χαρές του ελεύθερου χρόνου- αλλά ο πολύπλοκος κόσμος της μικρογραφίας. Μονοκύτταροι οργανισμοί, τρίχες, λέπια, γυρεόκοκκοι, σπόρια, φύλλα, νύχια, αγκίστρια, μυζητήρες που κανείς δεν μπορεί να υποπτευθεί πόσες συναρπαστικές μεταμφιέσεις μπορούν να κάνουν.

Μονοκύτταροι οργανισμοί, τρίχες, λέπια, γυρεόκοκκοι, σπόρια, φύλλα, μυζητήρες που κανείς δεν μπορεί να υποπτευθεί τις συναρπαστικές τους μεταμφιέσεις

Σπάνια ομορφιά

Ακόμη και οργανισμοί που μπορεί να προκαλούν με τη μορφή τους απέχθεια, κι άλλοι που τους βλέπουμε με αντιπάθεια, επιζητώντας την εξόντωσή τους, κάτω από ένα επιστημονικό μικροσκόπιο και 200.000 φορές μεγεθυμένα, γίνονται αφορμές θαυμασμού για την πολυπλοκότητά τους ή για τη σπάνια ομορφιά τους. Σχέδια, μορφές και εικόνες που μοιάζουν περισσότερο με σπάνια έργα τέχνης παρά με την άρθρωση στο πόδι μιας μέλισσας, το απεχθές κεντρί τους, τα σπόρια του μύκητα Aspergillus όταν είναι έτοιμα να παρασυρθούν στον αέρα, ο αρσενικός κοριός όταν χρησιμοποιεί τον φαλλό του για να διαρρήξει την κοιλιά του θηλυκού και να διοχετεύσει το σπέρμα του, οι αναπνευστικοί σωλήνες της μύγας των φρούτων που αποκτούν ένα εντυπωσιακό μοβ χρώμα, όπως ο αναπνευστικός πόρος μιας κάμπιας. Το κεφάλι της πεταλούδας μεγεθυμένο 25 φορές είναι ένας απρόβλεπτος κόσμος, το ίδιο οι βλεφαρίδες, η βδέλλα και οι μυζητήρες της που κανείς δεν φαντάζεται το υπέροχο κίτρινο και βαθύ γαλάζιο που δημιουργούν, όπως οι απαίσιες κατά τα άλλα ψείρες στα κεφάλια των παιδιών. Οπως η χρυσή προβοσκίδα του ενήλικου σκόρου, όταν δεν είναι σε χρήση. Ο «Νανόκοσμος» (εκδόσεις Καπόν») του Richard Jones σε μετάφραση της Παναγιώτας Σιετή, με τη βοήθεια της Νάντιας Ζαφειροπούλου που επιμελήθηκε τα κείμενα και τις παρατηρήσεις του βιολόγου Γιώργου Μαλάμη, δείχνει ένα σουρρεαλιστικό κόσμο όπως μας συστήνεται μέσα από την υψηλή τεχνολογία.

Το ηλεκτρονικό μικροσκόπιο σάρωσης δίνει εικόνες απρόσμενων περίπλοκων σχημάτων που υπερβαίνουν κάθε φαντασία και παρουσιάζονται άλλοτε σαν να είναι τρισδιάστατες κι άλλοτε προσφέροντάς μας λεπτομέρειες και απίθανα μυστικά σε θέματα βιολογίας.

Οι επικαλυπτόμενες δομές των φτερών τα καθιστούν ελαφρά αλλά ανθεκτικά.

Λοβοί με προεξοχές σαν δάχτυλα στη γλώσσα του κουνελιού.

Σε δύο μέρη η έκδοση

Η έκδοση διαιρείται σε δύο μέρη: το πρώτο περιλαμβάνει τις «νανομορφές» και το δεύτερο τις «νανολειτουργίες». Ο συγγραφέας του πανόδετου αυτού λευκώματος των 207 σελίδων με τις άριστες εκτυπώσεις, είναι μέλος της Βασιλικής Εντομολογικής Εταιρείας, τέως πρόεδρος της Βρετανικής Εντομολογικής Εταιρείας και συγγραφέας πολλών βιβλίων με θέμα τα έντομα και την άγρια πανίδα. Αρθρογραφεί πάνω σε θέματα εντομολογίας και περιβάλλοντος, συνεργάζεται με προγράμματα του BBC Wildlife και Gardener's World κ.ά. Ενα είναι σίγουρο σε αυτή την έκδοση: δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να την ευχαριστηθεί.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

Αυτήν την εβδομάδα		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Ετυμολογικό λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, του Γ. Μπαμπινιώτη (Κέντρο Λεξικολογίας).** Ποιες είναι οι ρίζες των λέξεων;	5
2.	**Γιατί το Βυζάντιο, της Ελένης Γλύκατζη-Αρβελέρ (Ελληνικά Γράμματα).** Ενα απόσταγμα από τη διδασκαλία της, ένα βιβλίο που εξηγεί το «γιατί» της βυζαντινής πολιτικής εμβέλειας.	12
3.	**Ιμια, τα απόρρητα τηλεγραφήματα των Αμερικανών, των Μ. Ιγνατίου - Αθ. Ελλις (Λιβάνης).** Μια προσπάθεια να αποτυπωθεί πώς είδαν οι Αμερικανοί τα γεγονότα των Ιμίων. Μέσα από έγγραφα.	12
4.	**Logicomix, των Απ. Δοξιάδη, Χρ. Παπαδημητρίου (Ικαρος).** Ενα μυθιστόρημα σε μορφή κόμικς για την ιστορία της λογικής.	33
5.	**Η κομμουνιστική υπόθεση, του Αλέν Μπαντιού (Πατάκης).** Η ανάλυση του Γάλλου στοχαστή για τις αποτυχίες επαναστατικών πολιτικών και εξεγέρσεων.	6
6.	**Το πολιτικό ζητούμενο στην Ελλάδα σήμερα, του Χρήστου Γιανναρά (Ιανός).** Αναζητώντας τη «ρεαλιστική επιτελική στρατηγική, που θα μπορούσε να ξαναδώσει στην πολιτική πράξη το ριζοσπαστισμό της πρόκλησης».	13
7.	**Ανησυχία, των Αλ. Κυριακόπουλου, Ευθ. Γουργουρή (Καστανιώτης).** Ντοκουμέντα και σχόλια που συγκεντρώθηκαν στους δρόμους της Αθήνας τον περυσινό Δεκέμβριο.	4
8.	**Τα παιδιά δεν θέλουν ψυχολόγο, γονείς θέλουν, του Νίκου Σιδέρη (Μεταίχμιο).** Ενας επιστημονικός οδηγός για τις σχέσεις γονέων και παιδιών.	37
9.	**Η αυτοκρατορία του Χίτλερ, του Μαρκ Μαζάουερ, μετ. Κων. Κουρεμένος (Αλεξάνδρεια).** Η χαρτογράφηση των αυτοκρατορικών ονείρων και σχεδίων των Ναζί.	1
10.	**Βρετανική πολιτική και αντιστασιακά κινήματα στην Ελλάδα, του David J. Wallace, μετ. Πέτρος Μακρής-Στάικος (Ωκεανίδα).** Η απόρρητη έκθεση του ταγματάρχη Wallace, απεσταλμένου το 1943 στην Ελλάδα.	6

Το πρώτο βιβλίο του Παμούκ μετά το Νομπέλ. Αναμνήσεις από μια άλλη εποχή

Διηγήματα για όσα, μικρά και μεγάλα, απασχολούν τις ψυχές των ανθρώπων

Λογοτεχνία

Αυτήν την εβδομάδα		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Ο χρόνος πάλι, της Σώτης Τριανταφύλλου (Πατάκης).** Μια δημόσια ματιά προς τα πίσω. Στα παιδικά χρόνια και στις εκκρεμότητες.	9
2.	**Το Μουσείο της Αθωότητας, του Ορχάν Παμούκ, μετ. Στέλλα Βρεττού (Ωκεανίδα).** Το πιο ογκώδες και πιο φιλόδοξο μυθιστόρημα του Τούρκου νομπελίστα.	2
3.	**Φωτιές του Ιούδα, στάχτες του Οιδίποδα, της Ρέας Γαλανάκη (Καστανιώτης).** Το «άβατον» των σύγχρονων κοινωνιών, με φόντο ένα ορεινό χωριό της Κρήτης το 2000 κι έναν παλιό μύθο.	7
4.	**Να βλέπεις τον έρωτα, του Χόρχε Μπουκάι, μετ. Μαρία Μπεζεντάκου (opera).** Ενα περίεργο διαδικτυακό τρίο μεταξύ δύο ψυχολόγων κι ενός λαθραναγνώστη των e-mail.	3
5.	**Ο Μικρός Νικόλας -Το κόκκινο μπαλόνι, του Ρενέ Γκοσινί, σκίτσα Ζαν Ζακ Σενπέ (Σύγχρονοι Ορίζοντες).** Με έγχρωμα σκίτσα και νέες ιστορίες για την αδιάκοπη παιδικότητα.	1
6.	**Μεταξύ σφύρας και Αλιάκμονος, του Γιώργου Σκαμπαρδώνη (Ελληνικά Γράμματα).** Μια συλλογή διηγημάτων με θέμα τους τις αναδιπλώσεις της μνήμης, τα άφεγγα μέρη, τις εμμονές.	8
7.	**Πατρίδα από βαμβάκι, της Ελενας Χουζούρη (Κέδρος).** Οι Ελληνες της Τασκένδης μετά τον Εμφύλιο.	1
8.	**Το χαμένο σύμβολο, του Νταν Μπράουν, μετ. Χρήστος Καψάλης (Λιβάνης).** Ενα μυστήριο πίσω από κώδικες και σύμβολα που καλείται πάλι να λύσει ο καθηγητής Ρόμπερτ Λάνγκτον.	12
9.	**Μαγγελάνος, του Γιώργου Λεονάρδου (Λιβάνης).** Η αναζήτηση της αλήθειας για τα όρια του κόσμου και η γοητεία της περιπλάνησης.	8
10.	**Σ' ένα στρατόπεδο άκρη στην ερημιά, του Μένη Κουμανταρέα (Κέδρος).** Μια αλληγορική ιστορία για την τέχνη.	10

Τα παιδικά χρόνια, τα ενήλικα φαντάσματα

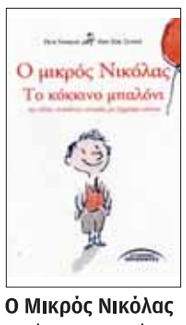

Ο Μικρός Νικόλας με έγχρωμα σκίτσα και νέες περιπέτειες

Η «Κ» προτείνει

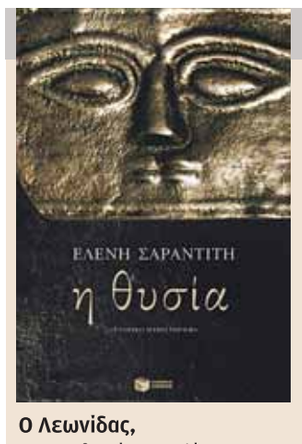

Ο Λεωνίδας, σαν μυθιστόρημα, λίγο πριν από τη μάχη των Θερμοπυλών.

Η θυσία, της Ελένης Σαραντίτη (Πατάκης). Η μυθοπλασία και η ιστορία συμβαδίζουν σ' αυτό το μυθιστόρημα, όπου η συγγραφέας παρακολουθεί τον ψυχισμό, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις του Λεωνίδα, λίγο πριν από την απόλυτη θυσία της μάχης των Θερμοπυλών το 480 π.Χ. Η τελευταία νύχτα πριν από τη μεγάλη μάχη, όπου χίλιοι περίπου Ελληνες αντιμετώπισαν τον μεγαλύτερο στρατό που αντίκρισε ποτέ η ανθρωπότητα. Τα όνειρα, οι δισταγμοί, η ελπίδα, η προφητεία.

Τα στοιχεία αυτή την εβδομάδα έδωσαν τα βιβλιοπωλεία: **Αναγνώστης** (Πυρσινέλλα 11, Ιωάννινα), **Ελευθερουδάκης** (αλυσίδα), **Εστία** (Σόλωνος 60), **Ευριπίδης** (Ανδρέα Παπανδρέου 11, Χαλάνδρι), **Ιανός** (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), **Μικρός Κοραής** (Παπάγου 7 και Αριστοφάνους, Χαλάνδρι), **Οιωνός** (Κολοκοτρώνη 11, Λαμία), **Παπασωτηρίου** (αλυσίδα), **Πάπυρος** (Απλωταριάς 42-44, Χίος), **Πολιτεία** (Ασκληπιού 1-3), **Πρωτοπορία** (Γεροκωστοπούλου 31-33, Πάτρα), **fnac** (καταστήματα Αμαρουσίου και Γλυφάδας).

• Τα συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεία δίνουν αριθμό των αντιτύπων που πουλήθηκαν, στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας.

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

Νέες εκδόσεις

ΛΕΥΚΩΜΑ

Εργοστάσιο
Μια εικαστική ματιά στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών
φωτ. Πλάτων Τσούλος
εκδ. Ολκός **σελ.** 150

Ποιητική σύνθεση το «Εργοστάσιο», είναι μια εικαστική προσέγγιση σε χώρους όπου το βλέμμα μας έχει συνηθίσει να στέκεται στο τελικό προϊόν και όχι στη διαδικασία παραγωγής του. Το υλικό συγκέντρωσε ο Πλάτων Τσούλος σε διάστημα περίπου πέντε ετών, είτε στη διάρκεια προγραμματισμένων επισκέψεων του επιχειρηματικού ρεπορτάζ είτε έπειτα από ειδικές συναντήσεις. Η φωτογράφηση στηρίχθηκε στην ιδέα ότι, εκτός από προϊόντα, τα εργοστάσια μπορούν να παράγουν και τέχνη. Τα κείμενα είναι του Λάμπρου Πολύζου. Στην εισαγωγή, ο Αθανάσιος Παπανδρόπουλος ερευνά την ιστορία της παραγωγής τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα.

ΙΣΤΟΡΙΑ

MARC FERRO
Εξηγώντας την πτώση του Τείχους του Βερολίνου και του κομμουνισμού στην εγγονή μου
μετ. Βάσιας Τσοκόπουλος
εκδ. Νόβολι **σελ.** 108

Τη νύχτα της 9ης προς τη 10η Νοεμβρίου 1989, το Τείχος του Βερολίνου γκρεμίστηκε από τους Γερμανούς που αρνούνταν τη διαίρεση της χώρας τους. Τους επόμενους μήνες, στην ΕΣΣΔ όπως και στα κράτη της ανατολικής Ευρώπης, τα κομμουνιστικά καθεστώτα κατέρρευσαν. Γιατί το Τείχος επέζησε τόσες δεκαετίες από το 1961; Και ποιες ήταν οι αιτίες της πτώσης του κομμουνισμού; Ο Μαρκ Φερό ερμηνεύει έναν από τους μεγαλύτερους κλυδωνισμούς της σύγχρονης ιστορίας.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ
Οικοδόμοι. Οι άνθρωποι που έχτισαν την Αθήνα 1950-1967
εκδ. Βιβλιόραμα **σελ.** 392

Ποια θέση κατέχουν τα μεταπολεμικά χρόνια στην αντίληψή μας για το παρελθόν; Οι δεκαετίες του 1950 και του 1960 μοιάζουν συγχρόνως κοντινές και απόμακρες. Ορισμένοι από τους πρωταγωνιστές τους είναι οι οικοδόμοι της μεταπολεμικής Αθήνας, εσωτερικοί μετανάστες που βίωσαν πολύμορφα δύο από τα κεντρικά φαινόμενα του μεταπολεμικού κόσμου: τον εξ-αστισμό και τον πολιτικό ριζοσπαστισμό.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΡΗΝΗ ΝΙΚΟΛΑΚΗ - ΚΑΛΑΜΑΡΗ
Το σπίτι στον Κάτω Αιγιαλό
εκδ. Διόπτρα **σελ.** 340

Ανοιξη 1881. Η Χίος βυθισμένη στη μακάρια γαλήνη της ταράζεται συθέμελα και ισοπεδώνεται από έναν καταστροφικό φονικό σεισμό. Τούτος ο ανείπωτος χαλασμός, εκτός από ερείπια, κονιορτό και θάνατο, στιγμάτισε ανεξίτηλα το ριζικό των ηρώων του μυθιστορήματος, την οικογένεια του Ηλία και της Φραγκώς.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ
Περαστικός από το Ρέικιαβικ
εκδ. Ποταμός **σελ.** 283

Ενα ελεύθερο ταξίδι μέσα στη μνήμη, με αφορμή απρόβλεπτες ματαιώσεις πτήσεων και ατελείωτες καθυστερήσεις στα αεροδρόμια της Ευρώπης. Μια περιπαικτική ματιά όχι πάντα ευχάριστη πάνω σε γεγονότα των τελευταίων εξήντα χρόνων με τη μορφή μιας επιστολής που κινείται σαν εκκρεμές ανάμεσα στο τότε και στο τώρα, έχοντας σαν οδηγό τις ακραίες εμμονές ενός ανθρώπου που βρίσκεται στα πρόθυρα της επαγγελματικής αποστρατείας. Πρόσωπα υπαρκτά μπλέκονται συχνά με τα φανταστικά, αυθαδιάζουν και διεκδικούν μια παρουσία αυθύπαρκτη, δίνοντας την εντύπωση ενός αυτοβιογραφικού χρονικού.

ΔΟΚΙΜΙΟ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΜΠΟΥΚΗΣ
Ημιμάθειας εγκώμιο
Για μια καθολική ματιά στο σύγχρονο κόσμο
προλ. Χαρίδημος Τσούκας
εκδ. Κριτική **σελ.** 522

Στην κουλτούρα μας η ημιμάθεια έχει αρνητική χροιά γιατί δημιουργεί μια ψευδαίσθηση βεβαιότητας. Οι ημιμαθείς θεωρούνται πιο επικίνδυνοι από τους αμαθείς. Προσεγγίζοντας ωστόσο την ημιμάθεια από μια πιο φρέσκια οπτική, ο Γ. Παμπούκης υποστηρίζει ότι οι υπερκαταναλωτικές κοινωνίες μας προϋποθέτουν ανάμεσα στ' άλλα και την ουσιαστική ενημέρωση των πολιτών για όσα συμβαίνουν γύρω τους. Αυτή όμως μπορεί να γίνει μόνο με μια προσεκτικά σχεδιασμένη... ημιμάθεια.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

DAVID FOENKINOS
Αυτόνομες καρδιές
μετ. Μαρία Μουρκούση
εκδ. Κασταλία **σελ.** 143

Το σχέδιο ήταν να φορέσουν στους μπάτσους τις ίδιες τους τις χειροπέδες. Ομως, αυτοί οι δύο δεν είχαν. Οι χειροπέδες βρίσκονται στην καρδιά του δράματος. Αργότερα εκείνη θα πει ότι αν οι αστυνομικοί είχαν πάνω τους χειροπέδες, δεν θα είχε συμβεί τίποτα από όσα έγιναν μετά. Πηγή έμπνευσης για τον συγγραφέα υπήρξε η ιστορία δύο νεαρών-φονιάδων, μια ιστορία αγάπης πέρα από τα συνηθισμένα, μια θύμηση της επαναστατημένης νεότητας.

ΚΟΛΕΤ
Η γάτα
μετ. Β. Νικολοπούλου - Νίκη Καρακίτσου-Ντουζέ
εκδ. Scripta **σελ.** 122

Με αριστοτεχνικό τρόπο, η Κολέτ περιγράφει τις πρώτες μέρες του γάμου ενός νεαρού ζευγαριού και τα προβλήματα που προκαλεί η αντίζηλος της Καμίγ, η οποία δεν είναι άλλη γυναίκα αλλά η γάτα του Αλαίν, η Σάχα. Και οι τρεις χαρακτήρες, ακόμα και η γάτα, δρουν σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Ο σύγχρονος κόσμος που αντιπροσωπεύει η Καμίγ προσκρούει στη συστολή του Αλαίν, που δεν αντέχει τη δύναμη και τη ζωντάνια που επιδεικνύει η νεαρή σύζυγός του.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ζ.Π.Χ.

Η σωτηρία της ψυχής έχει σταρ συγγραφείς

Είτε με λογοτεχνικό είτε με πιο επιστημονικό ύφος, εκλαϊκεύουν πάθη και προβλήματα

Σκηνή από την σειρά του HBO In Treatment, από τα ευπώλητα της αμερικανικής τηλεόρασης, με πρωταγωνιστή τον Γκάμπριελ Μπερν στο ρόλο ενός ψυχοθεραπευτή.

Της **ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ**

Τα κοινά τους χαρακτηριστικά: Γράφουν όλοι βιβλία, στις σελίδες τους ασχολούνται με τα ανθρώπινα συναισθήματα, πουλάνε πολλές χιλιάδες αντίτυπα. Κατά τα άλλα, διαφέρουν σε πολλά. Και ως προς τον τρόπο που προσεγγίζουν τα θέματά τους, και ως προς το ύφος γραφής τους. Είναι όμως όλοι σταρ-συγγραφείς. Είτε πρόκειται για ψυχίατρους και ψυχαναλυτές (Ιρβιν Γιάλομ, Χόρχε Μπουκάι, Νίκος Σιδέρης) που αναλύουν τις ανθρώπινες σχέσεις εκλαϊκεύοντας τις αρχές της επιστήμης τους, είτε πρόκειται για συγγραφείς που προσεγγίζουν με λογοτεχνικό ύφος τα ανθρώπινα πάθη (Πάολο Κοέλιο, Μάρω Βαμβουνάκη, Δημήτρης Μπουραντάς), είτε για διεισδυτικούς ποπ κοινωνικούς αναλυτές (Αλέν ντε Μποτόν). Είναι αυτοί που βρίσκονται για πολλές εβδομάδες στις λίστες των μπεστ σέλερ -άλλοι μόνο στην Ελλάδα ως εγχώριοι συγγραφείς και άλλοι σε όλο τον κόσμο, αφού η φήμη τους είναι διεθνής- και είναι οι νέοι πολιορκητικοί κριοί των εκδοτικών οίκων.

Οι αναγνώστες τους ανήκουν σε όλες τις κοινωνικές και μορφωτικές τάξεις, και οι ίδιοι είναι περιζήτητοι σε όλα τα ΜΜΕ. Από τις σελίδες σοβαρών εντύπων μέχρι τις μεσημεριανές τηλεοπτικές συναντήσεις. Από όλους αναζητούνται εύκολα προσβάσιμες «οδηγίες» για τη διαχείριση των ψυχικών και συναισθηματικών ιδιοτροπιών.

Γιατί ασφαλώς «η σωτηρία της ψυχής είναι πολύ μεγάλο πράγμα» για όλους τους ανθρώπους. Και ιδού τι εντοπίζουν στις σελίδες τους οι αναγνώστες: Ο πρώτος διδάξας είναι αναμφίβολα ο Πάολο Κοέλιο, που καταπιάνεται -συχνά με τη μορφή λογοτεχνίας ή παραμυθιού- με ανθρώπινες εμμονές, φοβίες, στάσεις. «Το καλό και το περίεργο με τον Πάολο Κοέλιο είναι ότι δεν γράφει απλά μια ιστορία με αρχή και τέλος. Γράφει ένα καλογραμμένο βιβλίο που έχει μέσα διδάγματα για τη ζωή. Πολλές φορές έχω πιάσει τον εαυτό μου να κολλάει σε φράσεις ή λέξεις του και να σκέφτομαι παραπέρα. Γιατί δεν γράφει απλά για την κοινωνική ζωή του ανθρώπου, αλλά για την πραγματική, της ψυχής. Σε κάνει να προβληματίζεσαι», διαβάζουμε στη διαδικτυακή αίθουσα συζητήσεων BlackHumor.gr.

Ο Αλέν ντε Μποτόν διαπιστώνει τι βρίσκουν οι αναγνώστες του, στην πρόσφατη συνέντευξή του στην «Κ»: «Είμαι στον αντίποδα του ακαδημαϊκού γραφιά, που πιάνει την πένα μόνο και μόνο για να εξασκήσει τον νου του. Γράφω για να βρω σωτηρία και διανοητική ηρεμία. Γι' αυτό τον λόγο τα βιβλία μου προσελκύουν αναγνώστες, επειδή κάποιοι διαισθάνονται πως ό,τι γράφω προέρχεται από την καρδιά μου και όχι από το μυαλό μου».

Τον τίτλο του εγχώριου Πάολο Κοέλιο αναμφίβολα διεκδικεί η Μάρω Βαμβουνάκη με μακρά προϋπηρεσία στον χώρο της λογοτεχνίας. Και εσχάτως ο Δημήτρης Μπουραντάς εξέπληξε τους πάντες, γράφοντας ένα μυθιστόρημα που είχε όλες τις απαραίτητες συνταγές για να αγγίξει, χωρίς συναγωνισμό, ένα ευρύτατο κοινό για τα ελληνικά δεδομένα. «Ο Δημήτρης Μπουραντάς μάς παραδίδει ένα κείμενο όχι για περάσουμε απλώς μερικές ώρες, αλλά για ν' ανακαλύψουμε στις σελίδες του τα σημεία του εαυτού μας που είναι θαμμένα κάτω από τη λάσπη της καθημερινότητας. Και σίγουρα μάς δίδεται η ευκαιρία να διορθώσουμε τις λεπτομέρειες που κάνουν τη διαφορά και να παλέψουμε για ένα καλύτερο παρόν», γράφει ο Στ. Ξένος στο blog «asxetos.gr».

Για τη Μάρω Βαμβουνάκη τα σχόλια των αναγνωστών στο site των εκδόσεων «Ψυχογιός» είναι ατελείωτα και ενδεικτικά του τρόπου με τον οποίο συνομιλεί με το κοινό της: «Κάνω ψυχοθεραπεία και με βοήθησε πολύ στους προβληματισμούς μου».

«Η Μάρω Βαμβουνάκη ως γνώστης της ανθρώπινης ψυχολογίας, εμβαθύνει και αναλύει τον άγνωστο ψυχικό κόσμο του σύγχρονου ανθρώπου». «Δίνει ένα βαθύ έναυσμα για να τολμήσει κανείς να μπει στα άδυτα του εαυτού του, δηλαδή στην αλήθεια».

Η πρόσφατη επιτυχία του ψυχιάτρου Νίκου Σιδέρη ήρθε να καλύψει το κενό που νιώθουν πολλοί γονείς σε ό,τι αφορά τη σχέση με τα παιδιά τους. «Το βιβλίο είναι ταυτόχρονα επιστημονική μελέτη και εμπιστευτική επιστολή σε γονείς που σκέφτονται», διαβάζουμε σ' ένα άλλο blog όπου οι αναγνώστες γράφουν τη γνώμη τους για βιβλία που διάβασαν, στο perizitito.gr.

Οσο για τον Ιρβιν Γιάλομ, ο ίδιος έχει δηλώσει ιδιαίτερα «εμβρόντητος» με την ανταπόκριση που έχουν τα βιβλία του στην Ελλάδα. Οι περίπου 300 χιλ. αναγνώστες του πάντως έχουν πολλά να πουν: «Καταφάσκει στη ζωή και μας ενθαρρύνει να αγωνιζόμαστε για μια πιο άμεση σχέση με τους άλλους ανθρώπους». «Τα κλειδιά της δικής του άποψης βρίσκονται στην ουσιαστική επανεκτίμηση της ανθρώπινης επαφής, της συντροφικότητας, της φιλίας, της ανάγκης για πρότυπα» είναι μερικές από τις γνώμες αναγνωστών που αναρτήθηκαν στο blog critics.gr.

Αναζητήσεις

Ο ψυχίατρος Χόρχε Μπουκάι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο «Ιρβιν Γιάλομ» της Λατινικής Αμερικής. Οι ήδη πολλοί αναγνώστες του στην Ελλάδα λένε: «Οι ιστορίες του κρύβουν τη σοφία του απλού λόγου του παραμυθιού, αυτό τον λόγο τον οποίο κατανοούν όλοι, καθώς τον αισθάνονται οικείο. Τα παραμύθια και οι ιστορίες που παρουσιάζει ο Μπουκάι κρύβουν τη σοφία της εμπειρίας χρόνων εμβάθυνσης στην ανθρώπινη ψυχή και στις αναζητήσεις της. Δεν επιδιώκουν να αποτελέσουν τη λύση στα προβλήματα κανενός, αλλά φιλοδοξούν να δείξουν τον δρόμο που ίσως πρέπει να ακολουθήσει κάποιος για να εντοπίσει τον εσωτερικό θησαυρό του» (Αφροδίτη Δημοπούλου, στο diavasame.gr).

Και ίσως σ' αυτή την τελευταία φράση της αναγνώστριας του Μπουκάι να αποδίδονται όλα όσα αναζητούν οι σύγχρονοι άνθρωποι, που χωρίς μπούσουλα και συχνά χωρίς πολλές ελπίδες, αναζητούν τις ισορροπίες τους.

Οι εντυπωσιακές πωλήσεις

- «Τα παιδιά δεν θέλουν ψυχολόγο, γονείς θέλουν» του Νίκου Σιδέρη (εκδ. Μεταίχμιο): 30 χιλ. αντίτυπα από τα τέλη Μαρτίου '09.
- Τα τρία τελευταία βιβλία της Μάρως Βαμβουνάκη:
- «Ο παλιάτσος και η άνιμα» (εκδ. Ψυχογιός) 58 χιλ. αντίτυπα.
- «Το φάντασμα της αξόδευτης αγάπης» (εκδ. Ψυχογιός) 71 χιλ. αντίτυπα.
- «Χορός μεταμφιεσμένων» (εκδ. Ψυχογιός) 30 χιλ. αντίτυπα από τον Μάιο '09.
- Τα 5 βιβλία του Χόρχε Μπουκάι (κυκλοφορούν από τις εκδόσεις opera) τα τελευταία τρία χρόνια, 35 χιλ. αντίτυπα. Ο Ελληνας εκδότης του έχει ήδη υπογράψει συμβόλαια για τα επόμενα έξι βιβλία του.
- Οι εκδόσεις «Αγρα» έχουν εκδώσει 10 βιβλία του Ιρβιν Γιάλομ από το 2001. Παρότι ποτέ δεν δίνουν αριθμό αντιτύπων οι εκδόσεις, οι πωλήσεις συνολικά υπολογίζονται σε περισσότερες από 300 χιλ. αντίτυπα.
- «Ολα σου τα 'μαθα, μα ξέχασα μια λέξη» του Δημήτρη Μπουραντά (εκδ. Πατάκης), Βραβείο Αναγνωστών 2008, 130 χιλ. αντίτυπα.
- Οι εκδόσεις «Λιβάνης» επίσης δεν δίνουν ποτέ αντίτυπα πωλήσεων. Αν κρίνει κανείς όμως από τη διάρκεια της παρουσίας τους στις λίστες των μπεστ σέλερ, τα βιβλία του Πάολο Κοέλιο εξακολουθούν να αφορούν πολλές χιλιάδες αναγνώστες.
- Τα βιβλία του Αλέν ντε Μποτόν έχουν πουλήσει:
- «Πώς ο Προυστ μπορεί ν' αλλάξει τη ζωή σου (12.500 αντίτυπα).
- «Περί του κοινωνικού status» (8.000 αντίτυπα).
- «Η τέχνη του ταξιδιού» (11.000 αντίτυπα) - «Η Αρχιτεκτονική της ευτυχίας» (9.000 αντίτυπα).
- «Μικρή φιλοσοφία του έρωτα» (15.000 αντίτυπα).
- «Οι χαρές και τα δεινά της εργασίας» (4.500 αντίτυπα σ' ένα μήνα).

Αλμπέρ Καμύ, ο αλησμόνητος «ξένος»

Πενήντα χρόνια από τον θάνατο του συγγραφέα, η πρόταση να μεταφερθεί η σορός του στο Πάνθεον προκαλεί έντονο δημόσιο διάλογο

Της **ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

Ο Αλμπέρ Καμύ σκοτώθηκε σε τροχαίο δυστύχημα στις 4 Ιανουαρίου του 1960, στα 46 του χρόνια. Καθώς πλησιάζει η πεντηκοστή επέτειος του θανάτου του, η πρόταση του Γάλλου προέδρου, που έγινε με αυτή την ευκαιρία, ήρθε να προσθέσει μια αιχμηρή πολιτική διάσταση στις επετειακές συζητήσεις. Θα ήταν μια «εξαιρετικά συμβολική πράξη», είπε ο Νικολά Σαρκοζί, να μεταφερθεί η σορός του Καμύ στο Πάνθεον, στο μνημείο στην καρδιά του Παρισιού το οποίο στεγάζει τους τάφους μεγάλων προσωπικοτήτων της Γαλλίας, ανάμεσά τους ο Βολταίρος, ο Βίκτωρ Ουγκώ, ο Ζολά, ο Πιερ και η Μαρία Κιουρί, ο Αντρέ Μαλρώ...

Η ευτυχία και το παράλογο είναι παιδιά της ίδιας γης. Είναι αχώριστα

Η πρώτη αντίδραση ήρθε από τον γιο του συγγραφέα, τον Ζαν Καμύ. Δήλωσε ότι μια τέτοια απόφαση έρχεται σε αντίθεση με τη στάση ζωής και τις αντιλήψεις του πατέρα του, προσθέτοντας ότι φοβάται τον «προσεταιρισμό» του από τον πρόεδρο Σαρκοζί, την πολιτική εκμετάλλευση της μνήμης του. Χωρίς να είναι τόσο κατηγορηματική, η Κατρίν Καμύ, δίδυμη αδελφή του Ζαν, εξέφρασε κι αυτή τις αμφιβολίες της. «Ο πατέρας μου ήταν κλειστοφοβικός. Και δεν του άρεσαν οι μεγάλες τιμές. Ωστόσο, ήθελε πάντα να μιλάει για εκείνους που δεν έχουν φωνή. Ισως από τη σκοπιά αυτή η είσοδός του στο Πάνθεον να αποτελεί ένα φόρο τιμής σε όλους τους ανθρώπους που η ζωή τους είναι μια σκληρή εμπειρία».

Αντίθετη με τις ιδέες του

«Προτιμώ ν' αφήσουν τον Καμύ στο Λουρμαρέν», είπε ο Ζαν Ντανιέλ, ο εκδότης του Νουβέλ Ομπζερβατέρ, αναφερόμενος στο χωριό της Προβηγκίας όπου έχει ταφεί ο συγγραφέας. «Αγαπούσε αυτό τον τόπο, που τον έκανε να νιώθει πιο κοντά στην Αλγερία». Ο Ζαν Ντανιέλ, ο οποίος υπήρξε φίλος του Καμύ, πρόσθεσε ότι θεωρεί την «βαρύγδουπη επισημότητα» της εισόδου στο Πάνθεον αντίθετη προς τις αξίες του συγγραφέα του «Επαναστατημένου ανθρώπου». «Εκείνος εκθείαζε τον ηρωισμό του μέτρου», είπε. «Δεν νομίζω ότι το Πάνθεον αντιπροσωπεύει τον ηρωισμό του μέτρου».

Σε ανοιχτή επιστολή που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Le Monde, ο φιλόσοφος Μισέλ Ονφρέ εξαπέλυσε επίθεση στον Νικολά Σαρκοζί, κατηγορώντας τον για υποκρισία. «Γνωρίζετε καλά, κύριε πρόεδρε, τον άνθρωπο που θέλετε να τιμήσετε; Ο Καμύ υπερασπίστηκε την ελευθερία αλλά και τη δικαιοσύνη. Γι' αυτόν, η ελευθερία χωρίς δικαιοσύνη είναι η αγριότητα του πιο ισχυρού, ο θρίαμβος του οικονομικού φιλελευθερισμού, ο νόμος των συμμοριών. Και η δικαιοσύνη χωρίς ελευθερία είναι η κυριαρχία των στρατοπέδων, των συρματοπλεγμάτων. Η κοινωνία μας, αυτή που εσείς επίσημα ενσαρκώνετε, κύριε πρόεδρε, δεν είναι ελεύθερη παρά μόνο για τους ισχυρούς και είναι άδικη για τους πιο αδύναμους, οι οποίοι άλλωστε στερούνται όλο και περισσότερο την ελευθερία».

Αν εκείνο που θεωρεί ότι τον συνδέει με τον Καμύ ο Νικολά Σαρκοζί είναι η κριτική στάση του συγγραφέα απέναντι στο σοβιετικό μπλοκ, εκείνα που τον χωρίζουν είναι πολύ σοβαρότερα, υποστηρίζει ο Ονφρέ. Εστιάζοντας στον «επιδεικτικό φιλοαμερικανισμό» του προέδρου, τον ρωτά: «Γνωρίζετε ότι ο Αλμπέρ Καμύ, που συχνά παρουσιάζεται από ημιπληγικούς μόνο ως αντιμαρξιστής, ήταν επίσης φλογερά αντιαμερικανός, όχι επειδή δεν αγαπούσε τον αμερικανικό λαό, αλλά γιατί απεχθανόταν τον καπιταλισμό, τον θρίαμβο του χρήματος–βασιλιά, τη θρησκεία του καταναλωτισμού, τον φιλελεύθερο ιμπεριαλισμό που θέλει να επιβληθεί παντού στον πλανήτη και που χαρακτηρίζει όλες σχεδόν τις αμερικανικές κυβερνήσεις; Αυτόν τον Καμύ αγαπάτε; Ή μήπως εκείνον που ζητούσε "μια αληθινή λαϊκή και εργατική δημοκρατία", την "καταστροφή των τραστ", "την ευτυχία των πιο ταπεινών ανάμεσά μας";».

HENRI CARTIER - BRESSON / MAGNUM PHOTOS / APEIRON

«Αν εξιδανικεύσουμε τον Καμύ, αν τον δούμε σαν ένα εξαϋλωμένο είδωλο, δεν του αποδίδουμε τιμή», υποστήριξε ο βιογράφος του, Ολιβιέ Τοντ. «Πρέπει να τον κρατήσουμε ζωντανό μέσα στην περιπλοκότητα και τις αντιθέσεις του».

Στα ελληνικά...

Τα έργα του Αλμπέρ Καμύ έχουν κυκλοφορήσει σχεδόν όλα στα ελληνικά, μερικά σε πάνω από μία μεταφράσεις και εκδόσεις. Ανάμεσά τους «Ο ξένος», «Ο μύθος του Σίσυφου», «Απ' την καλή κι απ' την ανάποδη», «Η πανούκλα», «Γράμματα σ' ένα Γερμανό φίλο», «Η πτώση», «Η εξορία και το βασίλειο», «Το καλοκαίρι», «Ο επαναστατημένος άνθρωπος», τα θεατρικά «Η παρεξήγηση», «Καλιγούλας», «Κατάσταση πολιορκίας», «Οι δίκαιοι». Το 1987 εκδόθηκε ο τόμος «Σημειωματάρια», με επιλογές από τα ημερολόγιά του. Σημειώσεις από ημερολόγιά του περιλαμβάνονται επίσης στη συλλογή «Σελίδες για την Ελλάδα του 20ού αιώνα. Κείμενα Γάλλων ταξιδιωτών».

«Σε ωθεί να σκεφτείς»

Πέρα από το πολιτικό σφυροκόπημα του Σαρκοζί, το κείμενο του Ονφρέ είναι ένας ύμνος στον Καμύ, σχεδόν μια αγιογραφία. Από τη μεριά του, ο Ολιβιέ Τοντ, ο βιογράφος του, εκφράστηκε με μεγαλύτερη μετριοπάθεια. «Αν εξιδανικεύσουμε τον Καμύ, αν τον δούμε σαν ένα εξαϋλωμένο είδωλο δεν του αποδίδουμε τιμή. Πρέπει να τον κρατήσουμε ζωντανό μέσα στην περιπλοκότητα και στις αντιθέσεις του. Οι πραιτωριανοί της διανόησης ετοιμάζονται τώρα να τον "πανθεονοποιήσουν"! Ο Καμύ δεν είναι υποδειγματικός. Σε ωθεί να σκεφτείς. Μ' αρέσει η απάντησή του σε μία από τις τελευταίες συνεντεύξεις του. Τον ρώτησαν: "Κύριε Καμύ, ανήκετε στην Αριστερά"; "Ναι, παρά τη θέλησή της και τη δική μου"».

Δύσκολα χρόνια

Γεννημένος στην Αλγερία το 1913, ο Αλμπέρ Καμύ γνώρισε τη φτώχεια από τα πρώτα παιδικά του χρόνια. Ο πατέρας του επιστρατεύθηκε όταν ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και σκοτώθηκε στη μάχη του Μάρνη το 1914.

Η μητέρα του, μια γυναίκα αναλφάβητη, μεγάλωσε τα δύο αγόρια της (ο Λυσιέν ήταν λίγο μεγαλύτερος από τον Αλμπέρ) με μεγάλες στερήσεις, δουλεύοντας σαν καθαρίστρια. Οι επιδόσεις του Αλμπέρ στο δημοτικό σχολείο τράβηξαν την προσοχή του δασκάλου του, ο οποίος του έκανε δωρεάν ιδιαίτερα μαθήματα και κατάφερε να του εξασφαλίσει μια υποτροφία για το λύκειο. Σ' αυτόν τον άνθρωπο, τον Λουί Ζερμέν, αφιέρωσε ο Καμύ την ομιλία του στην Στοκχόλμη όταν παρέλαβε το βραβείο Νομπέλ λογοτεχνίας, στις 10 Δεκεμβρίου του 1957.

Σπούδασε φιλοσοφία στο πανεπιστήμιο του Αλγερίου, αλλά η φυματίωση που τον ταλαιπωρούσε από τα 17 του χρόνια τον εμπόδισε να γίνει καθηγητής. Η αρρώστια διέκοψε και την ποδοσφαιρική του καριέρα: έπαιζε από μικρός ποδόσφαιρο και είχε διακριθεί ως τερματοφύλακας. Παρέμεινε, πάντως, σ' όλη του τη ζωή εραστής του ποδοσφαίρου, για το οποίο έλεγε ότι είναι ένα παιχνίδι που επιτρέπει καλύτερα από κάθε τι άλλο να καταλάβεις τον χαρακτήρα των ανθρώπων.

Τα πρώτα βιβλία του –«Απ' την καλή κι απ' την ανάποδη», «Οι γάμοι»– ήταν δοκίμια που τα διαπνέει η αγάπη για τη γενέθλια γη του «...αυτόν τον κόσμο της φτώχειας και του φωτός». Από το 1940 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι και πήρε ενεργό μέρος στην αντίσταση, διευθύνοντας την παράνομη εφημερίδα Combat. Στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής εκδόθηκαν τα δύο έργα που τον έκαναν διάσημο, το μυθιστόρημα «Ο ξένος» και το δοκίμιο «Ο μύθος του Σίσυφου».

Τον Αύγουστο του 1944, λίγο μετά την απελευθέρωση, ο Καμύ έγραψε μια σειρά άρθρων στην Combat, με τίτλο «Ούτε θύματα ούτε δήμιοι», στα οποία επέκρινε το λιντσάρισμα συνεργατών των δυνάμεων κατοχής στη Γαλλία και τη διαπόμπευση γυναικών που είχαν ερωτικές σχέσεις με Γερμανούς στρατιώτες. Ενα χρόνο μετά, τον Αύγουστο του 1945, ήταν ο πρώτος δυτικός διανοούμενος που κατήγγειλε την χρήση ατομικών βομβών στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι. Αντιτάχθηκε πάντα στο «πάθος του θανάτου», στη φονική βία που ασκείται με οποιαδήποτε «υψηλή» σκοπιμότητα.

Σκέψη ακόμη επίκαιρη

Σκληρή απέναντι στις παρηγορητικές βεβαιότητες αλλά με βαθιά ανθρωπιστικό πυρήνα, η σκέψη του Αλμπέρ Καμύ δεν έχει γεράσει. Οι αμφιβολίες που τον βασάνιζαν, η άρνησή του να δεχθεί εύκολες απαντήσεις σε δύσκολα διλήμματα, ταιριάζουν απόλυτα στους σημερινούς καιρούς. Σε μια εποχή όπου οι ιδεολογίες έχουν απαξιωθεί, όπου το μέλλον της ζωής πάνω στον πλανήτη προμηνύεται ζοφερό και οι αβυσσαλέες ανισότητες εξακολουθούν να καταδικάζουν δισεκατομμύρια ανθρώπους σε μιζέρια, βία και σκοταδισμό, ο σύγχρονος άνθρωπος μοιάζει όλο και περισσότερο με τον Σίσυφο, έτσι όπως τον είχε δει ο Καμύ. Σ' αυτόν τον Σίσυφο που τον απελπίζει το παράλογο της μοίρας του, η «άλογη σιωπή του κόσμου», ο Καμύ δίνει μια ανάσα. Τη διέξοδο της εξέγερσης και της ανθρώπινης αλληλεγγύης, που τον φέρνει κοντά σ' έναν άλλο μυθικό ήρωα, τον Προμηθέα.

Θωρακίζει την εξέγερση θέτοντάς της διπλό όριο προστασίας: Από την παραίτηση, που ισοδυναμεί με αυτοκτονία και από την υπερβολική βεβαιότητα, που μπορεί να μετατρέψει μια επανάσταση σε τυραννία. «Δικαιολογεί ο σκοπός τα μέσα; Πιθανόν. Ομως τι δικαιολογεί τον σκοπό; Σ' αυτό το ερώτημα, που η ιστορική σκέψη έχει αφήσει εκκρεμές, μια απάντηση μπορεί να δώσει η εξέγερση: τα μέσα».

«Η αληθινή γενναιοδωρία απέναντι στο μέλλον είναι να τα δίνεις όλα στο παρόν», έγραψε. Ενα μήνυμα εξαιρετικά επίκαιρο, καθώς το μέλλον μας έχει σήμερα ανάγκη, όσο ποτέ άλλοτε, τη γενναιοδωρία του παρόντος.

Οι δυσκολίες διεκδικούν... Όσκαρ

Τα προβλήματα των ΗΠΑ στις ταινίες - φαβορί

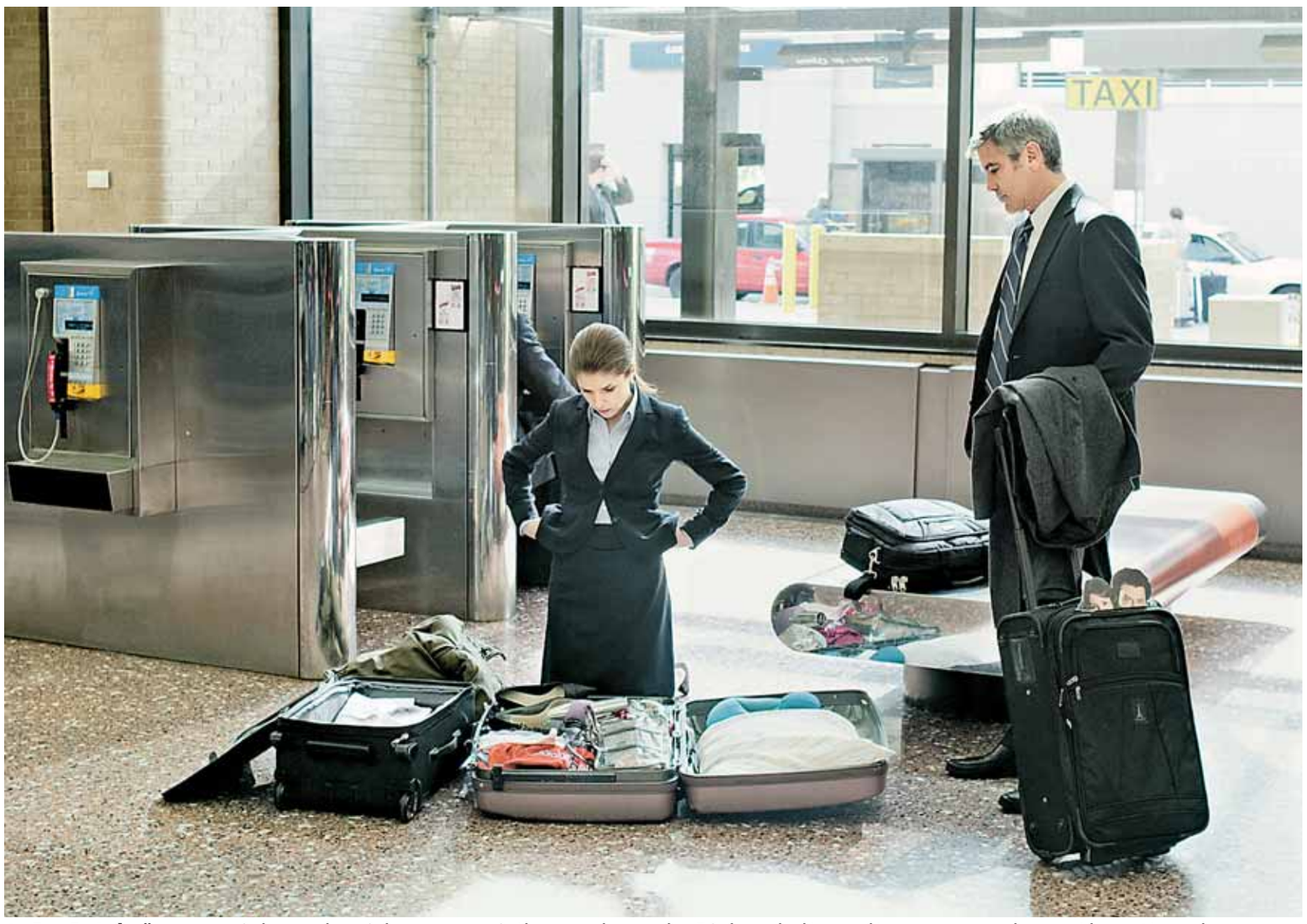

Ο Τζορτζ Κλούνεϊ στο «Ραντεβού στον αέρα» βρίσκεται με μια βαλίτσα στο χέρι, αφού ταξιδεύει από πόλη σε πόλη για να ανακοινώνει απολύσεις. Ολα αυτά, στην εποχή της οικονομικής κρίσης.

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Πάνω σε μερικά από τα μεγαλύτερα προβλήματα της Αμερικής έχουν στηρίξει τις ταινίες τους την τρέχουσα σεζόν (2009-10) οι σκηνοθέτες που διεκδικούν τα μεγάλα κινηματογραφικά βραβεία της χρονιάς. Οι ταινίες που έχουν διακριθεί από την παραγωγή του 2009 και βρίσκονται στα φαβορί των βραβεύσεων των ενώσεων κριτικών και επαγγελματιών έχουν θέματα όπως η οικονομική κρίση και η ανεργία, η «μαύρη» Αμερική, ο πόλεμος. Είναι ζητήματα που δεν έχουν βρει λύση, που φωνάζουν για προσοχή και που, στην κινηματογραφική τους εκδοχή, διεκδικούν τις σημαντικότερες διακρίσεις.

Το τελευταίο χρονικό διάστημα είναι μια περίοδος που έχει βγάλει θέματα, που η κοινωνία κινείται και διεκδικεί και που όπως φαίνεται έχει εμπνεύσει τους

Η οικονομική κρίση, η ανεργία, οι αντιξοότητες των μαύρων και ο πόλεμος στο Ιράκ, τα θέματα των ταινιών

κινηματογραφιστές για καλές ταινίες. Από την παραγωγή της χρονιάς που μόλις πέρασε, τρεις είναι οι ταινίες που έχουν ξεχωρίσει.

Η ανεργία

Το «Ραντεβού στον αέρα» του Τζέισον Ράιτμαν είναι ίσως η πιο επίκαιρη απ' όλες, καθώς αναφέρεται στην οικονομική κρίση, το πώς επηρεάζει τις ζωές χιλιάδων ανθρώπων που χάνουν τη δουλειά τους, αλλά κι εκείνων που τους ανακοινώνουν ότι τις χάνουν. Ο Τζορτζ Κλούνεϊ πρωταγωνιστεί στον ρόλο του Ράιαν Μπίνγκαμ, ενός στελέχους, η δουλειά του οποίου είναι να ταξιδεύει από πόλη σε πόλη και να ανακοινώνει απολύσεις σε επιχειρήσεις, οι υπεύθυνοι των οποίων αδυνατούν να μπουν σ' αυτή τη διαδικασία.

Ο Ράιαν ζει σε δωμάτια ξενοδοχείων, κινείται διαρκώς με μια βαλίτσα από πόλη σε πόλη, ζει μια ουσιαστικά κενή ζωή και πιστεύει ότι κάνει καλό, μιλώντας στους ανθρώπους που χάνουν τη δουλειά τους με μια ψεύτικη, επαγγελματική συμπόνια, την οποία ο ίδιος θεωρεί πραγματική. Μια νέα συνάδελφος θα κλονίσει το σύστημα με το οποίο ο Ράιαν χειρίζεται τη δουλειά του, καθώς θα αναπτύξει μια μέθοδο απολύσεων με τηλεδιάσκεψη, κάτι που εκείνος θεωρεί απαράδεκτο και απάνθρωπο. Και θα την προκαλέσει να ταξιδέψουν μαζί για να της αποδείξει ποια είναι η πιο ευαίσθητη μέθοδος να απολύεις. Ο Τζέισον Ράιτμαν του «Thank you for smoking» και της «Juno» έχει γυρίσει την ιστορία σαν δραματική κομεντί, αφήνοντας χώρο για χιούμορ και ρομαντισμό μέσα στο σκληρό περιβάλλον της κρίσης. Ομως, στον πυρήνα της ταινίας βρίσκονται οι σκηνές των απολύσεων, σκληρές, με σπαρακτικές αντιδράσεις από τους απολυμένους. Η αμεσότητα αυτών των σκηνών δεν είναι τυχαία. Πέρα από κάποιους επαγγελματίες ηθοποιούς, ο Ράιτμαν αναζήτησε απλούς ανθρώπους που είχαν χάσει τη δουλειά τους πρόσφατα. Η ομάδα παραγωγής έβαλε αγγελίες σε εφημερίδες του Σεντ Λούις και του Ντιτρόιτ, λέγοντας ότι γυρίζουν ένα ντοκιμαντέρ για τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης. Ζήτησαν, λοιπόν, από τους ανθρώπους που επέλεξαν να κοιτάξουν την κάμερα σαν να είναι ο άνθρωπος που τους απέλυσε και να πουν όλα εκείνα που δεν είχαν πει εκείνη την ώρα.

Το «Ραντεβού στον αέρα» έχει κερδίσει μέχρι τώρα βραβεία από τους κριτικούς της Ουάσιγκτον της νοτιοανατολικής ένωσης, της Νέας Υόρκης, του Λος Αντζελες, του Οστιν, του National Board of Review, έχει συμπεριληφθεί στις δέκα καλύτερες ταινίες της χρονιάς από το American Film Institute, ενώ διεκδικεί έξι Χρυσές Σφαίρες και είναι από τα φαβορί για τη φετινή απονομή των Οσκαρ, κυρίως για το σενάριο, αλλά και για τις ερμηνείες του Τζορτζ Κλούνεϊ, της Βέρας Φαρμίγκα και της Αννας Κέντρικ, δύο ηθοποιών όχι ιδιαίτερα γνωστών, που έχουν αναδειχθεί με τους ρόλους τους σε αυτήν την ταινία.

Η «μαύρη» Αμερική

Η πιο ωμή καταγραφή των προβλημάτων της «μαύρης» Αμερικής είναι η «Μονάκριβη» του Λι Ντάνιελς, που διαδραματίζεται το 1987 στο Χάρλεμ, πολύ πριν η περιοχή αναβαθμιστεί. Η εκλογή Ομπάμα είναι μία μόνο και η πιο λαμπερή πλευρά του αφροαμερικανικού πληθυσμού της χώρας. Από την άλλη πλευρά υπάρχει ακόμη η φτώχεια, η εγκληματικότητα, η βία, ο αναλφαβητισμός, η ανεργία.

Η «Μονάκριβη», που προωθείται με μανία –όπως προωθήθηκε και η εκλογή Ομπάμα– από την πανίσχυρη Οπρα Γουίνφρεϊ, είναι μια εξαιρετικά σκληρή ταινία, με πρωταγωνίστρια μια ηρωίδα ίσως λίγο απωθητική, που περνάει καταστάσεις που ξεπερνούν την ανθρώπινη αντοχή. Η «Μονάκριβη», όπως είναι το παρατσούκλι της 16χρονης Κλαρίς, είναι ένα παχύσαρκο αναλφάβητο

Η «Μονάκριβη» του Λι Ντάνιελς διαδραματίζεται το 1987 στο Χάρλεμ.

Το «Hurt Locker» είναι η πιο επιτυχημένη ταινία για το Ιράκ.

κορίτσι που κακοποιείται σεξουαλικά από τον πατέρα της, γεννάει μαζί του δύο παιδιά, δέχεται ασταμάτητη σωματική βία από τη μητέρα της, η οποία τη βλέπει ανταγωνιστικά και έχει μοναδική διέξοδο την τηλεόραση και τη φαντασία της όταν τη βιάζει ο πατέρας της.

Μέσα στις φαντασιώσεις της είναι ψηλή, λεπτή και ξανθιά, το γυναικείο πρότυπο της τηλεόρασης. Μόνο που η τηλεόραση τής έρχεται στο κεφάλι από τη μητέρα της όταν θα αποκτήσει το δεύτερο παιδί (το οποίο έχει σύνδρομο Ντάουν) από τον πατέρα της, ο οποίος επιπλέον ασθενεί και πεθαίνει από AIDS. Πριν ακόμη αρχίσουν τα γυρίσματα, η ταινία είχε τη στήριξη της αφροαμερικανικής κοινότητας. Εκτός από την Οπρα, που ανεπισήμως έχει αναλάβει τις δημόσιες σχέσεις της «Μονάκριβης», το «παρών» δήλωσαν η Μαράια Κάρεϊ και ο Λένι Κράβιτς, που παίζουν μικρότερους ρόλους στην ταινία.

Η «Μονάκριβη» έχει αρχίσει εδώ και καιρό μεγάλη πορεία στα βραβεία. Στο φεστιβάλ του Σάντανς, όπου πρωτοπροβλήθηκε, κέρδισε το μεγάλο βραβείο της κριτικής επιτροπής, αλλά και το βραβείο κοινού. Το βραβείο κοινού κέρδισε και στο Τορόντο, ενώ βρίσκεται στις επιλογές σχεδόν όλων των ενώσεων κριτικών. Διεκδικεί, τέλος, τρεις Χρυσές Σφαίρες στην κατηγορία δραματικής ταινίας, α΄ δραματικού γυναικείου ρόλου για την πρωτοεμφανιζόμενη Γκαμπούρι Σίμπιντε και β΄ γυναικείου για τη Μο'Νικ, η οποία είναι το μεγάλο φαβορί και για το Οσκαρ β΄ ρόλου.

Και το Ιράκ

Η τρίτη ταινία «προβλήματος» είναι το «Hurt locker» της Κάθριν Μπίγκελοου, που αναφέρεται σε μια ομάδα στρατιωτών που βρίσκεται στο Ιράκ και προσπαθεί να αφοπλίσει βόμβες σε ένα περιβάλλον που είναι εχθρικό και όπου οι κίνδυνοι υπάρχουν σε κάθε πιθανό σημείο. Από τις ταινίες για τον πόλεμο του Ιράκ, το «Hurt Locker» είναι η πιο επιτυχημένη, τουλάχιστον σε καλλιτεχνικό επίπεδο, καθώς εισπρακτικά απέτυχε, αφού δεν ξεπέρασε τα 12,5 εκατομμύρια δολάρια στο αμερικανικό box office. Οπως έχει φανεί, το ζήτημα του πολέμου εξακολουθεί να απασχολεί την αμερικανική κοινωνία. Αλλωστε, είναι χιλιάδες οι Αμερικανοί στρατιώτες που παραμένουν εκεί. Αλλά κινηματογραφικά είναι απωθητικό. Βραβεία και αναγνώριση, όμως, δεν προλαβαίνει να μαζεύει το «Hurt Locker». Οπως εξάλλου είπε για την ταινία ο πρώην σύζυγος της Μπίγκελοου, ο Τζέιμς Κάμερον, «πιθανότατα αυτό θα είναι το Platoon για τον πόλεμο του Ιράκ». Μέχρι αυτή τη στιγμή, το «Hurt Locker» έχει ψηφιστεί ως καλύτερη ταινία από τους κριτικούς του Οστιν, της Βοστώνης, του Λος Αντζελες, της Νέας Υόρκης και της Ουάσιγκτον, ενώ πλήθος βραβείων έχουν κερδίσει, επίσης, η ίδια η Μπίγκελοου και ο πρωταγωνιστής της, Τζέρεμι Ρένερ.

Στη χώρα των τρομερών πλασμάτων

Ο σκηνοθέτης Σπάικ Τζόνζι επανέρχεται στο προσκήνιο με τη νέα ταινία του

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ**

Στην αυγή της χιλιετίας, ο σκηνοθέτης Σπάικ Τζόνζι εγκατέλειψε τη σιγουριά της δοκιμασμένης χολιγουντιανής συνταγής δημιουργώντας μια νέα κατάσταση πραγμάτων: ένας παράδοξος και παράλογος κόσμος απλώθηκε μπροστά στον θεατή της σουρεαλιστικής υπαρξιακής κωμωδίας «Στο μυαλό του Τζον Μάλκοβιτς» και του «Adaptation» που έμοιαζε με γρίφο γύρω από τη σχέση του Χόλιγουντ με την αληθινή ζωή. Σε λίγες ημέρες, ο Τζόνζι επανέρχεται στο προσκήνιο με τη νέα ταινία του, «Στη χώρα των μαγικών πλασμάτων», που πραγματεύεται την ανάγκη του παιδιού να τοποθετηθεί αυτόνομα στο περιβάλλον του (οικογένεια, σχολείο, φιλικές παρέες) και να κοινωνικοποιηθεί. Πρόκειται για μια κατασκευή εγκεφαλική στα όρια της εκζήτησης γύρω από την παιδική ηλικία.

Στο «Μυαλό του Τζον Μάλκοβιτς» ένας άνεργος και στερημένος ερωτικά μαριονετίστας ανακαλύπτει τυχαία ένα πέρασμα στο ύψος μισής πόρτας, ανάμεσα στον έβδομο και τον όγδοο όροφο ενός κτιρίου γραφείων, που οδηγεί σε μια παράλληλη πραγματικότητα... συμπιεσμένων μεγεθών. Σε αυτή τη σουρεαλιστική σμίκρυνση της αληθινής εικόνας του κόσμου κατά πενήντα τοις εκατό, όπου οι ρόλοι εξουσίας αλλάζουν, ο ταλαίπωρος μαριονετίστας φαντάζει αυτόματα σαν γίγαντας και νιώθει κυρίαρχος του παιχνιδιού. Στη «Χώρα των μαγικών πλασμάτων» το κομβικό σημείο είναι και πάλι η δυσαναλογία των μεγεθών. Ενας πιτσιρικάς, ο Μαξ, που μοιάζει σαν λιλιπούτειος Γκιούλιβερ, φτάνει σε ένα νησί που κατοικείται από τεράστια πλάσματα – καρικατούρες ζώων. Ο Τζόνζι, που τον ακολουθεί με ασθμαίνοντα ρυθμό, ξεκινάει από τα παιχνίδια του για να περάσει στην αλλαγή των ρόλων. Ο Μαξ, ντυμένος με μιαν αποκριάτικη στολή άγριου αιλουροειδούς (;), ορμάει στον σκύλο του σπιτιού του παίζοντας. Το παιχνίδι θα γίνει πιο επιθετικό όταν θα εμφανιστούν οι φίλοι της έφηβης αδελφής του και η κατάσταση εκτός ελέγχου όταν θα 'ρθει στο σπίτι ο φίλος της χωρισμένης μητέρας του. Ο Μαξ τη διεκδικεί με αφέλεια και πείσμα παιδικό και βιώνει άλλη μιαν απόρριψη. Στο τέλος το σκάει, έπειτα από μιαν έκρηξη συσσωρευμένου θυμού. Ο Τζόνζι εμφανίζεται σαν ο από μηχανής θεός μιας κοινότοπης οικογενειακής «τραγωδίας», προσφέροντας στο παιδί μια βάρκα με πανί για να γλιτώσει τον πνιγμό μετά το ναυάγιο.

Ο Σπάικ Τζόνζι και ο σεναριογράφος Ντέιβ Εγκερς μεταφέρουν στην οθόνη ένα παιδικό βιβλίο του Μόρις Σέντακ.

Αγνωστο έπειτα από πόσο καιρό (ο χρόνος διαστέλλεται και συστέλλεται διαρκώς γιατί είναι υποκειμενικός), ο Μαξ βγαίνει από μια τρικυμία σε ένα νησί διόλου παραδεισένιο και εξωτικό: σε μια γκρίζα ζώνη που παραπέμπει άλλοτε στο λυκόφως κι άλλοτε στο λυκαυγές. Εκεί ζει την πιο παράξενη εμπειρία της ζωής του ανάμεσα σε πλάσματα μεγέθους μαμούθ. Στο αλλόκοτο παραμύθι, όπου ο Μαξ έφτασε σαν ναυαγός και στέφθηκε βασιλιάς μετά από ένα αθώο ψέμα, στη θέση της λογικής βρίσκεται το συναίσθημα, ενώ οι σχέσεις είναι ανταγωνιστικές όπως και στον αληθινό κόσμο. Τα πλάσματα αυτού του παραμυθιού είναι τρυφερές καρδιές με γκροτέσκ εμφάνιση που ενίοτε προκαλεί τρόμο. Δεν σκέφτονται και δεν ελέγχουν τη δύναμη τους. Μονάχα αισθάνονται. Αγαπούν, μισούν, ζηλεύουν, θυμώνουν και καταστρέφουν χωρίς λόγο ό, τι βρουν δίπλα τους. Είναι σαν παιδιά εξοστρακισμένα από την οικογένεια που αναζητούν μια μητέρα ή έναν πατέρα να τους θέσουν όρια για να μην καταστρέψουν τον κόσμο τους.

Οπως ο Γκιούλιβερ

Στο πρωτότυπο έργο του Τζόναθαν Σουίφτ «Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ», που δεν γράφτηκε για να γίνει παιδικό ανάγνωσμα, εξετάζεται με σατιρική διάθεση η ηθική φύση του ανθρώπου και οι ελαττωματικοί θεσμοί που φτιάχνει ο άνθρωπος. Στα τέσσερα ταξίδια του σε φανταστικές χώρες, ο Γκιούλιβερ ανακάλυψε πόσο μικρός είναι ο άνθρωπος και πόσο δυσανάλογα μεγάλα και ενίοτε καταστροφικά είναι τα πάθη του.

Ο Μαξ του Τζόνζι είναι σαν ένας μακρινός απόγονος του Γκιούλιβερ. Φοράει μια λούτρινη προβιά (σαν διαστημική στολή) και ζει μια φανταστική περιπέτεια σε ένα φουτουριστικό κάστρο, από χώμα και ξύλα όπως οι φωλιές των πουλιών, ανάμεσα σε πλάσματα που μοιάζουν με προϊστορικές τεράστιες ρέπλικες των λούτρινων παιχνιδιών που έχει στο δωμάτιό του. Στο τέλος του παιχνιδιού επιστρέφει κουρασμένος στο σπίτι. Ο Τζόνζι προσπάθησε να μπει στο μυαλό του για να κινηματογραφήσει από εκεί δυο εικόνες (εκδοχές) του κόσμου όπως τον αντιλαμβάνεται με το συναίσθημα ένα παιδί. Ταυτίστηκε με τον Μαξ και έγινε σαν ένα εκκρεμές ανάμεσα στον ρεαλισμό και τη φαντασία.

dbouras@kathimerini.gr

Δείτε

Στη χώρα των μαγικών πλασμάτων (Where the Wild Things Are, 2009)
Ο σκηνοθέτης Σπάικ Τζόνζι και ο σεναριογράφος Ντέιβ Εγκερς μεταφέρουν στην οθόνη ένα παιδικό βιβλίο του Μόρις Σέντακ με ζωγραφιές και με πλοκή του περιορίζεται σε λίγες αράδες. Η ταινία, όπως και το βιβλίο που εκδόθηκε το 1963 και παραμένει δημοφιλές για το είδος του, συνοψίζει την κλασική παιδική συμπεριφορά. Ενας μπόμπιρας, που συμπεριφέρεται σαν να 'ναι το κέντρο του κόσμου, τσακώνεται και θυμώνει με τους γονείς του. Στη συνέχεια αποδρά σε έναν φανταστικό κόσμο. Εκεί ζει μια περιπέτεια, στην οποία είναι και πάλι το κέντρο του κόσμου: ένας βασιλιάς, ένας στρατηγός ή κάτι αντίστοιχο. Στο τέλος, αφού έχει κουραστεί, επιστρέφει στο σπίτι γαλήνιος για να φάει και να κοιμηθεί. Ο Τζόνζι γύρισε την πιο παράξενη ταινία για την παιδική ηλικία. Απευθύνεται κυρίως σε ενήλικες και είναι αμφίβολο αν θα αγγίξει τα παιδιά.

Ο μικρός Νικόλας (Le Petit Nicolas, 2009)
Η ζωή είναι τα παιδιά και η παιδική ηλικία έχει μιαν ανεπαίσθητη πίκρα στον «Μικρό Νικόλα», που βασίζεται στον ήρωα των Ρενέ Γκοσινί και Ζαν Ζακ Σανπέ. Γαλλική φινέτσα και πνευματώδες χιούμορ σε ένα φιλμ που βρίσκεται στον αντίποδα της εγκεφαλικής ταινίας του Σπάικ Τζόνζι. Ο σκανδαλιάρης Νικόλας τρομοκρατείται στην ιδέα ότι θα αποκτήσει αδελφό και αντιδρά σαν γνήσιος Γαλάτης. Απολαυστικό για μικρούς και μεγάλους.

BERTRAND GUAY/ AGENCE FRANCE PRESSE

Χάπενινγκ μία εβδομάδα πριν από το Gucci Masters. Αναβάτης, από τους αγώνες δεξιοτεχνίας, με το άλογό του έξω από το Τροκαντερό, στο Παρίσι.

Οταν η μόδα... υπερπηδά εμπόδια

Δύο μεγάλοι οίκοι πολυτελείας, οι Hermes και Gucci, συναγωνίζονται στον κόσμο της ιππασίας

Της **SUZY MENKES**

Δύο οίκοι πολυτελείας συναγωνίζονται στον κόσμο της ιππασίας (μετ' εμποδίων…) προκειμένου να προωθήσουν τις επωνυμίες τους.

Τον Δεκέμβριο, ο Hermes αγόρασε άλογα, δέματα σανού και επίσης πέταλα στο πορτοκαλί χρώμα – σήμα κατατεθέν του οίκου μόδας, στον πελώριο χώρο του Grand Palais στο Παρίσι. Και ύστερα ανακοίνωσε ότι το Le Saut Hermes –ή Hermes Jumping– θα πραγματοποιηθεί το Πάσχα, στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου 3 - 4 Απριλίου, ενδυναμώνοντας την παράδοση της χορηγίας εκδηλώσεων σε σχέση με την ιππασία που ξεκίνησε από τη γέννηση του σελοποιού το 1837.

Την ίδια στιγμή, ο οίκος Gucci εκμεταλλεύθηκε το ότι έγινε χορηγός στο Gucci Masters των Δεκέμβριο στο Parc des Expositions στο Villepinte, κοντά στο Παρίσι. Στη διάρκεια της τετραήμερης διοργάνωσης, η Σαρλότ Κασιράγκι, η κόρη της πριγκίπισσας Καρολίνας του Μονακό, έδωσε λάμψη στους διεθνείς ιππείς, ανάμεσά τους και στην πρώην σταρ του τένις και νυν αναβάτιδα Μαρτίνα Χίγκινς.

Ουδείς θα μπορούσε να αποκαλέσει τον οίκο Gucci τυχάρπαστο όταν ερχόμαστε αντιμέτωποι με την κουλτούρα του αλόγου. Τα θρυλικά σύμβολα σε παπούτσια και τσάντες ανακαλύπτουν τις ρίζες τους πίσω, στην ίδρυση της επωνυμίας το 1921. Και η Φρίντα Τζανίνι, η καλλιτεχνική διευθύντρια του Gucci, διατηρεί μεγάλη σχέση αγάπης με τα αλογάκια πόνι.

> *Τα θρυλικά σύμβολα σε παπούτσια και τσάντες ανακαλύπτουν τις ρίζες τους πίσω, στην ίδρυση της επωνυμίας Gucci το 1921.*

«Είχα πάθος με τα άλογα από την παιδική μου ηλικία», λέει. «Είναι το μοναδικό σπορ όπου γυναίκες και άνδρες μπορούν να συναγωνιστούν σαν ίσοι». Και προσθέτει: «Είναι ένα πρότζεκτ που ταιριάζει τέλεια με την εικόνα της φίρμας».

Προαναγγέλλοντας την εκδήλωση του Gucci, που θα γινόταν στο Παρίσι μπροστά σε 4.000 θεατές, ο Πάτρικ Τόμας, διευθύνων σύμβουλος του Hermes International, δεν πτοήθηκε από το προβάδισμα του Gucci.

«Αναζητούμε την αυθεντικότητα και σε αυτό είμαστε σταθεροί», λέει ο κ. Τόμας, που καθόταν δίπλα στον Γάλλο ιππέα Μισέλ Ρομπέρ. Ο διευθύνων σύμβουλος του οίκου εξήγησε ότι αυτή η προτοβουλία του Hermes αποτελούσε παράμετρο και άλλων οικονομικών ενισχύσεων, όπως τα 20 χρόνια χορηγίας του Prix de Diane και, αυτόν τον καιρό, τους αγώνες της Deauville.

PIERRE ANDRIEU/AGENCE FRANCE PRESSE/DDP

Το Saut Hermes (επάνω) αποτελεί τη φυσική συνέχεια της ρίζας της εταιρείας στην κατασκευή σελών. Δεξιά, το μεταξωτό μαντίλι που δημιούργησε η Gucci αποκλειστικά για την εκδήλωση των Masters.

Το Grand Palais δεν είναι ξένο στα άλογα: χτίστηκε για να τα φιλοξενεί και εκεί πραγματοποιούνταν αγώνες και εκδηλώσεις ιππασίας από το 1900 μέχρι το 1957. Vintage φωτογραφίες δείχνουν ένα Hermes σημείο πώλησης, σε έναν από τους διαγωνισμούς αλόγων. Το προϊόν αποτελεί κομμάτι της ιστορίας μιας πολυτελούς επωνυμίας: ο Gucci δημιούργησε για τους Masters μία ειδική έκδοση μεταξωτού μαντηλιού, αποκλειστικά για την εκδήλωση, μαζί με άλλες προσφορές πάντα σε σχέση με το θέμα των αλόγων, σε pop-up σημείο πώλησης, στην περιοχή του Villepinte.

Παρ' όλ' αυτά η καρδιά των επιχορηγήσεων δεν είναι η εμπορικότητα, αλλά η ψυχή των επωνυμιών. Ο Hermes δεν ξέφυγε ποτέ από την ταπεινή εικόνα που θυμίζει τον τίτλο της ταινίας «Ιπτάμενος και τζέντλεμαν». Ομως, αυτή είναι μια καλή εποχή για να ενδυναμώσει την κλασική εικόνα του, σε μια στιγμή που η πολυτέλεια έχει αρχίσει να συνδέεται με μια περίοδο υπερβολής.

Ο Gucci εξελίχθηκε σε μια αστική φίρμα όταν ο Τομ Φορντ εστίασε στο ροκ εν ρολ (και, όπως είναι γνωστό, έβαψε το τρακτέρ του μαύρο για να ταιριάζει με τα γυαλιστερά δερμάτινα παπούτσια του). Τώρα υπάρχει ένα ολόκληρο σύμπαν με άλογα για να επανακάμψει, μαζί με την κουλτούρα του loafer, την οποία παρέδωσε ο Gucci στον Tod's στη δεκαετία του '90. Η εκδήλωση στο Villepinte μπορεί να βοηθήσει τον Gucci να αποκτήσει Masters όχι μόνο στα εμπόδια, αλλά ακόμη και στον τρόπο που διαχειρίζεται την κληρονομιά του.

Κοσμήματα - ρολόγια για συλλέκτες

Της **ALICE PFEIFFER**

Υπάρχει μια φυσική συνάφεια ανάμεσα στο να σχεδιάζεις κοσμήματα και να φτιάχνεις ρολόγια. Ο Tiffany's πουλάει τα δικά του ρολόγια εδώ και περισσότερα από 160 χρόνια και ο οίκος Cartier ξεκίνησε τη δική του σειρά με ρολόγια το 1904. Οι παραδοσιακοί ωρολογοποιοί έχουν επίσης στραφεί στη δημιουργία κοσμημάτων: ένα καλό παράδειγμα είναι η συλλογή της Piaget με περίτεχνα σκουλαρίκια.

Παρ' όλ' αυτά, προκειμένου να γίνεις μέλος στον αποκλειστικό κύκλο των διάσημων ωρολογοποιών, το να φτιάξεις κάτι όμορφο για τις γυναίκες δεν είναι αρκετό. Η δημιουργία ενός εκλεπτυσμένου ρολογιού για τους άνδρες είναι το απαραίτητο τεστ. Τώρα, ο οίκος κοσμημάτων Avakian με έδρα του τη Γενεύη γιορτάζει την 40ή του επέτειο, λανσάροντας ένα ρολόι σχεδιασμένο αποκλειστικά για άνδρες, το «Concept 1».

AVAKIAN

Το ρολόι Concept 1 του οίκου Avakian.

«Τα γυναικεία ρολόγια είναι ευκολότερο να κατασκευαστούν γιατί είναι πολύ πιο κοντά στα κοσμήματα. Τα ανδρικά ρολόγια αποτελούν την αληθινή πρόκληση», λέει ο Εντμοντ Αβακιάν, πρόεδρος της εταιρείας.

Τα ρολόγια, με ένα χοντροκομμένο αλλά απλό ντιζάιν, διατίθενται σε χρυσό, λευκόχρυσο ή τιτάνιο. Παρά την τσουχτερή τιμή των 59.000 δολαρίων, έχει δημιουργηθεί λίστα αναμονής τριών μηνών από τότε που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το ρολόι, το 2008.

«Οσο περίεργο κι αν μπορεί να φανεί, οι καλύτεροι πελάτες δεν ενδιαφέρονται για την υπογραφή – γιατί τα έχουν ήδη όλα», λέει ο κ. Αβακιάν. Υπάρχουν δύο κατηγορίες αγοραστών ρολογιών, σύμφωνα με τον ίδιο, εκείνοι που θέλουν απλώς τη φίρμα κι εκείνοι που θέλουν το ρολόι.

«Αυτοί είναι οι αληθινοί συλλέκτες, που ενδιαφέρονται κυρίως για το ρολόι. Μας εμπιστεύονται, δεν ζητούν καν εγγύηση, ακόμη και για κομμάτια που κοστίζουν πάνω από ένα εκατομμύριο δολάρια», λέει. Στο επίσημο λανσάρισμα του Concept 1 στις 10 Δεκεμβρίου στη Μόσχα, είχε προγραμματιστεί για να γιορταστεί το άνοιγμα της πρώτης μπουτίκ της οικογένειας, στη Βηρυτό, το 1969. Ο πόλεμος του Ιουλίου το 2006 οδήγησε στο κλείσιμο του καταστήματος στη Βηρυτό, αλλά ο οίκος Avakian τώρα έχει αρκετά κέντρα πώλησης, από το Λονδίνο μέχρι το Μπέβερλι Χιλς.

Ο κ. Αβακιάν ανέλαβε την εταιρεία το 1976. Η απόφαση να επεκταθεί στο ντιζάιν και στην παραγωγή, λέει, προέκυψε από την εμπειρία του.

«Είχαμε αρκετές εμπειρίες από συμφωνίες που πήγαν λάθος, από κατασκευαστές που δεν κράτησαν τον λόγο τους, πράγμα πολύ συνηθισμένο στη δουλειά μας», τονίζει. Η κρίση έμοιαζε με την τέλεια αφορμή για να εξελίξουν τη δουλειά τους. «Εκμεταλλευθήκαμε την ευκαιρία με τόσους ανθρώπους που απολύθηκαν, καθώς πολλοί ταλαντούχοι ωρολογοποιοί βρέθηκαν χωρίς δουλειά».

Δύο σχεδιαστές από τη Βηρυτό μετατρέπουν τη βία σε ομορφιά

Της **NAZANIN LANKARANI**

Ο Σελίμ Μουζανάρ και η Ράνια Σαράκμπι δεν είχαν καλά καλά στήσει την προθήκη τους στην εμπορική έκθεση Vendome Luxury στο Παρίσι, τον Οκτώβριο, όταν οι αγοραστές άρχισαν να διαλέγουν.

Ο κ. Μουζανάρ και η κ. Σαράκμπι, σχεδιαστές κοσμημάτων από τη Βηρυτό, παρουσίαζαν εκεί τη δουλειά τους για πρώτη φορά, λανσάροντας φρέσκιες, υψηλής ποιότητας συλλογές που συνδύαζαν κομμάτια που κυκλοφορούν σε περιορισμένο αριθμό με μοναδικές δημιουργίες.

Η επαγγελματική τους συνεργασία βασίζεται στην κοινή διάθεση να επεκταθούν διεθνώς, πέρα από τη βάση τους στον Λίβανο. Αλλά αν δεν ήταν οι βομβαρδισμοί στη Βηρυτό στη διάρκεια των 33 ημερών της πολιορκίας, το καλοκαίρι το 2006, από τις ισραηλινές δυνάμεις, κανείς τους δεν θα μπορούσε να σκεφτεί να απλώσει φτερά και εκτός Λιβάνου. «Ημασταν όμηροι στον ίδιο μας τον τόπο», λέει ο κ. Μουζανάρ. «Μετά από αυτό, σκέφτηκα για πρώτη φορά να δημιουργήσω μια βάση στο εξωτερικό».

FRANK CHRISTEN

SELIM MOUZANNAR

Δημιουργίες της Ράνια Σαράκμπι από τη σειρά Flora (αριστερά) και του Σελίμ Μουζανάρ από τη σειρά Link (δεξιά).

Για μια ολόκληρη γενιά όσων γεννήθηκαν στον Λίβανο στις δεκαετίες του '60 και του '70, όπως ο κ. Μουζανάρ και η κ. Σαράκμπι, οι περίοδοι της σχετικής ηρεμίας και της ευημερίας έχουν για πάντα διακοπεί από τον πόλεμο. «Το παράδοξο είναι η ομορφιά που προκύπτει μέσα σε όλη αυτή τη βία» λέει ο κ. Μουζανάρ, καταξιωμένος σχεδιαστής στη βιομηχανία κοσμημάτων της Βηρυτού.

Το 1979, ο κ. Μουζανάρ, γόνος μιας ιστορικής οικογένειας στον χώρο των κοσμημάτων στη Βηρυτό, άφησε το σπίτι του πρώτα για να σπουδάσει στην Ευρώπη, ύστερα για να δουλέψει και να βρει έμπνευση σε διαφορετικές κουλτούρες. Επέστρεψε στη Βηρυτό το 1993 και ξεκίνησε τη δική του εταιρεία. «Η επιστροφή στη Βηρυτό ήταν για μένα η επιστροφή στην πηγή. Οσο άσχημη μπορεί να είναι, μαζί και βίαιη, η ιστορία και η θετική ενέργεια της Βηρυτού αποτελούν δικό μου κομμάτι», λέει. Η κ. Σαράκμπι επέστρεψε επίσης στον Λίβανο στις αρχές του 1990 για να παρακολουθήσει μαθήματα στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο της Βηρυτού, ύστερα από χρόνια απουσίας λόγω του πολέμου. Αυτοδίδακτη ζωγράφος και γλύπτρια, με έργα της να εκτίθενται στο Λιβανέζικο Εθνικό Μουσείο της Βηρυτού, επέστρεψε στο κόσμημα ύστερα από μια τυχαία συνάντηση με τον κ. Μουζανάρ που τους οδήγησε σε μια συνεργασία το 2004.

Η συλλογή κοσμημάτων του κ. Μουζανάρ είναι εμπνευσμένη από την ιστορία του Λιβάνου και τις επιρροές σε μια κοινωνία που βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι πολιτισμών και θρησκειών. Η κολεξιόν του με τίτλο Terra, μοντέρνα αλλά διαποτισμένη με αρχαίες παραδόσεις, χρησιμοποιεί ζαφείρια, ρουμπίνια, αμέθυστους ή τουρμαλίνες με δεσίματα σε κίτρινο ή λευκό χρυσό. «Με ενδιαφέρει η οθωμανική παράδοση που έφτασε στον Λίβανο. Δημιουργεί λάμψη που είναι πιο απαλή στο μάτι», λέει. Για την κ. Σαράκμπι οι πηγές έμπνευσης είναι πιο αρχέγονες. Στην πρώτη της κολεξιόν, Flora, σχεδίασε απευθείας εικόνες από τη ζωή και τη φύση για να δημιουργήσει μοναδικά χειροποίητα κομμάτια που παίρνουν το σχήμα φύλλων και πέταλων.

Τα ανθισμένα της σχέδια αιχμαλωτίζουν μια σχεδόν πρωτόγονη αίσθηση, ποιότητα που κουβάλησε μαζί της και στη δεύτερη σειρά της, Fauna.

«Για τη Fauna, ξεκίνησα με τον άνθρωπο σαν το πρώτο ζώο στην ιστορία της ανθρωπότητας», λέει. «Τα κομμάτια είναι εμπνευσμένα από προϊστορικά εργαλεία που χρησιμοποίησε ο άνθρωπος - από τσεκούρια μέχρι πρωτόγονα όπλα».

Και οι δύο σχεδιαστές διαπραγματεύονται με πολυκαταστήματα υψηλής αισθητικής, ώστε να παρουσιάσουν τα κοσμήματά τους στη Νέα Υόρκη το 2010.

International Herald Tribune
THE GLOBAL EDITION OF THE NEW YORK TIMES

ΕΚΤΑΚΤΩΣ

Την Κυριακή 17 Ιανουαρίου

Γαστρονόμος Ιανουαρίου

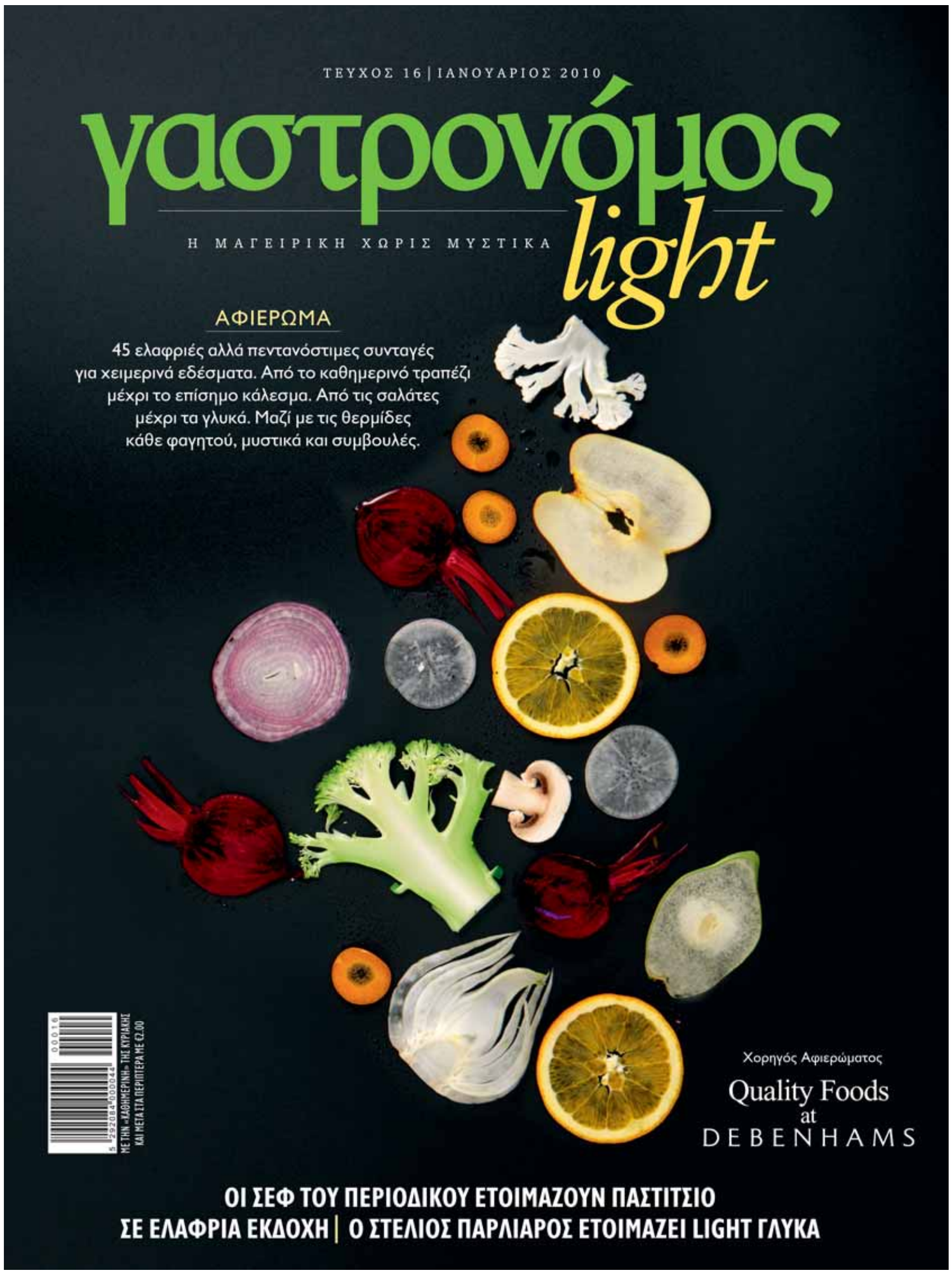

45 πρωτότυπες, ελαφριές και πεντανόστιμες συνταγές για να αποτοξινωθούμε από το φαγοπότι των εορτών. Από το καθημερινό τραπέζι μέχρι το επίσημο κάλεσμα. Από τις σαλάτες μέχρι τα γλυκά. Μαζί με τις θερμίδες κάθε φαγητού ανά μερίδα, μυστικά και συμβουλές για ελαφριά μαγειρέματα

kathimerini.com.cy

Pokka Coffee

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport
Κυριακή 10 Ιανουαρίου 2010

Pokka Coffee

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Ο φιλόδοξος Βαγγέλης και η Εθνική Ελλάδας

Ακόμα και τον Παναθηναϊκό θεωρούσε σκαλοπάτι για ευρωπαϊκή καριέρα ο Μάντζιος, που ήρθε στην Κύπρο με δέλεαρ το εξαιρετικό συμβόλαιο, τις συμμετοχές και τα γκολ που θα του εξασφαλίσουν διαβατήριο για το Μουντιάλ. **Σελ.35**

ΟΜΟΝΟΙΑ

Η στοιχειωμένη θέση του Ράινερ Ράουφμαν

Οι επιθετικοί που πέρασαν την τελευταία δεκαετία από την Ομόνοια και ξεχώρισαν θετικά είναι μετρημένοι στα δάχτυλα του ενός χεριού. Η φετινή τριάδα της επίθεσης, με Κωνσταντίνου, Ζουράφσκι και Ρενγκίφο, αφήνει πολλές υποσχέσεις. **Σελ. 35**

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ 2010

Το Μουντιάλ στο «γήπεδο» της «Κ»

Με την παρουσίαση της ποδοσφαιρικής ομάδας της διοργανώτριας χώρας εγκαινιάζεται η ενότητα για το Παγκόσμιο Κύπελλο, που θα φιλοξενείται στις σελίδες της «Κ» κάθε βδομάδα, μέχρι και την πρώτη σέντρα στη διοργάνωση. **Σελ. 38**

Η κατάρα των υποτροπών

Η ελλιπής αποκατάσταση και τα ανεπαρκή προπονητικά κέντρα θεωρούνται υπαίτια για τους συχνούς και επαναλαμβανόμενους τραυματισμούς ποδοσφαιριστών, εκτός από τα συνεχή ματς ψηλών εντάσεων

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Στα πρώτα 30 λεπτά του αγώνα πρωταθλήματος με τον Εθνικό Άχνας τον περασμένο Οκτώβρη, ο Μάρτσιν Ζεβλάκοβ του ΑΠΟΕΛ υπέστη υποτροπή, στην επανεμφάνιση μετά από πέντε βδομάδες. Ο Γιοβάνοβιτς παραδέχτηκε αργότερα πως βιάστηκε να τον χρησιμοποιήσει. Η πίεση που δέχεται ένας ποδοσφαιριστής για να επανέλθει μετά από τραυματισμό, πολλές φορές έχει ως αποτέλεσμα την υποτροπή. Άλλωστε, το ίδιο έγινε και στην περίπτωση Νεκτάριου Αλεξάνδρου, που γύρισε τρεις βδομάδες μετά τον τραυματισμό στο Τσίρειο και αντικαταστάθηκε μέχρι το ημίχρονο του αγώνα με τον ΑΠΟΠ/Κινύρα. «Ένας παίκτης στην Κύπρο επιστρέφει από μια απλή θλάση μετά από τρεις βδομάδες, ενώ με το ίδιο πρόβλημα στην Αγγλία κάθεται πέντε», εξηγεί στην «Κ» ο προπονητής Νίκος Ανδρονίκου.

Θυμάται τις αλλεπάλληλες υποτροπές σε μυϊκές κακώσεις που είχαν στην ΑΠΕΠ Πιτσιλιάς, όσο η ομάδα περιφερόταν δεξιά κι αριστερά για προπόνηση, θίγοντας το θέμα της ακαταλληλότητας των προπονητικών γηπέδων. Στον ΑΠΟΕΛ θεωρούν φυσιολογικούς τους μυϊκούς τραυματισμούς, λόγω των εντάσεων του Τσάμπιονς Λιγκ, της ηλικίας των παικτών και της έλλειψης επιλογών – ίδιο πρόβλημα είχε πέρσι η Ανόρθωση, ειδικά με τους ευπαθείς Δέλλα, Σκοπελίτη, Σάβιο, Νικολάου. Από τις 5 μέχρι τις 16 Δεκεμβρίου η Ομόνοια έδωσε τέσσερα ματς υψηλών εντάσεων και η ομάδα αποδεκατίστηκε. Αγουιάρ, Μακρίδης και Αλωνεύτης δεν έχουν επανέλθει από τότε. Ακόμα και τα προπονητικά κέντρα των «αιωνίων» δεν θεωρούνται ιδανικά, αφού λόγω της σκληρότητας των γηπέδων υπάρχουν υποψίες πως προκαλούνται τραυματισμοί, ειδικά στους προσαγωγούς (σύνδρομο κοιλιακών-προσαγωγών). Ένα 90λεπτο σε σκληρό ή βαρύ γήπεδο δεν δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα, όμως η ακαταλληλότητα του προπονητικού κέντρου φθείρει τους παίκτες.

SAVVIDES PHOTO

Ο Κωνσταντίνος Μακρίδης έπεσε θύμα διπλής θλάσης, στο πρώτο σετ συνεχόμενων αγώνων που έδωσε με την Ομόνοια. Οι εξετάσεις πήγαν στο Camp8, όμως η αποκατάσταση γίνεται στην Κύπρο.

Στροφή στο εξωτερικό

Παραλείψεις ή και λάθη κατά τη διαδικασία της αποκατάστασης μετά από μια μυϊκή κάκωση είναι η κυριότερη αίτια μιας υποτροπής, της σύγχρονης κατάρας για μια κυπριακή ομάδα. «Αγοράζουμε πανάκριβα τα καλύτερα αυτοκίνητα, αλλά δεν φροντίζουμε για ανταλλακτικά, μηχανικούς και πίστες», εξηγεί μεταφορικά ο Νίκος Ανδρονίκου, προκειμένου να αποδώσει ανάγλυφα την αποστροφή των συλλόγων στην Κύπρο προς την επιστήμη της αποκατάστασης μετά από αθλητικές κακώσεις. Η ροπή συλλόγων και μεμονωμένων ποδοσφαιριστών προς γιατρούς ή κέντρα στο εξωτερικό, με αποκορύφωμα τη συνεργασία της Ομόνοιας με το Camp8, προδίδουν το νηπιακό στάδιο στο οποίο βρίσκεται η αποκατάσταση στο νησί. Ο κ. Ανδρονίκου, εμπλεκόμενος στο κέντρο αποκατάστασης Sport Dimensions, τονίζει την απουσία υπευθύνων αποκατάστασης ακόμα και από τις μεγάλες ομάδες, φροντίζοντας να ξεκαθαρίσει πως «ιατρική, φυσιοθεραπεία και αποκατάσταση είναι τρία διαφορετικά πράγματα».

Η Ομόνοια έστειλε όλη την ομάδα για εργομετρικά τεστ στο πρότυπο κέντρο της Νίκαιας στη Γαλλία, όπου πέρασαν ένα δεκαήμερο το καλοκαίρι (κατά το τελικό στάδιο της αποθεραπείας) οι Χριστοφή και Εφραίμ, όπως και ο Πάντιτς, λίγο πριν αποδεσμευτεί. Γάλλοι γιατροί ήρθαν στην Κύπρο για μετρήσεις, ενώ έχουν αγοραστεί και μηχανήματα για την αποκατάσταση τραυματισμών. Τους παίκτες παρακολουθεί η ιατρική ομάδα του Camp8, ακόμα και αν αυτοί μένουν στην Κύπρο, όπως συνέβη με τον Μακρίδη, που δεν πήγε στη Γαλλία, όμως στάλθηκαν οι εξετάσεις και πήρε το πρόγραμμα που έπρεπε να ακολουθήσει. Υπάρχει όμως ένα θέμα για το πόσο αποτελεσματικά δουλεύει αυτό το μοντέλο, λόγω απόστασης ή για το αν μπορούσαν αυτές οι εξετάσεις να γίνουν στην Κύπρο.

Στην Ανόρθωση, των τραυματισμών επιλαμβάνονται οι γιατροί στην Κύπρο, όπως και στον ΑΠΟΕΛ. Η «Κυρία» συνεργάζεται με κέντρο αποκατάστασης στο Βέλγιο, όπου πέρασε σχεδόν όλο το καλοκαίρι ο Άριαν Μπεκιάι, αναρρώνοντας από επέμβαση στον ώμο. Το ίδιο κέντρο επισκεπτόταν και πέρσι, κάτι που συνέβαινε και με τον Γιάννη Σκοπελίτη, λόγω του προβλήματος στους προσαγωγούς. Το καλοκαίρι του 2008 ο ΑΠΟΕΛ έφερε στην Κύπρο τον φυσιοθεραπευτή Λευτέρη Παυλίδη, στα χέρια του οποίου έχει εμπιστευθεί τον τραυματισμό του ο Σάκης Χιώτης. Πρόκειται για έναν από τους καλύτερους στο είδος, που συμβούλεψε τους γαλαζοκίτρινους σε θέματα αποκατάστασης, όμως δεν μπορούσε να μείνει στο νησί αφού είχε στρωμένη δουλειά στην Αθήνα. Οι πλείστοι ποδοσφαιριστές κάνουν αποκατάσταση στον Αρχάγγελο με τους φυσιοθεραπευτές.

Τα τελευταία χρόνια λειτουργεί κέντρο αποκατάστασης στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, το οποίο έχουν εμπιστευθεί ο Φάντζιο Μπούις μετά τη ρήξη χιαστών, ο Μπερνάρντο Βασκονσέλος, ο Γιώργος Παναγή και ο Λάμπρος Λάμπρου παλαιότερα, αλλά και ο Μαρίνος Σατσιάς, αφότου είχε επιστρέψει στα γήπεδο. Πρόκειται για παράρτημα του Sport Dimensions που εδρεύει στο Λονδίνο, υπό τον Μάικ Αντωνιάδη, ο οποίος συνεργάζεται με την Τσέλσι. Κυπριακές ομάδες, όμως, δεν τους έχουν εμπιστευθεί.

SAVVIDES PHOTO

Υποτροπή στα πρώτα λεπτά μετά την επιστροφή από τραυματισμό υπέστη ο Νεκτάριος Αλεξάνδρου.

Αποκατάσταση: Το σημαντικότερο στάδιο της επιστροφής

Πάνω από έξι ώρες την ημέρα, περίπου για πέντε μήνες, δούλευε ο Μαρίνος Σατσιάς. Ο αρχηγός του ΑΠΟΕΛ είναι ο μοναδικός που έμεινε στην Κύπρο για να ξεπεράσει τον σοβαρό τραυματισμό του. Εγχειρίστηκε στο Ιπποκράτειο από τον Άκη Λοϊζίδη, έφτασε μέχρι τη Λεμεσό προκειμένου να κάνει θεραπείες υπερβαρικού οξυγόνου, ώστε να επουλωθεί ταχύτερα το τραύμα, έκανε αποκατάσταση υπό τις οδηγίες του Λευτέρη Παυλίδη στον Αρχάγγελο, χωρίς μηχανήματα. «Δούλεψα με το βάρος του σώματός μου. Είχα σκεφτεί να φύγω στο εξωτερικό, όμως έμεινα και επέστρεψα σε 4,5 μήνες, χρόνος-ρεκόρ για τη σοβαρότητα του τραυματισμού μου», θυμάται. Αφότου γύρισε στα γήπεδα, πήγαινε στο Sport Dimensions δουλεύοντας τα πατήματα και την εκρηκτικότητά του. Ατέλειωτες ώρες με τον φυσιοθεραπευτή Χριστάκη Τουμαζή στη Λάρνακα πέρασε ο Αντώνης Γιωργαλλίδης, που πλέον προπονείται κανονικά. Δεν πήγε στο Camp8, όμως τον εξέτασαν οι Γάλλοι γιατροί όταν κατέβηκαν στην Κύπρο. Αντίθετα, ο Άριαν Μπεκιάι έμεινε για δυο μήνες στο Βέλγιο, ακολουθώντας εκεί το πρόγραμμα αποκατάστασης.

Προτιμούν τους δικούς τους

Το παράδειγμα του Χρήστου Πατσατζόγλου, που έφυγε κατευθείαν για τον Γιώργο Κατσιφαράκη στην Αθήνα, είναι το χαρακτηριστικότερο διαφοροποίησης παίκτη από τη γραμμή της ομάδας. Η Ομόνοια μπορεί να συνεργάζεται με ένα από τα καλύτερα κέντρα στην Ευρώπη, όμως ο Ελλαδίτης εμπιστεύεται τον γιατρό που ο ίδιος ξέρει, για έναν πολύ λεπτό και δύσκολο τραυματισμό (αχίλλειος). Έτσι έγινε και με τον Αντώνη Γιωργαλλίδη, που χειρουργήθηκε από τον Λάκη Νικολάου, ο οποίος τον εξέτασε μερικές φορές ακόμα, ενώ η αποκατάσταση έγινε στην Κύπρο.
Επιλογή του Άριαν Μπεκιάι ήταν να χειρουργηθεί στο Βέλγιο, καθώς το ιατρικό τιμ της Ανόρθωσης θα τον έστελνε στην Αθήνα, όπως συνέβη με τον Σκοπελίτη, τον οποίον υπέβαλε σε λαπαροσκόπηση ο Κώστας Κωνσταντινίδης στο Ιατρικό Αθηνών – λειτουργεί εκεί και κέντρο αποκατάστασης. Ο Τραϊανός Δέλλας τραυματίστηκε στον τελευταίο αγώνα του Τσάμπιονς Λιγκ πέρσι, απέναντι στον Παναθηναϊκό. Ούτε στο Βέλγιο πήγε, ούτε στην Κύπρο γύρισε, επιλέγοντας να κάνει την αποκατάσταση στην Αθήνα για ένα μήνα. Τελευταία, ο Άντριαν Σικόρα απαίτησε και πήγε τρεις βδομάδες στην πατρίδα του, όπου εξετάστηκε από τον γιατρό της Εθνικής Πολωνίας και ακολούθησε το τελικό στάδιο της αποκατάστασης, επιστρέφοντας έτοιμος. Το Βέλγιο επέλεξε τον Σεπτέμβριο ο Γιαν Νικολόσκι της Πάφου, προκειμένου να αντιμετωπίσει πρόβλημα στο γόνατο. Με δική τους πρωτοβουλία πήγαν στο Βέλγιο Πίτερς, Τορνάουτ και Φασότ της Ένωσης, ενώ στο εξωτερικό έχουν καταφύγει και παίκτες του Απόλλωνα, παλαιότερα. Είναι κάτι σαν άτυπος κανόνας για την ομάδα να δίνει απόλυτη ελευθερία επιλογής γιατρού στον αθλητή.

ΣΧΟΛΙΟ

Του **ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ**

Η παράνοια του ελληνικού ποδοσφαίρου

Επειδή συνήθως γκρινιάζουμε για τα δικά μας λάθη και παραλείψεις στον χώρο του ποδοσφαίρου εδώ στην Κύπρο, καλό είναι να βλέπουμε και τι γίνεται δίπλα μας. Στην Ελλάδα ας πούμε. Όχι για να πάρουμε καλό παράδειγμα, αλλά για να έχουμε παράδειγμα προς αποφυγήν. Παρακολουθούσα την Τετάρτη το ντέρμπι Ολυμπιακού-ΑΕΚ. Η ατμόσφαιρα δεν θύμιζε ποδοσφαιρικό παιχνίδι, αλλά πόλεμο! Τα λέιζερ στα πρόσωπα των παικτών της ΑΕΚ ήταν αμέτρητα. Κάθε φορά που οι κιτρινόμαυροι περνούσαν τη σέντρα, τα γιουχαΐσματα διοχετεύονταν με ντουντούκες που έβγαζαν περισσότερα ντεσιμπέλ από τα μεγάφωνα του σταδίου. Μία κατάσταση που παρουσιάζεται σε όλα τα μεγάλα ντέρμπι, αλλά δεν ενοχλεί κανέναν και οι αγώνες συνεχίζονται κανονικά.

Ο διαιτητής του αγώνα, Καλόπουλος, όνομα και πράμα! Μέτρησε γκολ του Ολυμπιακού που ήταν καθαρό οφσάιντ, το οποίο ακυρώθηκε στην αρχή και κατακυρώθηκε στη συνέχεια. Ακύρωσε κανονικό γκολ του Ολυμπιακού και άφησε τον Καράμπελα της ΑΕΚ να κλαδεύει αντιπάλους, χωρίς να βγάλει δεύτερη κίτρινη.

Ο σχολιασμός του αγώνα, εντελώς μονόπλευρος, λες και έπαιζε ο Ολυμπιακός με ξένη ομάδα. Όλα τα σχόλια ξεκινούσαν από το τι έπρεπε να κάνει ο Ολυμπιακός για να κερδίσει και τι έκανε λάθος η ομάδα του Πειραιά και έχανε τον αγώνα. Στο γκολ του Ολυμπιακού, δε, επέμεναν ότι ο Μήτρογλου δεν άγγιξε την μπάλα, λες και είχε σημασία. Μάλλον δεν ήξεραν τον κανονισμό.

Στην ΑΕΚ, μετά τη νίκη, οι οπαδοί πήγαν στο ξενοδοχείο και αποθέωσαν τον Μπάγεβιτς και τους παίκτες. Είναι μήπως οι ίδιοι οπαδοί που τον τελευταίο καιρό κάνουν κατάληψη των γραφείων της ΠΑΕ, βρίζουν τον Ντούσαν και ζητούν την απόλυσή του και σε όλους τους αγώνες, δέρνουν όποιον βρουν μπροστά τους; Μόλις πρόσφατα, σε αγώνα μπάσκετ οπαδοί της Ένωσης έδειραν ακόμη και τους δημοσιογράφους. Η διοίκηση της ΑΕΚ – αυτή που έχει απομείνει – υποσχέθηκε πριν από τον αγώνα με τον Ολυμπιακό πριμ 150.000 ευρώ στους ποδοσφαιριστές σε περίπτωση νίκης. Την ίδια στιγμή που οι ποδοσφαιριστές της ΑΕΚ είναι απλήρωτοι!

Η διοίκηση του Ολυμπιακού τα έβαλε με τον Ζίκο, τον οποίον έφερε σαν Μεσσία στην ομάδα μετά την απόλυση του Κετσπάγια. Ο Βραζιλιάνος μπορεί να είναι και απολυμένος τη στιγμή που εσείς διαβάζετε αυτό το σχόλιο – οι πιθανότητες ήταν πολλές την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές. Στο κλίμα κατά του Ζίκο συμμετέχουν όλοι οι ρεπόρτερ του Ολυμπιακού, όπως συμμετείχαν και στο κλίμα κατά του Κετσπάγια. Με τον Τιμούρ ο Ολυμπιακός μπήκε στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ και με τον Ζίκο προκρίθηκε μέχρι τους «16». Όμως μια, το πολύ δύο ήττες είναι αρκετές για να φύγει κάποιος από τον πάγκο του Ολυμπιακού.

Θα μπορούσαμε να γράψουμε εδώ άπειρα παραδείγματα της παράνοιας που επικρατεί στον χώρο του ελληνικού ποδοσφαίρου. Ένας χώρος βαθιά επηρεασμένος από τις αξίες της ευρύτερης κοινωνίας, όπως βέβαια συμβαίνει παντού. Η διαπλοκή στο ποδόσφαιρο δεν διαφέρει καθόλου από τη διαπλοκή στον χώρο της πολιτικής και της δημοσίας ζωής στην Ελλάδα, όπου τα σκάνδαλα είναι στην ημερήσια διάταξη. Οι οικονομικές ατασθαλίες στις ομάδες δεν διαφέρουν από τα δημόσια οικονομικά και τη δεινή οικονομική θέση στην οποία βρίσκεται η Ελλάδα.

Το χειρότερο από όλα όμως είναι ο εθισμός στην ωμή βία. Είναι γνωστό ότι του Έλληνα ο τράχηλος ζυγό δεν υπομένει, πλην όμως ο Νεοέλληνας είναι έτοιμος να πλακωθεί για ασήμαντη αφορμή. Έχει περάσει στον κόσμο μία νοοτροπία ότι είναι θεμιτό να παίρνει τον νόμο στα χέρια του, εάν διαφωνεί με κάτι. Δημόσιος διάλογος δεν υπάρχει ούτε και κουλτούρα της συναίνεσης. Μόνο της αντιπαράθεσης και της χωρίς όρια σύγκρουσης. Στο ποδόσφαιρο, με την ύπαρξη των οργανωμένων συνδέσμων, οι οποίοι στηρίζονται και υποκινούνται από τις διοικήσεις των ομάδων, αλλά και την ανοχή της πολιτείας, η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που το ελληνικό πρωτάθλημα είναι απαξιωμένο. Ούτε η κατάκτηση του EURO 2004 δεν βοήθησε ούτε και η πρόκριση της Εθνικής στο φετινό Μουντιάλ. Από τον ελληνικό χώρο εμείς έχουμε πάρει το κακό παράδειγμα και είμαστε δυστυχώς σε έναν παρόμοιο δρόμο. Ας πάρουμε τα μέτρα μας όσο είναι ακόμη καιρός.

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ

Με τον **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Ο κόσμος δεν τρώει κουτόχορτο

«Γράψε ότι είναι τραυματίας στο πόδι και μη ρωτάς λεπτομέρειες. Ο κόσμος δεν τις καταλαβαίνει». Απάντηση που προσωπικά έχω ακούσει πολλές φορές από ιθύνοντες διαφόρων ομάδων, σε βαθμό που να διερωτώμαι αν όντως είμαι τόσο ενοχλητικός και περίεργος, που θα έπρεπε να δουλεύω σε ροζ ή κίτρινο έντυπο. Τέλος πάντων, επειδή ούτε το μέλλον ούτε ο μισθός μου εξαρτώνται από την κατάσταση ή την αποθεραπεία κάθε ποδοσφαιριστή, πλέον δεν ρωτάω συχνά. Παρακολουθώ όμως και είναι φορές που ειλικρινά προβληματίζομαι για τον λόγο που δεν αλλάζουν κάποια πράγματα.

Ακόμα και το Γραφείο Τύπου, με την πληρέστερη ενημέρωση στην Κύπρο (αυτό της Ανόρθωσης), ανακοίνωσε κάτι που προκάλεσε απορίες. Έγραφε ότι ποδοσφαιριστής υπέστη κάταγμα και θα απουσιάσει για δυο μέρες. Τι σόι κάταγμα είναι αυτό που περνάει σε δυο μέρες δεν ξέρω. Σε γενικές γραμμές, η πληροφόρηση από την ομάδα της Αμμοχώστου έχει και καλή ροή και αξιοπιστία. Το ίδιο συμβαίνει φέτος στην Ομόνοια. Επί παραδείγματι, όταν ο Μακρίδης αποχώρησε στο ματς κυπέλλου με την ΑΕΛ, είχαν μιλήσει για θλάση και απουσία τουλάχιστον ενός μηνός.

Όμως, έκαναν το λάθος να μην ενημερώσουν για την κατάσταση του Πατσατζόγλου και τους γύρισε μπούμερανγκ. Μέχρι και ότι κάνει διακοπές στην Αθήνα έγραψαν για ένα παιδί-διαμάντι, που πόνεσε όσο κανένας άλλος, κόντεψε να κόψει την μπάλα λόγω του προβλήματος στον αχίλλειο, ο οποίος πάλι τον ταλαιπωρεί. Κι όμως, δεν βγήκε ένας άνθρωπος να πει «το θέμα είναι σοβαρό και λεπτό και θα περιμένουμε όσο χρειαστεί», με αποτέλεσμα ο «Πάτσα» να είναι τρεις μήνες έξω και ο κόσμος να μην ξέρει τι συμβαίνει.

Την ίδια (κατά την ταπεινή μου άποψη λανθασμένη) τακτική ακολουθούν στον ΑΠΟΕΛ, όπου επίσης σημειώθηκε αισθητή βελτίωση σε θέματα μικροτραυματισμών. Κτυπάει, όμως, ο Σικόρα τέλη Σεπτεμβρίου και μαθαίνουμε για κάκωση. Στον 21ο αιώνα, στην εποχή του Ίντερνετ και της 24ωρης πολύπλευρης ενημέρωσης, δεν είναι ανάγκη να είσαι μέλος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου για να ξέρεις πως μια απλή κάκωση περνάει σε τρεις-τέσσερεις βδομάδες. Δηλαδή και να μην εκτιμηθεί επισήμως ο χρόνος επανόδου, ο οπαδός το κάνει μόνος του ή θα ακούσει δεξιά κι αριστερά από τους «μέσα» (μικρή είναι η Κύπρος) κι έπειτα θα ρωτάει. Άλλοι γράφουν ακόμα και με υπονοούμενα (σε ιστοσελίδες υψηλής αναγνωσιμότητας) και άντε να τους πεις ότι έχουν άδικο, αφού κανένας δεν ενημερώνει επίσημα.

Ο Χιώτης είναι έναν μήνα έξω, έχει αποκτηθεί αντικαταστάτης και επισήμως μείναμε στο ότι έχει πρόβλημα στο γόνατο από το ντέρμπι με την Ομόνοια. Με πιάνει ένας οπαδός και με ρωτάει: «Καλά, αφού έβγαλε το ματς, πώς γίνεται να έχει σοβαρό πρόβλημα;». Τι να του εξηγήσεις και πώς να τον πείσεις ότι αυτά συμβαίνουν και πως ο Σάκης θα παίξει σε 10-15 μέρες από τώρα. Καλύτερο δεν θα ήταν να βγουν οι υπεύθυνοι να πουν πως έχει τον τάδε τραυματισμό και θα κάτσει έναν, δυο, τρεις, πέντε μήνες;

Ευτυχώς στις μέρες μας ο κόσμος δεν τρώει κουτόχορτο. Ούτε από τις διοικήσεις περιμένει ούτε από τους δημοσιογράφους. Βλέπει, ακούει και φτιάχνει μόνος του το σενάριο. Όσο περισσότερα γνωρίζει, τόσο πιο κοντά στην αλήθεια θα είναι. Και η αλήθεια δεν έχει βλάψει ποτέ κανέναν.

papadakism@kathimerini.com.cy

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Στο καλό Μάριε, Άντρο

Το ξεκίνημα του 2010 μάς θύμισε τη ματαιότητα των πραγμάτων, με τον χαμό δύο εκλεκτών συναδέλφων. Ο Μάριος Καραμαλλάκης και ο Άντρος Νίκου έδωσαν τα τελευταία χρόνια με αξιοπρέπεια τη μάχη με την επάρατη νόσο. Και οι δύο κόσμησαν την αθλητική δημοσιογραφία της Κύπρου και υπήρξαν καλοί φίλοι και συνάδελφοι. Θα τους θυμόμαστε πάντα. Στο καλό, Μάριε. Στο καλό Άντρο. **Ν.Φ.**

Οι ιστορίες του Κλέιτον

Παράξενο που ο Γιοβάνοβιτς συνέχισε να ενδιαφέρεται για τον Κλέιτον του Παναθηναϊκού, παρότι μια βδομάδα πριν είχε πάρει ταξί και έγινε καπνός, επειδή ο Νιόπλιας τον «έκοψε» από τη 18άδα, και ενώ τον πήρε μετά από μήνες στην αποστολή. Τον Βραζιλιάνο συνοδεύουν κι άλλες πικάντικες ιστορίες. Η πρώτη θέλει τον Τεν Κάτε έξω φρενών μαζί του, όταν πριν από ντέρμπι δεν μπορούσε να προπονηθεί επειδή είχε κάνει καινούργιο τατουάζ στο πόδι και πόναγε. Άλλη μια λέει πως ήταν καψούρης με μια τραγουδίστρια στη Λάρισα, κοιμόταν (τέσσερεις φορές τη βδομάδα) στον Κάμπο και έκανε προπόνηση στην Παιανία. Πώς να μη «φορτώσει» ο Ολλανδός;

Σούβλα… Πεκίνου!

Μια βδομάδα βρίσκεται στην Κύπρο ο Λου Λιν, όμως πρόλαβε να γευτεί το παραδοσιακό φαγητό του νησιού. Ο Κινέζος που περνάει από δοκιμαστικά στον Απόλλωνα, εκμεταλλευόμενος και τις μέρες των εορτών, κατάφερε να πάρει και μια πρώτη γεύση τού τι εστί σούβλα! Γνωστός οπαδός της ομάδας φιλοξένησε τον ποδοσφαιριστή στο σπίτι του και του έδωσε την ευκαιρία να μυηθεί στα μυστικά του εθνικού μας εδέσματος. Κάτι σαν την πάπια Πεκίνου για τον ίδιο, ας πούμε. **Ζαχ.**

Με κρασί το γιόρτασε ο Τόζα

Με ένα ποτήρι κόκκινο κρασί σε καφέ της Έγκωμης γιόρτασε ο Τόζα Σάμπουριτς τη νίκη του Εθνικού Άχνας με 2-0 κόντρα στον ΑΠΟΕΛ. Ήρεμος ο Σερβοκύπριος προπονητής, επέμενε ακόμη και μακριά από τις κάμερες πως η ομάδα του δεν είναι το φαβορί αλλά «εμείς θέλουμε απλά να μείνουμε στην κατηγορία. Δεν μας ενδιαφέρει το κύπελλο».

Επιτακτική ανάγκη ο «άσος»

Η απόκτηση τερματοφύλακα είχε γίνει επιτακτική ανάγκη στον ΑΠΟΕΛ. Τόσο ο Χιώτης όσο και ο Μορφής είναι τραυματίες και έτσι έμειναν μόνο οι δύο μικροί, Κίσσας και Ιωάννου, για να υπερασπίζονται τα δίχτυα των πρωταθλητών. Ο Αυγουστή είναι έμπειρος, διεθνής και δεν καταλαμβάνει θέση ξένου ή κοινοτικού. **Ν.Φ.**

Δεν ιδρώνει το αφτί του

Τις μεταγραφές που δεν έγιναν θυμήθηκαν κάποιοι στον ΑΠΟΕΛ, αμέσως μετά την ήττα από τον Εθνικό στο κύπελλο. Φυσιολογικό είναι, αφού οι πάντες κρίνονται από τα αποτελέσματα. Όσο ο ΑΠΟΕΛ κέρδιζε, η μουρμούρα ήταν λίγη. Πλέον αυξήθηκε, αλλά το αφτί του Γιοβάνοβιτς δεν ιδρώνει. Ο Σερβοέλληνας θα κάνει τις μεταγραφικές κινήσεις με τους δικούς του όρους. **Ν.Φ.**

Κάτι ξεχασμένα παλληκάρια...

Στράβωσε το κλίμα

Αυτοί που δεν τον γουστάρουν λένε πως δεν προσέχει ούτε τι λέει ούτε τι πίνει ούτε τι τρώει – κι ας έχει χάσει δέκα κιλά. Ο ίδιος ο Μάριο Μπρέσκα δείχνει την απογοήτευσή του, τόσο στην προθέρμανση με τη χαρακτηριστική νωχελικότητά του, όσο και... όπου βρεθεί κι όπου σταθεί, αφού μιλάει παραπάνω από το κανονικό. Δεν φτάνει που τον Γιοβάνοβιτς δεν τον έχει πείσει πως μπορεί να βοηθήσει, τις μισές φορές παίζει και σε θέσεις που δεν του ταιριάζουν, είναι κακός και όλα αυτά τον έχουν πάρει από κάτω, και μάλιστα πολύ. Κρίμα, γιατί πήγε στον Αρχάγγελο με πολλή όρεξη για μπάλα και στοίχισε και πολλά λεφτά στους γαλαζοκίτρινους. **Μίκα**

Εκεί που πονούσε

Η ομάδα που σίγουρα έχει ξεχωρίσει με τις μεταγραφές που έχει κάνει είναι η Ανόρθωση. Ο Μούσλιν είδε τα κενά στον α΄ γύρο και ενίσχυσε την ομάδα σε θέσεις όπου πραγματικά πονούσε. Ένας αμυντικός μέσος (Φόδεριγχαμ), ένας ακραίος (Μιγκέλ) και ένας σέντερ φορ (Μάντζιος). Ειδικά ο τελευταίος σκόρπισε ενθουσιασμό και αισιοδοξία στις τάξεις των οπαδών της «Κυρίας», αφού πρόκειται για σαφώς ποιοτικό ποδοσφαιριστή και γνωστό για τις δυνατότητές του. Ο Μούσλιν θέλει και την απόκτηση ενός επιτελικού χαφ για να ολοκληρώσει τις κινήσεις του. **Ν.Φ.**

Είδαν Τράπο στο μπάσκετ!

Παράπονα από τη διαιτησία του ματς με την Ντέξια Μονς είχαν στην Proteas ΕΚΑ ΑΕΛ. Ο ένας από τους τρεις διαιτητές δέχθηκε τα περισσότερα πυρά, όχι επειδή έκανε τα περισσότερα λάθη, αλλά επειδή ήταν φαλακρός! «Σφύρα καλά ρε Τράττο», φώναζαν από την κερκίδα στον ξένο διαιτητή, ο οποίος έμοιαζε αρκετά στον ποδοσφαιρικό διαιτητή! **Ηρο**

Ωραίος νόμος για το κάπνισμα

Μας αρέσει πολύ ο νόμος για απαγόρευση του καπνίσματος στους κλειστούς χώρους. Πήγαμε την περασμένη εβδομάδα στον Στρόβολο (Κεραυνός-ΑΠΟΕΛ), λίγες μέρες μετά παρακολουθήσαμε το ΑΕΛ-Ντέξια και η απουσία του καπνού στα δύο κλειστά ήταν εμφανής και ευχάριστη. Δεν χρειάστηκε να βγάλουμε τους φακούς επειδή μας έκαιγαν τα μάτια, ούτε βήχαμε, ούτε χρειάζεται πλέον να παίρνουμε κάθε τόσο το σακάκι μας στο καθαριστήριο λόγω της μυρωδιάς του τσιγάρου. Πολιτισμένα πράγματα! **Ηρο**

Οι ελεύθεροι της Σούπερ Λίγκα

Την περασμένη Κυριακή δημοσιεύσαμε τα ονόματα των ποδοσφαιριστών των οποίων τα συμβόλαια λήγουν το καλοκαίρι. Το ίδιο έγινε και στην Ελλάδα, όπου η λίστα περιλαμβάνει 89 παίκτες από τις 16 ομάδες. Το ότι κάποιοι θα καταλήξουν στην Κύπρο θεωρείται δεδομένο. Ξεχωρίσαμε τα ονόματα των Τσέζαρεκ και Καρντόσο από τον Αστέρα Τρίπολης, αλλά και του συμπατριώτη μας Μάριου Νικολάου, που μένει ελεύθερος από τον Πανιώνιο.

Η Πέμπτη των κορυφαίων

Οι κορυφαίοι της χρονιάς θα βραβευθούν την Πέμπτη στο Χίλτον Παρκ σε μία ξεχωριστή τελετή που διοργανώνει η Ένωση Αθλητικογράφων Κύπρου. Η παρουσία των κορυφαίων αθλητών και αθλητριών μας δίνει λάμψη κάθε χρόνο στην εκδήλωση, η οποία είναι η κορυφαία στο είδος της. Τα τελευταία χρόνια ο ανταγωνισμός στην επιλογή των κορυφαίων γίνεται όλο και μεγαλύτερος, αφού χρόνο με τον χρόνο οι επιτυχίες των αθλητών μας είναι μεγαλύτερες και γίνονται σε παγκόσμιο επίπεδο. Όπως πάντα, οι βραβεύσεις θα γίνουν στην παρουσία σύσσωμης της αθλητικής αλλά και της πολιτικής ηγεσίας. Τη φετινή εκδήλωση θα κοσμήσουν με την παρουσία τους ονόματα όπως ο Πάνος Μάρκοβιτς και ο Φραγκίσκος Αλβέρτης. **Ν.Φ.**

Τα έλεγαν για τον Ονουάτσι

Δεν είναι μόνο τα 7 γκολ που έχει βάλει σε 15 αγώνες με την Καβάλα αλλά και τα εξαιρετικά ποσοστά ευστοχίας που κάνουν τον Μπέντζαμιν Ονουάτσι έναν από τους πολυτιμότερους παίκτες στη Σούπερ Λίγκα. Μιλώντας στην «Κ» πριν ένα μήνα, ο στατιστικολόγος Κώστας Γαλάνης τον είχε αναδείξει ως τον πιο εύστοχο παίκτη ενός πρωταθλήματος όπου παίζουν επιθετικοί των 10 εκατ. ευρώ, σαν τον Σισέ και τον Ντιόγο. Μας τα έλεγε ο Χρίστος Κανελλάκης του Ιωνικού πριν ενάμιση χρόνο και νομίζαμε πως κορόιδευε για να τον πουλήσει. Τώρα του βγάζουμε το καπέλο και αν μετρήσουμε πως ο «Μπένι» δεν έχει κλείσει ακόμα τα 26, οι 200-300 χιλιάδες ευρώ που ζήταγε το καλοκαίρι δεν ήταν πάρα πολλά. Για την ιστορία, 8 γκολ είχε πέρσι με τον ΑΠΟΕΛ, σε 20 εμφανίσεις ως βασικός. **Μίκα**

Κερδίζουν και τους άντρες

Τρελό φορτηγό με σπασμένα φρένα θυμίζει η K.V. Imperial ΑΕΛ. Η γυναικεία ομάδα μπάσκετ των γαλαζοκίτρινων ντε, που έχει πάρει αμπάριζα τις αντιπάλους στο EuroCup και πάει φουριόζα για τον τελικό. Αν συνεχίσουν έτσι, τις βλέπω να παίρνουν και το πρωτάθλημα, και δεν μιλάμε γι' αυτό των γυναικών, αλλά για το αντρικό. Κάτι μου λέει πως τις μισές ομάδες της α΄ κατηγορίας ανδρών τις «έχουν» τα κορίτσια του Λίνου Γαβριήλ. **Μίκα**

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Με τον **ΗΡΟΔΟΤΟ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Ώρα να γίνει παγκοσμίου κλάσης τενίστας

Το πρώτο τουρνουά του 2010 δεν ξεκίνησε με τον καλύτερο τρόπο για τον Μάρκο Παγδατή, με την ήττα από τον Τόμας Μπέρντιχ. Όμως, όσο και να φαίνεται περίεργο, ακόμη και έτσι, ο Κύπριος τενίστας βγήκε κερδισμένος. Με την παρουσία του στο τουρνουά της περασμένης εβδομάδας, ο Παγδατής αποκόμισε 20 βαθμούς, οι οποίοι θα φέρουν άνοδο μιας θέσης. Από τη στιγμή που το 2009 ήταν τραγικό για τον 24χρονο τενίστα, ό,τι μαζέψει φέτος θα είναι κέρδος. Με εξαίρεση το Αυστραλιανό Όπεν (180 βαθμούς) και τους 360 βαθμούς του Οκτωβρίου, ο Νο42 στον κόσμο δεν έχει και πολλή άμυνα να παίξει. Μόνο επίθεση.

Ο Μάρκος Παγδατής έθεσε ως στόχο την πρώτη πεντάδα, όμως αυτό που πρέπει να κάνει για τώρα είναι να κοιτάξει τις άμεσες υποχρεώσεις στην Αυστραλία. Αύριο ξεκινά το τουρνουά του Σίδνεϊ και με μια καλή πορεία θα μπει δυναμικά στο Αυστραλιανό Όπεν, το οποίο ξεκινά σε μια εβδομάδα.

Από κει και πέρα, το πρόγραμμα του Παγδατή τον Φεβρουάριο παρουσιάζει τεράστιο ενδιαφέρον. Για την πρώτη εβδομάδα δεν έχει δηλωμένο κάποιο τουρνουά (αν όμως αποκλειστεί νωρίς από την Αυστραλία, ίσως πάει Γιοχάνεσμπουργκ ή Ζάγκρεμπ), έτσι το ενδεχόμενο να μην υπερασπιστεί τους 45 βαθμούς που πήρε πέρσι στη Ν. Αφρική είναι ορατό. Τη δεύτερη εβδομάδα του Φλεβάρη – πέρσι – ο Παγδατής δεν πήρε τίποτα στο Σαν Χοσέ. Ακολούθως ο Κύπριος τενίστας θα έχει να υπερασπιστεί από 45 βαθμούς που κατέκτησε σε Μέμφις και Ντελρέι Μπιτς.

Το πλάνο του 24χρονου είναι το εξής: Φέτος δήλωσε συμμετοχή στα τουρνουά 500 βαθμών του Ρότερνταμ (8-14/02) και του Ντουμπάι (21-27/02) – ενδιάμεσα πάει στο 250άρι στο Μαρσέιγ – που σημαίνει πως στα 500άρια, με μια απλή πρόκριση στο β΄ γύρο, καλύπτει την περσινή συγκομιδή. Από εκεί και πέρα, ό,τι μαζέψει θα τον εκτινάξει. Μελετώντας την παγκόσμια κατάταξη της ATP, βλέπουμε πως με καλές πορείες στα τουρνουά που θα συμμετάσχει μέχρι και το καλοκαίρι, ο στόχος της πρώτης 25άδας δεν είναι απίθανον να επιτευχθεί.

Για να μπει στην πρώτη πεντάδα ο Παγδατής, χρειάζεται να φτάσει (χονδρικά) τους 6.500 βαθμούς (σήμερα έχει 945). Με καλές πορείες στα Γκραν Σλαμ και κατάκτηση δυο-τριών τίτλων και γενικά σταθεροποίηση στις καλές εμφανίσεις, αργά ή γρήγορα θα πετύχει τον στόχο του. Η μεγάλη δυσκολία είναι η διατήρηση στα ψηλά. Αν όλα πάνε βάσει σχεδίου, θα χρειαστεί από το 2011 και εντεύθεν να βάλει ένα οριστικό τέλος στους γρήγορους αποκλεισμούς και να κρατηθεί στους ρυθμούς τενιστών όπως οι Ντελ Πότρο, Μάρεϊ και Τζόκοβιτς.

Ο αποκλεισμός μόλις από το β΄ γύρο στο Μπρίσμπεϊν δεν ανησύχησε όσο η κακή εμφάνιση που είχε ο Παγδατής. Σε καμιά φάση δεν μπόρεσε να ακολουθήσει τον ρυθμό του Μπέρντιχ, έδειξε να μην έχει λύσεις στα κτυπήματα του αντιπάλου, δεν σέρβιρε καλά, τα forehand του ήταν προβληματικά, ενώ δεν φάνηκε να έχει αυτοπεποίθηση. Σωματικά θα βελτιωθεί τις επόμενες εβδομάδες, άλλωστε δούλεψε πάρα πολύ στην offseason. Το μεγαλύτερο θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι η ψυχολογική του κατάσταση και πόσο έτοιμος είναι να αλλάξει νοοτροπία, να αφήσει πίσω του τις τελευταίες άσχημες σεζόν και να μετατραπεί επιτέλους (στο μυαλό) σε παγκοσμίου κλάσης τενίστα.

miltiadouse@kathimerini.com.cy

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Καθημερινό αθλητικό παρασκήνιο στο www.kathimerini.com.cy

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

ΚΥΠΡΟΣ – Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / 10.01
14:30 .....ΑΠΕΠ – ΑΕΛ
17:00 .....ΔΟΞΑ – ΠΑΦΟΣ CytaVision1
18:00 .....ΑΠΟΕΛ – ΕΝΠ.....LTV
11.01
19:00 .....ΑΝΟΡΘΩΣΗ – ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ.....LTV Sports1
ΚΥΠΡΟΣ – Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / 10.01
14:30 .....ΠΑΕΕΚ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ CytaVision1
ΕΛΛΑΔΑ – ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚΑ / 10.01
14:30 .....ΑΣΤΕΡΑΣ – ΚΑΒΑΛΑ novasports1
14:30 .....ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ – ΛΑΡΙΣΑ .....ALFA
14:30 .....ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ – ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΕΝΑ novasports2
16:45 .....ΑΡΗΣ – ΗΡΑΚΛΗΣ novasports1
19:00 .....ΑΕΚ – ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ novasports1
ΕΛΛΑΔΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ 5ος ΓΥΡΟΣ / 13.01
17:00 .....ΑΡΗΣ – ΑΣΤΕΡΑΣ
17:00 .....ΚΑΛΛΙΘΕΑ – ΤΡΙΚΑΛΑ
17:00 .....ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ – ΚΑΒΑΛΑ
17:00 .....ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ – ΠΙΕΡΙΚΟΣ
ΑΓΓΛΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ / 10.01
15:30 .....ΓΟΥΕΣΤ ΧΑΜ – ΓΟΥΛΒΣ.....LTV Sports1
18:00 .....ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ – ΤΟΤΕΝΑΜ.....ALFA
22:00 .....ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ. – ΜΠΛΑΚΜΠΕΡΝ .....ALFA
ΙΤΑΛΙΑ – ΣΕΡΙΕ Α / 10.01
16:00 .....ΜΠΟΛΟΝΙΑ – ΚΑΛΙΑΡΙ

16:00 .....ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΑ – ΜΠΑΡΙ
16:00 .....ΤΖΕΝΟΑ – ΚΑΤΑΝΙΑ
16:00 .....ΛΙΒΟΡΝΟ – ΠΑΡΜΑ
16:00 .....ΝΑΠΟΛΙ – ΣΑΜΠΝΤΟΡΙΑ.....LTV Sports2
16:00 .....ΠΑΛΕΡΜΟ – ΑΤΑΛΑΝΤΑ
16:00 .....ΟΥΝΤΙΝΕΖΕ – ΛΑΤΣΙΟ
21:45 .....ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ – ΜΙΛΑΝ novasports2
ΙΤΑΛΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΦΑΣΗ ΤΩΝ «16» / 12.01
22:00 .....ΡΟΜΑ – ΤΡΙΕΣΤΙΝΑ .....LTV Sports1
17:00 .....ΜΙΛΑΝ – ΝΟΒΑΡΑ
19:30 .....ΤΖΕΝΟΑ – ΚΑΤΑΝΙΑ novasports4
21:45 .....ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ – ΝΑΠΟΛΙ
14.01
17:00 .....ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΑ – ΚΙΕΒΟ
19:30 .....ΟΥΝΤΙΝΕΖΕ – ΛΟΥΜΕΤΣΑΝΕ
22:00 .....ΛΑΤΣΙΟ – ΠΑΛΕΡΜΟ
ΙΣΠΑΝΙΑ – ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ / 10.01
18:00 .....ΛΑ ΚΟΡΟΥΝΙΑ – ΟΣΑΣΟΥΝΑ
18:00 .....ΕΣΠΑΝΙΟΛ – ΣΑΡΑΓΟΣΑ
18:00 .....ΜΑΛΑΓΑ – ΜΠΙΛΜΠΑΟ
18:00 .....ΧΙΧΟΝ – ΧΕΤΑΦΕ
18:00 .....ΧΕΡΕΘ – ΒΑΛΕΝΘΙΑ .....LTV Sports1
20:00 .....ΡΕΑΛ Μ. – ΜΑΓΙΟΡΚΑ .....ALFA
22:00 .....ΤΕΝΕΡΙΦΗ – ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ .....ALFA
ΙΣΠΑΝΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΦΑΣΗ ΤΩΝ «16» / 13.01
22:00 .....ΑΤΛΕΤΙΚΟ – ΟΥΕΛΒΑ novasports3
22:00 .....ΛΑ ΚΟΡΟΥΝΙΑ – ΒΑΛΕΝΘΙΑ
22:00 .....ΧΕΤΑΦΕ – ΜΑΛΑΓΑ
22:00 .....ΜΑΓΙΟΡΚΑ – ΒΑΓΙΕΚΑΝΟ
22:00 .....ΟΣΑΣΟΥΝΑ – ΕΡΚΟΥΛΕΣ
22:00 .....ΣΑΝΤΑΝΤΕΡ – ΑΛΚΟΡΚΟΝ
22:00 .....ΣΕΒΙΛΛΗ – ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ
22:00 .....ΒΙΓΙΑΡΕΑΛ – ΘΕΛΤΑ
ΚΥΠΕΛΛΟ ΕΘΝΩΝ ΑΦΡΙΚΗΣ / 10.01
21:00 .....ΑΓΚΟΛΑ – ΜΑΛΙ .....Eurosport
11.01
15:45 .....ΜΑΛΑΟΥΙ – ΑΛΓΕΡΙΑ .....Eurosport
18:00 .....ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ – ΜΠΟΥΡΚΙΝΑ ....Eurosport
20:30 .....ΓΚΑΝΑ – ΤΟΓΚΟ .....Eurosport
12.01
18:00 .....ΑΙΓΥΠΤΟΣ – ΝΙΓΗΡΙΑ .....Eurosport
20:30 .....ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ – ΜΠΕΝΙΝ.....Eurosport
13.01
18:00 .....ΚΑΜΕΡΟΥΝ – ΓΚΑΜΠΟΝ .....Eurosport
20:30 .....ΖΑΜΠΙΑ – ΤΥΝΗΣΙΑ .....Eurosport
14.01
18:00 .....ΜΑΛΙ – ΑΛΓΕΡΙΑ.....Eurosport
20:30 .....ΑΓΚΟΛΑ – ΜΑΛΑΟΥΙ .....Eurosport
15.01
18:00 .....ΜΠΟΥΡΚΙΝΑ ΦΑΣΟ – ΤΟΓΚΟ .....Eurosport
20:30 .....ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ – ΓΚΑΝΑ .....Eurosport

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΑ

ΕΛΛΑΔΑ – Α1 / 10.01
16:00 .....ΜΑΡΟΥΣΙ – ΟΛΥΜΠΙΑ.....novasports3
17:00 .....ΚΑΒΑΛΑ – ΤΡΙΚΑΛΑ
19:00 .....ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ – ΚΟΛΟΣΣΟΣ CytaVision2
EUROCHALLENGE / 12.01
19:00 .....ΚΕΡΑΥΝΟΣ - BC ΚΙΕΒΟΥ.....ALFA
21:00 .....ΑΙΦΕΛ ΤΑΟΥΕΡΣ – MADISONS ΑΠΟΕΛ
21:30 .....ΣΑΛΟΝ – PROTEAS ΕΚΑ ΑΕΛ
ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ / 13.01
21:00 .....ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ – ΠΑΡΤΙΖΑΝ.....novasports1
21:30 .....ΟΛΝΤΕΝΜΠΟΥΡΓΚ – ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ
14.01
20:00 .....ΜΑΡΟΥΣΙ – ΜΑΚΑΜΠΙ ΤΕΛ ΑΒΙΒ novasports1

Ο φιλόδοξος Βαγγέλης και το κίνητρο του Μουντιάλ

Ακόμα και τον Παναθηναϊκό θεωρούσε σκαλοπάτι για τη Γερμανία ή την Ιταλία

Η καλή σχέση του Μάντζιου και της Ανόρθωσης με τον Παναθηναϊκό έφεραν τον δανεισμό και καλούς όρους στην οψιόν. Οι πράσινοι θα μπορούσαν να περιμένουν για πιο πολλά λεφτά, αφού τον Σεπτέμβριο είχαν πρόταση 1,8 εκατ. ευρώ από την Κιέβο Βερόνα.

EPA

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Η Κύπρος μπαίνει στον χάρτη του Ότο Ρεχάγκελ και η Λάρνακα θα είναι ένας από τους επόμενους σταθμούς του Γερμανού ή του βοηθού του, Γιάννη Τοπαλίδη, προκειμένου να διαπιστώσουν από πρώτο χέρι την αγωνιστική κατάσταση του Βαγγέλη Μάντζιου. Παρότι για τον «Χερ Ότο» οι συμμετοχές δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση πριν μοιράσει τις φανέλες της Εθνικής, εντούτοις είδε με ανακούφιση τη μεταγραφή του Μάντζιου στην Ανόρθωση (αν και θα προτιμούσε να πάει στην Bundesliga, για να τον έχει κοντά του), μιας και θα

Γράφτηκε για ετήσια αποζημίωση 800.000 ευρώ από την Ανόρθωση, αν αποκτηθεί με ελευθέρα. Το ποσό δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα

ήταν παρατραβηγμένο να τον πάει στη Νότιο Αφρική, μετά από ακριβώς έναν χρόνο αγωνιστικής απραξίας. Ο Τεν Κάτε τον είχε βάλει στη μεταγραφική λίστα μετά την απόκτηση του Τζιμπρίλ Σισέ, όμως ο Ρεχάγκελ του έδωσε 90 λεπτά στο πρώτο μπαράζ με την Ουκρανία και τον είχε στον πάγκο στη ρεβάνς.

Στην Παιανία δεν είχε μέλλον, από τη στιγμή που ο Ολλανδός αποφάνθηκε πως είναι παίκτης που παρέμεινε στάσιμος τα τελευταία χρόνια, είναι ασταθής στην απόδοσή του και «τσακωμένος» με τις σκληρές προπονήσεις. Ούτε τα πέντε γκολ στο περσινό Τσάμπιονς Λιγκ δεν του άλλαξαν τη γνώμη, αφού εκεί «τσιμέντωσε» την άποψη για τον παίκτη. Από τη στιγμή που παίζει με έναν προωθημένο, θεώρησε πως καλύπτεται από τους Σισέ και Ρουκάβινα, προτιμώντας να δώσει ευκαιρίες στον Πετρόπουλο και να φέρει χρήματα στο ταμείο, πουλώντας τον Μάντζιο. Το καλοκαίρι έψαχναν ομάδα, με την Κιέβο Βερόνα να προσφέρει 1,8 εκατ. ευρώ στην τελευταία μέρα των μεταγραφών, να συμφωνεί με τον Παναθηναϊκό, αλλά τον παίκτη να χαλάει τη μεταγραφή. Μια πληροφορία λέει πως έχασαν την προθεσμία, συζητώντας για πριμ κατάκτησης του scudetto. Έτσι χάλασε μια μεταγραφή που θεωρείτο δεδομένη και ο παίκτης συνέχισε τις προπονήσεις με τους «υπό παραχώρηση» παίκτες.

Έκανε χάρη ο Παναθηναϊκός

Οι πράσινοι τον πήραν πακέτο με τον Αλέξανδρο Τζιόλη πριν τεσσεράμισι χρόνια, έναντι 1 εκατ. ευρώ. Είδαν πως η μπογιά του περνάει στο ευρωπαϊκό ποδοσφαιρικό χρηματιστήριο (πριν τρία χρόνια απορρίφθηκε πρόταση της Αταλάντα, ύψους 2,4 εκατ. ευρώ), έτσι μάλλον χάρη έκαναν στην Ανόρθωση και στον παίκτη, παραχωρώντας τον για 150.000 ευρώ μέχρι το καλοκαίρι, ενώ συμφωνήθηκε οψιόν 1 εκατ. ευρώ. Η καλή σχέση του Μάντζιου αλλά και της «Κυρίας» με τη διοίκηση του «τριφυλλιού» έπαιξε ρόλο στο κλείσιμο της μεταγραφής, που σφραγίστηκε με τη μετάβαση του Ιούλιου Κονναρή στην Αθήνα, παραμονή Πρωτοχρονιάς.

Το συμβόλαιο με τον Παναθηναϊκό ήταν 450.000 ευρώ ετησίως. Κάτι παραπάνω από τα μισά θα πάρει στην Κύπρο μέχρι το καλοκαίρι, συν 100.000 ευρώ πριμ κατάκτησης πρωταθλήματος. Γράφτηκε για ετήσια αποζημίωση 800.000 ευρώ, αν αποκτηθεί το καλοκαίρι. Το ποσό δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα. Άλλωστε, ο ίδιος έχει παραδεχτεί σε συνέντευξη (πριν μερικά χρόνια) πως τα χρήματα παίζουν σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις του, αφού βλέπει το ποδόσφαιρο ως «ευκαιρία να εξασφαλίσεις το μέλλον που παρουσιάζεται μια φορά στη ζωή».

Στοχεύει το μεγάλο άλμα

Στην Αθήνα μιλούν για έναν πολύ φιλόδοξο ποδοσφαιριστή, που στοχεύει μεγάλη μεταγραφή στη Γερμανία ή στην Ιταλία. Μάλιστα λένε πως ο λόγος που διάλεξε την Κύπρο ήταν για να πάρει συμμετοχές, να πάει στο Μουντιάλ και από χρόνου να επιδιώξει το άλμα στην καριέρα του. Άλλωστε είναι μόνο 27 (τα κλείνει τον Απρίλιο). Ακόμα και τον Παναθηναϊκό, λένε, τον έβλεπε ως σκαλοπάτι και γι' αυτό ο κόσμος δεν τον λάτρεψε ποτέ. Τα χνώτα του ταίριαξαν καλύτερα με του Αλμπέρτο Μαλεζάνι, στην πρώτη χρονιά κατά την οποία έβαλε οκτώ γκολ, ενώ αρκετά τον χρησιμοποίησε και ο Μουνιόθ, την επόμενη σεζόν.

Την περίοδο 2007-08 ο Πεσέιρο δεν τον πίστευε πολύ, έτσι πήγε δανεικός στην Άιντραχτ. Ξεκίνησε μόνο δυο φορές και σκόραρε μία. Ακριβώς δυο χρόνια μετά το ντεμπούτο στη Bundesliga, ίσως αύριο κάνει πρεμιέρα στα κυπριακά γήπεδα. Από φυσική κατάσταση είναι έτοιμος, αλλά του λείπουν παιχνίδια. Η μεταγραφή έπαιξε πρώτο θέμα στα ελληνικά ΜΜΕ, όμως στην Ανόρθωση προτιμούν να περιμένουν μέχρι το καλοκαίρι. Η οψιόν είναι υπέρ τους, αλλά το δείγμα των προσεχών μηνών θα κρίνει το μέλλον. Και πρέπει να είναι εξαιρετικό, για να προχωρήσει η ακριβότερη μεταγραφή στην ιστορία του κυπριακού ποδοσφαίρου.

«Δεν του κλέβεις την μπάλα»

Περιλαμβάνεται μεταξύ των καλύτερων στράικερ στην Ευρώπη από πλευράς τεχνικής κατάρτισης και αυτό δεν είναι υπερβολή. Χαρακτηριστικά λέγεται πως «αν δεν θέλει, δεν του κλέβεις την μπάλα ποτέ». Έχουν να το λένε για τον τρόπο που κρύβει την μπάλα μέσα στην περιοχή. Έχει πολύ καλά τελειώματα με τα πόδια, αλλά και με το κεφάλι. Στο τελευταίο θα μπορούσε να ήταν καλύτερος, αν δούλευε όπως έπρεπε το πρόγραμμα ενδυνάμωσης που του έδωσαν όταν πήγε στην Παιανία. Του είχαν πει πως πρέπει να πάρει όγκο, αλλά «όπως ήρθε έτσι έφυγε», μάθαμε. Χαμηλών τόνων παιδί και εξαιρετικός χαρακτήρας, αλλά οι προπονήσεις δεν ήταν το φόρτε του. Το ίδιο και οι αγώνες με υποδεέστερους αντιπάλους. Γενικά δεν είχε την πρόοδο που προδιαγραφόταν, διαφορετικά θα ήταν από

Αν και με 1,91 ύψος, διαθέτει άψογη τεχνική κατάρτιση και ντρίπλα

τους πληρέστερους φορ στην Ευρώπη τώρα. Στον Πανιώνιο πήγε 18 χρόνων, από μια θυγατρική των Νεοσμυρνιωτών στη γειτονική Καλλιθέα. Ήταν προστατευόμενος του αρχηγού και συνονόματού του Αποστόλη Μάντζιου. Μεγάλη μπάλα έπαιξε με προπονητή τον Γιόζεφ Μπουμπένκο και συμπαίκτη τον Μάριο Μπρέσκα. Λεγόταν πως ήταν οπαδός του Ολυμπιακού και θα κατέληγε στους Πειραιώτες, όμως ο Αχιλλέας Μπέος πήρε περισσότερα χρήματα από τον Βαρδινογιάννη και τον έστειλε στον Παναθηναϊκό.

Η στοιχειωμένη θέση του Ράουφμαν

Ελάχιστοι είναι οι επιθετικοί που ξεχώρισαν θετικά στην Ομόνοια την τελευταία δεκαετία

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Το 1997 η τότε διοίκηση της Ομόνοιας πέτυχε διάνα με την απόκτηση του Ράινερ Ράουφμαν. Ο Γερμανός θεωρείται η σπουδαιότερη μεταγραφή στην ιστορία της ομάδας, αφού σε επτά χρόνια στο «τριφύλλι» είχε 153 συμμετοχές με 192 γκολ, έγινε Κύπριος και έπαιξε στην Εθνική, όπου σκόραρε άλλα τρία γκολ σε πέντε ματς. Και αν δεν ήταν η λακκούβα στο Μακάρειο Στάδιο, ποιος ξέρει πόσα γκολ θα πετύχαινε ακόμη ο ξανθομάλλης Γερμανός;

Από τότε, οι επιθετικοί που ήρθαν στην Ομόνοια και ξεχώρισαν θετικά είναι μετρημένοι στα δάχτυλα του ενός χεριού. Κακές επιλογές παικτών, παί-

Η φετινή τριάδα της επίθεσης, με Κωνσταντίνου, Ζουράφσκι και Ρενγκίφο, αφήνει αρκετές υποσχέσεις

κτες με βαρύ βιογραφικό, αλλά που δεν μπόρεσαν ποτέ να αντεπεξέλθουν στην ομάδα ή νεαροί που παρέμειναν για πάντα ταλέντα είναι μερικές από τις καταλήξεις στην καριέρα των επιθετικών που ήρθαν στους πράσινους.

Οι λίγοι και καλοί

Το 2000 ήρθε στην Κύπρο για λογαριασμό του Ολυμπιακού ο Σλοβάκος Γιόζεφ Κόζλεϊ. Τρία χρόνια και 55 γκολ αργότερα, μεταπήδησε στην Ομόνοια, όπου παρέμεινε μέχρι το 2006, πετυχαίνοντας 32 γκολ σε 67 ματς. Από τους λίγους παίκτες που οι φίλαθλοι θυμούνται και λένε καλά λόγια. Το 2006 έπαιξε στην Ανόρθωση, ενώ από φέτος ο 36χρονος επιθετικός αποτελεί μέλος του έμψυχου δυναμικού του Ολυμπιακού.

Το 2004 ήρθε στην Ομόνοια σε ηλικία 21 ετών ένας ψηλός Αφρικανός επιθετικός, ο Μούσα Μγκούνι. Ο παίκτης από τη Ζιμπάμπουε πέτυχε 29 γκολ σε 67 ματς με την Ομόνοια, όμως δεν τον θυμούνται τόσο για την προσφορά του, αλλά για 1 εκατ. ευρώ που έφερε στα ταμεία της ομάδας η πώλησή του το 2008 στην Αλ Σαμπάμπ.

Πετυχημένος θεωρείται και ο Γιώργος Βακουφτσής, με τον Ελλαδίτη να πετυχαίνει 28 γκολ σε 64 ματς, στα τρία χρόνια (2005-08) που έμεινε στην Ομόνοια. Ο Αρλίντο Γκόμες Σεμέδο Καφού, που ήρθε στο «τριφύλλι» τον Ιανουάριο του 2008 και έμεινε μέχρι το καλοκαίρι που πέρασε, δεν ήταν τόσο παραγωγικός (9 γκολ σε 41 συμμετοχές) – άλλωστε είναι περιφερειακός επιθετικός και όχι περιοχής – αλλά με τη γενικότερή του προσφορά ξεχώρισε θετικά.

Οι... «πατάτες» περιοχής

Η λίστα με τους επιθετικούς που έφτασαν στην Ομόνοια με σημαντική προοπτική, αλλά έφυγαν χωρίς να... λυπηθεί κανείς είναι κατά πολύ μεγαλύτερη. Ο Ντούσαν Τζόκιτς ήρθε πέρσι δανεικός για έξι μήνες, έπαιξε επτά ματς ως αλλαγή, χωρίς να σκοράρει ούτε μια φορά. Ο Γιάννης Οκκάς αγωνίστηκε σε 23 ματς, σκόραρε εννέα φορές, είδε όμως οκτώ κίτρινες και άκουσε πολλές φωνές από την κερκίδα πριν φύγει τελικά, μετά από προτροπή του Τάκη Λεμονή. Ο Κλαούντιου Νικουλέσκου υπέγραψε στην ομάδα το καλοκαίρι του 2008 ως το μεγάλο όνομα, όμως ο Ρουμάνος – με μόλις ένα γκολ σε οκτώ παιχνίδια – ουδέποτε προσαρμόστηκε. Άντεξε έξι μήνες, πριν επιστρέψει στην Ντιναμό Βουκουρεστίου.

Ο Φρανσίσκο Αγκίρε έβαλε ένα τσουβάλι γκολ στην καριέρα του, όμως στην Ομόνοια είχε κάκιστη παρουσία. Το τραγικό είναι πως παραμένει στο μισθολόγιο της ομάδας, χωρίς όμως να είναι στα πλάνα του Λεμονή. Ο παίκτης-αποκάλυψη του ΑΠΟΠ/Κινύρα, Μπερνάρντο Βασκονσέλος, ποτέ δεν έπιασε στην Ομόνοια, όπως και ο Κυριάκος Χαϊλής. Ο τελευταίος πάντα αναδεικνυόταν πρώτος Κύπριος σκόρερ, εκτός από τη σεζόν 2007-08, όταν έπαιζε στην ομάδα της Λευκωσίας. Ο Ρίστε Ναούμοφ δεν πήρε ποτέ ευκαιρίες (μετέπειτα φάνηκε πως ήταν λάθος), όπως και ο Έντουαρντ Μασίνουα. Ως μεγάλο ταλέντο αποκτήθηκε το 2004 ο Γιώργος Νικολάου, ο οποίος τώρα παίζει στην Αγία Νάπα. Ο Σεϊνί Εντιαγέ είχε το φιλότιμο, αλλά όχι το γκολ, ενώ ο Πάουλο Ρινκ αποκτήθηκε το 2006 ως το μεγάλο όνομα σε τιμή ευκαιρίας, χωρίς φυσικά να κάνει τη διαφορά.

Ο Ράινερ (και μετέπειτα Μάρκος) Ράουφμαν αποτέλεσε τη σπουδαιότερη μεταγραφή στην ιστορία της Ομόνοιας. Πολύ λίγοι απ' αυτούς που ακολούθησαν μπόρεσαν να αντεπεξέλθουν στη θέση που άφησε κενή ο Γερμανός επιθετικός.

SAVVIDES PHOTO

Ο Κροάτης Ρόμπερτ Σπέχαρ ήρθε το 2004, με θητεία σε μεγάλες ομάδες της Ευρώπης στο βιογραφικό του, αλλά ο ίδιος φαίνεται πως προτίμησε να εξασφαλίσει τη σύνταξή του, παρά να παίξει μπάλα. Τα ίδια ίσχυαν και για τον Ρουμάνο Μάριους Σουμούντιτσα, ο οποίος ήρθε το 2004, αλλά σκόραρε μόνο μια φορά σε έξι αναμετρήσεις, όπως και για τον Τσέχο Τζόσεφ Ομπαϊντίν που ήρθε τον Γενάρη του 2002 και πέτυχε δύο γκολ σε εννέα ματς.

Από την Αλκή έφτασε το 2002 ο Λιούμπισα Κέκιτς, αλλά ποτέ δεν μπόρεσε να αντεπεξέλθει στο ψηλότερο επίπεδο. Ένα γκολ σε 11 παιχνίδια είχε το 2001 ο Δανός Άντερς Νίλσεν. Οκτώ γκολ σε 22 παιχνίδια πέτυχε τη σεζόν 2001-02 ο Βέλγος Γκίντερ Τίμπαουτ, ο οποίος από φέτος παίζει στη Λιρς και ενώ μετά την Ομόνοια είχε περάσει από μικρότερα πρωταθλήματα της Γερμανίας και της Ολλανδίας.

Η φετινή τριπλέτα

Με την έλευση του 26χρονου Ερνάν Ρενγκίφο, η επιθετική γραμμή της Ομόνοιας φαντάζει η καλύτερη των τελευταίων χρόνων. Ο Περουβιανός διεθνής κουβαλάει καλά στοιχεία, γνωρίζει τι εστί ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο, ενώ είναι σε ηλικία που μπορεί να προσφέρει. Ο Μιχάλης Κωνσταντίνου, με τη γενικότερή του παρουσία, βοηθάει σημαντικά την ομάδα, όπως και ο Ματσέι Ζουράφσκι, ο οποίος φαίνεται να βρίσκει ρυθμό στα τελευταία παιχνίδια, ενώ φέτος σκόραρε ήδη οκτώ γκολ σε όλες τις διοργανώσεις με την πράσινη φανέλα.

Μικρό παγκόσμιο χωριό ο Απόλλωνας

Δίχτυα από την Κίνα μέχρι την Κόστα Ρίκα

Είναι ίσως η μοναδική ομάδα στην Κύπρο που δεν θέτει κανένα γεωγραφικό όριο όσον αφορά τον τομέα ενίσχυσής της. Ο Απόλλωνας, υπό την καθοδήγηση του Τόμας Φον Χέεζεν, παρακολουθεί και μελετά περιπτώσεις ποδοσφαιριστών από όλες τις γωνιές του πλανήτη. Προς το παρόν, με την υπόλοιπη ομάδα προπονείται ο Κινέζος Λου Λιν, για τον οποίον η εβδομάδα που έρχεται θα παίξει σημαντικό ρόλο για την ένταξή του στο έμψυχο δυναμικό.

Πέρα από τον Κινέζο ποδοσφαιριστή, οι κυανόλευκοι βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις με τον Κοσταρικανό αριστερό μπακ Γκονζάλο Σεγκάρες που αγωνίζεται στο πρωτάθλημα των ΗΠΑ με την ομάδα των Σικάγο Fire.

Ο Τόμας Φον Χέεζεν θέλει να ακολουθήσει το παράδειγμα της Ένερτζι Κότμπους. Η γερμανική ομάδα συγκεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στην κινεζική ποδοσφαιρική αγορά.

SAVVIDES PHOTO

Κίνα, η νέα αγορά

Μια νέα διάσταση έδωσε στο θέμα ένταξης του Λου Λιν στην ομάδα ο Τόμας Φον Χέεζεν, κατά τη διάρκεια της καθιερωμένης εβδομαδιαίας συνέντευξης Τύπου, την περασμένη Πέμπτη. Ο Γερμανός τεχνικός μίλησε με πολύ καλά λόγια για τον υπό δοκιμή ποδοσφαιριστή, κάνοντας λόγο ότι η περίπτωση ένταξης του Λου Λιν στο έμψυχο δυναμικό της ομάδας είναι μια πολύ καλή ευκαιρία για τον Απόλλωνα.

«Η κινεζική αγορά είναι χαώδης και δεν είναι καθόλου αρνητικό για την ομάδα μας να ασχοληθεί με την εν λόγω αγορά», ανέφερε ο τεχνικός ηγέτης του Απόλλωνα, τη στιγμή που ο πρόεδρος της εταιρείας, Φρίξος Σαββίδης, ο οποίος καθόταν στα δεξιά του, συμφωνούσε απόλυτα με τα λεγόμενα του προπονητή.

Μεταξύ άλλων, ο πρώην τεχνικός της Νυρεμβέργης αναφέρθηκε στο παράδειγμα της Ένερτζι Κόμπους, που εδώ και αρκετό καιρό έχει αναμειχθεί με την κινεζική ποδοσφαιρική αγορά. Δεν αποκλείεται πάντως ο Λου Λιν να ήρθε στην Κύπρο μετά από εισήγηση του βοηθού προπονητή του Απόλλωνα, Χάγκεν Ρέεκ, ο οποίος διετέλεσε στο παρελθόν μέλος του τεχνικού τιμ της Κότμπους.

Στην ομάδα της Λεμεσού ρίχνουν δίχτυα και στο δυτικό ημισφαίριο, αφού βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις με τον Γκονζάλο Σεγκάρες. ΜΜΕ από την πόλη του Σικάγο κάνουν λόγο για συμφωνία του Κοσταρικανού αριστερού μπακ με τον Απόλλωνα, κάτι ωστόσο που διέψευσε με δηλώσεις του ο Φρίξος Σαββίδης.

Το μεταγραφικό ταξίδι του Απόλλωνα, πάντως, σε όλη την υφήλιο συνεχίζεται. Πληροφορίες που δεν έχουν επιβεβαιωθεί αναφέρουν ότι η λεμεσιανή ομάδα ψαχουλεύει και το πρωτάθλημα της Βραζιλίας, προκειμένου να βρει τον παίκτη που θα ενισχύσει επιθετικά την ομάδα. Υπενθυμίζουμε ότι οι κυανόλευκοι έχουν δοκιμάσει ξανά τη συγκεκριμένη αγορά, αφού το καλοκαίρι ενέταξαν στην ομάδα τον Τιάγκο Σάλες, ο οποίος προήλθε από την ιστορική Φλαμένγκο.

Πάντως, ενδιαφέρον θα 'χει να δούμε την κατάληξη στο μεταγραφικό σαφάρι του Απόλλωνα. Το ενδεχόμενο να μετατραπεί η ομάδα σε ένα «μικρό παγκόσμιο χωριό», ρήση του μεγάλου Καναδού επικοινωνιολόγου Μάρσαλ ΜακΛούαν, φαντάζει πλέον αρκετά ορατό.

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

ΜΙΚΡΑ ΝΕΑ

ΔΟΞΑ

Το παιχνίδι της χρονιάς

Το παιχνίδι της Δόξας με την Ομόνοια την περασμένη εβδομάδα μόλις είχε τελειώσει και κανείς στην ομάδα της Κατωκοπιάς δεν ασχολείτο με την ήττα από το «τριφύλλι». Όλοι είχαν στη σκέψη τους το σημερινό ματς με την Α.Ε. Πάφος (5:00 μ.μ., CytaVision1) στο Μακάρειο για τη 16η αγωνιστική, ένα παιχνίδι-βαρόμετρο για τη συνέχεια των πρασίνων στο πρωτάθλημα. Με τις δύο ομάδες να είναι στους 16 βαθμούς, ο νικητής θα κάνει σημαντικό βήμα για να αποφύγει το γ΄ γκρουπ. Ο Πάμπος Χριστοδούλου αντιμετωπίζει αρκετά σημαντικά προβλήματα ενόψει του σημερινού παιχνιδιού. Δεν υπολογίζει στους τιμωρημένους Ρομά και Αντράντε, ενώ οι Κομπόιο, Ενρίκε και Γκιλβάν αντιμετώπιζαν κάποιο πρόβλημα και η συμμετοχή τους θα κριθεί την τελευταία στιγμή. Στα μεταγραφικά νέα, ο γεννημένος στη Νιγηρία και διεθνής με τη Μάλτα 25χρονος μεσοεπιθετικός Ούντο Νουόκο αποτελεί τη νέα προσθήκη στο έμψυχο δυναμικό της ομάδας. Ο παίκτης ανήκε στον Πανθρακικό, αλλά το γεγονός πως δεν είχε χρόνο συμμετοχής με την ομάδα της Θράκης έδωσε την ευκαιρία στη Δόξα να προχωρήσει στην απόκτησή του.

ΠΑΦΟΣ

Τέτοια ώρα, τέτοια λόγια

Δεν κέρδισε τη Νέα Σαλαμίνα, έχασε από ΑΠΟΕΛ και Ομόνοια, παρότι έπαιξε καλά και τώρα βρίσκεται αντιμέτωπη με τη Δόξα στο Μακάρειο (2:30 μ.μ.) χωρίς τρία βασικά εργαλεία. Με αυτά τα δεδομένα, δυσκολεύονται να μιλήσουν για νίκη στην Πάφο, ωστόσο σημειώνουν πως δεν πρέπει να χάσουν, καθώς, σε τέτοια περίπτωση, εδραιώνονται στο γκρουπ που θα παλέψει για την αποφυγή της διαβάθμισης – σήμερα είναι ισόβαθμοι με την ομάδα της Κατωκοπιάς. Ο Λούκμαν είναι τιμωρημένος με τέσσερεις κάρτες, ενώ Μπερνάρντο Βασκονσέλος και ο Αλγερινός Φοντέλ Μπραχαμί είναι τιμωρημένοι. Στη διάθεση του Τάσου Κυριάκου επανέρχεται ο Αντρέ Τικίνιο που έχει ξεκινήσει εδώ και δυο μήνες. Υπό τις περιστάσεις δεν αποκλείεται να είναι ακόμα και στην ενδεκάδα. Αυτήν τη βδομάδα η Πάφος πήρε τον 28χρονο Ισπανό χαφ Χουάν Χοσέ Μπεζάρες, που στο δεύτερο μισό της περσινής σεζόν έπαιξε στον ΟΦΗ, αλλά και του Ισραηλινού κεντρικού αμυντικού Μόσι Μισάελοβ. Ο πρώτος υπέγραψε συμβόλαιο διάρκειας μέχρι τον Μάιο, ενώ ο άλλος είναι δανεικός μέχρι το καλοκαίρι.

ΑΠΟΠ/ΚΙΝΥΡΑΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Προχωράει τις ανανεώσεις

Τη φανέλα του ΑΠΟΠ/Κινύρα μέχρι το καλοκαίρι του 2012 θα φοράει ο Έντγκαρ Μαρσελίνιο, καθώς η διαδικασία ανανέωσης του συμβολαίου του είναι στο τελικό στάδιο. Μπορεί να έχασε τη σεζόν φέτος λόγω τραυματισμού, όμως στο πρόσωπο του Πορτογάλου βλέπουν στην Πέγεια τον μελλοντικό ηγέτη της μεσαίας γραμμής, γι' αυτό προχωράνε σε ανανέωση, έξι μήνες πριν τη λήξη του συμβολαίου. Με το στυλό στο χέρι είναι και ο Μάρτιν Άριελ Βιτάλι, που υπογράφει δυο μήνες μετά τη συμπλήρωση του 34ου έτους της ηλικίας του. Πρόταση θα υποβληθεί και στον Σεμπαστιάν Λιρί. Αρχική συμφωνία υπάρχει με τον Γίρι Μάσεκ, που θα είναι η δεύτερη χειμερινή μεταγραφή, αν δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα στον αχίλλειο τένοντα, ενώ μάλλον θα αποκτηθεί και ο 20χρονος Λιθουανός τερματοφύλακας Σαρούνας Γιαρεβίτσιους ως αναπληρωματικός του Γκάμπορ Μπάρντι.

ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ

Δεν πετάει λευκή πετσέτα

Τις τελευταίες ελπίδες παραμονής θα παίξει η Νέα Σαλαμίνα στις προσεχείς αγωνιστικές, παρότι αντιμετωπίζει διαδοχικά Ανόρθωση, Απόλλωνα και ΑΠΟΠ/Κινύρα. Ο Νιρ Κλίνγκερ έφερε από τη β΄ κατηγορία της πατρίδας του τον 29χρονο αριστερό χαφ Μπαρούγκ Ντέγκο. Ως αντικαταστάτης του Μάσεκ (έμεινε ελεύθερος) αποκτήθηκε ο 31χρονος, 115 φορές διεθνής Εσθονός Κρίστεν Βικμάε, που το 2009 είχε οκτώ γκολ στη β΄ κατηγορία της Σουηδίας. Αποκτήθηκε, επίσης, ο 26χρονος Γάλλος κεντρικός αμυντικός Βίλι Φοντζά, του οποίου τα ίχνη αγνοούνται τα τελευταία δυο χρόνια. Επόμενος στόχος είναι η απόκτηση τερματοφύλακα.

Διαβατήριο το επίθετο και όπλο η πειθαρχία

Ο Ούχριν Τζούνιορ θέτει δικούς του κανόνες στα αποδυτήρια της ΑΕΛ

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Χωρίς να μιλήσει στον πατέρα του – τον τελευταίο προπονητή που οδήγησε την ΑΕΛ σε κάποιον τίτλο – και να πάρει συμβουλές για τον νέο σταθμό της καριέρας του, ο Ντούσαν Ούχριν Τζούνιορ πήρε το αεροπλάνο από την Πράγα με προορισμό τη Λάρνακα και έφτασε στο νησί μας με στόχο να επαναλάβει αυτό που έκανε ο Ούχριν ο πρεσβύτερος πριν 21 χρόνια. Όπως ο ίδιος δήλωσε, ο σημαντικότερος παράγοντας που τον έσπρωξε στην απόφαση να δουλέψει στην Κύπρο ήταν ο πρόεδρος της ομάδας, Ανδρέας Σοφοκλέους. «Είναι εξαιρετικός άνθρωπος, που αγαπά την ομάδα. Μου εξήγησε την κατάσταση και μου εξέφρασε τον μεγάλο πόθο που όλοι στην ΑΕΛ έχουν για να κατακτήσουν έναν τίτλο. Αυτό και μόνο ήταν μια μεγάλη πρόκληση για μένα», δήλωσε ο Ούχριν σε ΜΜΕ της πατρίδας του.

Ο Χρίστος Δαμιανού εξηγεί πως η προσέγγισή του στο ποδόσφαιρο είναι πιο ορθολογιστική σε σύγκριση με τον πατέρα του, κυπελλούχο το 1989

Δεν είναι ίδιος ο μπαμπάς

Το επίθετό του είναι γραμμένο με χρυσά γράμματα στη Βίβλο της ιστορίας της ΑΕΛ. Η φωτογραφία που απεικονίζει τον πατέρα Ούχριν να σηκώνει το κύπελλο παρέα με τον Χρήστο Δαμιανό το '89, δεν αποκλείεται να τραβηχτεί ξανά, αν και εφόσον η ΑΕΛ καταφέρει να φτάσει στον τίτλο, υπό την καθοδήγηση του υιού Ούχριν. «Πατέρας και γιος διαφέρουν τόσο ως χαρακτήρες όσο και στην αντίληψή τους για το άθλημα», δηλώνει στην «Κ» ο άνθρωπος που συνδέει το πέρασμα της οικογένειας Ούχριν, Χρήστος Δαμιανός, προσθέτοντας: «Ο πατήρ Ούχριν ήταν αρκετά νηφάλιος ως τεχνικός και πολύ ήρεμος άνθρωπος. Είχε μια φιλοσοφική άποψη για το ποδόσφαιρο και έτσι προσέγγιζε το άθλημα. Ο γιος, σε αντίθεση με τον πατέρα του, είναι εκρηκτικός και αυθόρμητος. Η προσέγγισή του για το ποδόσφαιρο είναι περισσότερο ορθολογική, ενώ η πειθαρχία είναι το Α και το Ω για τον ίδιο». Ο βοηθός προπονητή στην ομάδα και ο άνθρωπος που υπηρέτησε την ΑΕΛ μια ζωή είναι υπεύθυνος για να διευκολύνει την προσαρμογή του νέου τεχνικού και να τον βοηθήσει, παράλληλα με την εμπειρία του, να κτίσει μια ομάδα που θα εμπνέει σεβασμό τόσο στους οπαδούς όσο και στους αντιπάλους.

«Ούτε μύγα στο σπαθί του»

«Είναι πολύ σκληρός και ἀψογος επαγγελματίας και νομίζω ότι δύσκολα θα μπορέσει να ανεχθεί την ελαστικότητα που υπάρχει στο κυπριακό ποδόσφαιρο», μας ανέφερε συνάδελφος του Ντούσαν Ούχριν Τζούνιορ, που τον γνωρίζει από το πέρασμά του στη Ρουμανία. Όπου κι αν αποταθήκαμε για να μάθουμε πληροφορίες σχετικά με τον νέο τεχνικό ηγέτη της ΑΕΛ, η απάντηση των ανθρώπων που γνωρίζουν τον Τσέχο ήταν ξεκάθαρη. «Δεν αφήνει τίποτα να φύγει από την προσοχή του. Είναι λάτρης της πειθαρχίας και δεν σηκώνει μύγα στο σπαθί του. Θέλει παίκτες εργάτες που ακολουθούν τις οδηγίες του και σιχαίνεται ό,τι έχει να κάνει με το άναρχο ποδόσφαιρο», εξηγούν. Ο ξανθόμαλλης τεχνικός λανσάρει στις ομάδες του σύστημα 4-4-2, απαιτεί από τους παίκτες συνεχή κίνηση, ενώ ζητά να πιέζουν ψηλά τις αντίπαλες ομάδες. Όπως και ο πατέρας, αποφοίτησε από το πανεπιστήμιο του Καρόλου της Πράγας, με αντικείμενο το ποδόσφαιρο.

SAVVIDES PHOTO

Η πρόκληση της κατάκτησης ενός τίτλου και η συνομιλία με τον Ανδρέα Σοφοκλέους ήταν οι λόγοι που τον έπεισαν να αφήσει τη Μλάντε Μπόλεσλαβ στο μέσο της σεζόν και να κατέβει στην Κύπρο.

Ακόμη τον θυμούνται στη Ρουμανία

«Δεν θα σε ξεχάσω ποτέ κ. Ούχριν. Χάρη σε σένα, η Τιμισοάρα έκανε εξαιρετικά πράγματα. Ωστόσο, αυτοί που διοικούν την ομάδα δεν το εκτίμησαν και τώρα καταστρέφουν ό,τι έκτισες. Σε παρακαλώ, έλα πίσω πριν να είναι αργά», γράφει ένας οπαδός της Τιμισοάρα στο φόρουμ οπαδών της ρουμανικής ομάδας. Οι οπαδοί των «βιόλα της Ρουμανίας» τρέφουν μεγάλη εκτίμηση για τον προπονητή που δούλεψε στην ομάδα τους για ενάμιση χρόνο, τη σεζόν 2007-08 και απολύθηκε από τον ιδιόρρυθμο ιδιοκτήτη Μάριαν Λάνκου στα μέσα της επόμενης χρονιάς.

Ο Τσέχος προπονητής, που λατρεύτηκε όσο λίγοι στην ομώνυμη πόλη, κατάφερε να βγάλει την ομάδα στην Ευρώπη για πρώτη φορά μετά το 1992. «Έχω πεθυμήσει να τον βλέπω να πανηγυρίζει μετά το τέλος του αγώνα. Θυμάμαι τις στιγμές που 20.000 οπαδοί της ομάδας που λατρεύουμε αποθέωναν τον Ντούσαν, δείχνοντας την εκτίμηση που έχουμε για τη δουλειά που έκανε στην ομάδα», αναφέρει κάποιο από τα μέλη της ιστοσελίδας των οπαδών της Τιμισοάρα.

Στην Κλουζ έπεσε πάνω στην παρέα του Τρίκα που τον «έφαγε» με τα καμώματά της

«Πλήρωσε» την κόντρα

Οι φήμες που αλιεύσαμε από τη βαλκανική χώρα αναφέρουν ότι ο Ούχριν απολύθηκε από την Κλουζ μετά από απαίτηση των παικτών. Με προεξάρχοντα τον γνωστό μας από τη θητεία του στην Ανόρθωση Εουτζέν Τρίκα, μερίδα ποδοσφαιριστών επιθυμούσαν τη φυγή του προπονητή τους, που ήθελε να κοντράρει τα μεγάλα αστέρια της ομάδας, επειδή προκαλούσαν προβλήματα στα αποδυτήρια. «Ο Ντούσαν πλήρωσε την κόντρα με κάποιους παίκτες. Όπως συμβαίνει στις πλείστες των περιπτώσεων, ο ιδιοκτήτης επέλεξε να απομακρύνει τον προπονητή και όχι το γκρουπ των παικτών που δεν τον ήθελαν», μας ανέφερε συνάδελφος από τη Ρουμανία που ασχολείται με το ρεπορτάζ της Κλουζ, της δεύτερης ομάδας στη βαλκανική χώρα όπου εργάστηκε ο νυν τεχνικός της ΑΕΛ.

Η κατάλληλη ευκαιρία για να αιφνιδιάσει

Ο Στίβεν Κωνσταντινίδης αφήνει πίσω του τα περίεργα σε Ασία και Αφρική και ανοίγει νέο κεφάλαιο στην ΑΠΕΠ

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Εδώ και αρκετό καιρό ο Στίβεν Κωνσταντινίδης έψαχνε τρόπο να αφήσει τα χιόνια του Νεπάλ, τις «αλιζαύρες» του Μαλάουι και την έρημο του Σουδάν, για να επιστρέψει στην ηρεμία του κυπριακού πρωταθλήματος. Ο 47χρονος – γεννημένος στο Λονδίνο – προπονητής δεν έκανε δεύτερες σκέψεις, όταν ήρθε πριν λίγες εβδομάδες η πρόταση της ΑΠΕΠ. Δεν το έκρυψε, άλλωστε, τα τελευταία χρόνια πως ο μεγάλος του στόχος ήταν η επιστροφή στο νησί, όπου θα ήταν δίπλα στην οικογένειά του, στη σύζυγο και στις τρεις του κόρες.

«Εδώ και δυόμισι χρόνια είμαι μακριά από την οικογένειά μου και αυτό ήταν το βασικό μου πρόβλημα. Έχει χρόνια που ήθελα να γυρίσω και η πρόταση της ΑΠΕΠ μού έδωσε την ευκαιρία», λέει στην «Καθημερινή» ο κ. Κωνσταντινίδης. Και συνεχίζει: «Ποτέ δεν ήταν αργά για να επιστρέψω. Απλά περίμενα την κατάλληλη πρόταση, που μέχρι τώρα δεν είχα. Πέρσι μου προτάθηκε να δουλέψω στην Κύπρο, αλλά μόλις είχα αναλάβει το Σουδάν και δεν μπορούσα να φύγω. Ήταν όλα θέμα τάιμινγκ».

«Να μας μάθουν οι άλλοι»

Ο Στίβεν Κωνσταντινίδης θα εργαστεί για τρίτη φορά στην καριέρα του στην ΑΠΕΠ. Η πρώτη φορά ήταν τη σεζόν 1994-95, όταν αντικατέστησε τον Σταύρο Στυλιανού, ενώ η δεύτερη φορά ήταν τη χρονιά 1998-99. Στη δεύτερή του θητεία έφυγε από την ομάδα αμέσως μετά την άνοδο, όμως κράτησε επαφές και φιλίες, οι οποίες τελικά μια δεκαετία αργότερα του ξανάνοιξαν την πόρτα της επιστροφής στην Κύπρο.

Ρωτήσαμε τον πρώην ομοσπονδιακό προπονητή του Νεπάλ, της Ινδίας, του Μαλάουι και του Σουδάν για τον τρόπο παιχνιδιού που θα εισαγάγει στην ομάδα της Πιτσιλιάς. Δεν θέλησε όμως να αποκαλύψει τα μυστικά του, αλλά να διατηρήσει το στοιχείο του αιφνιδιασμού, αρχής γενομένης από το σημερινό ματς με την ΑΕΛ για τη 16η αγωνιστική. «Δεν θέλω να αποκαλύψω πώς θα παίζει η ομάδα. Άσε να μας μάθουν μόνοι τους οι άλλοι. Πάντως είναι δύσκολο να αλλάξω πολλά τόσο γρήγορα», λέει ο Αγγλοκύπριος τεχνικός, ο οποίος αναφέρεται στο πρόσφατο νικηφόρο σερί της ΑΠΕΠ. «Η ομάδα κάνει μια τεράστια προσπάθεια να μείνουν στην κατηγορία και δείχνουν χαρακτήρα παίκτες και προπονητές. Φαίνεται και από τις τρεις νίκες και μια ισοπαλία στα τελευταία τέσσερα ματς».

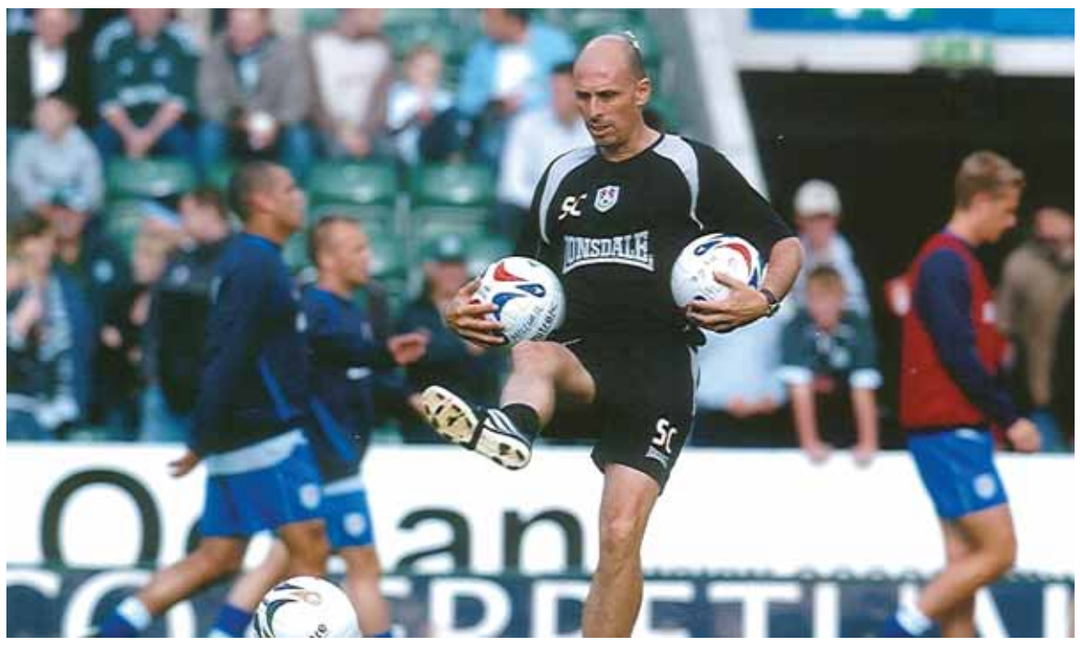

Ο Στίβεν Κωνσταντινίδης θα εργαστεί στην ΑΠΕΠ για τρίτη φορά. Η πρώτη ήταν τη σεζόν 1994-95 και η δεύτερη τη χρονιά 1998-99. Φέτος ο μεγάλος στόχος είναι η εξασφάλιση της παραμονής στην α' κατηγορία.

Στο Νεπάλ κάποτε χρειάστηκε να περιμένει αρκετή ώρα στη μέση του δρόμου, αφού μια αγελάδα είχε φράξει τον δρόμο. Όποιος την άγγιζε, θα πήγαινε δέκα χρόνια στη φυλακή!

Κουνούπια και «αλιζαύρες»

Οι αφηγήσεις των εμπειριών του Στίβεν Κωνσταντινίδη από τις διάφορες χώρες της Ασίας και της Αφρικής όπου δούλεψε έχουν πάντα ενδιαφέρον. Την πρώτη μέρα που βρέθηκε στο Νεπάλ χρειάστηκε να περιμένει αρκετή ώρα στη μέση του δρόμου – στη διαδρομή από το αεροδρόμιο στο ξενοδοχείο – αφού μια αγελάδα είχε φράξει τον δρόμο. «Όποιος την αγγίξει, θα πάει δέκα χρόνια στη φυλακή», του εξήγησε αφοπλιστικά ο οδηγός.

Ο Κύπριος κόουτς στη συνέχεια απόλαυσε τα τρία χρόνια που έμεινε στην Ινδία (2002-05). Το 2003 αναδείχτηκε προπονητής του μήνα στην Ασία και θεωρείται σήμερα ένας από τους καλύτερους τεχνικούς στην ιστορία της εθνικής ομάδας της χώρας.

Τη σεζόν 2005-06 δούλεψε στη Μίλγουολ ως βοηθός προπονητή, για να μεταβεί την επόμενη χρονιά στην Αφρική και στο Μαλάουι. Εκεί είδε από κοντά τεράστια φτώχεια, ανθρώπους που δεν είχαν καν παπούτσια να φορέσουν, που ζούσαν με 30 δολάρια τον μήνα. Γνώρισε… τεράστια κουνούπια και γενικά την περίεργη πανίδα της χώρας. Κάποτε, συνάδελφος μιλούσε στο τηλέφωνο με τον Στίβεν Κωνσταντινίδη, όταν ο τελευταίος με έκπληξη διέκοψε τη συνομιλία για να αναφωνήσει: «Θεέ μου, τι τεράστια "αλιζαύρα"»! Ένα ερπετό είχε ξεπεταχτεί από τους θάμνους του κήπου της οικίας του Αγγλοκύπριου προπονητή.

Η εμπειρία στο Σουδάν

Η συμφωνία του Στίβεν Κωνσταντινίδη με την ΑΠΕΠ έφερε το τέλος της συνεργασίας του με την Εθνική Σουδάν. «Μου έδωσαν την ελευθέρα μου, αν και ήταν δυσαρεστημένοι, αφού πηγαίναμε καλά, κτίζαμε μια νέα εθνική και είχαμε αρκετά καλή προοπτική μπροστά μας. Ρίξαμε τον μέσο όρο της ηλικίας στα 23 με 24 χρόνια και διευρύναμε τις προοπτικές της ομάδας πέρα από την πρωτεύουσα Χαρτούμ», λέει στην «Κ» ο 47χρονος τεχνικός.

«Το Σουδάν είναι μια χώρα με πολλά προβλήματα. Στο πρώτο παιχνίδι που δώσαμε με το Μάλι, η αγγλική πρεσβεία με είχε συμβουλέψει να μείνω στο ξενοδοχείο και να μην πάω στο γήπεδο. Πάντως πήγα γήπεδο. Η κατάσταση πέρσι ήταν τεταμένη μετά την απόφαση του Διεθνές Ποινικού Δικαστηρίου να καταδικάσει τον Πρόεδρο της χώρας με την κατηγορία της γενοκτονίας και εγκλημάτων πολέμου στο Νταρφούρ. Μπορούσε ανά πάσα στιγμή να εκραγεί όλη η πόλη», θυμάται για τις πρώτες του μέρες στο Σουδάν ο Στίβεν Κωνσταντινίδης.

Τεστ χαρακτήρα η αντίδραση στην ήττα

Χωρίς αναταράξεις καλείται να ξεπεράσει το σοκ ανήμερα των Φώτων ο ΑΠΟΕΛ. Προβληματισμός και ακόμα μεγαλύτερη η ανάγκη ενίσχυσης

Του **ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ**

Ασφαλώς σε κανέναν δεν αρέσουν οι ήττες, πόσο μάλλον σε μία ομάδα όπως ο ΑΠΟΕΛ, όπου τέτοια αποτελέσματα σπανίζουν τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, κάθε ήττα έχει τη δική της σημασία και τις δικές της επιπτώσεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ήττα από τον Εθνικό βάζει σε σοβαρό κίνδυνο την προσπάθεια των πρωταθλητών στον θεσμό του κυπέλλου. Όσο κι αν στον Αρχάγγελο τονίζουν πως θα προσπαθήσουν για την ανατροπή, εντούτοις είναι δεδομένο ότι τα πράγματα είναι πλέον πάρα πολύ δύσκολα. Ο Εθνικός έχει πια τον πρώτο λόγο για την πρόκριση, αφού ο ΑΠΟΕΛ χρειάζεται τουλάχιστον δυο γκολ στο Δασάκι στις 20 Ιανουαρίου, προκειμένου να ισοφαρίσει το σκορ του πρώτου αγώνα. Μέχρι τότε, όμως, οι υποχρεώσεις τρέχουν.

Το απόγευμα, στις 6:00 μ.μ., ο ΑΠΟΕΛ υποδέχεται την Ένωση και πέρα από τους τρεις βαθμούς που είναι πολύτιμοι στην προσπάθεια για παραμονή στην κορυφή, οι γαλαζοκίτρινοι θέλουν να αποδείξουν ότι η ήττα από τον Εθνικό ήταν απλά μία κακή παρένθεση. Η αντίδραση μετά από μια αποτυχία είναι κάτι που χαρακτηρίζει τις μεγάλες ομάδες και ο απογευματινός αγώνας θα δείξει αν οι πρωταθλητές διατηρούν το στοιχείο της σωστής αντίδρασης, που τους έφερε τόσες επιτυχίες το τελευταίο διάστημα.

Σε αντίθεση με το παρελθόν, όπου μία αποτυχία προκαλούσε σωρεία αντιδράσεων στον σύλλογο, η ήττα της Τετάρτης αντιμετωπίστηκε με περισσή ψυχραιμία. Η μουρμούρα από κάποιους βέβαια παραμένει, αλλά γενικά ο κόσμος δέχθηκε ήρεμα το αποτέλεσμα, αναγνωρίζοντας την προσπάθεια και τα όσα έχουν καταφέρει τον τελευταίο ενάμισι χρόνο ο Γιοβάνοβιτς και οι ποδοσφαιριστές του.

SAVVIDES PHOTO

Το παράδειγμα του Καμίλ Κοσόφσκι είναι το χαρακτηριστικότερο ενός ποδοσφαιριστή που δείχνει τεράστια θέληση, αλλά εγκαταλείπεται από δυνάμεις, ειδικά στο β' ημίχρονο

Του λείπει η φρεσκάδα

Από κάθε ήττα, όμως, βγαίνουν και κάποια συμπεράσματα. Είναι φανερό πως η ομάδα χρειάζεται πλέον φρεσκάδα. Οι περισσότεροι ποδοσφαιριστές είναι καταπονημένοι από τους πολλούς αγώνες και οι πολλοί τραυματισμοί δεν είναι τυχαίοι. Την ίδια εικόνα που παρουσίασε στον τελευταίο αγώνα είχε ο ΑΠΟΕΛ και σε αρκετά ματς πρωταθλήματος. Έπαιρνε, όμως, τα αποτελέσματα, έχοντας ακριβώς όλα εκείνα τα στοιχεία που τον χαρακτηρίζουν ως ομάδα. Ομοιογένεια, καλή κυκλοφορία, πειθαρχία, υπομονή και αυτοπεποίθηση. Αυτά δεν πρόκειται να χαθούν με μια ήττα, όμως η προσθήκη κάποιων ποιοτικών ποδοσφαιριστών θα δώσει ανάσες σε αυτούς που τράβηξαν μέχρι τώρα το κουπί. Την ανάγκη για ενίσχυση τόνισε αρκετές φορές και ο ίδιος ο Ιβάν Γιοβάνοβιτς, όμως μέχρι στιγμής οι γαλαζοκίτρινοι έχουν πάρει κάποιον παίκτη, πέρα από τον Αυγουστή, που θα υποστηρίξει τον Τάσο Κίσσα, αφού οι Μορφής και Χιώτης παραμένουν τραυματίες.

Η δυστοκία στην ολοκλήρωση μεταγραφών δεν παρουσιάζεται για πρώτη φορά. Κάποιοι την καταλογίζουν στην αναποφασιστικότητα του Γιοβάνοβιτς. Ο Σερβοέλληνας θέλει να είναι σίγουρος για τις κινήσεις που θα κάνει, ξέρει την ποιότητα των δικών του ποδοσφαιριστών και ψάχνει για ισάξιους ή και καλύτερους, κάτι που δεν είναι εύκολο. Στον ΑΠΟΕΛ έχουν επίσης καθορίσει ένα οικονομικό ταβάνι για τις μεταγραφές, το οποίο δυσκολεύει ακόμη περισσότερο την εξεύρεση νεαρών και ποιοτικών παικτών. Αυτό που καταλογίζεται στη διοίκηση και στον προπονητή είναι πως δεν έχουν ενισχύσει ακόμη ουσιαστικά την ομάδα. Όπως είναι φυσικό, η μουρμούρα μένει σε φυσιολογικά επίπεδα, όσο τα αποτελέσματα είναι θετικά, αλλά αυξάνεται σε ενδεχόμενες αποτυχίες. Η ήττα από τον Εθνικό έχει στείλει κάποια μηνύματα και ίσως ενταθούν οι προσπάθειες για την ολοκλήρωση των μεταγραφικών κινήσεων.

Ενισχυμένος παρατάσσεται ο ΑΠΟΕΛ, σημαντικές απουσίες έχει η Ένωση

Στον αγώνα με την Ένωση ο Γιοβάνοβιτς θα έχει περισσότερες επιλογές, καθώς τις τελευταίες ημέρες προπονήθηκαν κανονικά Κόντης, Μοράις, Ζεβλάκοβ και Σικόρα, ενώ παραμένουν τραυματίες οι Ζόρζε, Αλεξάνδρου, Χιώτης και Μορφής. Όλοι στον ΑΠΟΕΛ γνωρίζουν ότι θα χρειαστεί πολύ μεγάλη προσπάθεια για να φτάσουν στη νίκη απέναντι στους βυσσινί, οι οποίοι παρουσιάζονται αρκετά ανεβασμένοι το τελευταίο διάστημα. Η Ένωση θέλει να δώσει συνέχεια στις καλές τις εμφανίσεις και έχει προσδοκίες για βαθμολογικό κέρδος και στο ΓΣΠ. Ο Τσέντομιρ Γιανέσκι έχει βρει τη χημεία στην ομάδα του Παραλιμνίου, η οποία ήταν πολύ καλή στους τελευταίους αγώνες, νικώντας μάλιστα τον ΑΠΟΠ/Κινύρα με 3-1, ενώ πήρε 1-1 από τον Απόλλωνα στη Λεμεσό. Εξάλλου, παρά τη βαθμολογική συγκομιδή στους τελευταίους αγώνες, παραμένει κοντά στη ζώνη του υποβιβασμού, από την οποία θέλει να ξεφύγει το συντομότερο δυνατόν. Ο τιμωρημένος Κριβοκάπιτς και ο τραυματίας Λοράν Φασότ είναι τα προβλήματα για τον Γιανέσκι. Ο Βέλγος πήγε στη Γερμανία για περαιτέρω εξετάσεις. Εκτός ομάδας είναι εδώ και αρκετό καιρό ο τραυματίας Εντμάρ, που μάλλον χάνει τη σεζόν.

Τρεις με τέσσερεις επιστροφές μετράει σήμερα ο Γιοβάνοβιτς, ενώ ο Γιανέσκι έχασε άλλους δυο βασικούς

Επιστρέφει στα μεγάλα σαλόνια ο Κώστας Καϊάφας

Ο 35χρονος μέσος θα επεκτείνει τη συνεργασία του με την Αλκή για ακόμη έναν χρόνο

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Για την επιστροφή του στην α' κατηγορία ετοιμάζεται ο Κώστας Καϊάφας. Η διοίκηση της Αλκής και ο 35χρονος (22/09/1974) μέσος – ο οποίος συμφώνησε το περασμένο καλοκαίρι με την «Αθάνατη» για συμβόλαιο 1+1 χρόνο – συζήτησαν ήδη το ενδεχόμενο να ενεργοποιηθεί το δεύτερο έτος της συμφωνίας και να συνεχίσουν μαζί και τη σεζόν 2010-11.

Μια χρονιά κατά την οποία η ομάδα της Λάρνακας πολύ πιθανόν να αγωνίζεται στη μεγάλη κατηγορία, αν κρίνουμε από τη μέχρι τώρα πορεία της στο πρωτάθλημα και τη διαφορά που έκτισε το συγκρότημα του Ραντμίλο Ιβάντσεβιτς από τις ομάδες που ακολουθούν στη βαθμολογία.

Η παραμονή του Κώστα Καϊάφα στην Αλκή φαίνεται πως αποτελεί κοινή επιθυμία των δύο πλευρών. Ο Κύπριος ποδοσφαιριστής αισθάνεται πως έχει αρκετά ακόμη να προσφέρει σε μια ομάδα όπου βρήκε εξαιρετικές συνθήκες. Το ίδιο ικανοποιημένοι με την παρουσία του παίκτη είναι και οι διοικούντες την ομάδα, οι οποίοι στάζουν μέλι για τον πρώην αρχηγό της Ομόνοιας. Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια μέλους της διοίκησης που χαρακτήρισε τον Καϊάφα «ζωντανό θρύλο του κυπριακού ποδοσφαίρου», ενώ συμπλήρωσε πως «η αξία του φαίνεται στο γήπεδο. Δουλεύει σκληρά, έρχεται πρώτος στην προπόνηση, βοηθά τους νεαρότερους συμπαίκτες του και είναι ο καλύτερός μας παίκτης».

Η σκέψη στους Ομονοιάτες

Ο Κώστας Καϊάφας δήλωσε το περασμένο καλοκαίρι πως δεν θέλει να τεθεί ποτέ αντίπαλος της Ομόνοιας, γι' αυτό και διάλεξε την Αλκή, που αγωνίζεται στην πιο κάτω κατηγορία. Όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει, όπως λέει ο ίδιος στην «Καθημερινή»: «Νιώθω ότι μπορώ ακόμη να προσφέρω σε ένα άθλημα που υπεραγαπώ και δεν μπορώ χωρίς εκείνο. Αν το καλοκαίρι νιώσω ότι μπορώ να συνεχίσω για ακόμη έναν χρόνο, θα συνεχίσω. Δεν ξέρω όμως πώς θα φανεί στους οπαδούς της Ομόνοιας. Το ενδεχόμενο να παίξω κόντρα στην Ομόνοια δεν περνά από το μυαλό μου, δεν θέλω καν να το σκέφτομαι. Για τώρα έχουμε μια δουλειά να κάνουμε, να βγάλουμε την Αλκή στην α' κατηγορία».

SAVVIDES PHOTO

Καϊάφας: «Μερικές φορές στρίβω ασυναίσθητα στον κυκλικό κόμβο, για να πάω Γέρι. Είναι περίεργο συναίσθημα»

«Στην Αλκή είμαι άνετος»

Η ομάδα της Λάρνακας αποτέλεσε το ήρεμο λιμάνι για τον Κώστα Καϊάφα, μετά την αναπάντεχη αποχώρησή του από την Ομόνοια τον περασμένο Μάιο: «Κάναμε κουβέντες να συνεχίσουμε και του χρόνου. Είναι πολύ ευχαριστημένοι μαζί μου, όπως είμαι και εγώ μαζί τους. Αν και έφυγα από ένα πολύ πιο ψηλό επίπεδο και ήρθα σε χαμηλότερο, είμαι ευχαριστημένος και νιώθω άνετος».

SAVVIDES PHOTO

Ο Κώστας Καϊάφας σκόραρε επτά γκολ φέτος, με αποτέλεσμα να είναι ο πρώτος Κύπριος σκόρερ (μαζί με Κολοκούδια και Πίττα) στη β' κατηγορία και συνολικά τρίτος, πίσω από Πάπι Κιμότο και Νεμάνια Τσόροβιτς.

«Να πανηγυρίσω δύο πρωταθλήματα»

Η παρουσία του Κώστα Καϊάφα με την Ομόνοια διακόπηκε αναπάντεχα λίγο πριν το καλοκαίρι. Ρωτήσαμε τον Κύπριο ποδοσφαιριστή αν νιώθει πικρία για τον τρόπο που έφυγε. «Παρακολουθώ συνέχεια την ομάδα, αν και δεν πηγαίνω πάντα στο γήπεδο λόγω υποχρεώσεων. Μακάρι η ομάδα μου να πάρει το πρωτάθλημα, όπως και η Αλκή κι αυτό θα είναι μια ηθική ικανοποίηση για μένα. Πικρία δεν μπορώ να πω ότι έχω, αφού έπαιξα πολλά χρόνια στην Ομόνοια και δεν θέλω να φανώ αχάριστος. Υπάρχει όμως μια μικρή στεναχώρια», τονίζει ο Καϊάφας που συμπληρώνει: «Είναι δύσκολο να συνηθίσω την αλλαγή. Πάντα ακολουθούσα τον δρόμο για το Γέρι. Ακόμη και σήμερα ασυναίσθητα μερικές φορές στρίβω αριστερά στον κυκλικό κόμβο για να πάω Γέρι. Είναι περίεργο συναίσθημα. Αλλά δεν κλαψουρίζω, δεν έχω τίποτα με κανέναν, ούτε με τον κ. Λεμονή ούτε με τη διοίκηση».

Το καταφύγιο της β΄ κατηγορίας

Ταυτόχρονα με το άνοιγμα των συνόρων ξεκίνησε η ροή σημαντικών Κυπρίων ποδοσφαιριστών προς τη β' κατηγορία, η οποία έχει εξελιχθεί σε καταφύγιο για ταλέντα που δεν βρίσκουν λεπτά στη μεγάλη κατηγορία ή παίκτες στο λυκόφως της καριέρας τους. Στην Αλκή βασικός τερματοφύλακας είναι ο 32χρονος Δημήτρης Λεωνή που πέρσι έπαιζε στην Ανόρθωση. Στέγη στην «αθάνατη» βρήκε στα 35 του ο Λευτέρης Ελευθερίου, ένα από τα μεγαλύτερα ταλέντα της ΑΕΚ κατά τη δεκαετία του '90. Και στην επίθεση ο Χαράλαμπος Πιττάκας (28), ο οποίος ξεκίνησε με προοπτικές και έφτασε μέχρι την Ξάνθη. Στην ΑΕΚ αγωνίζεται ο 32χρονος αμυντικός Λουκάς Λουκά, με καριέρα στην Ανόρθωση και πέρασμα από τον Εθνικό Αστέρα. Εκεί και ο συνομήλικός του Νέλσον Βέιγκα, ο 34χρονος Γιασεμής Γιασεμάκης, αλλά και ο Ιβάν Κάμπο, πρωταθλητής Ευρώπης με τη Ρεάλ.

Τα 37 κλείνει μεθαύριο ο Πέτρος Πέτρου, πρώην αμυντικός του ΑΠΟΕΛ που τώρα παίζει για τον Οθέλλο, συμπαίκτης του Στέφανου Γεωργίου, με καριέρα στον Ολυμπιακό. Οι διεθνείς μέχρι πρόσφατα Δημήτρης Δασκαλάκης και Στέλιος Οκκαρίδης φοράνε τη φανέλα του Ολυμπιακού, όπως και ο Γιώργος Κολάνης, αλλά και οι αειθαλείς Θεμιστοκλέους και Κόζλεϊ. Στην Ομόνοια Αραδίππου θα παίξει στο δεύτερο μισό της σεζόν ο πρώην αρχηγός της Δόξας, Γιώργος Κωστής, ενώ την εστία του Διγενή υπερασπίζεται ο Άγγελος Γεωργίου, Ελλαδίτης τερματοφύλακας με καριέρα στον Ολυμπιακό Πειραιώς. Εκεί και ο 33χρονος Λάζαρος Ιακώβου και ο Νεμάνια Τσόροβιτς, ο οποίος, παρά τα περιττά κιλά, συνεχίζει να σκοράρει και μάλιστα πολύ. Και οι δύο ανήκουν στην ομάδα της Μόρφου, ενώ ο Σταύρος Γεωργίου παίζει με την ΠΑΕΕΚ, έστω κι αν βαδίζει στο 38ο έτος της ηλικίας του.

Τα μεγάλα ονόματα που βρίσκουν λεπτά συμμετοχής ή βγάζουν τα τελευταία μεροκάματα στο πρωτάθλημα των «μικρών»

Στη Χλώρακα και στον Ακρίτα ο πρώην διεθνής Λετονός τερματοφύλακας Αντρέις Παβλόβς. Στον Ατρόμητο ο Κογκολέζος Πάπι Κιμότο έχει εννέα γκολ σε 12 αγώνες. Το καλοκαίρι μένει ελεύθερος. Προπονητής στο Φρέναρος ο πρώην αμυντικός του ΠΑΟΚ, Νίκος Κολομπούρδας, ενώ στην επίθεση παίζει ο Άθως Αγγελή, κάποτε μεγάλο ταλέντο της Νέας Σαλαμίνας. Υπό τις οδηγίες του Λούκα Χατζηλούκα προπονείται στον ΑΣΙΛ ο ομογενής Περικλής Μουστάκας και ο 33χρονος επιθετικός Κώστας Ηλία, με μεγάλη καριέρα στο Παραλίμνι. Στη ΜΕΑΠ ο Γιάννος Καλοθέου, μεταξύ άλλων, έχει τους Αλέξη Πίττα και Μαρτίνο Σολωμού. Τέλος, στην Αγία Νάπα βγάζει το ψωμί του ο 27χρονος Γιώργος Νικολάου, ο οποίος στα μέσα της περασμένης δεκαετίας ήταν ο «διάδοχος του Κωνσταντίνου», τον ήθελε ο ΑΠΟΕΛ, πήρε μεταγραφή στην Ομόνοια, αλλά έμεινε στάσιμος.

ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

THE ASSOCIATED PRESS

LE FIGARO

Το τέλος της υπερβολικής ταχύτητας

Επιστροφή στις βερμούδες. Χωρίς πλέον τα θαυματουργά μαγιό, οι αθλητές της κολύμβησης θα βρίσκονται πολύ μακριά από τους εξωφρενικούς χρόνους που σημείωναν τους τελευταίους μήνες. Από τον μήνα αυτό η παγκόσμια κολύμβηση πρέπει να μάθει να ζει χωρίς τα μαγιό από πολυουρεθάνιο που έχουν κάνει θραύση τους τελευταίους 22 μήνες. Ετσι μπαίνουμε στο έτος μηδέν για τους κολυμβητές: «Θα πρέπει να βρουν νέα σημεία αναφοράς», εξηγεί ο Κριστιάν Ντονζέ, τεχνικός διευθυντής στη γαλλική ομοσπονδία κολύμβησης. «Αναγκαστικά θα τεθούν τα ερωτήματα στον καθένα: Τι θα απογίνω εγώ; Είμαι άραγε ακόμη καλός;». Ετσι λοιπόν επιστρέφουμε στην αυστηρότερη ενδυμασία στην κολύμβηση, τέλος πια στο καρναβάλι.

THE ASSOCIATED PRESS

BBC

«Αν μας λείψει ο Ντρογκμπά»

Ο προπονητής της Τσέλσι, Κάρλο Αντσελότι, επιμένει ότι η ομάδα μπορεί να αντεπεξέλθει στις απουσίες των Αφρικανών άσων της τις επόμενες εβδομάδας, και κυρίως του Ντιντιέ Ντρογκμπά. Ο Ιβοριανός επιθετικός έφυγε για τις υποχρεώσεις του στο Κύπελλο Εθνών Αφρικής, μαζί με τον συμπατριώτη του Σάλομον Καλού, τον Γκανέζο Μίκαελ Εσιέν και τον Νιγηριανό Τζον Ομπι Μίκελ. Κι αν ο Ντρογκμπά έδειξε απαραίτητος στα τελευταία παιχνίδια, ο Ιταλός προπονητής του δεν είναι ανήσυχος: «Εχει βάλει 19 γκολ ο Ντιντιέ, αλλά και χωρίς αυτόν φέτος τα έχουμε καταφέρει πολύ καλά. Κερδίσαμε τρεις αγώνες στο Τσάμπιονς Λιγκ και μπορούμε να κάνουμε το ίδιο και στο πρωτάθλημα», είπε ο κ. Αντσελότι.

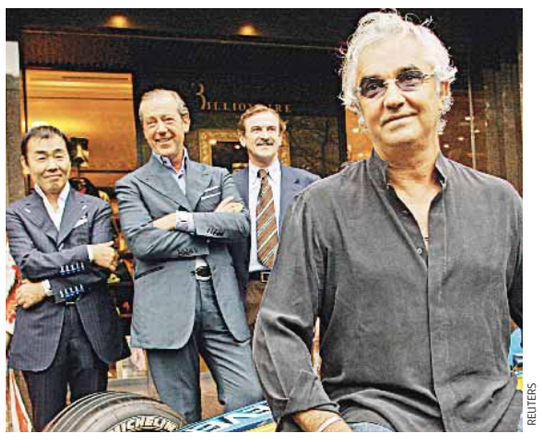
REUTERS

L'ÉQUIPE

Μόζλι κατά Μπριατόρε

Ο Μαξ Μόζλι, πρώην πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου (FIA), αντέδρασε έντονα στην αναίρεση από δικαστήριο στο Παρίσι της απόφασης αποκλεισμού εφ' όρου ζωής του Φλάβιο Μπριατόρε για την υπόθεση του στημένου ατυχήματος του Νέλσον Πικέ Τζούνιορ στο γκραν πρι Φόρμουλα 1 της Σιγκαπούρης το 2008. «Η ιδέα ότι ο Μπριατόρε μπορεί να τη γλιτώσει αποτελεί μόνο αποκύημα φαντασίας, αυτό δεν θα συμβεί ποτέ», είπε ο Βρετανός παράγοντας. Κάτι τέτοιο, επισημαίνει, θα πλήξει σοβαρότατα το μέλλον του αθλήματος: «Εάν δεν μπορούμε να τιμωρήσουμε κάποιον γι' αυτό που διέπραξαν ο Μπριατόρε και ο Σίμοντς, τότε όλη η λειτουργία της FIA τίθεται υπό αμφισβήτηση. Η Φόρμουλα 1 δεν θα είναι πλέον αξιόπιστη γιατί δεν μπορεί κανείς να συλλάβει πιο εξόφθαλμη περίπτωση απάτης από αυτή στη Σιγκαπούρη, όταν τέθηκαν και ανθρώπινες ζωές σε κίνδυνο».

M

Ο Βενγκέρ δίνει Ιγουαΐν

Ο Αρσέν Βενγκέρ, ο άνθρωπος που κρατά το κλειδί για να ανοίξει τις πόρτες της Αρσεναλ για τον Σεσκ Φάμπρεγας, έχει βάλει στην ατζέντα του το όνομα του Γονσάλο Ιγουαΐν για να θέσει στο τραπέζι τη διαπραγμάτευση. Ο Γάλλος τεχνικός ζητεί τον «Πιπίτα» και επιπλέον χρήματα για να αφήσει τον αρχηγό της ομάδας του να φύγει. Κατά βάση η Ρεάλ Μαδρίτης δεν είναι διατεθειμένη να δώσει τον Αργεντινό επιθετικό, εκτός εάν οι «κανονιέρηδες» τον κοστολογήσουν τουλάχιστον στα 35 εκατομμύρια ευρώ. Ο προπονητής της Αρσεναλ θέλει τον Ιγουαΐν για να γίνει παρτενέρ του Ρόμπι Φαν Πέρσι, άρα η Ρεάλ ξέρει καλά τι χρειάζεται να κάνει εάν θέλει ο Φάμπρεγας να συνεχίσει την καριέρα του στο Σαντιάγο Μπερναμπέου.

Οι «32» στο «γήπεδο» της «Κ»

Με 153 ημέρες να απομένουν για τη σέντρα του Μουντιάλ, οι ομάδες αποκαλύπτουν τα μυστικά τους

Του **ΣΤΑΘΗ ΔΗΜΟΛΑ**

Απομένουν 153 ημέρες για το εναρκτήριο λάκτισμα του 19ου Παγκοσμίου Κυπέλλου ποδοσφαίρου, το οποίο θα διεξαχθεί στη μακρινή Νότιο Αφρική. Το μεγάλο ραντεβού των 32 κορυφαίων ομάδων του κόσμου πλησιάζει και η «Κ» προσπαθεί σιγά σιγά να μπει στο κλίμα αυτής της μεγάλης ποδοσφαιρικής γιορτής, στην οποία θα μετάσχει για δεύτερη φορά στην ιστορία της η εθνική μας ομάδα. Αυτή η σελίδα πλέον θα είναι αφιερωμένη στην κορυφαία ποδοσφαιρική διοργάνωση και θα δίνει τις απαραίτητες συστάσεις για τις ομάδες που θα λάβουν μέρος στο Μουντιάλ. Στο σημερινό φύλλο την... τιμητική της έχει η διοργανώτρια ομάδα της Νοτίου Αφρικής.

Δηλαδή, η πρώτη από τις τέσσερις ομάδες του Α΄ ομίλου (Μεξικό, Γαλλία και Ουρουγουάη οι άλλες τρεις). Η ιστορία της έχει ξεχωριστές στιγμές, αφού η Νότιος Αφρική αποτέλεσε τη «ναυαρχίδα» στην ανάπτυξη του αφρικανικού ποδοσφαίρου. Ο εναρκτήριος αγώνας θα είναι με αντίπαλο το Μεξικό στις 11 Ιουνίου στο Γιοχάνεσμπουργκ. Μία αναμέτρηση του ενθουσιασμού των «Μπαφάνα Μπαφάνα» απέναντι στους παθιασμένους Μεξικανούς. Δύο ομάδες διψασμένες για διάκριση, οι οποίες πάντως εμφανίζονται ως αουτσάιντερ ακόμα και για πρόκριση στην επόμενη φάση του Μουντιάλ. Αν και οι Νοτιοαφρικανοί θα έχουν ένα πλεονέκτημα ως οικοδεσπότες, σε μία ιδιαίτερη διοργάνωση...

Ο ενθουσιασμός των Νοτιοαφρικανών αποτελεί ένα σπουδαίο όπλο για τους γηπεδούχους, οι οποίοι ευελπιστούν να φανούν αντάξιοι των προσδοκιών.

Ένα αξιόλογο σύνολο στα χέρια του Παρέιρα

Ο πολύπειρος Κάρλος Αλμπέρτο Παρέιρα θα είναι ο άνθρωπος που θα καθοδηγήσει τη Νότιο Αφρική στο ερχόμενο Μουντιάλ. Ο 67χρονος Βραζιλιάνος τεχνικός έχει λάβει μέρος σε πέντε Παγκόσμια Κύπελλα, έχοντας κατακτήσει το ένα, και ασφαλώς γνωρίζει καλά τα μονοπάτια της διάκρισης σε μία τέτοιου είδους διοργάνωση.

Η αρχή έγινε στην Ισπανία το 1982 με την εθνική ομάδα του Κουβέιτ, η οποία αποχώρησε από τη διοργάνωση με ψηλά το κεφάλι, έχοντας μία ισοπαλία (1-1 με την Τσεχοσλοβακία) και δύο ήττες από Γαλλία (4-1) και Αγγλία (1-0). Οκτώ χρόνια αργότερα (1990), στα γήπεδα της Ιταλίας ο Παρέιρα είχε ακόμη πιο δύσκολη αποστολή με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, καθώς υπέστη τρεις ήττες από Κολομβία (2-0), Γερμανία (5-1) και Γιουγκοσλαβία (4-1). Το 1994 στις ΗΠΑ είχε έρθει η ώρα της στέψης αφού του δόθηκε η ευκαιρία να προπονήσει τη Βραζιλία. Η «σελεσάο» επέστρεψε στον θρόνο έπειτα από 24 χρόνια. Το 1998, στη Γαλλία, ανέλαβε τις τύχες της Σαουδικής Αραβίας. Οι δύο ήττες από Δανία (1-0) και Γαλλία (4-0) στάθηκαν αιτία να απομακρυνθεί μεσούσης της διοργάνωσης από τον πάγκο της ομάδας.

Το 2006 στη Γερμανία ο Παρέιρα απέκτησε ξανά το χρίσμα του εκλέκτορα της εθνικής Βραζιλίας. Οι υψηλές βλέψεις όμως δεν επαληθεύτηκαν, αφού στους προημιτελικούς η Γαλλία αποδείχτηκε ανυπέρβλητο εμπόδιο (1-0). Το 2007 ανέλαβε τη Νότιο Αφρική, έπειτα από έναν χρόνο γύρισε στη Βραζιλία για χάρη της Φλουμινένσε, αλλά το 2009 επέστρεψε στον πάγκο των «Μπαφάνα Μπαφάνα» για να τους οδηγήσει στο Παγκόσμιο Κύπελλο της πατρίδας τους. Ακόμη μία πρόκληση για έναν προπονητή που έχει δείξει πως δεν τις φοβάται.

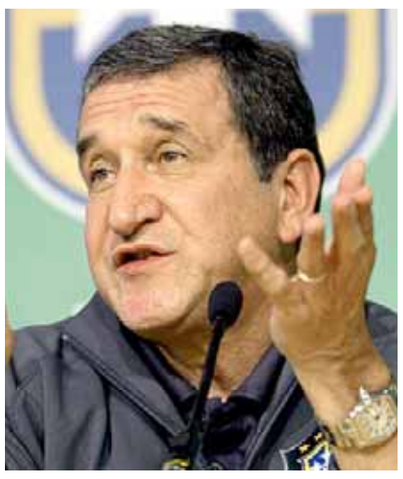

Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Κάρλος Αλμπέρτο Παρέιρα θα έχει δύσκολη αποστολή σε Μουντιάλ.

Η νέα γενιά συναντά την παλιά

Το ρόστερ της Νοτίου Αφρικής αποτελεί ένα μείγμα νέων και έμπειρων παικτών. Υπάρχουν οι Μακ Κάρθι, Μοκοένα και Πιεναρ που έχουν «φάει με το κουτάλι» τα ευρωπαϊκά γήπεδα και δίπλα τους θα παραταχθούν παιδιά τα οποία ευελπιστούν να ακολουθήσουν μία ανάλογη καριέρα.
Ηδη στις σημειώσεις των σκάουτερ έχουν μπει τα ονόματα των Σιμπονίσο Γκάξα, Τσέπο Μασιλέλα, Σιφίουε Τσαμπαλάλα και Κατλέγκο Μφέλα.

Τα δύσκολα χρόνια του απαρτχάιντ και η «αναγέννηση»

Η ποδοσφαιρική ιστορία του νοτιοαφρικανικού ποδοσφαίρου δεν θα μπορούσε παρά να είναι επηρεασμένη από την πολιτική ιστορία του τόπου.

Η Νότια Αφρική ήταν «εκτός συναγωνισμού» για 30 χρόνια (1962 - 1992) από τη FIFA, εξ αιτίας του απαρτχάιντ και, παρότι θα μπορούσε να είχε μία αξιοπρόσεκτη θέση στο παγκόσμιο στερέωμα, παρέμενε πάντα στη σκιά των υπόλοιπων αφρικανικών χωρών. Η Νότια Αφρική μαζί με την Αιθιοπία, την Αίγυπτο και το Σουδάν είχαν καταφέρει το 1953 να γίνουν τα πρώτα αφρικανικά μέλη της παγκόσμιας ομοσπονδίας, αλλά ουσιαστικά η ιστορία της ξεκινάει το 1992, όταν επανήλθε στη χώρα η ομαλή πολιτική κατάσταση, με αποτέλεσμα να αρθεί από τη FIFA ο αποκλεισμός.

Σε αυτά τα 18 χρόνια η Νότια Αφρική έχει καταφέρει να λάβει μέρος σε δύο παγκόσμια κύπελλα (1998, 2002), ενώ το 1996 κατέκτησε το Παναφρικανικό Κύπελλο. Επίσης, το 1998 για την ίδια διοργάνωση κατετάγη δεύτερη και το 2000 τρίτη.

Οι «Μπαφάνα Μπαφάνα» πρωτοσυστήθηκαν στο παγκόσμιο κοινό με την παρουσία τους στο Μουντιάλ του 1998 στη Γαλλία. Η άσχημη εντύπωση που είχαν αφήσει στον πρώτο τους αγώνα με τους οικοδεσπότες (ήττα με 3 - 0) διορθώθηκε στη συνέχεια με τις ισοπαλίες (1 - 1) με τη Δανία και τη Σαουδική Αραβία (2 - 2). Ηταν τότε που είχε αρχίσει να λάμπει το αστέρι του -22χρονου τότε- Μπένι Μακ Κάρθι.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, για το Μουντιάλ του 2002, η Νότια Αφρική εμφανίστηκε πιο ώριμη στα γήπεδα της Νότιας Κορέας, όπου σημείωσε την πρώτη της νίκη στη διοργάνωση. «Θύμα» η Σλοβενία, της οποίας επικράτησε με 1 - 0. Επίσης, με πρωταγωνιστή τον Μακ Κάρθι, αλλά και τους Κούιντον Φόρτσουν, Ααρον Μοκοένα απέσπασε ισοπαλία 2 - 2 από την Παραγουάη, αλλά στο κρίσιμο παιχνίδι με την Ισπανία ηττήθηκε με 3 - 2 και αποκλείστηκε από τη συνέχεια. Η γενιά αυτή αποτελεί τη βάση για την ομάδα που θα παραταχθεί υπό τις οδηγίες του Κάρλος Αλμπέρτο Περέιρα.

Εκτός από τους «παλιούς» Ααρον Μοκοένα και Μπένι Μακ Κάρθι, ο Βραζιλιάνος τεχνικός θα στηρίξει πολλά στον Μπερνάρντ Πάρκερ της Τβέντε, αλλά και στον Στίβεν Πιεναρ της Εβερτον.

Στο πρόσφατο Κύπελλο Συνομοσπονδιών η Νότια Αφρική έδειξε ικανή να αντιμετωπίσει τα μεγαθήρια του χώρου, όπου στον μικρό τελικό ηττήθηκε από την Ισπανία με 3 - 2, ενώ στον ημιτελικό είχε ηττηθεί δύσκολα από τη Βραζιλία με 1 - 0.

Μόλις το 1992 ήρθη ο αποκλεισμός από τη FIFA για τους «Μπαφάνα Μπαφάνα»

Νότιος Αφρική

ΣΤΗ ΣΕΝΤΡΑ / *Του* **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Κι ο πρίγκιπας θέλει φοβέρα

Ο Ντούσαν Μπάγεβιτς χρειάστηκε ένα ολόκληρο χρόνο, μετά την επιστροφή του στην ΑΕΚ τον περασμένο Νοέμβριο, για να κερδίσει ένα ντέρμπι με αντίπαλο τον Ολυμπιακό ή τον ΠΑΟ. Μολονότι η νίκη αυτή στο Καραϊσκάκη δεν αλλάζει και πολύ το πρωτάθλημα της ΑΕΚ καθώς η διαφορά της από την πρώτη θέση εξακολουθεί να είναι τεράστια και η πέμπτη θέση στη βαθμολογία ελάχιστα κολακευτική, εν τούτοις η νίκη ήταν αυτή που ο πολυνίκης προπονητής χρειαζόταν περισσότερο!

Είναι κοινό μυστικό ότι η θέση του στην ΑΕΚ ήταν επισφαλής γιατί τόσο ο κ. Αδαμίδης, που φέρεται να είναι ο νέος πρόεδρος της ΠΑΕ, όσο και ο κ. Κιντής που θα αναλάβει τον ρόλο του γενικού διευθυντή δεν έμοιαζαν γοητευμένοι από την προοπτική της συνεργασίας μαζί του. Ο κ. Κιντής μάλιστα, στις προγραμματικές του δηλώσεις σε συνέντευξη σε απογευματινή εφημερίδα είχε δηλώσει ότι τον θεωρεί ξεπερασμένο!

Δεν είναι όμως μόνο ο κ. Κιντής αυτός που αμφισβητεί την ικανότητα της όποιας προσφοράς του κόουτς. Την Τετάρτη το βράδυ την ήττα της ΑΕΚ (που θα προκαλούσε και το διαζύγιο με τον προπονητή) την περίμεναν αρκετοί από όσους είχαν ή έχουν σχέση με το τωρινό μετοχικό σχήμα. Ο κ. Κανελλόπουλος που

Χρειάστηκε ένα ολόκληρο χρόνο, μετά την επιστροφή του στην ΑΕΚ τον περασμένο Νοέμβριο, για να κερδίσει ένα ντέρμπι

καιρό τώρα έχει αποχωρήσει θεωρεί λάθος του την απόφαση της επιστροφής του που ως αντιπρόεδρος πήρε πριν από ένα χρόνο. Ο κ. Κούλης, που κι αυτός έδωσε τη συγκατάθεσή του τον περασμένο Νοέμβρη δηλώνει «απογοητευμένος». Ο κ. Παππάς δεν κρύβει πως άλλα περίμενε. Ποτέ προπονητής δεν κατάφερε να πάρει νίκη σε ντέρμπι την ώρα που οι μέτοχοι της ομάδας σκέφτονταν το κείμενο της ανακοίνωσης με την οποία θα εξηγούσαν τους λόγους της απόλυσής του!

Επειδή ο Μπάγεβιτς μόνο χθεσινός δεν είναι στον χώρο του ελληνικού ποδοσφαίρου νομίζω ότι όλα αυτά τα αντιλήφθηκε και του έκαναν τελικώς καλό. Γνωρίζοντας ότι για πρώτη φορά μετά την επιστροφή του υπάρχει πραγματικά θέμα απόλυσής του, στο Καραϊσκάκη παρέταξε την πιο ορθολογική ΑΕΚ από το ξεκίνημα της χρονιάς. Αφησε έξω τον ντεφορμέ Σάχα για να χρησιμοποιήσει τον άπειρο αλλά φορμαρισμένο Αραμπατζή, θυμήθηκε τον Λαγό, συγχώρεσε τον Τζεμπούρ, έχρισε ηγέτη τον Σκόκο και δεν δίστασε να βγάλει από το ματς τον Μπλάνκο όταν είδε ότι δεν βοηθούσε. Ανεξάρτητα από το ποιο θα ήταν το τελικό αποτέλεσμα, η ενδεκάδα, η τακτική και η διαχείριση του ματς ήταν ό,τι καλύτερο: ο Μπάγεβιτς ίσως για πρώτη φορά σκέφτηκε τι θα του πούνε αν χάσει όχι οι εναντίον του ορκισμένοι που βρίσκονται στην εξέδρα αλλά οι ίδιοι οι διοικητικοί παράγοντες. Κι ο άγιος θέλει καμιά φορά φοβέρα! Λένε ότι η ΑΕΚ δεν έχει διοίκηση. Το ντέρμπι έδειξε ότι αρχίζει να αποκτά. Για του λόγου το αληθές ρωτήστε τον προπονητή της...

Φέργκιουσον: κλείνει ένας κύκλος

Η κορυφαία προπονητική μορφή των τελευταίων ετών, δείχνει να φθάνει στο τέλος της πορείας στη Μάντσεστερ

Η φιγούρα του Αλεξ Φέργκιουσον ξεθωριάζει πίσω από το φετινό τρόπαιο, όμως συνολικά στο Ολντ Τράφορντ ο σερ Αλεξ έχει απολαύσει 11 πρωταθλήματα, 5 κύπελλα Αγγλίας, 3 Λιγκ Καπ, 8 αγγλικά Σούπερ Καπ, 2 Τσάμπιονς Λιγκ, ένα Κύπελλο Κυπελλούχων, ένα ευρωπαϊκό Σούπερ Καπ και δύο Διηπειρωτικά.

Του **Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Οταν μία γενιά ολόκληρη έχει γεννηθεί, ενηλικιωθεί και μεγαλώσει στην Αγγλία, βλέποντας τον ίδιο τεχνικό στη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, τον Σκωτσέζο σερ Αλεξ Φέργκιουσον, θα είναι λογικό να τους φαντάζει απίθανο ότι μπορεί μια μέρα να αποχωρήσει από τη θέση αυτή. Ακόμη πιο απίθανο μπορεί να φαντάζει στη γενιά αυτή, και όσους γεννήθηκαν από το 1986 και μετά, ότι αυτή η μέρα άρχισε να πλησιάζει επικίνδυνα πλέον.

Ο πολυνίκης προπονητής της Πρέμιερ Λιγκ, που έχει κατακτήσει τόσο τον πρώτο (1993) όσο και τον τελευταίο τίτλο (2009) στη διοργάνωση, φαίνεται να βλέπει ότι ο καιρός κοντεύει να θέσει τέρμα στην 23χρονη παραμονή του στον πάγκο της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ.

Οι λόγοι γι' αυτό είναι πολλοί και ποικίλοι. Ξεκινούν από τα οικονομικά και φτάνουν στην οροφή των φιλοδοξιών του Σκωτσέζου προπονητή που όχι άδικα έχει αποκληθεί «η αλεπού των πάγκων».

Μπορεί η Γιουνάιτεντ να μην έχει ακόμη ξοδέψει τα περισσότερα από τα 94 εκατομμύρια ευρώ που πήρε από τη Ρεάλ Μαδρίτης για τη μεταγραφή του Κριστιάνο Ρονάλντο, και να έχει το σταθερό εισόδημα που της εξασφαλίζει το 76.000 θέσεων Ολντ Τράφορντ και οι συμφωνίες για τηλεοπτικά δικαιώματα και χορηγίες, όμως οι καιροί είναι δύσκολοι. Τα χρέη της ομάδας αυξάνονται αλματωδώς, σύμφωνα με τα βρετανικά δημοσιεύματα, και οι Αμερικανοί ιδιοκτήτες του συλλόγου, οι αδελφοί Γκλέιζερ, σκοπεύουν να εκδώσουν ομόλογα συνολικού ύψους 600 εκατομμυρίων λιρών (670 εκατ. ευρώ). Ο σερ Αλεξ συνεχίζει να χρειάζεται μεταγραφές (άλλο αν ο ίδιος αυτοπεριορίζεται), καθώς φέτος η απόδοση της ομάδας δεν είναι εκείνη που θα ήθελε.

Μπορεί να βρίσκεται κοντά στην κορυφή στο πρωτάθλημα, δύο βαθμούς πίσω από την Τσέλσι, όμως από το Κύπελλο αποκλείστηκε με τρόπο εκκωφαντικό από την τρίτης κατηγορίας Λιντς - ο πρώτος αποκλεισμός από ομάδα μικρότερης κατηγορίας για τη Γιουνάιτεντ του σερ Αλεξ. Και στην Ευρώπη, μπορεί να συνεχίζει στη φάση των 16 στο Τσάμπιονς Λιγκ, όμως κάποιες φορές απογοήτευσε με τις εμφανίσεις της, όπως με την ντροπιαστική ήττα από τη Μπεσίκτας μέσα στο Ολντ Τράφορντ.

Η αγωνιστική πτυχή έχει τεράστια σημασία φυσικά, καθώς είναι αυτή που ώθησε για πρώτη φορά μετά από δεκαετίας κάποιους από τους φίλους της ομάδας στο Ολντ Τράφορντ να ζητήσουν να φύγει ο Σκωτσέζος από την ομάδα, μετά τον αποκλεισμό από τη μισητή Λιντς εντός έδρας την περασμένη Κυριακή.

Ομως υπάρχει και μια άλλη μια παράμετρος, αυτή των φιλοδοξιών, που είναι πιθανό να οδηγήσει τον σερ Αλεξ προς την έξοδο το καλοκαίρι, κι αυτή θα αφορά σε τυχόν διατήρηση του τίτλου στην Πρέμιερσιπ.

Οταν ο σερ Αλεξ ανέλαβε τη Γιουνάιτεντ το 1986 και για τα επόμενα έξι χρόνια, οι «κόκκινοι διάβολοι» υστερούσαν σημαντικά της αιώνιας αντιπάλου Λίβερπουλ σε τίτλους. Μπορεί η Γιουνάιτεντ να ήταν (και να παραμένει) για άλλους λόγους η δημοφιλέστερη ομάδα στη χώρα, όμως ήταν η Λίβερπουλ που είχε φτάσει το 1990 να έχει 18 πρωταθλήματα Αγγλίας και τέσσερα Κύπελλα Πρωταθλητριών, έναντι μόλις επτά πρωταθλημάτων κι ενός Πρωταθλητριών της Γιουνάιτεντ. Τα πράγματα έχουν αλλάξει κι αυτό είναι κάτι που πιστώνεται φυσικά σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό στον σερ Αλεξ. Πλέον η Γιουνάιτεντ έχει ισοφαρίσει τη Λίβερπουλ στην κατάκτηση πρωταθλημάτων παίρνοντας 11 τα τελευταία 17 χρόνια, μια μονοκρατορία εντελώς ασυνήθιστη για τα αγγλικά δεδομένα, ενώ κατέκτησε και δύο Τσάμπιονς Λιγκ. Στην Αγγλία πολλοί λένε ότι ο σερ Αλεξ θα αποχωρήσει από τον πάγκο της Γιουνάιτεντ όταν η ομάδα του ξεπεράσει τη Λίβερπουλ σε πρωταθλήματα. Αν και οι φιλοδοξίες του πάντα φάνταζαν αστείρευτες, ίσως αυτό να αποτελέσει και την οροφή του Σκωτσέζου τεχνικού.

Εχουν γραφτεί πολλά ονόματα προπονητών ως πιθανοί διάδοχοι του σερ Αλεξ, όπως αυτά του Λοράν Μπλαν, δηλαδή του τεχνικού της αντιπάλου του Ολυμπιακού στο Τσάμπιονς Λιγκ, Μπορντό, αλλά και των Στιβ Μπρους, Κάρλος Κεϊρόζ και Ζοζέ Μουρίνιο. Το σίγουρο όμως είναι ότι λόγο για τον διάδοχό του θα έχει ο ίδιος ο Σκωτσέζος. Κι αυτό θα έχει τεράστιο ενδιαφέρον.

Το σημάδι στο φρύδι του Ντέιβιντ Μπέκαμ από το παπούτσι το οποίο κλώτσησε προς αυτόν ο σερ Αλεξ έμεινε... στην ιστορία.

Εριστικός αλλά και σπουδαίος ανιχνευτής

Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς ο σερ Αλεξ Φέργκιουσον έκλεισε τα 68 του χρόνια, αν και ο χρόνος μοιάζει να έχει σταματήσει να τρέχει γι' αυτόν από τον Μάιο του 1993 όταν και κατέκτησε το πρώτο του πρωτάθλημα με τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ. Αφήνοντας πίσω του μια σχετικά καλή καριέρα ως ποδοσφαιριστής από το 1957 έως το 1974 στην πατρίδα του τη Σκωτία, όπου ως επιθετικός είχε παίξει ακόμη και στη Ρέινζερς για δύο χρόνια, αποφάσισε στα 33 του να γίνει προπονητής.

Στη Σκωτία δούλεψε στις Ιστ Στέρλινγκσιρ και Σεν Τζόνστον πριν αναλάβει με τεράστια επιτυχία την Αμπερντίν, φτάνοντας με την επαρχιακή αυτή ομάδα της Σκωτίας να κατακτήσει ακόμη και το Κύπελλο Κυπελλούχων το 1983, ενώ ανέλαβε για λίγους μήνες και την εθνική Σκωτίας. Με την Αμπερντίν στέφθηκε τρεις φορές πρωταθλητής, τέσσερις κυπελλούχος Σκωτίας, ενώ κατέκτησε ένα σκωτσέζικο Λιγκ Καπ κι ένα ευρωπαϊκό Σούπερ Καπ. Η ιστορία μάλιστα λέει ότι στα μέσα της δεκαετίας του 1980 τόσο η Αρσεναλ όσο και η Τότεναμ έκαναν πρόταση συνεργασίας στον σερ Αλεξ, ο οποίος όμως αρνήθηκε. Ετσι τον Νοέμβριο του 1986 ανέλαβε διάδοχος του Ρον Ατκινσον στη Γιουνάιτεντ. Συνολικά στο Ολντ Τράφορντ ο σερ Αλεξ έχει απολαύσει 11 πρωταθλήματα, 5 κύπελλα Αγγλίας, 3 Λιγκ Καπ, 8 αγγλικά Σούπερ Καπ, 2 Τσάμπιονς Λιγκ, ένα Κύπελλο Κυπελλούχων, ένα ευρωπαϊκό Σούπερ Καπ και δύο Διηπειρωτικά.

Εριστικός βέβαια όπως είναι, κυρίως με τους διαιτητές, είναι φέτος τιμωρημένος με αναστολή για κακεντρεχή (σύμφωνα με τη σχετική απόφαση) σχόλια κατά διαιτητών. Αλλωστε το σημάδι στο πρόσωπο του Ντέιβιντ Μπέκαμ από το παπούτσι το οποίο κλώτσησε προς αυτόν ο σερ Αλεξ έμεινε για πολύ καιρό.

Δεν υπάρχει όμως αμφιβολία ότι είναι εξαιρετικά σπουδαίος προπονητής, όχι μόνο για τους τίτλους που κέρδισε αλλά κυρίως για το σπάνιο «μάτι» που διαθέτει και αναπτύσσει ταλέντα. Μόνο ο κ. Βενγκέρ, μπορεί να συγκριθεί μαζί του στην ικανή ανίχνευση ταλέντων.

Δεν δίστασε ποτέ να κοντραριστεί με παίκτες-φίρμες κι έτσι έχει παραμείνει επί 23 χρόνια ο απόλυτος βασιλιάς στον σύλλογο, ο δεύτερος μακροβιότερος τεχνικός στην ιστορία του μετά τον σερ Ματ Μπάσμπι.

Η ΠΑΕ ΑΕΚ που περιπετειωδώς μπήκε στο περίφημο «άρθρο 44» το 2004 και σχεδόν εκμηδένισε τις οφειλές της, παρουσιάζει χρέος περίπου 30 εκατ. ευρώ.

Οι «αμαρτωλές» ρυθμίσεις χρεών

Πώς το ελληνικό Δημόσιο ξεχρέωσε ομάδες, πολλές από τις οποίες συνεχίζουν να «παράγουν» οφειλές

Του **ΘΑΝΟΥ ΜΠΛΟΥΝΑ**

Σε μια περίοδο που η κυβέρνηση επιδιώκει συναίνεση από τις λοιπές πολιτικές δυνάμεις του τόπου και τους κοινωνικούς φορείς για την επίλυση του δημοσιονομικού προβλήματος λόγω του υψηλού ελλείμματος και προσπαθεί να μαζέψει χρήματα από παντού, ο... κλάδος των αθλητικών ανωνύμων εταιρειών (ΑΑΕ) παρότι διαχρονικά ωφελείται από χαριστικές ρυθμίσεις συσσωρευμένων χρεών στο Δημόσιο που απλόχερα προσφέρονται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις φαίνεται ότι ζει στη... στρατόσφαιρα.

Τον προηγούμενο μήνα δύο από τους μεγαλύτερους συλλόγους που λίγα χρόνια πριν εισήλθαν και μάλιστα κατόπιν πιέσεων σε διαδικασία ρύθμισης των χρεών τους, αποκαλύπτουν ότι και πάλι παράγουν χρέη.

Οι διοικούντες την ΠΑΕ ΑΕΚ που περιπετειωδώς μπήκε στο περίφημο «άρθρο 44» το 2004 και σχεδόν εκμηδένισε τις οφειλές της, διαπραγματεύτηκαν πρόσφατα την πώλησή της στον Μπομπ Κοζώνη υπό το βάρος χρέους περίπου 30 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο προφανώς δημιουργήθηκε από το 2004 έως σήμερα.

Τον προηγούμενο μήνα ΑΕΚ και ΠΑΟΚ που λίγα χρόνια πριν εισήλθαν κατόπιν πιέσεων σε διαδικασία ρύθμισης, αποκάλυψαν ότι πάλι έχουν χρέη

Η ΠΑΕ ΠΑΟΚ από την άλλη, δήλωσε παρούσα σε δύο ρυθμίσεις χρεών προς το Δημόσιο το 2004 και το 2007. Ομως, ο νέος πρόεδρος Ζ. Βρύζας στην πρώτη συνέντευξη Τύπου που παρέθεσε, έθεσε ως προτεραιότητα το θέμα των χρεών αποκαλύπτοντας πως ο Θ. Ζαγοράκης είχε βρει λύση (σ.σ. όπως και το 2007) αλλά λόγω των πρόσφατων εθνικών εκλογών ο υπουργός άλλαξε και η λύση δεν προχώρησε αλλά... αναζητείται. Στη ιστορία των νομοθετικών ρυθμίσεων χρεών των ΑΑΕ ευνοημένες είναι πάντα οι ομάδες, ενώ... μείον βγαίνει το δημόσιο ταμείο.

Αρχή με Ολυμπιακό

Η πρώτη μεγάλη και ειδική ρύθμιση ήταν αυτή που έγινε για την ΠΑΕ Ολυμπιακός το 1992, με την οποία... «ρυθμίστηκαν» μεγάλα χρέη που είχαν δημιουργηθεί.

Στον αθλητικό νόμο του 1999, επί υπουργίας Ανδρ. Φούρα, προβλέπεται η «διαδικασία εκκαθάρισης». Οι ομάδες που υποβιβάζονται στη Δ΄ Εθνική και από επαγγελματικές γίνονται ερασιτεχνικές μπαίνουν σε αυτήν και απαλλάσσονται από τα χρέη τους. Σε αυτήν τη διαδικασία μπήκαν οι Απόλλων Θ. (2009), Προοδευτική (2007), Ακράτητος και Πανηλειακός (2006), Αθηναϊκός (2003).

Το 2001 επί υπουργίας Ευ. Βενιζέλου η εκκαθάριση έγινε «ειδική». Προβλεπόταν ότι οι ομάδες που θα επιλέξουν να υπαχθούν σε αυτήν θα σβήσουν τα χρέη τους στο Δημόσιο και σε τρίτους χωρίς όμως να χρειαστεί να πέσουν στην Δ΄ Εθνική! Ο νέος νόμος διασφάλιζε την αγωνιστική τους παρουσία στην ίδια κατηγορία, μεταβίβαζε τη διοίκηση στο ιδρυτικό σωματείο και απέκλειε ως νέους αγοραστές τους πρώην κατόχους έως και του 10% των μετοχών. Την «ειδική εκκαθάριση» εκμεταλλεύτηκαν οι ΠΑΕ Πανιώνιος, Καβάλα, Λάρισα και οι ΚΑΕ ΠΑΟΚ, Αρης, Ηρακλής, Πανιώνιος, Λάρισα. Το 2004 είναι η χρονιά του «άρθρου 44», του νόμου 1892/90 ο οποίος «ανακαλύφθηκε» από την ΠΑΕ ΑΕΚ για να σβηστούν τα χρέη. Σύμφωνα με αυτό αν το 60% των πιστωτών συναινέσει οι οφειλές μειώνονται σε ποσό που θα συμφωνηθεί χωρίς οι υπόλοιποι να μπορούν να διαφωνήσουν. Βασικοί πιστωτές ήταν η ΕΝΙΣ, η ΝΕΤΜΕΔ και το Δημόσιο που δεν εκπροσωπήθηκε στην τελευταία συζήτηση της υπόθεσης στο Εφετείο παρότι του οφείλονταν 30 εκατ. ευρώ.

Τη θύρα του «άρθρου 44», πριν κλείσει οριστικά, πρόλαβαν ανοιχτή και εισήλθαν σε αυτή οι ΠΑΕ Αρης και ΟΦΗ.

Το καταφύγιο του «πτωχευτικού κώδικα»

Το νέο καταφύγιο των αθλητικών ανωνύμων εταιρειών που θέλουν να «ρυθμίσουν» τα χρέη τους λέγεται «πτωχευτικός κώδικας». Εκεί προσέφυγε η ΚΑΕ ΑΕΚ παγώνοντας για χρονικό διάστημα δύο ετών τις οφειλές σε τρίτους και τον ίδιο δρόμο θέλει να ακολουθήσει και η Νίκη Βόλου που έχει χρέη για τα οποία υπάρχουν τελεσίδικες αποφάσεις από την αρμόδια επιτροπή της ΕΠΟ σε παλιούς ποδοσφαιριστές και προπονητές. Στο τελευταίο Δ.Σ. της ΕΠΟ που διεξήχθη στις 15 Δεκεμβρίου το θέμα της Νίκης Βόλου συζητήθηκε, αφού κατατέθηκε προσωρινή διαταγή από δικαστήριο κατόπιν προσφυγής του συλλόγου.

Τα μέλη του Δ.Σ. και ο εκπρόσωπος του ΠΣΑΤ αντέδρασαν αφενός διότι όπως υποστηρίχθηκε «απαγορεύεται η προσφυγή στα πολιτικά δικαστήρια» και αφετέρου -και αυτό είναι το σημαντικότερο- διότι όπως ελέχθη υπάρχουν πληροφορίες ότι τον ίδιο δρόμο σκέπτονται ν' ακολουθήσουν κι άλλες πέντε - έξι ομάδες από την ΑΕΚ μέχρι την Καλλιθέα, ώστε με αυτό τον τρόπο να παγώσουν τα χρέη τους και να κερδίσουν χρόνο ώστε να κάνουν ρυθμίσεις. Μάλιστα η ΕΠΟ προκειμένου να πιέσει και τη Νίκη Βόλου να αποσύρει την αίτησή της από το δικαστήριο και παράλληλα να λειτουργήσει παραδειγματικά για άλλους συλλόγους που σκοπεύουν να ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο, αρχικά δεν όρισε διαιτητή για τον αγώνα της ομάδας την προσεχή Κυριακή, κάτι που έκανε την περασμένη Πέμπτη όταν πήρε εγγυήσεις για διακανονισμούς των χρεών.

Στον «πτωχευτικό κώδικα» θέλει να προσφύγει η Νίκη Βόλου.

Οι δύο νομοθετικές παρεμβάσεις Ορφανού

Το 2004 παράλληλα με το «άρθρο 44» υπήρξε νέα νομοθετική παρέμβαση για ρύθμιση χρεών. Επί υπουργίας Γ. Ορφανού πέρασε από τη Βουλή άρθρο που ρύθμιζε τα χρέη των ΑΑΕ προς την εφορία και το ΙΚΑ. Η ρύθμιση προέβλεπε την καταβολή 120 δόσεων και τη διαγραφή του 80% των προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής. Στη ρύθμιση αυτή υπήχθησαν αρκετές ομάδες όλων των κατηγοριών (περίπου 30) μεταξύ άλλων οι ΠΑΕ ΠΑΟΚ, Αρης και Ηρακλής.

Ομως επειδή κάποιες, όπως ο ΠΑΟΚ, δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν και επιπρόσθετα δεν υπήρχαν πια οι λύσεις του «άρθρου 44» και της «ειδικής εκκαθάρισης», το 2007 έγινε νέα ρύθμιση στην ήδη υπάρχουσα με ακόμη ευνοϊκότερους όρους. Προέβλεπε τη διαγραφή του 80% των προστίμων που έχουν επιβληθεί λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των οφειλομένων.

Πολλές από τις ομάδες που είχαν ενταχθεί στη ρύθμιση του '04 εντάχθηκαν και στη βελτιωμένη version του '07...

Δικαιολογώντας τις ρυθμίσεις ο κ. Ορφανός είχε υποστηρίξει ότι αποτελούν τον τρόπο προκειμένου να εισπραχθούν πολλά χρήματα που σε αντίθετη περίπτωση θα χάνονταν.

Απογοητευμένοι στην ΑΕΛ με τον κόσμο

Διοίκηση και καλαθοσφαιριστές νιώθουν προδομένοι από τους φιλάθλους, οι οποίοι δεν στηρίζουν πλέον μαζικά την ομάδα

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Οδηγώντας προς τη Melford Arena την περασμένη Τρίτη, για να παρακολουθήσουμε το παιχνίδι της Proteas ΕΚΑ ΑΕΛ με την Ντέξια Movs για την 5η αγωνιστική του EuroChallenge, δεν ξέραμε αλήθεια τι να περιμένουμε. Οι πληροφορίες έκαναν λόγο για σημαντικά οικονομικά προβλήματα και για ξένους που σκέφτονταν μάλιστα να μη γυρίσουν από τις διακοπές των Χριστουγέννων. Όμως το μπάσκετ που είδαμε στο παρκέ και η συντριπτική εμφάνιση κόντρα στους Βέλγους κάλυψε τα όποια αρνητικά και έβγαλε προς τα έξω την εικόνα μιας υγιούς και ισχυρής ομάδας. Αυτά στον αγωνιστικό χώρο. Γιατί γύρω-γύρω τα πράγματα ήταν παντελώς διαφορετικά.

Μόλις καμιά 300αριά φίλοι της ΑΕΛ ήταν στις κερκίδες, με την ατμόσφαιρα στο κλειστό να ήταν πολύ διαφορετική, σαφώς πιο ψυχρή απ' αυτήν που συνηθίσαμε τα τελευταία χρόνια. Τότε που ο κόσμος γέμιζε το κλειστό και έδινε τη σημαντική επιπλέον ώθηση στους παίκτες των γαλαζοκιτρίνων.

Φωτίου: «Ο κόσμος πρέπει να βοηθήσει τόσο ηθικά, όσο και οικονομικά»

«Είναι η τελευταία τους ευκαιρία», μας είπε καμιά ώρα πριν το ματς ο αρχηγός του καλαθοσφαιρικού τμήματος της ΑΕΛ, Φώτης Φωτίου, στη συζήτηση που είχαμε σχετικά με τη στήριξη του κόσμου. Την επομένη του αγώνα, φανερά απογοητευμένος από την παρουσία των θεατών στο ματς με τους Βέλγους, μας είπε: «Ήταν πολύ λίγος, δεν έδωσαν το "παρών" τους. Είμαστε πλήρως απογοητευμένοι».

Οι λόγοι της διοίκησης

Ρωτήσαμε τον Φώτη Φωτίου, αρχηγό του καλαθοσφαιρικού τμήματος, να μας πει γιατί – κατά τη γνώμη του – δεν στηρίζει πλέον μαζικά ο κόσμος την καλαθοσφαιρική ομάδα. «Είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, δεν το καταλαβαίνω. Θεωρώ ότι υπάρχουν πολλοί λόγοι. Έκαναν παράπονο πέρσι για τα γυαλιά, τα αφαιρέσαμε. Όμως πάλι λείπουν. Ίσως να φταίει ο κορεσμός λόγω των πολλών επιτυχιών, ίσως η προτίμηση στο ποδόσφαιρο και η δίψα για διακρίσεις σε εκείνο το άθλημα. Έχουν οι οπαδοί και πολλές επιλογές πλέον εξαιτίας της τηλεόρασης και κάπου αποφεύγουν το γήπεδο. Είχαμε και την αβεβαιότητα του καλοκαιριού, η οποία σίγουρα επηρέασε», δήλωσε.

«Γενικά ο κόσμος στην καλαθόσφαιρα κάπου έχει απομακρυνθεί, για όλες τις ομάδες. Με τις εμφανίσεις όμως που κάνουμε και το γεγονός πως παραμένουμε μέσα στους στόχους μας, ίσως τους φέρει πίσω στα πλέι οφ», συμπλήρωσε ο παράγοντας των γαλαζοκιτρίνων.

Θελήσαμε να μάθουμε από τον Φώτη Φωτίου αν η δωρεάν είσοδος ή η συμβολική τιμή του εισιτηρίου θα φέρει περισσότερο κόσμο. Ο ίδιος ήταν αρνητικός, λέγοντας: «Τα εισιτήρια δεν είναι ακριβά. Με επιπλέον πέντε ευρώ οι φίλαθλοι μπορούν, πέρα από το ποδοσφαιρικό εισιτήριο, να πάρουν και ένα για το μπάσκετ. Γιατί να ανοίξουμε τις πόρτες; Ο κόσμος πρέπει να βοηθήσει και οικονομικά, πέρα από ηθικά. Το κάθε ματς στην Ευρώπη κοστίζει στην ΑΕΛ 5.000 ευρώ και πρέπει να βγάζουμε και τα έξοδά μας».

Το προστατευτικό γυαλί ποτέ δεν «έκατσε» καλά στον κόσμο της ΑΕΛ. Ακόμη και σήμερα και παρόλο που έχει αφαιρεθεί, αποτελεί έναν από τους λόγους που οι φίλαθλοι δεν γεμίζουν τη Melford Arena.

S.AVVIDES PHOTO

Ο ΣΥ.Φ.ΑΕΛ και το γυαλί

Μιλήσαμε με στέλεχος των οργανωμένων φίλων της ΑΕΛ (ζήτησε να μη γράψουμε το όνομά του) και τον ρωτήσαμε να μας πει γιατί οι υποστηρικτές της ομάδας δεν γεμίζουν πλέον τη Melford Arena. Για τον ίδιο, σημαντικότερος λόγος ήταν η γνωστή κόντρα με τη διοίκηση σχετικά με το γήπεδο και την παρουσία γυαλιών και πολυθρόνων γύρω από το παρκέ, που ακόμη και μετά την επίλυση του θέματος κρατάει τον κόσμο μακριά.
«Μας ξενέρωσε ο χαρακτήρας που πήρε το γήπεδο και μας "έσπασε" αυτό με τα γυαλιά. Πλέον τα γυαλιά έφυγαν, αλλά δεν είναι τόσο εύκολο για τον κόσμο να έρθει πίσω. Χρειάζεται χρόνος και πολλή δουλειά. Νόμιζες πως ήσουν χρυσόψαρο... Δεν γινόταν να βλέπεις μπάσκετ μέσα από το γυαλί. Δώσαμε τόσα κρίσιμα παιχνίδια ακόμη και με τουρκικές ομάδες και δεν έγινε ποτέ τίποτα. Γιατί να μπει τότε γυαλί;», είπε στην «Κ» το στέλεχος του ΣΥ.Φ.ΑΕΛ.
Πάντως, από τους οργανωμένους εκφράζεται η αισιοδοξία πως σταδιακά θα αλλάξει η άσχημη κατάσταση των τελευταίων μηνών. «Το μπάσκετ είναι πολύ σημαντικό για μας. Μας κράτησε συσπειρωμένους, όταν το ποδοσφαιρικό τμήμα παρέπαιε. Χρειάζεται ο κόσμος να σταθεί στο μπάσκετ, όπως στάθηκε παλαιότερα το μπάσκετ στον κόσμο. Σιγά-σιγά θα επανέλθει το ενδιαφέρον και όταν θα έρθουν τα δυνατά ματς σε Ευρώπη και Κύπρο, το γήπεδο θα γεμίσει», συμπλήρωσε το στέλεχος του ΣΥ.Φ.ΑΕΛ.

Παλάλας: «Δεν υπάρχουν δικαιολογίες»

Το ίδιο απογοητευμένοι είναι και οι Γιώργος Παλάλας και Μιχάλης Κουνούνης, οι οποίοι αισθάνονται πως ο κόσμος δεν τους στηρίζει όπως πρέπει. «Βαρεθήκαμε να τους παρακαλάμε να έρθουν», δήλωσε στην «Κ» ο αρχηγός, Γιώργος Παλάλας, ο οποίος δεν πιστεύει ότι θα αλλάξει η κατάσταση. «Είμαστε πολύ απογοητευμένοι. Ήρθαμε σε επαφή με τον σύνδεσμο και μας είπαν ότι στηρίζουν το μπάσκετ, αλλά προτεραιότητά τους είναι το ποδόσφαιρο. Αυτός είναι ο λόγος που δεν έρχονται. Φώναζαν από πέρσι να φύγουν τα προστατευτικά γυαλιά και οι πολυθρόνες. Έφυγαν, όμως πάλι δεν έρχονται. Πλέον δεν υπάρχουν δικαιολογίες», μας είπε ο 28χρονος γκαρντ. Και πρόσθεσε στη συνέχεια: «Περίμενα περισσότερο κόσμο με την Ντέξια Movs. Δεν πιστεύω όμως ότι φέτος θα αλλάξει η κατάσταση. Θα έρθουν μόνο αν παίξουμε με τον ΑΠΟΕΛ στα πλέι οφ ή αν χαθεί και το κύπελλο για την ποδοσφαιρική ομάδα και στερέψουν από στόχους. Όμως με το να έρχονται στο τελευταίο παιχνίδι των πλέι οφ, δεν αλλάζει κάτι».

Κουνούνης: «Δεν διασκεδάζουμε»

Από την πλευρά του, ο Μιχάλης Κουνούνης, μιλώντας μαζί του, μας φάνηκε περισσότερο αισιόδοξος. «Ο λόγος είναι τα προβλήματα που είχαν με τη διοίκηση, κάτι που "κρύωσε" τον κόσμο. Άκουγαν ότι το καλοκαίρι θα κλείσει το τμήμα. Όλα αυτά παίζουν ρόλο. Πιστεύω όμως ότι θα έρθουν σε κάποια φάση. Εμείς – και ειδικά οι παλαιότεροι – μάθαμε να παίζουμε μπροστά σε πολύ κόσμο και δεν το διασκεδάζουμε πλέον», ανέφερε.

Στην είσοδο των αποδυτηρίων της Melford Arena, στους τοίχους είναι αναρτημένες φωτογραφίες από ιστορικά παιχνίδια της ομάδας. Ανάμεσά τους και μια πανοραμική του κλειστού, γεμάτη από κόσμο και στις τέσσερεις πλευρές. Ζητήσαμε από τον Γιώργο Παλάλα να μας πει πώς αντιμετωπίζουν οι ξένοι της ομάδας την απουσία των φιλάθλων. «Άλλα περίμεναν και άλλα είδαν. Οι καλαθοσφαιριστές που έχουμε δεν είναι συνηθισμένοι σε τέτοια κατάσταση, αφού πάντα έπαιζαν μπροστά σε γεμάτες κερκίδες. Προσπαθούμε να τους εξηγήσουμε την κατάσταση», μας είπε.

Με τη σκέψη στο Γκραν Σλαμ

Στον δρόμο για το Αυστραλιανό Όπεν, ο Μάρκος Παγδατής κάνει μια τελευταία στάση στο Σίδνεϊ και το τουρνουά 250 βαθμών που ξεκινά αύριο

ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Με την κυπριακή σημαία σε φανέλα, παντελονάκι και μπαντάνα, ο Μάρκος Παγδατής μπήκε στην τελική ευθεία της προετοιμασίας του ενόψει του πρώτου μεγάλου ραντεβού της χρονιάς, του αυστραλιανού Γκραν Σλαμ (18-31 Ιανουαρίου). Ο πρωταθλητής μας έκανε αρχή στο 2010 την περασμένη εβδομάδα στο Μπρίσμπεϊν, φτάνοντας μέχρι τον β΄ γύρο, όπου έχασε από τον Τόμας Μπέρντιχ με 2-0 σετ (6-0, 6-1), και από αύριο είναι προγραμματισμένο (εκτός συγκλονιστικού απροόπτου) να ριχθεί στη μάχη του δεύτερου τουρνουά της σεζόν, στο Σίδνεϊ.

«Βλέπω τον εαυτό μου να κερδίζει ένα Γκραν Σλαμ. Δεν ξέρω πότε, αν θα είναι φέτος ή όχι, αλλά το περιμένω», δήλωσε ο Κύπριος τενίστας μετά τη νίκη του την περασμένη εβδομάδα κόντρα στον Μάρντι Φις για τον α΄ γύρο του Μπρίσμπεϊν. Την ίδια στιγμή, ο ίδιος, όπου βρεθεί, δηλώνει πως ξεκίνησε για εκείνον μια νέα σελίδα στην καριέρα του, με την είσοδο στην πρώτη πεντάδα να είναι ο μεγάλος στόχος. Πάντως, με την παρουσία του στο πρώτο τουρνουά της σεζόν – την περασμένη εβδομάδα – αν και πίσω σε φυσική κατάσταση (κάτι αναμενόμενο για την αρχή της χρονιάς), έδειξε εντούτοις πως βρίσκεται στην κατάλληλη ψυχολογική κατάσταση, πράγμα-κλειδί για το επαγγελματικό τένις.

«Βλέπω τον εαυτό μου να κερδίζει ένα Γκραν Σλαμ. Δεν ξέρω πότε, αλλά το περιμένω», δηλώνει ο αισιόδοξος Παγδατής

«Στην περίοδο της προετοιμασίας δούλεψα σκληρά στη φυσική μου κατάσταση. Είμαι πιο γρήγορος, με περισσότερες αντοχές και το απολαμβάνω», τόνισε ο ίδιος όταν ρωτήθηκε πριν λίγες μέρες πώς νιώθει σωματικά.

Στο Αυστραλιανό Όπεν – που διεξάγεται παραδοσιακά στη Μελβούρνη και ξεκινά σε οκτώ μέρες – ο Μάρκος Παγδατής έχει μπροστά του μια δύσκολη πρόκληση. Την (κρίσιμη για τους επόμενους μήνες) υπεράσπιση των 180 βαθμών που έλαβε πέρσι με την παρουσία του στη φάση των «16», όταν αποκλείστηκε από τον Νόβακ Τζόκοβιτς.

Ήδη από το Μπρίσμπεϊν βγήκε κερδισμένος με 20 βαθμούς, ενώ ό,τι μαζέψει από το Σίδνεϊ αυτή την εβδομάδα θα είναι κέρδος, αφού δεν έχει να υπερασπιστεί βαθμούς από την αντίστοιχη περίοδο της περσινής χρονιάς.

Αποσύρθηκε από το Kooyong

Τα τελευταία χρόνια, τη δεύτερη εβδομάδα του Γενάρη, ο Μάρκος Παγδατής συμμετείχε στο φιλικό τουρνουά (δεν μετρά, δηλαδή, για την παγκόσμια κατάταξη) Kooyong Classic. Όμως, με επιστολή του πριν μερικές εβδομάδες στους διοργανωτές, ανακοίνωσε την απόσυρσή του, αφού, όπως τους μετέφερε, «προτιμώ να συμμετέχω σε τουρνουά όπου θα είμαι σε θέση να βελτιώσω την παγκόσμιά μου κατάταξη». Στο τουρνουά του Kooyong θα λάβουν μέρος το 2010 οκτώ τενίστες, οι Ρότζερ Φέντερερ, Χουάν Μάρτιν Ντελ Πότρο, Νόβακ Τζόκοβιτς, Φερνάντο Βελάσκο, Τζο-Γουιλφρίντ Τσονγκά, Ρόμπιν Σόντερλιγκ, Φερνάντο Γκονζάλες και Τόμι Χάας.

Η στήριξη που απολαμβάνει ο Παγδατής στην Αυστραλία είναι παραδοσιακά θερμή.

ΚΥΠΕ

Η χορηγία του Παγδατή με την adidas έληξε με το τέλος του 2009, με αποτέλεσμα ο 24χρονος να λανσάρει νέα μόδα, τη σημαία της πατρίδας του στα ρούχα του.

ΚΥΠΕ

Η ευκαιρία του Σίδνεϊ

Ο Μάρκος Παγδατής προτίμησε φέτος να μεταβεί στο Σίδνεϊ και να λάβει μέρος στο τουρνουά 250 βαθμών Medibank International (10-16/01) που διεξάγεται στο Ολυμπιακό Πάρκο της πόλης, σε πλαστική επιφάνεια. Κεντρικό κορτ του τουρνουά είναι το χωρητικότητας 10 χιλιάδων θεατών Ken Rosewall, ενώ άλλα 15 κορτ συμπληρώνουν τις εγκαταστάσεις. Το τουρνουά των ανδρών μοιράζει συνολικά χρηματικά βραβεία ύψους 339.000 ευρώ.

Στην έκδοση του 2010 στο Σίδνεϊ δήλωσαν συμμετοχή αρκετά σημαντικά ονόματα του τένις. Ξεχωρίζουν ο ντόπιος Λέιτον Χιούιτ, οι Αμερικανοί Μάρντι Φις και Σαμ Κέρι, οι Γάλλοι Γκαέλ Μονφίλς, Ρισάρντ Γκασκέ και Ζουλιάν Μπενετό, ο Τσέχος Τόμας Μπέρντιχ, ο Ελβετός Στάνισλας Βάβρινκα, ο Ρώσος Ιγκόρ Αντρέεφ και ο Ισπανός Φελισιάνο Λόπεθ.

Ο 24χρονος Κύπριος τενίστας έδωσε το παρών του μόνο μια φορά στο παρελθόν στο Σίδνεϊ, πέρσι, όταν αποκλείστηκε στον α΄ μόλις γύρο από τον Γιάρκο Νιέμινεν με 2-1 σετ (7-5, 1-6, 4-6). Ο Φινλανδός στη συνέχεια έφτασε μέχρι τον τελικό, όπου έχασε από τον Αργεντινό Νταβίντ Ναλμπαντιάν. Η περσινή παρουσία στο Σίδνεϊ δεν απέφερε βαθμούς στον Παγδατή, ο οποίος έχει την ευκαιρία φέτος με κάθε νίκη να μαζέψει πολύτιμους πόντους για την παγκόσμια κατάταξη.

Στο Σίδνεϊ κατοικούν μερικές χιλιάδες Κύπριοι και πάνω από 30 χιλιάδες Έλληνες, με αποτέλεσμα η στήριξη που απολαμβάνει εκεί ο φιναλίστ του Αυστραλιανού Όπεν το 2006 να είναι τεράστια. Και φέτος, φυσικά, ο No42 στον κόσμο θα έχει δίπλα του στο Ολυμπιακό Πάρκο αρκετούς υποστηρικτές του.

Οικογενειακών προδιαγραφών

Με το νέο Superb Combi η Skoda προτείνει ένα άνετο και ασφαλές μέσο μετακίνησης

Του **ΗΛΙΑ ΚΑΦΑΟΓΛΟΥ**

Με το Superb Combi, που έκανε την παρθενική του εμφάνιση στην 63η Έκθεση Αυτοκινήτου της Φρανκφούρτης και το οποίο είχαμε την ευκαιρία να οδηγήσουμε στους δρόμους γύρω από τη λίμνη Ματζόρε στη Λομβαρδία, η Skoda διευρύνει την γκάμα των εκδόσεων που προτείνει στο αγοραστικό κοινό, επιβεβαιώνοντας την επιθετική πολιτική που ακολουθεί. Προτείνει προϊόντα με άποψη (Yeti παραδείγματος χάριν), με ποιότητα κατασκευής και καλά δυναμικά χαρακτηριστικά σε τιμές απολύτως ανταγωνιστικές.

Το Superb Combi χαρακτηρίζεται από τους χώρους για τους επιβάτες και

Η τιμή είναι ένα από τα μεγάλα του όπλα, αφού η «φτηνή» έκδοση ξεκινάει από τις 19.900 ευρώ

τις αποσκευές τους – οι πρώτοι έχουν χώρο ανάλογο της μπερλίνας και ιδιαίτερα οι επιβαίνοντες στα πίσω καθίσματα πρέπει να αισθάνονται… βασιλιάδες. Σε ό,τι αφορά τον χώρο αποσκευών, η χωρητικότητα των 633 λίτρων (1.865 με «πεσμένα» τα καθίσματα) είναι υπεραρκετή για τις αποσκευές μιας πενταμελούς οικογένειας – κατεξοχήν οικογενειακό αυτοκίνητο είναι άλλωστε το Superb Combi, γι' αυτό και το πάτωμα του χώρου αποσκευών σύρεται προς τα έξω, ώστε να διευκολύνεται η φόρτωση και γι' αυτό και το κάλυμμα του χώρου αυτομάτως «κυλάει» προς τα μέσα, όταν ανοίγει η πόρτα του πορτμπαγκάζ. Οι δυνατότητες αυτές συνεισφέρουν αποφασιστικά στην άνεση όλης της οικογένειας. Οι κινητήρες (τρεις βενζινοκινητήρες – 1,4 και 1,8 TSI και 3,6 FSI με 260 ίππους και ροπή 35,7 kgm, άφθονη ώστε ποτέ να μην προβληματίζεται ο οδηγός – και δύο κινητήρες πετρελαίου 2,0 TDI), η μόνιμη τετρακίνηση (για τις εκδόσεις 2,0 TDI των 170 ίππων και 3,6 FSI, με τη ροπή να μεταφέρεται κατά 90% στους εμπρός τροχούς, χάρη στο σύστημα Haldex τέταρτης γενιάς), οι τροποποιημένοι σύνδεσμοι στην πίσω ανάρτηση και η λειτουργικότητα του συνόλου (θέση οδήγησης, πίνακας οργάνων, λεβιές ταχυτήτων, ο χειρισμός του οποίου γίνεται απρόσκοπτα από τον οδηγό), όλα αυτά διασφαλίζουν τις άνετες και ασφαλείς μετακινήσεις.

Με μια ματιά

- Χώρος αποσκευών: 633-1.865 λίτρα.
- Συρόμενο προς τα έξω δάπεδο χώρου φόρτωσης.
- Μόνιμη τετρακίνηση στις εκδόσεις 2,0 TDI και 3,6 FSI.

Στον δρόμο

Οι οικογενειακές προδιαγραφές του Superb Combi, παρά το μήκος του (4.838 χλστ.), συνδυάζονται αρμονικά με την οδηγική απόλαυση, ένεκα κινητήρων και κιβωτίου 6 σχέσεων, με προσεγμένη κλιμάκωση και αυτόματο 7 σχέσεων τελευταίας γενιάς (DSG) αλλά και… σχεδίασης, αφού το τελείωμα του αυτοκινήτου πίσω παραπέμπει σε κουπέ, προδιαθέτοντας αναλόγως τον οδηγό για άνετες και ευχάριστες μετακινήσεις – του λόγου το αληθές επιβεβαιώνει και η πρακτικά ουδέτερη συμπεριφορά του συνόλου στο βρεγμένο ιταλικό οδόστρωμα. Προσθέστε στα παραπάνω τον εξοπλισμό – μέχρι εννέα αερόσακοι, σύστημα Kessy, ήτοι άνοιγμα-κλείσιμο θυρών και εκκίνηση κινητήρα χωρίς κλειδί, ηλιοροφή που καταλαμβάνει σχεδόν όλο τον χώρο της οροφής του αυτοκινήτου, αλλά απορροφά το 90% της ηλιακής ακτινοβολίας, σύστημα υποβοήθησης εκκίνησης σε ανηφόρα (heel assist) – θυμηθείτε την τιμή εκκίνησης του Superb Combi και ιδού: Σε μια χώρα της Ευρώπης – όχι στην Κύπρο- όπου τα στέισον σηματοδοτούν και αναπαράγουν μια συγκεκριμένη κουλτούρα για την οικογενειακή αυτοκίνηση, το νέο αυτοκίνητο της Skoda θα ήταν μια πρόταση εξαίρετη και εξαιρετική. Ακριβώς γι' αυτό, επί κυπριακού εδάφους το Superb Combi διεκδικεί και αξίζει την προσοχή μας. Και, προφανώς, όχι μόνο λόγω τιμής.

Άφθονοι χώροι, ποιότητα κατασκευής, ενδιαφέρουσες αισθητικές επιλογές, άνετες μετακινήσεις: Και, λόγω τιμής, ένα τίμιο και ευχάριστο οικογενειακό μέσο μετακίνησης.

Τρεις βενζινοκινητήρες και δυο ντίζελ σύνολο δίνουν πνοή στο Superb Combi.

Το Superb Combi χαρακτηρίζεται από τους τεράστιους χώρους για τους επιβάτες και τις αποσκευές τους.

Αν την παραγγείλετε με τους έξτρα κεραμικούς δίσκους με τις εξαπίστονες δαγκάνες, καλό θα είναι να έχετε άδειο στομάχι πριν την οδηγήσετε.

Στα μοντέλα με το πακέτο Sport Chrono, τα νέα σχεδίασης τιμόνια εφοδιάζονται και με ενσωματωμένες οθόνες ενδείξεων πάνω στις ακτίνες.

Με μια ματιά

- Έβδομη γενιά 911 Turbo.
- Ισχυρότερη, ελαφρύτερη, οικονομικότερη.
- Ελάχιστες αισθητικές αλλαγές.
- Με κιβώτιο διπλού συμπλέκτη PDK και paddles στο τιμόνι.
- Λίγο ακριβότερη από την τελευταία γενιά Turbo.

«Δεν περιγράφω άλλο»

Η νέα 911 Turbo της Porsche είναι τόσο καλή, που θα μπορούσες να γράψεις απλά ότι είναι κορυφαία και να πας σπίτι σου

Του **Η-Β ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ**

Στη Βίβλο ο αριθμός εφτά συμβολίζει την τελειότητα του Θεού. Εφτά ήταν και τα θανάσιμα αμαρτήματα. Οδηγώντας την έβδομη γενιά της Porsche 911 Turbo, αντιλαμβάνεσαι πως είναι η καλύτερη στην 35χρονη ιστορία του μοντέλου. Δεν έχεις να σημειώσεις κάτι αρνητικό, πέρα απ' το πολύ βαρύ, αλλά πάντα εξαιρετικά ακριβές, τιμόνι.

Θα σταθώ στο πώς οι άνθρωποι της Porsche κατάφεραν για άλλη μία φορά να φτιάξουν ένα ζηλευτό και τεχνολογικά άρτιο σύνολο. Ξέρετε, κάθε φορά που έχω την τύχη και την ευκαιρία να οδηγήσω μια 911, αναρωτιέμαι πόσο μπορεί να εξελιχτεί ακόμη αυτή η δύστροπη μηχανολογική διάταξη με τον κινητήρα «εξωλέμβιο» – όπως τον αποκαλεί ένας φίλος – και το μεταξόνιο ενός Aygo! Και κάθε φορά λαμβάνω την ίδια απάντηση: Πολύ!

Επίδειξη τεχνολογίας

Καρδιά μιας 911 είναι πάντα ο κινητήρας και γι' αυτό οι μηχανικοί της Porsche τον χειρίζονται με ιδιαίτερη προσοχή. Για τον κινητήρα της νέας 911 Turbo πήγαν ένα βήμα παραπέρα, αφού, πέρα από την αύξηση της χωρητικότητας απ' τα 3,6 στα 3,8 λίτρα, επανασχεδίασαν όλα τα «σώψυχά» του. Έτσι, χάρη στον άμεσο ψεκασμό, σε μια νέα πολλαπλή εισαγωγή και στις δύο τουρμπίνες μεταβαλλόμενης γεωμετρίας, κατόρθωσαν όχι μόνο να ανεβάσουν την ιπποδύναμη κατά 20 ίππους και τη ροπή κατά 3 kgm, αλλά και να μειώσουν την κατανάλωση κατά 16%, σε σχέση με την προηγούμενη Turbo (στα μοντέλα με το έξτρα πακέτο Sport Chrono, όταν ο οδηγός πατήσει το κουμπί Sport Plus, υπάρχει λειτουργία overboost που εκτινάσσει τη ροπή για 10» απ' τα 66,2 στα 71,3 kgm από τις 2.100-4.000 στροφές)! Ταυτόχρονα, με επεμβάσεις, όπως η ειδική θερμική επεξεργασία του μπλοκ και η μείωση των αντλιών λαδιού από εννέα σε επτά, ελάττωσαν το συνολικό βάρος του κινητήρα κατά 16 ολόκληρα κιλά!

Κέρδος άλλων περίπου δέκα κιλών θα έχουν όσοι επιλέξουν την 911 Turbo με το νέο αυτόματο κιβώτιο διπλού συμπλέκτη εφτά σχέσεων PDK. Το νέο κιβώτιο, πέρα απ' το ότι είναι ταχύτερο από το Tiptronic, συνδυάζεται με paddles πίσω από το τιμόνι – και όχι με τους διακόπτες που είδαμε στις ατμοσφαιρικές εκδόσεις – καθώς και με διαφορικό περιορισμένης ολίσθησης. Τέλος, ως έξτρα στη νέα 911 Turbo διατίθεται το σύστημα PTV (Porsche Torque Vectoring). Το PTV αποτελείται από ένα μηχανικό διαφορικό στον πίσω άξονα, που φρενάρει τον εσωτερικό τροχό σε μια στροφή, αυξάνοντας έτσι την ευελιξία του αυτοκινήτου και μειώνοντας την υποστροφή. Πώς μεταφράζονται όλα αυτά στην πράξη;

Εκτόξευση

Είναι η πρώτη φορά που ως συνοδηγός σε επιβατικό αυτοκίνητο δεν μπορώ να συγκρατήσω το κεφάλι μου σε επιτάχυνση. Η Porsche δίνει 3,7'' στα 0-100 χλμ./ώρα για τη χειροκίνητη έκδοση και 3,6'' για την αυτόματη με το PDK, έχοντας ενεργοποιημένο το σύστημα εκκίνησης launch control. Οι αντίστοιχοι χρόνοι για τις εκδόσεις με το πακέτο Sport Chrono είναι 3,6'' και 3,4'' αντίστοιχα! Στην πίστα του Estoril με το τραχύ οδόστρωμα, οι άνθρωποι της Porsche μάς είπαν ότι είδαν 3,09» για την έκδοση με το PDK και το Sport Chrono! Τρία κόμμα μηδέν εννέα! Ξέρετε τι θα πει αυτός ο χρόνος; Λίγο πιο αργά από μια F1 ή ένα WRC και το ίδιο γρήγορα με ένα χιλιάρι superbike! Αυτό σημαίνει πως το 3,4'' που δίνει η Porsche για τον δρόμο είναι καθ' όλα ρεαλιστικό. Και μάλιστα δεν χρειάζεται να είναι κανείς Ρερλ ή Λάουντα για να το πετύχει. Το μόνο που χρειάζεται να κάνει είναι να επιλέξει το Sport Plus, να βάλει το αυτόματο κιβώτιο στο D, να πατήσει με το αριστερό πόδι το φρένο και με το δεξί το γκάζι και μετά να σανιδώσει.

Η 911 Turbo, όμως, δεν είναι μόνο ένα dragster για τις ευθείες. Στρίβει κιόλας. Μη φανταστείτε βέβαια ότι όπως έρχεσαι από τα 200 χλμ./ώρα (το ακόμη πιο ανατριχιαστικό ίσως νούμερο στην Turbo είναι το 0-200 σε 11,3''), στρίβεις με το ένα χέρι. Θέλει αρετή και τόλμη η 911 Turbo. Ως γνήσιο supercar είναι απαιτητική και καπριτσιόζα στην οδήγησή της. Είναι όμως τόσο καλά στημένη, η τετρακίνηση και τα ηλεκτρονικά συνεργάζονται τόσο αρμονικά μεταξύ τους, που σε κάνει κοινώς μάγκα. Και τα φρένα, αχ αυτά τα φρένα… Αν κάνετε την κίνηση να την παραγγείλετε με τους έξτρα κεραμικούς δίσκους (είναι και 18 κιλά ελαφρύτεροι από τους ατσάλινους) των 380 χιλιοστών μπροστά με τις εξαπίστονες δαγκάνες, καλό θα είναι να έχετε άδειο στομάχι πριν την οδηγήσετε. Λαγνεία, απληστία, λαιμαργία, αλαζονεία, οργή, ζήλια, όλα μπορεί να τα νιώσεις πίσω απ' το τιμόνι της νέας 911 Turbo. Μόνο οκνηρία δεν γίνεται να νιώσεις. Την 911 Turbo δεν θα βαρεθείς να την οδηγείς ποτέ.

Πράσινη ενέργεια στην πόλη του Μεγάλου Μήλου

Ηλεκτροδότηση περιοχών της Νέας Υόρκης από υδατογεννήτριες στον βυθό ποταμού, με στόχο την ενεργειακή αυτονομία 1.000 σπιτιών

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Μέχρι πρόσφατα, ο Ιστ Ρίβερ, ο διάσημος ποταμός που διασχίζει τη Νέα Υόρκη και περνά πλάι από το Μανχάταν, ήταν για τους κατοίκους της αμερικανικής μεγαλούπολης απλώς ένα ακόμη αξιοθέατο. Σε λίγο καιρό όμως θα αποτελεί την... κινητήρια δύναμη της πόλης. Τα ορμητικά νερά του υδάτινου δίαυλου που συνδέει τον κόλπο της Νέας Υόρκης με τον πορθμό του Λονγκ Αϊλαντ θα αξιοποιηθούν με στόχο την ενεργειακή αυτονομία (σε πρώτη φάση) περίπου 1.000 κατοικιών.

Πώς όμως θα επιτευχθεί αυτό; Τη λύση έχει η αμερικανική εταιρεία παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας Verdant Power, που εγκαθιστά τριάντα υποβρύχιες τουρμπίνες, συνολικής ισχύος 1 MW, στο βυθό, σε μικρή απόσταση από τις όχθες του νησιού Ρούσβελτ. Οι τεράστιες έλικές τους, μήκους 2,5 μ., θα διατηρούνται σε κίνηση από τα ρεύματα του ποταμού, ενώ κάθε τουρμπίνα θα βρίσκεται πάνω σε έναν περιστρεφόμενο πυλώνα, ο οποίος θα μπορεί να την προσανατολίζει ώστε να είναι διαρκώς κάθετη στη ροή του νερού. Αυτό το χαρακτηριστικό, σε συνδυασμό με το ότι η ταχύτητα των ρευμάτων σπάνια μειώνεται στη συγκεκριμένη περιοχή, κάνουν την εταιρεία να εκτιμά πως το συγκεκριμένο «υποβρύχιο υδροηλεκτρικό πάρκο» θα μπορεί να παράγει ρεύμα -σταθερής ισχύος- οποιαδήποτε εποχή του έτους. Για τη δημιουργία του πάρκου, που βρίσκεται στην τελική φάση των εργασιών -τα εγκαίνιά του προγραμματίζονται για τις αρχές του 2010-, η εταιρεία πρόσθεσε 24 πανομοιότυπες γεννήτριες στις ήδη 6 προϋπάρχουσες. Οι γεννήτριες αυτές, που εγκαταστάθηκαν στον ποταμό πριν από δύο χρόνια (στοίχισαν περίπου 4,5 εκατ. δολάρια), «έγραψαν» σε αυτό το διάστημα περίπου 9.000 ώρες λειτουργίας, ηλεκτροδοτώντας παράλληλα ένα πολυώροφο πάρκινγκ και μερικά ακόμη γειτονικά κτίρια. Η μέχρι τώρα αδιάκοπη λειτουργία τους (οι έλικες περιστρέφονται με σχετικά μικρή ταχύτητα, η οποία δεν ξεπερνά τις 32 περιστροφές ανά λεπτό) μετατρέπει σε τυπική διαδικασία την τελική έγκριση που αναμένεται να δώσει η Ομοσπονδιακή Ρυθμιστική Ενεργειακή Αρχή των ΗΠΑ για την επέκταση του έργου.

Και στη Βόρεια Ιρλανδία

Βέβαια, η συγκεκριμένη αμερικανική εταιρεία δεν είναι η μόνη που αναπτύσσει υποβρύχιες τουρμπίνες, οι οποίες εκμεταλλεύονται την κίνηση των υδάτων για την παραγωγή «πράσινης» ηλεκτρικής ενέργειας. Η βρετανική εταιρεία SeaGen, για παράδειγμα, σε λίγους μήνες θα θέσει σε λειτουργία μια ανάλογη διάταξη ισχύος 1,2 MW, που θα αξιοποιεί τα υποθαλάσσια ρεύματα κοντά στις ακτές της Βόρειας Ιρλανδίας. Ωστόσο, η καινοτομία της Verdant Power είναι ότι οι γεννήτριές της δεν χρησιμοποιούνται μόνο στα παλιρροϊκά ρεύματα. Αντίθετα, χρησιμοποιούνται και σε ποτάμια όπου προσαρμόζουν τις διαστάσεις τους ανάλογα με το βάθος της περιοχής όπου θα εγκατασταθούν. Χαρακτηριστικά, στο βαθύ Ιστ Ρίβερ, το συνολικό ύψος της εγκατάστασης άγγιξε σε ύψος τα 6 μ. Αντίθετα, σε πιο ρηχά ποτάμια, «υποβρύχιοι νερόμυλοι» που θα επιλεχθούν θα είναι μικρότερου μεγέθους. Οι εν λόγω τουρμπίνες αποτελούν ταυτόχρονα μια εναλλακτική λύση έναντι άλλων περιβαλλοντικά επιζήμιων τεχνικών που προϋποθέτουν, για παράδειγμα, τη δημιουργία φραγμάτων.

Πέρα όμως από τα περιβαλλοντικά οφέλη, στα συν της συγκεκριμένης τεχνολογίας είναι και το ότι οι γεννήτριες τοποθετούνται απευθείας στους πυθμένες των ποταμών -χωρίς καμία άλλη παρέμβαση-, κάτι που μεταφράζεται και σε μικρότερο κόστος επένδυσης. Ίσως όμως το σημαντικότερο είναι ότι οι γεννήτριες βρίσκονται ολόκληρες μέσα στο νερό, χωρίς να επηρεάζουν την αισθητική, καθιστώντας τες ιδανικές λύσεις για παραθαλάσσια αστικά κέντρα. Με οφέλη, όπως δείχνει το παράδειγμα της Νέας Υόρκης, η ενέργεια να παράγεται ακριβώς εκεί όπου θα καταναλωθεί. Αυτός είναι ο λόγος που, πριν ακόμη ξεκινήσει η εγκατάσταση του πρώτου πάρκου στη Νέα Υόρκη, η Verdant Power ήδη συζητάει το ενδεχόμενο να εγκαταστήσει -πάλι στον ίδιο ποταμό- ένα δίκτυο από περισσότερες γεννήτριες, συνολικής ισχύος 3 - 4 MW. Η εταιρεία, εξάλλου, έχει ήδη ξεκινήσει δοκιμές στον ποταμό Σεντ Λόρενς, στον Καναδά, με στόχο τη δημιουργία ενός πάρκου, το οποίο θα παράγει ετησίως την ηλεκτρική ενέργεια που δαπανούν 15.000 νοικοκυριά.

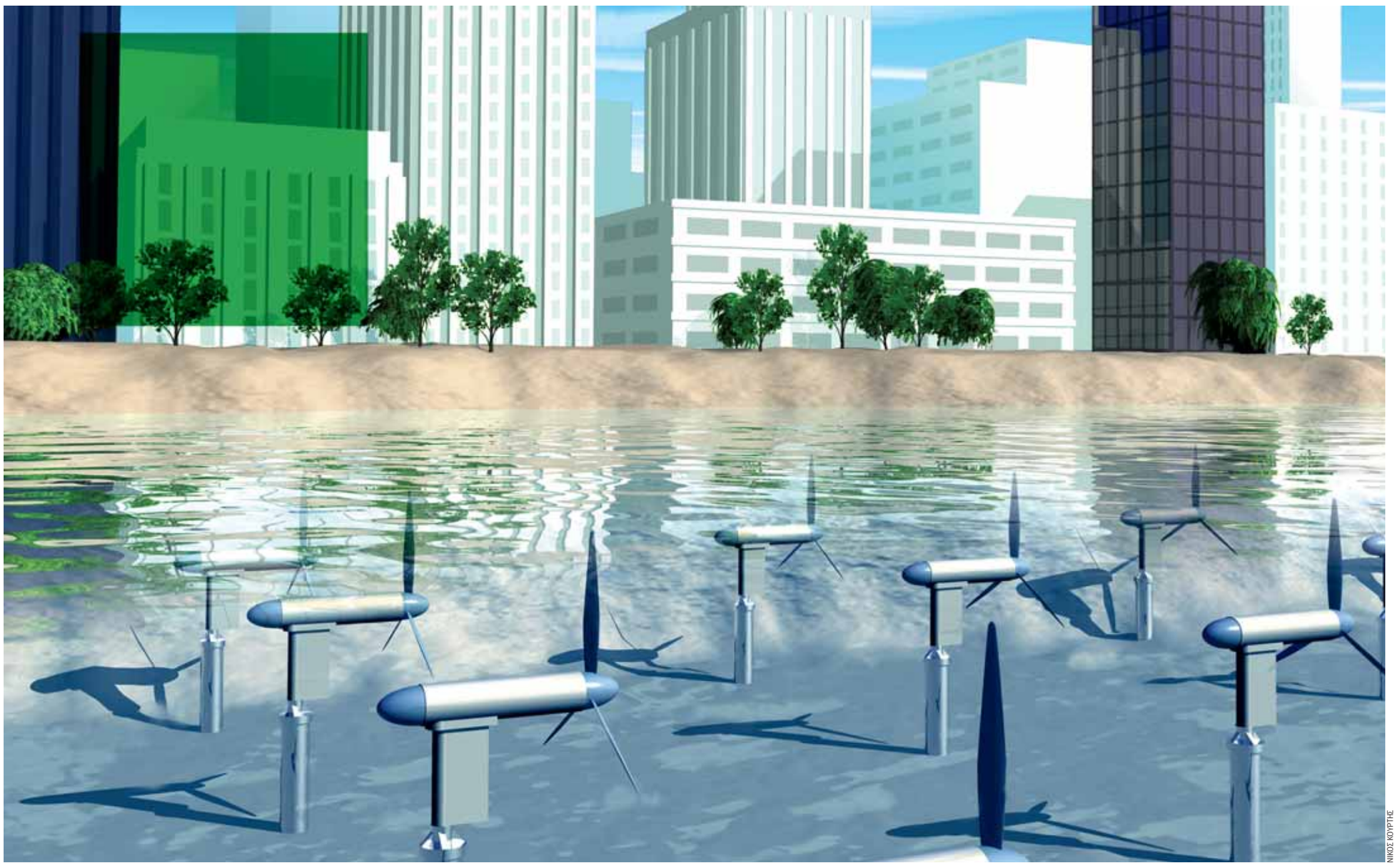

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΡΤΗΣ

Ενα υδροηλεκτρικό πάρκο στο βυθό του Ιστ Ρίβερ, του ποταμού που διασχίζει την πόλη του Μεγάλου Μήλου, φιλοδοξεί να δίνει «πράσινη ηλεκτρική ενέργεια» σε περίπου 1.000 κατοικίες.

Δεν βλάπτουν το οικοσύστημα

Πριν ξεκινήσει η δεύτερη φάση του έργου, η εγκατάσταση δηλαδή των 24 νέων γεννητριών που προστέθηκαν στις 6 υπάρχουσες, απαιτήθηκαν δύο χρόνια δοκιμών σε αληθινές συνθήκες. Και ο λόγος δεν ήταν άλλος από τη διασφάλιση ότι το έργο αυτό δεν μειώνει τους τοπικούς πληθυσμούς ψαριών, θανατώνοντας με τις έλικές τους τα διερχόμενα κοπάδια. Σύμφωνα με τη Verdant Power, τα μέχρι σήμερα στοιχεία από τους υπερσύγχρονους υδροακουστικούς ανιχνευτές δείχνουν πως η επίδραση στο τοπικό οικοσύστημα είναι μικρή. Ετσι κι αλλιώς, οι γεννήτριες τοποθετήθηκαν σε ένα σημείο στο οποίο δεν παρατηρείται μεγάλη κίνηση ψαριών. Ακόμη όμως και για τα κοπάδια που βρέθηκαν κοντά στους «νερόμυλους», οι μετρήσεις έδειξαν πως μπορούσαν να περάσουν από την περιοχή με ασφάλεια. Αυτό που απομένει, στην επόμενη φάση του σχεδίου, είναι να ελεγχθεί κατά πόσο ισχύει το ίδιο και στην περίπτωση κατά την οποία θα πενταπλασιαστεί ο αριθμός των τουρμπίνων.

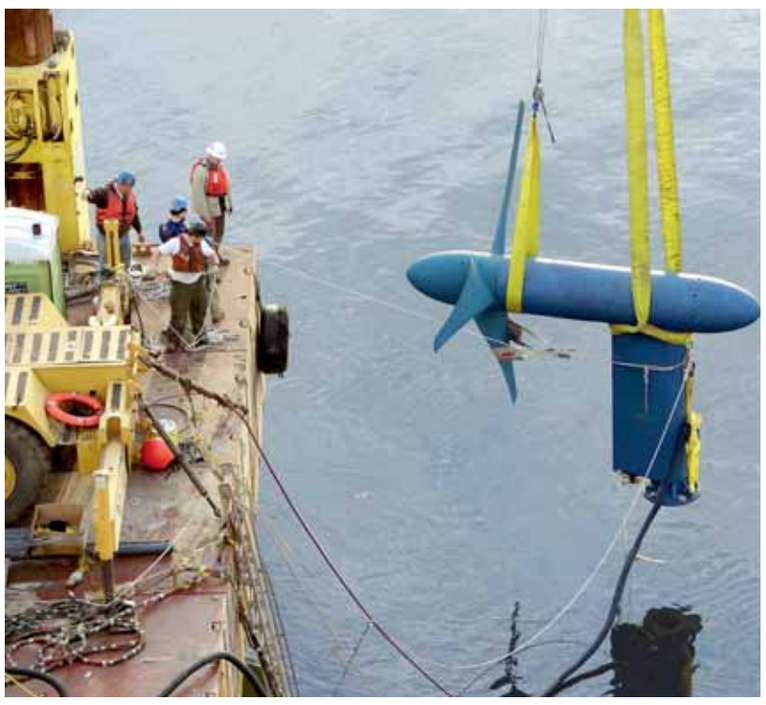

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΡΩΣΙΑ: Με το βλέμμα της να εστιάζει στο άγνωστο, η νεαρή κουκουβάγια της φωτογραφίας δυστυχώς δεν έχει πολλά να εξερευνήσει. Γεννημένη στην αιχμαλωσία, ανήκει σε ένα είδος (Eagle Owl) που συναντάται κυρίως στην Ευρασία. Το παράδοξο όμως είναι ότι το προσδόκιμο του χρόνου ζωής, της μεγαλύτερης σε μέγεθος κουκουβάγιας στον κόσμο είναι μεγαλύτερο στο κλουβί (60 χρόνια) απ' ό,τι στον φυσικό της χώρο (20χρόνια).

ΧΙΛΗ: Μία από τις κυριότερες τουριστικές ατραξιόν την Νότιας Αμερικής, ο παγετώνας του Σαν Ραφαέλ, κινδυνεύει με εξαφάνιση εξαιτίας του φαινομένου του θερμοκηπίου. Το συνεχές λιώσιμο των πάγων, που παρατηρείται λόγω των υψηλών θερμοκρασιών, έχει θορυβήσει τους επιστήμονες. Κι αυτό διότι ο ηλικίας 4.000 χρόνων παγετώνας είναι από τους πιο γρήγορους του κόσμου. Ενδεικτικά, το μήκους 200 χλμ. κινείται με ταχύτητα 17 μέτρων την ημέρα!

Ξεναγός - ρομπότ λύνει απορίες

Η πιο ολοκληρωμένη ελληνική προσπάθεια στην υπηρεσία του επισκέπτη

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Λέγεται Indigo και αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη ελληνική προσπάθεια για τη δημιουργία ενός ρομποτικού ξεναγού ο οποίος θα ενημερώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον ενδιαφερόμενο επισκέπτη. Κι αυτό, όχι τόσο χάρη στα εξωτερικά του χαρακτηριστικά, όπως το ανθρωπόμορφο κεφάλι, το οποίο του δίνει δυνατότητα να αντιδρά με μορφασμούς στα εξωτερικά ερεθίσματα, όσο χάρη στον τρόπο λειτουργίας. Το ρομπότ, μάλιστα, δέχεται φωνητικές εντολές, καταλαβαίνει τις ερωτήσεις του επισκέπτη περίπου όπως θα τις αναγνώριζε ένας «κανονικός» ξεναγός και ανταποκρίνεται σε αυτές εκφωνώντας σύντομες επεξηγηματικές απαντήσεις από τα πρόσθετα στοιχεία που βρίσκονται αποθηκευμένα στον υπολογιστή του.

Το Indigo ρωτάει τον χρήστη αν είναι ενήλικος ή παιδί, με σκοπό να σταθμίσει ανάλογα το βάθος των πληροφοριών που θα προσφέρει

Απαντήσεις, μάλιστα, οι οποίες δεν είναι προπχογραφημένα μηνύματα, αλλά προτάσεις που το μηχάνημα συντάσσει εκείνη τη στιγμή! Καθώς το Indigo «γνωρίζει» τη δομή της ελληνικής φυσικής γλώσσας, μπορεί να συνδυάζει τα δεδομένα που διαθέτει για όλη την έκθεση, αλλά και για κάθε αντικείμενο ξεχωριστά, συνθέτοντας κάθε φορά «από το μηδέν» τις προτάσεις που θα λύσουν την απορία του ενδιαφερομένου. Κάτι που σημαίνει πως ακόμη κι αν του τεθεί η ίδια ερώτηση, το ρομπότ θα αποκριθεί με διαφορετικό τρόπο.

Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνον είναι πιο εύκολο να εισαχθούν ακόμη περισσότερα δεδομένα στο μηχάνημα, αλλά και το ίδιο μπορεί να προσαρμόζει τα στοιχεία ανάλογα με το γνωστικό επίπεδο του επισκέπτη.

Πριν καν ξεκινήσει την ξενάγηση, το Indigo ρωτάει τον χρήστη αν είναι ενήλικος ή παιδί, με σκοπό να σταθμίσει ανάλογα το βάθος των πληροφοριών που θα προσφέρει. Ακόμη και το «ύφος» των απαντήσεών του μπορεί να αλλάζει κατά το δοκούν, καθώς ο προγραμματιστής του ρομπότ επιλέγει αν αυτές θα είναι πιο «τυπικές» ή όχι. Έτσι ώστε, για παράδειγμα, **Η δυνατότητα** που έχει το Indigo να καταλαβαίνει τη γλώσσα του συνομιλητή του, αλλά και να απαντάει «αυτοσχεδιάζοντας», ίσως στο μέλλον «μεταναστεύσει» σε πιο «έξυπνα» αυτόματα κέντρα τηλεφωνικής εξυπηρέτησης, όπου ο πελάτης θα μπορεί κυριολεκτικά να συνδιαλέγεται με το μηχάνημα.

τις πρωινές ώρες να δίδεται περισσότερο βάρος στην ενημέρωση και αργότερα στην ψυχαγωγία.

Για να αποκτήσει το συγκεκριμένο μηχάνημα όλες αυτές τις δυνατότητες, χρειάστηκε να συνεργαστούν για τρία χρόνια επιστήμονες από πολλά επιστημονικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας (το Ιδρυμα Τεχνολογίας και Ερευνας, το Τμήμα Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ο «Δημόκριτος» και το Ιδρυμα Μείζονος Ελληνισμού), αλλά και διεθνείς φορείς, όπως τα πανεπιστήμια του Εδιμβούργου και του Φράιμπουργκ. Επίσης, απαιτήθηκαν πολλές δοκιμές του ρομπότ στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος», όπου τον ρόλο των εκθεμάτων καθρέφτιζαν οθόνες όπου προβάλλονταν εικόνες μνημείων της Αρχαίας Αγοράς.

Ελεγχοι που εξασφάλισαν πως, πέρα από τα… ελληνικά, το ρομπότ αντιλαμβάνεται το περιβάλλον στο οποίο κινείται. Πιο συγκεκριμένα, το Indigo χαρτογραφεί μόνο του τον χώρο της έκθεσης ώστε, ανά πάσα στιγμή και χωρίς καμία παρέμβαση από οποιονδήποτε χειριστή, να γνωρίζει πού ακριβώς βρίσκεται και προς τα πού θα πρέπει να κατευθυνθεί για να βρεθεί μπροστά από ένα συγκεκριμένο έκθεμα.

Ενα βήμα

Ως προς τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του, η ανάπτυξη του ρομπότ βασίστηκε στα ΤΑΛΩΣ και ΛΕΥΚΟΣ, δύο προγενέστερα ρομπότ του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Ερευνας. Κρίνοντας, όμως, πόσο πιο προηγμένο είναι το νέο ρομπότ από τους «προκατόχους» του, οι επιστήμονες εκτιμούν πως έκαναν ακόμη ένα βήμα προς την εποχή όπου απόγονοι του Indigo θα αναλάβουν δράση σε μουσεία, ξεναγώντας, μάλιστα, επισκέπτες οι οποίοι είτε θα βρίσκονται στον χώρο με «σάρκα και οστά» είτε θα επισκέπτονται εικονικά το μουσείο από χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Στη δεύτερη περίπτωση, βλέποντας στην οθόνη ενός PC την εικόνα από τα «μάτια» του ρομπότ, οποιοσδήποτε φιλότεχνος θα μπορεί μέσω του Διαδικτύου να περιπλανηθεί εικονικά στις αίθουσες του μουσείου τις ώρες που αυτό δεν λειτουργεί για το κοινό, καθοδηγώντας ηλεκτρονικά το μηχάνημα στα εκθέματα που τον ενδιαφέρουν.

Ανοιξε δρόμους

Για κάθε επιστημονική ομάδα που ασχολείται με την ανάπτυξη αυτόνομων μηχανών σαν το Indigo, ο στόχος δεν είναι αποκλειστικά η δημιουργία ρομπότ για μουσεία. Αντίθετα, αν εταιρείες όπως η Toyota αναπτύσσουν τις δικές τους εκδοχές για αυτόνομους ξεναγούς, ένας παραπάνω λόγος είναι πως κάθε μηχάνημα το οποίο κατασκευάζεται με στόχο να ξεναγεί σε εκθέσεις, λειτουργεί ουσιαστικά και σαν πλατφόρμα μέσα από την οποία δοκιμάζονται ταυτόχρονα πολλές τεχνολογίες. Το Indigo, π. χ., έδωσε την ευκαιρία στους ερευνητές να πειραματιστούν με μεθόδους μετατροπής μιας φωνητικής εντολής του χρήστη σε αντίστοιχη κίνηση από το μηχάνημα, ελέγχοντας επίσης στην πράξη διάφορες εναλλακτικές μεθόδους χάρη στις οποίες ένα μηχάνημα θα καταφέρνει να κινείται αυτόνομα ανάμεσα σε ανθρώπους ή άλλα εμπόδια χωρίς να... πέφτει πάνω τους. Ετσι, με τη βελτίωση τέτοιων τεχνικών, η επιστήμη δεν υπόσχεται απλώς μηχανικούς θυρωρούς, αλλά και ρομποτικές οικιακές βοηθούς ή μηχανήματα τα οποία θα μπορούν να βελτιώσουν κατά πολύ την καθημερινότητα ατόμων με ειδικές ανάγκες: το πανεπιστήμιο της Utah στις ΗΠΑ αναπτύσσει ένα μηχάνημα ειδικά για τα σούπερ μάρκετ, το οποίο θα μπορεί να καθοδηγεί ανθρώπους με προβλήματα όρασης στους διαδρόμους, εντοπίζοντας για λογαριασμό τους τα προϊόντα στα ράφια.

ΣΗΜΕΡΑ GADGETS

LAPTOP ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ

Εχει αδυναμία στα παιχνίδια

Το Asus G51J-3D είναι το πρώτο laptop που δίνει στα ηλεκτρονικά παιχνίδια κυριολεκτικά νέα διάσταση, αφού μπορεί να προσδίδει στα γραφικά τους την αίσθηση του βάθους. Γι' αυτόν τον λόγο χρησιμοποιεί την τεχνολογία 3D Vision της Nvidia, διαθέτοντας μάλιστα hardware το οποίο αξιοποιεί στο έπακρον την εν λόγω τεχνολογία.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ

Σύνδεση χωρίς καλώδια USB

Με τον εξωτερικό σκληρό δίσκο Pro WX της Imation, θα απαλλαγείτε μια για πάντα από τα καλώδια USB που χρησιμοποιούν τα περισσότερα hard drive για να συνδεθούν με τα PC: ο Pro WX μπορεί να ανταλλάσσει δεδομένα με τον υπολογιστή σας ασύρματα, σε ταχύτητες που φτάνουν έως και τα 15 Mbps.

ΚΟΒΕΙ ΤΟ ΡΕΥΜΑ

Για λιγότερη κατανάλωση

Παρεμβάλλοντας το iGo Green Surge Protector μεταξύ της πρίζας του τοίχου και του στερεοφωνικού σας, θα είστε πλέον σίγουροι πως το ηχοσύστημα δεν θα καταναλώνει ενέργεια όταν βρίσκεται σε κατάσταση αναμονής. Το προϊόν της iGo μπορεί να ανιχνεύει αν οι συνδεδεμένες συσκευές βρίσκονται σε λειτουργία, διακόπτοντας την παροχή ρεύματος σε αντίθετη περίπτωση.

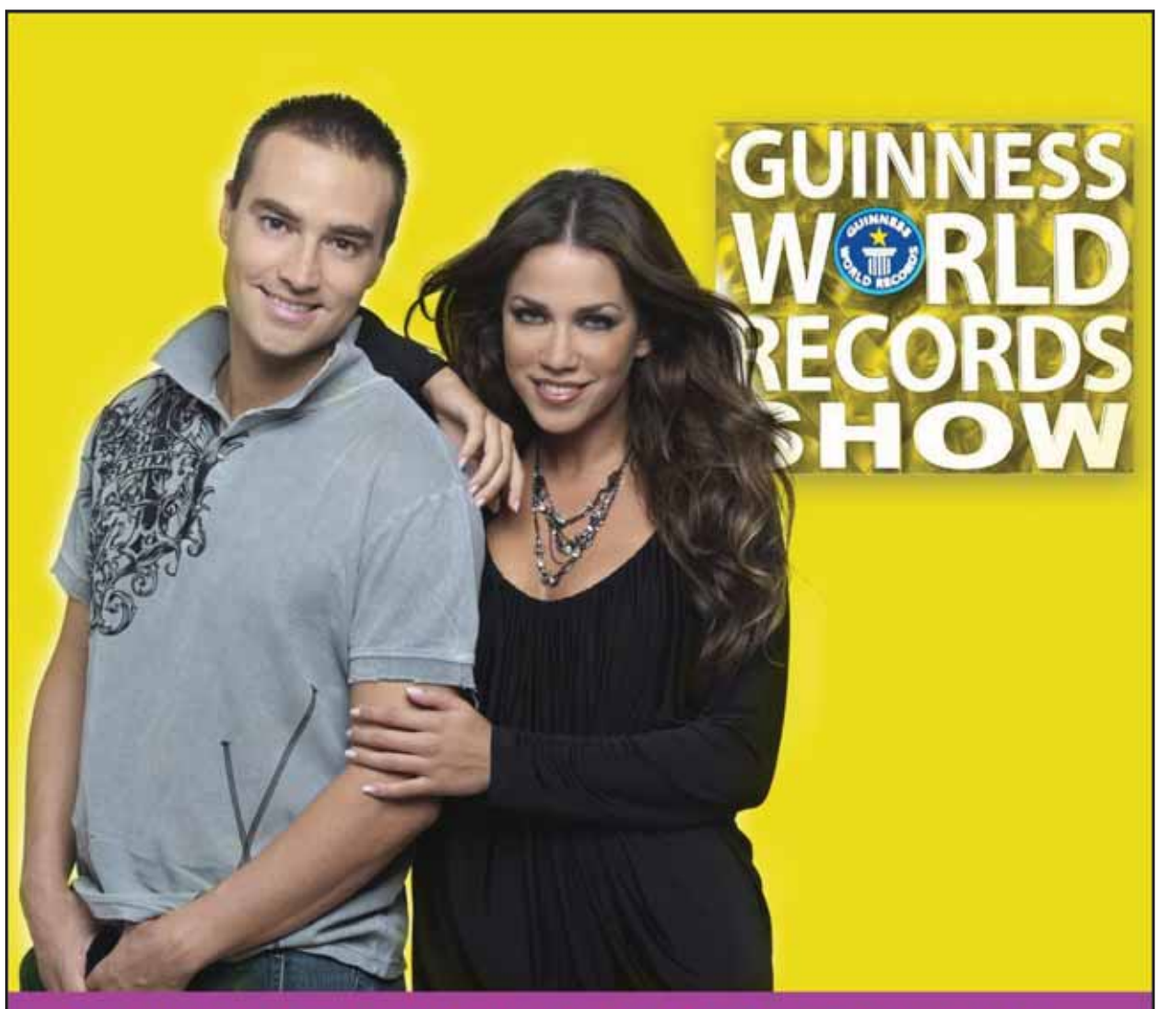

GUINNESS WORLD RECORDS SHOW

Τα διάσημα ρεκόρ Guinness έρχονται στο MEGA. Πέντε εκπομπές, γύρω από τον θαυμαστό και περίεργο κόσμο των ρεκόρ Guinness!

Η **Κατερίνα Στικούδη** και ο **Κώστας Φραγκολιάς** παρουσιάζουν ένα ξεχωριστό show που προβάλλεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα.

Ο πιο ψηλός και ο πιο κοντός άνθρωπος του κόσμου, η γυναίκα με τα μακρύτερα πόδια, ο άνθρωπος που κρατάει την αναπνοή του κάτω από το νερό για δεκαοχτώ λεπτά και άλλα πολλά που δε θα πιστεύουμε στα μάτια μας!

Κάθε Σάββατο στις **21:00**

MEGA

M+M

Η μπαλαρίνα εναντίον του ροκά!

Η Μαργαρίτα είναι μπαλαρίνα. Ζει μια πειθαρχημένη ζωή όπως αρμόζει σε μια κλασσική καλλιτέχνιδα. Την ίδια αυστηρότητα έχει επιβάλει και στους δύο γιους της.

Ο Μιχάλης είναι ένας ανέμελος ροκάς που ζει μια ζωή χωρίς πρόγραμμα. Ο ίδιος δεν αγχώνεται ιδιαίτερα γι'αυτό, αλλά οι τρεις κόρες του προσπαθούν να βρούν τρόπους να συμμαζέψουν τα ασυμμάζευτα.

Η μοίρα θα φέρει τις δυο οικογένειες πλάι-πλάι. Όσα θα ακολουθήσουν είναι δύσκολο να περιγραφούν…

Πρωταγωνιστούν: Παναγιώτα Βλαντή (Μαργαρίτα), Φάνης Μουρατίδης (Μιχάλης)

Κάθε Βράδυ στις **21:50**

MEGA

Η ακριβότερη σειρά ντοκιμαντέρ όλων των εποχών μαζί με την Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

4 χρόνια γυρισμάτων | €18.000.000 κόστος παραγωγής

planet earth

Η γη όπως δεν την έχετε ξαναδεί

Ζήστε μία ανεπανάληπτη οπτικοακουστική εμπειρία με τη νέα σειρά ντοκιμαντέρ, που παρουσιάζουν η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ και το BBC. Πέντε DVD που σας αποκαλύπτουν το απόλυτο πορτρέτο του πλανήτη μας με όσα δεν έχουνε ποτέ ξανά κινηματογραφηθεί, μέσα από εντυπωσιακές λήψεις σε HD. Ταξιδέψτε από τους πόλους μέχρι τα απύθμενα βάθη των ωκεανών και από τα προϊστορικά σπήλαια μέχρι τις τροπικές ζούγκλες ανακαλύπτοντας τα σπάνια είδη της ζωής, το θαύμα της εξέλιξης μέσα στους αιώνες, αλλά και τον αγώνα επιβίωσης του μοναδικού μας πλανήτη.

Την Κυριακή 17 Ιανουαρίου μην χάσετε το 2ο DVD

Eurobank EFG

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Eurobank EFG Private Banking

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€ / $
6,55%	4,53%	1,71%*	1,36%*	1,34%	-0,23%	0,15%	1,01%	-0,42%

ΣΗΜΕΡΑ

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Πώς να εξέλθουμε από την κρίση

Ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ γράφει για τις κινήσεις που θα πρέπει να λάβει η κυβέρνηση, για να εξέλθει η οικονομία από την κρίση και να τονωθεί η ανάπτυξη. Ο κ. Νεοφύτου τονίζει την ανάγκη να στραφεί το κράτος προς την ανάπτυξη, ιδίως σ' εκείνους τους κλάδους της οικονομίας που θα ενισχύσουν την παραγωγικότητα και την απασχόληση. **Σελ. 5**

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ

Ανάλυση του βιβλίου του Χρ. Χριστοδούλου

Το βιβλίο με τίτλο «Τα Οικονομικά της Ομοσπονδίας, του Σχεδίου Ανάν και του Κυοφορούμενου Σχεδίου Λύσης» του πρώην διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας και υπουργού Οικονομικών, Χριστόδουλου Χριστοδούλου, προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Η «Καθημερινή» προχωρεί στην ανάλυση του έργου ως οικονομικής μελέτης. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Μέτρα και μείωση μισθών Δημοσίου

Ο υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας, Γιώργος Παπακωνσταντίνου, έχει αποστείλει στην Ε.Ε. τη λίστα με τα μέτρα για μείωση του ελλείμματος, εντός τριών χρόνων, στο 3% του ΑΕΠ. Πρώτο μέτρο είναι η μείωση ονομαστικών μισθών στο Δημόσιο, ύστερα από εισήγηση της Κομισιόν. **Σελ. 7**

KRAFT

Βελτιωμένη πρόταση προς την Cadbury

Η αμερικανική εταιρεία τροφίμων Kraft προτίθεται να καταθέσει βελτιωμένη πρόταση για εξαγορά της σοκολατοβιομηχανίας Cadbury, η οποία θα προσφέρει περισσότερα χρήματα και λιγότερες μετοχές στους μετόχους της βρετανικής εταιρείας. Την ίδια στιγμή, η Nestle εξαγόρασε το τμήμα κατεψυγμένης πίτσας από την Kraft έναντι 3,7 δισ. δολαρίων. **Σελ. 12**

Κατεπείγουσα κίνηση εξυγίανσης

EPA

Την ώρα που γίνονται προσπάθειες να ξεφορτωθεί η GM τη SAAB, η κολοσσιαία αυτοκινητοβιομηχανία προχωρεί σε νέα προσπάθεια επείγουσας εξυγίανσης. Δύο ιστορικές μάρκες αυτοκινήτων, με υψηλές διαχρονικά πωλήσεις, ιδίως στις ΗΠΑ, διατίθενται πλέον μόνο ως αυτοκίνητα β΄ κατηγορίας. Συγκεκριμένα, η GM προσφέρει στους διανομείς της τα αυτοκίνητα των εταιρειών Pontiac και Saturn στην εξευτελιστική τιμή των 7.000 δολαρίων (4.870 ευρώ). Τα οχήματα προορίζονται κατευθείαν για τις μάντρες μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ως στόλος αναπληρωματικών οχημάτων στα συνεργεία μηχανικών.

«Θα είμαστε γενναιόδωροι», λέει ο Σταυράκης

Ο υπουργός Οικονομικών επιμένει πως αυτήν τη φορά θα πετύχει η στόχευση, παρά το γεγονός ότι εκκρεμούν 130.000 τίτλοι ιδιοκτησίας

Μετά τις έντονες αντιδράσεις που προκάλεσαν τα μέτρα που ανακοίνωσε η κυβέρνηση, αλλά και την ολική αναδίπλωσή της σχετικά με τις προθέσεις της, ο υπουργός Οικονομικών ξεκαθάρισε στην «Καθημερινή» τις προθέσεις και τις σκέψεις του υπουργείου του. Ο κ. Σταυράκης, στη συνέντευξή του, αναφέρει πως στόχος της κυβέρνησης είναι να αναθεωρήσει και τους φορολογικούς συντελεστές στα ακίνητα, ούτως ώστε να μην αυξηθούν οι φόροι που θα πληρώνουν οι πολίτες, ισόποσα με τις υπερφουσκωμένες τιμές των ακινήτων του.

Επίσης, σημείωσε πως εντός 15 ημερών το Κτηματολόγιο θα ενημερώσει την κυβέρνηση σχετικά με το χρονοδιάγραμμα, βάσει του οποίου θα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για τους 130.000 τίτλους που ακόμα εκκρεμούν και οι οποίοι θέτουν υπό αμφισβήτηση τις κινήσεις της κυβέρνησης. Έτσι, οι 130.000 τίτλοι δεν θα αποτελέσουν, σύμφωνα με τον υπουργό, πρόβλημα στη στόχευση του μέτρου. Μάλιστα, αναφέρει ότι, παρόλο που απέτυχαν μέχρι σήμερα οι προσπάθειες στόχευσης μέτρων, η στόχευση των φόρων στα ακίνητα θα είναι πιο εύκολο να επιτευχθεί.

Πριν το τέλος Φεβρουαρίου θα ολοκληρωθεί η διαδικασία για την αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων

Πάντως, η τοποθέτηση του κ. Σταυράκη είναι πως κανένας πολίτης δεν πρόκειται να αισθανθεί αδικημένος, ενώ η κυβέρνηση θα είναι «γενναιόδωρη» με τις κινήσεις της.

Ακόμα, ο υπουργός Οικονομικών σημειώνει πως το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε κάνει προεκλογικά αναφορές σε φορολόγηση του «συσσωρευμένου» πλούτου και ιδίως των ακινήτων δεν σχετίζεται με τα μέτρα που θέλει σήμερα να λάβει η κυβέρνηση. Σύμφωνα με τον κ. Σταυράκη, τα μέτρα έχουν εκπονηθεί από τεχνοκράτες και δεν υπάρχει «ιδεολογική» κατεύθυνση πίσω τους. Αντίθετα, δηλώνει πως τα μέτρα σχετίζονται άμεσα και αποκλειστικά με την οικονομική κρίση.

Όσον αφορά τα μέτρα που σχετίζονται με τη φοροδιαφυγή, ο υπουργός Οικονομικών αισθάνεται πως είναι άδικο το σχόλιο ότι επικρατεί σύγχυση και ασάφεια εδώ και έξι μήνες, ενώ δεν θεωρεί πως τα εν λόγω μέτρα αποτελούν έμμεση αύξηση των φόρων. Αντίθετα, πιστεύει πως «πρόκειται για αφαίρεση στρεβλώσεων». **Συνέντευξη, Σελ. 4**

Πιθανή ανάκαμψη στη διαφήμιση

Το 2010 θα είναι καλύτερο από πέρσι, σύμφωνα με Κύπριους διαφημιστές

Μετά την κακή περσινή χρονιά για όλη την κυπριακή αγορά, συνεπεία της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, καθώς και μετά τη συγκράτηση των διαφημιστικών κονδυλίων από πολλές επιχειρήσεις, το 2010 προβάλλει ως η χρονιά που θα φέρει την ανάκαμψη και στον τομέα της επικοινωνίας. Γνωστοί διαφημιστές μιλούν στην «Καθημερινή» για το πώς αναμένουν να κινηθεί η φετινή χρονιά από πλευράς δαπανών των εταιρειών, αλλά και για τα πρώτα μηνύματα που έχουν μέχρι στιγμής από τους διαφημιζομένους. Ο πρόεδρος του ΣΔΕΚ, Σούλης Μαλέκος, αναφέρει πως εντός του 2010 η κυπριακή οικονομία θα ανακάμψει απότομα, αν και δεν κρύβει τη δυσαρέσκειά του για τις τοποθετήσεις του υπουργού Οικονομικών, οι οποίες έχουν πανικοβάλει τις επιχειρήσεις της αγοράς. **Σελ. 6**

Ο τουρισμός και η οικονομική κρίση επηρέασαν την κατανάλωση

Στροφή στο διαδικτυακό εμπόριο και τις αγορές στο εξωτερικό διαφαίνεται από τα στοιχεία της JCC. Αντίθετα, αισθητά μειωμένη, κατά 3%, ήταν το 2009 η κατανάλωση στην εγχώρια αγορά. Απογοητευτική είναι και η εικόνα που καταγράφηκε στις δαπάνες που έχουν κάνει οι τουρίστες στην Κύπρο, οι οποίες είναι κατά 16% μειωμένες, απόρροια της πτώσης, πέραν του 11%, του τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο κατά την περασμένη χρονιά. Η τάση που παρουσιάστηκε το 2009 κατέδειξε πως οι Κύπριοι έκαναν ελαφρώς λιγότερες συναλλαγές, με σαφώς μειωμένες δαπάνες για τις συγκεκριμένες τους συναλλαγές. Εξάλλου, το τουριστικό ρεύμα του 2009 δεν ήταν μόνο μειωμένο, αλλά και χαμηλότερου οικονομικού επιπέδου, γεγονός που προβάλλει ως επιτακτική την ανάγκη για προσέλκυση πιο πλούσιου τουριστικού κοινού. Παρ' όλα αυτά, κατά την περασμένη χρονιά καταγράφηκε αύξηση στην αξία των συναλλαγών, κατά 8%, σε επιχειρήσεις του εξωτερικού. **Σελ. 5**

ΑΝΑΛΥΣΗ *από τον* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Ως να ήταν «νεοφιλελεύθερη» η κυβέρνηση

Το βράδυ της 9ης Δεκεμβρίου 1993, μιλώντας εις μνήμην του Άλφρεντ Νόμπελ, ο νομπελίστας της χρονιάς για την κατηγορία των οικονομικών επιστημών, Ντάγκλας Νορθ, σημείωνε πως οι πολιτικοί και οικονομικοί θεσμοί είναι οι βασικοί ρυθμιστές της οικονομικής απόδοσης.

Σε αυτό το πλαίσιο αξίζει κανείς να εξετάσει τη στάση που τηρεί η κυβέρνηση. Αντιμέτωπη με ένα φοβερό δίλημμα μεταξύ ελλειμμάτων και ανάπτυξης, έχει επιλέξει το πρώτο. Έχει μάλιστα ανακοινώσει (επιτέλους) σειρά μέτρων με στόχο την τόνωση των δημοσίων οικονομικών. Τα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί, όμως, έχουν εγείρει σοβαρά ερωτηματικά, αφού χαρακτηρίζονται από ασάφειες, γενικότητες και σύγχυση, με αποτέλεσμα να εκπέμπουν απλώς αμηχανία και το αίσθημα πως οι βασικοί θεσμοί της οικονομίας δεν είναι σε θέση να αντιδράσουν. Ακόμα, δεν στρέφονται ούτε σε διαρθρωτικές αλλαγές ούτε στην τόνωση της ανάπτυξης, τη στιγμή που η ανεργία όλο και αυξάνεται.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε η πρόταση για νέους φόρους στα ακίνητα μέσα από την επαναξιολόγηση των τιμών. Μετά τις πρώτες αντιδράσεις, η κυβέρνηση ανακοίνωσε πως θα τεθεί όριο αφορολόγητου στις 200 χιλ. ευρώ. Ύστερα, το ποσό ανέβηκε στο 1 εκατ. ευρώ και τελικά ειπώθηκε πως το όριο δεν έχει ακόμα αποφασιστεί. Παράλληλα, αναφέρθηκε πως οι φόροι θα αυξηθούν μόνο για το 1,7% του πληθυσμού, ύστερα για το 1,3% και τέλος για το 2%. Αυτά τα ποσοστά μεταφράζονται σε αριθμούς από 10.400 μέχρι 16.000 άτομα. Τελικά, ανακοινώθηκε πως θα επηρεαστούν μόνο 2.000 άτομα. Η υστερία με την οποία η μία δήλωση αναθεωρεί την προηγούμενη έχει αναστατώσει την αγορά και η πρόθεση για αύξηση των φόρων έχει καταρρακώσει επιχειρήσεις που σχεδιάζουν επενδύσεις και ανάπτυξη. Κι αυτό, όχι μόνο διότι δεν γνωρίζουν εάν θα πληρώνουν μεγαλύτερους φόρους, αλλά και επειδή η κυβέρνηση έχει δώσει την εντύπωση πως μοιάζει με λαγό που πιάστηκε στον προβολέα.

Το αποτέλεσμα της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης είναι λιγότερο φιλολαϊκό από τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές

Ακόμα, μετά από σειρά αποτυχιών στη στόχευση μέτρων, η κυβέρνηση επιμένει πως θα τα καταφέρει με τους φόρους. Αυτό μάλλον δεν πείθει, ιδίως όταν εκκρεμούν 130.000 τίτλοι, και επομένως δεν μπορεί να ξεκαθαριστεί πόσοι από αυτούς αφορούν άτομα των οποίων η συνολική περιουσία θα βρίσκεται πάνω από το όριο του αφορολόγητου. Από τα πιο πάνω εγείρονται και σοβαρά ερωτηματικά σχετικά με το πόσο αξιόπιστος είναι ο υπολογισμός των εσόδων που θα προκύψουν από τη συγκεκριμένη κίνηση της κυβέρνησης.

Την ίδια στιγμή, γίνονται κινήσεις για πάταξη της φοροδιαφυγής. Αυτή η στήλη έχει ήδη γράψει πως, ανάμεσα στα μέτρα, εξαιρετικά ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) αποκτά υπερεξουσίες. Το χειρότερο, όμως, δεν είναι απλώς το γεγονός ότι το κράτος «θα έχει προτεραιότητα σε όλα», αλλά πως από τις σκέψεις που γίνονται διαφαίνονται σοβαρά θεσμικά προβλήματα. Όταν η κυβέρνηση εισηγείται στην κυβέρνηση μέτρα που ανέπτυξε το ΤΕΠ και τα οποία προβλέπουν ενίσχυση των εξουσιών του ΤΕΠ, τότε υπάρχει πρόβλημα. Και το πρόβλημα αυτό είναι θεσμικό.

Είναι πλέον φανερό πως η σημερινή κυβέρνηση δεν δείχνει κανένα ενδιαφέρον για την ανάπτυξη, αλλά μόνο για τους δικούς της δείκτες. Εν μέσω κρίσης, δεν έχει προχωρήσει με κίνητρα για τόνωση της οικονομίας. Με βάση τη στρεβλή εντύπωση πως οι «έχοντες» δεν έχουν την τάση να ενισχύουν την ανάπτυξη και να επεκτείνουν την απασχόληση, η κυβέρνηση επιχειρεί να τους στύψει λίγο ακόμα περισσότερο εις το όνομα των «φτωχών», οι οποίοι, έτσι, μένουν χωρίς δουλειά. Εν τω μεταξύ, και ενώ το κράτος συνεχίζει να αγνοεί την ανάπτυξη, η ανεργία έφτασε και επίσημα στο 6,2%, ενώ στους νέους προσεγγίζει σιγά-σιγά το 15%.

Οι θεσμοί του κράτους είναι αναντικατάστατοι. Μάλιστα, όπως ορθά υπογραμμίζει η Αριστερά, βασικό πρόβλημα της τάσης για πλήρη απορρύθμιση των αγορών, που έμεινε γνωστή ως Washington consensus, είναι πως υποβαθμίζει τον ρόλο των θεσμών στην οικονομία. Αυτή η νεοκλασική (και όχι νεοφιλελεύθερη, όπως περιέργως την αποκαλούν κάποιοι) νοοτροπία απέτυχε και προκάλεσε μία αλυσίδα κρίσεων. Αυτό συνέβη διότι οι κρατικοί θεσμοί δεν ήταν σε θέση να στηρίξουν την οικονομική ανάπτυξη. Μεγάλη είναι, λοιπόν, η ειρωνεία όταν η κυβέρνηση του ΑΚΕΛ προκαλεί τα ίδια συμπτώματα με εκείνα των «νεοφιλελεύθερων» παθολογιών: Ο κύκλος των ιδεολογημάτων ολοκληρώνεται.

Και στις δύο περιπτώσεις, το κράτος θέτει τον εαυτό του εκτός της λειτουργίας της αγοράς. Αποφεύγει τη στήριξη της ανάπτυξης και περιορίζεται στον νομοτυπικό του ρόλο. Σε αντίθεση, όμως, με τους «νεοφιλελεύθερους» που κατέστρεψαν ολόκληρες γενιές στη νοτιοανατολική Ασία και τη Λατινική Αμερική, στην Κύπρο το κράτος κάνει και κάτι παραπάνω: Βλέπει τον εαυτό του ως πιο σημαντικό από τη ζωή των πολιτών. Μεγαλύτερο θύμα από αυτή τη φιλολαϊκή στάση είναι ο λαός και δη τα φτωχότερά του στρώματα.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ**

Ριψοκίνδυνες ακροβασίες

Η πρόθεση του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης να βάλει στα δημόσια ταμεία 100 εκατομμύρια ευρώ από τη φορολόγηση των ακινήτων άναψε φωτιές στο εσωτερικό μέτωπο. Στην κόντρα βρέθηκαν από τη μια η κυβέρνηση και από την άλλη η αντιπολίτευση, ανταλλάσσοντας βαρύτατους χαρακτηρισμούς με προσωπικές επιθέσεις μεταξύ των εμπλεκομένων, δηλαδή του υπουργού Οικονομικών και του αναπληρωτή προέδρου του ΔΗΣΥ. Η ένταση με την οποία αντιτάχθηκε το κόμμα της μείζονος αντιπολίτευσης εναντίον του συγκεκριμένου μέτρου της κυβέρνησης προκάλεσε έντονους τριγμούς στην οικονομία και κυρίως στους άμεσα εμπλεκομένους, δηλαδή τους επιχειρηματίες ανάπτυξης γης, οι οποίοι απείλησαν ακόμη και με δυναμικές κινητοποιήσεις, εφόσον προχωρήσει προς υλοποίηση η συγκεκριμένη ρύθμιση.

Στις συζητήσεις των προηγούμενων ημερών, οι πολίτες είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν σχετικά με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που θα επιφέρει στην οικονομία μια αύξηση της φορολογίας στα ακίνητα. Αυτό όμως που δεν είχαν την ευκαιρία να μάθουν είναι το περιεχόμενο της συγκεκριμένης εξαγγελίας της κυβέρνησης. Ο λόγος της μη ενημέρωσης οφείλεται φυσικά στο γεγονός ότι το συγκεκριμένο μέτρο, όπως και τα υπόλοιπα πέντε που εξήγγειλε η κυβέρνηση για περιορισμό του ελλείμματος κατά 0,5 δισ. ευρώ δεν ήταν τίποτα περισσότερο από επικεφαλίδες στην PowerPoint παρουσίαση του υπουργού Οικονομικών προς τους κοινωνικούς εταίρους. Εδώ ακριβώς εστιάζεται και η κριτική στο πρόσωπο του υπουργού Οικονομικών, ο οποίος χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία των προτάσεων αποφάσισε να τις εξαγγείλει σε ένα αρκούντως διευρυμένο ακροατήριο. Το γεγονός, βέβαια, ότι ο σάλος ξέσπασε γύρω από το θέμα της φορολόγησης των ακινήτων οφείλεται μάλλον στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο κλάδος τον τελευταίο ενάμιση χρόνο, χωρίς να σημαίνει ότι και τα άλλα μέτρα της κυβέρνησης δεν επιδέχονται διευκρινήσεων, αλλά και έντονης κριτικής.

Εδώ ακριβώς εστιάζουμε και την κριτική μας στους χειρισμούς της αντιπολίτευσης γύρω από το ζήτημα, τους οποίους θα χαρακτηρίζαμε ως άγαρμπους. Η αντιπολίτευση, επιλέγοντας το συγκεκριμένο θέμα για την άσκηση έντονης κριτικής, απώλεσε το ηθικό πλεονέκτημα να αντιπολιτευθεί με αξιοπιστία γύρω από ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν την οικονομία, έναν τομέα στον οποίο η παρούσα κυβέρνηση δεν έχει να επιδείξει ουσιαστικό έργο από την ανάληψη των καθηκόντων της. Την ίδια στιγμή, ο χειρισμός του θέματος από την αντιπολίτευση πέτυχε να συσπειρώσει τον κυβερνητικό σχηματισμό, αφήνοντας τα άλλα δύο κόμματα της συγκυβέρνησης αμέτοχα να παρακολουθούν τις κοκορομαχίες των δύο πλευρών. Από πολιτικής σκοπιάς, η συγκεκριμένη διαπίστωση αποκτά ουσία, αν αναλογιστούμε την ενδοκυβερνητική μουρμούρα που ξέσπασε μεταξύ των συνεργαζομένων κομμάτων, τόσο κατά τη διαδικασία κύρωσης του κρατικού προϋπολογισμού όσο και αμέσως μετά.

Η κυβέρνηση, βεβαίως, ως αποτέλεσμα της έντασης που προκλήθηκε και προ του φάσματος μιας γενικευμένης αντιπαράθεσης στην οικονομία, αναγκάστηκε να εξηγήσει (γιατί όχι εξαρχής;) ότι το μέτρο της φορολόγησης των ακινήτων αφορά μόλις το 2% του συνολικού πληθυσμού, δηλαδή πρόσωπα με πολύ μεγάλη ακίνητη ιδιοκτησία. Βέβαια, εμείς αν θέλουμε τους πιστεύουμε, πριν κατατεθεί η ολοκληρωμένη πρόταση. Η ένταση, πάντως, μάλλον φαίνεται να εκτονώνεται, μια και το ζητούμενο αυτήν τη στιγμή παραμένει η διατήρηση της ψυχραιμίας όλων των εμπλεκομένων σε μια ομολογουμένως δύσκολη οικονομική συγκυρία για τον τόπο.

Η κυβέρνηση θα πρέπει επιτέλους να επιδείξει την απαιτούμενη σοβαρότητα, όταν χειρίζεται ευαίσθητα θέματα, όπως είναι αυτά της οικονομίας. Τα κυβερνητικά μέτρα, εκτός από το να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών, θα πρέπει να διασφαλίζουν και την αξιοπιστία της κυπριακής οικονομίας. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, η χώρα θα αποταθεί στη διεθνή επενδυτική κοινότητα για κάλυψη των χρηματοδοτικών της αναγκών. Η εκτίμηση ότι οι συνθήκες για την Κύπρο είναι ευνοϊκές, λόγω συγκριτικά καλύτερων δεικτών, είναι εσφαλμένη. Σε μια περίοδο που όλες σχεδόν οι οικονομίες παρουσιάζουν ελλειμματικούς προϋπολογισμούς ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, το ζητούμενο δεν είναι οι αριθμοί, αλλά εκείνες οι αξιόπιστες κυβερνητικές πολιτικές που διασφαλίζουν τη διατηρήσιμη έξοδο μιας εθνικής οικονομίας από την κρίση. Σε αυτόν τον τομέα και με δεδομένη την εικόνα που εκπέμπουμε στο εξωτερικό, οι συνθήκες μόνο ευνοϊκές δεν είναι. Το παράδειγμα της Ελλάδας είναι πρόσφατο και θα πρέπει να μας αφυπνίσει.

ystavrinides@gmail.com

ΔΗΚΤΗΣ

Παπάς το ΤΕΠ, τατάς το ΤΕΠ αποφάσισε να εισηγηθεί αύξηση των δικών του αρμοδιοτήτων στην κυβέρνηση, η οποία δεν απάντησε πως πρώτα πρέπει να φτιαχτούν τα δικά του προβλήματα, πριν να αναλάβει εξουσίες.

Το είπε...

Προ ενός έτους, ο Αβέρωφ Νεοφύτου είχε πει σε συνέντευξή του στην «Οικονομική Καθημερινή» πως είναι σίγουρος ότι η κυβέρνηση θα αυξήσει τους φόρους, ιδίως στην ακίνητη περιουσία. Μπορεί να είναι καπιτάλας, μπορεί και όχι, αλλά ο γιος του Πική από την Αργάκα το είχε προβλέψει και το πιστώνεται.
Φοβού μη μας βγει σωστός και στο έλλειμμα. Διότι, εκτός από ότι θα τρέχουμε, κάποιοι θα αναγκαστούν να πάρουν πίσω και τα σχόλιά τους.

16.000 = 2.000

Η κυβέρνηση ανακοίνωσε, μετά τις αντιδράσεις, ότι από την αύξηση των φόρων θα επηρεαστεί μόνο το 1,3% του πληθυσμού (ή το 2% ή το 1,7%, ανάλογα με το ποιος έκανε τη δήλωση). Το θέμα, όμως, δεν είναι το ποσοστό, αλλά τι σημαίνει αυτό. Διότι το 2% του πληθυσμού που θα επηρεαστεί – αν καταφέρουν να στοχεύσουν το μέτρο – δεν είναι και λίγοι. Μιλάμε για 16.000 άτομα που θα πληρώνουν περισσότερα. Φυσικά, μετά μας είπαν πως πρόκειται για 2.000.

Είμαστε βλάκες;

Κι αφού 16.000 άνθρωποι θα πληρώνουν περισσότερα, γιατί επιμένουν να μας λένε πως δεν αυξάνουν τους φόρους; Άσε και τη «φοροδιαφυγή» που αρπάζει, εκτός από τους παράνομους, και τους νόμιμους...

Έτσι νομίζουν

Επιχειρεί, επίσης, η κυβέρνηση να μας πείσει πως τα μέτρα δεν έχουν καμία ιδεολογική βάση. Για χάρη της ιστορίας, αναφέρουμε πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε κάνει προεκλογικά αναφορές σε απαλλοτριώσεις και φορολόγηση του συσσωρευμένου πλούτου. Σήμερα επιχειρούν να μας πείσουν πως οι φόροι στα ακίνητα δεν είναι απότοκο ιδεολογημάτων, αλλά η λανθάνουσα γλώσσα του Προέδρου τα έλεγε πριν καν να διεξαχθούν οι εκλογές. Ποιον δουλεύετε, κύριοι;

Ο παπάς και ο τατάς

Εδώ και καιρό, η «Οικονομική Καθημερινή» γράφει για τα μέτρα κατά της «φοροδιαφυγής». Ανάμεσα σε αυτά είναι και οι νέες εξουσίες που θα δοθούν στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ), με σκοπό να γίνει πιο αποτελεσματική η είσπραξη των χρημάτων που ανήκουν στο κράτος. Πλην όμως, το ΤΕΠ, που λειτουργεί συχνά με τρόπο αυθαίρετο, γίνεται ντεντέκτιβ, αστυνομικός και αντίδικος με τον πολίτη, σε μία διαδικασία από την οποία θέλεις μεγάλο μέσο (ή ιώβειος υπομονή, Πρόεδρε) να γλιτώσεις. Η εξήγηση γιατί το ΤΕΠ καθίσταται πιο ισχυρό με τα νέα μέτρα, την έδωσε ο υπουργός Οικονομικών στη σημερινή συνέντευξή του στην «Καθημερινή»: Τα μέτρα κατά της φοροδιαφυγής είναι έργο του ΤΕΠ.

Ανακοίνωση

Ανακοινώνεται πως το Κτηματολόγιο δεν έχει το παραμικρό δικαίωμα να απαιτεί εκκαθαριστικό από το ΤΕΠ, για να βάλει τη βούλα του στις συναλλαγές σας. Δεν υπάρχει καμία νομοθετική ρύθμιση προς τούτο και η απαίτηση είναι παράτυπη. Το μόνο «πλεονέκτημα» είναι πως είστε όμηροι του ΤΕΠ κι αν έχετε καμιά διαφωνία, θα σας καθυστερούν και στο Κτηματολόγιο. Θεός φυλάξει, γιατί σε λίγο θα θέλει και το Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη εκκαθαριστικό του ΤΕΠ να μας βγάλει ταυτότητα.

Τέλος πάντων

Την περασμένη Τρίτη, ο υπουργός Οικονομικών επισκέφτηκε επίσημα την Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια των επαφών με τρεις ξένες τράπεζες σχετικά με τη αναχρηματοδότηση του δημόσιου χρέους. Ωστόσο, ο υπουργός δεν είχε συνάντηση ούτε με τον διοικητή ούτε με τεχνοκράτες της Κεντρικής. Από ό,τι μαθαίνουμε, ο άνθρωπος ήθελε να χρησιμοποιήσει τις συσκευές και υπηρεσίες teleconference που διαθέτει η Κεντρική, αλλά προφανώς δεν διαθέτουν άλλοι θεσμοί του κράτους. Φίλος της στήλης σχολιάζει πως πρώτα τους «πήραν» την αρμοδιότητα για τη διαχείριση του χρέους, σήμερα τους τρέχουν για τα... τηλέφωνα.

Εν τω μεταξύ

Και ενώ η κυβέρνηση ανακοινώνει μέτρα για πάρτη της και για τα δικά της έσοδα, αγνοώντας την ανάγκη για τόνωση της ανάπτυξης και ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις, η Eurostat ανακοίνωσε την Παρασκευή πως η ανεργία έχει σημειώσει νέα αύξηση και έφτασε το 6,2%. Όσον αφορά τους νέους, η ανεργία είναι 14,7% και κάτι. Φυσικά, αφού τους δίνουν παροχές, δεν πειράζει που δεν έχουν δουλειά, έτσι; Αχ ρε δίκαιη δίκαιη κοινωνία...

Ευρω-ΑΤΑ και απεργία

Για να μη λέμε μόνο για τα καθ' ημάς, αξίζει να σημειωθεί πως και οι υπάλληλοι της Κομισιόν κινούνται προς έντονες κινητοποιήσεις, με στόχο να εξασφαλίσουν την ΑΤΑ, ύψους 3,7%, που διεκδικούν. Αντίθετα, τα κράτη-μέλη επιθυμούν να δώσουν επίδομα ΑΤΑ, ύψους 1,85%. Οι 45.000 υπάλληλοι της Κομισιόν απειλούν με απεργιακά μέτρα, ενώ έχουν αποφασίσει να προσφύγουν και στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ). Πάντως, οι κυβερνήσεις επιμένουν πως η αύξηση δεν μπορεί να δικαιολογηθεί, με βάση τη σημερινή οικονομική συγκυρία.

Φρεσκάδα

Εν μέσω κρίσης, το Ίδρυμα Λανίτη στη Λεμεσό κάνει μία φρέσκια κίνηση, φέρνοντας συλλογή από έργα (αφίσες) του μετα-ιμπρεσιονιστή Toulouse-Lautrec. Η στήλη δεν γνωρίζει λεπτομέρειες, αλλά ανυπομονεί. Την ίδια στιγμή, και το Δημοτικό Κέντρο Τεχνών στην Παλιά Λευκωσία ετοιμάζει μια ενδιαφέρουσα έκθεση του μεγάλου γλύπτη Χουάν Μιρό. Επιτέλους, διότι κυριότερο έργο του Δημοτικού Κέντρου τόσο καιρό ήταν να «αποσοβεί» την ανάπτυξη άλλων κέντρων στην περιοχή, νομιζόμενο πως δεν το συμφέρει.
Εν πάση περιπτώσει, η στήλη αισθάνεται μια φρεσκάδα με τις κινήσεις και χάρηκε πολύ με την είδηση. Λεπτομέρειες θα σας πούμε μόλις γνωρίζουμε.

diktis@kathimerini.com.cy

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

21 Πολιτείες των ΗΠΑ – σχεδόν οι μισές – καταγράφουν ανεργία πάνω από 9%, ενώ σε επτά Πολιτείες το ποσοστό είναι πάνω από 11%, σύμφωνα με το περιοδικό BusinessWeek. Οι ΗΠΑ παραδοσιακά είχαν χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας από την Ευρώπη, αλλά έχουν πληγεί από την κρίση.

1,7 τρισ. δολάρια είναι η αξία των στοιχείων ενεργητικού που έχουν διαγραφεί παγκοσμίως από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, σύμφωνα με το Bloomberg.

17,9 δισ. συναλλαγές πιστωτικών καρτών καταγράφηκαν το 2008 στην Ευρώπη, σύμφωνα με μελέτη της DeutscheBank. Η μελέτη βρίσκει πως το 2007 οι συνολικές συναλλαγές ήταν 16,6 δισεκατομμύρια. Και τις δύο χρονιές εκδόθηκαν 1 δισ. επιταγές στην Ευρώπη.

0,28 ήταν ο δείκτης Gini για την Κύπρο το 2008, σε σχέση με 0,26 που ήταν το 2006, σύμφωνα με την Eurostat. Έτσι, φαίνεται πως η ανισότητα στα εισοδήματα έχει αυξηθεί. Στην υπόλοιπη Ευρώπη, την ίδια περίοδο αυξήθηκε από 0,30 σε 0,31.

19,3% έφτασε το ποσοστό ανεργίας στη Λετονία τον Νοέμβριο, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Η Λετονία έχει την υψηλότερη ανεργία, με δεύτερη την Ισπανία με 19,3% και τρίτη την Ιρλανδία με 13%.

ΑΡΘΡΟ του **ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΥΡΟΥ**

Ένα ποτήρι κρασί στην Κύπρο

Πριν από λίγες μέρες, είχα μια πάρα πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση με θέμα την αειφόρο τουριστική συμπεριφορά και ανάπτυξη του κυπριακού τουρισμού. Μπροστά από ένα τζάκι, κοντά στην Πράσινη γραμμή και σε ένα χαλαρό περιβάλλον, ο συνομιλητής μου μού ανέπτυξε τη θεωρία του για το τι σημαίνει γι' αυτόν αειφόρος τουριστική συμπεριφορά (sustainable tourism behaviour).

Κατά τη συζήτηση διαφάνηκε ότι το όλο θέμα γυρνούσε γύρω από τρεις βασικούς άξονες: Την παράδοση, την αυθεντικότητα και την εμπειρία.

Η εμπειρία του στην Κύπρο, αν και πολύ θετική, είχε ένα μικρό «μελανό» σημείο. Κατά την επίσκεψή του σε μια παραδοσιακή ταβέρνα, του προσφέρθηκε κρασί από τη Χιλή. Και η ερώτησή του ήταν πόσο πετρέλαιο χρειάστηκε για να φτάσει εκείνη η μπουκάλα κρασί στο τραπέζι του. Ως άνθρωπος του τουρισμού, με δεκάδες χρόνια εμπειρίας στα τουριστικά δρώμενα της ευρύτερης Μεσογείου, διερωτήθηκε πώς φτάσαμε σε αυτό το σημείο. Πώς είναι δυνατόν να έχουμε παραμερίσει ένα τόσο σημαντικό κυπριακό προϊόν από τα μενού των τάχα παραδοσιακών ταβερνών;

Αυτό το σχόλιο με πήρε πίσω στη δεκαετία του '90, όταν ένα-ένα τα παραδοσιακά επαγγέλματα και προϊόντα εξαφανίζονταν για χάρη του λεγόμενου εξευρωπαϊσμού μας. Τότε που το μαχαλεπί αντικαταστάθηκε από την crème brulee, τότε που οι πλασιέ κρασιών πρόσφεραν στους ξενοδόχους δύο κασόνια Beaujolais σε εξευτελιστικές τιμές και τότε που οι Υγειονομικές Υπηρεσίες κατακρεούργησαν τους παραδοσιακούς «κούπατζηδες», ζαχαροπλάστες, «λουκουματζήδες» για χάρη του HACCP.

Τελικά φαίνεται ξεκάθαρα ότι η αειφορία δεν είναι παρά η επιστροφή μας στην αυθεντικότητα των υπηρεσιών μας, στην παραδοσιακή παραγωγή των προϊόντων μας, έτσι ώστε οι εμπειρίες να είναι μοναδικές. Ο τουριστικός τροχός, εκτός από τον κεντρικό άξονα που είναι ο ήλιος και η θάλασσα, χρειάζεται δυνατές ακτίνες να περιβάλλουν αυτόν τον άξονα, έτσι ώστε το τελικό προϊόν να είναι ελκυστικό, αλλά ταυτόχρονα να σέβεται και να προβάλλει την αυθεντικότητα που θα πρέπει να επανακτήσουμε. Η Κύπρος δεν έχει να ντραπεί για κάτι από την παράδοσή της και τα παραδοσιακά της προϊόντα. Εξάλλου, αυτά αναζητούν πολλοί τουρίστες.

Οικονομικά είναι πολύ πιο φθηνό να επιστρέψουμε σε παλιά λημέρια, παρά να εφεύρουμε νέα τάχα ελκυστικά προϊόντα. Ο μύθος των golf και παρόμοιων προϊόντων καταρρέει σιγά-σιγά, ειδικά μετά την οικονομική κρίση. Οι επενδύσεις είναι πιο αποδοτικές, αν είναι βασισμένες στην υπάρχουσα τεχνογνωσία και στις υποδομές που έχουν λιγότερο κόστος κατασκευής.

Η αναστήλωση παλιών σπιτιών και υποστατικών (βλέπε Χαρουπόμυλο στη Λεμεσό) δίνει πιο πολλή τουριστική αίγλη, παρά η μετατροπή τεράστιων εκτάσεων σε golf, water parks και συναφών «αξιοθέατων».

Το 2010 σίγουρα θα είναι ένας χρόνος

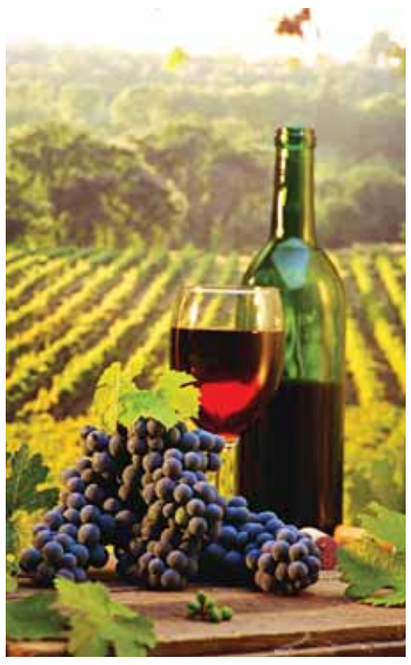

δύσκολος για το τωρινό μας τουριστικό μοντέλο. Εάν όμως συγκεντρωθούμε στο να στηρίξουμε τον τουριστικό μας τροχό στους τρεις άξονες που ανέφερε ο συνομιλητής μου (παράδοση, αυθεντικότητα, εμπειρία), τότε ίσως το 2011 να ξαναμπούμε στον τουριστικό χάρτη, αυτήν τη φορά με σχέδιο και προγραμματισμό, που σίγουρα θα είναι πιο διαχρονικό.

Αν θέλουμε να είμαστε ανταγωνιστικοί, μας χρειάζεται ακόμα ένα σημαντικό στοιχείο, που είναι η εκπαίδευση όλων εκείνων που εμπλέκονται στην εξυπηρέτηση του πελάτη, έτσι ώστε να μπορούν να απαντούν στις απαιτήσεις των ντόπιων και ξένων περιηγητών με σαφήνεια, επαγγελματικότητα και αίσθημα φιλοξενίας. Στην εποχή που η οικονομία αιμορραγεί, οι μόνες επενδύσεις που μπορούν να αποφέρουν είναι αυτές που έχουν μικρό κόστος και αποτείνονται σε εξειδικευμένες αγορές. Με τη φιλοσοφία του φασούλι-φασούλι γεμίζει το σακούλι.

Η συμβολή όλων των φορέων στη διεξαγωγή της πρώτης Εβδομάδας Αειφόρου Τουρισμού, που θα πραγματοποιηθεί στις αρχές του 2010 με πρωτοβουλία του e-Tourism Forum Cyprus και με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κέντρου Καταναλωτή Κύπρου, θα είναι το πρώτο δείγμα, αν πραγματικά η τουριστική βιομηχανία και οι φορείς που την περιβάλλουν έχουν τη διάθεση να συμβάλουν στην αλλαγή της τουριστικής μας εικόνας.

Όλοι οι μεγάλοι περίπατοι ξεκινούν με το πρώτο βήμα. Το e-Tourism Forum Cyprus παίρνει αυτήν την πρωτοβουλία, έτσι ώστε να δοθεί η πρώτη σπίθα αλλαγής στην αρχή του χρόνου, με σκοπό την ενθάρρυνση των τουριστικών φορέων και επιχειρηματιών να δουν το εγγύς μέλλον με αισιοδοξία και να καταλάβουν ότι η μετατροπή του τουριστικού μας προϊόντος από αδιάφορο σε αειφόρο περνά μέσα από μικρές, αλλά συνεχείς δραστηριότητες και πρωτοβουλίες.

Περιμένουμε όλους τους φορείς να τους κεράσουμε ένα ποτήρι κυπριακό κρασί.

JOHNNIE WALKER®™

OF THE YEAR

Οι υποψηφιότητες

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΜΕ
Παναγιώτης Δημόπουλος
Σωτήρης Παρούτης
Γιώργος Παυλίδης
Πάμπος Κασκάνης, Νικόλας Καρύδης, Αντρέας Χατζήκυριακος
Παύλος Καδής

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΕΝΤΥΠΩΝ
Λευτέρης Αδειλίνης
Μιχάλης Ιγνατίου
Πανίκος Κωνσταντίνου
Μανώλης Καλατζής

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ / MANAGER
Μίλτος Καμπουρίδης
Φοίβος Ερωτοκρίτου
Παντελής Κωνσταντίνου
Χαράλαμπος Πηλακούτας
Δρ. Ανδρέας Πίττας

ΗΘΟΠΟΙΟΣ
Χρήστος Γρηγοριάδης
Μανώλης Μιχαηλίδης
Ευτύχιος Πουλαΐδης
Λώρης Λοϊζίδης
Νεοκλής Νεοκλέους

ΑΘΛΗΤΗΣ
Κυριάκος Ιωάννου
Μάρκος Παγδατής
Χρύσης Μιχαήλ
Νίκος Θωμά
Κωνσταντίνος Μακρίδης

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
Κώστας Σίσαμος
Σωκράτης Σωκράτους
Κλείτος Κλείτου
Ρόμαν Καρυόλου
Μιχάλης Πιερής

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ
Κυριάκος Νικολάου
Μάριος Δρουσιώτης
Λεόντιος Κωστρίκης
Κώστας Μαρκίδης

«Θα μειωθούν και οι συντελεστές»

«Θα είμαστε γενναιόδωροι», δηλώνει ο Υπουργός Οικονομικών Χαρίλαος Σταυράκης

Συνέντευξη στον **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Τα μέτρα που έθεσε ο υπουργός Οικονομικών επί τάπητος πριν από δύο εβδομάδες προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις, οι οποίες μάλιστα κατέληξαν σε προσωπικές επιθέσεις. Ο ίδιος ο κ. Σταυράκης επιχείρησε, όσο ήταν δυνατόν, να παραμείνει εκτός της προσωπικής διαμάχης μεταξύ του αντιπροέδρου του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, και του υπουργού Εσωτερικών, Νεοκλή Συλικιώτη, παρά το γεγονός ότι η όλη διαφωνία ξέσπασε με αφορμή τις δικές του εισηγήσεις. Μιλώντας στην «Κ», ο υπουργός Οικονομικών ξεκαθαρίζει πως η αναθεώρηση των τι-

«Τα μέτρα δεν κατευθύνονται από ιδεολογίες»

μών των ακινήτων, από την οποία το κράτος θα αυξήσει τα έσοδά του κατά 80 με 100 εκατ. ευρώ, θα συνοδευτεί από μείωση των συντελεστών φορολόγησης, ενώ σημειώνει πως μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου θα είναι έτοιμες και οι αλλαγές στο σύστημα αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων.

-Το αφορολόγητο όριο για τα ακίνητα θα είναι, τελικά, 200 χιλιάδες ευρώ ή 1 εκατ. ευρώ;

Πρώτα από όλα, είχαμε ένα πακέτο έξι συγκεκριμένων προτάσεων (όχι μέτρων), τις οποίες παρουσίασα στους κοινωνικούς εταίρους και στα κόμματα. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και μέτρα για μείωση των δαπανών του κράτους και για αύξηση της ρευστότητας. Η αναθεώρηση των τελών φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας παρουσιάστηκε ως μέρος αυτού του πακέτου και δεν πρέπει να θεωρείται ως μεμονωμένο μέτρο. Υπάρχει σήμερα μία στρέβλωση, αφού οι τιμές ακινήτων βασίζονται στις τιμές του 1980. Παλαιότερα, βασίζονταν σε τιμές του 1960 και οι αξίες αναθεωρήθηκαν επί προεδρίας Γιώργου Βασιλείου. Από τότε έχουν περάσει πολλά χρόνια και πρέπει να αναθεωρήσουμε με βάση πιο πρόσφατες τιμές.

-Οι σημερινές τιμές αντικατοπτρίζουν υπερθέρμανση της αγοράς, ακόμα και φούσκα…

Δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο αν θα βασίζονται σε τιμές του 2008, του 2009 ή του 2010. Αυτό είναι θέμα του Κτηματολογίου.

-Δεν θα είναι πολιτική η απόφαση;

Ναι, είναι θέμα του υπουργού Εσωτερικών και του Κτηματολογίου για τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες.

-Πολλές περιουσίες έχουν επηρεαστεί λόγω της γειτνίασής τους με γη που αναπτύχθηκε από developers οι οποίοι έχουν αυξήσει τις τιμές. Θεωρείτε πως υπάρχει κίνδυνος στρεβλώσεων, ιδίως για πολίτες που επηρεάστηκαν από αναπτύξεις κοντά τους;

Θα είμαστε γενναιόδωροι. Δεν πιστεύω πως θα υπάρξει κανένας που να αισθανθεί αδικημένος διότι οι αξίες των ακινήτων του θα αξιολογηθούν σε άλλο επίπεδο από το πραγματικό. Η θεωρία είναι πως θα γίνει αναπροσαρμογή των τιμών με βάση τα σημερινά επίπεδα.

-Άρα θα αυξηθούν και οι φόροι που θα πληρώνουν οι πολίτες.

Κατά πάσα πιθανότητα θα υπάρξει και μείωση των κλιμάκων φορολόγησης, αλλά και αύξηση του αφορολόγητου.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Η ανακοίνωση των προθέσεων δεν μπορούσε να γίνει αλλιώς», τόνισε ο Υπ. Οικονομικών,

-Γιατί δεν επιφέρθηκε αυτό στην παρουσίαση;

Δεν θέλαμε να πούμε συγκεκριμένα νούμερα διότι τίποτα δεν έχει ακόμα αποφασιστεί και ακόμα είμαστε στο στάδιο της επεξεργασίας. Οι αριθμοί στους οποίους αναφέρθηκα είναι ενδεικτικοί και δεν πρέπει να λαμβάνονται ως ακριβείς. Μπορεί για παράδειγμα το επίπεδο του αφορολόγητου να τεθεί στο 1 εκατ. ευρώ. Σε συνδυασμό με τη μείωση της φορολογικής κλίμακας, οι πολίτες θα πληρώνουν ουσιαστικά τα ίδια. Στόχος είναι να μην επωμιστεί το βάρος ο απλός πολίτης. Αυτό το είπαμε και στη σύσκεψη και εξήγησα πως η πρώτη κατοικία και ένα λογικό επίπεδο ακίνητης περιουσίας πέρα από την κατοικία θα είναι αφορολόγητο. Για την κάθε οικογένεια, το αφορολόγητο θα πολλαπλασιάζεται ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογένειας. Δηλαδή μία τετραμελής οικογένεια θα έχει τετραπλάσιο αφορολόγητο από το όριο που θα τεθεί. Αυτά τα εξηγήσαμε κατά τη σύσκεψη και νομίζω έγιναν κατανοητά. Δυστυχώς, ο κ. Νεοφύτου έκανε την επόμενη μέρα δηλώσεις για φοροεπιδρομή και ταξικό αγώνα. Δεν υπάρχει τίποτα το ταξικό στα μέτρα.

-Ωστόσο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε κάνει αυτές τις σκέψεις και προεκλογικά, αναφερόμενος σε απαλλοτριώσεις και φορολόγηση του πλούτου.

Αυτό είναι άσχετο. Υπάρχει μία στρέβλωση και τη διορθώνουμε. Παρόμοιες κινήσεις έχουν γίνει και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη και, σε συνδυασμό με τη σημερινή κρίση, τέθηκε το ερώτημα γιατί ένας ιδιοκτήτης μεγάλων εκτάσεων γης να μην πληρώνει φόρους. Εμείς το θεωρούμε κοινωνικά δίκαιο αυτό το μέτρο.

-Πολλοί ερμηνεύουν το γεγονός ότι αυτές οι σκέψεις έγιναν και προεκλογικά, ως απόδειξη πως δεν σχετίζονται με την κρίση.

Όχι, δεν υπάρχει κανένα ιδεολογικό υπόβαθρο στα μέτρα.

-Σας ανησυχεί η πιθανότητα να αυξηθούν εκ νέου οι στρεβλώσεις στην αγορά με αυτό το μέτρο;

Αντίθετα, οι στρεβλώσεις μειώνονται με τη φορολόγηση. Σήμερα δεν υπάρχουν κίνητρα για επένδυση. Εάν, όμως, υπάρχει ένα κόστος για όσους είναι ιδιοκτήτες γης, θα υπάρχει κίνητρο για πώληση. Έτσι, θα πωληθούν περιουσίες και θα δημιουργηθεί κινητικότητα στην αγορά, αφού οι ιδιοκτήτες ή θα πωλήσουν στο περιθώριο ή θα αναπτύξουν την περιουσία τους. Αντίθετα, σήμερα δεν υπάρχει κίνητρο για να γίνουν επενδύσεις στην Κύπρο.

Εναλλαξιμότητα και αξιολόγηση στο Δημόσιο

Στα τέλη Φεβρουαρίου θα είναι έτοιμο το νομοσχέδιο για την αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων, σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών, κάτι που αποτελεί σημαντική εξέλιξη για την εξυγίανση του δημόσιου τομέα. Ακόμα, ο υπουργός χαρακτηρίζει «μύθο» ότι δεν υπάρχει σήμερα εναλλαξιμότητα στο Δημόσιο.

«Είναι μύθος πως δεν υπάρχει εναλλαξιμότητα. Αποσπάσεις από υπουργείο σε υπουργείο γίνονται καθημερινά. Το πρόβλημα είναι μάλλον η κακή διαχείριση και όχι η νομοθεσία. Ένα μεγάλο ποσοστό, ακόμα, οι γραφείς και οι διοικητικοί, είναι εκ φύσεως εναλλάξιμοι.»

«Το θέμα της αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων προχωρεί πολύ καλά και σύντομα θα κατατεθεί το σχετικό νομοσχέδιο. Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου θα έχουν παραδοθεί στον υπουργό και επίσημα οι συμφωνημένες θέσεις.»

Προχωρούν άμεσα τα μέτρα κατά της φοροδιαφυγής

-Συμφωνείτε πως οι ασάφειες που χαρακτήρισαν την ανακοίνωση των μέτρων έχουν προκαλέσει αίσθημα ανασφάλειας στην αγορά;

Αν δεν υπήρχαν όλες οι αντιδράσεις που έγιναν εκ του πονηρού, τότε δεν θα υπήρχε τόση ανησυχία στην αγορά. Εξάλλου, ασάφεια υπάρχει πάντοτε όταν γίνονται μεταρρυθμίσεις. Δεν μπορούσαμε να προχωρήσουμε χωρίς να ενημερώσουμε τους κοινωνικούς εταίρους. Δυστυχώς, σήμερα δεν φαίνεται να υπάρχει καλή θέληση. Έγινε μεγάλη φασαρία για μία σκέψη που μπήκε στο τραπέζι, αλλά δεν μπορούσε η κυβέρνηση να κινηθεί με άλλο τρόπο. Δεν μπορούσαν συγκεκριμένες σκέψεις να τεθούν επί τάπητος, διότι θα υπήρχε αντίδραση από τα κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους ότι δεν τους συμβουλευτήκαμε πριν να προχωρήσουμε στην εκπόνηση μέτρων.

-Αλλά εδώ και έξι μήνες δεν έχει διασαφηνιστεί το περιεχόμενο των μέτρων.

Αυτό δεν είναι δίκαιο. Τα μέτρα είναι υπό επεξεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τα κόμματα. Ακόμα και οι οργανωμένοι λογιστές και δικηγόροι έχουν ενημερωθεί πλήρως και πήραμε την άποψή τους. Άρα δεν είναι δίκαιο να ισχυρίζεται κάποιος πως δεν έχει γίνει ενημέρωση σχετικά με τα εν λόγω μέτρα. Αντίθετα, οι άμεσα ενδιαφερόμενοι είναι άμεσα ενήμεροι, και μάλιστα έχουν τοποθετηθεί και έχουμε λάβει υπόψη τις σκέψεις τους.

-Από την άλλη, η αγορά λειτουργούσε κάτω από την υπόθεση ότι θα τηρηθεί η υπόσχεση πως δεν θα επιβληθούν νέοι φόροι, έστω και έμμεσα.

Θεωρώ πως πρόκειται για αφαίρεση στρεβλώσεων και όχι για

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Τα μέτρα για τη φοροδιαφυγή εκπονήθηκαν από τεχνοκράτες», σημείωσε ο κ. Σταυράκης.

«Τα μέτρα εκπονήθηκαν από το ΤΕΠ και δεν είναι πολιτικά αλλά τεχνοκρατικά»

επιβολή νέων φόρων. Παρά την κρίση, διατηρούμε τους φόρους, ακόμα και τον εταιρικό, στα ίδια επίπεδα. Πιστεύω πως αυτό είναι ένα σημαντικό επίτευγμα, ιδίως εν μέσω ελλειμμάτων. Ακόμα, αξίζει να σημειωθεί πως μόνο το 1,3% των πολιτών θα επηρεαστεί από αυτή τη νέα φορολογία.

-Τέθηκε επίσης το ερώτημα κατά πόσον η κυβέρνηση θα μπορέσει να στοχεύσει αυτόν τον φόρο, τη στιγμή που έχει αποτύχει η στόχευση για τις κοινωνικές παροχές.

Αυτό είναι πιο εύκολο. Η στόχευση των παροχών θέτει το ερώτημα «ποιος είναι πλούσιος». Δηλαδή, να δώσουμε επίδομα σε κάποιον που έχει χαμηλά εισοδήματα αλλά μεγάλη περιουσία; Ή, το αντίθετο, πρέπει να δώσουμε επιδόματα σε κάποιον με μέτριο εισόδημα αλλά χωρίς περιουσιακά στοιχεία; Αυτά τα φιλοσοφικά ερωτήματα δεν τίθενται με τη φορολόγηση των ακινήτων.

-Σας ανησυχεί το γεγονός ότι υπάρχουν 130.000 τίτλοι που εκκρεμούν ακόμα; Αυτό θα είναι πρόβλημα για τη στόχευση;

Όσοι έχουν τίτλους που εκκρεμούν, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων αν – όταν εκδοθούν οι τίτλοι τους – θα καταβάλουν επιπλέον φόρους και πόσους. Μπορεί, δηλαδή, να υπάρχουν κάποια προβλήματα, αλλά δεν υπάρχει κανένα μέτρο που να μπορεί να ληφθεί και να μπορούν να ξεκαθαρίσουν άμεσα όλες οι λεπτομέρειες που το αφορούν. Εν πάση περιπτώσει, αναμένουμε από το Κτηματολόγιο να μας ενημερώσει σε 15 ημέρες σχετικά με το χρονοδιάγραμμα βάσει του οποίου θα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για τους 130.000 τίτλους που εκκρεμούν. Δηλαδή, λαμβάνουμε ήδη μέτρα για να λυθούν τα προβλήματα που μάλλον θα προκύψουν.

-Εξετάστηκε η επιβολή φόρων για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα;

Όχι, κι αυτό διότι όπου έχει δοκιμαστεί κάτι τέτοιο, οι προσωρινοί φόροι δεν ανακαλούνται. Τα δημόσια έσοδα και έξοδα εκτιμώνται και προϋπολογίζονται με βάση την ισχύουσα φορολογία, με αποτέλεσμα να μην ανακαλούνται σχεδόν ποτέ οι φόροι. Αξίζει να δει κανείς εάν κάτι τέτοιο έχει γίνει ποτέ από οποιαδήποτε χώρα. Οι νέοι φόροι μένουν, δεν μπορούν να ανακληθούν εύκολα.

-Όσον αφορά το μέτρο που προβλέπει πως το κράτος θα έχει προτεραιότητα σε όλα, αυτό συμπεριλαμβάνει και τους πιστωτές;

Ναι. Μέρος των μέτρων, όπως και εκείνο που προβλέπει πως δεν θα μπορεί κάποιος να αποξενωθεί το τελευταίο ακίνητο χωρίς εκκαθαριστικό από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ), στρέφεται κατά εκείνων των πρακτικών που ακολουθούνται από κάποιους που προσπαθούν να αποφύγουν φόρους και πληρωμές προς το κράτος. Αυτό ισοδυναμεί με κλοπή.

-Αλλά, σύμφωνα με τα μέτρα, θα κινδυνεύουν οι πιστωτές να μείνουν απλήρωτοι. Θέτετε το κράτος πάνω από την οικονομία;

Δεν είναι τόσο απλά τα πράγματα. Τα μέτρα έχουν εκπονηθεί από το ίδιο το ΤΕΠ, δεν υπάρχει πολιτική σκοπιμότητα πίσω τους. Όπως εξήγησα, το ΤΕΠ επιχειρεί να πατάξει αυτές τις παράνομες συμπεριφορές, και γι' αυτό θέλει προτεραιότητα στο κράτος.

Πρέπει να σημειωθεί και κάτι άλλο. Η φοροδιαφυγή, εκτός από το γεγονός ότι στερεί από το κράτος σημαντικά ποσά που του ανήκουν, δυσχεραίνει και την προσπάθεια για άλλες διαρθρωτικές αλλαγές. Οι συντεχνίες ορθά σημειώνουν ότι, αφού τόσα ποσά πάνε στις τσέπες λίγων, δεν είναι δίκαιο να στραφούμε προς τα δικά τους μέλη. Αφού μπορούμε να αντλήσουμε 200 εκατ. ευρώ από τις απώλειες που έχει το κράτος εξαιτίας της φοροδιαφυγής, γιατί να πλήξουμε τις συντεχνίες, με κέρδος μόνο 5 εκατ. ευρώ; Έτσι είναι πιο δύσκολο να τους πείσουμε.

ΣΥΝΤΟΜΑ

Manager of the Year ο Baumgartner της Etihad

Ο Peter Baumgartner, γενικός εμπορικός διευθυντής της Etihad Airways, ψηφίστηκε ως Sales and Marketing Manager of the Year, κατά τη διάρκεια των 2009 Aviation Business Awards, του ετήσιου προγράμματος βραβείων που τιμά τους ανθρώπους και τους οργανισμούς που κατέστησαν τον Αραβικό Κόλπο ηγέτη του κλάδου στο παγκόσμιο στερέωμα. Ο Peter Baumgartner αναγνωρίστηκε για τη συμβολή του στην ανάδειξη της Etihad ως παγκοσμίου κλάσεως εταιρεία, καθώς και για το αποφασιστικό του ενδιαφέρον, το οποίο εστιάζεται στα προϊόντα και στις υπηρεσίες που προσφέρει η Etihad. Αυτό το βραβείο είναι το τελευταίο μιας σειράς από διάσημα βραβεία που συνέλεξε πρόσφατα ο εθνικός αερομεταφορέας των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και το προσωπικό του, συμπεριλαμβανομένου και του βραβείου ως «Η Κορυφαία Αεροπορική Εταιρεία του Κόσμου» από τα World Travel Awards.

Επιστολή των developers στον Χαρίλαο Σταυράκη

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Οικοδομών έστειλε ανοικτή επιστολή προς τον υπουργό Οικονομικών, Χαρίλαο Σταυράκη, παραθέτοντας σειρά μέτρων για την ανάπτυξη του κλάδου, ύστερα από την άσχημη χρονιά που πέρασε η αγορά ακινήτων. Στην επιστολή αναφέρεται πως η πορεία του κλάδου είναι φθίνουσα και ίσως μη ανατρέψιμη, εάν δεν ληφθούν άμεσα αποφάσεις και μέτρα προς αναθέρμανσή του.

Εξάλλου, στην επιστολή του συνδέσμου σημειώνεται πως ο εν λόγω τομέας βρίσκεται στη χειρότερη κατάστασή του, μετά από το 1974. Τα μέτρα που εισηγούνται οι επιχειρηματίες ανάπτυξης γης αφορούν την πάταξη φοροδιαφυγής, την πολεοδομική αμνηστία, την επαναξιολόγηση συστήματος φορολόγησης ακίνητης ιδιοκτησίας, αλλά και την καλύτερη λειτουργία της κρατικής μηχανής για τη βελτίωση των διαδικασιών για αδειοδότηση των διαφόρων έργων ανάπτυξης γης.

Προσφορές Πηλακούτα στο Motorshow 2010

Ο όμιλος Πηλακούτα θα παρουσιάσει στο κοινό τα μοντέλα αυτοκινήτων από τις αντιπροσωπίες που έχει στην κυπριακή αγορά, με την ευκαιρία του Motorshow 2010, το οποίο ανοίγει τις πόρτες του στις 19 Ιανουαρίου. Η παρουσία του ομίλου Πηλακούτα θα καλύψει τρία περίπτερα στην Κρατική Έκθεση, τα όποια φιλοξενούν και τις δέκα αντιπροσωπίες αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών του ομίλου: BMW, MINI, Alpina, και Rolls Royce, Jaguar και Land Rover, London Taxi, τη μεγάλη γκάμα της Nissan, αλλά και τις μηχανές BMW Motorrad, Husqvarna. Στην έκθεση Motorshow 2010 ο όμιλος Πηλακούτα θα αποκαλύψει νέα μοντέλα που καλύπτουν πολλές κατηγορίες οχημάτων.

Οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να δουν από κοντά όλα τα μοντέλα αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών του ομίλου Πηλακούτα, ενώ κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα έχουν την ευκαιρία να εξασφαλίσουν προνομιακές ειδικές τιμές.

Επισημοποιήθηκε η εξαγορά Doms από Fairways

Δυναμικά ξεκινά το 2010 για την εταιρεία Fairways, αφού ενδυναμώνει σημαντικά την παρουσία της στην αγορά αυτοκινήτων, μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας εξαγοράς των αντιπροσωπιών της Doms Cars. Στον όμιλο Fairways περιήλθαν οι μάρκες Renault, Jeep, Chrysler και Dodge, γεγονός που καθιστά την εταιρεία μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες αυτοκίνησης στην Κύπρο. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί τη νέα εποχή για τη Fairways, που πλέον εισάγει και διαθέτει προς πώληση μεγάλη γκάμα αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών, αλλά και συμπληρωματικών υπηρεσιών, μέσα από το μεγαλύτερο δίκτυο υποδομών στην Κύπρο, λεπτομέρειες για το οποίο θα ανακοινωθούν σύντομα.

Πτήσεις και από Λάρνακα για την Blue Air

Η αεροπορική εταιρεία Blue Air διευρύνει την παρουσία της στην κυπριακή αγορά και προσφέρει ταξίδια προς περισσότερους προορισμούς στην Ευρώπη. Εξάλλου, η αεροπορική εταιρεία ανακοίνωσε και το καλοκαιρινό πρόγραμμα δρομολογίων της, το οποίο αρχίζει από τις 28 Μαρτίου. Τα δρομολόγια θα περιλαμβάνουν και πτήσεις από το αεροδρόμιο Λάρνακας. Η Blue Air θα διαθέτει τρεις πτήσεις εβδομαδιαίως για Μιλάνο, Βιέννη και Βαρσοβία. Επιπρόσθετα, ενημερώνει το επιβατικό της κοινό πως προσθέτει περαιτέρω πτήσεις προς Βουκουρέστι, οι οποίες πλέον θα είναι σε καθημερινή βάση. Παράλληλα, η εταιρεία διαθέτει στο δρομολόγιό της και τη Θεσσαλονίκη, με τέσσερεις πτήσεις την εβδομάδα από το αεροδρόμιο Πάφου.

Πρωτιά για τα funds της Eurobank

Την πρώτη θέση σε όλες τις κατηγορίες των μετοχικών αμοιβαίων, εσωτερικού, εξωτερικού και funds of funds, πέτυχαν αντίστοιχα τα αμοιβαία κεφάλαια Eurobank EFG I (LF) Equity Flexi Style (+57,26%), Eurobank EFG I (LF) Equity Emerging Europe (+71,89%) και Eurobank EFG I (LF) Fund of Funds BRIC (+83,64%), σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών για το 2009. Επισημαίνεται ότι το Eurobank EFG I (LF) Fund of Funds BRIC, πέραν της πρώτης θέσης στην κατηγορία του, πέτυχε την υψηλότερη απόδοση (+83,64%) στο σύνολο των 306 αμοιβαίων κεφαλαίων, υπό τη διαχείριση των Ελληνικών Εταιρειών Διαχείρισης.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ
costourisa@kathimerini.com.cy

ΑΡΘΡΟ του ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Πώς να εξέλθουμε από την κρίση

Στην παρούσα οικονομική συγκυρία, ύψιστη προτεραιότητα της πολιτικής ηγεσίας πρέπει να είναι η ανάπτυξη της οικονομίας. Χωρίς ανάπτυξη, η χώρα δεν μπορεί να εξέλθει της κρίσης ή να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας που να απορροφήσουν τους ανέργους και τους νεοεισερχομένους. Σε αυτό το πλαίσιο, πρωταρχικός στόχος πρέπει να είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αφού η Κύπρος χάνει συνεχώς μερίδια αγοράς από τους ανταγωνιστές της. Ακόμα, η πράσινη ανάπτυξη είναι ένας τομέας στον οποίο θα πρέπει να επενδύσουμε άμεσα, αφού θα επιτρέψει τη δραστηριοποίηση επιστημονικού προσωπικού και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας και πιο συγκεκριμένα στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Είναι λυπηρό να έχουμε την περισσότερη ηλιοφάνεια από οποιαδήποτε άλλη χώρα στην Ευρώπη, αλλά να μην την εκμεταλλευόμαστε καθόλου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Με τις σωστές πολιτικές, θα μπορούσε η Κύπρος να αποτελέσει πεδίο δοκιμής και εφαρμογής ηλιακών συστημάτων ηλεκτροπαραγωγής, με χρηματοδότηση από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα μπορούσε να αποτελέσει κέντρο για την εκπαίδευση και επίδειξη ολοκληρωμένων λύσεων ηλιακών συστημάτων, καθώς και πόλο έλξης επιστημονικού ενδιαφέροντος. Απλά, όπως παρατηρείται και σε άλλα θέματα, έτσι και σε αυτόν τον τομέα απουσιάζει το όραμα και ο μακροχρόνιος σχεδιασμός.

Επίσης, πρέπει να επενδύσουμε σε τομείς της οικονομίας, οι οποίοι έχουν προοπτικές ανάπτυξης, όπως είναι οι τομείς της παιδείας και της υγείας. Με βάση στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, μόλις 0,4% του συνόλου των δανείων των τραπεζών αφορούσαν επενδύσεις στον τομέα της παιδείας και 0,9% στον τομέα της υγείας. Πρέπει να δοθούν τα ανάλογα κίνητρα σε επιχειρηματίες να επενδύσουν σε αυτούς τους τομείς υπό τη μορφή πολεοδομικών ελαφρύνσεων, συντελεστών δόμησης, απλούστευση των διαδικασιών κ.τ.λ. Θα μπορούσε, ακόμα, να δημιουργηθεί και πρόγραμμα όπως την Μπλε Κάρτα της Ε.Ε., που προσφέρει με πολλά πλεονεκτήματα άδειες παραμονής σε αλλοδαπούς με υψηλή επιστημονική κατάρτιση. Σήμερα το κράτος ξοδεύει γύρω στα 35 εκατ. ευρώ τον χρόνο, για να στέλνει ασθενείς στο εξωτερικό για θεραπεία. Αν αναλογιστούμε πως οι περισσότεροι που ταξιδεύουν συνοδεύονται από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο, τότε το ποσό αυτό είναι τουλάχιστον της τάξεως των 40-50 εκατ. ευρώ τον χρόνο. Άρα, μόνο με το να καταφέρουμε να συγκρατήσουμε αυτό το ποσό, τα κέρδη θα είναι μεγάλα, αλλά οι προοπτικές υπάρχουν, για να κερδίσουμε ένα μερίδιο από την αγορά των ταξιδιωτών υγείας και του ιατρικού τουρισμού προς όφελος της οικονομίας. Είμαστε αναξιόπιστοι στο να λέμε ότι θα καταστήσουμε τον τόπο μας κέντρο υγείας και την ίδια ώρα να στέλνουμε τους ασθενείς μας στο εξωτερικό. Αυτή η κίνηση στέλνει και το μήνυμα ότι το κράτος μας δεν εμπιστεύεται τον ιδιωτικό τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας.

Στον τομέα των ακινήτων, που δέχθηκε το μεγαλύτερο πλήγμα, χρειάζεται να συζητήσουμε την πιθανή εισαγωγή του μέτρου της επιταχυνόμενης απόσβεσης, πρακτική που ακολουθήθηκε μετά την Τουρκική εισβολή, καθώς και το 1992, κατά την περίοδο της κρίσης στον Αραβικό Κόλπο. Και στις δύο αυτές περιόδους το ΑΚΕΛ ήταν στην εξουσία και έκαναν χρήση ορθών πολιτικών για στήριξη του τομέα των ακινήτων. Αντί αυτού, σήμερα εισηγούνται την αύξηση του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, με αναθεωρημένες τιμές του 2010, αντί του 1980. Ένα λανθασμένο μέτρο που θα πλήξει τη μεγάλη πλειοψηφία του κυπριακού λαού, θα τιμωρήσει όσους επέλεξαν να επενδύσουν σε ακίνητα και θα καταστήσει την κατοχή γης ασύμφορη για μεγάλο μερίδιο του πληθυσμού. Αντί η κυβέρνηση να προσφέρει κίνητρα και ελαφρύνσεις στον τομέα των ακινήτων, που πλήγηκε τα μέγιστα από την οικονομική κρίση και είναι και ο πλέον φορολογούμενος τομέας της οικονομίας, θα του δώσει το τελειωτικό κτύπημα. Ακόμα και με την οροφή του 1 εκατ. ευρώ, η πλειοψηφία του κόσμου επηρεάζεται, αφού με τιμές 2010 ένα ιδιόκτητο σπίτι σε οποιαδήποτε πόλη ή παραθαλάσσιο χωριό και ένα επιπρόσθετο οικόπεδο είναι αρκετά για να ξεπεράσουν την οροφή. Αυτό είναι απαράδεκτο, μιας και δεν υπολογίζεται το καθαρό ενεργητικό ενός ατόμου ή επιχείρησης και άρα δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν κριτήριο για τον πλούτο που θέλει να φορολογήσει η κυβέρνηση. Είναι τουλάχιστον παιδαριώδες να συνδυάζουμε τον πλούτο μόνο με την ακίνητη ιδιοκτησία, αγνοώντας δάνεια και υποχρεώσεις, καθώς και άλλες μορφές ενεργητικού, όπως μετρητά και μετοχές ή ακόμα και επενδύσεις σε ακίνητα στο εξωτερικό. Απλά η κυβέρνηση, με το μέτρο αυτό, σπρώχνει τους πολίτες από επενδύσεις σε ακίνητα προς άλλες μορφές επένδυσης ή ακόμα – και το χειρότερο – προς επενδύσεις σε ακίνητα στο εξωτερικό. Και αυτό σε περίοδο κρίσης, όπου χρειαζόμαστε τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα όσο ποτέ άλλοτε.

Το 1974 και το 1992 το ΑΚΕΛ είχε αντιδράσει θετικά στην οικονομική κρίση. Δυστυχώς σήμερα είναι πιο αγκυλωμένο από ποτέ στην ιδεοληψία του

Στην αναπτυξιακή πολιτική του κράτους θα πρέπει να επιχειρηθούν συμπράξεις του δημόσιου τομέα με τον ιδιωτικό υπό τη μορφή έργων, με τη δοκιμασμένη πια μέθοδο του BOT (Build-Operate-Transfer). Η θετική αυτή σύμπραξη μπορεί να προσφέρει, σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης, διέξοδο προοπτικής στην κυβέρνηση για την υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων. Με αυτόν τον τρόπο, μεγάλα αναπτυξιακά έργα θα μπορούσαν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά, να ανοιχτούν πολλές νέες θέσεις εργασίας και να αποκτήσει η Κύπρος σημαντικές υποδομές, χωρίς το κράτος να χρειαστεί να εκταμιεύσει από τα ταμεία του ούτε ένα σεντ. Λαμπρό παράδειγμα αυτής της σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι τα αεροδρόμια. Και το επιτυχημένο μοντέλο που ακολουθήθηκε θα πρέπει να επαναληφθεί με τα λιμάνια, τις μαρίνες και για άλλα πολλά και μεγάλα αναπτυξιακά έργα.

Πρέπει να απελευθερώσουμε τις δυνάμεις και τις δυνατότητες της οικονομίας μας. Χωρίς ουσιαστικές τομές, όμως, δεν θα κατορθώσουμε να αφαιρέσουμε τα εμπόδια που οδηγούν στην ανάπτυξη. Οι δαιδαλώδεις διαδικασίες του δημόσιου τομέα θα πρέπει να απλοποιηθούν και να επιτρέψουν στα επιχειρηματικά κεφάλαια να επενδύσουν με την πιο μεγάλη δυνατή ευκολία. Αυτό θα συνεισφέρει και στη μείωση του διοικητικού κόστους που επωμίζονται οι επιχειρήσεις στις συναλλαγές τους με το κράτος. Αξίζει να σημειωθεί πως η κυβέρνηση είναι δεσμευμένη με την Ε.Ε. να μειώσει τον διοικητικό φόρτο, αλλά ακόμα καθυστερεί, παρά τις κάποιες κινήσεις που έγιναν πρόσφατα.

Η δημιουργία ενός φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος θα προσφέρει στήριξη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας μας και θα ευκολύνει στη δημιουργία συνθηκών προώθησης της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου. Κίνητρα και στήριξη επίσης θα πρέπει να δοθούν στις ΜμΕ, μιας και είναι ήδη οι πιο χρεωμένες στην Ευρώπη. Η αρχή πρέπει να γίνει με τη μείωση των δανειστικών επιτοκίων. Το κυπριακό νοικοκυριό και οι κυπριακές ΜμΕ πλήρωσαν το 2009 περίπου 3% επιτόκιο πιο ψηλό από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Το γινάτι της κυβέρνησης φόρτωσε ένα επιπρόσθετο κόστος 1,5-2 δισ. ευρώ στις ΜμΕ και στα κυπριακά νοικοκυριά.

Τέλος, θεσμοί όπως η Κεντρική Τράπεζα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) και τα δικαστήρια θα πρέπει να στηριχθούν, ώστε να προσφέρουν αξιοπιστία στο σύστημα, καθώς και τον αναγκαίο εποπτικό έλεγχο, που είναι απαραίτητος για την ομαλή λειτουργία της κάθε αγοράς. Τα δύο συνιστούν απαραίτητη προϋπόθεση για προσέλκυση ξένων επενδύσεων και για οποιοδήποτε διεθνές κέντρο παροχής υπηρεσιών.

**Ο Αβέρωφ Νεοφύτου είναι αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ.*

ΑΝΑΛΥΣΗ του ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

«Τα Οικονομικά της Λύσης»

Μεγάλες εντάσεις προκλήθηκαν από την απόφαση της Αρχιεπισκοπής να αγοράσει μαζικά αντίτυπα και να διαθέσει το βιβλίο «Τα Οικονομικά της Ομοσπονδίας, του Σχεδίου Ανάν και του Κυοφορούμενου Σχεδίου Λύσης» του πρώην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας και Υπουργού Οικονομικών, Χριστόδουλου Χριστοδούλου.

Το βιβλίο αρχίζει με μία γενική αναφορά στα ομόσπονδα πολιτεύματα και στα εκ φύσεως, κατά τον συγγραφέα, αυξημένα δημοσιονομικά βάρη τέτοιων πολιτευμάτων. Στη συνέχεια προχωρεί σε βασικές αναφορές σε σημεία του Σχεδίου Ανάν που κρίνονται ως προβληματικά για την οικονομία και τελειώνει με μία παράθεση των σημείων όπου υπάρχουν συγκλίσεις και αποκλίσεις κατά τις σημερινές συνομιλίες μεταξύ Δημήτρη Χριστόφια και Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Μελέτη

Το βιβλίο, το οποίο παρουσιάζεται ως μελέτη του συστήματος της ομοσπονδίας, του Σχεδίου Ανάν και της «κυοφορούμενης λύσης», δυστυχώς δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αναλυτικό ή επιστημονικό, παρά την εντύπωση που δίνει ο τίτλος του, αλλά και η ιδιότητα του συγγραφέα.

Ο αναγνώστης που διαβάζει το βιβλίο, αναζητώντας ουσιαστική οικονομική ανάλυση, θα απογοητευτεί τόσο από τις γενικότητες στις οποίες στηρίζεται το βιβλίο όσο και από την πενιχρή ως κι ανύπαρκτη τεκμηρίωση. Ακόμα, ως «μελέτη», το βιβλίο πάσχει, λόγω του ότι βασίζεται σε αξιωματικές τοποθετήσεις, οι οποίες δυστυχώς δεν στηρίζονται με περαιτέρω ανάλυση.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι πως στις 22 πρώτες σελίδες γίνεται μόνο μία σύντομη αναφορά δύο σελίδων στα οικονομικά χαρακτηριστικά των ομόσπονδων πολιτευμάτων, με το υπόλοιπο κείμενο να αποτελείται από πολιτικές τοποθετήσεις. Ακόμα, απογοητευτικό είναι και το γεγονός ότι οι βασικές παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι τοποθετήσεις δεν εξηγούνται καθόλου.

Για παράδειγμα, ο συγγραφέας σημειώνει πως σημαντικότατο πρόβλημα στα ομόσπονδα πολιτεύματα είναι πως εκ φύσεως χρειάζονται πιο μεγάλες κρατικές δαπάνες σε σχέση με ενιαία κράτη, δημιουργώντας έτσι σημαντικές δημοσιονομικές πιέσεις. Ωστόσο, δεν γίνεται παρά μία περαστική αναφορά στο κατά πόσον οι ομοσπονδίες είναι λιγότερο εύρωστες κοινωνίες σε σχέση με άλλα πολιτεύματα. Οι αναφορές στο «βιοτικό επίπεδο των πολιτών» (σελ. 5) δεν στηρίζονται σε τεκμήρια ούτε γίνονται αναφορές σε συγκριτικά στοιχεία ή άλλες ομοσπονδίες (ΗΠΑ, Ελβετία, Βέλγιο, Ρωσία κ.ο.κ.).

Άλλη μία αξιωματική αναφορά, για την οποία δεν παρέχεται τεκμηρίωση, είναι και η τοποθέτηση πως πουθενά δεν κυκλοφορούν ταυτόχρονα δύο νομίσματα, κάτι που όμως γίνεται σε ορισμένα ασιατικά κράτη και στα «δολαροποιημένα» κράτη της Λατινικής Αμερικής, όπως συμβαίνει άλλωστε και κατά την περίοδο ένταξης στην ΟΝΕ, κάτι που η Κύπρος είχε βιώσει πρόσφατα.

Το βιβλίο του Χρ. Χριστοδούλου απογοητεύει με την ελλιπή ανάλυσή του

Εντύπωση προκαλεί επίσης η πολύ μικρή βιβλιογραφία και η απουσία πηγών. Μάλιστα, στις αναφορές του συγγραφέα σε μελέτες που έγιναν σχετικά με τα οικονομικά του Σχεδίου Ανάν, από τη λίστα των μελετών που αναφέρει (σελ. 42) απουσιάζουν πολλές μελέτες.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως δεν γίνεται καμία αναφορά στις δυνατότητες ανάπτυξης της οικονομίας που ενδεχομένως να παρέχει η λύση του Κυπριακού, εκτός από μία σύντομη στιχομυθία που είχε ο συγγραφέας με τον κ. van der Meer, σελ. 57). Έτσι, ένα σημαντικό αντεπιχείρημα, το οποίο έχει στοιχειοθετηθεί από αναλυτικές μελέτες, απλά απορρίπτεται, χωρίς καμία ουσιαστική εξήγηση.

Χαρακτηρισμοί

Ο αναγνώστης που αναζητά μία τεκμηριωμένη και επιστημονική προσέγγιση από τον συγγραφέα, λόγω και των γνώσεων και εμπειριών που κατέχει, απογοητεύεται επίσης και από το γεγονός ότι η όλη προσέγγιση δεν είναι καθόλου εμπεριστατωμένη. Με εκφράσεις όπως «ελεεινή επιδιαιτησία», «επιβολή επάχθειας» και «εκτρωματικό σχέδιο» δίνεται η εντύπωση πως ο συγγραφέας πρώτα επέλεξε το συμπέρασμα και μετά έγραψε το βιβλίο. Αυτές οι εκφράσεις και η προσέγγιση είναι απόλυτα αποδεκτές σε ένα άρθρο ή μία άποψη, αλλά είναι απαράδεκτες σε ένα πόνημα που πλασάρεται ως «μελέτη» (σελ. 42-43).

Ακόμα μία απογοήτευση προκύπτει και από το γεγονός ότι οι αναφορές στις δαπάνες που υπολογίζονταν για τη λύση του Κυπριακού βάσει του Σχεδίου Ανάν δεν στηρίζονται σε ανάλυση και στοιχεία που παρατίθενται μέσα στο βιβλίο. Μάλιστα, τα ερωτηματικά σχετικά με αυτές τις εκτιμήσεις έχουν πλήρως αγνοηθεί και ο συγγραφέας δεν δίνει καμία εξήγηση. Ακόμα μία απογοήτευση προκύπτει από το γεγονός ότι μόλις στην 64η σελίδα (από τις 98) αρχίζει ο συγγραφέας να αναφέρεται στα οικονομικά του «κυοφορούμενου» σχεδίου λύσης, το οποίο, κατά τον συγγραφέα, αποτελεί αναβίωση του Σχεδίου Ανάν. Αυτή η τοποθέτηση, όμως, η οποία αποτελεί και κεντρική βασική υπόθεση εργασίας των τελευταίων 30 περίπου σελίδων, δίδεται αξιωματικά, χωρίς καμία ουσιαστική εξήγηση.

Σημαντικά

Ωστόσο, παρά την απογοήτευση που νιώθει ο αναγνώστης τελειώνοντας την ανάγνωση του βιβλίου, υπάρχουν ορισμένα σημεία που πρέπει να σημειωθούν. Το βιβλίο δεν είναι, μεν, ούτε «επιστημονική» ούτε «μελέτη», αλλά ως άποψη δεν είναι αμελητέα. Ο κ. Χριστοδούλου παραθέτει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την οικονομική πτυχή του Κυπριακού, η οποία δυστυχώς δεν έχει λάβει την προσοχή που της αξίζει. Για παράδειγμα, το ερώτημα πώς θα εξυγιανθεί το επισφαλές και δυσλειτουργικό τραπεζικό σύστημα των Κατεχομένων είναι εξαιρετικά σοβαρό, όπως είναι και η λειτουργικότητα της Κεντρικής Τράπεζας (σελ. 29, 31, 33). Επίσης, σημαντική είναι και η τοποθέτηση του κ. Χριστοδούλου πως το Σχέδιο Ανάν και η συνοδεύουσα νομοθεσία είχαν σημαντικά κενά που προκαλούσαν σύγχυση, κάτι που πρέπει αυτήν τη φορά να αποφευχθεί.

Γενικότερα, πρόκειται για μία σημαντική άποψη, η οποία όμως δεν μπορεί να αναγνωστεί ως «μελέτη» (αφού δεν είναι ούτε τεκμηριωμένη ούτε αναλυτική), αλλά ως ένα εκτενές και πολύ ενδιαφέρον άρθρο.

info

«Τα Οικονομικά της Ομοσπονδίας, του Σχεδίου Ανάν και του Κυοφορούμενου Σχεδίου Λύσης», Χριστόδουλος Χριστοδούλου, Εκδόσεις Επιφανίου.

Μειωμένη η εμπορική κίνηση το 2009

Αγκάθια στην αγορά η μείωση των τουριστών και οι αυξανόμενες αγορές στο εξωτερικό και σε διαδικτυακούς χώρους

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ**

Το 2009 ολοκληρώθηκε, με τις σημαντικές επιπτώσεις από την παγκόσμια οικονομική κρίση να απλώνονται και στην εγχώρια αγορά. Τομείς όπως ο τουρισμός, η ανάπτυξη γης, τα αυτοκίνητα και οι υπηρεσίες επηρεάστηκαν σημαντικά. Σημαντικά επηρεάστηκε και η κατανάλωση που αφορά προϊόντα καθημερινής χρήσης και ηλεκτρικά είδη. Τα στοιχεία που δημοσιεύει η JCC καταδεικνύουν το μέγεθος των απωλειών, κυρίως από τον τουρισμό, την ίδια ώρα που οι δαπάνες σε επιχειρήσεις του εξωτερικού έχουν αυξηθεί σημαντικά, γεγονός που αποτελεί απόρροια της αυξανόμενης εξοικείωσης με αγορές από το Διαδίκτυο, αλλά και από χώρες του εξωτερικού.

Οι καταναλωτές αναζητούν καλύτερες ευκαιρίες στο εξωτερικό και στο Διαδίκτυο, σε μια αποστροφή από την τοπική λιανική αγορά

ΕΡΑ

Στην κατηγορία «ψυχαγωγία» εντάσσονται και τα τυχερά παιχνίδια στα καζίνο των Κατεχομένων, αλλά και λοιπές υπηρεσίες ψυχαγωγίας.

Πλήγμα ο τουρισμός

Η χρονιά που πέρασε ολοκληρώθηκε με σημαντική πτώση στο τουριστικό ρεύμα της Κύπρου, η οποία ξεπέρασε το 11% και άφησε σημαντικά πλήγματα στην κυπριακή οικονομία σε πολλά επίπεδα. Πέραν των επιπτώσεων στις τουριστικές επιχειρήσεις, συνέπειες βίωσαν και οι επιχειρήσεις που απευθύνονται στο τουριστικό ρεύμα. Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία της JCC, οι δαπάνες των τουριστών μειώθηκαν κατά 16% σε σχέση με το 2008, ενώ για τον μήνα Δεκέμβριο η μείωση ήταν 10% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2008. Μειωμένες ήταν και οι συναλλαγές των τουριστών το 2009 κατά 2%, γεγονός που καταδεικνύει πως ο τουρισμός, πέραν του ότι ήταν μειωμένος, ήταν και χαμηλότερου οικονομικού επιπέδου σε σχέση με άλλες χρονιές.

Μειωμένες ήταν και οι δαπάνες των Κυπρίων καταναλωτών σε εγχώριες επιχειρήσεις. Οι εν λόγω μειωμένες δαπάνες άγγιξαν ποσοστό της τάξης του 3%. Εντύπωση προκαλεί πως ο αριθμός των συναλλαγών ήταν μειωμένος κατά 1%, οπότε οι συναλλαγές αφορούσαν φθηνότερα προϊόντα κατά το 2009 σε σχέση με το 2008. Άλλωστε, σε πολλούς από τους μήνες του περασμένου έτους οι συναλλαγές ήταν πολύ περισσότερες σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2008. Ωστόσο, η αξία των συναλλαγών ήταν σαφώς μειωμένη.

Σε αντίθεση με την απογοητευτική εικόνα στην εγχώρια αγορά και τη σημαντική μείωση που καταγράφηκε το 2009 τόσο από Κύπριους όσο και από ξένους, οι αγορές σε επιχειρήσεις του εξωτερικού είναι αυξημένες κατά 8%. Η αύξηση οφείλεται σε δυο σημαντικούς παράγοντες: Ο πρώτος αφορά την αυξανόμενη εξοικείωση των καταναλωτών με τις διαδικτυακές αγορές, οι οποίες πλέον αφορούν από αγορές βιβλίων μέχρι και αγορές αυτοκινήτων. Ο δεύτερος σημαντικός παράγοντας που έχει αυξήσει την αξία των συναλλαγών στο εξωτερικό είναι οι αγορές των Κυπρίων στις επισκέψεις σε τρίτες χώρες, αφού πλέον δεν θεωρούν την εγχώρια αγορά συμφέρουσα. Εξάλλου, οι συναλλαγές κατά το 2009 από Κυπρίους σε επιχειρήσεις του εξωτερικού ήταν αυξημένες κατά 20%.

Γενικότερα, παρατηρείται στροφή των Κυπρίων καταναλωτών στο εξωτερικό και στο Διαδίκτυο, ένα φαινόμενο που μεταφράζεται σε αποστροφή από το εγχώριο λιανικό εμπόριο. Οι αγορές στο εξωτερικό, μάλιστα, αποτέλεσαν το 32% όλων των συναλλαγών με πιστωτικές κάρτες.

Ξενοδοχεία, καζίνο και άλλα

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύει η JCC, κάτι λιγότερο από εφτά εκατ. ευρώ δαπανούνται από Κυπρίους στα Κατεχόμενα. Εντύπωση προκαλούν οι δαπάνες που αφορούν την κατηγορία «Ψυχαγωγία», για την οποία έχουν δαπανηθεί 3,7 εκατ. ευρώ. Στη συγκεκριμένη κατηγορία εντάσσονται τα τυχερά παιχνίδια στα καζίνο των Κατεχομένων, αλλά και οι υπηρεσίες ψυχαγωγίας. Δεύτερη μεγάλη αγορά των Κατεχομένων για τους Ε/κ είναι τα ξενοδοχεία, στα οποία δαπανήθηκαν 1,7 εκατ. ευρώ κατά το 2009. Σημαντικές αγορές είναι ακόμη τα καταστήματα ένδυσης και υπόδησης, τα αεροπορικά εισιτήρια και οι ασφάλειες.

Εξάλλου, ο μέσος όρος της αξίας των συναλλαγών στις αγορές σε υπεραγορές των Κατεχομένων είναι 29,8 ευρώ, γεγονός που καταδεικνύει πως αυτοί που επιλέγουν τις εν λόγω υπεραγορές υπολογίζουν την αξία των προϊόντων, η οποία προφανώς είναι μειωμένη σε σχέση με τις ελεύθερες περιοχές.

kathimerini.com.cy
Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Προσδοκίες για ανάκαμψη στη διαφήμιση

Ενώ ο πρόεδρος του ΣΔΕΚ, Σούλης Μαλέκος, επιρρίπτει ευθύνες στην κυβέρνηση για την κακή ψυχολογία στην εγχώρια αγορά

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ**

Η οικονομική κρίση, η οποία έδειξε για τα καλά τα δόντια της το δεύτερο εξάμηνο του 2009 στην κυπριακή αγορά, επηρέασε σημαντικά τις διαφημιστικές δαπάνες εταιρειών από διάφορους τομείς της εγχώριας οικονομίας. Οι εταιρείες, στην προσπάθειά τους να περιορίσουν τα έξοδα, θεωρούν πως ο πιο εύκολος τρόπος είναι η περικοπή των διαφημιστικών δαπανών, την ίδια ώρα που οι διαφημιστές τονίζουν πως σε περιόδους οικονομικής κρίσης πρέπει να δαπανούνται στοχευμένα τα κονδύλια για τη διαφήμιση. Πολλοί διευθυντές διαφημιστικών γραφείων θεωρούν ακόμη πως πολλοί ιθύνοντες κυπριακών εταιρειών πανικοβλήθηκαν εν μέσω κρίσης και έκοψαν μεγάλο μέρος ή και ολόκληρους προϋπολογισμούς για διαφήμιση. Η συγκεκριμένη κίνηση θεωρείται από τους διαφημιστές λανθασμένη, καθώς κάτι τέτοιο θέτει την εταιρεία εκτός αγοράς, την ίδια στιγμή που οι ανταγωνιστές διαφημίζουν προσφορές, λόγω οικονομικής κρίσης, με τις οποίες δελεάζουν το κοινό και άρα κερδίζουν και μερίδια στην αγορά.

Άλλωστε, η χρονιά που πέρασε ή-

«Το 2010 προβάλλεται ως ευκαιρία αύξησης του μεριδίου προβολής»

ταν πολύ κακή για επιχειρήσεις που ασχολούνται με τον τουρισμό, την ανάπτυξη γης, αλλά και την εισαγωγή αυτοκινήτων. Αυτό επέφερε και δραστική μείωση των διαφημιστικών δαπανών, τάση που φαίνεται να αναστρέφεται φέτος, αφού πολλοί αναμένουν με πιο θετικούς οιωνούς την κίνηση στη φετινή χρονιά.

Πανικός

Η χρονιά που πέρασε θεωρείται από πολλούς μια από τις χειρότερες για την εγχώρια αγορά. Ωστόσο, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Διαφήμισης και Επικοινωνίας Κύπρου (ΣΔΕΚ), Σούλης Μαλέκος, θεωρεί πως η κατάσταση θα βελτιωθεί σύντομα και το 2010 είναι η χρονιά κατά την οποία θα έρθει η ανάκαμψη για την οικονομία και η αναζωογόνηση της εγχώριας αγοράς. Η Δέσπω Λευκαρίτη, διευθύνουσα σύμβουλος του διαφημιστικού γραφείου DeLeMa και προκάτοχος του κ. Μαλέκου στη ΣΔΕΚ, τονίζει πως, αν και η οικονομική κρίση άργησε να έρθει στην Κύπρο, όπως γίνεται πάντα στη χώρα μας σε σχέση με τις διεθνείς εξελίξεις, ήρθε και ταρακούνησε τα νερά της αγοράς. Θεωρεί πως το πρώτο εξάμηνο του 2010 θα καταδείξει και την πορεία που θα έχει ολόκληρη η χρονιά, αλλά και πότε θα έρθει η ανάκαμψη στην αγορά. Την ίδια ώρα, η κ. Λευκαρίτη τονίζει πως δεν είναι αισιόδοξη για την αγορά διαφήμισης και επικοινωνίας εντός του τρέχοντος έτους και αυτό λόγω του πανικού που προκάλεσε το 2009. Χαρακτηριστικά, η κ. Λευκαρίτη αναφέρει πως υπήρξε μείωση της τάξης του 30% στις διαφημιστικές δαπάνες στην Κύπρο, σε σχέση με το 2008.

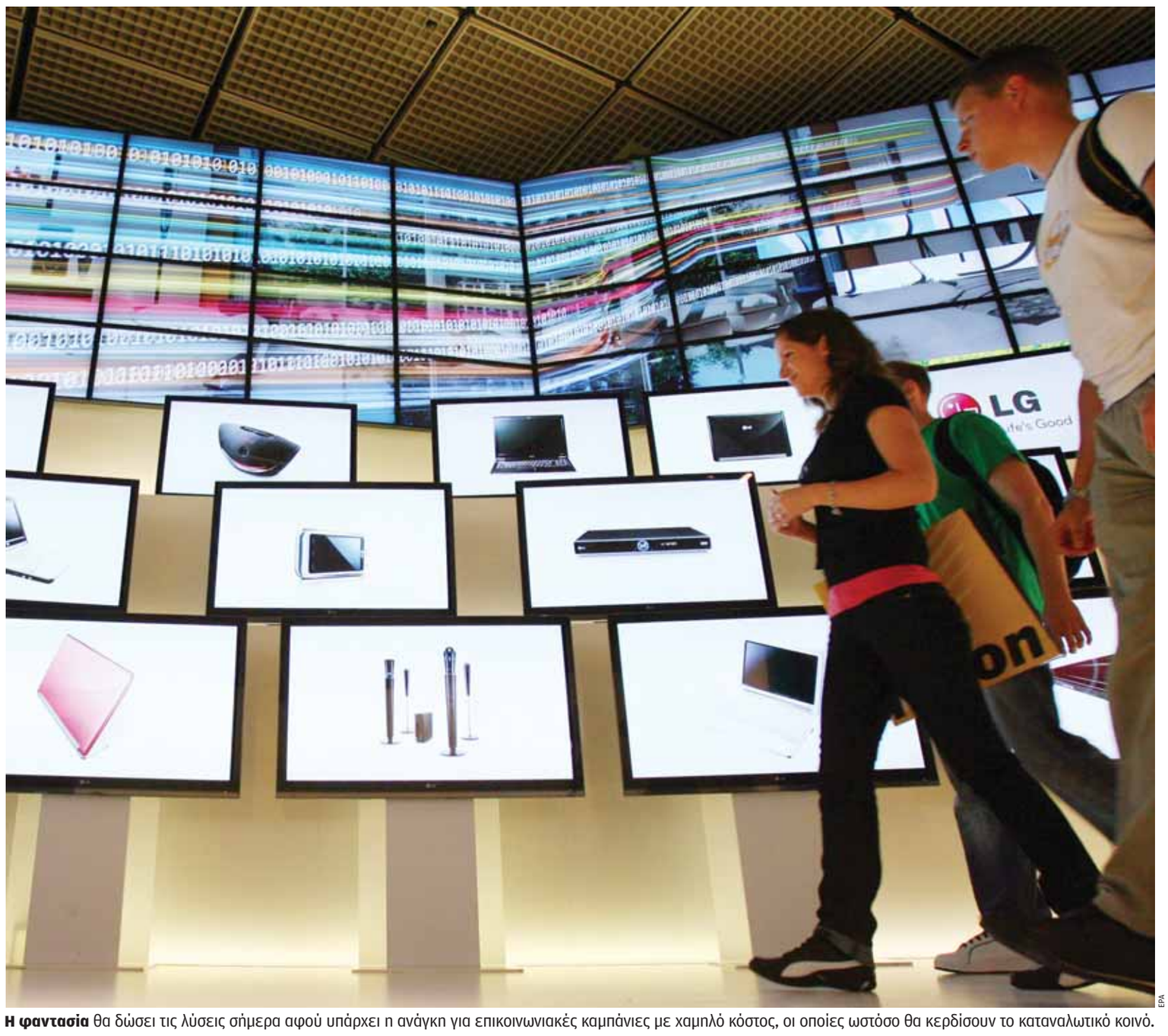

Η φαντασία θα δώσει τις λύσεις σήμερα αφού υπάρχει η ανάγκη για επικοινωνιακές καμπάνιες με χαμηλό κόστος, οι οποίες ωστόσο θα κερδίσουν το καταναλωτικό κοινό.

Η Λία Φλουρέντζου, διευθύντρια της διαφημιστικής εταιρείας Contact, αναφέρει πως το 2009 ήταν κακή χρονιά για τις κυπριακές και όχι μόνο επιχειρήσεις. Αυτή η κατάσταση φαίνεται πως θα μεταφερθεί και στο 2010, αφού δεν μπορεί να αλλάξει από τη μια μέρα στην άλλη. Εξάλλου, εταιρείες που ασχολούνται με την εισαγωγή αυτοκινήτων, αλλά και με την ανάπτυξη γης έχουν επηρεαστεί δραματικά από την οικονομική κρίση και είναι δύσκολο να επανέλθουν στα επίπεδα που καταγράφονταν προ της κρίσης.

Μέσα από τις δυσκολίες γεννιούνται ευκαιρίες, όπως αναφέρει ο διευθυντής του διαφημιστικού γραφείου TBWA Entelia, Νεόφυτος Ταλιώτης, συμπληρώνοντας πως η οικονομική κρίση είναι και μια ευκαιρία για να δοθεί περισσότερος χώρος στους νέους με φαντασία. Είναι αυτή η φαντασία που θα δώσει τις λύσεις σήμερα, συμπληρώνει ο κ. Ταλιώτης, αφού υπάρχει η ανάγκη για επικοινωνιακές καμπάνιες με χαμηλό κόστος, οπότε είναι οι πρωτότυπες ιδέες που θα κερδίσουν το καταναλωτικό κοινό.

Η Βάσω Βασιλείου, διευθύντρια του διαφημιστικού γραφείου Leo Burnett Innovation, αναφέρει πως είναι αισιόδοξη για το 2010, αφού το 2009 είχε μειωθεί η διαφημιστική δαπάνη από κάποιες εταιρείες, αλλά όχι τραγικά. Εξάλλου, η κ. Βασιλείου αναφέρει πως, ανεξαρτήτως μεγέθους, η κάθε εταιρεία χάραξε επικοινωνιακή στρατηγική ανάλογα με τη φιλοσοφία και τη θεώρησή της για την αγορά. Συμπληρώνει ακόμη πως εταιρείες με μεγάλα κονδύλια έκαναν μεγάλες περικοπές, ενώ μικρές εταιρείες αποφάσισαν πως είναι σοφότερο να δαπανήσουν ακόμη και περισσότερα χρήματα εν μέσω οικονομικής κρίσης, για να κερδίσουν μερίδια στην αγορά.

Θετικά τα πρώτα μηνύματα

Σύμφωνα με τους διαφημιστές, τα πρώτα ερεθίσματα που λαμβάνουν από τους πελάτες τους, σε σχέση με τη διάθεση που έχουν για διαφημιστικές δαπάνες, φαίνεται πως υπάρχει η τάση για μεγαλύτερες δαπάνες φέτος, σε σχέση με το 2010.

Με τη σειρά της, η Λία Φλουρέντζου αναφέρει πως οι κλάδοι των αυτοκινήτων και της ανάπτυξης γης θα είναι και φέτος συγκρατημένοι από πλευράς διαφημιστικών κονδυλίων, αφού την περασμένη χρονιά δέχτηκαν σοβαρά πλήγματα. Την ίδια ώρα, δηλώνει πως τα έντυπα μέσα ενημέρωσης μείωσαν τις τιμές για τις καταχωρήσεις διαφημίσεων, σε αντίθεση με τα ηλεκτρονικά μέσα που διατήρησαν αμετάβλητες τις τιμές τους.

Ο Σούλης Μαλέκος παρατηρεί ήδη αύξηση στο ενδιαφέρον των διαφημιζομένων για μεγαλύτερες δαπάνες για διαφήμιση απ' ότι πέρσι, ενώ είναι αισιόδοξος πως η αύξηση, σε σχέση με την κακή περσινή χρονιά, θα ξεπεράσει το 20%. Την ίδια ώρα, θεωρεί πως στην αγορά υπάρχουν πολύ περισσότερα ΜΜΕ από αυτά που επιτάσσει το μέγεθος της κυπριακής αγοράς. Ορισμένα από αυτά δεν είναι βιώσιμα, ενώ άλλα είναι χαμηλής ποιότητας περιεχομένου. Αυτά είναι μέρος των αρνητικών που υπάρχουν στην κυπριακή αγορά, σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΔΕΚ.

Η Βάσω Βασιλείου αναφέρει πως το κάθε εμπόδιο που παρουσιάζεται είναι για καλό, οπότε, μετά την άσχημη χρονιά που πέρασε, το 2010 έχει μπει με πιο θετικούς οιωνούς.

«Three to tango»

Ο πρόεδρος του ΣΔΕΚ, Σούλης Μαλέκος, αναφέρει με παράπονο πως σε περίοδο οικονομικής κρίσης – όπως αυτήν που βιώνει σήμερα η Κύπρος – θα έπρεπε τα εμπλεκόμενα με τη διαφήμιση μέρη να συνεργάζονται, ούτως ώστε να προχωρήσουν όλοι μπροστά. Αντίθετα, διαφημιστές, διαφημιζόμενοι και ΜΜΕ τράβηξαν ο καθένας τον δρόμο του, αποσκοπώντας μόνο στο κέρδος και χωρίς να βλέπουν ποιο είναι το καλώς νοούμενο συμφέρον της εγχώριας αγοράς. Χαρακτηριστικά, ο κ. Μαλέκος αναφέρει ότι «it takes three to tango» στην προκειμένη συγκυρία που βιώνει η εγχώρια οικονομία. Όσον αφορά τη φετινή χρονιά, ο πρόεδρος του ΣΔΕΚ αναφέρει πως είναι άτοπες και εκτός ελέγχου οι θέσεις του υπουργού Οικονομικών, αφού μόνο αναστάτωση προκαλούν στην αγορά και τίποτα θετικό σε αυτήν.

Σε αυτήν την περίοδο χρειάζεται από όλους σύνεση και σωστή διαχείριση της κατάστασης, για να έρθει και ανάκαμψη στην Κύπρο. Ακόμη, ο κ. Μαλέκος θεωρεί ότι η ανάκαμψη θα έρθει πιο σύντομα, σε σχέση με όλα αυτά που ακούγονται. Αυτό, μάλιστα, λόγω του μικρού μεγέθους της εγχώριας αγοράς. Αναφέρει πως η κυπριακή αγορά επηρεάζεται αρνητικά και ετεροχρονισμένα από τις διεθνείς εξελίξεις, έτσι και στην περίπτωση της ανάκαμψης θα επηρεαστεί σημαντικά από τη διαφαινόμενη έξοδο πολλών αγορών του κόσμου από την οικονομική κρίση.

Η Δέσπω Λευκαρίτη σημειώνει πως οι περικοπές που υπήρξαν στα διαφημιστικά κονδύλια των εταιρειών σε πολλές περιπτώσεις ήταν δυσανάλογες των μειώσεων που κατέγραψαν στον τζίρο τους οι εταιρείες. Εξάλλου, η κ. Λευκαρίτη θεωρεί πως σε περιόδους οικονομικής κρίσης υπάρχει ένας κανόνας που πρέπει να ακολουθείται, για να φέρει σημαντικά αποτελέσματα στην εκάστοτε εταιρεία. Αυτός ο κανόνας στο μάρκετινγκ υπαγορεύει πως σε καιρό ύφεσης μια εταιρεία πρέπει να εξασφαλίσει μεγαλύτερο μερίδιο προβολής απ' όσο το μερίδιο αγοράς της, ούτως ώστε να κερδίσει μεγαλύτερες πωλήσεις.

Ο Νεόφυτος Ταλιώτης ελπίζει πως το 2010 θα είναι καλύτερο από το περασμένο έτος, στηρίζοντας αυτήν του τη θέση στο γεγονός πως η οικονομική κρίση έχει όλα τα κακά για την αγορά, ωστόσο είναι και μια καλή ευκαιρία για απόκτηση γνώσεων και εξυγίανσης. Αυτά ήρθαν και στην Κύπρο μαζί με την οικονομική κρίση κι έτσι το 2010 αναμένεται σαφώς βελτιωμένο, σε σχέση με το 2009.

Η Βάσω Βασιλείου παρουσιάζεται σίγουρη για τη θετική πορεία που θα καταγράψει το 2010 στον τομέα της διαφήμισης και επικοινωνίας, αφού οι πελάτες του γραφείου της πείσθηκαν να μην περιορίσουν δραστικά τις διαφημιστικές τους δαπάνες. Το 2010 αναμένεται με θετικά μηνύματα και για τον λόγο πως πολλοί έχουν συνειδητοποιήσει πως, αν διαφημίζουν έξυπνα και επαρκώς εν μέσω δύσκολων οικονομικών συγκυριών, μόνο κέρδη θα έχουν να αποκομίσουν.

Ο εκδοτικός οίκος TTG MENA Ltd, μέλος της Options Cassoulides Plc, ζητά για άμεση πρόσληψη άτομα για το Διαφημιστικό Τμήμα

TTG mena

Διαφημιστές

Κύρια καθήκοντα

- Πωλήσεις διαφημίσεων για τις εκδόσεις της εταιρείας

Απαιτούμενα προσόντα

- Τουλάχιστον δυο χρόνια προϋπηρεσία σε ανάλογη θέση
- Γνώση της αγοράς
- Δυναμική προσωπικότητα
- Διαπραγματευτικές και οργανωτικές ικανότητες
- Ικανότητα να παίρνει πρωτοβουλίες
- Άνεση επικοινωνίας και αποτελεσματικότητα
- Καλή γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να αποστείλουν βιογραφικό σημείωμα στον κ. Χρίστο Χρίστου

Μιχάλη Παρίδη 33-37, Παλλουριώτισσα, Λευκωσία 1041
Τηλ: 22 843800, Φαξ: 22 349966
Email: info@ttgmena.com

www.optionscassoulides.com
www.ttgmena.com

Ακριβό το ρεύμα για τις επιχειρήσεις

Σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη, ο ηλεκτρισμός είναι ακριβός στην Κύπρο

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Συγκριτικά ψηλές είναι οι τιμές που πληρώνουν οι κυπριακές επιχειρήσεις για τον ηλεκτρισμό σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, σύμφωνα με στοιχεία που εξέδωσε την περασμένη εβδομάδα η eurostat. Συγκεκριμένα, στην Κύπρο οι επιχειρήσεις πληρώνουν 11,83 ευρώ ανά 100 κιλοβατώρες, σε σχέση με 10,27 ευρώ που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Μάλιστα, αξίζει να σημειωθεί πως μόνο η Σλοβακία, η Ιταλία, η Μάλτα και η Ουγγαρία καταγράφουν υ-

Συγκριτικά χαμηλές οι τιμές για τα νοικοκυριά

ψηλότερες τιμές ηλεκτρισμού από την Κύπρο σε ολόκληρη την Ε.Ε. Έτσι, προκύπτει πως η ανταγωνιστικότητα της Κύπρου πλήττεται σημαντικά από τις τιμές ηλεκτρισμού, οι οποίες ασκούν μεγαλύτερες αυξητικές πιέσεις στα κόστη παραγωγής σε σχέση με τους εταίρους μας.

Αυτό το γεγονός μπορεί να χαρακτηριστεί και ως σημαντικό, με δεδομένο το ότι η Κύπρος καταγράφει εξαιρετικά υψηλή ενεργειακή ένταση (ενέργεια σε σχέση με την παραγωγή), ενώ οι μοναδικές χώρες που μας ξεπερνούν στην ενεργειακή ένταση είναι χώρες του πρώην σοβιετικού μπλοκ με μεγάλες βαριές βιομηχανίες, ό-

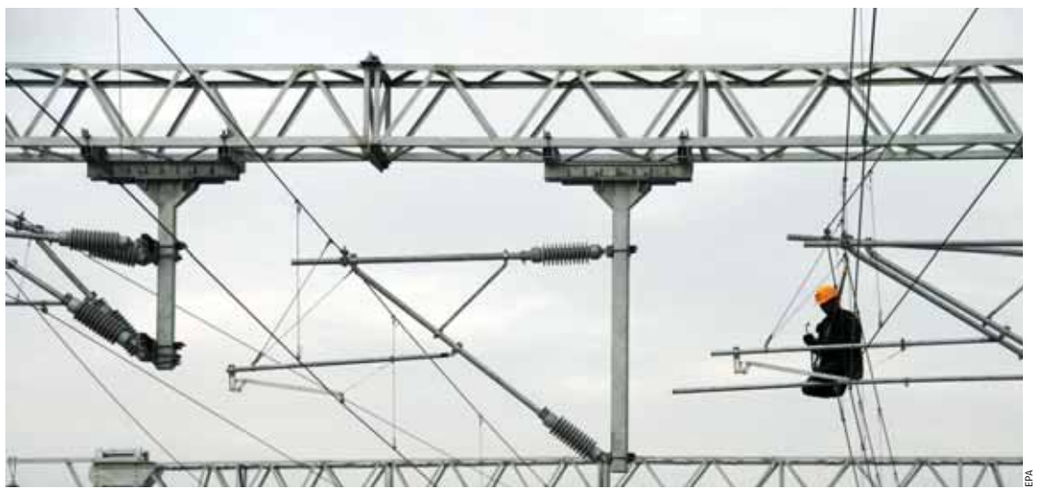

Φαίνεται πως για τη συγκριτική ακρίβεια του ηλεκτρισμού για τις επιχειρήσεις ευθύνεται μάλλον το γεγονός ότι δεν προσφέρονται χαμηλές τιμές, γεγονός που καταδεικνύει «ευθύνη» της ΑΗΚ παρά του ίδιου του κράτους.

που χρησιμοποιούνται μηχανήματα παρωχημένης τεχνολογίας.

Για τις υψηλές τιμές, πάντως, δεν φαίνεται να ευθύνονται οι φορολογικές επιβαρύνσεις, οι οποίες δεν είναι ιδιαίτερα υψηλές. Στην Κύπρο, η φορολόγηση αποτελεί μόλις το 1,9% της συνολικής τιμής που πληρώνουν οι επιχειρήσεις για ηλεκτρισμό, σε σχέση με πολλές άλλες χώρες όπου το ποσοστό φτάνει μέχρι τα 16,3% (Ολλανδία).

Η συνολική φορολογική επιβάρυνση των λογαριασμών ηλεκτρισμού για τις επιχειρήσεις είναι κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε., 11 είναι φθηνότερα και 15 ακριβότερα από την Κύπρο. Αξίζει να σημειωθεί πως πέντε χώρες (Ιρλανδία, Ελλάδα, Λετονία, Λιθουανία και Ρουμανία) έχουν μηδενικούς συντελεστές φορολόγησης για τις επιχειρήσεις.

Έτσι, φαίνεται πως για τη συγκριτική ακρίβεια του ηλεκτρισμού για τις επιχειρήσεις ευθύνεται μάλλον το γεγονός ότι δεν προσφέρονται χαμηλές τιμές, γεγονός που μάλλον καταδεικνύει «ευθύνη» της ΑΗΚ παρά του ίδιου του κράτους. Με δεδομένο το γεγονός ότι η εικόνα είναι ελαφρώς καλύτερη όσον αφορά στα νοικοκυριά, προκύπτει πως τα τέλη για τις επιχειρήσεις δεν συνεπάγονται τόσο μεγάλη έκπτωση όσο στην υπόλοιπη Ευρώπη.Στην υπόλοιπη Ευρώπη καταγράφονται τιμές ηλεκτρισμού για τις επιχειρήσεις σημαντικά φθηνότερες από εκείνες που πληρώνουν τα νοικοκυριά. Παρά το γεγονός ότι τα τέλη είναι συνήθως κλιμακωτά και κυμαίνονται ανάλογα με την κατανάλωση, σημειώνεται πως η «έκπτωση» για τις επιχειρήσεις είναι πιο ψηλή στους εταίρους μας από ό,τι στην Κύπρο.

Νοικοκυριά

Την ίδια στιγμή, όσον αφορά στα νοικοκυριά, η Κύπρος είναι φθηνότερη από τον μέσο όρο της Ε.Ε., αλλά πιο ακριβή από τις πλείστες χώρες. Με 13,82 ευρώ ανά 100 κιλοβατώρες, η Κύπρος είναι φθηνότερη από 8 άλλους εταίρους μας, αλλά ακριβότερη από τους υπόλοιπους.

Όσον αφορά στο φορολογικό βάρος, αυτό αποτελεί το 14,2% του λογαριασμού για το ρεύμα, που, αν και υψηλό, είναι πιο χαμηλό από ό,τι στις πιο πολλές χώρες της Ε.Ε. Στη Δανία, μάλιστα, ο φορολογικός συντελεστής στο ρεύμα φτάνει το 54%, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία της eurostat. Από τα τελευταία στοιχεία, που φτάνουν μέχρι το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, φαίνεται πως το κράτος δεν λαμβάνει, συγκριτικά, υψηλά ποσοστά υπό τη μορφή φόρων στο ηλεκτρικό ρεύμα. Ωστόσο, τα στοιχεία είναι εν μέρει στρεβλωμένα από το γεγονός ότι στην Κύπρο το κράτος αποκομίζει άλλα έσοδα μέσω του παροχέα ηλεκτρισμού, αφού η ΑΗΚ είναι ημικρατικός οργανισμός. Έτσι, στις καθαρές εισπράξεις φόρων που καταγράφει η eurostat δεν συμπεριλαμβάνεται το σύνολο των απολαβών του κράτους από τον ηλεκτρισμό.

Δεδομένο πρέπει να θεωρείται, εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι, ενώ τα νοικοκυριά πληρώνουν σχετικά ακριβό ρεύμα, αλλά σε συγκριτικά υποφερτές τιμές, οι επιχειρήσεις δεν απολαμβάνουν τις ίδιες εκπτώσεις με τους ανταγωνιστές τους στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Καταγράφεται, επομένως, ένα ακόμα στοιχείο το οποίο αποβαίνει εις βάρος της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων.

Σε καμβά Βρυξελλών το ελληνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας

Λίστα με μέτρα έστειλε στο υπουργείο Οικονομικών η Ε.Ε. και ζητεί μείωση ονομαστικών μισθών στο Δημόσιο

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Μια λίστα μέτρων, μεταξύ των οποίων η μείωση των ονομαστικών μισθών στο Δημόσιο, που είχε προτείνει λίγες ημέρες πριν από τα Χριστούγεννα στο υπουργείο Οικονομικών η Κομισιόν θα είναι ο «μπούσουλας» για την αξιολόγηση του ελληνικού Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ), η έγκριση του οποίου καθίσταται πλέον ευκολότερη μετά την απόφαση της κυβέρνησης να εγκαταλείψει το σχέδιο για 4ετή προσαρμογή (έως το 2013) και να προσαρμοστεί στην απαίτηση της Κομισιόν για μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ σε τρία χρόνια έως το τέλος του 2012. Αυτό σημαίνει ότι το έλλειμμα θα μειωθεί κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες (στο 8,7%) του ΑΕΠ ή κατά 10 δισ. ευρώ φέτος και κατά 3 μονάδες ή 7,5 δισ. ευρώ ετησίως το 2011 και το 2012. Με άλλα λόγια το 2011 και το 2012 πρέπει να ληφθούν πολύ σκληρότερα μέτρα απ' ότι αρχικά σχεδιαζόταν. «Στέλνουμε ένα μήνυμα αποφασιστικότητας και εμπροσθοβαρούς προσαρμογής», δήλωσε στην «Κ» κορυφαίο στέλεχος του υπ. Οικονομικών.

Λίστα

Η λίστα με τα προτεινόμενα μέτρα έφθασε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον πρόεδρο του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνωμόνων κ. Γιώργο Ζανιά και από αυτόν στον υπουργό Οικονομικών κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου στις 22 Δεκεμβρίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ζητούσε από την ελληνική κυβέρνηση να υιοθετήσει τα συγκεκριμένα μέτρα, αλλά θεωρεί ότι με αυτά θα ενισχυθεί η αξιοπιστία του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης έναντι των αγορών και των κοινοτικών οργάνων που θα κληθούν να γνωμοδοτήσουν και τελικά να το εγκρίνουν.

Σε τρία χρόνια η μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ

Σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Οικονομικών, τα μέτρα είναι κυρίως θεσμικού χαρακτήρα, αφορούν το σκέλος των δαπανών και κατηγοριοποιούνται σε τρεις ομάδες: μέτρα άμεσης δημοσιονομικής απόδοσης για το 2010, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα διαρθρωτικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, ένα σημαντικό μέρος αυτών των εισηγήσεων περιλαμβάνονται πλέον στο πακέτο των μέτρων που ενσωματώνει το προσχέδιο του Προγράμματος Σταθερότητας. Μεταξύ άλλων, η Κομισιόν πρότεινε τη μείωση των ονομαστικών μισθών των δημοσίων υπαλλήλων και το πάγωμα των προσλήψεων χωρίς εξαιρέσεις, τη δραστική μείωση των επιχορηγούμενων φορέων από το Δημόσιο καθώς και την περικοπή των επιδοτήσεων, ούτως ώστε οι κρατικές δαπάνες να επανέλθουν άμεσα στα προ του 2009 επίπεδα. Πέρυσι, οι δημόσιες δαπάνες ξεπέρασαν το 50% του ΑΕΠ, ενώ τα προηγούμενα χρόνια ήταν στα επίπεδα του 45% - 46% του ΑΕΠ. Το υπουργείο Οικονομικών υποστηρίζει ότι με την περικοπή των επιδομάτων και τη φορολόγησή τους με τα άλλα εισοδήματα στην κλίμακα, καθώς και με το πάγωμα των μισθών άνω των 2.000 ευρώ επέρχεται ουσιαστικά μείωση των ονομαστικών αποδοχών. Επίσης, υποστηρίζουν ότι μειώνεται και ο αριθμός των απασχολούμενων στο Δημόσιο, αφού οι προσλήψεις περιορίζονται μόνο στους τομείς της υγείας και της παιδείας, ενώ την ίδια ώρα δεν ανανεώνονται 30.000 συμβάσεις stage και έργου.

Επίσης, υιοθετήθηκε η πρόταση για μεγαλύτερη της αρχικώς σχεδιαζόμενης αύξησης του ειδικού φόρου κατανάλωσης στα ποτά και τα τσιγάρα. Η Κομισιόν προτείνει επίσης στην κυβέρνηση να αναζητήσει τρόπους ώστε να εφαρμοσθεί η φορολογία κεφαλαίου και στα αυθαίρετα κτίσματα. Οχι με εφάπαξ νομιμοποίηση όπως αυτή που επιχειρήθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση με την «τακτοποίηση» των ημιυπαίθριων χώρων (η Κομισιόν απορρίπτει κάθε μέτρο προσωρινού χαρακτήρα), αλλά με τρόπο που θα αποφέρει μόνιμα έσοδα.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές στις εισηγήσεις της Κομισιόν δεν περιλαμβάνεται η αύξηση των συντελεστών του ΦΠΑ.

Η υιοθέτηση των προτάσεων δεν αποτελεί ικανή και αναγκαία συνθήκη για την έγκριση του Προγράμματος Σταθερότητας, αλλά είναι προφανές ότι κατά τις διαπραγματεύσεις με τα στελέχη της Ε.Ε. και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που αρχίζουν σήμερα στην Αθήνα, το οικονομικό επιτελείο θα πρέπει να πείσει ότι με τα μέτρα που έχει αποφασίσει θα επιτύχει τη μείωση του ελλείμματος κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες το 2010. Προς το παρόν, και με βάση τα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί, αρμόδιοι παράγοντες της Ε.Ε. εκτιμούν ότι επιτυγχάνεται μείωση του ελλείμματος κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ και περιμένουν να πληροφορηθούν πώς θα επιτευχθεί η υπόλοιπη μιάμιση μονάδα.

ΑΠΕ

Η λίστα με τα προτεινόμενα μέτρα από την Ε.Ε. έφθασε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον πρόεδρο του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνωμόνων, κ. Γιώργο Ζανιά, και από αυτόν στον υπουργό Οικονομικών, κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου, στις 22 Δεκεμβρίου.

Κίνητρα για τη συλλογή αποδείξεων μελετά το υπουργείο Οικονομικών

Μπορεί η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών να ξεκαθάρισε ότι θα αναγνωρίζονται όλες οι αποδείξεις (πλην των ΔΕΚΟ και των μεγάλων αγορών, όπως για παράδειγμα αυτοκινήτων) από την εφορία, ωστόσο παραπέμπει στα αποτελέσματα της διαβούλευσης για το όφελος που θα έχουν οι φορολογούμενοι από τη συλλογή των αποδείξεων.

Τα σενάρια που επεξεργάζονται οι ομάδες εργασίας, καθώς και οι υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών, είναι δεκάδες, αλλά το τοπίο αναμένεται να ξεκαθαρίσει περί τα μέσα Φεβρουαρίου.

Βέβαια, στο διάστημα αυτό η κυβέρνηση έχει επιτύχει τον στόχο της, που δεν είναι άλλος από το να πείσει τους φορολογούμενους να ζητούν αποδείξεις. Και φαίνεται ότι ο φόβος συρρίκνωσης του αφορολόγητου ορίου (στην κλίμακα φορολογίας εισοδήματος) έχει οδηγήσει σχεδόν όλους τους πολίτες να ζητούν αποδείξεις. Από την άλλη, βέβαια, η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών έχει «εκνευρίσει» καταστηματάρχες, επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που ξαφνικά καλούνται να κάνουν το αυτονόητο, δηλαδή να εκδίδουν αποδείξεις για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παρέχουν. Για τον εκνευρισμό αυτό ευθύνες έχει και το κράτος, που στην προσπάθειά του να μαζέψει έσοδα (εξαιτίας της αδράνειας του ελεγκτικού μηχανισμού) υποχρεώνεται συνεχώς σε ευνοϊκές ρυθμίσεις, νομιμοποιώντας όλες τις αυθαιρεσίες των επιχειρήσεων και των ελευθέρων επαγγελματιών. Επίσης, η απουσία του κράτους από τα προβλήματα των επιχειρήσεων και των καταστημάτων, που αδυνατεί να ελέγξει για παράδειγμα το παρεμπόριο στις κεντρικές αγορές, «θυμώνει» την αγορά, με αποτέλεσμα να «ξεχνάει» να εκδίδει αποδείξεις. Πάντως, σε όλη αυτή τη συζήτηση που έχει ανοίξει, πολίτες και καταστηματάρχες αναγκάζονται να πράξουν το προφανές.

Το βασικότερο σενάριο που επεξεργάζεται το οικονομικό επιτελείο προβλέπει τη σύνδεση του αφορολόγητου ορίου με το ύψος των ετήσιων αποδείξεων. Σύμφωνα με πληροφορίες, το αφορολόγητο όριο των 12.000 ευρώ που ισχύει για τους μισθωτούς και συνταξιούχους παραμένει (ίσως και να είναι μεγαλύτερο), αλλά για να το δικαιούνται ολόκληρο οι φορολογούμενοι θα πρέπει να προσκομίζουν αποδείξεις λιανικής πώλησης ή παροχής υπηρεσιών. Επί της ουσίας, κάθε φορολογούμενος θα έχει το δικό του αφορολόγητο όριο.

EPA

Τα βενζινάδικα, οι οδηγοί ταξί, ακόμη και οι πωλητές σε λαϊκές αγορές θα υποχρεωθούν να έχουν ταμειακή μηχανή και να εκδίδουν αποδείξεις λιανικής πώλησης.

Για παράδειγμα, προκειμένου οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι να φθάσουν το ανώτατο αφορολόγητο όριο των 12.000 ευρώ θα πρέπει να προσκομίσουν αποδείξεις ύψους 6.000 ευρώ. Εκτός από το ανώτατο αφορολόγητο όριο θα υπάρχει και κατώτατο, στην περίπτωση που δεν προσκομιστούν αποδείξεις, που θα ανέρχεται στα 6.000 ευρώ εφόσον πρόκειται για μισθωτούς και συνταξιούχους.

Δηλαδή, ένας μισθωτός που θα πραγματοποιήσει δαπάνες εντός του 2010 ύψους 4.000 ευρώ θα έχει αφορολόγητο όριο ύψους 10.000 ευρώ. Εάν πραγματοποιήσει δαπάνες 6.000 ευρώ θα έχει το ανώτατο αφορολόγητο όριο που θα ανέλθει στις 12.000 ευρώ. Μικρότερης αξίας αποδείξεις 1.000 - 2.000 ευρώ θα πρέπει να συγκεντρώνουν οι χαμηλόμισθοι και χαμηλοσυνταξιούχοι για να έχουν το αφορολόγητο των 12.000 ευρώ.

Ο υπουργός Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου έχει αναφέρει ότι θα υπάρχει κλιμάκωση για τη σύνδεση των αποδείξεων με το αφορολόγητο, ανάλογα με το εισόδημα.

Ωστόσο, το οικονομικό επιτελείο επεξεργάζεται κι άλλα σχέδια, που προβλέπουν επιπλέον κίνητρα για να μαζεύει κάποιος αποδείξεις. Κι αυτό διότι με τα σημερινά δεδομένα, δηλαδή αφορολόγητο όριο 12.000 ευρώ συν την έκπτωση από τις αποδείξεις, το όφελος είναι σημαντικά μεγαλύτερο.

Συγκεκριμένα, μέχρι σήμερα οι αποδείξεις από ταβέρνες, μπαρ κ. λπ. εξέπιπταν από το εισόδημα κατά 40%, ενώ το όφελος έφθανε μέχρι το ποσό των 8.000 ευρώ. Με αυτόν τον τρόπο οι φορολογούμενοι μπορούσαν να αυξήσουν το αφορολόγητο όριο. Με τις προωθούμενες αλλαγές το όφελος της αύξησης του αφορολόγητου ορίου, πέραν των 12.000 ευρώ, θα χαθεί εφ' όσον η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών δεν προβλέψει επιπλέον εκπτώσεις.

Ο υπουργός προανήγγειλε αλλαγές στη διαδικασία δήλωσης των ετήσιων δαπανών. Ο φορολογούμενος από το νέο έτος δεν θα προσκομίζουν τις αποδείξεις στην εφορία. Οπως είπε ο υπουργός, δεν θα πηγαίνουν στην εφορία με μία σακούλα αποδείξεις. Στη φορολογική δήλωση, θα αναγράφουν τον ΑΦΜ της εταιρείας ή του καταστήματος που εξέδωσε την απόδειξη, το ποσό και την ημερομηνία. Με αυτόν τον τρόπο οι υπηρεσίες του υπουργείου θα μπορούν να διασταυρώνουν τα δηλούμενα.

Η δήλωση της ηγεσίας του υπουργείου Οικονομικών ότι θα αναγνωρίζονται όλες οι αποδείξεις προϋποθέτει την υποχρέωση έκδοσης αποδείξεων από όλες τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες. Οπως ανέφερε κυβερνητικός παράγοντας, «όλοι οι επιτηδευματίες θα είναι υπόχρεοι στην έκδοση αποδείξεων, κάτι που προϋποθέτει την εγκατάσταση ταμειακής μηχανής». Αυτό σημαίνει ότι σύντομα, τα βενζινάδικα, οι οδηγοί ταξί, ακόμη και οι πωλητές σε λαϊκές αγορές θα υποχρεωθούν να έχουν ταμειακή μηχανή και να εκδίδουν αποδείξεις λιανικής πώλησης. Σημειώνεται ότι η εφορία θα αναγνωρίζει ακόμα και τις αποδείξεις των σούπερ μάρκετ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο δημόσιος δανεισμός εκτόξευσε στα ύψη το εξωτερικό χρέος της Ελλάδας

Ξεπέρασε τα 403 δισ. ευρώ στο τρίτο τρίμηνο του 2009, σημειώνοντας αύξηση 15,3%

Με ταχύτατους ρυθμούς καλπάζει το εξωτερικό χρέος της Ελλάδας, το οποίο μαζί με το τεράστιο δημόσιο χρέος και τα ελλείμματα απειλούν την ανάκαμψη, παρατείνοντας την περίοδο ύφεσης.

Σύμφωνα με στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος, το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος της Ελλάδας στο τρίτο τρίμηνο του 2009 διαμορφώθηκε στα 403,2 δισ. ευρώ, σημειώνοντας ετήσια αύξηση κατά 15,3%. Η αύξηση προέρχεται από τον δανεισμό του Δημοσίου, καθώς ο ιδιωτικός τομέας φαίνεται ότι έβαλε «φρένο» στον δανεισμό εξαιτίας της κρίσης. Το δεύτερο τρίμηνο του 2009, το εξωτερικό χρέος είχε ανέλθει στα 391,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι μέσα σε μόλις τρεις μήνες προστέθηκαν στο εξωτερικό χρέος της Ελλάδας 11,9 δισ. ευρώ. Η εκρηκτική αύξηση του εξωτερικού χρέους έρχεται σε μία περίοδο που το ελληνικό Δημόσιο καλείται να πραγματοποιήσει το κρισιμότερο δανειακό πρόγραμμα της τελευταίας δεκαετίας. Τα δανεικά του 2010 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 54 δισ. ευρώ, ενώ μόνο οι υποχρεώσεις (λήξεις) για τον τρέχοντα μήνα ανέρχονται σε 4,8 δισ. ευρώ. Το εξωτερικό χρέος του Δημόσιου Τομέα ανήλθε στο τρίτο τρίμηνο σε 262,9 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 15,7% από τα τέλη του 2008 και κατά 27,1% από το τρίτο τρίμηνο του 2008. Η αύξηση αυτή αντιστοιχεί σε 35,6 δισ. ευρώ κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2009 και προέρχεται κυρίως από τον δανεισμό του Δημοσίου. Από τα τέλη του 2008 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2009, ο δανεισμός της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε 32,3 δισ. ευρώ. Αντίθετα, το εξωτερικό χρέος του ιδιωτικού τομέα που αντιστοιχεί στο 35% του συνολικού εξωτερικού χρέους, σημείωσε μείωση κατά 2,48% σε ετήσια βάση στο τρίτο τρίμηνο του 2009 και διαμορφώθηκε σε 140,2 δισ. ευρώ, έναντι 135,2 δισ. ευρώ στο τέλος του 2008. Στη μείωση του εξωτερικού χρέους του ιδιωτικού τομέα συνέβαλε και η συρρίκνωση των άμεσων ξένων επενδύσεων κατά 28,11%, σε σχέση με το γ΄ τρίμηνο του 2008.

Εκτινάσσεται το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος

Ποσά σε εκατ. ευρώ, τέλος περιόδου

	2008		2009			Μεταβολές %		
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	γ' τρίμηνο	δ' τρίμηνο	α' τρίμηνο	β' τρίμηνο	γ' τρίμηνο	γ' τρίμ. '09 / γ' τρίμ. '08	γ' τρίμ. '09 / β' τρίμ. '09	γ' τρίμ. '09 / δ' τρίμ. '08
Γενική Κυβέρνηση	191.398	191.985	196.745	210.783	224.288	17,18	6,41	16,83
Βραχυπρόθεσμο	3.588	5.489	3.946	6.798	9.350	160,59	37,54	70,34
Μακροπρόθεσμο	187.810	186.496	192.799	203.985	214.938	14,44	5,37	15,25
Τράπεζα της Ελλάδος	14.497	35.348	36.851	44.722	38.654	166,63	-13,57	9,35
Βραχυπρόθεσμο	14.497	35.348	36.851	44.722	38.654	166,63	-13,57	9,35
Σύνολο δημόσιου τομέα	**205.895**	**227.333**	**233.596**	**255.505**	**262.942**	**27,71**	**2,91**	**15,66**
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ								
Λοιπά πιστωτικά ιδρύματα	118.454	111.194	111.712	110.536	115.321	-2,64	4,33	3,71
Βραχυπρόθεσμο	71.260	70.161	69.967	72.925	95.142	33,51	30,47	35,61
Μακροπρόθεσμο	47.194	41.033	41.745	37.611	20.179	-57,24	-46,35	-50,82
Λοιποί τομείς	22.067	21.252	20.738	22.816	22.560	2,23	-1,12	6,15
Βραχυπρόθεσμο	1.280	1.250	1.160	1.015	1.015	-20,70	0,00	-18,80
Μακροπρόθεσμο	20.787	20.002	19.578	21.801	21.545	3,65	-1,17	7,71
Αμεσες επενδύσεις	3.276	2.808	3.126	2.400	2.355	-28,11	-1,88	-16,13
Υποχρεώσεις σε θυγατρικές εταιρείες	825	537	301	248	256	-68,97	3,23	-52,33
Υποχρεώσεις σε άμεσους επενδυτές	2.451	2.271	2.825	2.152	2.099	-14,35	-2,46	-7,57
Σύνολο ιδιωτικού τομέα	**143.797**	**135.254**	**135.576**	**135.752**	**140.236**	**-2,48**	**3,30**	**3,68**
Γενικό σύνολο	**349.692**	**362.587**	**369.172**	**391.257**	**403.178**	**15,30**	**3,05**	**11,19**

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Τα «δίδυμα» χρέη και ελλείμματα παρατείνουν την ύφεση, προειδοποιεί η Τράπεζα της Ελλάδος

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έχει αναδείξει τις προϋπάρχουσες μεγάλες μακροοικονομικές ανισορροπίες και διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας, κορυφαία εκδήλωση των οποίων είναι τα μεγάλα «δίδυμα» ελλείμματα (δημοσιονομικό και ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών) και τα υψηλά «δίδυμα» χρέη (δημόσιο και εξωτερικό). Το υψηλό εξωτερικό χρέος που ανέρχεται στο 167,9% του ΑΕΠ τροφοδοτείται από τα ίδια τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Οι χώρες εκείνες, όπως η Ελλάδα, που χαρακτηρίζονται από «δίδυμα» ελλείμματα και χρέη, αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο να είναι πιο δύσκολη και, επομένως, πιο αργή η έξοδος από την κρίση, ενώ θα υπάρξει μια παρατεταμένη περίοδος χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης, προειδοποιεί ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος, Γιώργος Προβόπουλος.

Την ίδια στιγμή, οι στρεβλώσεις στην ελληνική αγορά, οι επιβαρύνσεις της παραγωγικής δραστηριότητας και η γραφειοκρατία περιορίζουν τις ξένες επενδύσεις. Συνολικά στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2009, οι άμεσες ξένες επενδύσεις διαμορφώθηκαν σε 2,4 δισ. ευρώ, σημειώνοντας σημαντική πτώση κατά 69% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2008. Οι κυριότερες εισροές ξένων κεφαλαίων για άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα αφορούσαν:

- 813 εκατ. ευρώ για τη συμμετοχή της Credit Agricole (Γαλλία) στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Emporiki Bank τον Απρίλιο και το Μάιο του 2009.
- 673 εκατ. ευρώ τον Ιούλιο για την αύξηση της συμμετοχής της Deutsche Telekom AG στο μετοχικό κεφάλαιο του ΟΤΕ από 25% σε 30%.
- 130 εκατ. ευρώ από την αυστριακή εταιρεία Hofer KG για τη συμμετοχή της στην αύξηση κεφαλαίου της Aldi Ελλάς Supermarket ΕΕ.
- 64 εκατ. ευρώ για την ολοκλήρωση της εξαγοράς της Lamda Development από την HSBC Property Invest (Λουξεμβούργο).
- 111 εκατ. ευρώ από την Dubai Financial Limited (ΗΑΕ), η οποία εξαγόρασε τη συμμετοχή της Commerzbank (7,74%) στο μετοχικό κεφάλαιο της MIG.
- 95 εκατ. ευρώ για την εξαγορά του 50% της εταιρείας Ηρων ΙΙ Θερμοηλεκτρικός Σταθμός Βοιωτίας Α.Ε. από την ολλανδική εταιρεία Electrabel International.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ
Lstergiou@kathimerini.gr

Σε τέσσερεις θυγατρικές διασπάται η Vivartia

Το «πράσινο φως» στην απόσχιση των τεσσάρων κλάδων από τους οποίους αποτελείται η Vivartia και τη δημιουργία αντίστοιχων θυγατρικών έδωσαν οι μέτοχοι κατά την έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Παρασκευή και η οποία σηματοδότησε μια ακόμη αλλαγή σελίδας σε διάστημα λίγων ετών στη μεγαλύτερη ελληνική βιομηχανία τροφίμων. Και αυτό διότι η απόσχιση των τεσσάρων κλάδων και η μεταβολή της Vivartia σε εταιρεία συμμετοχών και παροχής υπηρεσιών διοίκησης υπό το διακριτικό τίτλο Vivartia Συμμετοχών αναμένεται να ανοίξει τον δρόμο για την πώληση μερίδας των θυγατρικών εταιρειών που θα δημιουργηθούν ή τη στρατηγική συνεργασία τους με άλλες επιχειρήσεις. Ακόμη και αν η αρνητική οικονομική συγκυρία δεν ευνοεί εξελίξεις στο άμεσο μέλλον, η πρόθεση για πώληση εταιρειών και το ενδιαφέρον για εξαγορά από άλλες παραμένει.

Οι τέσσερις κλάδοι που θα αποσχισθούν για να δημιουργηθούν οι αντίστοιχες θυγατρικές είναι οι ακόλουθοι: κλάδος γαλακτοκομικών και ποτών (πρώην Δέλτα Πρότυπος Βιομηχανία Γάλακτος), κλάδος αρτοποιίας και ζαχαρωδών (πρώην Chipita International), κλάδος υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας (πρώην Goody's) και κλάδος κατεψυγμένων τροφίμων (πρώην Γενική Τροφίμων Μπαρμπα-Στάθης). Πρόκειται στην πραγματικότητα για τις εταιρείες από τις οποίες ύστερα από τη συγχώνευση της ΔΕΛΤΑ με την Chipita το 2006 και τη δημιουργία της Vivartia. Αρχικά οι εταιρείες θα είναι θυγατρικές της Vivartia κατά 100%, αλλά, όπως ήδη προαναφέρθηκε, απώτερος στόχος είναι η πώληση κάποιων ή στρατηγικές συνεργασίες με άλλες.

Σύμφωνα, άλλωστε, με κύκλους της αγοράς, ο διευθύνων σύμβουλος της Vivartia κ. Σπύρος Θεοδωρόπουλος ποτέ δεν έκρυψε το ενδιαφέρον του για την εξαγορά κάποιων εκ των εταιρειών της Vivartia. Στο πλαίσιο αυτό, άλλωστε, ερμηνεύθηκε και η κίνηση του κ. Θεοδωρόπουλου, καθώς και του Ομίλου Olayan να πουλήσουν τον περασμένο Απρίλιο τη συμμετοχή τους στη Vivartia, η οποία ανερχόταν σε 8%. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες μεγαλύτερο ενδιαφέρον υπάρχει για τους κλάδους αρτοποιίας-ζαχαρωδών και εστίασης-ψυχαγωγίας, κλάδοι οι οποίοι σημειώνουν υψηλές επιδόσεις παρά την οικονομική κρίση. Αλλωστε, οι δύο τελευταίες εξαγορές της Vivartia (εταιρεία μπισκότων Nonni's και Everest) αφορούν αυτούς τους δύο κλάδους. Σήμερα η MIG κατέχει το 88,473% της Vivartia και η Global Equity Investment το 7,4%.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

ΑΠΕ

Ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Vivartia, κ. Σπύρος Θεοδωρόπουλος.

Ανησυχία για το βρετανικό έλλειμμα

Πιέσεις στα ομόλογα λόγω του δημοσιονομικού εκτροχιασμού – Ενδοκυβερνητικές διαφωνίες

Σε αντιπαράθεση βρίσκονται τα κορυφαία στελέχη της βρετανικής κυβέρνησης, καθώς ο πρωθυπουργός της χώρας Γκόρντον Μπράουν και ο υπουργός Οικονομικών Αλιστερ Ντάρλινγκ διαφωνούν σχετικά με τον ρυθμό μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος της χώρας, που ανέρχεται στα 178 δισ. στερλίνες. Η αφορμή δόθηκε από τις αγορές, καθώς οι επενδυτές άρχισαν ήδη να περιορίζουν την έκθεσή τους σε βρετανικά κρατικά ομόλογα εξαιτίας των ανησυχιών για την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών της χώρας. Σύμφωνα με το χθεσινό πρωτοσέλιδο των Financial Times, τα μεγαλύτερα επενδυτικά κεφάλαια περιορίζουν την έκθεσή τους στα βρετανικά αλλά και στα αμερικανικά ομόλογα, φοβούμενα εκτόξευση των αποδόσεών τους.

Ο πρωθυπουργός της Βρετανίας Γκόρντον Μπράουν και ο υπουργός Οικονομικών Αλιστερ Ντάρλινγκ (δεξιά). Οι επενδυτές άρχισαν ήδη να περιορίζουν την έκθεσή τους σε βρετανικά κρατικά ομόλογα εξαιτίας των ανησυχιών για την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών της χώρας.

Ο υπουργός Οικονομικών ισχυρίστηκε ότι τα έσοδα του κράτους από την ανάπτυξη, που αναμένεται ότι θα είναι ισχυρότερη από τις αρχικές προβλέψεις, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να περισταλεί ο δημόσιος δανεισμός και όχι για να αυξηθούν οι κρατικές δαπάνες. Οπως υποστηρίζει, μια τέτοια επιλογή θα συνέβαλε στο να κατευνασθούν οι ανησυχούντες επενδυτές.

Ωστόσο, οι επισημάνσεις του Αλιστερ Ντάρλινγκ έρχονται σε αντίφαση με όσα έχει δηλώσει ο ίδιος ο πρωθυπουργός, πως τα οποιαδήποτε επιπρόσθετα έσοδα από την υψηλότερη ανάπτυξη θα μπορούσαν να διοχετευθούν στην τόνωση των κρατικών δαπανών. Είναι ενδιαφέρουσα η εκτίμηση των Times ότι η οικονομία, και πιο συγκεκριμένα οι σκληρές προοπτικές για τους προϋπολογισμούς των νοικοκυριών, θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό την έκβαση των εκλογών του καλοκαιριού. Παρά ταύτα, συνεχίζουν στο άρθρο τους, στις απαρχές της νέας χρονιάς ο Βρετανός πρωθυπουργός δεν δείχνει ούτε τη σοβαρότητα ούτε το θάρρος να ασχοληθεί με το έλλειμμα. «Αρέσκεται ο Γκόρντον Μπράουν να κάνει λόγο για το εάν η χώρα επιθυμεί δουλειά, επενδύσεις και ανάπτυξη ή ύφεση, περικοπές και ανεργία, ωστόσο αυτό είναι σύνθημα και όχι πολιτική πρόταση», επισημαίνουν οι Times.

Ο πρωθυπουργός έχει δεσμευθεί για τη μείωση του ελλείμματος στο ήμισυ την προσεχή τετραετία, παράλληλα με την αύξηση των δημοσίων δαπανών κατά 0,8%. Το δημοσιονομικό έλλειμμα των 178 δισ. στερλινών ισοδυναμεί με το 13% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, όταν στην τελευταία κάμψη της οικονομίας, το 1992-1993, έφθανε το 8%. Υπενθυμίζεται ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ήδη πριν από το 2001 είχε συστήσει στον Γκόρντον Μπράουν να αποφύγει νέες δεσμεύσεις για δαπάνες ή φοροαπαλλαγές.

Είναι ενδιαφέρον ότι σε έρευνα μεταξύ οικονομολόγων, που πραγματοποίησαν οι Financial Times, ο ένας στους δύο ανησυχεί ότι το τρέχον έτος η Βρετανία θα αντιμετωπίσει δημοσιονομική κρίση. Στην πλειονότητά τους, πάντως, θεωρούν ότι ναι μεν η οικονομία της χώρας ανακάμπτει αλλά η Τράπεζα της Αγγλίας είναι υπερβολικά αισιόδοξη όσον αφορά τον ρυθμό ανάπτυξης. Οι ίδιοι σε συντριπτικό ποσοστό προβλέπουν ότι φέτος η βρετανική οικονομία θα παραμείνει στάσιμη, ενώ οι μισοί τάσσονται υπέρ του σχεδίου των Συντηρητικών για περιορισμό δαπανών και αύξηση της φορολογίας και οι υπόλοιποι προειδοποιούν ότι η μείωση του δανεισμού θα υπονόμευε την ανάκαμψη.

Μεγάλοι επενδυτικοί οίκοι φοβούνται ότι η διόγκωση του δημοσίου χρέους της Βρετανίας και των Ηνωμένων Πολιτειών, σε συνδυασμό με την απόσυρση των πακέτων οικονομικής στήριξης, ενδεχομένως να ανακόψει τη δυναμική της ανάκαμψης και να εκτινάξει τις αποδόσεις των ομολόγων. Αυτό θα εντείνει την αγωνία των αγορών για τα δημόσια οικονομικά και θα μεταφρασθεί στη συνέχεια σε υψηλότερο κόστος δανεισμού για τις επιχειρήσεις και για την απόκτηση κατοικίας. Οσο οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων ενισχύονται, οι τιμές τους υποχωρούν, διαβρώνοντας την αξία των επενδύσεων. Ηδη οι επενδυτικοί οίκοι BlackRock, Barings Asset Management και Standard Life Investments έχουν κρούσει τον κώδωνα για τον κίνδυνο να εκδηλωθούν μαζικές πωλήσεις σε βρετανικά κρατικά ομόλογα.

REUTERS, AP

Η αισιοδοξία των αγορών βασίζεται στην πεποίθησή τους, πως οικονομίες όπως της Ελλάδας και του Ντουμπάι έχουν τη στήριξη ισχυρότερων οικονομιών

Ελλειμμα 2 τρισ. δολ.

Σημαντικά προβλήματα αντιμετωπίζει και το δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα των Ηνωμένων Πολιτειών, το οποίο πρέπει να διαχειριστεί ένα μεγαλύτερο από το αναμενόμενο έλλειμμα, αναφέρουν οι Financial Times. Το έλλειμμα θα υπερβεί τα 2 τρισ. δολάρια, αυξάνοντας τις πιέσεις προς αρκετές πολιτείες των ΗΠΑ, οι οποίες βλέπουν τα οικονομικά τους να στραγγαλίζονται έτι περαιτέρω λόγω της κρίσης. Η σχετική εκτίμηση των 2 τρισ. ανήκει στον πρόεδρο του συνταξιοδοτικού ταμείου της πολιτείας του Νιου Τζέρσεϊ, Οριν Κράμερ, και επιτείνει τις ανησυχίες των επενδυτών για την κατάσταση της οικονομικής υγείας των αμερικανικών πολιτειών.

Ο πρωθυπουργός της Κίνας, Γουέν Τζιαμπάο, επικρότησε τις εργασίες της υπηρεσίας και της ανέθεσε τη στενή παρακολούθηση κυβερνητικών προγραμμάτων προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.

Κίνα: 35 δισ. δολάρια καταχράστηκαν κρατικοί λειτουργοί

Του **DAVID BARBOZA**

Κινέζοι αξιωματούχοι καταχράστηκαν 35 δισ. δολάρια σε κρατικά κεφάλαια κατά τη διάρκεια των πρώτων 11 μηνών του 2009.

Σύμφωνα με έρευνα της εθνικής υπηρεσίας ορκωτών λογιστών σε 100.000 δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις, προκύπτει πως πάνω από 1.000 κρατικοί λειτουργοί θα βρεθούν υπόλογοι ενώπιον της Δικαιοσύνης με την άσκηση ποινικών διώξεων. Οι έρευνες της υπηρεσίας αφορούν έναν μεγάλο αριθμό περιπτώσεων από το ξέπλυμα δημοσίου χρήματος στη χορήγηση αμφιλεγόμενων δανείων ή τη διάπραξη απάτης από την πώληση ή την αγορά δημόσιας γης. Ο πρωθυπουργός της Κίνας, Γουέν Τζιαμπάο, επικρότησε τις εργασίες της υπηρεσίας και της ανέθεσε τη στενή παρακολούθηση κυβερνητικών προγραμμάτων προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.

«Αυτοί που παρανομούν έχουν εξελιχθεί πολύ στις μεθόδους τους», δήλωσε ο Λίου Τζιανχί, επικεφαλής της εθνικής υπηρεσίας ορκωτών λογιστών στα κρατικά μέσα ενημέρωσης. Εν τω μεταξύ, οικονομικοί αναλυτές επισημαίνουν ότι το κομμουνιστικό κόμμα πρέπει να ξεπεράσει αρκετά εμπόδια για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Κάθε χρόνο λαμβάνονται νέα μέτρα για την αντιμετώπιση περιπτώσεων κατάχρησης δημοσίων πόρων, αλλά το σκέλος της απάτης είναι τεράστιο, γεγονός που αποδίδεται και στο ότι ο μέσος πολίτης κερδίζει λιγότερα από 50 δολάρια την εβδομάδα.

Προ επταετίας, για παράδειγμα, η εθνική υπηρεσία ορκωτών λογιστών εντόπισε περιπτώσεις κατάχρησης ή κατασπατάλησης πόρων του Δημοσίου, επίσης, 35 δισ. δολαρίων. Ηταν η τελευταία φορά που η υπηρεσία αποκάλυψε στην ιστοσελίδα της πορίσματά της, εξαιρουμένου του 2009. Οι ειδικοί τονίζουν πως τέτοιας φύσεως πορίσματα καταδεικνύουν, ουσιαστικά, πως δημόσιοι λειτουργοί ανακαλύπτουν συνεχώς νέους τρόπους για να εξαπατήσουν τους καθιερωμένους ελεγκτικούς μηχανισμούς. «Αυτές οι περιπτώσεις αντανακλούν το τεράστιο μέγεθος της διαφθοράς στην κυβέρνηση της Κίνας», δηλώνει ο Ζου Λιτζία, καθηγητής στην ακαδημία διακυβέρνησης της Κίνας, η οποία βρίσκεται στο Πεκίνο. «Ακόμη και η δημόσια υπηρεσία θα πρέπει να εποπτεύεται. Τα τελευταία χρόνια μόνον δίνει στοιχεία στη δημοσιότητα».

THE NEW YORK TIMES

Πλήγμα η ανεργία στην Ευρωζώνη

Διψήφιο ποσοστό για πρώτη φορά μετά το 1998, στη γένεση του ευρώ, άγγιξε τον Νοέμβριο η ανεργία στην Ευρωζώνη. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, ο δείκτης ανεργίας στις 16 χώρες-μέλη του ευρώ διαμορφώθηκε στο 10%, έναντι 9,9% ένα μήνα νωρίτερα και 8% τον αντίστοιχο περυσινό μήνα. Ο αριθμός των ανέργων ξεπέρασε τα 15,7 εκατ. άτομα, αυξημένος κατά 102.000 άτομα, αριθμός αρκετά σημαντικός παρ' ότι χαμηλότερος από το ρεκόρ των 475.000 που καταγράφηκε στις αρχές του 2009. Για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ενωσης, ο αντίστοιχος αριθμός ανέρχεται στα 22,9 εκατομμύρια, αυξημένος οριακά κατά 0,1%, στο 9,5%. Εξάλλου, έγινε γνωστό ότι το ΑΕΠ της Ευρωζώνης ανήλθε σε θετικό έδαφος, στο 0,4%, το τρίτο τρίμηνο του 2009, χάρη στις επιδόσεις της Γερμανίας. Σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2008, σημείωσε πτώση 4%. Στο σύνολο της Ε. Ε. των «27», το ΑΕΠ ανήλθε κατά 0,3% και υποχώρησε κατά 4,3% σε ετήσια βάση.

Την υψηλότερη ανεργία παρουσίασε η Λεττονία, με 22,3%. «Μια ανάσα» από το 20%, στο 19,4%, εκτινάχθηκε ο δείκτης στην Ισπανία, χώρα που αναδεικνύεται «πρωταθλήτρια» στην ανεργία μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης – σημειωτέον ότι η ανεργία στις ηλικίες κάτω των 25 έχει φθάσει πλέον το 43,8%. Στην Ιρλανδία, ο δείκτης διαμορφώθηκε στο 12,9%, στη Γαλλία στο 10%, στην Ιταλία στο 8,3% και στη Γερμανία στο 7,6%. Τον χαμηλότερο δείκτη είχε η Ολλανδία, με 3,9%, ακολουθούμενη από την Αυστρία, με 5,5%. Οπως επισημαίνουν οι αναλυτές, η νεόκοπη ανάκαμψη της οικονομίας δεν έχει ακόμη «περάσει» στην αγορά εργασίας. Η άποψη που κυριαρχεί είναι ότι ο δείκτης θα συνεχίσει να αυξάνεται και φέτος, καθώς «η απασχόληση δεν έχει ακόμη προσαρμοσθεί στην πτώση της παραγωγής λόγω της ύφεσης, αντικατοπτρίζοντας θεσμικές ακαμψίες στην αγορά εργασίας της Ευρωζώνης».

REUTERS, A. P., AFP

Σε τεντωμένο σκοινί θα βαδίσει η διεθνής οικονομία το 2010

Ποιοι παράγοντες θα δυσκολέψουν την ανάκαμψη

Το διογκωμένο χρέος χωρών, το τέλος της προσφοράς απεριόριστης ρευστότητας, οι επίμονα αργοί ρυθμοί ανάκαμψης και οι προβληματικοί ισολογισμοί των τραπεζών εξακολουθούν να απειλούν την παγκόσμια οικονομία και το 2010. Στους τέσσερις αυτούς λόγους ανησυχίας αναφέρεται η εφημερίδα Wall Street Journal (WSJ), που επισημαίνει πως οι αγορές έκλεισαν θετικά το δύσκολο 2009 και προβληματίζεται με όσους οικονομολόγους προεξοφλούν ότι η ανάκαμψη θα είναι βιώσιμη. Αρκεί να θυμηθεί κανείς τη διολίσθηση του ευρώ, μετά την προβολή που επιφύλαξαν τα ξένα ΜΜΕ στα δημοσιονομικά δεινά της Ελλάδας, αλλά και την αναστάτωση που επικράτησε στις διεθνείς αγορές, όταν διέρρευσε το αίτημα της Dubai World για αναβολή πληρωμών επί ένα εξάμηνο, για να αντιληφθεί τι μέλλει γενέσθαι σε περίπτωση υποτροπής. Οπως επισημαίνει η αμερικανική εφημερίδα, η αισιοδοξία των αγορών βασίζεται στην πεποίθησή πως οι δύο οικονομίες έχουν την άρρητη στήριξη ισχυρότερων οικονομιών.

Σε ό,τι αφορά στην Ελλάδα, θεωρείται βέβαιο ότι η χώρα δεν θα μείνει αβοήθητη από τους ισχυρούς εταίρους της στην Ευρωζώνη, καθώς κάτι τέτοιο θα αποτελούσε πλήγμα στην αξιοπιστία του ευρώ. Σε ό,τι αφορά το Ντουμπάι, προεξοφλείται πως θα σπεύσει να το διασώσει το ισχυρότερο Αμπού Ντάμπι. Ιδιαίτερα επισφαλής, πάντως, θεωρείται και η περίπτωση της Βρετανίας, της οποίας η δημοσιονομική κατάσταση είναι η χειρότερη στον βιομηχανικό κόσμο και δεν χαίρει της στήριξης κανενός.

Στη διάρκεια του έτους αναμένεται να ανακαλέσουν τα έκτακτα μέτρα τόνωσης της ρευστότητας η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η αμερικανική Federal Reserve και η Τράπεζα της Αγγλίας. Αυτό, επισημαίνει η Wall Street Journal, ενδέχεται να προκληθεί πολύ μεγάλη αστάθεια στις αγορές ομολόγων, καθώς τα προγράμματα αγοράς ομολόγων από τις κεντρικές τράπεζες είχαν σαν αποτέλεσμα να μειωθούν οι αποδόσεις σε όλες τις κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού. Παράλληλα, αναμένεται και η ανάκληση των έκτακτων μέτρων τόνωσης της οικονομίας - με άγνωστες επιπτώσεις. Ενδεικτική είναι η προειδοποίηση του Αμερικανού καθηγητή Οικονομικών και κατόχου Νομπέλ Οικονομίας, Πολ Κρούγκμαν, πως μετά την ανάκληση των έκτακτων μέτρων, είναι κατά 30% με 40% πιθανή μια δεύτερη ύφεση στην αμερικανική οικονομία μέσα στο β΄ εξάμηνο του 2010, και τονίζει ότι μια επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης θα οδηγήσει σε νέα εκτίναξη της ανεργίας. Σε ανάλογες προειδοποιήσεις προβαίνει και το εν λόγω δημοσίευμα της WSJ, που αποδίδει μεγάλο μέρος της αισιοδοξίας των αγορών στις προσδοκίες για βιώσιμη ανάπτυξη, ικανή να ανακουφίσει τις δυτικές οικονομίες από τα χρέη τους.

Οπως επισημαίνει, όμως, ο συνδυασμός μιας αυστηρής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής με την ανάκληση των μέτρων τόνωσης της ρευστότητας μπορεί να οδηγήσει σε διπλή ύφεση. Και καθώς θα υποχωρεί με αργούς ρυθμούς η ανεργία στις ΗΠΑ, ενώ στην Ευρώπη θα εξακολουθεί να αυξάνεται, το αποτέλεσμα θα είναι η ισχνή ζήτηση.

Από την πλευρά του, ο Κλάιβ Κρουκ, αρθρογράφος των Financial Times, προειδοποιεί για τον κίνδυνο να χαλαρώσουν τη στάση τους οι πολιτικοί και να ξεχάσουν την ανάγκη για νέους κανόνες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Αν και οι τράπεζες εμφανίζονται σε αρκετά καλή κατάσταση μετά τις γενναίες ενέσεις κεφαλαίων που έχουν δεχθεί, εκφράζονται φόβοι για την κατάσταση στην οποία θα περιέλθουν αν αποκαλυφθούν νέες ζημίες.

Η αισιοδοξία των αγορών βασίζεται στην πεποίθησή τους, πως οικονομίες όπως της Ελλάδας και του Ντουμπάι έχουν τη στήριξη ισχυρότερων οικονομιών

Αρκεί να αναλογιστεί κανείς την αναστάτωση, που επικράτησε στις διεθνείς αγορές, όταν διέρρευσε το αίτημα της Dubai World για αναβολή πληρωμών επί ένα εξάμηνο, για να αντιληφθεί τι μέλλει γενέσθαι σε περίπτωση υποτροπής. Πάντως, τώρα οι αγορές προεξοφλούν πως το αραβικό εμιράτο θα σπεύσει να διασώσει το ισχυρότερο Αμπού Ντάμπι.

Τα ομόλογα εξαντλούν τη δυναμική τους

Επειτα από πολυετή ακμή της αγοράς ομολόγων, μήπως οι τράπεζες χρειάζεται να ξεκινήσουν να αναζητούν αλλού τη μελλοντική τους ανάπτυξη, διερωτάται η εφημερίδα Financial Times. Οπως αναφέρει, οι συνολικές αποδόσεις των αμερικανικών κρατικών ομολόγων ανήλθαν στο 85% την περασμένη δεκαετία. Αντίστοιχα, τα βρετανικά κρατικά ομόλογα είχαν απόδοση 72% και τα ευρωπαϊκά 71%. Κατά την περασμένη δεκαετία οι αποδόσεις των μετοχών ήταν πολύ μετριοπαθέστερες. Σύμφωνα με την εφημερίδα, την τελευταία δεκαετία η αγορά χρέους εκτοξεύθηκε και επεκτάθηκε όχι μόνο σε αξία (μόνο η αγορά αμερικανικών κρατικών τίτλων διπλασιάσθηκε, στα 35 τρισ. δολάρια) αλλά και σε πολυπλοκότητα.

Χρηματοοικονομικές καινοτομίες, όπως οι τιτλοποιήσεις και τα παράγωγα, ουσιαστικά επέκτειναν τον δανεισμό, άρα και την αγορά του χρέους. Κυβερνήσεις και επιχειρήσεις αναμένεται να εξακολουθήσουν να προσφέρουν πληθώρα ομολόγων στον απόηχο της κρίσης. Ωστόσο, το εύλογο ερώτημα που τίθεται πλέον είναι αν αυτή η ανάπτυξη μπορεί να συνεχισθεί και την επόμενη δεκαετία.

Το πετρέλαιο θα αγγίξει τα 100 δολ. εκτιμά ο Τζ. Ρούμπιν

Στα 90 δολάρια το βαρέλι, κατά το τρέχον τρίμηνο, και στα 100 ώς τα τέλη του έτους αναμένει να αναρριχηθούν οι τιμές του αργού πετρελαίου ο Τζεφ Ρούμπιν, ο πρώην επικεφαλής οικονομολόγος της CIBC World Markets, ο οποίος προέβλεψε με ακρίβεια την εκτίναξη των τιμών στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Οι επιταχυνόμενοι ρυθμοί αύξησης της ζήτησης στην Ασία και τη Μέση Ανατολή θα υποχρεώσουν τους καταναλωτές να στηριχθούν σε δαπανηρότερες, μη συμβατικές πηγές ενέργειας όπως η πετρελαιοφόρος άμμος. Και η ζήτηση αυτή από τον αναπτυσσόμενο κόσμο -την ώρα που στις ανεπτυγμένες χώρες, όπως οι ΗΠΑ και η δυτική Ευρώπη, η ζήτηση προφανώς έχει αγγίξει τα υψηλότερα δυνατά επίπεδά της- υπογραμμίζει τη σημασία πολιτικών ταραχών σε μεγάλες παραγωγούς χώρες όπως το Ιράν και η Νιγηρία, αλλά και της συγκράτησης στους κόλπους του ΟΠΕΚ.

Στο βιβλίο που εξέδωσε το καλοκαίρι με τίτλο «Why Your World is About to Get a Whole Lot Smaller» (Γιατί ο κόσμος σας θα γίνει πολύ μικρότερος), ο κ. Ρούμπιν προέβλεπε ότι η τιμή του αργού θα φθάσει έως και τα 200 δολάρια μέχρι το 2012, δημιουργώντας βεβαίως πιέσεις στην παγκόσμια οικονομία που ίσως προκαλέσουν στη συνέχεια κατάρρευση στα επίπεδα των 40 δολαρίων.

Προς το παρόν, πάντως, οι τιμές εξακολουθούν να κινούνται με διακυμάνσεις, ωθούμενες από την αβεβαιότητα για τη διεθνή οικονομία και κατ' επέκταση για την ενεργειακή ζήτηση. Η τιμή στην αγορά της Νέας Υόρκης αντέστρεψε την ανοδική πορεία των τελευταίων ημερών, που την είχαν ωθήσει στα υψηλά 15 μηνών των 83,52 δολαρίων, για να κινηθεί κάτω από τα 83 δολάρια το βαρέλι. Στο Λονδίνο, η τιμή του Brent κατέγραφε απώλειες 45 σεντς, διαμορφούμενη στα 81,44 δολάρια το βαρέλι.

Την αφορμή έδωσε η Κίνα, με την Κεντρική Τράπεζά της να αιφνιδιάζει τις αγορές αυξάνοντας τα επιτόκια στη δημοπρασία εντόκων γραμματίων τριμήνου. Η κίνηση θεωρήθηκε ένδειξη των προθέσεων του Πεκίνου να εφαρμόσει πιο σφιχτή νομισματική πολιτική και πυροδότησε φόβους για την αύξηση της ζήτησης στη δεύτερη μεγαλύτερη καταναλώτρια χώρα του κόσμου μετά τις ΗΠΑ.

Οι εξελίξεις στην Κίνα ανέκοψαν την άνοδο του τελευταίου 10ημέρου, που σύμφωνα με αναλυτές οφείλεται όχι μόνο στο κύμα ψύχους στο βόρειο ημισφαίριο, αλλά και στις τοποθετήσεις επενδυτικών κεφαλαίων λόγω Νέου Ετους και εξακολουθεί να μη δικαιολογείται από τα βασικά μεγέθη προσφοράς και ζήτησης. Οπως τονίζεται χαρακτηριστικά, «κρύο έκανε και πέρυσι, όμως οι τιμές υποχώρησαν τότε στα 33 δολάρια».

BLOOMBERG, REUTERS

Δυσοίωνες είναι οι προβλέψεις του Τζεφ Ρούμπιν για την πορεία του αργού. Ο οικονομολόγος είχε προβλέψει με ακρίβεια την εκτίναξη των τιμών στη διάρκεια της τελευταίας διετίας.

Ασκήσεις (πολύ) υψηλής πολιτικής

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ**

Οποιος προέβλεπε το τέλος του κοινωνικού δράματος που παίχθηκε στις ελληνικές εφορίες με τον τίτλο «κατέθεσα (κατά το αμάρτησα) για τα τέλη», έκλεβε... εκκλησία. Από τη στιγμή που ο πρωταγωνιστής καλούνταν να καταβάλει 500 ευρώ για να διασώσει μια ανάμνηση (γιατί Ι.Χ. δύσκολα τα λες) αξίας το πολύ 1.000-1.500 ευρώ, οι τίτλοι τέλους ήταν σίγουρο ότι θα έπεφταν.

Οι έχοντες το μαχαίρι της εξουσίας, δεν λένε να καταλάβουν ότι οι λογικές του Καραγκιόζη («τα δικά μου, δικά μου και τα δικά σου, δικά μου») έχουν αποσυρθεί ανεπιστρεπτί

Στο ταμείο (υπουργείο Οικονομικών), όμως, κατέβασαν μούτρα. Γιατί συνειδητοποίησαν ότι πήγαν για μαλλί και βγήκαν κουρεμένοι. Τι κατάφεραν; Και αναστάτωση προκάλεσαν και πολιτικό κόστος «έφαγαν» και λιγότερα λεφτά, απ' όσα υπολόγιζαν, εισέπραξαν.

Παλιές, «επιτυχημένες», συνταγές Αλογοσκούφη δηλαδή, από νέους σεναριογράφους. Τουλάχιστον, ο πρώτος είχε το πρωτότυπο. Αυτοί είναι κακέκτυπο. Το ηθικό συμπέρασμα;

Οι κυβερνήσεις μπορεί να αλλάζουν, τα πρόσωπα να ανανεώνονται, η κουτοπονηριά, όμως, παραμένει. Κι ο άλλος, όταν έχει διακομματικά «εκπαιδευθεί» χρόνια σε αυτή, είναι δύσκολο να την πατήσει. «Μου παίρνεις κύριε το κίνητρο (σ.σ. απόσυρση) αλλά μου κρατάς το αντικίνητρο (σ.σ. υψηλά τέλη); Πάρε τότε τις πινακίδες, για να έχεις να με θυμάσαι». Απλές ασκήσεις, υψηλής πολιτικής δηλαδή. Απλώς, οι έχοντες το μαχαίρι της εξουσίας, δεν λένε να καταλάβουν ότι οι λογικές του Καραγκιόζη («τα δικά μου, δικά μου και τα δικά σου, δικά μου») έχουν αποσυρθεί ανεπιστρεπτί. Εκεί γύρω στα μέσα της δεκαετίας του '80. Το κακό είναι ότι δεν αποσύρθηκαν μαζί και τα «Opel Κάραβαν» του '80.

Γιατί, θα πρέπει να αλλάξουν πλευρό οι «έξυπνοι Αθηναίοι» στα υπουργεία Οικονομικών και Περιβάλλοντος αν κοιμούνται ήσυχοι, νομίζοντας ότι τουλάχιστον θα εκδικηθούν τα «αγύριστα κεφάλια», της κατά βάση και κατά εισοδηματική δήλωση ανέμελης ελληνικής επαρχίας στερώντας τους τα Ι.Χ. Γιατί, απλά, δεν θα τα αποσύρουν, αλλά θα τα... κυκλοφορούν, χωρίς πινακίδες. Το έργο έχει ξαναπαιχθεί, στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν. Απλώς, θα επαναληφθεί.

Τώρα, το γεγονός ότι ο πρωθυπουργός είπε mea culpa και υποσχέθηκε ότι θα διορθώσει το λάθος, πολύ λίγο μετράει. Γιατί δεν μίλησε απλά και συγκεκριμένα, αλλά αόριστα και γενικά. Αν τη μέρα που παραδέχονταν το φάουλ, έλεγε και πως θα το... χτυπήσει, τότε μπορεί και να προλάβαινε το κακό. Τώρα, «άφησε να εννοηθεί», που λένε και οι δημοσιογράφοι, ότι κάτι θα κάνει. Αλλά τι; Συμψηφισμό; Αναίρεση της απόφασης; Κατάργησή της;

Τι ακριβώς;

Συνεπώς, μέχρι να αποφασίσουν στην κυβέρνηση, θα πηγαινοέρχονται στους χωματόδρομους οι άλλοι. Ούτως ή άλλως, σε έναν χρόνο θα άρει την αδικία η «κεντρική εξουσία» -έτσι δεν λέει;-, για έναν χρόνο θα κατατεθούν και οι πινακίδες. Του χρόνου, αν «βάλουν μυαλό» στα υπουργεία, θα πληρωθούν και τα τέλη. Αλλιώς, η κατάσταση θα διαιωνίζεται, προς ζημία όλων. Γιατί, από αυτή την κατάσταση, στο τέλος, κανείς δεν θα βγει κερδισμένος. Αλλά, δεν μπορείς, από τη μια να ευαγγελίζεσαι «μια άλλη, δίκαιη πολιτική» κι από την άλλη να κοροϊδεύεις τον άλλο μπροστά στα μούτρα του. Θα σε τιμωρήσει, κι ας σε ψήφισε και με τα δύο χέρια, μόλις πριν από τρεις μήνες...

gmantelas@kathimerini

EPA

Η Ιαπωνία, παράλληλα με την αναζήτηση νέου εθνικού ρόλου, επιδιώκει απεγνωσμένα να διασώσει την οικονομία της.

Οι «φούσκες» της Κίνας και ο πόλεμος κατά του γιεν στην Ιαπωνία

Της **ΖΕΖΑΣ ΖΗΚΟΥ**

Η Ιαπωνία κατέφυγε ξανά στην πολιτική του ασθενούς γιεν με στόχο να πυροδοτήσει την πτώση του εθνικού νομίσματος, το οποίο έχει προσελκύσει τα διεθνή κεφάλαια. Το γιεν είχε εκτιναχθεί τον Νοέμβριο στα υψηλότερα επίπεδα 14 ετών έναντι του δολαρίου. Η κυβέρνηση, ιδιαίτερα θορυβημένη από το σκληρό της νόμισμα έναντι του ευρώ και του δολαρίου, έκανε στροφή 180 μοιρών προσφεύγοντας στις πρακτικές του παρελθόντος. Οταν σε περιόδους οικονομικής κρίσης όλοι επενδύουν στο νόμισμά σου, δεν έχεις άλλη επιλογή παρά μόνον την ενεργό υποτίμηση του.

Αντίθετα, η Κίνα για να καταπολεμήσει την επικίνδυνη ρευστότητα αύξησε τα τρίμηνα επιτόκια. Οι μαζικές εισροές κεφαλαίων απασχολούν τις χώρες της Ασίας, καθώς έχουν τη δυναμική να προκαλέσουν άπειρες «φούσκες» στις αγορές τους. Το ξένο κεφάλαιο που εισέρχεται στις οικονομίες τους οδηγεί στα ύψη τις τιμές των μετοχών και των ακινήτων.

Ο φθηνός δανεισμός που τροφοδοτεί τη χρηματιστική κερδοσκοπία και την υπερθέρμανση της κινεζικής οικονομίας, με τη θεαματική άνοδο των τιμών των μετοχών που ανέδειξε τη Σαγκάη στη χρηματιστηριακή αγορά με τη δεύτερη καλύτερη επίδοση σε ολόκληρο τον κόσμο πέρυσι, άρχισε να μετατρέπεται σε «φούσκα» με πολλαπλές παρενέργειες. Χρησιμοποιώντας την κινεζική παροιμία που λέει ότι «δεν μπορεί κανείς να σταματήσει να τρώει, φοβούμενος ότι θα πνιγεί με την μπουκιά του», οι επενδυτές έπεσαν με μανία στις κινεζικές μετοχές. Ομως, το τζογάρισμα των Κινέζων επενδυτών έχει προσλάβει διαστάσεις υστερίας.

Επικαλούμενος λόγους υγείας παραιτήθηκε από το αξίωμα του υπουργού Οικονομικών ο βετεράνος 77χρονος πολιτικός Χιροχίσα Φουτσίι. Και ανέλαβε τα ηνία ο αναπληρωτής πρωθυπουργός της Ιαπωνίας Ναότο Καν. Αμέσως ο νέος υπουργός σηματοδότησε με τις δηλώσεις του την αλλαγή (!) πολιτικής υπέρ ενός ασθενούς γιεν. Οι δηλώσεις του προκάλεσαν κύμα πωλήσεων γιεν, με συνέπεια το δολάριο από τα 92,31 γιεν να ανέβει στα 93,25 (ημερήσια άνοδος 1%).

Υστερα από το μοιραίο λάθος της πολιτικής του ισχυρού γιεν, η Ιαπωνία άλλαξε υπουργό Οικονομικών και πολιτική. Αντίθετα, η Κίνα καταπολεμά τις «φούσκες»

Αξίζει να σημειωθεί ότι το δολάριο έχει εξασθενήσει σημαντικά έναντι του γιεν. Από τις αρχές του 2008 το δολάριο έχει υποτιμηθεί κατά 16,2% έναντι του γιεν. Επίσης, την ίδια χρονική περίοδο και το ευρώ έχει υποτιμηθεί κατά 17,8% έναντι του γιεν.

Η Ιαπωνία, παράλληλα με την αναζήτηση νέου εθνικού ρόλου, επιδιώκει απεγνωσμένα να διασώσει την οικονομία της. Το τέλος μιας ολόκληρης εποχής σήμανε για την Ιαπωνία, με τον θρίαμβο στις εκλογές πέρυσι (30 Αυγούστου 2009) και την ιστορική νίκη του Δημοκρατικού Κόμματος της Ιαπωνίας. Με συνθήματα εναντίον της «υπό αμερικανική ηγεμονία παγκοσμιοποίησης» και του «φονταμενταλισμού της αγοράς», ο 62χρονος πρωθυπουργός Γιουκιο Χατογιάμα έδωσε τέλος στην εξουσία του κυρίαρχου, επί 54 ολόκληρα χρόνια, Φιλελεύθερου Δημοκρατικού Κόμματος.

Οι απόψεις του νέου πρωθυπουργού Γιουκιο Χατογιάμα είναι εξαιρετικά σημαντικές. Θεωρεί πώς η χώρα του πρέπει και μπορεί να δώσει τέλος στον ανεξέλεγκτο φονταμενταλισμό της αγοράς και τον χρηματοοικονομικό καπιταλισμό, «που είναι κενοί ήθους και αυτοσυγκράτησης», ώστε να προστατεύσει τα οικονομικά και τη ζωή των πολιτών της.

Πώς θα διατηρήσει η Ιαπωνία την πολιτική και οικονομική ανεξαρτησία της, προστατεύοντας τα εθνικά συμφέροντά της, όταν βρίσκεται ανάμεσα στις ΗΠΑ, που μάχονται να παραμείνουν στη θέση τους ως κυρίαρχη δύναμη στον κόσμο, και την Κίνα, η οποία αναζητεί τρόπους να γίνει η ίδια κυρίαρχη; Το ερώτημα απασχολεί όχι μόνο την Ιαπωνία, αλλά και τα μικρά και μεσαία κράτη της Ασίας. Αναζητώντας νέες δομές διεθνούς συνεργασίας, πρέπει να ξεπεράσει τον υπερβάλλοντα εθνικισμό και να στραφεί στην οικονομική συνεργασία και ασφάλεια βάσει κανόνων. Σε αντίθεση με την Ευρώπη, οι χώρες της περιοχής διαφέρουν σε μέγεθος, στάδιο ανάπτυξης και πολιτικό σύστημα, επομένως η οικονομική ενοποίηση δεν μπορεί να επιτευχθεί βραχυπρόθεσμα. Ωστόσο, πρέπει να αναζητήσει τη νομισματική ενοποίηση ως φυσική επέκταση της ταχείας οικονομικής ανάπτυξης που ξεκίνησε η Ιαπωνία και ακολούθησαν η Νότια Κορέα, η Ταϊβάν και το Χονγκ Κονγκ, με αποτέλεσμα τη δημιουργία της Ενωσης Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN). Η δημιουργία ενός ενιαίου ασιατικού νομίσματος πιθανόν να χρειαστεί περισσότερα από 10 χρόνια. Η πολιτική ενοποίηση ίσως χρειαστεί ακόμα μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η Ελλάδα έχασε πολύτιμο χρόνο

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Εάν κάτι χαρακτηρίζει κατ' εξοχήν τους κεντρικούς τραπεζίτες είναι οι προσεκτικές διατυπώσεις τους. Υπό την έννοια αυτή, προκαλεί πράγματι κατάπληξη η ευθύτητα με την οποία διατύπωσε τις απόψεις του ο κ. Γιούργκεν Σταρκ, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. «Οι αγορές αυταπατώνται εάν πιστεύουν ότι τα κράτη-μέλη θα βάλουν το χέρι στην τσέπη για να σώσουν την Ελλάδα»», είπε. Η δήλωσή του πιθανώς υπερβαίνει τα όρια του θεσμικού ρόλου του. Τα στελέχη της ΕΚΤ μπορούν να απευθύνουν συστάσεις στα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης -το κάνουν κατά κόρον οι συνάδελφοί τους το τελευταίο διάστημα- να μιλούν εξ ονόματος της ΕΚΤ, αλλά όχι ως εκπρόσωποι των κρατών-μελών της Ευρωζώνης. Αυτή είναι δουλειά των δημοκρατικά εκλεγμένων ηγεσιών των «16» και όχι των διορισμένων μελών του διοικητικού συμβουλίου της κεντρικής τράπεζας. Επίσης, είναι απορίας άξιο γιατί ο κ. Σταρκ αισθάνεται την ανάγκη να προειδοποιήσει τις αγορές. Θεωρεί ότι τα spreads των ελληνικών ομολόγων στα σημερινά τους επίπεδα ενσωματώνουν την αυταπάτη ότι οι εταίροι θα σώσουν την Ελλάδα εάν παραστεί ανάγκη και κατά συνέπεια θα έπρεπε να είναι μεγαλύτερα;

Εκτός από ασυνήθιστη και άστοχη, η δήλωση του κ. Σταρκ είναι και περιττή, διότι επί του θέματος έχει τοποθετηθεί, λέγοντας τα ίδια πράγματα, αλλά με πιο κομψό τρόπο και ο καθ' ύλην αρμοδιότερος υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας κ. Β. Σόιμπλε.

Βέβαια, ο κ. Σταρκ δεν είναι μια κλασική περίπτωση κεντρικού τραπεζίτη. Εχει διοριστεί από τη Γερμανία, έχει διατελέσει υφυπουργός Οικονομικών στις κυβερνήσεις του Χέλμουτ Κολ (διαφωνούσε, μάλιστα, με την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ), είναι ακραιφνής νεοφιλελεύθερος και από τους ιέρακες της δημοσιονομικής ορθοδοξίας στην ΕΚΤ (διαδέχθηκε ένα άλλο -πολύ ικανότερο- «γεράκι», τον Οτμαρ Ισιγκ).

Ωστόσο, ο κ. Σταρκ δεν είναι μια sui generis περίπτωση. Κάνει ό, τι θεωρούν καθήκον τους να κάνουν όλοι με την Ελλάδα: να ασκήσουν πιέσεις για πρόσθετα και αποφασιστικά μέτρα διατηρήσιμης μείωσης του ελλείμματος, επειδή πιστεύουν ότι χωρίς πίεση από το εξωτερικό ούτε αυτή η κυβέρνηση -όπως και η προηγούμενη- θα κάνει μόνη της αυτά που πρέπει. Δεν είναι τυχαίο ότι το βασικό ερώτημα των εμπειρογνωμόνων της Κομισιόν και της ΕΚΤ που περιδιάβαιναν τα υπουργεία ήταν εάν όλα αυτά που υπόσχεται η κυβέρνηση στο Πρόγραμμα Σταθερότητας θα γίνουν. Η προηγούμενη κυβέρνηση καταρράκωσε τη διεθνή αξιοπιστία της χώρας με τη δημοσιονομική απογραφή, την «ήπια» προσαρμογή και τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό. Η σημερινή ενίσχυσε την αναξιοπιστία με την ατολμία που επέδειξε το πρώτο διάστημα, όταν ο κ. Παπουτσής ανέτρεπε την εισοδηματική πολιτική που είχε αποφασίσει νωρίτερα το υπουργικό συμβούλιο, η κ. Κατσέλη κατήγγελλε τους κερδοσκόπους της αγοράς ομολόγων, ο πρωθυπουργός ανακοίνωνε 4ετές Πρόγραμμα Σταθερότητας, πριν συμφωνήσει με την Κομισιόν και τους εταίρους, και όλοι μαζί επέμεναν σε προεκλογικές δεσμεύσεις που είχαν αναλάβει όταν το έλλειμμα φαινόταν ότι θα ήταν το μισό από όσο τελικά αποδείχθηκε.

Εάν εκείνο το πρώτο διάστημα η κυβέρνηση ανακοίνωνε μόνη της τα μισά από όσα υποχρεώνεται να κάνει τώρα υπό την πίεση των Βρυξελλών και των αγορών, θα είχε πιθανόν αποφύγει όσα συμβαίνουν σήμερα: από τις περιττές και άστοχες δηλώσεις του κ. Σταρκ έως τον κίνδυνο να βυθιστεί η οικονομία σε βαθιά ύφεση για να μειωθεί το έλλειμμα κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες σε τρία μόλις χρόνια.

Το νομοσχέδιο των ΗΠΑ για τη μεταρρύθμιση των τραπεζών χαροποιεί μόνο τις ίδιες

Του **DAVID REILLY**

Κλείνοντας το 2009, αποφάσισα να κάνω αυτό που δεν είχε αποτολμήσει κανένα μέλος του Κογκρέσου - να διαβάσω κάθε σελίδα του νομοσχεδίου για τη μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού κλάδου, που ψηφίστηκε τον Δεκέμβριο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Γερουσία δεν έχει ακόμη κατασταλάξει για τις δικές της τροποποιήσεις.

Το πόνημα του προέδρου της επιτροπής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, Μπάρνεϊ Φρανκ, στοχεύει στο να «επιτεθεί» σε κάθε ελάττωμα ή παρενέργεια του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ανάμεσα στους στόχους είναι η θωράκιση του κλάδου από τον κίνδυνο κατάρρευσης ενός τραπεζικού γίγαντα, η στενή παρακολούθηση των εταιρειών πιστοληπτικής αξιολόγησης, μέχρι και η προστασία των καταναλωτών από άπληστους πιστωτές.

Ανακάλυψα σχεδόν αμέσως γιατί τα μέλη του Κογκρέσου σπανίως διαβάζουν αυτά τα μακρόσυρτα κείμενα. Το περιεχόμενο του νομοσχεδίου των 1.279 σελίδων είναι εντελώς ανιαρό. Και το διάβασμα του κειμένου είναι επίπονο καθώς περιέχει περισσότερο σάλτσα απ' ό, τι ουσία. Τουλάχιστον εάν το διάβαζε ο μέσος Αμερικανός φορολογούμενος, θα ανακάλυπτε ότι το κυβερνητικό εγχείρημα της διάσωσης του χρηματοπιστωτικού κλάδου με δισεκατομμύρια δολάρια του κράτους φθάνει στο τέλος του.

Για έναν τραπεζίτη, όμως, το νομοσχέδιο κρύβει πολλές και ευχάριστες εκπλήξεις. Αν και οι τράπεζες ήταν αντίθετες με το νομοσχέδιο, θα πρέπει να επικροτούν την ψήφισή του από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και να αναμένουν με ανυπομονησία την έγκρισή του από τη Γερουσία μέσα στο νέο έτος. Και αυτό, διότι υπάρχουν μεγάλες δικλίδες ασφαλείας για τον κλάδο, καθώς προβλέπεται ότι το κράτος είναι διατεθειμένο να παρέμβει εκ νέου για τη διάσωσή του εάν ξεσπάσει νέα χρηματοπιστωτική κρίση.

EPA

Ανάμεσα στους στόχους είναι η θωράκιση του κλάδου από τον κίνδυνο κατάρρευσης ενός τραπεζικού γίγαντα και η στενή παρακολούθηση των εταιρειών πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Η αμερικανική κυβέρνηση θεσπίζει μεγάλες δικλίδες ασφαλείας για τον τραπεζικό κλάδο. Στο νομοσχέδιο προβλέπεται ότι θα παρέμβει εκ νέου για τη διάσωσή του, εάν ξεσπάσει νέα κρίση

Ορισμένες από τις επισημάνσεις στις οποίες κατέληξα είναι οι εξής:

– Ενώ έγινε μεγάλη φασαρία στον Τύπο για τους μεγάλους τραπεζικούς ομίλους που μπορεί να προκαλέσουν συστημικό κίνδυνο, στο νομοσχέδιο δεν γίνεται καμία τέτοια συγκεκριμένη αναφορά. Και ο καθένας γνωρίζει ότι για να ακολουθήσει ένα πρόγραμμα απεξάρτησης, πρέπει πρώτα να αναγνωρίσει και να παραδεχθεί το πρόβλημα.

– Αντίθετα, το νομοσχέδιο στηρίζει τους μεγάλους τραπεζικούς ομίλους, εκχωρώντας το δικαίωμα στην ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) να τους παρέχει έως και 4 τρισεκατομμύρια δολάρια σε έκτακτα κεφάλαια εν μέσω κρίσης. Δηλαδή όποια κριτική έχει ασκηθεί από πολιτικούς για τη διάσωση τραπεζών με χρήματα των φορολογουμένων, τελικά, δεν είχε αντίκρισμα. Το ποσόν των 4 τρισεκατομμυρίων δολαρίων είναι, μάλιστα, διπλάσιο από τα 2 τρισεκατομμύρια δολάρια που έχουν παραχωρηθεί από τη Fed από το ξέσπασμα της τρέχουσας κρίσης έως σήμερα.

– Βεβαίως προβλέπεται από το νομοσχέδιο να μη δοθούν αυτά τα χρήματα εάν δεν εξασφαλίσουν το υπουργείο Οικονομικών και η Fed ότι μπορούν να λάβουν πίσω το 99%. Τι κρίμα όμως που θα χρησιμοποιηθούν τα ίδια μοντέλα αξιολόγησης που απέτυχαν στην πρόβλεψη της ύφεσης στην αγορά κατοικίας!

– Τέλος, το νομοσχέδιο επιτρέπει στην κυβέρνηση να στηρίζει το χρέος, δηλαδή τα ομόλογα, των εταιρειών του χρηματοπιστωτικού κλάδου. Ετσι, κάθε Αμερικανός πολίτης μπορεί να κοιμάται πλέον... ήσυχος, γνωρίζοντας ότι ενδέχεται να πληρώσει και νέα πακέτα στήριξης των τραπεζών!

BLOOMBERG

Καιρός να προσγειωθούμε στην ελληνική πραγματικότητα

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Ζούμε σε μια παράδοξη εποχή. Ακόμη και η Google σκοπεύει να επεκταθεί κάνοντας επενδύσεις στην ενέργεια. Σε κάθε περίπτωση, όλοι οι σοβαροί επενδυτές κοιτούν πώς θα βγουν με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ασφάλεια από τη μεγάλη κρίση που περάσαμε και περνούμε όλοι. Το μεγάλο άγχος είναι πώς να αποφύγουν τη μετάπτωση σε μια νέα περίοδο ύφεσης, αφού πολλοί φοβούνται ότι η καμπύλη της παρούσας κρίσης εξελίσσεται όπως το γράμμα «W».

Μόνον εμείς, κι ας ανήκουμε στην ίδια ζηλευτή ομάδα κρατών, περνούμε ώρες φιλολογώντας αν θα εφαρμόσουμε τον νόμο περί καταγραφής των πωλήσεων, δηλαδή για τις αποδείξεις, ενώ το κράτος μας διασκεδάζει τοποθετώντας συναλλαγές με το κράτος (γονικές παροχές ακινήτων) μεταξύ διαβούλευσης και δικτατορικών απαγορεύσεων.

Η περίφημη ελληνική ιδιαιτερότητα δεν έχει πλέον καμία πέραση. Αντιθέτως, προκαλεί αρνητικά αισθήματα. Και δεν είναι μόνον τα ανώτατα στρώματα της ιεραρχίας που δυσκολεύονται να κατανοήσουν πώς είναι δυνατόν να φιλιόμαστε με τον Καντάφι, να υποστηρίζουμε τον στρατηγό Γιαρουζέλσκι, να δείχνουμε κατανόηση για τους πανικόβλητους Ρώσους δικτάτορες και άλλα φαιδρά με τα οποία κομπάζουν, ακόμη σήμερα, διάφοροι γραφικοί.

Αποτελεί μεγάλο και ανόητο λάθος να ερεθίζουμε τους πάντες εναντίον μας και μάλιστα σε μια περίοδο που τους έχουμε ανάγκη. Γιατί αυτό ακριβώς κάνουμε όταν τους εμφανίζουμε ως τους «κακούς» που έρχονται να επιβάλουν απάνθρωπες ρυθμίσεις κόντρα στην καλή κυβέρνηση που θέλει το καλό των καλών ανθρώπων της Ελλαδίτσας μας. Αλλο αυτό και άλλο η πραγματική ανάγκη πολιτικής και πραγματικώς δίκαιης κατανομής της προσπάθειας για την ανόρθωση της οικονομίας μας.

Από τη μεγάλη συνομοταξία των ανοήτων υποστηρίζεται ότι όσο μεγαλύτερο πρόβλημα γίνουμε για την Ευρωζώνη τόσο περισσότερο θα υποχρεωθούν να κάνουν κάτι για εμάς. Κάποιοι πάλι πιστεύουν ότι η Ελλάδα θα σωθεί επειδή τα άλλα κράτη θα ξεπεράσουν την κρίση, θα κάνουν το σωστό, θα πληρώσουν οι φορολογούμενοί τους και θα... τραβήξουν και το ελληνικό κάρο από τον βούρκο.

EPA

Ακόμη και η Google σκοπεύει να επεκταθεί κάνοντας επενδύσεις στην ενέργεια.

Αποτελεί μεγάλο και ανόητο λάθος να ερεθίζουμε τους πάντες ενώ τους έχουμε ανάγκη. Γιατί αυτό ακριβώς κάνουμε όταν τους εμφανίζουμε ως τους «κακούς» που έρχονται να επιβάλουν απάνθρωπες ρυθμίσεις

Είναι όμως επικίνδυνο να ζωγραφίζουμε παραδεισένια τοπία όταν όλα τα σημεία στον ορίζοντα δείχνουν τις δυσκολίες που υπάρχουν. Ενα τελευταίο παράδειγμα: Ενημερώσαμε τα στελέχη της αρμόδια διεύθυνσης, τα οποία βρέθηκαν τις προηγούμενες μέρες στην Αθήνα, ότι ο ρυθμός τροφοδότησης της οικονομίας με νέα τραπεζικά δάνεια θα είναι διψήφιος. Αν αυτό ήταν σωστό, θα έπρεπε να υπολογίζουμε σε μια σφριγηλή ανάκαμψη της οικονομίας, με το ΑΕΠ να αυξάνεται με ρυθμό πάνω από 2%, ίσως και πάνω από 3% κατά το 2010. Το αντίθετο είναι το πιθανότερο.

Οι τράπεζες δεν θα μπορέσουν να δώσουν, παρά μόνον οριακά, περισσότερα δάνεια από τα πολύ λιγότερα που έδωσαν μέσα στο 2009. Ηδη συναντούν δυσκολίες να χρηματοδοτήσουν τις θέσεις τους.

Ιδιαίτερα επειδή σταδιακά επιστρέφουν κάτι παραπάνω από τα μισά εκ των κεφαλαίων που έχουν δανειστεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ηδη αγωνιούν αναζητώντας κεφάλαια παντού στον κόσμο, την ώρα που όλοι (συχνά καλύτεροι ημών) κάνουν ακριβώς το ίδιο. Φανταστείτε να μην αλλάξουν, μέχρι τα τέλη του έτους, την εκτίμησή τους οι οίκοι αξιολόγησης τι έχει να γίνει. Ωρα να προσγειωθούμε...

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 8/1	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.15	0.15	0.00	0.00%	A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	27.41
0.24	0.24	0.00	0.00%	A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	8.78
0.13	0.13	0.00	0.00%	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	32.66
1.41	1.37	0.04	2.92%	A. ZORBAS & SONS PUBLIC LTD	21.57
0.05	0.05	0.00	0.00%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD	7.93
0.19	0.19	0.00	0.00%	A.S.G. (ANDY SPYROU) GROUP PUBLIC LTD	3.99
0.04	0.05	-0.01	-20.00%	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD	2.34
0.31	0.31	0.00	0.00%	AD Shopping Galleries Plc	8.16
2.65	2.65	0.00	0.00%	"AGROS DEVELOPMENT COMPANY ""PROODOS"" PUBLIC LTD"	9.51
0.04	0.04	0.00	0.00%	AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	3.25
0.18	0.17	0.01	5.88%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	17.79
0.03	0.01	0.02	200.00%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU) PUBLIC LTD (WAR. 2001/2015)	0.74
0.09	0.11	-0.02	-18.18%	AMATHUS PUBLIC LTD	7.92
0.25	0.25	0.00	0.00%	APOLLO INVESTMENT FUND PLC	14.15
0.10	0.10	0.00	0.00%	AQUA SOL HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	25.80
0.24	0.25	-0.01	-4.00%	ASPIS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	18.76
0.08	0.08	0.00	0.00%	ASPIS LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	7.26
0.13	0.13	0.00	0.00%	ASTARTI DEVELOPMENT PLC	12.99
0.49	0.49	0.00	0.00%	ATHINA CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	53.34
1.11	1.20	-0.09	-7.50%	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	43.41
0.01	0.01	0.00	0.00%	AVACOM NET PUBLIC COMPANY LTD	1.50
0.13	0.11	0.02	18.18%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	1.66
5.21	4.92	0.29	5.89%	BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	3,093.41
90.00	90.00	0.00	0.00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Bonds 2013/2018	41.64
104.75	104.00	0.75	0.72%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Capital Securities	675.98
0.25	0.25	0.00	0.00%	BLUE ISLAND PLC	3.86
100.00	100.00	0.00	0.00%	"BONDS 2004-2011 A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD"	248.00
0.09	0.08	0.01	12.50%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	12.75
0.14	0.14	0.00	0.00%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD	29.22
0.34	0.38	-0.04	-10.53%	CCC HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	14.96
0.04	0.04	0.00	0.00%	CEILFLOOR PUBLIC COMPANY LTD	0.20
0.08	0.08	0.00	0.00%	CHARILAOS APOSTOLIDES PUBLIC LTD	4.00
0.04	0.06	-0.02	-33.33%	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD	0.40
0.07	0.07	0.00	0.00%	CLARIDGE PUBLIC LTD	7.57
0.04	0.05	-0.01	-20.00%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	11.53
0.14	0.14	0.00	0.00%	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	22.50
0.25	0.23	0.02	8.70%	COSMOS INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	4.50
0.28	0.28	0.00	0.00%	CYPRINT PLC	1.44
0.08	0.08	0.00	0.00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	31.29
0.21	0.21	0.00	0.00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD (Nil Paid Rights)	23.32
3.40	3.24	0.16	4.94%	CYPRUS FOREST INDUSTRIES PUBLIC LTD	10.40
0.88	0.82	0.06	7.32%	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC	82.06
0.71	0.69	0.02	2.90%	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	20.11
0.18	0.18	0.00	0.00%	CYVENTURE CAPITAL PUBLIC COMPANY LTD	2.45
0.05	0.05	0.00	0.00%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD	0.39
0.03	0.03	0.00	0.00%	D.H. CYPROTELS PLC	4.90
0.34	0.33	0.01	3.03%	DEMETRA INVESTMENT PUBLIC LTD	68.00
0.20	0.23	-0.03	-13.04%	Dimco Plc	16.20
0.09	0.09	0.00	0.00%	DISPLAY ART PLC	1.22
0.04	0.04	0.00	0.00%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	11.30
0.70	0.70	0.00	0.00%	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	17.50
0.03	0.03	0.00	0.00%	EFREMICO HOLDINGS PUBLIC LTD	0.34
0.41	0.41	0.00	0.00%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	6.56
0.07	0.08	-0.01	-12.50%	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	19.95

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 8/1	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.63	0.63	0.00	0.00%	EMPIRE CAPITAL INVESTMENTS PUBLIC LTD	3.76
0.27	0.25	0.02	8.00%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	47.25
0.06	0.07	-0.01	-14.29%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (WARRANT)	2.10
0.06	0.06	0.00	0.00%	EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	1.07
0.38	0.40	-0.02	-5.00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC	5.52
0.03	0.03	0.00	0.00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC (WARRANTS 2009-2010)	0.04
0.14	0.14	0.00	0.00%	G & K EXCLUSIVE FASHIONS PUBLIC COMPANY LTD	0.94
0.22	0.22	0.00	0.00%	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD	8.53
0.01	0.01	0.00	0.00%	Globalvalue Plc	4.08
0.16	0.17	-0.01	-5.88%	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	2.24
1.22	1.20	0.02	1.67%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	372.93
0.42	0.39	0.03	7.69%	INTERFUND INVESTMENTS PLC	24.05
0.03	0.03	0.00	0.00%	ISXIS INVESTMENT PUBLIC LTD	0.33
0.16	0.15	0.01	6.67%	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	9.99
0.14	0.14	0.00	0.00%	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD	14.00
0.76	0.76	0.00	0.00%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS DEVELOPERS PUBLIC LTD	10.20
0.17	0.17	0.00	0.00%	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	7.22
0.12	0.12	0.00	0.00%	KANIKA HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	7.23
0.12	0.12	0.00	0.00%	KARAOLIS GROUP PUBLIC LTD	2.68
0.24	0.24	0.00	0.00%	KARKOTIS MANUFACTURING & TRADING PUBLIC LTD	2.10
0.44	0.46	-0.02	-4.35%	KARYES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.88
1.92	1.92	0.00	0.00%	KEO PLC	59.48
0.03	0.03	0.00	0.00%	KNOSSOS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.65
0.65	0.65	0.00	0.00%	KRONOS PRESS DISTRIBUTION AGENCY PUBLIC COMPANY LTD	13.26
0.30	0.30	0.00	0.00%	L.P. TRANSBETON PUBLIC LTD	2.57
0.15	0.19	-0.04	-21.05%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC	7.76
0.36	0.36	0.00	0.00%	LEDA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	50.28
0.11	0.12	-0.01	-8.33%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	11.19
0.02	0.02	0.00	0.00%	LIBRA HOLIDAYS GROUP PLC	3.74
0.53	0.49	0.04	8.16%	LOGICOM PUBLIC LTD	37.97
0.01	0.01	0.00	0.00%	Logicom Public Warrants 2008/2010)	0.02
0.18	0.18	0.00	0.00%	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	6.30
0.12	0.11	0.01	9.09%	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	5.76
0.13	0.12	0.01	8.33%	LOUIS PLC	54.95
0.28	0.26	0.02	7.69%	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	12.10
0.12	0.13	-0.01	-7.69%	MARFIN CLR PUBLIC CO LTD	34.29
2.43	2.29	0.14	6.11%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	2,046.96
0.10	0.09	0.01	11.11%	MINERVA INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	7.84
0.60	0.60	0.00	0.00%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	4.92
0.03	0.03	0.00	0.00%	MODESTOU SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD	0.45
0.06	0.06	0.00	0.00%	MULTICHOICE (CYPRUS) PUBLIC COMPANY LTD	4.08
0.68	0.68	0.00	0.00%	MUSKITA ALUMINIUM INDUSTRIES PLC	56.10
0.36	0.36	0.00	0.00%	NEMESIS CONSTRUCTIONS PUBLIC COMPANY LTD	16.57
0.01	0.01	0.00	0.00%	NEW MARATHON TOURS PUBLIC CO LTD	0.50
0.18	0.17	0.01	5.88%	OCEAN TANKERS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	35.13
0.12	0.11	0.01	9.09%	OPTIONS CASSOULIDES PLC	5.56
0.30	0.31	-0.01	-3.23%	ORFANIDES PUBLIC COMPANY LTD	24.29
0.24	0.24	0.00	0.00%	PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	101.86
0.58	0.54	0.04	7.41%	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	50.75
0.35	0.35	0.00	0.00%	PHC FRANCHISED RESTAURANTS PUBLIC LTD	6.23
0.10	0.10	0.00	0.00%	PHIL. ANDREOU PUBLIC LTD	4.50
1.03	1.03	0.00	0.00%	PHILOKTIMATIKI PUBLIC LTD	4.95
0.13	0.13	0.00	0.00%	PIERIDES HOLDINGS PLC	2.87
0.15	0.14	0.01	7.14%	PIPIS BROS FARMS PUBLIC COMPANY LTD	1.45

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 8/1	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.01	0.01	0.00	0.00%	PLYNTEX PUBLIC LTD	0.10
0.16	0.17	-0.01	-5.88%	Primetel Plc	30.60
0.01	0.02	-0.01	-50.00%	Primetel Plc (WARRANT 2008/2011)	0.32
0.06	0.06	0.00	0.00%	R.A.I. CONSULTANTS PUBLIC LTD	0.69
0.04	0.04	0.00	0.00%	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.81
0.01	0.01	0.00	0.00%	RENOS HATZIOANNOU FARM PUBLIC COMPANY LTD	0.83
0.07	0.08	-0.01	-12.50%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	3.79
0.07	0.07	0.00	0.00%	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD	2.31
0.01	0.01	0.00	0.00%	SAFS HOLDINGS PUBLIC LTD	0.70
0.14	0.14	0.00	0.00%	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	5.11
0.09	0.09	0.00	0.00%	SEA STAR CAPITAL PLC	56.68
0.38	0.39	-0.01	-2.56%	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	25.28
0.49	0.49	0.00	0.00%	STADEMOS HOTELS PLC	15.93
0.19	0.19	0.00	0.00%	STARIO PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	10.97
0.01	0.01	0.00	0.00%	SUPHIRE HOLDINGS PUBLIC LTD	1.24
0.27	0.27	0.00	0.00%	TELIA AQUA MARINE PUBLIC LTD	6.14
0.40	0.39	0.01	2.56%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	47.49
0.01	0.01	0.00	0.00%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD (WARRANTS 2009)	0.11
0.22	0.22	0.00	0.00%	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	2.69
0.05	0.04	0.01	25.00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	1.04
1.87	1.87	0.00	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL	5.10
0.85	0.85	0.00	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INCOME	2.32
0.60	0.60	0.00	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INTERNATIONAL	0.82
0.02	0.02	0.00	0.00%	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0.20
0.28	0.28	0.00	0.00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD	3.15
0.91	0.81	0.10	12.35%	USB Bank Plc	41.30
1.21	1.20	0.01	0.83%	VASSILICO CEMENT WORKS PUBLIC COMPANY LTD	87.04
1.00	1.00	0.00	0.00%	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD	75.00
0.02	0.02	0.00	0.00%	"WARRANTS 2005/2012 EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD"	0.02
6.30	6.40	-0.10	-1.56%	Woodland Designs PLC	81.90
0.71	0.72	-0.01	-1.39%	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC	81.38
0.03	0.02	0.01	50.00%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	1.07

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Άνοδος		Πτώση	
200.0%	(FROU-FROU) (WAR. 2001/2015)	-50.00%	Primetel Plc (WARRANT 2008/2011)
50.0%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	-33.33%	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD
25.0%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	-21.05%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC
18.2%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	-20.00%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD
12.5%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES LTD	-20.00%	ACTIBOND GROWTH FUNDLTD

GLOBAL CAPITAL
Global Capital Securities and Financial Services Limited
Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange
Λεωφ.Αρχ. Μακαρίου Γ', αρ. 50, Κτήριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία
Τηλ.: 22 710710 Fax: 22339322, www.globalcapital.com.cy

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 8/1	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ					
1,97	1,94	0,03	1,55%	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	1.783,73
0,66	0,64	0,02	3,13%	ΑΝΕΚ (ΚΟ) *	103,86
2,32	2,32	0,00	0,00%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `90) *	0,87
1,38	1,40	-0,02	-1,43%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `96) *	4,92
4,06	3,97	0,09	2,27%	ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ) *	809,86
4,50	4,39	0,11	2,51%	ΒΩΒΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ (ΚΟ) *	152,69
6,37	6,17	0,20	3,24%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ) *	547,07
0,84	0,78	0,06	7,69%	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	298,20
13,44	13,00	0,44	3,38%	ΔΕΗ (ΚΟ) *	3.118,08
2,14	1,98	0,16	8,08%	ΔΟΛ (ΚΟ) *	177,62
20,12	18,10	2,02	11,16%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	12.213,28
1,71	1,68	0,03	1,79%	ΕΛΒΑΛ (ΚΑ) *	212,21
5,15	5,15	0,00	0,00%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ) *	911,56
8,70	7,81	0,89	11,40%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ) *	2.659,03
7,65	7,30	0,35	4,79%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ) *	500,07
4,92	4,78	0,14	2,93%	ΕΥΑΘ (ΚΟ) *	178,60
5,90	5,54	0,36	6,50%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ) *	628,35
3,56	3,75	-0,19	-5,07%	ΙΑΣΩ (ΚΟ) *	189,23
1,38	1,31	0,07	5,34%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ) *	119,70
4,02	4,10	-0,08	-1,95%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ) *	639,03
6,38	6,12	0,26	4,25%	ΚΑΕ (ΚΟ) *	336,07
5,29	4,93	0,36	7,30%	ΚΥΠΡΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	3.164,46
9,96	9,76	0,20	2,05%	ΜΕΤΚΑ (ΚΟ) *	517,43
1,18	1,16	0,02	1,72%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΚΟ) *	78,99
1,02	0,97	0,05	5,15%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΠΟ) *	26,49
11,30	10,64	0,66	6,20%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ) *	1.251,85
5,60	5,02	0,58	11,55%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ) *	655,11
14,88	14,30	0,58	4,06%	ΟΛΘ (ΚΟ) *	149,99
15,54	14,72	0,82	5,57%	ΟΛΠ (ΚΟ) *	388,50
15,80	15,34	0,46	3,00%	ΟΠΑΠ (ΚΟ) *	5.040,20
10,67	10,29	0,38	3,69%	ΟΤΕ (ΚΟ) *	5.229,90
8,41	8,09	0,32	3,96%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	2.828,05
4,99	4,97	0,02	0,40%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ) *	110,18
4,63	4,88	-0,25	-5,12%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ) *	177,56
4,64	4,51	0,13	2,88%	ΣΙΔΕΝΟΡ (ΚΟ) *	446,57
1,45	1,44	0,01	0,69%	ΣΩΛ/ΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ (ΚΟ) *	180,05
4,59	4,42	0,17	3,85%	ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ (ΚΟ) *	1.305,70
6,34	6,32	0,02	0,32%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ) *	693,17
22,68	20,32	2,36	11,61%	ΤΙΤΑΝ (ΚΟ) *	1.745,86
14,60	13,90	0,70	5,04%	ΤΙΤΑΝ (ΠΟ) *	110,51
1,71	1,65	0,06	3,64%	ΥΓΕΙΑ (ΚΟ) *	279,28
1,44	1,36	0,08	5,88%	ΧΑΛΚΟΡ (ΚΑ) *	145,84
3,50	3,57	-0,07	-1,96%	AEGEAN AIRLINES (ΚΟ) *	249,96
0,57	0,51	0,06	11,76%	ALAPIS (ΚΟ) *	1.117,88
8,80	8,20	0,60	7,32%	ALPHA BANK (ΚΟ) *	4.701,57
16,22	15,99	0,23	1,44%	COCA - COLA (ΚΟ) *	5.929,04
8,60	7,88	0,72	9,14%	EUROBANK EFG (ΚΟ) *	4.631,92
8,45	8,30	0,15	1,81%	EUROBANK PROPERTIES (ΚΟ) *	515,45
15,10	13,17	1,93	14,65%	FOLLI - FOLLIE (ΚΟ) *	497,50
1,29	1,25	0,04	3,20%	FORTHNET (ΚΟ) *	200,51
10,06	9,19	0,87	9,47%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) *	512,59
7,65	6,80	0,85	12,50%	FRIGOGLASS (ΚΟ) *	307,53
1,29	1,22	0,07	5,74%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ) *	171,60
2,96	2,77	0,19	6,86%	J. & P. - ΑΒΑΞ (ΚΟ) *	229,86
8,35	8,87	-0,52	-5,86%	JUMBO (ΚΟ) *	1.083,90
7,78	7,58	0,20	2,64%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ) *	342,55
2,10	1,99	0,11	5,53%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ) *	1.596,24
2,43	2,29	0,14	6,11%	MARFIN POPULAR BANK (ΚΟ) *	2.046,96
4,84	4,88	-0,04	-0,82%	S & B ΟΡΥΚΤΑ (ΚΟ) *	200,50
1,20	1,14	0,06	5,26%	SPRIDER STORES (ΚΟ) *	94,55
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
12,07	11,22	0,85	7,58%	ALPHA ETF FTSE Athex 20	71,89
23,51	22,25	1,26	5,66%	NBGAM ETF ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ Χ.Α.	6,57
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΣΑΙΑΣ & ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ					
1,88	1,93	-0,05	-2,59%	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	21,01
0,88	0,77	0,11	14,29%	ΑΚΡΙΤΑΣ (ΚΟ) *	11,44
0,48	0,49	-0,01	-2,04%	ΑΛΚΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	20,64
0,95	0,95	0,00	0,00%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ) *	20,92
1,29	1,32	-0,03	-2,27%	ΑΛΦΑ ΓΚΡΙΣΙΝ (ΚΟ) *	14,41
1,50	1,47	0,03	2,04%	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	41,25
0,97	0,91	0,06	6,59%	ASPIS BANK (ΚΟ) *	62,14
1,52	1,41	0,11	7,80%	ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΟ) *	41,52
0,89	0,85	0,04	4,71%	ΑΤΛΑΝΤΙΚ (ΚΟ) *	25,34
0,43	0,40	0,03	7,50%	ΑΤΤΙ - ΚΑΤ (ΚΟ) *	35,11
1,62	1,61	0,01	0,62%	ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ) *	24,79
0,84	0,87	-0,03	-3,45%	ΒΑΡΑΓΚΗΣ (ΚΟ) *	5,43
0,61	0,62	-0,01	-1,61%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ) *	11,47
0,71	0,65	0,06	9,23%	ΒΑΡΔΑΣ (ΚΟ) *	8,43
0,92	0,90	0,02	2,22%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ) *	22,07
1,88	1,76	0,12	6,82%	ΒΙΣ (ΚΟ) *	9,34
1,53	1,57	-0,04	-2,55%	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ) *	9,68
0,40	0,40	0,00	0,00%	ΓΑΛΑΞΙΔΙ (ΚΟ) *	5,63
0,39	0,38	0,01	2,63%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ) *	9,38
1,51	1,52	-0,01	-0,66%	ΓΙΟΥΡΟΜΠΡΟΚΕΡΣ (ΚΟ) *	9,06
6,81	6,90	-0,09	-1,30%	ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ (ΚΟ) *	102,15
0,69	0,65	0,04	6,15%	ΔΙΑΣ ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	72,71
1,82	1,48	0,34	22,97%	ΔΙΑΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ) *	44,27
1,41	1,50	-0,09	-6,00%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ) *	22,60
1,20	1,15	0,05	4,35%	ΔΟΥΡΟΣ (ΚΟ) *	4,75
0,54	0,51	0,03	5,88%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ) *	18,75
0,74	0,77	-0,03	-3,90%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ) *	10,12
0,65	0,67	-0,02	-2,99%	ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	18,10
0,74	0,62	0,12	19,35%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ) *	8,33
1,21	1,13	0,08	7,08%	ΕΛ. ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΗΣ (ΚΑ) *	44,47
0,58	0,58	0,00	0,00%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ) *	21,63
1,00	1,03	-0,03	-2,91%	ΕΛΒΕ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (ΚΟ) *	13,23
0,81	0,80	0,01	1,25%	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ) *	25,87
2,22	1,97	0,25	12,69%	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (ΚΟ) *	17,76
2,28	2,28	0,00	0,00%	ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ) *	54,33
47,80	46,47	1,33	2,86%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	949,54
1,40	1,40	0,00	0,00%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ (ΚΟ) *	38,12
0,39	0,37	0,02	5,41%	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ (ΚΟ) *	5,34
0,61	0,60	0,01	1,67%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ) *	16,31
2,82	2,72	0,10	3,68%	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ) *	41,41
0,97	0,52	0,45	86,54%	ΕΛΦΙΚΟ (ΚΟ) *	4,36
0,46	0,42	0,04	9,52%	ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ (ΚΟ) *	24,37
0,70	0,68	0,02	2,94%	ΕΤΕΜ (ΚΑ) *	21,01
0,64	0,63	0,01	1,59%	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ) *	17,74
3,03	2,95	0,08	2,71%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ) *	17,13
14,39	14,29	0,10	0,70%	ΖΑΜΠΑ (ΚΑ) *	14,42
2,80	2,50	0,30	12,00%	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ) *	48,30
0,73	0,74	-0,01	-1,35%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	20,86
0,74	0,68	0,06	8,82%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ) *	13,32
0,62	0,62	0,00	0,00%	ΙΜΠΕΡΙΟ-ΑΡΓΩ ΓΚΡΟΥΠ (ΚΟ) *	13,15
0,93	0,83	0,10	12,05%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ) *	10,45
4,91	4,99	-0,08	-1,60%	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (ΚΟ) *	83,47
1,52	1,48	0,04	2,70%	ΚΑΝΑΚΗΣ Σ. (ΚΟ) *	11,40
0,88	0,91	-0,03	-3,30%	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ) *	8,57
1,36	1,29	0,07	5,43%	ΚΑΡΑΤΖΗ (ΚΟ) *	19,96

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 8/1	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,44	0,40	0,04	10,00%	ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ (ΚΟ) *	9,65
0,85	0,85	0,00	0,00%	ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ) *	5,70
2,74	2,52	0,22	8,73%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ) *	67,82
0,36	0,35	0,01	2,86%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΑ) *	4,14
0,43	0,40	0,03	7,50%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΑ) *	9,13
6,98	7,00	-0,02	-0,29%	ΚΟΡΡΕΣ (ΚΟ) *	80,62
0,78	0,77	0,01	1,30%	ΚΡΕΚΑ (ΚΟ) *	5,56
7,45	7,50	-0,05	-0,67%	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ (ΚΟ) *	219,63
1,39	1,37	0,02	1,46%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ) *	32,44
0,69	0,72	-0,03	-4,17%	ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ) *	10,91
0,94	0,84	0,10	11,90%	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Η.- F.H.L. (ΚΟ) *	23,29
0,49	0,51	-0,02	-3,92%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ) *	7,44
1,03	0,77	0,26	33,77%	ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ) *	6,12
0,64	0,64	0,00	0,00%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΚΑ) *	5,33
0,61	0,61	0,00	0,00%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΠΑ) *	1,32
0,54	0,54	0,00	0,00%	ΛΙΒΑΝΗΣ (ΚΟ) *	12,53
2,22	2,06	0,16	7,77%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ) *	36,90
0,80	0,78	0,02	2,56%	ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ) *	7,86
0,40	0,39	0,01	2,56%	ΜΑΡΑΚ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ (ΚΟ) *	3,83
1,48	1,46	0,02	1,37%	ΜΙΝΕΡΒΑ (ΚΑ) *	9,18
1,78	1,76	0,02	1,14%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ) *	9,13
0,42	0,40	0,02	5,00%	ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΑ) *	13,52
3,18	3,09	0,09	2,91%	ΜΠΕΝΡΟΥΜΠΗ Χ. & ΥΙΟΣ (ΚΟ) *	29,46
1,00	0,97	0,03	3,09%	ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ (ΚΟ) *	16,05
1,61	1,59	0,02	1,26%	ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΚΟ) *	10,21
0,69	0,71	-0,02	-2,82%	ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ (ΚΟ) *	16,52
1,08	1,00	0,08	8,00%	ΝΕΩΡΙΟΝ (ΚΟ) *	25,34
0,66	0,66	0,00	0,00%	ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ) *	41,98
0,65	0,64	0,01	1,56%	ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ (ΚΟ) *	10,07
0,65	0,55	0,10	18,18%	ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ) *	5,91
0,76	0,67	0,09	13,43%	ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ) *	1,95
0,82	0,80	0,02	2,50%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ) *	6,58
8,26	8,26	0,00	0,00%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΠΟ) *	2,28
0,79	0,58	0,21	36,21%	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ) *	3,93
1,40	1,33	0,07	5,26%	ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (ΚΟ) *	28,29
3,68	3,56	0,12	3,37%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ) *	26,02
2,79	2,82	-0,03	-1,06%	ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ (ΚΟ) *	130,78
0,89	0,85	0,04	4,71%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ) *	40,90
3,81	3,84	-0,03	-0,78%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΑ) *	104,31
0,98	0,95	0,03	3,16%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ) *	21,83
3,75	3,75	0,00	0,00%	ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΛ/ΜΥΛΟΙ (ΚΟ) *	15,68
0,63	0,64	-0,01	-1,56%	ΣΕΛΜΑΝ (ΚΟ) *	22,17
0,62	0,60	0,02	3,33%	ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΓΕΙΑΙ (ΚΟ) *	18,15
1,70	1,62	0,08	4,94%	ΣΙΔΜΑ (ΚΟ) *	17,00
0,60	0,62	-0,02	-3,23%	ΣΠΥΡΟΥ ΑΓΡ. ΟΙΚ. (ΚΟ) *	17,06
1,22	1,18	0,04	3,39%	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (ΚΟ) *	48,28
0,43	0,42	0,01	2,38%	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ) *	2,81
0,45	0,44	0,01	2,27%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΑ) *	5,72
4,20	4,31	-0,11	-2,55%	ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ (ΚΟ) *	158,75
0,37	0,37	0,00	0,00%	ΦΙΝΤΕΞΠΟΡΤ (ΚΟ) *	2,71
1,05	0,99	0,06	6,06%	ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ) *	8,76
0,40	0,38	0,02	5,26%	ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ (ΚΟ) *	28,67
0,49	0,49	0,00	0,00%	ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ Ε. ΥΙΟΙ (ΚΟ) *	3,95
0,83	0,77	0,06	7,79%	A.S. COMPANY (ΚΟ) *	18,16
0,86	0,86	0,00	0,00%	ALSINCO (ΚΟ) *	4,32
1,76	1,70	0,06	3,53%	ATTICA BANK (ΚΟ) *	431,00
0,84	0,81	0,03	3,70%	AUDIOVISUAL (ΚΟ) *	14,51
2,07	2,00	0,07	3,50%	AUTOHELLAS (ΚΟ) *	75,27
0,70	0,71	-0,01	-1,41%	ΑΧΟΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) *	28,36
1,03	0,88	0,15	17,05%	BYTE COMPUTER (ΚΟ) *	16,29
0,95	0,90	0,05	5,56%	CENTRIC ΠΟΛΥΜΕΣΑ (ΚΟ) *	25,41
0,43	0,39	0,04	10,26%	CPI (ΚΟ) *	4,26
0,80	0,70	0,10	14,29%	CYCLON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	21,33
0,46	0,44	0,02	4,55%	DIONIC (ΚΟ) *	13,36
0,76	0,73	0,03	4,11%	EURODRIP (ΚΟ) *	33,61
1,18	1,18	0,00	0,00%	EUROLINE ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	12,54
4,86	4,86	0,00	0,00%	EUROMEDICA (ΚΟ) *	212,09
1,30	1,28	0,02	1,56%	F.G. EUROPE (ΚΟ) *	68,64
1,56	1,46	0,10	6,85%	FASHION BOX (ΚΟ) *	13,41
7,81	7,85	-0,04	-0,51%	FLEXOPACK (ΚΟ) *	91,53
1,48	1,45	0,03	2,07%	INFO - QUEST (ΚΟ) *	72,08
1,39	1,39	0,00	0,00%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ) *	28,50
0,86	0,82	0,04	4,88%	INTERINVEST ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	9,59
0,77	0,72	0,05	6,94%	INTRAKAT (ΚΟ) *	71,32
2,26	2,30	-0,04	-1,74%	KLEEMAN HELLAS (ΚΟ) *	53,45
1,08	1,02	0,06	5,88%	LAVIPHARM (ΚΟ) *	55,17
0,40	0,40	0,00	0,00%	LOGISMOS (ΚΟ) *	1,90
3,34	3,66	-0,32	-8,74%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	13,96
4,45	4,30	0,15	3,49%	MERMEREN KOMBINAT A.D.PRILEP(ΕΛΠ) *	2,09
1,33	1,23	0,10	8,13%	MEVACO (ΚΟ) *	13,97
4,03	4,03	0,00	0,00%	MIG REAL ESTATE ΑΕΕΑΠ (ΚΟ) *	49,73
2,22	2,18	0,04	1,83%	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ) *	27,57
2,83	2,99	-0,16	-5,35%	NEXANS ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	17,35
0,44	0,45	-0,01	-2,22%	NUTRIART (ΚΟ) *	18,70
1,29	1,30	-0,01	-0,77%	PASAL (ΚΟ) *	19,31
1,00	1,00	0,00	0,00%	PROFILE (ΚΟ) *	12,19
2,04	2,00	0,04	2,00%	PROTON BANK (ΚΟ) *	127,87
1,20	1,25	-0,05	-4,00%	REDS (ΚΟ) *	68,92
0,33	0,30	0,03	10,00%	RIDENCO (ΚΟ) *	7,61
3,72	3,60	0,12	3,33%	RILKEN (ΚΟ) *	12,50
0,43	0,43	0,00	0,00%	SATO AE (ΚΟ) *	12,06
0,70	0,65	0,05	7,69%	SCIENS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) *	114,14
0,52	0,50	0,02	4,00%	SPACE HELLAS (ΚΟ) *	13,69
1,38	1,26	0,12	9,52%	TRASTOR ΑΕΕΑΠ (ΚΟ) *	75,75
0,70	0,70	0,00	0,00%	VELL GROUP (ΚΟ) *	23,44
0,54	0,53	0,01	1,89%	YALCO - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΚΑ) *	7,12
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ					
0,62	0,60	0,02	3,33%	ΑΘΗΝΑ (ΚΟ) *	30,47
3,39	3,40	-0,01	-0,29%	ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ (ΚΟ) *	216,62
0,92	0,89	0,03	3,37%	ΒΑΛΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ) *	18,51
38,00	37,00	1,00	2,70%	ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒ (ΚΟ) *	483,84
0,28	0,26	0,02	7,69%	ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ) *	19,69
7,65	7,75	-0,10	-1,29%	ΓΕΚΕ (ΚΑ) *	64,40
0,23	0,21	0,02	9,52%	ΕΔΡΑΣΗ - ΨΑΛΛΙΔΑΣ Χ. (ΚΟ) *	7,22
0,14	0,15	-0,01	-6,67%	ΕΙΚΟΝΑ - ΗΧΟΣ (ΚΟ) *	2,92
0,49	0,40	0,09	22,50%	ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΥΜΠΕΡΗ (ΚΟ) *	9,38
4,52	4,38	0,14	3,20%	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	1.296,55
13,20	13,20	0,00	0,00%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΚΟ) *	4,82
10,90	10,90	0,00	0,00%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΠΟ) *	2,67

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

31/12/09 - 8/1/10

Ανοδος	Μεταβ. %	Πτώση	Μεταβ. %
ΕΛΦΙΚΟ (ΚΟ)	86,54	PLIAS (ΚΑ)	-16,67
ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	36,21	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ (ΚΟ)	-12,65
ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ)	33,77	ΝΙΚΑΣ (ΚΟ)	-9,62
ΔΙΑΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	22,97	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	-8,74
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΥΜΠΕΡΗ (ΚΟ)	22,50	OLYMPIC CATERING (ΚΟ)	-8,44

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 8/1	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
5,64	5,52	0,12	2,17%	ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΓΕΤ (ΚΟ) *	400,91
13,64	13,64	0,00	0,00%	ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ (ΚΟ) *	182,84
64,00	64,55	-0,55	-0,85%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ) *	176,64
3,53	3,56	-0,03	-0,84%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ) *	11,65
20,14	20,81	-0,67	-3,22%	ΛΑΜΨΑ (ΚΟ) *	430,27
3,59	4,11	-0,52	-12,65%	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ (ΚΟ) *	254,62
0,18	0,18	0,00	0,00%	ΜΟΧΛΟΣ (ΚΟ) *	13,21
0,23	0,23	0,00	0,00%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΚΑ) *	5,85
0,31	0,31	0,00	0,00%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΠΑ) *	0,48
1,41	1,56	-0,15	-9,62%	ΝΙΚΑΣ (ΚΟ) *	28,53
0,26	0,26	0,00	0,00%	ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ) *	13,28
0,87	0,82	0,05	6,10%	ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ.Κ. (ΚΟ) *	47,46
0,22	0,22	0,00	0,00%	ΦΙΕΡΑΤΕΞ (ΚΟ) *	2,24
7,40	7,40	0,00	0,00%	ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ) *	103,60
1,87	1,91	-0,04	-2,09%	ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) *	307,19
8,49	8,28	0,21	2,54%	CROWN HELLAS CAN (ΚΟ) *	204,29
0,79	0,73	0,06	8,22%	ELBISCO ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ) *	42,47
1,40	1,43	-0,03	-2,10%	ELMEC SPORT (ΚΟ) *	77,56
0,38	0,36	0,02	5,56%	INFORMER (ΚΟ) *	8,77
0,29	0,28	0,01	3,57%	INTERFISH ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ) *	8,38
1,78	1,77	0,01	0,56%	MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) *	514,16
1,41	1,54	-0,13	-8,44%	OLYMPIC CATERING (ΚΟ) *	9,81
0,17	0,16	0,01	6,25%	PAPERPACK ΤΣΟΥΚΑΡΙΔΗΣ Ι. (ΚΟ) *	2,02
0,30	0,29	0,01	3,45%	PC SYSTEMS (ΚΟ) *	12,31
0,27	0,26	0,01	3,85%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ) *	7,38
0,31	0,28	0,03	10,71%	SPIDER - ΠΕΤΣΙΟΣ Ν.& ΥΙΟΙ (ΚΟ) *	9,01
0,20	0,19	0,01	5,26%	UNIBIOS (ΚΟ) *	18,35
23,31	23,19	0,12	0,52%	VIVARTIA (ΚΟ) *	1.901,60
0,77	0,78	-0,01	-1,28%	VIVERE (ΚΟ) *	25,34
ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ					
1,48	1,49	-0,01	-0,67%	ΑΕΓΕΚ (ΚΟ) *	49,29
0,15	0,15	0,00	0,00%	ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ (ΚΑ) *	1,55
3,70	3,90	-0,20	-5,13%	ΕΛΒΙΕΜΕΚ (ΚΟ) *	24,87
0,13	0,12	0,01	8,33%	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘ/ΓΕΙΑΙ (ΚΟ) *	3,95
0,11	0,09	0,02	22,22%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΚΟ) *	2,71
0,14	0,14	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΠΟ) *	0,17
0,17	0,15	0,02	13,33%	ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ) *	1,86
1,52	1,37	0,15	10,95%	ΖΗΝΩΝ (ΚΟ) *	9,87
0,27	0,27	0,00	0,00%	ΙΠΠΟΤΟΥΡ (ΚΑ) *	4,83
0,74	0,74	0,00	0,00%	ΚΕΡΑΜΕΙΑ ΑΛΛΑΤΙΝΗ (ΚΟ) *	18,22
0,09	0,09	0,00	0,00%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΚΟ) *	1,86
0,09	0,08	0,01	12,50%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΠΟ) *	0,71
0,38	0,37	0,01	2,70%	ΚΟΥΜΠΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) *	6,67
0,30	0,29	0,01	3,45%	ΜΑΪΛΛΗΣ Μ.Ι.(ΚΟ) *	21,95
0,75	0,69	0,06	8,70%	ΠΕΡΣΕΥΣ (ΚΟ) *	12,93
0,43	0,43	0,00	0,00%	ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ (ΚΟ) *	11,00
0,56	0,54	0,02	3,70%	ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΚΟ) *	5,35
0,54	0,54	0,00	0,00%	ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΠΟ) *	0,71
0,26	0,26	0,00	0,00%	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ) *	6,32
0,46	0,45	0,01	2,22%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ) *	76,19
0,11	0,12	-0,01	-8,33%	ΤΕΞΑΠΡΕΤ (ΚΟ) *	1,53
0,17	0,14	0,03	21,43%	ΑΤΕΡΜΩΝ (ΚΟ) *	3,63
0,18	0,17	0,01	5,88%	ALTEC (ΚΟ) *	18,06
0,11	0,11	0,00	0,00%	COMPUCON (ΚΟ) *	1,37
1,24	1,22	0,02	1,64%	HELLAS ONLINE (ΚΟ) *	157,19
0,10	0,12	-0,02	-16,67%	PLIAS (ΚΑ) *	19,72
0,07	0,07	0,00	0,00%	UNITED TEXTILES (ΚΟ) *	6,27
ΥΠΟ ΑΝΑΣΤΟΛΗ					
2,19	2,19	0,00	0,00%	ΑΛΥΣΙΔΑ (ΚΟ) *	6,27
1,20	1,20	0,00	0,00%	ΑΛΥΣΙΔΑ (ΠΟ) *	0,50
0,67	0,67	0,00	0,00%	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ (ΚΟ) *	49,16
0,10	0,10	0,00	0,00%	ΔΙΕΚΑΤ (ΚΟ)	1,79
0,12	0,12	0,00	0,00%	ΛΑΝ-ΝΕΤ (ΚΟ) *	2,01
0,10	0,10	0,00	0,00%	ΜΑΞΙΜ ΠΕΡΤΣΙΝΙΔΗΣ (ΚΑ) *	1,50
0,12	0,12	0,00	0,00%	ΜΕΣΟΧΩΡΙΤΗ ΑΦΟΙ (ΚΟ)	2,64
0,48	0,48	0,00	0,00%	ΝΕΛ (ΚΟ) *	68,16
0,78	0,78	0,00	0,00%	ΣΑΟΣ ΦΕΡΡΥΣ (ΚΟ)	39,87
0,12	0,12	0,00	0,00%	ΧΑΛΥΒΔΟΦΥΛΛΩΝ (ΚΟ) *	3,17
0,88	0,88	0,00	0,00%	ΩΜΕΓΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	7,92
1,07	1,07	0,00	0,00%	ALTIUS ΑΕΕΧ (ΚΟ) *	5,65
0,06	0,06	0,00	0,00%	BETANET (ΚΟ)	1,30
0,62	0,62	0,00	0,00%	HITECH SNT (ΚΟ)	6,60
0,64	0,64	0,00	0,00%	MICROLAND COMPUTERS (ΚΟ) *	8,68
1,46	1,46	0,00	0,00%	RAINBOW (ΚΟ) *	10,95
3,08	3,08	0,00	0,00%	SINGULARLOGIC (ΚΟ) *	134,05
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
1,00	1,00	0,00	0,00%	ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ (ΚΟ) *	31,10
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ					
2,70	2,70	0,00	0,00%	OPTRONICS TECHNOLOGIES (ΚΟ) *	9,00
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
4,03	4,03	0,00	0,00%	EUROXX ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ (ΚΟ) *	39,43
ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
2,47	2,47	0,00	0,00%	ΒΙΟΪΑΤΡ.& ΡΟΜΠΟΤ.ΤΕΧΝΟΛ. (ΚΟ) *	13,34
ΛΙΑΝΙΚΟ & ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ					
2,19	2,19	0,00	0,00%	MEDITERRA (ΚΟ) *	15,99
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ					
1,40	1,40	0,00	0,00%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ) *	12,48
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ					
2,66	2,66	0,00	0,00%	ΝΤΟΠΛΕΡ (ΚΟ) *	28,20
ΤΡΟΦΙΜΑ					
1,05	1,05	0,00	0,00%	ΚΡΗΤΩΝ ΑΡΤΟΣ (ΚΟ) *	4,46
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ					
3,67	3,62	0,05	1,38%	ENVITEC (ΚΟ) *	36,41
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ					
2,27	2,38	-0,11	-4,62%	EPSILON NET (ΚΟ) *	12,68
2,52	2,52	0,00	0,00%	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ) *	9,85
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ					
2,22	2,22	0,00	0,00%	ΦΟΥΝΤΛΙΝΚ (ΚΟ) *	16,09

* Αφορά τη χρήση 2008. Για τον υπολογισμό του P/E, έχουν χρησιμοποιηθεί τα Ενοποιημένα Κέρδη μετά Φόρων και Δικαιωμάτων Μειοψηφίας ανά μετοχή, βάσει του σταθμισμένου αριθμού μετοχών.

alphatrust
ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ
Ξενίας 5, 145 62 Κηφισιά
Τηλ.: 210 6289300
www.alphatrust.gr

«Το αδύναμο γιεν θα βοηθούσε την Ιαπωνία»

Ο νέος υπουργός Οικονομικών «ξορκίζει» τη διπλή ύφεση μέσω της νομισματικής πολιτικής

Την επιθυμία του για μεγαλύτερη εξασθένηση του γιεν εξέφρασε ο Ναότο Καν, ο νέος υπουργός Οικονομικών της Ιαπωνίας, κατά την πρώτη του συνέντευξη Τύπου μετά την ανάληψη των καθηκόντων του. «Πολλές επιχειρήσεις αναφέρουν ότι το καταλληλότερο επίπεδο συναλλαγών για το δολάριο είναι στα 95 γιεν, έτσι πρέπει να συνεργαστούμε με την Τράπεζα της Ιαπωνίας για να το επαναφέρουμε στα κατάλληλα επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες που μπορεί να έχουν οι ισοτιμίες των νομισμάτων στην ιαπωνική οικονομία», ανέφερε ο κ. Καν.

Ο νέος υπουργός άφησε να εννοηθεί ότι δεν θα είναι το ίδιο συγκρατημένος με τον προκάτοχό του που παραιτήθηκε για λόγους υγείας, Χιροχίσα Φούτζι, όσον αφορά τη δημοσιονομική πολιτική, τονίζοντας ότι είναι ανοιχτός σε μια αύξηση των δαπανών στο μέλλον σε περίπτωση εξασθένησης της οικονομίας.

Τα σχόλια του κ. Καν διαδέχτηκε η υποχώρηση του γιεν από τα 92,2 γιεν ανά δολάριο στα 92,87 στην πλατφόρμα συναλλαγών EBS. Το ιαπωνικό νόμισμα έχει διορθώσει σε κάποιο βαθμό την ισοτιμία του με το δολάριο από το υψηλό 14ετίας που ανήλθε στα τέλη Νοεμβρίου, όταν είχε ανέλθει στα 84,82 γιεν ανά δολάριο.

Ο κ. Καν υπήρξε ένας από τους πιο ισχυρούς επικριτές της Τράπεζας της Ιαπωνίας, εκφράζοντας αρκετές φορές τη δυσαρέσκειά του για την υπερβολικά αισιόδοξη αντίληψή της για την οικονομία, και πιέζοντας την κεντρική τράπεζα για περαιτέρω χαλάρωση της ήδη εξαιρετικά χαλαρής νομισματικής πολιτικής της. «Πρέπει να αποφύγουμε μια διπλή ύφεση με τη βοήθεια της νομισματικής πολιτικής», υπογράμμισε ο υπουργός.

«Θα βοηθούσε πολύ περισσότερο αν το γιεν υποχωρούσε λίγο ακόμα, έτσι ώστε να μπορούν να απολαύσουν και οι Ιάπωνες ένα μέρος του έντονου ρυθμού ανάπτυξης των εμπορικών ανταγωνιστών τους, όπως απολαμβάνουν η Νότια Κορέα και η Ταϊβάν» δηλώνει ο επικεφαλής οικονομολόγος της Societe Generale στο Χονγκ Κονγκ, Γκλεν Μαγκουάιρ.

Αναλυτές όπως ο κ. Μαγκουάιρ, παρότι δεν είχαν προβλέψει την επιστροφή της Ιαπωνίας σε καθεστώς συναλλαγματικών παρεμβάσεων, που ίσχυε για τελευταία φορά το 2004, τόνισαν ότι η ανοχή του υπουργείου Οικονομικών στο υψηλό γιεν θα αλλάξει με τον νέο υπουργό. Στον αντίποδα, ορισμένοι οικονομολόγοι εκτιμούσαν ότι οι χθεσινές δηλώσεις του κ. Καν αντικατοπτρίζουν περισσότερο την έλλειψη της εμπειρίας του όσον αφορά τη νομισματική πολιτική και όχι οποιαδήποτε επιθυμία του για νομισματικές παρεμβάσεις.

AFP

Ανοιχτός σε μια αύξηση των δαπανών στο μέλλον, σε περίπτωση εξασθένησης της οικονομίας, εμφανίστηκε ο νέος υπουργός Οικονομικών της Ιαπωνίας, Ναότο Καν.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη (Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Πρ/νο
3M COMPANY	82,99	83,67
ALCOA INC	16,40	16,97
ALLEGHENY TECH	49,17	48,96
ALTRIA GROUP	20,00	20,09
AMAZON COM	129,29	132,25
AMER ELEC PWR	35,09	34,89
AMER EXPRESS CO	41,73	41,49
AMER INTL GROUP	28,39	29,14
AMGEN	55,87	56,79
APPLE INC	210,33	210,97
AVON PRODUCTS	31,01	31,99
BAKER HUGHES INC	45,55	45,84
BANK OF AMERICA	17,01	16,39
BAXTER INTL INC	58,99	58,09
BLACK & DECKER	71,43	69,25
BOEING CO	61,63	59,78
BRISTOL MYERS SQ	25,21	25,22
BURL NTHN SANTA	98,77	98,90
CAMPBELL SOUP CO	33,00	33,55
CATERPILLAR INC	59,60	59,43
CAPITAL PRDS UT	9,39	9,45
CIGNA CORP	38,06	36,90
CISCO SYSTEMS	24,33	24,42
CITIGROUP	3,64	3,64
CERVECERIAS	40,85	40,01
COCA-COLA CO	56,10	56,33
COLGATE PALMOLIV	82,73	83,33
COMPUTER SCIENCE	57,29	57,93
DANAOS CORP	4,94	4,86
DIANA SHIPPING	15,45	15,84
DOW CHEMICAL CO	30,92	31,02
DRYSHIPS	6,48	6,36
DU PONT CO	34,29	34,04
EASTMAN KODAK	4,69	4,62
EMC CORP	17,59	17,86
ENTERGY CP	80,57	81,25
EXCEL MARITIME	7,04	7,18
EXELON CORP	48,34	48,37
EXXON MOBIL	69,73	70,02
FEDEX CORP	82,97	83,84
FORD MOTOR CO	11,55	11,37
FREESEAS	1,48	1,48
GENERAL DYNAMICS	69,25	69,24
GENERAL ELEC CO	16,33	15,45
GENL MARITIME CP	7,47	7,44
H J HEINZ CO	42,51	42,63
HALLIBURTON CO	32,26	32,40
HARTFORD FINL	26,48	26,12
HEWLETT-PACKARD	52,31	52,18
HOME DEPOT INC	29,00	28,78
HONEYWELL INTL	41,05	40,43
INTEL CORP	20,39	20,80
INTL BUS MACHINE	129,68	130,00
INTL PAPER CO	27,04	27,82
JOHNSON&JOHNSON	63,87	64,45
JPMORGAN CHASE	44,27	43,92
LAZARD	40,81	40,74
LIMITED BRANDS	18,73	19,07
MCDONALD'S CORP	62,24	61,45
MERCK & CO	37,69	37,66
MICROSOFT CP	30,36	30,77
MORGAN STANLEY	33,02	32,45
NATL SEMICONDUCT	14,99	15,18
NORFOLK SOUTHERN	52,44	53,25
ORACLE CORP	24,27	24,46
PEPSICO INC	61,01	61,36
PFIZER INC	18,54	18,60
PROCTER & GAMBLE	60,46	60,85
RADIOSHACK	21,01	21,33
RAYTHEON CO	51,42	50,73
ROCKWELL AUTOMAT	48,52	48,25
SARA LEE CORP	12,12	12,31
SCHLUMBERGER LTD	69,11	68,80
SOUTHERN	32,81	33,04
STEALTHGAS	6,26	6,26
TEXAS INSTRUMENT	25,63	25,67
THE AES CORP	13,42	13,39
TSAKOS ENERGY	15,74	15,63
TYCO INTL	36,10	35,97
UNISYS CORP	37,64	38,79
UNITED TECH CP	70,26	70,19
US BANCORP	24,31	23,71
VERIZON COMMS	31,77	31,92
VIACOM CL B	29,96	29,89
WAL-MART STORES	53,55	53,57
WALT DISNEY CO	31,80	31,82
WELLS FARGO & CO	29,06	28,11

London/Λονδίνο (Σε πέννες)

3I GROUP	288,40	284,60
ANGLO AMERICAN	2863,00	2863,50
ANTOFAGASTA	1030,89	1038,00
ARM HOLDINGS	189,55	189,40
ASSOC.BR.FOODS	831,28	820,00
ASTRAZENECA	2909,95	2875,00
AVIVA	403,67	409,80
B SKY B	567,81	570,50
BAE SYSTEMS	371,50	371,40
BARCLAYS	312,76	307,00
BG GROUP	1190,86	1163,00
BHP BILLITON	2082,19	2100,00
BP	617,83	619,40
BR LAND CO	456,64	457,90
BRIT AM TOBACCO	2046,56	2032,00
BRITISH AIRWAYS	199,65	199,90
BT GROUP	142,52	144,60
CABLE & WIRELESS	147,43	146,70
CADBURY	773,83	772,00
CAIRN ENERGY	355,20	346,50
CAPITA GROUP	722,05	742,00
CARNIVAL	2150,00	2161,00
CENTRICA	276,43	278,90
COMPASS GROUP	458,20	463,80
DAILY MAIL TST A	423,50	422,90
DIAGEO	1061,04	1060,00
DOLPHIN CAP INV	54,60	55,50
DSG INTERNTL	36,72	37,00
ENTERPRISE INNS	97,40	99,95
GLAXOSMITHKLINE	1298,82	1295,50
HAMMERSON	403,14	407,20
HAYS	108,32	109,50
HSBC HOLDINGS	734,85	740,40
IMPERIAL TOBACCO	1950,00	1935,00
INTERCONT HOTEL	903,65	898,50
INTL POWER	311,28	315,40
ITV	57,84	56,80
JOHNSON MATTHEY	1602,10	1606,00
KINGFISHER	226,60	230,00
LAND SECS GROUP	660,66	662,00
LEGAL & GENERAL	81,85	80,10
LIBERTY INTL	501,00	506,50
LLOYDS BNK GRP	54,49	54,59
MAN GROUP	324,76	321,00
MARKS & SP.	371,39	377,40
MORRISON SUPMKT	280,35	276,40
NATIONAL GRID	652,50	667,50
NEXT	2058,61	2101,00
OLD MUTUAL	113,18	113,80
PARTYGAMING	271,09	276,00
PEARSON	866,91	873,00
PORVAIR	65,50	65,50
PRUDENTIAL	631,30	645,50
RECKIT BNCSR GRP	3270,00	3260,00
REED ELSEVIER	503,02	508,00
RENTOKIL INITIAL	115,10	115,00
REXAM PLC	285,50	285,40
RIO TINTO	3619,69	3633,50
ROLLS ROYCE GP	499,20	504,00
RSA INSRANCE GRP	126,70	126,00
ROYAL BANK SCOT	36,06	36,68
ROYAL DTCH SHL A	1925,51	1930,50
ROYAL DTCH SHL B	1852,50	1859,00
SABMILLER	1841,00	1827,00
SAGE GROUP	230,11	226,00
SAINSBURY(J)	324,48	318,00
SCHRODERS	1321,60	1310,00
SCHRODERS NV	1062,00	1056,00
SCOT & STH ENRGY	1156,96	1176,00
SEVERN TRENT	1072,00	1083,00
SHIRE	1232,00	1228,00
SMITH&NEPHEW	633,63	631,00
SMITHS GROUP	1002,00	1022,00
STANDRD CHART BK	1596,79	1619,50
TATE & LYLE	418,70	447,50
TESCO	412,87	412,05
UNILEVER	1934,60	1955,00
UNITED UTIL GRP	491,86	496,50
UTD BUSINESS MED	467,80	470,00
VODAFONE GROUP	139,63	142,50
WHITBREAD	1399,95	1395,00
WILLIAM HILL	188,20	192,50
WOLSELEY	1397,56	1361,00
WPP PLC	615,50	611,50
XSTRATA	1230,26	1229,00
YELL GROUP	38,79	39,60

Zurich /Ζυρίχη (Σε ελβ.φρ.)

ABB LTD N	20,77	20,50
ADECCO N	63,00	61,20
BALOISE HLD N	92,30	91,40
CLARIANT N	12,62	12,56
CS GROUP AG	55,20	53,10
GIVAUDAN N	847,00	843,50
HOLCIM N	82,40	82,25
INTERSHOP I	300,00	302,00
JULIUS BAER N	35,80	36,22
KUDELSKI	26,67	26,59
LONZA GRP AG N	77,35	76,45
NESTLE SA	48,40	48,96
NOVARTIS N	53,80	54,20
RICHEMONT I	36,27	35,97
ROCHE HOLDING AG	178,00	179,50
SGS N	1362,00	1355,00
SWATCH GROUP I	277,40	272,00
SWISS LIFE HLDG	145,20	139,20
SWISS REINSUR N	52,30	52,85
SWISSCOM N	393,70	396,00
SYNGENTA N	290,60	286,10
SYNTHES	135,00	136,00
UBS AG N	16,58	16,53
ZURICH FIN N	230,90	234,10

Frankfurt/Φρανκφούρτη (Σε ευρώ)

ADIDAS AG	39,75	39,43
ALLIANZ SE	88,65	89,45
ALTANA	15,50	15,52
BASF SE	44,11	44,31
BAY MOT WERKE	33,10	32,80
COMMERZBANK	6,80	6,47
CONTINENTAL AG	45,90	40,41
DAIMLER AG N	36,72	37,25
DEUTSCHE BANK N	51,47	51,08
DEUTSCHE POST NA	14,14	14,16
DT LUFTHANSA AG	12,22	12,07
DT TELEKOM N	10,07	10,23
FRESENIUS MEDI	36,42	36,58
HENKEL AG&CO	30,78	31,26
INFINEON TECH N	4,06	4,18
LINDE	83,82	84,36
MAN SE	55,19	54,85
METRO AG	41,51	43,15
MLP	8,06	8,20
MUENCH. RUECK N	108,40	108,05
RWE AG	68,30	68,43
SAP AG	34,25	33,09
SIEMENS N	66,73	65,73
THYSSEN KRUPP	27,53	27,59
TUI N	6,57	6,41
VOLKSWAGEN AG	75,40	74,80

Amsterdam/Αμστερνταμ (Σε ευρώ)

AEGON	4,88	4,78
AHOLD KON	9,20	9,40
AKZO NOBEL	45,75	46,50
ASML HOLDING	24,12	24,57
HEINEKEN	32,90	33,37
ING GROEP	7,60	7,42
KONINKLIJKE DSM	34,74	35,07
KPN KON	11,83	12,05
KPNQWEST	0,02	0,02
PHILIPS KON	21,00	21,12
R.DUTCH SHELL A	21,51	21,57
REED ELSEVIER	8,33	8,46
SBM OFFSHORE	14,57	14,64
TNT	21,99	22,03
UNILEVER CERT	21,82	22,18
WOLTERS KLUWER	15,55	15,56

Milano/Μιλάνο (Σε ευρώ)

BMPS	1,31	1,26
BULGARI	5,96	5,96
ENEL	4,18	4,14
ENI	18,36	18,25
FIAT	10,79	10,83
FINMECCANICA	11,14	11,15
GENERALI ASS	18,91	19,06
LUXOTTICA	18,45	18,38
MEDIASET	5,69	5,73
MEDIOBANCA	8,64	8,64
MEDIOLANUM	4,51	4,49
PIRELLI & C	0,44	0,44
RCS MEDIAGROUP	1,28	1,28
SNAM RETE GAS	3,39	3,42
STMICROELEC.N.V	6,48	6,55
TELECOM ITALIA	1,08	1,09
TENARIS	15,82	15,70
TERNA	2,94	2,94
UNICREDIT	2,39	2,34

Tokyo/Τόκιο (Σε γιέν)

AJINOMOTO	894	903
ASAHI BREWERIES	1750	1756
ASAHI KASEI	487	473
ASTELLAS PHARMA	3500	3530
BANK OF YOKOHAMA	436	435
BRIDGESTONE CORP	1548	1587
CANON INC	3930	4030
CASIO COMPUTER	728	727
CITIZEN HOLDINGS	552	545
CLARION	99	99
CREDIT SAISON	1210	1129
DAIWA SEC GROUP	500	488
FUJI HEAVY INDS	452	446
FUJIFILM HOLDING	2870	2831
FUJITSU LTD	613	607
HINO MOTORS	316	320
HITACHI	286	284
HONDA MOTOR	3090	3140
IHI	153	151
ISUZU MOTORS	176	180
JPN STEEL WORKS	1207	1219
KAWASAKI HVY IND	239	239
KEIO	580	582
KOBE STEEL	179	177
KONICA MINOLTA H	950	944
JTEKT	1162	1169
MITSUB UFJ FG	476	472
MITSUBISHI CORP	2427	2428
MITSUBISHI ELEC	694	703
MITSUBISHI MOTOR	132	131
NEC CORPORATION	244	242
NIKON CORP	1830	1848
NIPPON EXPRESS	398	399
NISSAN MOTOR CO	790	799
NOMURA HOLDINGS	736	712
NTT	3770	3830
OBAYASHI CORP	331	329
ODAKYU ELEC RAIL	747	741
OSAKA GAS	326	326
PIONEER	302	302
RICOH CO LTD	1349	1345
SANYO ELECTRIC	169	172
SECOM	4430	4470
SEVEN & I HLDG	1985	1987
SHARP CORP	1175	1190
SHIMIZU CORP	352	351
SHISEIDO	1848	1812
SONY CORP	2743	2744
SUMITOMO CORP	995	987
SUZUKI MOTOR	2235	2280
TAISEI CORP	169	170
TDK CORPORATION	5650	5780
TOBU RAILWAY	505	503
TOKYO DOME CORP	292	290
TOKYO ELEC PWR	2424	2390
TOKYO ELECTRON	5880	5990
TOKYO GAS	377	373
TOPY INDS LTD	167	170
TORAY INDUSTRIES	520	517
TOSHIBA CORP	520	519
TOYOBO	147	145
TOYOTA MOTOR CO	3850	3900
YAMAHA CORP	1116	1136
YAMATO HOLDINGS	1283	1277

Paris/Παρίσι (Σε ευρώ)

ACCOR	37,80	38,19
AIR LIQUIDE	82,20	82,30
ALSTOM	52,13	51,97
AXA	17,06	17,26
BNP PARIBAS	58,22	57,22
BOUYGUES	37,16	37,68
CAP GEMINI	34,08	34,44
CARREFOUR	34,16	34,55
CASINO GUICHARD	61,13	62,46
CREDIT AGRICOLE	13,26	13,25
DANONE	42,75	42,84
DASSAULT SYSTEM	41,25	40,70
EADS	14,21	14,07
EDF	41,17	41,73
ESSILOR INTERNAT	41,25	41,16
FRANCE TELECOM	17,45	17,67
L OREAL	78,08	77,87
L.V.M.H.	79,99	79,09
LAFARGE	60,38	60,76
LAGARDERE S.C.A.	28,06	28,75
MICHELIN	56,97	57,17
PERNOD RICARD	59,36	60,00
PEUGEOT	26,71	26,32
PPR	84,96	84,70
PUBLICIS GROUPE	29,23	28,68
RENAULT	39,70	39,25
SAINT-GOBAIN	38,64	38,75
SANOFI-AVENTIS	55,96	55,68
SCHNEIDER ELECTR	81,05	81,21
SOCIETE GENERALE	51,31	49,92
SODEXO	40,81	42,01
STMICROELECTRONI	6,47	6,55
SUEZ (fraction.)	30,63	31,00
TF1	13,75	13,56
THALES	34,80	34,37
THOMSON (EX:TMM)	1,07	0,99
TOTAL	45,96	45,88
VEOLIA ENVIRON	24,16	23,88

Madrid/Μαδρίτη (Σε ευρώ)

ABERTIS	15,95	16,09
ACCIONA SA	93,15	93,65
ACERINOX	15,00	14,92
ADOLFO DOMINGUEZ	11,61	11,10
AGUAS BARNA A	19,89	19,90
AMPER	6,38	6,37
ANTENA 3 DE TV	8,21	8,25
AVANZIT	0,78	0,78
BANESTO	8,78	8,85
BBVA	13,05	13,11
BCO DE SABADELL	4,10	4,10
BEFESA	16,16	15,33
BK PASTOR	5,26	5,22
BK POPULAR	5,80	5,69
BODEGAS RIOJANAS	7,37	7,21
CAMPOFRIO FOOD	6,88	6,92
CAT OCCIDENTE	15,98	16,10
CIE AUTOMOTIVE	3,38	3,32
CONS AUX FERR	385,00	380,00
DINAMIA CAP PRIV	10,68	10,56
DURO FELGUERA	7,46	7,51
EADS	14,17	14,11
ELECNOR	11,40	11,35
ENAGAS	15,49	15,60
ENDESA	22,91	23,23
ERCROS	1,57	1,59
FED PATERNINA	7,50	7,50
FUNESPANA	6,43	6,17
GAMESA	12,63	12,58
GAS NATURAL	15,52	15,53
IBERIA LIN AER	2,03	2,03
IBERPAPEL	10,76	10,78
INDO INTL	1,35	1,34
INMOB COLONIAL	0,18	0,16
JAZZTEL	0,27	0,28
MAPFRE	3,06	3,07
METROVACESA	17,00	16,41
MIQUEL Y COSTAS	15,00	15,20
NATRA	2,79	2,75
NH HOTELES	4,30	4,15
PAP Y CART EURO	3,83	3,89
PESCANOVA	23,27	23,59
PRISA	3,70	3,51
PULEVA BIOTECH	1,01	1,01
RED ELECTR CORP	37,58	37,82
SACYR-VALLE	8,52	8,40
BANCO SANTANDER	11,92	11,98
SEDA BARCELONA	0,34	0,34
SOL MELIA	6,08	6,19
SOS CORP ALIMENT	2,77	2,91
SOTOGRANDE	4,77	4,80
TELEFONICA	19,45	19,65
TUBACEX	3,20	3,10
TUBOS REUNIDOS	2,28	2,28
UNIPAPEL	11,45	11,42
URBAS	0,17	0,15
VIDRALA	18,58	18,89
VINICOLA DEL NOR	13,51	13,83
ZARDOYA OTIS	13,70	13,83
ZELTIA	4,15	4,17

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Δείκτης Εμπορευμάτων Reuters

Ωρα: 18.00

ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ

Σιτάρι (14), Βαμβάκι (13), Καφές (11), Μαλλί (11), Χαλκός (9), Ζάχαρη (7), Καουτσούκ (7), Αραβόσιτος (5), Ρύζι (4), Σόγια (3), Κρέας Βοδ. (3), Κακάο (3), Κασσίτερος (2), Φιστικέλαιο (2), Καρύδα ψίχα (2), Ψευδάργυρος (2), Μόλυβδος (1).

Brent DTD (Λονδίνο)

Σε δολάρια/βαρέλι

Ωρα: 14.00

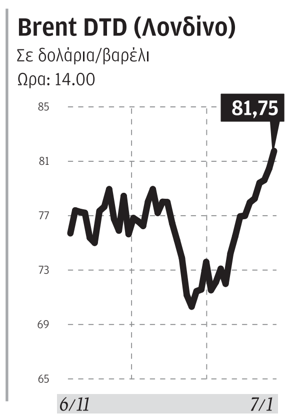

Χρυσός (Λονδίνο)

Τιμή spot

Ωρα: 14.00

Ζάχαρη/Sugar

Λονδίνο 7/1/10 (σε δολ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	739,50	731,40
Μάιος '10	725,10	714,70

Νέα Υόρκη 7/1/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	28,70	28,41
Μάιος '10	27,35	26,88

Καφές/Coffee

Ρομπούστα Λονδ. 7/1/10 (σε δολ./τόν.)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '10	1.340	1.339
Μάρτιος '10	1.376	1.381

Νέα Υόρκη 7/1/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	141,75	141,60
Μάιος '10	143,60	143,40

Σιτάρι/Wheat

Σικάγο 7/1/10 (σε σεντς/μπούσελ) (70 ld)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	560	567
Μάιος '10	572	580

Λονδίνο 7/1/10 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '10	–	107,60
Μάρτιος '10	–	110,10

Καλαμπόκι/Corn

Σικάγο 7/1/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	423	422
Μάιος '10	433	432

Βρώμη/Oats

Σικάγο 7/1/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	274	277
Μάιος '10	283	285

Σόγια/Soybeans

Σικάγο 7/1/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	536	536
Ιούνιος '10	533	533

Χυμός πορτοκαλιού (Orange Juice)

Νέα Υόρκη 7/1/10 (σεντς/lb)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '10	136,00	139,00
Μάρτιος '10	139,50	142,05

Βαμβάκι/Cotton

Δείκτης Λίβερπουλ 7/1/10 Α΄: 74,50

Νέα Υόρκη 7/1/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	73,29	73,55
Μάιος '10	74,52	74,73

Κακάο/Cocoa

Λονδίνο 7/1/10 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	2.277	2.261
Μάιος '10	2.281	2.272

Νέα Υόρκη 7/1/10 (σε δολ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '10	3.288	3.278
Μάιος '10	3.325	3.279

Μαλλί/Wool

Αυστραλία 7/1/10 (σε σεντς το kg)

	Κλείσ.	Προηγ.
Σίδνεϊ	–	–
Μελβούρνη	–	–

Bradford Αγγλ. 7/1/10 (σε πένες το kg)

Μερινός		Crossbred	
70s Super	468	58s Super	308
66s Super	490	58s Blended	264
64s Super	390	56s Super	274
64s Blended	372	54s Carded	257

Μετάξι/Silk

Τόκιο 7/1/10 (σε γιεν το kg)

	Κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '10	23,06	23,06
Φεβρουάριος '10	23,06	23,06

Πετρέλαιο/Oil

Λονδίνο 7/1/10 (σε δολ. / βαρέλι, FOB)

15.00 GMT

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
BRENT (DTD)	81,84	80,48
Φεβρουάριος '10	81,68	81,89

Νέα Υόρκη 7/1/10 (σε δολ. το βαρέλι, FOB) 15.00 GMT

LIGHT CRUDE

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Φεβρουάριος '10	82,94	83,18
Μάρτιος '10	83,46	83,75
Απρίλιος '10	84,01	84,31
Μάιος '10	84,53	84,86
Ιούνιος '10	85,01	85,34
Ιούλιος '10	85,45	85,80

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

BULLION MARKETS

Χρυσός/Gold (σε δολάρια ανά ουγγιά)

SPOT	1.129,40
Προηγούμενο	1.137,90

Πλατίνα/Platinum (σε δολάρια ανά ουγγιά)

SPOT	1.548,50
Προηγούμενο	1.555,00

Αργυρος/Silver (σε σεντς ανά ουγγιά)

SPOT	1.819,00
Προηγούμενο	1.818,00

Παλλάδιο/Palladium (σε δολάρια ανά ουγγιά)

SPOT	423,00
Προηγούμενο	426,00

ΒΑΣΙΚΑ/LONDON METAL EXCHANGE

(σε δολάρια ο τόνος)

Χαλκός/Copper	
Μετρητοίς	7.593,00
3 μηνών	7.605,00
Μόλυβδος/Lead	
Μετρητοίς	2.590,00
3 μηνών	2.615,00
Ψευδάργυρος/Zinc	
Μετρητοίς	2.634,00
3 μηνών	2.659,00
Αλουμίνιο/Aluminium	
Μετρητοίς	2.306,00
3 μηνών	2.337,00
Νικέλιο/Nikel	
Μετρητοίς	18.745,00
3 μηνών	18.800,00
Κασσίτερος/Tin	
Μετρητοίς	17.675,00
3 μηνών	17.730,00

STRATEGIC METALS

(Τιμή BID σε δολ. ΗΠΑ αποθηκευμένα στο Ρότερνταμ)

Antimony (99,6%) a tonne	5.700
Arsenic a LB	0,65
Bismuth a LB	7,25
Cadmium (99,99%) a LB	1,60
Chrome Fe HC a LB	0,80
Cobalt (99,8%) a LB	20,00
Indium a Kilo	440
Iridium a troy ounce	415
Magnesium (99,9%) a tonne	2.700
Maganese Elect (99,7%) a tonne	2.700
Mercury Flask	550
Molyb Mo 3 a LB	11,00
Rhodium a troy ounce	2.650
Ruthenium a troy ounce	140
Selenium a LB	26
Silicon metal lumps a tonne	2.650
Tantalite a LB	34
Titanium (8,00%) a Kilo	7
Vanadium a Kilo	21
Wolframite a tonne	140

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6 μ.μ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

		ΗΠΑ		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		ΙΑΠΩΝΙΑ		ΑΓΓΛΙΑ	
		Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
ΑΝΑ ΔΟΛΑΡΙΟ	SPOT			0.6972	0.6974	92.96	93.01	0.628	0.6282
	1 μήνας			0	0.0001	-0.02	-0.01	0.0001	0.0001
	3 μήνες			0.0002	0.0002	-0.05	-0.04	0.0004	0.0004
	6 μήνες			0.0004	0.0005	-0.12	-0.11	0.0007	0.0007
	12 μήνες			0.0014	0.0015	-0.49	-0.46	0.0015	0.0016
ΑΝΑ ΕΥΡΩ	SPOT	1.4338	1.4343			133.29	133.4	0.9004	0.901
	1 μήνας	-0.0001	-0.0001			-0.03	-0.03	0.0001	0.0001
	3 μήνες	-0.0004	-0.0004			-0.1	-0.09	0.0003	0.0003
	6 μήνες	-0.0009	-0.0008			-0.26	-0.23	0.0004	0.0006
	12 μήνες	-0.0031	-0.0029			-0.99	-0.93	0.0002	0.0005
ΑΝΑ 100 ΓΙΕΝ	SPOT	1.0752	1.0757	0.7496	0.7503			0.6752	0.6758
	1 μήνας	0.0002	0.0002	0.0002	0.0002			0.0002	0.0002
	3 μήνες	0.0005	0.0005	0.0005	0.0006			0.0007	0.0007
	6 μήνες	0.0013	0.0014	0.0013	0.0014			0.0015	0.0017
	12 μήνες	0.0053	0.0057	0.0052	0.0056			0.005	0.0053
ΑΝΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	SPOT	1.5919	1.5924	1.1099	1.1106	147.98	148.11		
	1 μήνας	-0.0003	-0.0003	-0.0002	-0.0001	-0.06	-0.05		
	3 μήνες	-0.0009	-0.0009	-0.0004	-0.0003	-0.16	-0.15		
	6 μήνες	-0.0019	-0.0018	-0.0007	-0.0005	-0.36	-0.34		
	12 μήνες	-0.004	-0.0037	-0.0006	-0.0002	-1.15	-1.08		

Η τιμή spot είναι η τιμή που είχε το νόμισμα χθες στις 17.00 ώρα Ελλάδος. Πηγή: HSBC Bank plc

Για να υπολογισθούν οι προθεσμιακές τιμές για 1 μήνα, 3 μήνες και 12 μήνες, προσθέτουμε [ή αφαιρούμε αν έχει αρνητικό πρόσημο (-)] στις τιμές spot τα αντίστοιχα ψηφία.

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δολάριο ΗΠΑ	1,4304	1,4309	1,4310
Κορόνα Δανίας	7,4411	7,4400	7,4420
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8996	0,8989	0,8995
Κορόνα Σουηδίας	10,2120	10,1942	10,1984
Γιεν Ιαπωνίας (100)	133,50	133,29	133,42
Φράγκο Ελβετίας	1,4832	1,4804	1,4811
Κορόνα Νορβηγίας	8,1980	8,1739	8,1773
Δολάριο Καναδά	1,4789	1,4806	1,4814
Δολάριο Αυστραλίας	1,5611	1,5579	1,5592

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δηνάριο Ιορδανίας	1,0123	1,0145
Φιορίνι Ουγγαρίας	269,83	269,98
Δηνάριο Μπαχρέιν	0,5393	0,5395
Δολάριο Νέας Ζηλανδίας	1,9512	1,9521
Δολάριο Σιγκαπούρης	1,9990	2,0008
Δολάριο Χονγκ-Κονγκ	11,0946	11,0968
Κορόνα Ισλανδίας	179,960	181,040
Λίρα Αιγύπτου	7,7993	7,8041
Λίρα Γιβραλτάρ	0,8960	0,8959
Λίρα Συρίας	65,030	65,178
Λίρα Τουρκίας	2,1056	2,1073
Ντιρχάμ Ην. Αραβ. Εμιράτων	5,2546	5,2564
Ραντ Νοτίου Αφρικής	10,5944	10,6023
Ριάλ Κατάρ	5,2024	5,2042
Ριάλ Ομάν	0,5508	0,5511
Ριάλ Σαουδικής Αραβίας	5,3655	5,3666
Σεκέλ ή Σεκαλίμ Ισραήλ	5,3211	5,3315
Κορόνα Τσεχίας	26,294	26,309

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

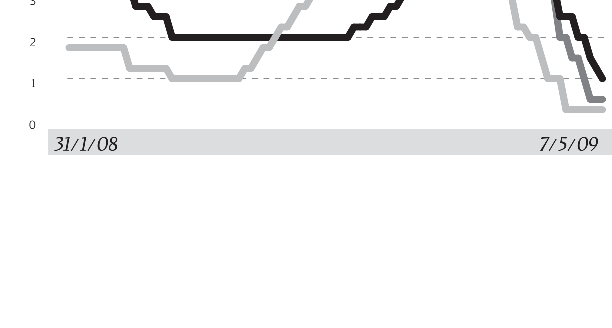

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΔΟΛΑΡΙΟΥ

ΕΥΡΩ	0,6986
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	5,1968
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤ.-Β.ΙΡΛ.	0,6278
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	7,1219
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	93,19
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0338
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	5,7155
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,0354
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,0902

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

Ισχύει από 1/1/2010 έως 6/1/2010

Δολάριο ΗΠΑ	1,4276	Κορονα Δανιας	7,4433
Λιρα Αγγλιας-Σκωτιας-Β. Ιρλ.	0,8947	Κορονα Σουηδιας	10,4511

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

Αγορά: Παλαιάς κοπής (Βικτωρίας, Εδουάρδου, Γεωργίου) **178,77 ευρώ.** Παλαιάς κοπής (Ελισάβετ 1973 και προγενέστερα) **178,77 ευρώ.** Νέας κοπής (Ελισάβετ 1974 και μεταγενέστερα) **178,77 ευρώ.** **Πώληση:** Ελισάβετ νέας κοπής **213,73 ευρώ.**

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΕΥΡΩ

ΔΟΛΑΡΙΟ

1,4304 δολ. (ΠΡΟΗΓ. 1,4350 δολ.)

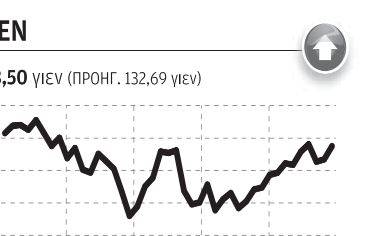

ΣΤΕΡΛΙΝΑ

0,8996 στερλ. (ΠΡΟΗΓ. 0,8986 στερλ.)

ΓΙΕΝ

133,50 γιεν (ΠΡΟΗΓ. 132,69 γιεν)

ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ

1,4832 φράγκα (ΠΡΟΗΓ. 1,4823 φράγκα)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Baltic Dry Index

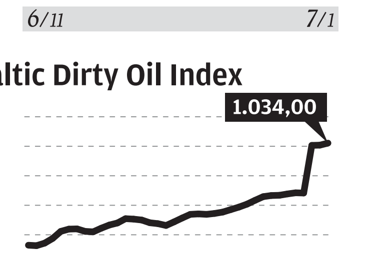

Baltic Capesize Index

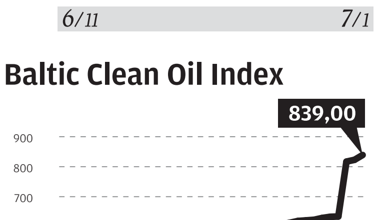

Baltic Dirty Oil Index

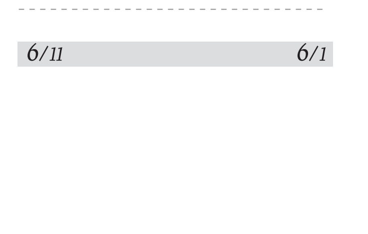

Baltic Clean Oil Index

Επενδυτές μηνύουν την Credit Suisse

Για υπερτιμολογήσεις ακινήτων σε πολυτελή θέρετρα που στη συνέχεια κατάσχεσε

Αγωγή κατέθεσαν κατά της Credit Suisse μεγάλοι ιδιοκτήτες ακινήτων, διεκδικώντας αποζημίωση 24 δισ. δολαρίων ισχυριζόμενοι ότι η ελβετική τράπεζα εξύφανε συνωμοσία για να εξαπατήσει επενδυτές σε μεγάλα θέρετρα ή κέντρα χειμερινού τουρισμού - μεταξύ αυτών και στη χρεοκοπημένη ιδιωτική λέσχη Yellowstone Club. Στο ομοσπονδιακό δικαστήριο του Αϊντάχο, οι ενάγοντες επισημαίνουν ότι το ελβετικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα συνεργάστηκε με την κτηματομεσιτική εταιρεία Cushman & Wakefield για την οικοδόμηση ενός σχήματος, βάσει του οποίου διόγκωναν τεχνητά την αξία των θερέτρων και των κέντρων χειμερινού τουρισμού.

Στόχος αυτού του σχήματος κατά την αγωγή ήταν να επιβαρύνει τα εν λόγω κέντρα -και κατά συνέπεια τους αγοραστές περιουσιακών στοιχείων σε τέτοια κέντρα- με υπερβολικά μεγάλο χρέος, το οποίο οι οφειλέτες κατέληγαν να μην μπορούν να αποπληρώσουν. Εν τω μεταξύ, ήδη η Credit Suisse είχε εξασφαλίσει τεράστιες προμήθειες από τις χορηγήσεις των δανείων, αναφέρεται στην αγωγή, και στη συνέχεια είχε πλέον τη δυνατότητα, μετά τους προηγηθέντες χειρισμούς της, να προχωρήσει σε κατάσχεση περιουσιών ή στο να αναλάβει πλήρως τον έλεγχό τους σε εξευτελιστικά χαμηλές τιμές. Επιπλέον, στην αγωγή επισημαίνεται ότι το όλο σχήμα εξαπάτησης δεν ενείχε κανέναν κίνδυνο για την Credit Suisse, ενώ αντίθετα τα κέρδη της ήταν δυσθεώρητα.

Την αγωγή έχουν καταθέσει οι L.J.Gibson και Beau Blixseth, εκπροσωπώντας ομάδα τουλάχιστον 3.000 επενδυτών, οι οποίοι αγόρασαν γη ή κατοικίες σε τέσσερα μεγάλα αναπτυξιακά έργα. Οι αγορές αυτές πραγματοποιήθηκαν μέσω δανεισμού από την Credit Suisse. Οι επενδυτικές απώλειες σχετίζονται με την κλειστή λέσχη εκατομμυριούχων στη Μοντάνα των ΗΠΑ Yellowstone Club -στα μέλη της οποίας συμπεριλαμβάνεται ο Μπιλ Γκέιτς- καθώς και το Λέικ Λας Βέγκας στη Νεβάδα, το Ταμαράκ στο Αϊντάχο και το Τζιν σιρ Μερ Μπαχάμα Αϊλαντ στις Μπαχάμες. Τα εν λόγω θέρετρα, κέντρα χειμερινού τουρισμού ή κέντρα για γκολφ συγκαταλέγονται μεταξύ των πολλών του είδους σε διεθνή κλίμακα, τα οποία αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα εξαιτίας της πτώσης των αξιών στην αγορά ακινήτων και της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Ο εκπρόσωπος του ελβετικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος απλώς δήλωσε ότι η τράπεζα θα υπερασπισθεί εαυτόν δυναμικά, ενώ στην αγωγή αναφέρεται επί λέξει ότι η Credit Suisse γνώριζε, όταν χορηγούσε πιστώσεις και παρείχε επενδυτικές συμβουλές, ότι οι επενδυτές θα οδηγούνταν σε οικονομική καταστροφή, και ότι η ίδια θα αποκτούσε τα περιουσιακά τους στοιχεία.

REUTERS, BLOOMBERG

EPA

Την αγωγή κατέθεσε ομάδα 3.000 επενδυτών, που αγόρασαν γη ή κατοικίες σε τέσσερα μεγάλα τουριστικά θέρετρα. Οι αγορές αυτές πραγματοποιήθηκαν μέσω δανεισμού από την Credit Suisse. Οι επενδυτικές απώλειες σχετίζονται και με την κλειστή λέσχη εκατομμυριούχων στη Μοντάνα των ΗΠΑ, Yellowstone Club.

Η Kraft «διεκδικεί» την Cadbury – Αποσύρεται η Nestle

Βελτιωμένη προσφορά, με περισσότερα μετρητά και λιγότερες μετοχές, πρόκειται να υποβάλει η πολυεθνική βιομηχανία τροφίμων Kraft Foods για την εξαγορά της Cadbury, ανταποκρινόμενη σε σχετικό αίτημα των μετόχων της βρετανικής σοκολατοποιίας. Τα κεφάλαια για την ενίσχυση της προσφοράς της τα άντλησε πωλώντας την αμερικανική και καναδική της μονάδα κατεψυγμένης πίτσας στην ελβετική εταιρεία τροφίμων Nestle, που με τη σειρά της αποφάσισε τελικά να μην υποβάλει προσφορά για την Cadbury και αρκέσθηκε να ενισχύσει τη θέση της στην αμερικανική αγορά. Οπως έγινε γνωστό, το τίμημα που κατέβαλε η ελβετική εταιρεία τροφίμων για την αμερικανική μονάδα πίτσας ήταν 3,7 δισ. δολάρια. Υποβάλλοντας, έτσι, προσφορά ύψους 17 δισ. δολαρίων, η Kraft αυξάνει σημαντικά τις πιθανότητες να αποσπάσει την έγκριση των μετόχων της βρετανικής εταιρείας και να υπερισχύσει της Hershey, που επίσης φέρεται να έχει υποβάλει προσφορά. Στην αγορά φημολογούνταν, πάντως, πως η Hershey επρόκειτο να προσεταιριστεί τη Nestle για να υποβάλουν από κοινού προσφορά για τη βρετανική σοκολατοποιία. Η βελτιωμένη προσφορά για την Cadbury δεν ενίσχυσε άμεσα την τιμή της μετοχής της τελευταίας, που υποχώρησε κατά 1,7% μολονότι οι αναλυτές θεωρούν πλέον πως αυξάνονται οι πιθανότητες επιβίωσής της. Παράγοντες της αγοράς βλέπουν, πάντως, πιθανή μια περαιτέρω τροποποίηση της προσφοράς από πλευράς της Kraft, που σημειωτέον δεσμεύθηκε να ενημερώσει σχετικά στις 19 Ιανουαρίου, οπότε εκπνέει η προθεσμία για την υποβολή αναθεωρημένης πρότασης.

EPA

Η Nestle αποφάσισε τελικά να μην υποβάλει προσφορά για εξαγορά της Cadbury και αρκέσθηκε να ενισχύσει τη θέση της στην αμερικανική αγορά.

Από την πλευρά της, η Nestle εξέφρασε ικανοποίηση για την εξαγορά των επιχειρήσεων κατεψυγμένης πίτσας, καθώς η αμερικανική αγορά είναι η μεγαλύτερη αγορά πίτσας στον κόσμο, της τάξης των 37 δισ. δολαρίων. Στη σχετική ανακοίνωσή της τόνισε μάλιστα πως ενισχύονται δραστικά οι δραστηριότητές της στον τομέα κατεψυγμένων τροφίμων της Βόρειας Αμερικής, καθώς πλέον συνδυάζει μια σειρά φημισμένων αμερικανικών και καναδικών προϊόντων, την πρωτοκαθεδρία στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης αλλά και εξαιρετικούς μηχανισμούς πρόσβασης στην αγορά. Ο επικεφαλής της ελβετικής εταιρείας τροφίμων, Πολ Μπέλκε, υπογράμμισε μάλιστα πως «με σύνολο πωλήσεων της τάξης των τριών δισ. ελβετικών φράγκων, η Nestle θα κατακτήσει την πρώτη θέση στην ελκυστική και ταχύτατα αναπτυσσόμενη κατηγορία της κατεψυγμένης πίτσας. Διευκρίνισε μάλιστα πως η Kraft Foods, που είχε πωλήσεις ύψους 2,1 δισ. δολαρίων το 2009, είχε ηγετική θέση στην κατηγορία αυτή και σημείωσε διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης σε ΗΠΑ και Καναδά τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

BLOOMBERG, AFP, A. P., REUTERS

Marfin: Πλήγμα για τα πιστωτικά ιδρύματα η κρίση

«Επιφυλακτική» έναντι των τραπεζών εμφανίζεται η Marfin Analysis, κυρίως λόγω των επιπτώσεων της κρίσης στο καθαρό επιτοκιακό περιθώριο και στην ποιότητα των χαρτοφυλακίων τους. Ο αυξημένος ανταγωνισμός στις προθεσμιακές καταθέσεις, το υψηλό κόστος του δανεισμού από τις αγορές και η περιορισμένη, φθηνή ρευστότητα, που θα δίνεται εφεξής από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα οδηγήσουν σε αύξηση το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών.

Οι αναλυτές της Marfin Analysis επισημαίνουν ότι τα καθαρά επιτοκιακά έσοδα θα δεχθούν την αρνητική επίπτωση της χαμηλής πιστωτικής επέκτασης, ενώ την ποιότητα του ενεργητικού θα επηρεάσουν τα δημοσιονομικά και η χαμηλή ανάπτυξη, με την τάση των επισφαλειών να είναι ανάλογη με το 2009. Οι εκτιμήσεις των αναλυτών για τα καθαρά επιτοκιακά έσοδα περιορίζονται, με βάση την πρόβλεψη ότι δεν θα βελτιωθούν σημαντικά τα spreads των καταθέσεων, ότι θα είναι χαμηλότερη η συμβολή των εσόδων από χρηματοοικονομικές πράξεις και ότι το κόστος των κεφαλαίων θα είναι τουλάχιστον κατά 100 μονάδες βάσης υψηλότερο από το 2009. Οσον αφορά τις προβλέψεις, η Marfin Analysis βασίστηκε σε κόστος ρίσκου ανάλογο με αυτό του 2009, τουλάχιστον για τις εγχώριες δραστηριότητες.

Η μείωση χορηγήσεων θα πλήξει τα καθαρά επιτοκιακά έσοδα

Από την άλλη πλευρά, σημειώνουν ότι η ισχυρή ρευστότητα και κεφαλαιακή βάση, με μέσο δείκτη core tier 1 στο 8,5%, επιτρέπει στις ελληνικές τράπεζες να δραστηριοποιούνται και με αυστηρότερους κανόνες. Η ρευστότητα του συστήματος βελτιώθηκε επίσης με τον δείκτη δανείων προς καταθέσεις στο 108%, κάτω από το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο του 140% ενώ, όπως σημειώνουν οι αναλυτές, η απόσυρση της ρευστότητας της ΕΚΤ μπορεί να αντικατασταθεί από τη διατραπεζική αγορά και οι λήξεις ομολόγων των τραπεζών για το 2010 είναι διαχειρίσιμες -ανέρχονται στα 5,5 δισ. ευρώ, που είναι περίπου το 1,3% του ενεργητικού. Η χρηματιστηριακή θέτει νέες τιμές - στόχους για την Εθνική στα 26,4 ευρώ, για την Alpha Bank στα 11,7 ευρώ και για την Τράπεζα Κύπρου στα 6,4 ευρώ, με σύσταση αγοράς για τις τρεις μετοχές. Για τη Eurobank η τιμή - στόχος είναι τα 10,90 ευρώ και για την Τράπεζα Πειραιώς στα 11 ευρώ, με σύσταση accumulate, ενώ διακράτηση συστήνεται για το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο με τιμή - στόχο στα 4,60 ευρώ και πώληση για την ATEbank με τιμή στο 1,40 ευρώ.

Λιγότερα κεφάλαια αναζήτησαν οι ναυτιλιακές το 2009

Του **ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑ**

Μειωμένη κατά 8 δισ. δολάρια εμφανίζεται η χρηματοδότηση της ναυτιλίας από τις ελληνικές τράπεζες το 2009 σε σχέση με το 2008 σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας Petrofin Bank Research. Κατά τη διάρκεια του 9μηνου του 2009 εκτιμάται ότι η εκταμιευμένη και μη χρηματοδότηση της ναυτιλίας έφθασε στα 65 δισ. δολάρια όταν το αντίστοιχο 9μηνο του 2008 ήταν 73,2 δισ. δολάρια. Λόγω συγχωνεύσεων και εξαγορών ο αριθμός των τραπεζών που χρηματοδότησαν την ελληνική ναυτιλία μειώθηκε στις 35 από 40 που ήταν.

Οι χορηγήσεις των ελληνικών τραπεζών στη διάρκεια του 2009 μειώθηκαν κατά 8 δισ. δολάρια, φθάνοντας στο 9μηνο τα 65 δισ. δολάρια

EPA

Η μείωση των πιστώσεων προς τη ναυτιλία πέρυσι αποδίδεται κυρίως στην ακύρωση ναυπηγήσεων νέων πλοίων.

Χορηγήσεις 410 δισ. δολ.

Σε διεθνές επίπεδο το 2009, σύμφωνα με τα στοιχεία έρευνας της εταιρείας Petrofin Bank Research, η χρηματοδότηση της ναυτιλίας από τις τράπεζες έφθασε στα 410 δισ. δολάρια μειωμένη κατά 50 δισ. δολάρια σε σχέση με το 2008 που άγγιξε τα 450 δισ. δολάρια. Το 9μηνο του 2009, ο όγκος των παγκόσμιων κοινοπρακτικών ναυτιλιακών δανείων έφθασε στα 25,6 δισ. δολάρια έναντι 72,2 δισ. δολαρίων το αντίστοιχο διάστημα του 2008.

Διεθνώς χρηματοδοτούν τη ναυτιλία περισσότερες από 32 μεγάλες τράπεζες. Επτά εξ αυτών οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 42% του συνόλου ή 161,1 δισ. δολάρια αναμένεται να μειώσουν μελλοντικά σημαντικά τα χαρτοφυλάκιά τους. Αλλες 12 τράπεζες που αντιπροσωπεύουν το 22,2% ή 90,5 δισ. δολ. κρατούν προς το παρόν μία ουδέτερη πολιτική προς τη ναυτιλιακή χρηματοδότηση αναμένοντας την πορεία των ναύλων και την εξισορρόπηση των τιμών των πλοίων.

Η μείωση των τραπεζικών δανείων προς τη ναυτιλία το 2009, σύμφωνα με την Petrofin Bank Research οφείλεται σε τέσσερις σημαντικούς λόγους:

- Εγιναν ακυρώσεις νεότευκτων με αποτέλεσμα να εξαλειφθούν οι δανειακές υποχρεώσεις των τραπεζών.
- Μειώθηκαν τα προβλεπόμενα δάνεια για νεότευκτα που θα παραδοθούν.
- Υπήρξε μη επαρκής επαναδανειοδότηση των ποσών που προκύπτουν από τη φυσική μείωση των δανείων μέσω αποπληρωμών, πωλήσεων των πλοίων, προ-πληρωμών.
- Καταγράφηκε σημαντική επιβράδυνση σε καινούργιες δανειοδοτήσεις.

Η μείωση της χρηματοδότησης της ναυτιλίας έχει ως επακόλουθο και τη σημαντική καθυστέρηση στην παράδοση νεότευκτων πλοίων από τα ναυπηγεία όπου «χτίζονται», σύμφωνα με μελέτη της Bimco. Ειδικότερα, ένα στα έξι νεότευκτα βρίσκεται σε καθυστέρηση όσον αφορά την παράδοσή του τους τελευταίους 3 μήνες. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν με βάση παραγγελίες 5.705 πλοίων διαφόρων τύπων. Η έρευνα κατέδειξε ότι το 17% των φορτηγών θα καθυστερήσει να παραδοθεί, ενώ όσον αφορά τα δεξαμενόπλοια, η μετακύλιση παράδοσης αφορά το 14%.

Χειρότερη είναι η εικόνα στα υπό κατασκευή πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, όπου οι καθυστερήσεις αφορούν το 20% των παραγγελιών. Ο μέσος όρος καθυστέρησης για τα φορτηγά είναι 8 μήνες και για τα δεξαμενόπλοια 7 μήνες. Για τα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων η κατάσταση παραμένει αδιευκρίνιστη, καθώς έχει καταγραφεί αναβολή ναυπήγησης και παράδοσης κατά 6 χρόνια.

Μεταβιβάσεις πλοίων

Το 2009 άλλαξαν χέρια 1.042 πλοία, από τα οποία τα 698 ήταν πλοία μεταφοράς ξηρού φορτίου, τα 237 δεξαμενόπλοια, τα 88 πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων και τα 19 ήταν πλοία - ψυγεία. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ναυλομεσιτικού οίκου Allied Shipbroking, το 2008 η αξία των πλοίων που πωλήθηκαν ανήλθε στα 30,2 δισ. δολάρια ενώ το 2009 μόλις άγγιξε τα 15 δισ. δολάρια.

EPA

Η βρετανική Northern Rock ήταν το πρώτο θύμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης, καθώς τον Σεπτέμβριο του 2007 χρειάσθηκε ένεση ρευστότητας από την Τράπεζα της Αγγλίας - κάτι που είχε να συμβεί από το 1866.

Ελεύθερη βαρών ξεκινάει τη νέα δεκαετία η Northern Rock

Με νέα δομή, που θα προετοιμάσει την επιστροφή της στον ιδιωτικό τομέα, υποδέχθηκε το νέο έτος η Northern Rock. Στο πλαίσιο εξυγίανσης, το πρώτο μεγάλο θύμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στη Βρετανία, μετέφερε μεταξύ άλλων τα επισφαλή περιουσιακά στοιχεία του στη νέα εταιρεία Northern Rock (Asset Management). Το νέο νομικό πρόσωπο κατέχει στεγαστικά δάνεια 10 δισ. στερλινών (16 δισ. δολαρίων), ρευστό 5 δισ. στερλινών, αντίστοιχου ύψους κρατικό δάνειο προς τη Northern Rock και μικροκαταθέσεις ύψους 19 δισ. στερλινών. Η εταιρεία αυτή δεν θα δέχεται καταθέσεις ούτε θα εκχωρεί νέα δάνεια. Τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της βρετανικής τράπεζας τοποθετήθηκαν σε εταιρεία με το όνομα AssetCo, η οποία διαθέτει από την Πρωτοχρονιά ενεργητικό ύψους 80 δισ. στερλινών, τα υπόλοιπα στεγαστικά δάνεια της Northern Rock, το μεγαλύτερο μέρος του υπάρχοντος κρατικού δανείου προς τη Northern Rock και τα εργαλεία χονδρικής χρηματοδότησης (wholesale funding).

Αλλοτε πέμπτη μεγαλύτερη τράπεζα της Βρετανίας, η Northern Rock ήταν τον Σεπτέμβριο του 2007 η πρώτη που δέχθηκε ένεση ρευστότητας από την Τράπεζα της Αγγλίας από το 1866. Η βρετανική κυβέρνηση της διοχέτευσε δάνειο 27 δισ. στερλινών και ανέλαβε υποχρεώσεις 29 δισ. στερλινών πριν καταλήξει σε κρατικοποίησή της, στις 22 Φεβρουαρίου 2008. Επίσης, της παρείχε εγγυήσεις για το 100% των τραπεζικών καταθέσεων, η οποία ισχύει ακόμα. Τον Οκτώβριο, το μερίδιο της τράπεζας στην αγορά στεγαστικών δανείων ανερχόταν στο 5,5%, έναντι 7,5% στα τέλη του 2007.

AP

Αλμα πωλήσεων 37% της Volkswagen στην Κίνα

Με καλές ειδήσεις για την αυτοκινητοβιομηχανία ξεκινάει η καινούργια χρονιά, καθώς η γερμανική Volkswagen, η μεγαλύτερη του κλάδου στην Ευρώπη, εμφάνισε κατά 37% αυξημένες πωλήσεις στην Κίνα για το 2009. Οι πωλήσεις ρεκόρ, οι οποίες βοηθήθηκαν και από τα κρατικά μέτρα στήριξης της κινεζικής οικονομίας, μεταφράζονται σε 1,4 εκατ. οχήματα.

Επιπλέον, εντός του 2010 η εταιρεία ανακοίνωσε ότι θα ξεκινήσει να κατασκευάζει επτά νέα μοντέλα της στην Κίνα. Ούτως ή άλλως, έχει επενδύσει μεγάλα κεφάλαια στη συγκεκριμένη αγορά, η οποία πρόκειται να ξεπεράσει την μέχρι πρότινος μεγαλύτερη του κόσμου, την αμερικανική. Η οικονομική ανάπτυξη της Κίνας δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες σε επίπεδο εισοδημάτων, ώστε να είναι τα αυτοκίνητα πιο προσιτά.

Το πρώτο ενδεκάμηνο 2009 οι πωλήσεις τετράτροχων αυξήθηκαν κατά 42% συνολικά στη χώρα.

Στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στη Βρετανία, οι πωλήσεις τον Δεκέμβριο εκτινάχθηκαν κατά 38,9% με την αρωγή του μέτρου της απόσυρσης, ενώ στην Τσεχία η αύξηση των εξαγωγών αυτοκινήτων τον Νοέμβριο ανέκοψε τη δωδεκάμηνη πτώση των εξαγωγών και βελτίωσε το εμπορικό της πλεόνασμα.

Στην υπόθεση πώλησης της σουηδικής θυγατρικής της GM Saab, ο επικεφαλής της πρώτης, Εντ Γουαϊτάκερ δεν φάνηκε αισιόδοξος - είχε ήδη ναυαγήσει η πώλησή της στη σουηδική Koenigsberg, ενώ εκκρεμεί η ολλανδική προσέγγιση της Spyker. Η προθεσμία για την υποβολή προτάσεων εξαγοράς της έληξε, τα μεσάνυχτα της 7ης Ιανουαρίου. Μέχρι τότε αναμενόταν ότι θα είχε υποβληθεί τουλάχιστον η αναθεωρημένη τρίτη προσφορά από την ολλανδική Spyker, η οποία με τις αλλεπάλληλες αλλαγές στην αρχική της προσέγγιση προσπάθησε να κάμψει τις αντιρρήσεις της μητρικής.

Ο επικεφαλής της Spyker δήλωσε άγνοια για το εάν υπάρχει εκδήλωση ενδιαφέροντος και από άλλο όμιλο. Πάντως, έαν βασιστεί κανείς στα δημοσιεύματα του ευρωπαϊκού Τύπου, για τη Saab ενδιαφέρονται δύο άνευ λοιπών στοιχείων σουηδικοί όμιλοι και ο επενδυτικός οίκος, με έδρα το Λουξεμβούργο, Genii Capital.

Στη μάχη για την απόκτηση της σουηδικής Saab από τη μητρική της General Motors μπαίνει τώρα και ο Μπέρνι Έκλεστον, γνωστός μάνατζερ στη Formula 1. Ο Έκλεστον έχει συνενώσει τις δυνάμεις του με την Genii Capital, η οποία μάλιστα επένδυσε πρόσφατα στην ομάδα της Renault στη Formula 1.

Η Saab δεν έχει εμφανίσει κέρδη επί 20 συναπτά έτη, ενώ η διαδικασία αποδόμησής της τυπικά έχει ξεκινήσει από την GM πριν από τα Χριστούγεννα.

REUTERS, BLOOMBERG